Kronika

městské části Prahy 5

Zápisy

za rok 2008

Rada městské části Praha 5

volební období 2006 - 2010

JUDr. Milan Jančík, MBA
starosta

Ing. Petr Horák
1. zástupce
starosty

Mgr. Lucie Vávrová, PhD.
zástupce
starosty

Bc. Jan Smetana
zástupce
starosty

Lukáš Herold
zástupce
starosty

Aleš Kohout
člen rady

Vojtěch Zapletal
člen rady

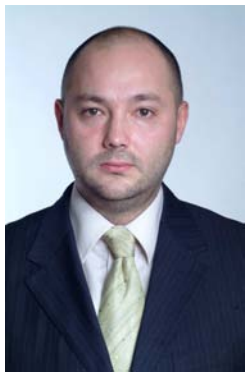

Michal Tuček
člen rady

Michal Šesták
člen rady

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 5

Předsedový výborů Zastupitelstva MČ Praha 5

volební období 2006 - 2010

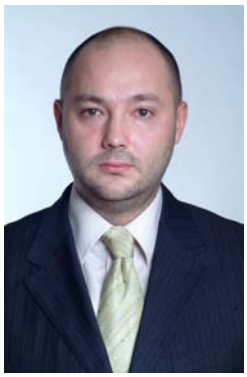

Michal Tuček
Protikorupční
výbor

JUDr. Andrea Češková
Finanční
výbor

Ing. Ondřej Velek
Kontrolní
výbor
(* ve funkci do 24.9.08)

Jitka Matoušková
Výbor pro životní
prostředí

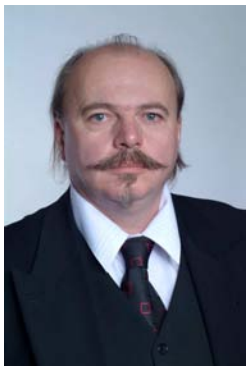

Zdeněk Rygl
Privatizační
výbor

Ing. Jan Matoušek
Bytový
výbor

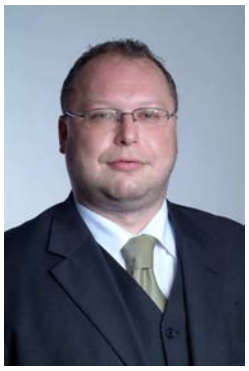

PhDr. Milan Kudys
Bezpečnostní
výbor

Věnek Fořt
Sociální
výbor

Ing. Angela Morávková
Kontrolní
výbor
(* ve funkci od 9.12.08)

MĚSTSKÁ ČÁST PRAHA 5

LEDEN

Z radnice

Věž na budově radnice ve Štefánikově ulici

Rada MČ Praha 5 schválila rozpočet na rok 2008

Rada Městské části Praha 5 schválila na svém úterním zasedání (15. 1. 2008) rozpočet na rok 2008. Ten počítá s příjmy ve výši 760 233,9 tisíc korun a výdaji 769 305,1 tisíc korun. S použitím poslední splátky osmimilionové půjčky MČ Praha 8 je připraven jako vyrovnaný. Nejvíce finančních prostředků bude investováno do oblasti školství. Mezi další plánované náklady pro rok 2008 patří například opravy chodníků, rekonstrukce Tilleho náměstí na Barrandově a tvorba cyklogenerelu pro území Prahy 5. „Rozpočet je schválen radou jako vyrovnaný a připravený k projednání v zastupitelstvu. Letos je vstřícnější v oblasti grantové politiky, kde jsme navýšili finanční prostředky celkem na 7 milionů 150 tisíc korun," informoval starosta Městské části Praha 5 Milan Jančík.

Mezi největší položky v rozpočtu se řadí investice do školství (121 429 tisíc Kč), dále do oblasti bytového hospodářství (44 900 tisíc Kč) nebo městské zeleně (76 387 tisíc Kč). Rozpočet dále počítá s výdaji na chodníkový program (11 500 tisíc Kč), rekonstrukci Tilleho náměstí na Barrandově včetně vybudování podzemních kontejnerů na separovaný odpad a vybudování cyklogenerelu na území Praha 5 ve výši 2 000 tisíc Kč. Praha 5 plánuje také ve spolupráci s magistrátem uvolnit částku 900 tisíc Kč na rozšíření městského kamerového systému. Vlastní příjmy jsou plánovány v obdobném rozsahu jako v předchozích letech ve výši mírně přesahující 100 mil. Kč. Účelové dotace ze státního rozpočtu dosahují částky 36 384 tisíc Kč. Transfer od hlavního města Prahy je zvýšen o 12,5% a dosahuje částky 248 989 tisíc Kč. Praha 5 plánuje objem prostředků ze zdaňované činnosti na 360 milionů Kč. Rozpočet městské části Praha 5 bude předložen zastupitelstvu ke schválení na jeho nejbližším zasedání, tj. 21. 2. 2008. Do té doby bude Praha 5 hospodařit dle již projednáného a orgány městské části schváleného rozpočtového provizoria.

Pomoc řeckým partnerům

V rámci spolupráce spartnerskou městskou části Athény Kalithea navštívila delegace Městské části Praha 5 v čele se starostou Milanem Jančíkem dne 29. 1. 2008 město Aigio, které se nachází v jedné z oblastí, jež byly během léta 2007 zasaženy rozsáhlými ničivými požáry. Za účasti velvyslankyně České republiky v Řecku paní Hany Mottlové zástupci městské části Praha 5 oficiálně předali starostovi Apostolu Karafotiasovi a zástupcům Městského úřadu v Aigio traktor ZETOR PROXIMA. Jedná se o společný dar Městské části Praha 5, českého výrobce traktorů firmy ZETOR a společnosti DEMETER S. A., která podnik Zetor v Řecku zastupuje. „Předání traktoru je vyjádřením sounáležitosti s naším řeckým partnerem a traktor je určen na odstraňování škod po loňských ničivých požárech. V době pražských povodní pomohla naší městské části partnerská města ze zahraničí. Nyní nastala správná chvíle vzájemnou solidaritu oplatit," uvedl starosta Milan Jančík. Praha 5 uvolnila na tuto pomoc částku 400 tisíc korun. „Traktor značně usnadní pomoc při likvidaci vzniklých následků přírodní katastrofy, dále pomůže zabránit sesuvům půdy a také při novém zalesnění postižených oblastí. Po požárech v této oblasti v podstatě neexistuje vegetace a zničené jsou i olivové háje, které obyvatele živily po celé generace," řekl zástupce starosty Lukáš Herold, jenž má na starosti spolupráci právě s řeckou Kallitheou. Během krátkého pobytu se uskutečnila také jednání české delegace se zástupci partnerského města o další možné spolupráci s Prahou 5, například o kulturních výměnách nebo výměnných pobytech dětí. Některé projekty bude snaha realizovat ještě v roce 2008. Starosta Městské části Praha 5 a velvyslankyně České republiky v Řecku převzali čestnou plaketu od prefekta Achaie Dimitrise Katsikopoulose, kterou jim předal předseda Podniku pro rozvoj řecké prefektury Achala Dimitris Filipatos.

Radnice Prahy 5 prodává rekreační budovu na Šumavě

Radnice nabízí k prodeji (30. 1. 2008) rekreační budovu Lenora na Šumavě, ačkoli její vedení tvrdí, že podobné středisko potřebuje. Šumavský dům však podle radních vyžaduje značné opravy a v jeho okolí se navíc nacházejí nevěstince. Radnice by měla za budovu dostat dva miliony korun, řekl starosta

Rekreační středisko Lenora

Městské části Praha 5 Milan Jančík. Rekreační objekt původně sloužil pro školy v přírodě a lyžařské kurzy. Školy ale prý ztratily o jeho využívání zájem, byl proto uzavřen. Budova je podle radních blízko frekventované silnice. V okolí se nacházejí noční kluby a v blízkých ulicích je provozována prostituce. Oprava zařízení z dob socialismu by navíc stála asi 30 milionů korun, uvedl Jančík. Radnice oslovila místní realitní kanceláře, z původních tří milionů slevila o milion korun. "Atraktivita zařízení je nízká," podotkl starosta. Prodej ještě musejí potvrdit zastupitelé. Loni přišlo vedení radnice s návrhem na výměnu pozemků v Jinonicích za penzion ve Špindlerově mlýně. Penzion Alpina by sloužil zejména školám a seniorům. Směnu ale kritizovala opozice. Radní sice s výtkami nesouhlasili, nakonec ale záměr odložili. Starosta Milan Jančík řekl, že by se o prodeji mohlo opět jednat koncem letošního nebo příští rok. Radnice prý nechce zařízení získat za každou cenu, soudí ale, že transakce by byla výhodná.

Úřední oznámení

Tisíce lidí mají neplatné občanské průkazy

Nepoučitelní a nezodpovědní. Tak shodně nazývají úředníci pražských radnic ty, kteří dosud ignorovali povinnost vyměnit si občanské průkazy vydané do roku 1998 za nové. Počet lidí prokazujících se neplatným průkazem totožnosti jde do tisíců. Češi nechávají, bohužel, všechno na poslední chvíli. S laxním postojem veřejnosti se však radnice jednotlivých pražských obvodů, které ze zákona vydávají občanské průkazy, rozhodly pro tentokrát tvrdě skoncovat. „Není stále možné tento zlozvyk tolerovat," řekl nám vedoucí odboru občansko správních agend radnice Prahy 5 Jan Dufek. „Dnes, kdy jsme v Evropské unii a navíc v schengenském prostoru, je přece mnohem více důvodů, proč mít platný občanský průkaz," dodal. Podle něj sice hříšníkům nehrozí maximální výše pokuty za nedbalost a ignorování zákona, která může dosáhnout až 10 tis. korun, ale nějaká sankce opozdilce nemine. „Budeme pečlivě zohledňovat důvody, které je vedly k tomu, že si občanský průkaz včas nevyměnili. Času na to totiž měli dost," řekl Dufek. Dodal, že v Praze 5 si zatím o výměnu starého občanského průkazu nepožádalo přes 1 300 osob. Radnice Praha 5 přitom informovala své občany kromě jiného také velkými inzeráty v radničním zpravodaji.

Pokuty za poškozování památek vlastníkem budou asi mnohem vyšší

S vyššími pokutami pro vlastníky památek i firmy, které v nich podnikají, počítá návrh novely památkového zákona. Podle normy, kterou v pondělí 25. 2. 2008

schválila vláda, by za špatnou péči o národní kulturní památku mohla padnout až čtyřmilionová pokuta. Zvýšení pokut za porušování památkového zákona má odstranit stav, kdy horní hranice pokut je mnohdy zcela neúměrná škodám na chráněných kulturně historických hodnotách. Novela, pokud ji schválí parlament a podepíše prezident, by měla začít platit 1. července 2008. Vedle zvýšení sankcí novela obsahuje i další novinky - plány ochrany památkových zón a rezervací. V jejich případě počítá s přesunutím dosavadní pravomoci státu na krajské úřady. Tyto změny kritizuje Sdružení profesionálních pracovníků památkové péče a někteří další památkáři. Plány ochrany památkových rezervací a zón by měly podle novely vydávat krajské úřady po projednání s ministerstvem kultury. Má v nich být vyznačeno, u jakých nemovitostí, nejsou-li kulturní památkou, ale jsou v památkové rezervaci nebo zóně, nebo u jakých druhů prací na nich, není třeba žádat stanovisko památkářů. Podle autorů umožní lepší péči o tyto komplexy a umožní odbourat nutnost vyjadřování památkářů k zásahům, které v památkové rezervaci či zóně nemohou narušit její hodnoty. Podle kritiků se přijetím novely a převedením pravomocí na kraje sníží vážnost ochrany kulturních hodnot a výrazně se omezí státem deklarovaný veřejný zájem na ochraně kulturního dědictví. "U obdobného způsobu ochrany přírodních hodnot jsou pravomoci buď v rukou vlády, ministerstva či orgánů ochrany přírody vybavených aparátem specialistů, krajské úřady specialisty na památky nemají," upozorňuje členka sdružení Dana Novotná. Úprava je podle sdružení v rozporu s mezinárodními úmluvami, například s Úmluvou o ochraně architektonického dědictví Evropy. Novela také upravuje režim vývozu památek do zahraničí - o dočasném vývozu národní kulturní památky již nemá rozhodovat vláda, jako je tomu dosud, ale nižší instance - ministerstvo kultury, které tak činí v případě kulturních památek. Sankce za zničení či poškození památek v Česku byly dosud velmi nízké, majitel mohl dostat pokutu maximálně 50 tis. korun v případě, že se nestará o národní kulturní památku. V případě, že vlastní pouze kulturní památku, hrozilo mu maximálně 10 tis. korun pokuty. Často se proto stávalo, že mnozí majitelé předem s pokutou počítali a s chráněným objektem naložili zcela po svém. V případě schválení novely zákona by se pro vlastníky v případě kulturních památek pokuta zvedla ze současných 10 tis. korun na 2 miliony, v případě národních kulturních památek z 50 tis. korun na 4 miliony. Pokuty mají být stejné pro vlastníky památek i firmy, které v nich podnikají.

Územní rozhodování a stavební aktivity

Radlice a výstavba Československé obchodní banky

Obec byla až do roku 1945 tvořena shlukem poměrně bohatých zemědělských statků. Nevelkou návsí s kaplí sv. Jana z Nepomuku procházela od Smíchova cesta, jež dále stoupala údolím směrem na západ k Jinonicím. Obec vzala prakticky za své v roce 1945 po dopadu leteckých bomb určených nedalekým továrnám a po válce se již nevzpamatovala. O desetiletí později zde byl vybudován sportovní areál, stanice metra a v souvislosti s ní nová trasa Radlické ulice. Území se však nijak nerozvíjelo – kolem sportovního areálu až k blokové zástavbě Radlic východním směrem zůstávaly provizorní skladové plochy a bývalá zařízení staveniště metra, na západě zabíralo prakticky celé údolí několik dílenských areálů nevalného stavu a teprve za nimi následovala Waltrovka. Jistá neutěšenost centra radlického údolí kontrastovala se zelenými svahy a také s většinou příjemnou zástavbou vilových čtvrtí dále na severu. Svým předměstským charakterem zůstávala lokalita popelkou na mapě města a její pozoruhodné kvality byly jakoby přehlíženy. Radlice jsou však poměrně komorní lokalitou s velkým počtem zelených ploch, byť ne vždy udržovaných ploch a se stanicí metra pouze pár minut jízdy od historického centra Prahy. Jejich jedinečnost se tedy musela dříve či později projevit. Šance na kultivovaný urbánní a sociální rozvoj však byla a je ohrožována neexistencí regulačního plánu. Radlice na to doplatily povolením velmi necitlivé developerské zástavby, původně zalesněné severní hrany (rezidenční soubor „Panorama“), navíc s budovami agresivně vybudovanými přímo nad údolím.

Slavnostní otevření nové banky v Radlicích

Tím bylo porušeno pravidlo péče o kvalitu pražské kotliny – uchování přírodního horizontu hran s dominující zelení nad levým vltavským břehem a nad levobřežními přítoky. Nyní je do Radlic budováno prodloužení tramvajové trasy vedoucí ze Smíchova a končící doposud úvratí v ulici Laurová. Stavbu je možné považovat za promarněnou příležitost, neboť tramvajová trať jen kopíruje trasu metra. Budovaný úsek nabídne obyvatelům jedinou novinku – možnost vybrat si stanici metra, na kterou pojedou - a Dopravnímu podniku Prahy

poskytne pohodlnější otáčení tramvají odstraněním úvratě. Nebude však mít žádný relevantní přínos pro dopravní obsluhu lokality. Vzhledem k nutnosti rychle stavět nedošlo k prověření logičtější varianty, jíž by bylo prodloužení tramvajové trasy napříč linií metra směrem na Dívčí Hrady do rozsáhlého území jižně od centra Radlic, u kterého územní plán předpokládá využití pro funkce bydlení po roce 2010.

Vstup Československé obchodní banky (ČSOB) nejenže zahájil formování centra lokality a nového radlického náměstí, ale především inicioval nový rozvoj území. Došlo k pohybu cen a k řadě prodejů pozemků, prozatím však nikoli k jejich konsolidaci, i když ve stádiu příprav je již několik developerských projektů. Sama ČSOB se rozhodla aktivně ovlivňovat rozvoj svého okolí, neboť má zájem o kvalitní prostředí a sousedství. Řadou kroků, mimo jiné ochranou a revitalizací zeleně na pozemcích v centrální části údolí, či limitováním budoucí zástavby (a tedy suplováním městské regulace), se snaží uchovat či nově vytvářet kvality místa. Díky jejímu vstupu do Radlic bude prakticky celý jižní svah severně od stanice metra rekultivován jako veřejný lesopark.

Budoucí Radlická radiála, zvláště po potvrzení její segregované varianty s trasou nad údolím, bude svedena do tunelu pod Radlicemi a Dívčími Hrady. Umožní proměnu Radlické ulice v místní obslužnou komunikaci a jistě tak vyvolá příznivé úpravy jejího uličního profilu.

Železniční trať s dnes ztichlým nádražím je dalším příslibem Radlic.

Nová točna tramvaje v Radlicích

Pokračuje totiž přes známý pražský Semmering na smíchovské nádraží a přes něj na Hlavní nádraží Praha do centra města. Je velmi pravděpodobné, že v budoucnu dostane spolu s ostatními vnitroměstskými železničními trasami novou funkci dalšího dopravního systému metropole – městské železnice a rozšíří tak nabídku hromadné dopravy rovněž v Radlicích. Radlice mají jedinečnou šanci k urbanistické proměně v uvolněnou, polyfunkční strukturu s převahou bydlení ve vyšších polohách na svazích Dívčích Hradů, s komerčním developmentem a se službami v samém centru údolí. Je však zapotřebí, aby nebyly poškozeny přemírou zájmu využívající absenci regulačních pravidel a aby si developeři a investoři byli vědomi hodnoty, kterou se kvalitní veřejný prostor, zeleň, vizuální uplatnění proluk,

průhledů a dalších krajinotvorných prvků může projevit v kalkulacích jejich projektů.

Přemostění stanice metra Radlická

Jedním z největších, ne-li úplně největším technickým oříškem stavby ČSOB v Radlicích, bylo přemostění stanice a částečně i traťových tunelů trasy B pražského metra v letech 2006-2007. Budova ČSOB stojí přímo nad vlastní stanicí Radlická a částečně nad oběma traťovými tunely ve směru Zličín. Základním zadáním z konstrukčního hlediska bylo nenarušit provoz metra, zamezit přenosu vibrací z provozu metra do konstrukce banky a ochránit objekt metra před zřícením budovy. Předchozí projekční stupeň předpokládal monolitickou trámovou a dodatečně předpínanou betonovou konstrukci. Ve stadiu prováděcí dokumentace se na firmu RECOC, s. r. o. obrátil zástupce zhotovitele – SKANSKA CZ, a. s. – se žádostí o vypracování studie variantního řešení: překlenutí stanice prefabrikovanými nosníky. Hlavním důvodem k tomuto kroku byly velmi napjaté termíny výstavby a požadavek metra minimálně přetěžovat vlastní stropní konstrukci stanice. Vrcholem díla byla montáž nosníků na místo jejich určení. Byl použit jeřáb Liebherr o nosnosti 800 tun. Plocha, ze které se mohlo montovat, neměla pro jeřáb vhodný příjezd, a proto byl jeřáb v transportním stavu přenesen na základovou desku dvěma jinými jeřáby o nosnosti 300 tun. Již osazení jeřábu, jeho kompletace a „zapatkování“ dávaly tušit, že se chystá neobvyklá akce. Skutečně, montáž bezmála 63tunových drobečků délky přes 20 metrů působila impozantním dojmem. Trámy byly ukládány na připravená mostní ložiska s milimetrovou přesností. Byl to koncert přesně sehraného týmu lidí. Na každém trámu stálo pět nadzemních podlaží budovy. Přestropení stanice metra prefabrikovanými dodatečně předpínanými trámy splnilo očekávání zadavatele. Všichni lidé zúčastnění na tomto projektu odvedli obrovský kus perfektní práce. Počínaje detailně propracovaným statickým a dynamickým návrhem naprosto „nadoraz“, dále perfektně zvládnutými tesařskými a železářskými pracemi, precizně připravenou a vyladěnou recepturou betonové směsi, pokračovala bezchybnou betonáží včetně nadstandardního ošetřování, správně načasovaným a provedeným napínáním, přepravou bez poškození a koncertem pro 800tunový jeřáb, 63tunový nosník a partu sehraných montážníků konče. Pochvalu tomuto týmu vyslovil autor celé budovy slovy: „Obdivuji práci techniků, s jakou noblesou a grácií se zhostili svého úkolu.“

Ombudsman Otakar Motejl žádal přezkoumání záměru zbourání vily na Barrandově

Ombudsman Otakar Motejl v lednu 2008 vyzval ministra kultury Václava Jehličku, aby se zasadil o přezkumné řízení v kauze plánované demolice vily ze čtyřicátých let na pražském Barrandově. Objekt ve vilové čtvrti, kterou kdysi vystavěl otec někdejšího českého prezidenta Václava Havla, by měl nahradit mohutný bytový dům. Ombudsmanovi se nelíbilo, že ve sporu o vilu bylo přijato několik protichůdných rozhodnutí. Případ považoval za příklad neprůhledného rozhodování v oblasti památkové péče, řekla mluvčí kanceláře ombudsmana Iva Hrazdílková. Současná vila v ulici Pod Ateliéry je součástí památkové zóny. Objekt by měl být zcela srovnán se zemí a na jeho místě by měla vzniknout budova se třinácti byty. Budova bude čtyřikrát větší než původní historická vila,
kvůli čemuž zanikne i její zahrada. Ministerstvo kultury však nemá proti stavbě námitky. Památková zóna Barrandov bude nejspíš o vilu chudší. Místo budovy ze čtyřicátých let zde vyroste stavba vyšší téměř o čtyři metry. Rozhodnutí o umístění novostavby v ulici Pod Ateliéry padlo na stavebním odboru Prahy 5 v prosinci 2007. Do případu se však vložil ombudsman Motejl, který podal podnět k přezkoumání ministerstvu kultury. „My i ombudsman jsme podali podnět k památkářům z ministerstva, měla se jím zabývat rozkladová komise," řekl Libor Ulovec ze Sdružení na ochranu starého Barrandova. Místním lidem vadilo, že mnohonásobně větší dům naruší architektonickou jednotnost okolí i panorama barrandovského kopce. Úřad veřejného ochránce práv se však změny rozhodnutí na ministerstvu nedovolal. „Ministerstvo nezahájilo a ani nebude zahajovat žádné přezkumné řízení, neboť k tomu nebyl právní důvod," sdělila tisková mluvčí ministerstva Marcela Žižková. „Závěry ombudsmana jsou doporučující a nejsou pro státní orgány závazné," dodala. Ombudsmanovi vadil především fakt, že Národní památkový ústav vydal rychle po sobě dvě zcela protichůdná stanoviska k umístění novostavby - první zamítavé, druhé povolující. „Šetření případu ochránce ukončil konstatováním pochybení v postupu orgánů státní památkové péče," stojí ve zprávě ombudsmana. Ministerstvo však na změně postoje nevidí nic divného. „Je zcela legitimní, neboť stavební dokumentace byla upravena podle požadavku památkářů," uvedla mluvčí Žižková. Na výšce ani dalších základních rozměrech stavby se přitom nic nezměnilo. Ombudsman poukázal na to, že Národní památkový ústav nejprve záměr "absolutně" odmítl. Poukázal právě na velikost plánovaného domu i na to, že se nehodí do místní zástavby. Za čtvrt roku ale památkáři projektu

dali zelenou. Obdobně se k případu postavil i pražský magistrát. Věc skončila u památkové inspekce, která zpochybnila jeho rozhodnutí. Dům stále stojí. Před demolicí jej chce uchránit část obyvatel Barrandova. Motejl nyní požaduje, aby bylo rozhodnutí pražského magistrátu v kauze zrušeno a celá věc nařízena k novému projednání.

Rezidence Švédská

Společnost SATPO, přední developer působící na českém a slovenském trhu, přichází s dalším zajímavým projektem. SATPO se specializuje především na výstavbu bytových projektů středního a vyššího cenového segmentu, a to nejen v Praze, ale také v jiných poutavých lokalitách České republiky. Nyní (14. 1. 2008) představuje unikátní příležitost pro zájemce o atraktivní bydlení ve vyhledávané Městské části Praha 5, kde jen pár desítek metrů od ulice Na Hřebenkách vzniká rezidenční bytový projekt splňující všechny požadavky moderní architektury. Rezidence Švédská je součástí klasické vilové zástavby z počátku 20. století. Domy v této čtvrti jsou nově zrekonstruovány a dodávají lokalitě neobvyklé kouzlo. Díky ojedinělému umístění uprostřed uzavřeného areálu je Rezidence Švédská ideálním domovem pro rodiny s dětmi. Okolí láká k osvěžujícím procházkám v rozsáhlé zahradě Kinských navazující na svahy vrchu Petřín, který patří k jedné z nejrozsáhlejších zelených ploch města. Děti potěší návštěva Petřínské rozhledny nebo Bludiště v Petřínských sadech. V pěší vzdálenosti od Rezidence Švédská se nachází Pražský hrad, Malá Strana a celá řada pamětihodností, které stojí za návštěvu.

Ke sportovnímu vyžití slouží nedaleký Dětský ostrov, umístěný mezi mosty Legií a Jiráskovým. Pro veřejnost je zde otevřena řada hřišť, od volejbalového či fotbalového, až po hřiště na petanque a koulenou. Na ostrově je vybudována i dráha pro kolečkové brusle a skatepark. Rodičům s malými dětmi je k dispozici několik dětských hřišť s moderním a bezpečným vybavením. Poloha Rezidence Švédské umožňuje bezproblémovou dopravu jak vlastním automobilem, tak i městskou hromadnou dopravou. Jen pár minut pěšky jsou tramvajové i autobusové zastávky, dále dopravní a obchodní uzel metra Anděl. Nedaleko projektu se nalézá Arbesovo náměstí zajišťující veškerou občanskou vybavenost. V docházkové vzdálenosti od rezidence se nachází základní škola a Francouzské lyceum. V blízkosti je také nákupní centrum Nový Smíchov a multikina Palace a Village Cinema. Lokalita potěší i příznivce zeleného sportu, na golfové hřiště v Motole je to pouhých 5 minut jízdy autem.

Nejluxusnější bytový projekt v Radlicích se dokončuje

V Praze 5 - Radlicích firma Central Group dokončuje nejluxusnější a nejdražší rezidenční projekt. Celkem 146 luxusních bytů v sedmi vilových domech stojí na vrcholu nabídky společnosti. Celý rezidenční areál je uzavřený s centrální vjezdovou bránou a bezpečnostním kamerovým systémem. Většina bytů má díky svému umístění nad Radlickým údolím krásný jižní výhled do krajiny. V této luxusní lokalitě bude bydlet i vítězka soutěže MISS České republiky 2008. V únoru 2008 zde bude otevřen zcela nový ukázkový byt s dispozicí 5 + kk. K prodeji zde zbývá již pouze několik posledních bytů. Exkluzivní projekt sedmi vilových domů v lokalitě Rezidence Panorama se nachází v Praze 5. Splňuje vysoké nároky současného moderního bydlení a byl projektován tak, aby nabídl veškeré podmínky pro klidný život na vysoké úrovni. Domy jsou realizovány jako čtyřpodlažní s jedním ustupujícím podlažím. Vějířovité uspořádání ve dvou řadách nad sebou umožňuje optimální využití pozemku tak, aby si co nejvíce bytových jednotek zachovalo otevřený, ničím nerušený výhled. Okolní zeleň s typickými suchomilnými rostlinami a celkový ráz krajiny jsou do značné míry zachovány. Krásný jižní výhled napříč Radlickým údolím, atraktivní moderní architektura domů a také již zmíněné luxusní rezidenční provedení bytů i společných prostor patří mezi hlavní důvody zájmu klientů o koupi bytu v této lokalitě. Z celkového počtu téměř 150 nabízených bytů již více než 85 % našlo nové majitele. Tato exkluzivní lokalita je navíc vzdálená pouhých 250 metrů od stanice metra B – Radlická, a tudíž je snadno dostupná i samotnému centru města. Veřejná cesta pro pěší od metra bude na náklady společnosti rozšířena a zpevněna. Této úpravy mohou samozřejmě využívat i obyvatelé stávající okolní výstavby. Jako dopravní spojení je také možné využít tramvajovou nebo autobusovou dopravu. Cesta autem do centra Prahy trvá pět minut. K bezstarostnému bydlení patří i správcovské služby. Po dokončení každého bytového domu vykonává jeho běžnou správu vždy specializovaná správcovská firma. Pro zájemce zvažující koupi nového bytu je právě teď nejvyšší čas využít zvýhodněné sazby 5 % DPH. Od ledna 2008 se tato sazba zvyšuje na 9 %, u velkých bytů nad 120 m2 až na 19 %. Pro zachování zvýhodněné sazby DPH 5 % je třeba do konce tohoto roku uzavřít smlouvu a zároveň uhradit cenu vybrané nemovitosti. A to z vlastních zdrojů nebo z úvěru.

Podniky a podnikatelé

Pražské vodovody a kanalizace zápasí s haváriemi vody

Pražské vodovody a kanalizace řeší průměrně patnáct havárií za den. Zastaralé potrubí si v metropoli vyžádalo přes pět tisíc oprav. Vloni (2007) sice mírně klesl celkový počet havárií oproti minulým letům, přibylo však případů prasklých vodovodů většího průměru. „To není dobré, protože tyto havárie mají větší dopad na zásobování obyvatel pitnou vodou a ukazují na špatný stav infrastruktury," popsala stav mluvčí Pražských vodovodů a kanalizací Marcela Dvořáková.

Příčina je jasná. Voda pražským podzemím protéká trubkami, které mnohdy pamatují habsburskou monarchii. „V Praze je 68 km potrubí z doby před rokem 1900," prozradila mluvčí Pražské vodohospodářské společnosti Jana Stodolová. Od té doby vybudovali dělníci více než dalších 500 kilometrů vodovodního vedení. Největší potíže způsobují paradoxně mladší trubky. „Nejstarší v tomto případě neznamená nejporuchovější," řekla Stodolová. Nejméně kvalitní jsou úseky dokončené za vlády komunistického režimu. „Tehdy se jako materiál používala šedá litina z Polska, u níž je poruchovost výrazně větší než u starších materiálů," prohlásila Stodolová. Potrubí z ní vyrobené je především v novějších městských částech, kde se vodovody budovaly právě ve druhé polovině dvacátého století. Magistrát na opravy potrubí průměrně vyčleňuje přes miliardu korun ročně. Na všechny úseky, které by co nejdříve potřebovaly rekonstrukci, se ovšem v letošním roce nedostane. Náklady na rekonstrukci vodovodu v Pařížské ulici přijdou např. městský rozpočet na zhruba 50 milionů korun. K oblastem s největším počtem poruch patří Žižkov, Karlín či Libeň. „Širší centrum přijde na řadu za několik let, zhruba za tři nebo čtyři roky," doplnil Klega. Přehled některých plánovaných rekonstrukcí vodovodů v Praze 5 pro rok 2008: Radlická; odhadovaná investice cca 9 milionů Kč a ulice Romana Blahníka a okolí; cca 42 milionů Kč.

Restaurant Mövenpick v Mozartově ulici 1

Najít v českých restauracích autentické sýrové fondue není žádná legrace. Po delším hledání jsme se nakonec uchýlili do hotelové restaurace sítě Mövenpick.
Hotel stojí poblíž silničního tunelu Mrázovka a u stejnojmenného vrchu s parkem a slavnou vilou Bertramka. Nabídka kombinuje domácí a švýcarské speciality (fondue,

bramborové rösti) s obligátní úlitbou pro mezinárodní kuchyni. Turista se tedy určitě neztratí. Za zmínku stojí používání produktů z vlastní potravinářské řady Mövenpick (marmelády, zmrzliny) a populární nedělní brunche (780 Kč). V restauraci se nabízí švýcarské sýrové fondue pro více osob (první platí 290 Kč, každý další pak 210 Kč). Fondue přinesli ve stylovém a autentickém caquelonu (keramická mísa s rukojetí) s lihovým ohříváčkem. K tomu nezbytný talířek s dlouhým napichovátkem pro každého. Pro všechny pak velkou ošatku s nakrájeným pečivem a misku plnou kyselých okurčiček a nakládaných cibulek. Fondue bylo dobře rozehřáté, nepřipalovalo se a namáčené kousky chleba v něm doslova „mizely". Chuťově patřilo mezi ty méně výrazné, uhlazenější a smetanovější. Návštěvu jsme zakončili dvojicí průměrných dezertů - créme brulée (140 Kč) a borůvkovými lívanci se šlehačkou (130 Kč). Byly atraktivně nazdobeny, ale chuťově mdlé a čekali jsme na ně příliš dlouho. Lívance měly navíc gumovější konzistenci. Utratit v Mövenpicku za pití více než za jídlo není problém. Malý Prazdroj stojí 70 Kč, lahev vody Bonaqua 85 Kč a espreso téměř stokorunu. Za dvě deci moravského vína zaplatíte minimálně 200 Kč, a pokud pomyslíte na láhev, připravte si alespoň tisícovku. Zkušená obsluha nás nenechala na pochybách, že se nacházíme v hotelovém zařízení s více hvězdičkami. Docela nudné okolí tak dokázala osvětlit milým úsměvem, dobrou radou a bezchybným servisem. Hledáte-li v Česku tolik vzácnou švýcarskou kuchyni a vyhnete-li se nákladné hotelové nudě okolo, může být Mövenpick v Praze 5 pro hosty užitečným.

Nejlepší z realit – Best of Realty.

Koncem loňského roku (2007) proběhl devátý ročník soutěže Nejlepší z realit – Best of Realty. Na slavnostním večeru byly v Národním domě na Smíchově vyhlášeny výsledky a předána ocenění nejlepším projektům českého realitního trhu za uplynulý rok. O vítězích rozhodla sedmičlenná odborná porota, jejímiž členy byli zástupci Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí, Obce architektů, Asociace restaurací a hotelů ČR, bank, agentur pro výzkum trhu, developerů i realitních makléřů. I letos udělilo soutěži záštitu Ministerstvo pro místní rozvoj České republiky. Odborným garantem byla tradičně také Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí. O ocenění usilovalo 43 projektů v pěti kategoriích. Rozhodujícími kritérii při posuzování kvality přihlášených projektů byly výběr lokality, urbanistické a architektonické řešení, kvalita realizace a zejména úspěšnost na realitním trhu. O nominaci na ocenění titulem „Nejlepší z realit 2007" se mohly ucházet stavby dokončené v České

republice po 1. lednu 2006 v kategoriích nová administrativní centra, rezidenční projekty, obchodní centra a hotely. Vedle toho získal zvláštní cenu poroty projekt, který se za uplynulý rok jedinečným způsobem zasloužil o rozvoj českého realitního trhu. Udělena byla také cena Asociace pro rozvoj trhu nemovitostí (ARTN). Stejně jako vloni byla udělena Cena čtenářů mediálních partnerů, kdy na webových stránkách měsíčníků ASB – architektura, stavebnictví, bydlení, Konstrukce, Stavitel, Realit, týdeníků Profit a Czech Business Weekly, čtvrtletníků Building World a Project & Property, webových portálech kdechcibydlet.cz, eArchitekt.cz a stavebni-forum.cz i na domovské stránce soutěže mohli dát hlas nejlepšímu realitnímu projektu bez výběru kategorie i laici. V nejsilněji zastoupené kategorii rezidenčních projektů (celkem 21 soutěžících projektů) porotci postavili nejvýše obytný soubor Na Krutci v Praze 6, u něhož ocenili navrácení unikátního stylu a modernizovaného soudobého provedení do rezidenčního sektoru. Z administrativních center si vítězství odneslo nové ústředí ČSOB v Praze 5 - Jinonicích. Porota zde ocenila odvahu investora vstoupit do dosud neprověřené mimocentrální pražské lokality s výjimečným architektonickým projektem i důraz kladený na vztah k životnímu prostředí. Kategorii obchodních center dominovalo pražské Palladium díky završení mnohaletého úsilí o vybudování prvního velkoplošného projektu tohoto typu v komplikovaném území centra Prahy a jeho citlivé začlenění do vysoce exponované lokality.

Byty a bytová politika

Viladům Vidoule v Praze 5

Na okrajích měst začíná být nedostatek zajímavých parcel na stavbu rodinných domů. Dokladem jsou i výsledky architektonické soutěže Nový domov, vyhlášené na konci roku 2007. „Hodně přihlášených staveb stojí v anonymních lokalitách, jen málo z nich vzniklo na atraktivních pozemcích," zhodnotil situaci architekt Radek Kolařík, předseda poroty. S úrovní je však spokojen: „Soutěž má ročník od ročníku vzrůstající úroveň, přibývá mladších autorů a staveb, které jsou dále od Prahy." Architekti nyní stále častěji namísto svahů nebo míst ve starší zástavbě navrhují vily doslova na zelené louce. Takovým je i vítěz v kategorii rodinných domů - dům ve Svitavách od Štěpána Valoucha a Jiřího Opočenského. Vítězem v kategorii bytových domů se stal Viladům Vidoule v Praze 5 od ateliéru Šafer Hájek architekti. „Navrženou skladbou bytů a jejich příslušenstvím vytváří spíše formu rodinného bydlení," uvedla Martina Hovořáková, členka poroty a architektka. Dva mezonetové byty

uprostřed jsou spíše řadovými domy, ve dvou křídlech po stranách zaujímá každé poschodí jediný byt s výhledy na tři strany.

Letecký pohled na Prahu 5

Společnost Davcor investuje na Cibulce

Začátkem roku 2008 vstoupila na český trh nová developerská společnost Davcor, která se chce zaměřit na rezidenční trh v Praze a ve větších městech republiky. Mezi projekty, na kterých firma v současné době pracuje, patří Rezidence Jubileum v Holešovicích v Praze 7, která bude dokončena v létě 2009 a bude zahrnovat 105 bytových jednotek, kanceláře, maloobchodní prostory a podzemní garáže. Společnost také pro své investory zakoupila bývalý průmyslový komplex Intertrade na Cibulce v Praze 5. Firma dosud nezveřejnila, jak objekt využije. Společnost Davcor založil na začátku roku 2006 anglický podnikatel David Werry.

Nový portál má ulehčit výměny obecních bytů

Magistrát hl. m. Prahy spustil od 28. ledna 2008 nový portál pro výměnu obecních bytů. Chce tak pomoci lidem, kteří se obávají, že po uvolnění nájmů si nebudou moci dovolit bydlet jako dosud. Do celoměstského projektu se z 57 městských částí zatím připojilo jen dvanáct. Pražané tak na portálu najdou například nabídku bytů v Praze 1, ale nebudou tam žádné vinohradské, žižkovské nebo smíchovské byty. Radnice Prahy 2, 3 a 5 patří k těm, které se do projektu nezapojily. Smíchovská radnice je přesvědčena, že Pražané zatím žádnou velkou potřebu stěhovat se nemají. „Necítíme velký tlak na výměnu bytů. Jsou to jen ojedinělé případy. A zvažujeme i jiné možnosti výměny obecních bytů," prohlásil tiskový mluvčí Městské části Praha 5 Radovan Myslík. Pražský magistrát má však jinou zkušenost. Podle svého ředitele Vladislava Dykasta eviduje více než 450 žádostí o výměnu bytů, z nichž zatím vyhověl jen 19 % zájemců. Většina z těchto zájemců ale žádá o větší byt, připustil magistrát. V budoucnu město plánuje i to, že se lidé z bytů v soukromém domě budou moci přestěhovat do obecního. „V takovém případě bude Praha požadovat určité odstupné za to, že si nájemníka domu se soukromým majitelem umisťujeme do obecního bytu," řekl radní Jiří Janeček. Jaká částka by to byla, o tom zatím

magistrát hlavního města nemá konkrétní představu.

Doprava

Barrandov: za 10 let dvakrát víc aut

Za posledních zhruba deset let se počet aut na Barrandově zdvojnásobil. Ukazuje to rozdíl ve studiích, které si radnice nechala zpracovat v roce 1996 a znovu loni (2007). V současné době parkuje denně v ulicích v průměru 629 aut a přibližně každý desátý řidič porušuje pravidla. Nejčastěji parkují v křižovatce. „Situace na Barrandově není dobrá a v posledních letech se stejně jako třeba na Smíchově zhoršila. Bohužel se s tím zatím potýkáme marně," přiznal radní pro dopravu Vojtěch Zapletal. Obyvatelům Barrandova vadí zejména řidiči, kteří si z ulic sídliště dělají takzvané parkoviště P+R, kdy tu jen zaparkují a do centra pokračují městskou hromadnou dopravou. Zdejší obyvatelé mnohdy říkají: „Proč neudělat jednoduché opatření, že vjezd do zóny klidu bude povolen pouze osobní dopravě a zásobování na dobu nezbytně nutnou?" S tím nesouhlasí radní Prahy 5 Vojtěch Zapletal. „Návštěvníci Barrandova parkují blízko tramvajových zastávek. K boji o místo s lidmi, kteří na Barrandově bydlí, nedochází." Jediným řešením situace na Barrandově je podle vedení městské části výstavba několika patrových parkovacích domů. Například zavedení zón placeného stání, které fungují v Praze 1 a 2, je podle Zapletala neuskutečnitelné. „Nedovoluje to sídlištní charakter dopravy, kdy se ulice ráno vylidní a večer všichni přijedou domů," vysvětlil. Radnice proto v současné době hledá investora, který by na sídlišti vybudoval parkovací domy. Urbanistická studie Barrandova totiž počítá s místy, kde by mohly vyrůst. Dva domy již na sídlišti vznikly v souvislosti s výstavbou tramvajové trati - parkovné v domech se pohybuje okolo 1 500 korun měsíčně. „Problém je v tom, že lidé nechtějí za parkování platit a z toho důvodu se investoři bojí parkovací domy stavět. Ty, které tu stojí, nejsou zdaleka zaplněny," uvedl Zapletal. Proti zpoplatnění parkování lidé už v roce 2005 protestovali, když radnice pronajala parkoviště na Tilleho náměstí soukromé firmě, která chtěla za parkování vybírat peníze. Oplocené parkoviště nakonec zmizelo.

Školství a dětské aktivity

Nejvíce peněz z rozpočtu radnice jde do škol

Pátá městská část má připraven rozpočet na rok 2008. Rozpočet musí ještě schválit zastupitelé. O jeho podobě rozhodli koncem ledna (2008) na svém zasedání radní Prahy 5. Návrh rozpočtu nyní čeká ještě na schválení zastupitelstva 21. února 2008. Radní plánují, že by letos

hospodařili s výdaji zhruba 770 milionů korun, stejná částka by se pak měla do městské kasy vrátit. „Rozpočet je koncipován jako vyrovnaný. Žádné velké změny by se v něm na jednání zastupitelstva neměly dít a spíše půjde jen o dílčí zásahy," uvedl mluvčí Městské části Praha 5 Radovan Myslík. Největší částku z rozpočtu přidělili radní oblasti školství - 121,4 milionu korun. Nové fasády se tak dočká například Základní škola Weberova. Původní panelová fasáda je totiž již několik let v havarijním stavu - vypadávají okna, nosný rám je

Ilustrační fotografie

narušen a panely obsahují nebezpečný azbest. „V roce 2006 začala oprava pavilonu A, loni byl opraven pavilon B a letos přijdou na řadu zbylé dva pavilony," upřesnil Myslík. Dokončena bude letos také výstavba dvoupatrové školní budovy v areálu Základní a mateřské školy v Tyršově ulici. „Nový pavilon bude mít šest učeben a bude bezbariérový," popsal mluvčí. Třetí školou, která se dočká přísunu peněz z radniční pokladny na opravy, je Základní škola Radlická. Tady se začne stavět tělocvična, která bude propojena s historickou školní budovou. Tělocvična bude zčásti zapuštěná do svahu a projektanti plánují také využití její střechy - na ní se budou moci žáci jak učit, tak odpočívat. Nový výtah pak zajistí bezbariérový přístup do všech částí školy.

Jesle v Tréglově ulici

Radnice Prahy 5 bude nadále provozovat jesle a školku v Tréglově ulici na Barrandově. V minulosti radní uvažovali o tom, že zařízení převedou do soukromých rukou. Proti tomu se vzbouřili rodiče dětí. Vedení smíchovské radnice nyní rozhodlo (leden 2008), že jesle přejdou pod školku, řekl starosta Milan Jančík (ODS). Ve školce přibude jedna třída pro nejmenší děti. "Uvidíme, jak se nový přístup osvědčí," dodal Jančík. Pro rodiče se prý změní jediné; rozšíří se činnost zařízení, bude sloužit dětem od dvou do sedmi let. "Městská část zůstává nadále ve hře," zdůraznil starosta. Úvahy o privatizaci zdůvodňovalo v minulosti vedení městské části tím, že spravovat dva subjekty v jednom zařízení je složité. Navíc prý není obvyklé, že spojené jesle a školku provozuje radnice. Rodiče poukazovali mimo jiné na to, že pokud by bylo zařízení zprivatizováno, museli by platit mnohem více peněz za pobyt svých dětí.

Tři králové v Hlubočepech
Na svátek Tří králů 6. ledna 2008 uspořádalo sdružení občanů starých Hlubočep Dalajský strážce společně s Divadélkem Pod Skalou slavnostní odpoledne. Na slavnost dorazili i mýtičtí Tři králové s dary pro Jezulátko: zlatem, kadidlem a myrhou. Králové zapěli píseň: „My tři králové jdeme k Vám…“ a požehnali zdejším příbytkům. Kde se zastavili, tam napsali na vstupní dveře známé K + M + B 2008. V Divadélku Pod Skalou čekal od čtvrté hodiny na návštěvníky živý betlém. Pro děti zde bylo připraveno loutkové představení o kašpárkovi. Cílem slavnosti bylo oživit starou lidovou tradici.

První vysvědčení
V Základní škole v Kořenského ulici na Smíchově převzalo dvacet pět prvňáčků poslední lednový den (31. 1. 2008) své první vysvědčení. „Celkem jsme rozdali sto osmdesát vysvědčení, ale největší radost z něj měli určitě prvňáčci,“ řekl ředitel školy Pavel Schneider. Pololetní vysvědčení je důležité i pro deváťáky, kteří si v únoru podávali přihlášky na střední školy. Poslední den pololetí si školáci užili, místo vyučování totiž vyrazili do kina „Je to taková naše malá tradice, že poslední den před vysvědčením děti místo do školních lavic vyrazí do kina,“ vysvětlil ředitel Schneider. Děti měly den volna, na další volné dny si budou muset počkat nejméně do 18. února, kdy v Praze 1 až 5 začnou jarní prázdniny.

Kultura

Festival dechových hudeb
Mezinárodní festival dechových hudeb, který patří mezi nejuznávanější akce svého druhu u nás i v celé Evropě, se uskutečnil 4. a 5. ledna 2008 v Národním domě na Smíchově (náměstí 14. října 16, Praha 5). Tradiční zahájení sezóny festivalů a přehlídek v České republice navštěvují desítky odborníků i hudby milovné veřejnosti z celé Evropy. Praha se tak začátkem roku stala centrem evropského dění v dechové hudbě. Na akci se představilo celkem 18 orchestrů typu harmonie, jeden fanfárový orchestr a jeden brass band, které soutěžily ve třech kategoriích - střední, vyšší a nejvyšší. Kromě orchestrů z České republiky se festivalu zúčastnily také soubory z Belgie, Německa, Nizozemí, Švýcarska a také ze Španělska. Vyhlašovatelem festivalu je Sdružení dechových orchestrů České republiky, které se svou činností nemalou měrou podílí na zachování odkazu české dechové hudby. Partnerem festivalu bylo hlavní město Praha, záštitu převzala mezinárodní organizace pro dechovou hudbu (CISM). V sobotu 5. ledna 2008 se v TOP Hotelu Praha konal závěrečný večer festivalu s vyhlášením výsledků soutěží a předáváním cen, který je určen

pouze účastníkům festivalu. Zúčastněné orchestry zde společně přednesly skladbu Františka Kmocha Muziky, muziky…

Desítku premiér ohlásila na leden pražská divadla

Mezi desítkou premiér, které na leden 2008 ohlásila pražská divadla, jsou například Její pastorkyňa Gabriely Preissové ve Švandově divadle, Dostojevského a Krobotův Idiot v Dejvicích, Poláčkova klasika Hostinec U kamenného stolu na Fidlovačce, či O'Fillova Cesta dlouhým dnem do noci v Divadle Bez zábradlí. Text Gabriely Preissové Její pastorkyňa se ve Švandově divadle objevil už v prosinci (2007). Režisér Michal Lang ho nastudoval například s Janou Strykovou, Apolenou Veldovou, Matějem Hádkem, Viktorem Limrem a Věrou Kubánkovou. Hra je populární především ve zhudebnění Leošem Janáčkem z roku 1893; stala se převratným činem operní dramatiky a stálicí na světovém repertoáru. Na smíchovském jevišti se objevila po více než dvaceti letech. Stejně jako kdysi v ní roli stařenky Buryjovky ztvárnila držitelka ceny Thálie za celoživotní mistrovství Věra Kubánková.

Švandovo divadlo bylo dějištěm netradičního žesťového koncertu

Netradiční koncert s názvem Zlaté žestě se konal v pondělí 21. ledna 2008 ve smíchovském Švandově divadle. Šest sólistů zde předvedlo průřez soudobou tvorbou pro žesťové nástroje. Na programu, který sestavil známý francouzský dirigent Michel Swierczewski, zazněla díla od Leonarda Bernsteina, Giancinta Scelsiho, Eugena Bozzyho a Gunthera Schullera. Jako sólisté se zde představili hráč na lesní roh Jiří Špaček, trombonista Pavel Čermák, hráč na tubu Lubomír Maryška a tři trumpetisté - Jiří Houdek, Ladislav Kozderka a Marek Vajo.

Budova Švandova divadla

Koncert uvedla jazzově inspirovaná Taneční suita pro žesťový kvintet, kterou zkomponoval americký skladatel Leonard Bernstein (1850-1932) na sklonku svého života. Z jeho díla je nejznámější především muzikál West Side Story. Jeho komorní skladby jsou méně uváděné, zato se vyznačují barvitou instrumentací a výrazným rytmem, mnohdy s latinskoamerickými prvky. Zazněly zde dvě skladby pro sólovou trubku a trombon, patřící k vrcholnému období italského skladatele Scelsiho a v sále navodily meditativní atmosféru. Scelsi byl považován za mistra improvizace a experimentátora s tónovými clustery a rezonancí zvuku. Věnoval

se východní filozofii, zenu a józe, které jeho díla výrazně ovlivnily. Vystoupení uzavřely ukázky z komorní tvorby pro žesťový kvintet francouzského skladatele Eugena Bozzyho a amerického skladatele a hornisty Gunthera Schullera. Koncert pořádala Pražská komorní filharmonie v rámci Cyklu koncertů hudby 20. století s názvem Krása dneška.

Patnáctý ročník mezinárodní přehlídky filmů Febiofest

Letos se mohli do výběru filmu o cenu zapojit i diváci. Mezinárodní přehlídka filmu, televize a videa Febiofest zahájil 27. března 2008 svůj patnáctý ročník. Jeho pražská část, která skončila 4. dubna 2008, tradičně vyvrcholila předáním cen české kritiky Kristián. Poté se festivalové projekce přesunuly do dalších českých měst. Loňský Febiofest (2007) nabídl 272 filmů z 62 zemí, doplnilo ho 50 koncertů a výstavy. „Celková návštěvnost se v posledních letech ustálila na téměř 140 tis. diváků. Kapacity jsou naplněny a letos jich těžko bude více," uvedl ředitel festivalu Fero Fenič. Zásadní novinkou letos bylo, že vybrané snímky soutěžily o ceny. Šestnáct evropských filmů zhodnotilo 33 diváků různých profesí a věku. Ocenili „nejlepší mladý evropský film", jehož tvůrce získá pět tisíc eur. Hosty přehlídky byli švédský režisér Roy Andersson a Magda Vašáková.

Febio fest podporuje také Praha 5

Podivný Krytový Nový rok očima Radima Vašinky

„Koncem roku se bilancuje. A s Novým rokem plánuje. Uvažujeme-li o tom, čím v roce 2007 prošlo divadelní seskupení s oficiálním názvem Divadlo Orfeus, máme velice rozporuplné pocity. Pokud šlo o kdysi každoroční letní putování s pohádkami, už jsme dojezdili: není komu hrát. Na dědinách opadl zájem, děti na mizejících táborech začaly být stále oprsklejší, ba dokonce zlé, a tam, kde se ještě dalo hrát, jsme třeli bídu s nouzí. Vybírání do klobouku ztratilo půvab pro obě strany. Navzdory tomu jsme zažili překrásné chvíle vzájemného

vpravdě souznění s rodiči s dětmi na několika výjezdech: Krakovec, Veselý kopec s jeho jarmarkem a zcela nedávno předvánoční setkání při pohádce o Kulfáčkovi v příměstské vesničce Pecínov u Nového Strašecí, kde funguje sousedská soudržnost díky Marií Šinclelkové, kterou ještě za ministra Pavla Dostála stačili vyhodit z Křivoklátu, protože mnoho věděla. A ví i dnes. Horší je to s bilancováním našeho Krytového divadla. Udržovat se při životě se stále více stává otázkou osobní statečnosti. Před pár lety zrušilo hl. m. Praha podporu obdobných organizací formou možné úhrady provozních nákladů. Ve vzduchu zůstává případné udělení grantu, v našem případě na jednu z inscenací.
Pro nás nevýhodná byla i kulturní politika Městské části Praha 5, kde se nám dostalo podivuhodného ocenění naší patnáctileté práce neudělením grantu na provoz. Důvody, které k tomu vedly, a o kterých jsme se dozvěděli z tisku, se sice nezakládaly na pravdě, ale to už je každému z těch, co učinili toto rozhodnutí, jedno.
V tíživé finanční situaci, protože není možno všechny údaje uhradit z dobrovolně odevzdaných drobných příspěvků našich návštěvníků, dovolili jsme si vypsat výzvu k divácké veřejnosti o přispění na naše konto. A dostalo se nám až nečekaně milého překvapení: část návštěvníků neodolala a poslala, někteří odevzdali osobně a zbytek zdvojnásobil svůj příspěvek při vybírání do klobouku. Nejjímavější byly stokorunky, zřejmě studentského původu. To vše způsobilo principálovi nejednu probděnou noc, do níž vyjeveně zíral oknem svého bytu, nevěřícně kroutil hlavou, stíraje z oka slzy dojetí. Což schválně popisuji bombastickými slovy, abych onen počin neznámých lidí alespoň trochu depatetizoval. A zvýšila se i návštěvnost," řekl o činnosti souboru Radim Vašinka, ředitel divadla.

Premiéra Radua Tuculescua v Krytovém divadle

Ve světové premiéře uvedlo 30. ledna 2008 Krytové divadlo Radima Vašinky hru rumunského autora Radua Ţuculescua Letní zahrádka aneb Pojďme jim dát přes držku. Ţuculescu patří k autorům, jejichž dílo nemohlo být v necenzurované podobě v minulém režimu inscenováno. Děj hry se odehrává na letní zahrádce na předměstí, pojednává o rozporu mezi osobními a obecnými zájmy. V zahradní hospůdce se za parného dne postupně scházejí lidé, z nichž některé pojí společná minulost. Prostřednictvím vzpomínek a vyprávění a za použití postupů absurdního dramatu autor rozehrává podobenství o svobodě, moci a ovládání jednoho člověka druhým z pozice síly.
Osmapadesátiletý Ţuculescu je autorem několika básnických sbírek a povídkových souborů, překládá

také současnou německy psanou švýcarskou a rakouskou literaturu. Hra Vašinku zaujala "svojí formou a inteligentními vtipnými dialogy, ale i myšlenkou“.
Teprve během zkoušení se soubor dozvěděl, že uvedení hry v Praze bude její světovou premiérou. "Hru rumunského dramatika a spisovatele uvedlo Krytové divadlo Orfeus dříve, než bude ukončena jeho činnost, a poté, co v době jejího vzniku bylo autorovi tehdejším režimem znemožněno ji odehrát, protože mu zavřeli divadlo," podotkl k inscenaci "principál" Vašinka.
Radim Vašinka vedl několik divadel věnujících se poezii – představení inscenoval i autorům málo známým, perzekvovaným, či dokonce svého času oficiálně zakázaným. V roce 1967 založil divadelní klub U Orfea v Praze na Malostranském náměstí. Orfeus byl v roce 1971 zrušen a soubor vyhozen, Vašinka dále působil na volné noze a jeho soubor pracoval jako amatérský spolek. Vedle textů Egona Bondyho uváděl poezii Jaroslava Seiferta, Jana Skácela či texty Bertolta Brechta. Od roku 1985 hrál na divadelních poutích na Střeleckém ostrově, po roce 1989 pak v Bytovém divadle ve vlastním bytě. V Krytovém divadle na Smíchově působí spolek od roku 1994. Hraje se vždy od září do června. S recitací Bondyho textů se loni Vašinka s úspěchem zúčastnil projektu Bouda, který již po dobu několika let připravuje na konec sezony Národní divadlo.

Deprese v literární kavárně Obratník

Dne 25. ledna 2008 se konal v poetické kavárně Obratník na Smíchově Večer přiměřených depresí. O Pérákovi, ukradené ledvině a jiných novodobých pověstech z knihy Černá sanitka: Druhá žeň pohovořil její autor Petr Janeček z Národního muzea. K celému večeru zpívala Dagmar Lálová.

Zdravotnictví a sociální péče

Nájemní smlouvy pro lékaře LSPP Motol

Rada MČ Praha 5 schválila v lednu 2008 prodloužení nájemních smluv v bytech městské části, které jsou obsazeny pracovníky ve zdravotnictví. Jedná se o dvě lékařky a zdravotní sestru, které mimo jiné zajišťují lékařskou pohotovost ve Fakultní nemocnici Motol. Od 1. 1. 2008 zajišťuje na území hlavního města Prahy lékařskou službu první pomoci kraj. Městské části na její provoz nedostávají z rozpočtu Prahy žádný finanční příspěvek. Praha 5 má na svém území dvě státní nemocnice, které poskytují v plném rozsahu pohotovostní službu. „Lékařskou službu první pomoci ze zákona realizuje kraj, tedy hlavní město Praha. Přesto Praha 5 považuje za důležité ve svém regiónu stabilizovat lékaře a

zdravotnický personál, a proto jim prodloužila nájemní smlouvy. Tímto způsobem také podporujeme lékařskou službu první pomoci v nemocnicích v Praze 5," informoval o situaci starosta Městské části Praha 5 Milan Jančík. Nájemní smlouvy k bytovým jednotkám byly uzavřeny na dobu určitou na základě doporučení poradních orgánů Rady MČ Praha 5.

Sociální integrace osob patří mezi priority Prahy 5

Rada Městské části Praha 5 vzala koncem lednu 2008 na vědomí hodnotící zprávu o činnosti týmu komunitního plánování sociálních služeb na území Prahy 5. Součástí zprávy byla příloha o potřebách uživatelů sociálních služeb - seniorů na území Prahy 5, vyplývající z průzkumu mezi uživateli sociálních služeb. „V květnu jsme zahájili proces komunitního plánování sociálních služeb, čímž jsme se přihlásili k těm, kteří považují za nutné zmapovat, poznat a zdokonalit systém sociálních služeb na svém území. Je to projev, který dává jasně najevo, že sociální integrace osob v dotčeném území patří mezi priority," sdělil starosta Milan Jančík. „Zpracovali jsme jednu z nejrozsáhlejších dotazníkových akcí, ze které vyplynuly potřeby obyvatel v oblasti poskytování sociálních služeb. Bylo potvrzeno, že dosavadní postup je v souladu s potřebami občanů," vyjádřila se k otázkám sociální péče a služeb zástupkyně starosty Městské části Praha 5 Lucie Vávrová. „Území Prahy 5 podléhá trendům moderní výstavby a to bude jeden z důležitých faktorů, který se odrazí v životě obyvatel i v komunitním plánování, protože se očekává nárůst počtu lidí, kteří budou zvyšovat nároky na poskytování sociálních služeb," dodal k uvedené problematice předseda Sociálního výboru zdejší radnice Věnek Fořt. Realizací komunitního plánování se zvyšují šance získávat prostředky z vnějších zdrojů, jako jsou například dotace, granty nebo dary. Dojde tím k optimalizaci výdajů z rozpočtu Prahy 5 v oblasti sociálních služeb s ohledem na jejich dostatečnou kvalitu a dostupnost.

Veřejně prospěšná činnost

Tříkrálová sbírka podpořila azylový dům v Praze 5

Necelá stovka dětí v barevných pláštích a hábitech s papírovými korunkami na hlavách si v podvečer 2. ledna 2008 přišla do Arcibiskupského paláce v Praze pro požehnání před začátkem tradiční Tříkrálové sbírky. Na speciální bohoslužbě jim je udělil kardinál Miloslav Vlk. V celém Česku se vydalo vybírat peníze pro potřebné do zapečetěných kasiček přes 40 tis. koledníků. Tříkrálová sbírka se letos konala již po osmé. Výtěžek sbírky byl určen především na pomoc nemocným, handicapovaným, seniorům, matkám s dětmi v tísni a

dalším sociálně potřebným skupinám lidí. Letos organizátoři podpoří například právě dokončovaný azylový dům pro matky s dětmi v Praze 5 či nákup rentgenu pro nemocnici v Ugandě. Loni koledníci vybrali přes 58 milionů korun, podobný výsledek organizátoři očekávají také v letošním roce. Doufají, že jim čáru přes rozpočet neudělá současné nastartování vládní reformy financí.

Rosteme s knihou

Akce na podporu četby knih Rosteme s knihou pod záštitou Svazu českých knihkupců a nakladatelů probíhá již třetím rokem. Jejím organizátorem je společnost Svět knihy, s. r. o. Aktivity jsou realizovány i díky finanční podpoře Ministerstva kultury ČR, hlavního města Prahy a Městské částí Praha 5. Kampaň se poměrně rychle a úspěšně rozšířila a dostala do povědomí české společnosti. Od svého počátku byla založena především na široké spolupráci s dalšími partnery, mezi které patří knihovny, školy, literární časopisy, relevantní projekty obecnějšího charakteru jednotlivých nakladatelství, literární internetové portály, profesní organizace působící v rámci knižního oboru (Česká sekce IBBY, PENKlub ČR, Obec spisovatelů, Obec překladatelů, Literární akademie, projekt Listování a další). Od roku 2005 až do současnosti byla v rámci kampaně Rosteme s knihou uspořádána celá řada akcí, jež v rámci daného regionu či celé ČR upozorňovaly na význam četby pro růst intelektuálního potenciálu společnosti a na efektivnost zapojení rodiny, školy či knihovny do kampaně podporující aktivní čtenářství. Kampaň „Rosteme s knihou“ se sestává ze dvou rovnocenně významných části. Za prvé je to metodologická spolupráce a vzdělávání v oblasti propagace četby, za druhé zaměření na propagaci kampaně a jejích dílčích projektů, pořádání programů, výstav a soutěží oslovujících širokou veřejnost důležitým prostředkem k prezentaci kampaně, ale především k propagaci četby, jsou jistě i webové stránky. Proto společnost Svět knihy připravila zcela novou podobu stránek (grafickou i obsahovou) zaměřenou jak na dospělé, tak na děti. Pro dospělé (pod názvem Rosta) by se měly stránky stát informačním „rozcestníkem" namířeným k projektům zabývajícím se čtenářstvím a přímo oslovujícím čtenáře svou náplní. Pro děti (Rostík) pak mají úlohu přivést malé čtenáře i nečtenáře poutavou a zábavnou formou k zajímavým knížkám, které si rády přečtou.

Sport a zábava

Město reguluje počet hracích automatů

Od ledna 2008 vstoupila v platnost vyhláška, kterou se stanovují místa a čas, na kterých a kdy lze provozovat

na území Prahy výherní hrací přístroje. „Výherní hrací přístroje tak bude možné provozovat pouze na místech a v časech uvedených v příloze této vyhlášky. Příloha obsahuje prakticky všechna místa, na kterých v současné době výherní hrací přístroje jsou a uvedené časy odpovídají stávající době provozování. Počítáme s tím, že příloha vyhlášky bude každoročně dvakrát novelizována podle připomínek a požadavků městských částí, které jsou oprávněny vydávat povolení k provozování výherních hracích přístrojů," uvedl náměstek primátora hl. m. Prahy Rudolf Blažek. „Přijetí vyhlášky je nultým krokem, od ledna (2008) vznikne odborná

komise, v níž budou pracovat starostové městských částí, zastupitelé a další odborníci, ale i zástupci zábavního průmyslu, a na nejbližším zasedání zastupitelstva předložím další návrh, který již bude redukovat a omezovat počet míst, kde jsou tyto přístroje provozovány. Počítáme poté s další postupnou a výraznou regulací počtu hracích přístrojů," řekl náměstek Blažek a zdůraznil: „Tímto krokem jasně upozorňujeme provozovatele na odhodlání města omezit na svém území činnost, která není standardním podnikáním, protože má výrazné sociální dopady a váže na sebe kriminální činnost a jiné negativní jevy." Ve vyhlášce je zatím uvedeno 1422 míst, přičemž další hrací automaty jsou umístěny na šedesáti místech, kde působí kasina - ta ale podle platných zákonů Praha nepovoluje, a proto je nemůže ani nijak omezovat. Nejvíce míst s hracími automaty je na území městských částí Prahy 4, Prahy 5 a Prahy 3, sedm z 57 pražských městských částí nemá na svém území žádný výherní hrací přístroj. Podle doposud platných pravidel povolují provozování výherních hracích přístrojů mimo kasina jednotlivé městské části, které při splnění zákonných povinností žadatele nemají možnost jeho žádost odmítnout. Přijetím městské vyhlášky se situace zásadně mění. Vyhláška a její příloha jsou zveřejněny ve sbírce právních předpisů hlavního města Prahy, k dispozici jsou i na webových stránkách Magistrátu hl. m. Prahy.

Městská zeleň a ekologie

Nepořádek v nás

„Není dne, abychom v okolí našeho bydliště nenarazili na odhozenou ledničku či křeslo, které již někdo přestal potřebovat, tašku s odpadky umělecky zakomponovanou do výsadby zeleně," napsal ing. Petr Horák, první zástupce starosty MČ

Praha 5, do Pražské pětky. V článku věnovanému životnímu prostředí a komunálním odpadům konstatoval: „Mohl bych pokračovat celou plejádou nešvarů, které dnes a denně řeší oddělení pořádku a čistoty našeho úřadu, ale myslím, že je to zbytečné. Problémy nepořádku nejsou v nečinnosti města ani naší radnice, tento problém prostě leží v nás samých. Pokud se podívám do sousedního Rakouska, s kterým jsme byli čtyři sta let kulturně a společensky provázáni, odvážím se tvrdit, že markantní rozdíl v pořádku a čistotě ukazuje zcela zřetelně, že všechnu tu špínu kolem nás můžeme chápat jako pozůstatek budování socialismu v našem jednání. Nevěřím, že by jakákoliv rakouská radnice dokázala udržet čistotu svého města bez toho, že by jeho obyvatelé neudržovali pořádek sami v sobě…“

Bezpečnost občanů

Loupežné přepadení na Smíchově

Ve středu 2. ledna 2008 oznámil nejmenovaný chlapec policistům případ loupežného přepadení na Smíchově. Toho krátce před tím na Plzeňské ulici přepadli a okradli o přehrávač MP3 a peněženku tři neznámí rómsky hovořící mladíci ve věku od 15 do 18 let. Ti sice z místa činu utekli, nicméně policisté je vzápětí zadrželi a předvedli k výslechu na nejbližší policejní služebnu.

Policie zadržela po honičce zloděje auta

V závodnický polygon se nad ránem dne 28. ledna 2008 změnily pro čtyřiadvacetiletého mladíka bez řidičského průkazu ulice Prahy 5 a 6. Poté, co se svým vozem najížděl na policisty, po něm hlídka opakovaně střílela. Podezřelého vozidla Škoda Octavia si policisté všimli nejdříve na křižovatce ulic Aviatická–Lipská. Díky počítači s databází ukradených vozidel, který měli ve voze, okamžitě zjistili, že auto zmizelo majiteli už před týdnem v Praze 1. Poté, co řidič odmítl na opakované výzvy zastavit, nastala honička, kterou dočasně ukončil neřízený smyk pronásledovaného auta v Jelení ulici. „Toho policisté využili a s pomocí chvatů z auta vytáhli jednatřicetiletého spolujezdce,“ sdělil mluvčí pražské policie Ladislav Bernášek. Řidič však jednoho z policistů udeřil pěstí, znovu se rozjel a začal na muže zákona najíždět. Ten ale stačil uskočit a pětkrát vystřelit do zadní části vozu. Honička pokračovala na Smíchově, kde vůz havaroval a jeho řidič se dal na útěk. Policie ho poté zadržela.

Osobnosti, výročí a zajímavosti

První letošní Pražánek se jmenuje Lukáš a je z Prahy 5

První miminko narozené v Praze v roce 2008 se jmenuje Lukáš Kubát a je z Prahy 5. Světlo světa spatřil 15 minut po půlnoci ve Fakultní

nemocnici Motol. "Chlapeček i jeho maminka jsou zdrávi. Lukášek váží 3,52 kg a měří 49 cm," potvrdila zprávu mluvčí nemocnice Eva Jurinová. V motolské porodnici se celkem ve stejný den narodilo 5 dětí. Devětadvacetiletá Pavlína Kubátová z Prahy 5 měla termín porodu na Silvestra, a právě týž den ráno ji manžel přivezl do motolské porodnice. Porod se však rozběhl až v devět hodin večer. Maminka prvního Pražánka se prý nesnažila přivést dítě na svět ještě před příchodem Nového roku, aby stihla ještě vyšší porodné. "Nelituji toho, že jsem neporodila ještě v loňském roce. Hlavně, že je syn zdravý a já to mám za sebou. Jsem spokojená, porod byl přirozený a bez epidurálu," řekla novinářům. Pavlína rodila podruhé, doma už na ni čeká dvouapůlletý syn Tomáš. "Je zatím malinký, nemá z příchodu sourozence takový rozum," podotkla. Rodina se podle ní dozvěděla radostnou novinu až ráno, někteří známí i z médií. "To, že máme prvního Pražánka, slyšeli z rádia," smála se. Novopečená maminka si je prý vědoma toho, že od dnešního dne vstupují v platnost změny, které zavádí vládní reforma veřejných financí. Ty se dotknou také hospitalizovaných v porodnicích. "Nějak se peníze do zdravotnictví dostat musí, ale přijde mi zvláštní, že i za mrňousky se platí," dodala Pavlína, která bude muset zaplatit poplatek za sebe i za malého Lukáše. V loňském roce 2007 se podle Jurinové narodilo v motolské porodnici 3 562 dětí. Pražský magistrát bude i letos pokračovat v tradici a opět obdaruje všechny děti, které se v metropoli narodily na Nový rok. Maminky dostaly peněžitý dar, květiny, pamětní listy a děti plyšáka. O výši daru bude rozhodovat městská rada. Měl by být stejný jako v loňském roce, a to 15 tis. korun. Tradice vznikla v 60. letech minulého století za primátora Ludvíka Černého. Do roku 2000 se obdarovával pouze první pražský občánek.

Soud přiřkl zámek v Kolodějích Kumperovi, vláda se chce odvolat

Barokní zámek v Kolodějích, který využívá česká vláda, se má vrátit restituentovi Vítězslavu Kumperovi, jehož rodina vlastnila jinonickou Waltrovku. Dne 17. ledna 2008 o tom rozhodl Obvodní soud pro Prahu 9, který zamítl žalobu vlády směřující proti loňskému rozhodnutí pražského pozemkového úřadu o navrácení barokního zámku s přilehlými budovami a oborou dědici původního majitele. Verdikt je nepravomocný a lze se proti němu odvolat. Právní zástupci státu podle vyjádření na internetových stránkách vlády této možnosti pravděpodobně využijí. Stát zabavil zámek v roce 1948 podle takzvaných Benešových dekretů. Jeho dědic po roce 1989 přesvědčil úřady, že poválečné vyvlastnění bylo protiprávní. Pozemkový úřad

vydal v lednu loňského roku rozhodnutí o navrácení nemovitostí. Právníci státu ale předběžnou žalobou dosáhli loni v březnu "zmrazení" vydaného majetku. Soudce Jiří Malý dnes žalobu státu zamítl s tím, že na výroku pozemkového úřadu nevidí nic špatného a nesprávného. „V roce 1948 došlo jednoznačně ke zneužití dekretů prezidenta republiky. Kumperovi se podle mého názoru neprovinili ničím jiným než tím, že vlastnili majetek, a ve světle tehdejší doby se dospělo k závěru, že je potřeba jim ho odebrat," prohlásil Malý při odůvodnění rozsudku. V této souvislosti předtím přečetl i některé dobové dokumenty z poválečného období. Národní výbor v Kolodějích například v jednom z nich konstatoval, že majitel zámku Antonín Kumpera s Němci nespolupracoval a byl dobrým Čechem. Soudce odmítl i námitky žalobce, že Kumperova žádost o vydání majetku nebyla v pořádku a restituent některé pozemky blíže nespecifikoval.

Kumpera reagoval na rozsudek následně: „No, konečně," prohlásil poté, co vyšel ze soudní síně. Novinářům pak prozradil, že by na zámku rád vybudoval rodinné muzeum. Žít se ale prý v areálu nechystá. Spokojen byl i jeho právní zástupce Tomáš Chlost. "Jsem rád, že po 17 letech se (Kumpera) dobral spravedlnosti a že se soud rozhodl vyloženě podle práva, a nikoli podle jakýchkoli tlaků," konstatoval advokát. Úřad vlády na verdikt reagoval prohlášením, že se proti rozsudku pravděpodobně odvolá. Soud dnes odpoledne rovněž projednával i další spor, který s Kumperou vede tentokrát městská část Praha - Koloděje. Městská část, stejně jako vláda, napadla rozhodnutí pozemkového úřadu žalobou. V tomto sporu jde o další pozemky a budovy poblíž zámku, které se nacházejí před zámeckou oborou. Malý ale jednání odročil na únor, aby rozeslal účastníkům rozhodnutí o vstupu dalšího účastníka - hlavního města Prahy - do sporu.

Soud rovněž čeká na dokumenty z katastrálního úřadu, které mají upřesnit číselné označení parcel. Chlost již dříve řekl, že při vyvlastnění zámku byl prezidentský dekret zneužit k odejmutí majetku člověku, který se stal nepohodlný komunistickému režimu. „Z archivu se podařilo získat zcela zásadní dokument, což je záznam z tajné porady ministrů spravedlnosti, financí a národního správce ze 17. prosince 1948. Usnesli se na tom, že nejsou dány podmínky pro konfiskaci, přesto je zapotřebí provést konfiskaci," uvedl již dříve Kumperův advokát. Posledním majitelem zámku ležícího při východním okraji Prahy byl inženýr Antonín Kumpera, který působil za první republiky jako ředitel Waltrovky. Koloděje koupil před válkou. V roce 1947 objekt převzalo ministerstvo vnitra a zřídilo tu školu

Sboru národní bezpečnosti. V 50. letech bylo v podzemí zámku také vězení komunistické StB. V této době zde byli vězněni například někdejší komunističtí prominenti - nedobrovolně ve zdejších sklepech pobýval Gustáv Husák, Vlado Clementis, Marie Švermová nebo Artur London, který později svůj kolodějský pobyt popsal ve slavné knize Doznání. Od roku 1955 využívá zámek vláda ke slavnostním účelům či k důležitým jednáním. Průmyslník opustil Československo a až do své smrti žil v Brazílii. Po listopadu 1989 nárok na budovy vznesl jeho vnuk. Kumpera se soudí také o budovy v Praze 5 na Smíchově, údajně už získal některé nemovitosti v centru hlavního města. Úřad vlády spravuje zámek na okraji Prahy od roku 1955. Koloděje ministři využívají pro svá výjezdní zasedání - většinou v létě, před Vánocemi, nebo když končí jejich mandát. Konají se tu i různé konference, semináře, někdy tam vláda hostí významné zahraniční delegace. Veřejnosti se zámek otevírá jen výjimečně. V polistopadové éře se Koloděje zapsaly do historie jako místo, kde se domlouval například rozpad československé federace či kuponová privatizace.

Barrandov slavil výročí

Dne 25. 1. 2008 uběhlo přesně 75 let od chvíle, kdy ve filmových ateliérech na Barrandově vznikl první film. Jmenoval se Vražda v Ostrovní ulici a natočil jej režisér Svatopluk Innemann. V hlavních rolích excelovali Jindřich Plachta coby tichý detektiv Klubíčko, Theodor Pištěk a Zvonimír Rogoz, který ztvárnil dobráckého pana Friedmanna, z něhož se nakonec vyklube hledaný vrah. Film měl premiéru 24. března 1933 a byl to vůbec první český zvukový film, ve kterém zazněly současně dialog a hudba.

Neznámý známý Josef Kořenský

Ve své době byl slavným cestovatelem, na jehož počest se pořádaly lampiónové průvody a křtily se po něm lázeňské prameny. Projel celý svět, napsal na padesát knih a několik set článků, uspořádal stovky přednášek. Dnes ho ovšem nezná téměř nikdo. „O čem snil jsem jako v pohádce, když mysl

Fotografie Josefa Kořenského

ponořovala se v líčení lidí a přírody na tajemném východě, to vše počalo se vyjevovat v úžasné skutečnosti, jakmile koráb Čína veplul z rána dne 29. září 1893 do zálivu Tokijského.“ To napsal Josef Kořenský (1847-1938) ve svých Cestách po světě o své zřejmě nejoblíbenější zemi - „Žaponsku“.

„Josef Kořenský byl povoláním učitel, později ředitelovaI na dívčí škole na pražském Smíchově v ulici, která dnes nese jeho jméno,“shrnuje základní údaje o slavném cestovateli historik a autor studií o českých světoběžnících Jan Martínek. Kořenský pocházel z rolnického rodu v Sušně u Nových Benátek. Rodina se ale záhy přestěhovala do Mladé Boleslavi, kde Josef vystudoval reálku. V Praze pak absolvoval učitelský ústav. Už v té době se stal pomocníkem profesora Antonína Friče, který spravoval přírodovědné sbírky Národního muzea. „Hodně se stýkal se společností kolem Vojty Náprstka,“ doplnila Ivana Horáková ze Státní vědecké knihovny v Plzni, kde byla v roce 2007 uspořádána vědecká konference o českých cestovatelích a také výstava jejich knih a památek z cest, které tito odvážní muži podnikli. V domě U Halánků v Praze, kde dnes sídlí Náprstkovo muzeum, získal Josef Kořenský inspiraci pro vlastní výpravy. Na tu první se vydal už v roce 1878. Projel tehdy Německo, Francii a Anglii. V následujících letech se dostal na Balkán, do Turecka, ale procestoval také Sibiř, Kavkaz, Ural a východní Asii. Podle Jana Martínka si mohl svou cestovatelskou zálibu dovolit. „Jako starý mládenec neměl starost o rodinu, měl dostatek finančních prostředků a rád se vydával na cesty. Kupříkladu Skandinávii navštívil v době, kdy byly výpravy do této oblasti ještě poměrně vzácné.“ V letech 1893 až 1894 se Kořenský spolu s přítelem statkářem Karlem Řezníčkem vydal až za oceán. Jeli po trase Severní Amerika, Havajské ostrovy, Japonsko, Čína, Malajsie, Jáva, Cejlon, Indie, Egypt. Druhou rozsáhlou „cestu k protinožcům“ uskutečnil v letech 1900 až 1902, kdy se dostal do Austrálie, Tasmánie, na Nový Zéland či na ostrovy v Oceánii. Zastavil se také v milovaném „Žaponsku“ a přes Sibiř se vrátil zpět do rodné Evropy. „Nejsložitějším cílem byly pro Kořenského bezesporu Čína a Japonsko. Proniknout do společnosti v těchto zemích nebylo vůbec snadné,“ soudila Ivana Horáková. Ve své době patřil Josef Kořenský k nejznámějším a také nejvšestrannějším cestovatelům. „Byl opravdu badatelem širokého rozsahu. Věnoval se sbírkotvorné činnosti, posílal velké kolekce do Národního muzea i do Náprstkova muzea. Zabýval se flórou, faunou, geologií, podnebím, obyvatelstvem - a navíc vše velmi vtipně glosoval,“ soudí Horáková. Své dojmy z cest si Josef Kořenský nenechával pro sebe. Hodně psal, a to jak články, tak celé knihy. Na konci 19. století vydal

třísvazkový cestopis s názvem Cesta kolem světa. Šlo o vůbec první dílo svého druhu u nás. Cestopis měl tisíc čtyři sta stránek a šest set obrázků a map. Počet knih, které ze svých cest Kořenský napsal, je úctyhodný - zahrnuje na padesát titulů. Cestovatel se také jako správný pedagog snažil, aby jeho práce obsahovaly i dodatek pro školní mládež," řekl Martínek.

Historická budova smíchovské radnice, Štefánikova ul. č. 13 - 15

Z podnětu prvního smíchovského starosty Josefa Bartha stála od roku 1853 na Smíchově jednopatrová budova pro četnictvo, ve které měla městská samospráva vyčleněné dvě místnosti. V roce 1858 byla budova zastupitelstvem Smíchova od stavitele a purkmistra Bartha odkoupena za 17 000 zlatých. Z důvodů nedostatečné kapacity prostor bylo rozhodnuto zvýšit dům o další patro a přeměnit jej na radnici. Přestavba, včetně návrhu reprezentačních prostor, byla zadána významnému českému architektu Josefu Schulzovi. Smíchovská radnice v neorenesančním stylu, s výraznou střední věží se tak stala v roce 1874 dominantou tehdejšího Kostelního náměstí. Architekt Josef Schulz byl absolventem vídeňské umělecké akademie, později působil jako profesor na české technice. Každý zná z jeho projektů třeba Národní muzeum. Společně s Josefem Zítkem vypracovali také definitivní návrh budovy Národního divadla a Rudolfina. Neorenesanční styl symbolizoval znovuzrození českého národa a uplatnil se především na stavbách, jež byly těsně spjaty s českou národní kulturou. Přistavění druhého patra a věže s hodinami stálo tehdy 36 000 zlatých a radnice měla po přestavbě potřebné místnosti pro úřad, zasedací síň a také se zde nacházely místnosti pro hasičský sbor a stáje pro tři páry koní.

Sochy, městský znak a další plastiky na průčelí jsou dílem sochaře, medailéra a profesora na Umprum v Praze Antonína Poppa. Jeho díla najdeme například na budově Městské spořitelny v Rytířské ulici nebo na mostě Svatopluka Čecha. Velmi známá je alegorie Historie a Archeologie na fasádě Národního muzea v Praze. Radniční hodiny pocházejí od stavitele věžních hodin Václava Krečmera z Vinohrad. Jeho hodinové stroje vynikají původními důmyslnými konstrukčními řešeními snad všech funkčních částí. Invence konstrukční spolu s estetickým cítěním se u hodináře Krečmera projevovala důsledně při řešení každého detailu nejen vlastního hodinového stroje, ale také třeba součástí rozvodu točivého momentu k ručičkám ciferníku, uchycení ocelového cimbálu nebo i hodinové skříně. Stavba každého nového stroje byla pro Krečmera příležitostí k experimentu s novým technickým řešením, proto je téměř

každý hodinový stroj vyšlý z jeho dílny v něčem originální.
Vedlejší dům čp. 246/15 se nazýval „U města Londýna“. V roce 1927 v něm byla zřízena kancelář radnice, později po stavebních úpravách také smíchovská úřadovna magistrátu. V roce 1949 začalo platit nové územní uspořádání Prahy a radnice se přestěhovala do budov na náměstí 14. října. V roce 1960 došlo opět ke změně hranic a přečíslování městských částí. V té době byla historická smíchovská radnice využívána jako podnikové ředitelství Pramenu Praha, ve vedlejší budově č. 15 měl kanceláře Bytový podnik (OPBH), který se později rozšířil i do budovy radnice. Úřad městské části Prahy 5 se vrátil do těchto prostor v roce 1996. Oba domy byly v letech 1999-2001 zrestaurovány a v podkroví domu č. 15 vybudována velká zasedací místnost pro jednání zastupitelstva. K budovám se připojilo kolmé dvorní křídlo s kancelářemi úřadu a

Budova radnice ve Štefánikově ulici

s prostorami pro veřejnost. Rozšíření o nově přistavěné křídlo umožnilo soustředit pod jednou střechou vedení a úřadovny Městské části Praha 5 a zajistit tak pro občany služby a činnosti, které nově spadají do kompetence jednotlivých pražských obvodů, ale i činnosti nadstandardní, například Czech Point a Infocentrum Prahy 5.

Významné osobnosti pohřbené na hřbitově Malvazinky:

- Arbes Jakub (1840–1914), spisovatel, A-I-127; společně jsou zde pohřbeni též rodiče Anna a Jan Arbesovi, manželka, syn Edgar a dcera Olga; autorem pomníku Anděl míru je Josef Strachovský, autorem reliéfní plakety s Arbesovým portrétem je sochař František Vokálek, návrh od malíře Roberta Vacíka
- Dobeš Josef (1885–1957), hudební skladatel, B-I-406
- Doucha Karel (1838–1911), spisovatel, D-I-42
- Dvořák Arnošt (1881–1933), dramatik, teatrolog, D-II-197
- Ebert Karl Egon (1801–1882), pražský německý básník, A-II-146
- Fiala Eman (1899–1970), herec, skladatel a dirigent, bratr komika Ference Futuristy, Nv-I-1123
- Futurista Ferenc (1891–1947), herec, vl. jménem František Fiala, D-I-151

Ferencová-Filípková Anna (1906-1989), filmová a divadelní herečka, manželka předešlého

- Gampeová Milada (1884–1956), dramatická umělkyně, U-III-18
- Girgal Otto (1886–1958), nakladatel
- Hackenschmied Jan Hanuš (1871–1953), malíř, spisovatel a překladatel, B-II-236
- Hegar Milan (1921–1987), malíř, grafik a tvůrce poštovních známek U-V-35
- Hradecký Josef (1883–1940), zakladatel Hlaholu, D-I-107
- Hradilák Karel (1909–1972), herec a režisér, D-I-15
- Chodounský Karel, MUDr. (1843–1931), farmakolog, B-II-234
- Janda František, Msgr. (1821–1898), děkan, kanovník karlštejnský, B-I-286
- Jánský Jan, MUDr. (1873–1921), objevitel krevních skupin, psychiatr, biochemik, sérolog, A-36-arkády
- Jaroš Gustav (1867–1948), spisovatel, N-45
- Kamba Ferdinand (1907–1992), malíř, A-II-68
- Karásek ze Lvovic Jiří (1871–1951), dekadentní básník, spisovatel, sběratel výtvarného umění (Karáskova galerie), D-I-251
- Kardaus, František (1908–1986), architekt a průmyslový výtvarník, B-II-418
- Klíma Karel Zdeněk (1883–1943), redaktor a spisovatel, umučen v Terezíně, D-I-332
- Klíma Ladislav (1878–1928), filozof, spisovatel, pohřben v hrobě rodiny Švagrovských díky své přítelkyni Kamile Lososové, roz. Švagrovské, která zde také odpočívá
- Klimeš František (1871–1916), malíř, A-I-410
- Klouček Celestýn (Celda) (1855–1951), básník, spisovatel, A-I-422
- Kozák Jan Blahoslav, PhDr. (1888–1974), křesťanský filozof, estetik, spisovatel, D-I-104
- Kramář Vincenc, PhDr. (1877–1960), historik a sběratel umění, ředitel NG, Nu-I-197
- Křemenák Bořivoj, PhDr. (1923–1972), překladatel, redaktor, C-I-7
- Křemenáková Anna, PhDr. (1926–1990), překladatelka, C-I-7
- Kubašta Vojtěch (1914–1992), architekt, malíř, B-I-303
- Kubát Hugo (1873–1932), politik, C-II-164
- Landa Ladislav (1948–1965), básník, student, zemřel tragicky, C-I-121
- Lier František (1875–1911), herec, režisér v Plzni, D-I-211
- Lier Karel (1845–1909), herec, režisér ND, D-I-211
- Lumbe Karel Wilhelm, MUDr. (1807–1885), chirurg, poslanec, B-I-430
- Malát Jan (1843–1915), hudební skladatel a pedagog, D-I-60
- Matoušek Josef, PhDr. (1906–1939), historik, archivář, popraven 1939, B-I-175
- Mayr-Harting Robert, JUDr. (1874–1948), rektor německé univerzity, politik, B-I-14
- Militký Edvard (1848–1917), ředitel škol, spisovatel, B-I-20
- Nedošínská Antonie (1885–1950), herečka ND, U-III-17

- Nedošínský Jiří (1880-1923), herec, U-III-17
- Novotný Antonín (1904–1975), prezident Československa 1957-1968, neoznačený hrob u severní zdi, A-45
- Novotný Tomáš (1825–1875), továrník, rodinná hrobka rodiny Novotných a Šedivých, A-I-466
- Novotný Václav (1869–1932), historik, F-II-355
- Pauly Jan (1869–1944), spisovatel, církevní hodnostář, oběť nacismu, A-41
- Plaške Bedřich (1875–1952), pěvec, malíř, čestný člen ND, na hrobě dřevěný kříž, B-II-350
- Poche Emanuel, PhDr. (1903–1987), historik umění, první manžel Herberty Masarykové, autor knihy Prahou krok za krokem, Nu-I-4
- Pokorný František (1833–1893), herec, divadelní ředitel, B-I-257
- Rokl Rudolf (1941–1997), klavírista, skladatel, F-I-264
- Sekanina František (1875–1958), básník, literární kritik, překladatel, A-I-362
- Sekanina Ivan (1900–1940), advokát a komunistický novinář, syn předešlého, oběť nacismu, A-I-362
- Sekora Ondřej (1899–1967), spisovatel, novinář, ilustrátor, tvůrce Ferdy mravence, C-II-14a
- Skalský Gustav, PhDr. (1891–1956), historik, numismatik, F-II-240
- Šusta Josef (1835–1914), rybnikářský odborník, B-I-262
- Veselý Antonín (1888–1945), literární historik, divadelní kritik, spisovatel, B-II-29
- Vosmík Čeněk (1860–1944), sochař, A-II-505
- Weiss Karel (1862–1944), hudební skladatel, folklorista, A-II-574
- Weyr František (1867–1939), architekt, arkády na severní straně
- Zelinka Timotheus Čestmír (1909–1988), historik, spisovatel, autor knihy Pražská předměstí, D-II-157
- Zieglerová Mařenka (1881–1966), operetní subreta, divadelní hvězda, popel rozptýlen

(Podle knihy Petra Kovaříka: *Klíč k pražským hřbitovům*; [na konci číslo hrobu])

Antonín Balšánek

∗ 5. 6. 1865 Český Brod
† 22. 2. 1921 Praha

Architekt, urbanista a malíř. Významná osobnost českého výtvarného umění v prvních dvou desetiletích 20. století. Zabýval se renesanční a barokní architekturou a publikoval o ní řadu studií. Jeho rané projekty jsou ovlivněny pozdním historismem se smyslem pro estetickou účinnost dekorativní formy, později, zejména po roce 1900, jeho tvůrčí snaha nabývá volnějších forem a v jeho dílech se objevuje i secesní dekor. K čisté rostlinné secesi i kotěrovské moderně měla však Balšánkova tvorba daleko. Výjimku tvoří budova vršovické spořitelny v Praze a Městského muzea v Českém Brodě, které lze označit za pozdně secesní.

Život a dílo

Antonín Balšánek se narodil v Českém Brodě. V roce 1881 odešel studovat pozemní stavitelství na českou techniku v Praze; ke svému hlavnímu oboru posléze připojil i studium kreslení na pražské malířské akademii u profesora Antonína Lhoty (1885–1886). Po ukončení vysoké školy byl roku 1888 přijat jako asistent k architektu Josefu Schulzovi, jenž zejména po odchodu Josefa Zítka do ústraní představoval v Čechách nejvýznamnější odbornou autoritu. Podnikl studijní cesty po Německu a Itálii, tehdy velmi oblíbené; po svém návratu byl 17. října 1894 přijat do Spolku architektů a inženýrů a v témže roce si na Vinohradech v Táborské ulici č. 23 otevřel vlastní architektonickou kancelář.

V roce 1893 se zúčastnil soutěže na projekt divadla v Pardubicích, kde obsadil 2. místo za Jindřichem Fialkou. Ve stejném roce předložil plány na přístavbu nové budovy Městského muzea v Praze v novorenesančním duchu, které byly posléze sborem obecních starších schváleny. Tímto návrhem se mu v osmadvaceti letech otevřela kariéra projektanta.

Z roku 1895 pocházejí návrhy na vlastní dům U Českých patronů (čp. 596/III) na malostranském Újezdě, které jsou pojaty ve stylu české novorenesance. O rok později realizoval podle vlastního návrhu budovu Muzea hlavního města Prahy (čp. 1554/II) v ulici Na Poříčí na Novém Městě pražském.

Muzeum Hlavního města Prahy

V letech 1896–1899 spolupracoval při výstavbě mostu Legií, dříve mostu Františka I.: koncipoval pro něj dekor. Most se stal významnou spojnicí mezi Starým a Novým Městem, zvláště Smíchovem a Malou Stranou. V roce 1897 se zúčastnil soutěže na realizaci nového divadla v Plzni, jehož stavbu navrhl jako pozdně historizující budovu, opět čerpající především z renesance. K projektu se vázala též bohatá umělecká výzdoba celého rozlehlého interiéru, na níž se podíleli významní umělci: Ladislav Šaloun (sousoší *Opera a Drama*), Stanislav Sucharda (cviklové figury *Osud* a *Hrdinství*), Antonín Procházka (cviklové figury *Láska* a *Žárlivost*) a mnozí další. Vedle četných realizací doma navrhoval rovněž projekt divadla v bulharské Sofii (1903) a o dva roky později obdržel cenu za architektonické řešení mostu přes Něvu v ruském Sankt Petěrburku. Zúčastnil se také dalších architektonických soutěží: na regulační plány Malé Strany a Hradčan, Obecního domu v Praze,

divadla na Královských Vinohradech a na dostavbu pražské radnice (s architektem Janem Koulou).
V roce 1904 navrhl dům v Čechově ulici čp. 9 na Letné a ve stejném roce projektoval vilu J. Sehnoutky v Černošicích (postavena roku 1906). V roce 1905 obnovil v Plzni radniční průčelí, jehož návrh oproti konkurenčnímu projektu Jana Kouly více respektoval stávající renesanční styl. Zároveň podal soutěžní návrh na budovu Zemského ústavu pro choromyslné v Bohnicích. Roku 1906 navrhl v Praze slavobrány k uctění návštěvy císaře Františka Josefa I. a o rok později se úspěšně zúčastnil dalšího kola soutěže na projekt pardubického divadla. Bylo dokončeno v roce 1909.
Společně s konstruktérem Karlem Hrzánem projektoval v roce 1910 výzdobu Rudolfínského mostu v Praze (neuskutečněno) a ve stejné době zhotovil první architektonické návrhy na pomník Karla Hynka Máchy na Petříně, dílo sochaře Josefa Václava Myslbeka, které bylo dokončeno v roce 1912.
V roce 1911 se stal nástupcem dvorního rady Josefa Schulze v úloze profesora české techniky v Praze. Skica letního divadla, které mělo být postaveno v ulici Na Baště č. 7 (Letná) pro 5 tis. osob, je datována rokem 1919, ale nebyla nakonec realizována. Ve stejné době projektoval lidový park a sokolské sletiště na bělohorské pláni a pochází od něj i pozdně secesní budova muzea v Českém Brodě. Posmrtně, v letech 1922–1923, byl za spolupráce Bohumila Hübschmanna realizován jeho projekt na architektonickou úpravu pomníku biskupa J. V. Jirsíka v Českých Budějovicích, který byl zničen za německé okupace.

Pražské stopy

Antonín Balšánek přišel do Prahy roku 1881 studovat na technice pozemní stavitelství. Později tam působil nejprve jako asistent a následně se stal profesorem. Jednou z jeho prvních pražských realizací byly návrhy na vlastní dům U Českých patronů (čp. 596/9) na Újezdě na Malé Straně, v katastru dnešní Prahy 5, jež pocházely z roku 1895 a byly pojaty ve stylu české renesance. Nájemní dům vybudoval stavitel Antonín Makovec, který na zahradě, rovněž podle Balšánkova návrhu, přistavěl kuželník, dnes už bohužel zaniklý. Svůj dům na Újezdě odkázal Balšánek spolku Svatobor.
V letech 1896–1898 realizoval podle vlastního návrhu budovu Muzea hlavního města Prahy (čp. 1554/52) v ulici Na Poříčí na Novém Městě pražském. Stavbu zpracoval na námět Antonína Wiehla. Není zde ještě patrný žádný náznak uvolňování slohové kázně, i když dílo je architektonicky velmi úsporné. Muzeum postavila firma Antonína Novotného a kamenické práce provedl František Ducháček.
V letech 1896–1899 spolupracoval při výstavbě mostu Legií, dříve mostu Františka I. Konzervativního

habsburského císaře Františka I. (1792–1835) dodnes připomíná nedaleko odtud umístěná jezdecká socha na novogotické fontáně vytvořené sochaři bratry Václavem a Emanuelem Maxovými. Balšánek byl tvůrcem architektonické podoby mostu, zatímco konstrukční stránku zajišťovali inženýři Jiří Soukup a Josef Janů. Most byl postaven tradiční technologií kamenných pilířů a klenebních pásů. Vyváženost a eleganci dominantních forem mostní konstrukce podtrhuje efektní detail precizně opracovaného kamene a bronzových plastických doplňků. Výzdobu provedli Vilém Amort a Josef Palouš.

V roce 1903 podal také soutěžní návrh Městského divadla na Královských Vinohradech – umístil se na druhém místě za Aloisem Čenským – a na přestavbu a dostavbu Staroměstské radnice (rovněž se zúčastnil další soutěže na dostavbu radnice v roce 1905). Později, v letech 1905–1911, společně s Osvaldem Polívkou pracoval na novostavbě Obecního domu hlavního města Prahy u Prašné brány na Starém Městě pražském. Je to umělecky a technicky zcela ojedinělá stavba, která uzavírá celou kapitolu českého umění 19. století. Před vypuknutím první světové války se z Obecního domu stalo jakési národní ideové centrum Prahy, reprezentační budova pražské společnosti přelomu století. Dům kultivovaně spojuje architektonické styly konce 19. a počátku 20. století. Syntetizuje v sobě neorenesanční motivy českého historismu (střecha dokládá vliv Zítkova Národního divadla) s prvky secese a moderny. V interiéru a exteriéru se na výzdobě podíleli uznávaní umělci v čele s Janem Preislerem, Alfonsem Muchou či Karlem Špillarem. I když stavba již ve své době vyvolávala mnoho polemik (mladší generace umělců ji zcela odmítla), nelze jí upřít vysokou umělecko-historickou hodnotu, zejména díky efektní dekoraci vestibulu, hudební síni a také důmyslnému provoznímu schématu, četným salonkům, francouzské restauraci a kavárně.

Největší pozornost si však v Praze na konci století získal nový druh staveb, a to projekty bank, spořitelen a center nejrůznějších komerčních a finančních institucí, k nimž se soustřeďovala pozornost jako k místům nejvyšší společenské moci. Vršovická záložna je toho sice opožděným, ale nejvýraznějším příkladem. Projekt pochází z let 1911–1912 a Balšánek se na něm podílel společně s Josefem Bertlem. Stavba byla realizována firmou Olmer & spol., kamenické práce provedl Josef Víšek.

Zajímavosti

Antonín Balšánek se rovněž zapojil do památkové obnovy města, publikoval teoretické studie a byl redaktorem *Architektonického obzoru*. Nejznámější je jeho odborná práce *Architektura střech doby*

barokové v Praze, která vyšla ve dvou dílech v letech 1913 a 1915. Z roku 1917, respektive 1918 pochází další jeho studie *Levý břeh Vltavy a otázky Velké Prahy*, týkající se pražské architektury a urbanismu a také uveřejněné v *Architektonickém obzoru*. Balšánkovu činnost literární však historik umění Zdeněk Wirth odsoudil jako nevědeckou, s tvrzením, že jeho vynikající kreslířské schopnosti *„oslepily laiky"*.
Balšánek se vedle architektonických návrhů zabýval i projekty urbanistickými. Formou architektonického vyjádření sledoval místní tradici. Urbanistickými plány se bez rozpaků pouštěl do velmi náročných projektů, jakými bylo například zastavění Kampy frontou vysokých domů či monumentální zástavba Letenské pláně budovami pražské techniky. Známé jsou též jeho projekty na tzv. průlom „U Klíčů" na Malostranském náměstí.
Za svých studií na pražské technice docházel zároveň kreslit na malířskou akademii k profesoru Antonínu Lhotovi. Na základě této praxe působil jako kreslíř akvarelových architektonických studií; byly to např. kostel sv. Apolináře v Praze či vnitřek ruského kostela v Praze. Ve své době (v roce 1898) byl charakterizován jako člověk, který je *„nevšedně nadán a do úmoru pilen"*. Přesto v roce 1921 Zdeněk Wirth o jeho činnosti napsal, že *„celá jeho umělecká činnost (…) je zřejmě dekadentní"*, a to především proto, že neustále zůstával na pozicích novorenesance.

Reflexe

Balšánek vynikl jako autor monumentálních budov – plzeňského a pardubického divadla a především Obecního domu v Praze. Jeho stavby jsou ve většině případů navrženy v eklektickém slohu čerpajícím inspiraci převážně z historismu (novorenesance) a později ovlivněny též novým slohem – secesí. Balšánkovy realizace jsou často velice bohatě dekorovány, podíleli se na nich nejvýznamnější čeští malíři a sochaři té doby.
Jako pedagog na Vysoké škole technické byl zejména po roce 1910 kritizován mladými architekty pro svůj konzervatismus (např. Pavlem Janákem). Ti jej napadali za historismus, který byl v době Balšánkových studií považován za jediný správný architektonický styl hodící se pro všechny typy staveb, ať již reprezentačních – světských, tak převážně sakrálních. Přesto Balšánek vychoval několik generací vynikajících českých architektů.

L:

Antonán Balšánek, in: Nová encyklopedie českého výtvarného umění I, Anděla Horová (ed.). Praha 1995; Zdeněk Lukeš: Balšánek, in: Nový slovník československých výtvarných umělců I, Prokop Toman (ed.). Praha 1993; Zdeněk Lukeš: Architektura secese v Čechách 1896–1914, in: Dějiny českého

výtvarného umění IV/1, Vojtěch Lahoda (ed.); Pavel Vlček: Balšánek, in: Encyklopedie architektů, stavitelů, zedníků a kameníků v Čechách. Praha 2004.

Únor

Z radnice

Městská část Praha 5 soutěží o nejlepší webovou prezentaci

I letošní rok byla vyhlášena soutěž Zlatý erb 2008. Jedná se již o jubilejní 10. ročník. Soutěžilo se o nejlepší webové stránky a elektronické služby měst a obcí. Soutěž byla tradičně organizována v krajských kolech a v navazujícím kole celostátním. Součástí klání byla „cena veřejnosti“, ve které občané hlasovali o nejlepších počítačové stránky. Městská část Praha 5 se účastnila soutěže o nejlepší webové stránky města. Hlas bylo možné udělit prostřednictvím formuláře pod logem soutěže na web Prahy 5. Hlasovat mohli všichni uživatelé internetu, kteří disponují platnou e-mailovou schránkou, na niž byla poslána ověřovací zpráva. Do čtvrtka 21. 2. 2008 byly jednotlivé hlasy započítány do krajské ceny veřejnosti (pokud bude v kraji udělena), do čtvrtka 27. 3. 2008 do celostátní ceny veřejnosti. Praha 5 je pravidelným účastníkem přehlídky a získala již několik ocenění: první místo za nejlepší elektronickou službu v roce 2004 a v roce 2006 první a třetí místo. V roce 2005 obsadila druhé místo v kategorii „Nejlepší webová stránka města“. Cílem soutěže je podpořit modernizaci místní a regionální veřejné správy prostřednictvím rozvoje informačních služeb poskytovaných občanům i specifickým skupinám uživatelů s využitím internetu a ostatních elektronických médií a přispět tak k rozvoji kvality života ve městech, obcích a krajích České republiky.

Nové informační centrum Prahy 5

Starosta s radním Šestákem otevírají nové infocentrum MČ P5

Ve čtvrtek 21. února 2008 byl v prostorách Úřadu městské části Praha 5 ve Štefánikově ulici č. 13-15 slavnostně zahájen zkušební provoz Infocentra Praha 5. „Jedná se o nový projekt, který Rada slíbila zrealizovat ve svém programovém prohlášení,“ řekl starosta Milan Jančík. “V rámci zkušebního provozu zde budou v první fázi k dispozici informace pro turisty poskytované ve spolupráci s Pražskou informační službou a agenturou CzechTourism, informace o městské hromadné dopravě,

předprodej vstupenek na kulturní, sportovní a společenské akce nebo bezplatný přístup na internet." Infocentrum Praha 5 poskytuje služby a poradenství zdejším občanům, návštěvníkům města a turistům. V dalších fázích projektu přibude realizace různých multimediálních aktivit, jakými jsou třeba specializované internetové stránky pro turisty, informační televize nebo vydávání DVD o Praze 5. Dále vydávání publikací o ubytovacích kapacitách, restauračních zařízeních a také mapy. Plánováno je také zprovoznění nejrůznějších poraden, konzultační, přednášková a školicí činnost. „Jedná se o další krok ke zkvalitnění služeb občanům a návštěvníků Prahy 5 v oblasti komunikace a informovanosti, což přispěje k většímu komfortu všech, kteří na území Prahy 5 žijí," uvedl radní MČ Praha 5 Michal Šesták. Infocentrum Praha 5 je provozováno na bázi obecně prospěšné společnosti zřízené zdejší městskou částí.

Opozice kritizovala rozpočet radnice

Zastupitelstvo Městské části Praha 5 podle očekávání, navzdory protestům opozice, schválilo 21. února 2008 rozpočet. Jde o částku 769,3 milionu korun, přičemž nejvyšší investice připadly na oblasti školství, bytového hospodářství a městské zeleně. Největší spory zastupitelé vedli o výši poskytovaných grantů a dotací. „Přeji městské policii všechno. Koně, slavnosti, kočár, čtyřspřeží, ale nejsou na to peníze. Rada by měla jasně vědět, co je zapotřebí, a na to ostatní prostě nemáme," argumentoval během jednání opoziční zastupitel Jiří Metelec (ČSSD). Opozice navrhovala, aby tři miliony korun určené na kulturní granty byly převedeny do oblasti školství. Zastupitelstvo však jeho návrh zamítlo. Zatímco starosta Milan Jančík (ODS) představil rozpočet jako vyrovnaný, opoziční zastupitelé s tím nesouhlasili, zejména z toho důvodu, že nezanedbatelnou část příjmů by měl tvořit prodej majetku městské části. „Když prodáme všechno, tak nám budou příští rok všichni závidět a přespříští rok nás budou všichni litovat," apeloval na svědomí svých kolegů zastupitel Jiří Metelec (ČSSD). V žaludku nejvíce opozičním zastupitelům ležely především nejrůznější takzvaně neinvestiční akce, které by v souhrnu přesahovaly devět milionů korun. Jedná se totiž zejména o podporu nejrůznějších akcí, zajišťovaných soukromými subjekty. Zastupitelka Růžena Peterková (KSČM) zdůraznila, že například festival Febiofest by měl získat o plných 200 tisíc korun více než loni (2007), a sice 700 tisíc, naprosto pak nechápe, proč by měla městská část přispívat 300 tis. korun na Festival alpinismu. Leda, že by se ho zúčastnil pan primátor Pavel Bém,

ostatně není festival, na kterém by pan primátor nebyl," podotkla komunistická zastupitelka. Ondřej Gál (ODS) podal konkrétní návrhy, jak jednotlivé výdaje na takzvaně neinvestiční akce snížit tak, aby byly získány potřebné prostředky pro vybudování kuchyně ve školce v Lohnického ulici. Například navrhl odebrat 300 tis. korun ze Dne podnikatelů, Festival akustických kytar zkrátit o 170 tis. korun, golfový turnaj o čtvrt milionu atd. Gál také silně protestoval proti tomu, že na občerstvení rady je vyčleněno 700 tis. korun." To mi přijde jako velmi velké hýření," podotkl. Starosta Milan Jančík argumentoval tím, že jsou v tom zahrnuta i výjezdní zasedání. Komunisté zejména nesouhlasili s tím, že více než 300 milionů z plánovaných příjmů, které by měly činit okolo 760 milionů celkem, mají být získány prodejem majetku městské části. „Jde tedy o úkony vesměs neopakovatelné a jako s takovými je třeba s nimi nakládat," zdůraznila Peterková. "Rozpočet rozhodně vyrovnaný není. Pokud budeme tímto tempem utrácet, nebudeme vbrzku mít na základní potřeby. Neměli bychom občany mást tím, že si můžeme tato vydání dovolit. Proto jsem navrhl, aby rozpočet nebyl přijat, abychom zavedli balíčky, na něž jsme již opravdu zralí, tedy snížit neinvestiční akce o pět procent, a zrušit takzvané zásobní akce. Návrh ovšem neprošel," podotkl Metelec. Opoziční zastupitelé protestovali také proti mnohdy směšné ceně za některé realizované prodeje. Například ačkoli podle znaleckého posudku má rekreační středisko Prahy 5 v Lenoře hodnotu nejméně 3,2 milionu korun, městská část je prodává za 2 miliony.

Praha 5 prodá čtyři domy k demolici

Radnice Prahy 5 prodala v Košířích soukromému investorovi za 16,3 milionu korun čtyři domy s pozemky. Na jejich místě vznikne nové centrum čtvrti. Zastupitelé 21. února 2008 obchod potvrdili bez ohledu na skutečnost, že prodávané nemovitosti mají podle odhadu vyšší hodnotu. Ta se údajně pohybuje okolo 29 milionů korun. "Ceny, které jsou navrhovány, jsou velmi směšné," řekl Ondřej Gál (ODS), který patří ke kritikům starosty Milana Jančíka (rovněž ODS). Vedení radnice argumentuje tím, že domy jsou určeny k demolici a investor bude muset obyvatelům zajistit náhradní bydlení. „Že bude developer dávat lidem náhradní byty, nezakládá nárok na slevu," soudil Lukáš Budín (Strana zelených). Radnice prodá také domy v Jinonické, Plzeňské a Vrchlického ulici pro projekt Nové Košíře. „Pozemky prodáváme za plnou cenu. Sleva je jen na budovy, které přijdou odstranit," zdůraznil starosta Milan Jančík. Zatímco domy prodá radnice investorovi hned, pozemky až potom, co bude postaven nový objekt. „Radnice tak bude mít vliv na

vzhled i účel využití nové zástavby," řekl místostarosta Petr Horák (ODS). Připustil, že kdyby se nemovitosti prodávaly jednotlivě, radnice mohla dostat více peněz. „Projekt je ale v zájmu Prahy 5," dodal Horák. Součástí nové budovy by měla být i velká policejní služebna. V současnosti jezdí lidé z Košíř za policisty do Butovic. Investor se zavázal postavit tělocvičnu u zdejší základní školy.

Územní rozhodování a stavební aktivity

Ve Zborovské ulici se mají vysázet stromy

V části Zborovské ulice v Praze 5 se objeví stromy, bude tam stezka pro cyklisty a také nová parkovací místa. Pro automobily zůstane jen jeden jízdní pruh místo současných dvou. Práce budou stát zhruba 5,5 milionu korun. Začnou na jaře roku 2008, řekl místostarosta Petr Horák (ODS). Úprav se postupně dočká zhruba polovina ulice od Újezdu k Justičnímu paláci. Ve Zborovské ulici bude vysázeno 15 stromů a vznikne zde několik desítek nových parkovacích míst. Objeví se zde také zvýšené přechody pro chodce. Podle Petra Horáka se tím výrazně zpomalí doprava a ulice se stane bezpečnější. Původně se předpokládalo, že práce se uskuteční již v roce 2007. Smíchovská radnice však získala teprve nyní stavební povolení (13. 2. 2008). Do budoucna by v celé ulici měla vzniknout stezka pro cyklisty. "Sháníme peníze na její další pokračování," uvedl místostarosta. Stezka by pak vedla po náplavce na Císařský ostrov a dále podél řeky proti proudu Vltavy, podobně, jako je tomu na druhém břehu. Větší podporu cyklistické dopravě slíbila smíchovská radnice již loni. Nyní zpracovává celkový plán rozvoje tras a stezek. Podle Horáka bude dopravní koncepce představena zastupitelům a veřejnosti v březnu roku 2008.

Ustoupí zeleň na Hřebenkách výstavě?

Od začátku roku 2008 napadají obyvatelé pražské vilové čtvrti Hřebenka Magistrát hl. m. Prahy, že spekuluje s pozemky ve prospěch soukromého investora. Kus lesa zde má ustoupit ulici a parkovacímu stání pro nový bytový dům. Les uprostřed vil na Hřebenkách v Praze 5 je chráněným územím, magistrát se ale před třemi roky rozhodl, že jeho část změní na „ostatní plochu". A to se neobejde bez kácení lesa. Investor však měl přitom možnost vybudovat k novostavbě přístupovou cestu ze sousední ulice, kde dokončuje další dům, dodávají místní lidé. Ani jeden z pěti jednatelů společnosti Hřebenka Invest však informace nepotvrdil. Odbor obchodních aktivit však odmítá podezření zdejších usedlíků, že by investorovi vycházel nadstandardním způsobem vstříc. Stavební úřad Prahy 5 dokonce

přerušil s firmou Hřebenka Invest územní řízení a vyzval je k doplnění projektové dokumentace.

Podniky a podnikatelé

Vítězný únor 1948 očima Waltrováků

Známá historická fakta budu tlumočit jen stručně, hlavní slovo dám komunistické brožurce o událostech "Nekrvavé revoluce". Jenom ještě připomenu, že 40 % hlasů v českých zemích, které dostala KSČ v prvních poválečných volbách, znamenalo i 40 % osazenstva v pražských závodech organizovaných v ZO KSČ. Komunistům se však podařilo ovládnout ROH, kde bylo organizováno už 80 % zaměstnanců. Pražské závody určovaly situaci v celém kraji a prakticky v celém státě. Už na konci roku 1947 komunisté v podnicích dokončili systém „desítek“. Soudruh Vogel ze ZWP (Waltrovka Jinonice) o tom vyprávěl: „Myslím, že tak zvané ‚desítky‘ v závodech sehrály důležitou roli. Desítkáři dostávali informace z první ruky a měli za úkol okamžitě o všech akcích a událostech informovat svou skupinu. Kromě toho sledovali chování ostatních, hlavně členů jiných politických stran. Hodně s nimi mluvili, vysvětlovali jim situaci a vyváděli je z omylů, do nichž je dostali představitelé jejich stran… Desítkové buňky byly propojeny tak, že mohly být ihned mobilizovány k činnosti. Proto se také dařilo

Továrna Waltrovka

svolávat tak velké akce... ...všechno se dělo hned, rychle a bez zdržování…“ ‚Desítky‘ se osvědčily např. i při založení Lidových milicí. Podnět k němu přišel přímo z ÚV KSČ v úterý 17. února 1948. Ing. Stanislav Rejna, bývalý ředitel závodu Walter Jinonice, vzpomínal na horečnatou noční organizační práci. Druhý den ráno "probíhá nábor spolehlivých a osvědčených soudruhů do jednotek milicí, který řídí velitelé rot a velitelé čet. Rozhodli jsme se postavit čtyři roty po 100 mužích a speciální čety po 25 mužích. V první speciální četě, v úderném oddílu jsme soustředili straně oddané, mladé a statné soudruhy s cílem plnit naléhavé a náročné úkoly… Ze soudruhů bývalé firmy Srb a Štys byla vytvořena pátá bojová rota. Byly určeny motospojky, střídání stráží, pohotovostní služby, stanovili jsme způsob spojení rot s velitelstvím, určili jsme čas pro příjem a předávání zpráv.“ Soudruh Pernt ze závodu Walter Jinonice vybíral do Lidových milicí tvrdé a bojovné

chlapy, kteří měli své zkušenosti s Mnichovem a s okupací. „Nelze ani popsat pocit, když v únorové odpoledne, téměř večer, přijelo do továrny velké nákladní auto, naložené novými vojenskými puškami. Dostali jsme rozkaz, abychom pušky rozdali právě těmto věrným soudruhům, kteří již byli rozděleni do čet. Za pomoci soudruhů Zápotockého, Mezery, Pánka a dalších jsme rozdělili téměř 485 pušek. Když jsme je rozdávali a k nim náboje, viděli jsme, jak se mnohým napětím třesou ruce. Ve tvářích se rýsovalo odhodlání neustoupit reakci ani o krok.“ Už 19. února 1948 večer předsednictvo ÚV KSČ znalo úmysl demokratických ministrů podat demisi. 20. 2. 1948 dopoledne propukla odstoupením 12 ministrů vládní krize. V poledne zaznělo z ÚV KSČ rozkaz: "Mobilizovat nejširší lidové vrstvy, dosáhnout definitivní demise ministrů a doplnit vládu zástupci obrozené národní fronty." Komunistický ministr vnitra Václav Nosek vyhlásil pohotovost SNB od 18.30 hod. Od tohoto okamžiku střežili příslušníci SNB všechny důležité objekty a závody v hlavním městě. V sobotu 21. 2. 1948 proběhla masová manifestace na Staroměstském náměstí za účasti 80 tis. lidí, „organizovaná a ukázněná“. Jak vzpomínal předseda závodní rady ve Waltrovce s. Šedivý: „Při hlasování o účasti na tomto táboru lidu byli všichni pro, jediná ruka se nezvedla proti. Dělnická jednota zarazila i členy ostatních politických stran, národní socialisty a sociální demokraty zejména. Vůbec se neodvážili vystoupit proti vůli lidu.“ Pokud někdo přece jen vůli projevil? Odpoledne téhož dne „pokračuje očista závodů od reakčních živlů.“ Komunisté měli plně pod kontrolou Československý rozhlas i městský rozhlas v Praze. V neděli 22. 2. 1948 se konal sjezd závodních rad. Do promrzlého Průmyslového paláce se dostalo 1 tis. hostů a 8 tis. delegátů. To již sjezd podporovali i sociální demokraté v závodních výborech. Rezoluci, která „požaduje další znárodňování, znárodnění zahraničního obchodu a zejména tiskáren, žádá uzákonění národního pojištění a zabezpečení důchodů, přijetí ústavy,… vyslovuje důvěru Sboru národní bezpečnosti (SNB),“ nakonec nepodpořilo jen 10 delegátů. Zároveň soudruh Antonín Zápotocký vyhlásil na 24. 2. 1948 jednohodinovou manifestační stávku. Akční výbory v tiskárnách znemožnily tisk a distribuci nekomunistických novin. V pondělí 23. 2. 1948 „pokračují energická opatření SNB a LM k udržení pořádku, klidu a kázně. V armádním rozkazu generála Ludvíka Svobody byly zdůrazněny oslavy 30. výročí vzniku Rudé armády.“

Odpoledne pučisté z ÚV KSČ vyhlásili další rozkazy:

1. Zajistit převahu spolehlivých sil ve městě a zabránit tak většímu

seskupování reakce - část dělníků musí být proto neustále ve středu města!
2. Mít pod kontrolou všechny důležité objekty!
3. Nepolevovat v boji s reakcí!
4. Stupňovat údery a tak stále zvyšovat aktivitu členů strany a pracujících mas!
5. Obsadit a kontrolovat všechny výpadovky z Prahy a pražské mosty!
6. Vybudovat spolehlivou zpravodajskou službu a mít k dispozici přesné údaje o pohybu reakčních sil!
7. Ustavovat dále oddíly LM a připravit je k zásahu!

Vedoucí krajský tajemník KSČ Josef Krosnář instruoval předsedy závodních organizací komunistů v pražských podnicích: "Je doba, kdy je konec přesvědčování, to jsme dělali plné tři roky. Teď je chvíle, kdy je potřeba jednat, dělnická třída se již nenechá narušovat ve své práci a převezme moc trvale do svých rukou." V úterý 24. února 1948 proběhla jednohodinová generální stávka. "Nestávkuje pouze 98 zaměstnanců… Je prováděna očista závodů od kolaborantských živlů." Večer se na Václavském náměstí sešlo 70.000 pracujících, valili se přes Příkopy před ÚV KSČ, kde vzdávali hold straně. Ústřední akční výbor NF vydal další rozkazy: "Netrpte shlukování reakčních živlů, které chtějí vyvolat neklid a rozvrat, a tyto štváče odevzdávejte k potrestání! Zamezujte šíření protistátních tiskovin a letáků, směřujících proti Gottwaldově vládě a lidu! Z funkcí je třeba odvolat všechny osoby veřejného života, úředníky a funkcionáře, kteří projeví nebo projevili nesouhlas s Gottwaldovou vládou!" Ve středu 25. února 1948 nastoupilo historické finále. Dvě hodiny po půlnoci měl Klement Gottwald připraven návrh na doplnění vlády. „...bude trvat na tom, aby prezident Beneš demisi přijal. Návrh je třeba podpořit mohutnou manifestací, která bude svolána na Václavské náměstí.“ Rozkaz z ÚV KSČ zněl: „V případě, že Beneš odmítne demisi přijmout, bude manifestace přenesena na Hrad. Oddíly LM budou 25. 2. 1948 ozbrojeny.“ Dopoledne byly rozdány poukázky na odběr pušek. „V Praze celkem obdrželo 6 650 příslušníků LM 5 960 pušek a ke každé 10 nábojů…“ Z rozkazu ÚV KSČ k Lidovým milicím: „Soudruhu veliteli, ručíš straně za naprosto hladký průběh dnešní manifestace síly, disciplinovasti, organizovanosti a vyspělosti dělnické třídy. Soudruhu veliteli, ručíš straně za udržení pořádku v Praze v této historické době…“ Inženýr Rejna, který tehdy ve svém žlutém koženém kabátě padl do oka západním novinářům, vzpomínal s hrdostí na střetnutí s fanatickými studenty: „...Nerudovkou projíždíme hladce, ale Malostranské náměstí je zaplněno studenty a davy zvědavců. Jakmile však autobusy 1. sledu zastavily a vyskákali soudruzi s

puškami, jako když do vrabců střelíš, náměstí je v mžiku prázdné. Po vyčištění Malostranského náměstí vytlačujeme další bojůvky z ulic kolem Hradu. Jedeme dále Úvozem na Pohořelec. Zde stojí kordón SNB, hledám majora Dudu, ale není zde a soudruzi o žádných provokacích nevědí. Vyjíždím na Loretánské náměstí k ministerstvu vnitra, vyskakuji z auta. Na náměstí je asi sto zfanatizovaných chlapců a dívek. Na strážnici je jediný příslušník SNB, který je mým vpádem zaskočen a překvapen, dovolí mi však telefonovat. Volám ÚV KSČ a líčím situaci tak, jak ji vidím z okna strážnice. Zástup jde rychle a v patách má rozvinuté družstvo samopalníků SNB. Děvčata pobíhají a sotva stačí udýchaně skandovat Ma-sa-ryk. Na více se nezmohou. Za jednotkou SNB rázně pochodují družstva našich chlapců, ve sražených dvojstupech, v pravé ruce pušky v ponosu. V několika minutách je klid..." Vzpomínky ředitele doplňují další účastníci z jinonické Waltrovky: „Přibližně v době, kdy Beneš jmenoval nové ministry, pokoušeli se reakční studenti proniknout k Pražskému hradu. Z příslušníků SNB, kteří jim bránili v cestě, si mnoho nedělali. Nějak se dozvěděli, že mají zákaz použít zbraně. Bylo zapotřebí zapůsobit na ně psychologicky. Sedmá oblast LM - jinonická waltrovka - dostala příkaz k akci. Po páté hodině odpolední dorazily dvě skupiny po 250 ozbrojených dělnících. Tato skutečnost zcela změnila situaci. Jakmile fanatičtí studenti zahlédli Lidové milice, rozlehl se mezi nimi ustrašený pokřik… „bolševici postupují se zbraněmi...", jejich řady se zmateně rozprchly a za krátkou dobu byli rozptýleni a zcela izolováni v malých hloučcích. Na dláždění se povalovaly pouze poztrácené klobouky…" Pokračoval další Waltrovák, Míla Šedivý: „...Zajímavou zkušeností oněch dní byla družba waltrováků s pohraničníky. Na signál POPLACH ALFA přišli do závodu příslušníci tehdejšího karlovarského útvaru SNB, střežícího státní hranice, aby se postavili do jedné řady s pracujícími. Jejich příchod jsme zpočátku sledovali s nedůvěrou. Ledy se však prolomily, jakmile nás chlapci ve stejnokrojích začali učit zacházet se zbraněmi..." A na závěr dovolte vzpomínku na samotnou manifestaci, která se na Václavském náměstí v té době konala. A. Novák z Janky Radotín vzpomínal: „Pochod Vodičkovou ulicí byl rozhodný. Z chodníku nás mnozí přihlížející pozdravovali, ale nikdo neměl odvahu se k nám přidat. Na Václavské náměstí se nemohl jednotlivec nebo skupina dostat, protože vstup z ulic byl přísně střežen a pouštěny byly jen organizované průvody z továren. Rovněž tak uvnitř Václavského náměstí byla z bezpečnostních důvodů všechna okna, balkóny obsazeny milicionáři z továren a dělníky, kteří na nás mávali." Byl to

pro každého pocit, který se snad ani nedá vyjádřit. Stáli jsme zrovna proti Melantrichu s velkým nápisem Svobodné slovo. Na balkonech stáli opřeni o zábradlí dělníci v montérkách s milicionáři, kteří byli také v montérkách nebo jen tak v kabátech a mávali. Tolik lidí pohromadě jsem v životě neviděl a také již neuvidím. Citáty jsem opsal z ohořelého výtisku Zvláštní přílohy Zpravodaje OV KSČ Praha-5 a Informací ONV Praha-5. Jde o vzpomínky na dobu, ve které začaly justiční vraždy, bezprávné věznění a mučení desetitisíců nevinných lidí a útěky dalších statisíců. A nesmírné lhaní, které dodnes pokračuje. Tento pamflet vydali komunisté ke slavnému 40. výročí Vítězného února v roce 1988 za časů zcela rozvinuté perestrojky! V době, o níž soudruzi Miroslav Grebeníček a Miloslav Ransdorf tvrdili, že stačilo už jen trošičku, a už by tady byl ten správný samosprávný socialismus a reformy a všechno. V době, kdy se připravovaly akce Norbert a Vlna... Přitom soudruhům z komise regionálních dějin OV KSČ v Praze 5 vůbec nedošlo, že se vlastně přiznávají ke kriminálním činům. Revoluce v roce 1948 byla prý zcela ústavní a dle zákonů!

Byty a bytová politika

Nové byty pro Prahu 5

Podle prvního místostarosty MČ Praha 5 Lukáše Herolda připravuje zdejší radnice výstavbu nových bytů v lokalitách ulic Zahradníčkova a Lumiérů na Barrandově. „Ověřovací studie, kterou jsme zadali společnosti Restio, možnost podobné výstavby potvrdila," řekl místostarosta. „Studie se zabývá jak statikou objektů, tak jejich zastíněním, inženýrskými sítěmi, parkováním a vším, co k modernímu bydlení náleží. V současnosti připravujeme výběrové řízení, z něhož by měl vzejít investor výstavby. Za to, že Praha 5 umožní investorovi v lokalitě Zahradníčkovy ulici stavět, bude od něj naopak požadovat vybudování bytů v ulici Lumiérů. „Jako osoba zodpovědná za privatizaci na Praze 5, jsem velmi rád, že v případě realizace projektu dojde k možnosti prodeje bytového fondu nájemníkům," řekl na závěr Lukáš Herold.

Doprava

Metrem z konečné na konečnou

Úpravy intervalů se od pátku 2. února 2008 týkají i metra, ale oproti tramvajím i autobusům je cestující vnímají pozitivně. Skončil totiž pásmový provoz metra na lince B. To znamená, že všechny soupravy jezdí mezi oběma konečnými stanicemi Zličín a Černý Most, což pomohlo desetitisícům Pražanům ze sídlišť na východě a západě města. Až do čtvrtka každé třetí metro jezdilo ve všední dny jenom mezi Smíchovským nádražím a Českomoravskou. „Každý den cestuji metrem z Florence na Zličín. Někdy

mám velký nákup a často se mi stalo, že jsem na Smíchově musela vystoupit a počkat na další přeplněný vlak, takže jsem se zdržela a ani si už nesedla. Jsem ráda, že se to teď změní," popsala situaci Soňa Mlejová. Díky zrušení pásma tak bude v pracovní den interval vlaků v ranní špičce 2,5 minuty a v odpolední 2,75 minuty. Mezi tím pojede metro každých pět minut. Na trase A ke zrušení pásma mezi stanicí Skalka a Depo Hostivař nedojde. Podle přepravních průzkumů to zatím není nutné. Na trase C budou i nadále některé vlaky ze směru z centra končit na Kačerově, protože vlaky z této stanice odjíždějí postupně při slábnutí provozu do depa. Intervaly na obou trasách se změní v květnu. Pravidlo, že když se někde přidá, tak se jinde ubere, potvrdilo i zlepšení průjezdnosti trasou B. Každou neděli pojede metro na všech trasách od 6.30 do 8.30 každých deset minut, dosud to bylo 7,5 minut. Navíc na „céčku" pojede metro v sobotu dopoledne místo pěti jen každých šest minut.

Omezení železniční dopravy na Smíchově

Nefungující trolej dne 18. února 2008 po 17.00 hod. zastavila provoz vlaků mezi pražským Hlavním nádražím a nádražím Praha-Smíchov. Spoje na trati ve směru na Plzeň začínaly a končily na Smíchově. Oprava elektrického vedení byla dokončena ještě tentýž den, odjezdy a příjezdy úterních ranních vlaků porucha neovlivnila. "K problému došlo na troleji na Hlavním nádraží u tunelu. Způsobit ho mohla technická porucha nebo některý ze stavebních mechanismů, které se pohybují v kolejišti," řekl mluvčí Českých drah Ondřej Kubala. Na Hlavním nádraží Praha nyní probíhá rekonstrukce budovy a nástupišť, začátkem ledna zde začaly opravy třetího a čtvrtého, po nich by měly v červnu přijít na řadu první dvě. Osobní vlaky od Berouna, které měly cílovou stanici na Hlavním nádraží Praha otáčely na Smíchově. Rychlíky zde končily jízdu a pasažéři museli pro zbytek cesty využít metro. Rychlíky ve směru na Plzeň ze Smíchova vyrážely o 15 minut později, aby měli cestující čas je stihnout metrem.

Nejstarší provozovaná tramvaj slavila sté narozeniny

Nejstarší provozovaná tramvaj oslaví sté výročí od zařazení do provozu. Vůz s evidenčním číslem 240 vozí cestující od 29. února 1908. Dodnes se v ní lidé mohou vydat na okružní jízdy. Informoval o tom Dopravní podnik hlavního města Prahy. Tramvaj vyrobila firma František Ringhoffer, její podobu navrhl architekt Jan Kotěra. Dosud hranaté tvary byly nahrazeny zaoblením, tramvaj dostala velká spouštěcí okna. Podélná lavice zůstala jen na jedné straně, na protější straně byla sedadla příčná. Vůz využívaly Elektrické podniky. V provozu byla

do roku 1952, poté putovala do Dopravního podniku Plzeň. „V roce 1974 jsme ji získali zpět pro muzejní účely a v současné době je deponována ve vozovně Vokovice," uvedl marketingový ředitel pražského dopravního podniku Jan Svoboda. V roce 1995 se vůz dočkal rekonstrukce od firmy Pars Šumperk do podoby, v jaké byl vyroben. Dnes tramvaj slouží pro okružní jízdy, je také pronajímána pro zvláštní jízdy. „Zájemci je díky své mnohaleté historii a speciálním úpravám velmi vyhledávána," dodal Svoboda. Do soupravy je připojován také vlečný vůz z roku 1909.

Placené stání na sídliště nepatří

Centrum hlavního města Prahy není jediným místem, kde je problém zaparkovat. Podobná situace je totiž prakticky na všech pražských sídlištích. Tady však na rozdíl od centra nelze zavést placené parkovací zóny. „Nedovoluje to sídlištní charakter dopravy, kdy se ulice ráno vylidní a večer všichni přijedou domů," vysvětlil počátkem února 2008 situaci Vojtěch Zapletal, radní Prahy 5, který má na starosti dopravu ve zdejší městské části. Radnice se dlouhodobě potýká právě s problémy s parkováním na barrandovském sídlišti, které je zahlceno nejen auty místních obyvatel, ale i návštěvníky, kteří přes den přijíždějí. Řešení, jak zajistit dostatek míst, je zatím v nedohlednu. Problémy s parkováním jsou prakticky na všech sídlištích. Socialističtí plánovači totiž nekalkulovali s nárůstem počtu osobních automobilů a projektanti zase počítali jen s jedním autem pro pět lidí. Počet osobních vozů se mezitím ztrojnásobil.

Zlepší se cestování vlakem?

Správa železniční dopravní cesty uvažuje, že by v Hlubočepech a na Smíchově vzniklo hned několik nových stanic. Jejich umístění předběžně schválili (22. 2. 2008) zastupitelé hlavního města při úpravách územního plánu. Zastávky se tak už objevily ve výhledových plánech. „Zlepšily by dopravu v Praze 5. Podle našich zjištění by o ně měla řada lidí zájem," uvedl Radek Joklík z tiskového odboru Českých drah, který doplnil, že výstavba by mohla začít za pět šest let. První zastávka by se objevila mezi stanicemi Smíchovské nádraží a Praha Žvahov a nesla by název Praha - Hlubočepy zastávka. Druhá by se jmenovala Konvářka a vznikla by u stejnojmenné autobusové stanice. Zkrátila by vzdálenost mezi stanicemi Praha - Žvahov a Praha - Jinonice a zlepšila by dopravní obslužnost po železnici v jižní části Smíchova. Třetí zastávka by podle předběžných plánů stála v Hlubočepech a jmenovala by se Praha - Hlubočepy střed. Poslední z nových stanic by pak přibyla na Zlíchově. Všechny stanice by se zapojily do systému městské hromadné dopravy a pravděpodobně by z nich odjížděly

také vlaky městské železnice označené jako linky S. O navrhovaných změnách jednali zástupci Prahy 5 s Českými dráhami prozatím jen jednou. „Nicméně vznik nových zastávek bychom přivítali. Zlepšily by cestování lidí v Praze 5 a nabídly jim další možnosti, jak jezdit," řekl tiskový mluvčí Městské části Praha 5 Radovan Myslík. Výstavba nových stanic je však závislá na chystané elektrifikaci železniční tratě, která vede ze Smíchovského nádraží směrem do Rudné. V současné době jezdí na trase pouze takzvané motoráky. „O elektrifikaci trati zatím nebylo rozhodnuto, nejde totiž jen o to, abychom tam natáhli nové dráty elektrického vedení," prohlásil Pavel Mathé, technický náměstek Správy železniční dopravní cesty. Problém je v tom, že koleje vedou Prokopským údolím, které patří mezi chráněná území. „V současné chvíli bych viděl jako reálnější, že bude trať modernizována, aby tu mohlo projet více spojů," dodal Mathé. Velké proměny se dočká také Smíchovské nádraží, připravuje se rekonstrukce. Na nádraží vzniknou nové obchody a velkokapacitní parkoviště. „Zpracování urbanistické studie se blíží do finále. Na podzim letošního roku (2008) bychom měli již mít hotovy konkrétní plány, kde co bude," uvedl Radek Polák, mluvčí Sekyra Group, která je investorem rekonstrukce.

Kde budou nové železniční zastávky: Hlubočepy, Praha - Hlubočepy střed, Praha - Hlubočepy zastávka, Praha - Záchov, Smíchov, Praha - Kovářka, Praha - Třešnice - Zličan zastávka.

Školství a dětské aktivity

Praha 5 je ve druhém roce realizace JPD3

Rada MČ Praha 5 vzala na svém jednání dne 19. 2. 2008 na vědomí pátou monitorovací zprávu JPD3 „Vzdělávací procesy s inovací pedagogické práce (ICT)" vypracovanou za období od 1. 11. 2007 do 31. 1. 2008. Celý projekt je spolufinancován Evropským sociálním fondem, státním rozpočtem České republiky a rozpočtem hl. m. Prahy. Po roce realizace byl projekt zkontrolován na místě pracovníky oddělení evropských fondů MHMP. Závěr kontroly byl velmi příznivý - v uskutečněných vzdělávacích aktivitách projektu, jejich monitoringu, vedení účetnictví a personalistice nebyly zjištěny žádné nedostatky a tím nebyla uložena žádná nápravná opatření. „Naše městská část při řízení projektu postupuje v souladu se schválenou žádostí o finanční podporu," informoval starosta Městské části Praha 5 Milan Jančík. Stěžejní aktivitou tohoto období byla konzultační a poradenská činnost ke školním vzdělávacím programům (ŠVP) třinácti základních škol Prahy 5, kterou poskytoval PhDr. Jan Hoštička z Výzkumného ústavu

pedagogického. Svou erudovaností dal pedagogům řadu podnětů k upřesnění a doplnění konkrétního ŠVP. Členové řídícího týmu doufají, že managementy ZŠ tyto náměty zapracují do svých ŠVP k 1. 9. 2008. Dále se uskutečnil 40 hodinový kurz ICT „Člověk a jeho svět“, semináře hudební a výtvarné výchovy, chemie, tělesné výchovy, literárně dramatická dílna, matematika, zeměpis a další. „Od prosince 2007 je v plném proudu příprava druhé konference,“ řekla místostarostka Lucie Vávrová. “ Po konzultaci se řediteli spolupracujících škol jsme se shodli na termínu a na místě konání konference. Měla by se konat 30. 4. 2008 ve Fakultní základní škole Barrandov II. Obsahem budou pracovní dílny podle vzdělávacích oblastí, tématem inovativní strategie učitelů v souvislosti s realizací ŠVP .“ V současnosti probíhají další zajímavé semináře směřující k naplnění kurikulární reformy např. se zaměřením na problematiku porozumění médiím, hodnocení žáků, průřezová témata, klíčové kompetence. MČ Praha 5 je ve fázi přípravy na realizaci výstupů projektu, kterými budou metodické příručky „ICT“, „Umění a kultura“, „Jazyk a jazyková komunikace“.

Smíchov má příliš mnoho kanceláří, řekl Pavel Schneider, ředitel ZŠ v Kořenského ulici

Se Smíchovem je spojen celý jeho život. Přistěhoval se sem v deseti letech a vyrostl tady. Do školy chodil v Radlické ulici, na gymnázium docházel na Zatlanku. Když dospěl, odstěhoval se sice na venkov, ale už patnáct let je zase zpátky na Smíchově - stal se ředitelem Základní školy v Kořenského ulici. „Prakticky celý Smíchov za tu dobu, co jsem tu nežil, prošel obrovskou proměnou,“ řekl Pavel Schneider. Největší změna potkalo okolí Anděla, kde vyrostla nová nákupní centra, na místě Ringhofferovy továrny stojí administrativní budovy. „Je dobře, že třeba fasáda Tatrovky zůstala součástí nákupního centra, otázka však je, zda musely být továrny vybourány v takovém rozsahu. Také je škoda, že tu je tolik kanceláří, místo aby v domech bydleli lidé. Rád se vrací do okolí Malostranského hřbitova, kde jako kluk vyrůstal. „Je v tom i trocha sentimentu,“ připouští. A co by podle něho bylo třeba na Smíchově co nejrychleji změnit? „Z pohledu ředitele školy se už vyloženě nemohu dočkat rekonstrukce Zborovské ulice. Zklidní se tak doprava a pro děti bude ulice mnohem bezpečnější,“ podotkl.

Radnice Prahy 5 bude investovat nejenom do škol

Radnice Prahy 5 bude investovat hlavně do škol. Předpokládá to rozpočet pro letošní rok, který 22. 2. 2008 schválili zastupitelé páté městské části. Celkově bude radnice hospodařit s částkou 769,3 milionu korun. Na školství je v rozpočtu uvolněno zhruba 239 milionů korun,

z toho 126 milionů korun činí investice. Radnice dá například 29,5 milionu korun na dostavbu školního areálu U Tyršovy školy, 25 milionů korun na výstavbu tělocvičny u mateřské a základní školy v Radlické ulici. Na opravu dvou pavilonů Základní školy ve Weberově ulici uvolní radní 11,3 milionů korun. Obdobnou částku radnice použije na opravy sportoviště u Základní školy Barrandov. Rozpočet předpokládá také první etapu rekonstrukce 73 bytových domů, na níž plánuje pátá městská část vynaložit 25 milionů korun, při čemž počítá i s dotacemi z Evropské unie. Další miliony půjdou například na opravu Tilleho náměstí a na zřízení podzemních kontejnerů na tříděný odpad rovněž na Tilleho náměstí, na Andělu a na náměstí 14. října. V rozpočtu je zaneseno 11,5 milionu korun na opravy ulic a chodníků a 900 tis. korun na umístění bezpečnostních kamer. Dvoumilionový příspěvek dostane na provoz Švandovo divadlo. Služby styku s veřejností včetně vydávání radničního zpravodaje Pražské Pětky přijde smíchovský úřad na 7,5 milionu korun. Na vánoční a velikonoční kulturní akce chce Městská část Praha 5 vydat 2,4 milionu korun.

Kultura

Happening na Smíchově

Ve středu 6. února 2008 odhalili na Smíchově prezidentu ČR Václavu Klausovi jeho první „jezdeckou sochu“. A to jako poděkování na závěr jeho funkčního prezidentského období. Lidé z Liberální reformní strany (LiRA) ji postavili u stanice metra Anděl. Šlo o téměř metr vysokou fotografii prezidenta Klause na snowboardu. Sochou chtěla LiRA připomenout známý Klausův výrok, že snowboard a plastová láhev značí levičáctví. „Věříme, že prezidentův věrný Pavel Bém navrhne její vhodné umístění,“ řekl předseda strany Milan Hamerský. Sami liberálové uvažují o umístění plastiky na Letnou (místo knihovny) nebo přímo na Václavské náměstí, kde by socha Václava Klause nahradila Myslbekovu jezdeckou sochu sv. Václava. Podle Hamerského není Václav Klaus pouze politikem, ale je také umělcem. Dokázal to prý zejména v roce 1998, kdy se nechal coby předseda ODS znázornit na obří volební billboard, který občanští demokraté postavili u Stalina na Letenskou pláň. Strana však věří (LiRa), že primátor Pavel Bém (ODS), kterého chtějí kvůli umístění prezidentovy sochy oslovit, navrhne i případná další místa. K páteční (8. 2. 2008) prezidentské volbě Hamerský poznamenal, že příliš nesejde na tom, jestli bude hlavou státu jeden nebo druhý profesor (Jan Švejnar) nebo vůbec nikdo. "Pro nás jsou rozpačití oba dva kandidáti, my naštěstí nevolíme. Já si myslím, že Václav Klaus už se o tuto zemi zasloužil hodně, takže bychom mu

chtěli dopřát, aby se věnoval i dalším oblastem, v nichž vyniká - sportu, vědě, umění," odpověděl Hamerský na dotaz, zda by na Hradě preferoval Václava Klause nebo Jana Švejnara.

Divadlo Buchty a loutky vydražilo své herce

Nestává se tak často, aby divadelní soubor vydražil své herce. A přece se podobná akce nastala. Populární divadelní soubor Buchty a loutky, jehož členové našli před několika lety střechu nad hlavou v suterénu pražského Švandova divadla, připravili dražbu v rámci derniéry inscenace Sedm statečných (gramatickou chybu dosadili do jejího názvu schválně). "Loutkový barevný širokoúhlý western, inscenovaný velmi volně na motivy stejnojmenného barevného amerického filmu, jste mohli vidět ve Studiu Švandova divadla v Praze 10. a 11. února 2008. Kdo z diváků si chtěl domů odnést svého oblíbeného hrdinu, mohl se o to pokusit v pondělí 11. 2. 2008 ve veřejné dražbě. Spolu s mexickým občerstvením a hudbou následovala dražba po představení zhruba ve 20.30 hodin.

Hra The Magnificent Seven měla premiéru v červnu 2005 a od té doby kolem tří desítek repríz. V repertoáru byla mezi třinácti inscenacemi, z nichž bylo pět určeno dětem. "Umíme jen střílet z pistole. Ta bouchačka je tvý všechno. Díky ní si potykáš s každým barmanem a karbaníkem. Domov nemáš, ženu nemáš. Vyhlídky jsou nulový. Nikde ale nejsi vázanej. Nikde. Nikomu neustupuješ. Nikdy. Nepolykáš urážky. Nikdy. Nikdo na tobě nezávisí. Nepřátele nemáš. Aspoň ne naživu," tak lze charakterizovat hrdiny tohoto "srdceryvného, leč vtipného a opravdově smutného nářezu". Hrají v něm Radek Beran, Vít Brukner, Marek Bečka v alternaci s Tomášem Procházkou a Zuzana Bruknerová či Kristina Maděričová. Do představení zařadili i pyrotechnické efekty. Nezávislý divadelní soubor Buchty a loutky se od podobných uskupení odlišuje svou nezaměnitelnou poetikou, jíž zpracovává klasické tituly literární i filmové a přináší autorskou tvorbu. Soubor vznikl v roce 1991 v Chebu, kde se ocitli společně v divadelním angažmá čerství absolventi loutkářství a od roku 1994 působí v Praze. Název Buchty a loutky byl inspirován americkým divadlem Bread and Puppet, jehož členové pekli při představeních divákům chléb. Dočetli se o něm v časopise Loutkář a jedli přitom buchty z alobalové mističky. Od té doby hostí své diváky při zvláštních příležitostech tímto pečivem. Další novinkou souboru bude na jaře roku 2008 projekt chystaný režisérem Radkem Beranem ve spolupráci s výtvarníkem naivního umění Martinem Kurišem pod názvem Baryk. "Premiéru připravujeme na 16. dubna 2008 do

experimentálního prostoru Preslova 9 na Smíchově," řekla Maděričová.
Členové souboru mají na svědomí i loutkový film pro dospělé s autobiografickými prvky nazvaný Chcípáci, který označují za svou poklonu brakovým a pokleslým příběhům. Ti, kdo ho viděli, tvrdí, že filmový debut proslavených hračičkářů si na nic nehraje, jen si hraje. A jak je zvykem u animovaných snímků v Hollywoodu, i v tomto případě propůjčili své hlasy postavám na plátně známí herci. Mimo jiné Jiří Ornest, Aňa Geislerová, Matěj Hádek, Petr Čtvrtníček, Pavel Liška a Martin Zbrožek.

Vrchol soutěže Talent Prahy 5

Koncert laureátů ceny „Talent Prahy 5“ s Pražskou komorní filharmonií a pod taktovkou světoznámého dirigenta Leoše Svárovského se uskutečnil 19. února od 19.00 hodin v Národním domě na Smíchově. První ročník soutěže „Talent Prahy 5“, kterou vyhlásila na podzim loňského roku zdejší radnice, už má své vítěze. Porota, které předsedal šéfdirigent Komorní filharmonie Pardubice Leoš Svárovský, vybrala v únoru roku 2008 čtyři nejlepší hudebníky, kteří vystoupili s Pražskou komorní filharmonií. Nejvíce se líbil výkon čtrnáctileté žačky ZUŠ Štefánikova Anny Marie Bukačové, která ohromila porotu klavírním koncertem W. A. Mozarta. „Soutěž dokázala, že vážná hudba má v Praze 5 již od dob Mozarta nejen svou pevnou tradici, ale rodí se zde i nové talenty,“ řekl starosta Milan Jančík, který převzal společně s místostarostou Lukášem Heroldem nad soutěží záštitu.

Účastnice soutěže Talent Prahy 5

„Rád bych pozval obyvatele a návštěvníky Prahy 5 na únorový koncert v Národním domě na Smíchově. Pochvalu si zaslouží výkony všech zúčastněných dětí,“ podotkl místostarosta Lukáš Herold. „Všichni přistoupili ke své účasti v soutěži se vší vážností a s vervou, stejně zodpovědně se své role zhostila i porota. A zahrát si s profesionálním orchestrem je pro žáky základních uměleckých škol velkou motivací a neocenitelnou zkušeností,“ doplnil na závěr Herold. „Věřím, že soutěž bude probíhat i v příštích letech, za účasti více

soutěžících a těším se, až některé z mladých umělců za pár let uslyšíme na našich pravidelných koncertech pořádaných Prahou 5," řekla o průběhu soutěže zastupitelka Prahy 5 Eva Kalhousová. Soutěž určená pro žáky základních uměleckých škol navazovala na tradiční cyklus koncertů vážné hudby. Prvního ročníku soutěže se zúčastnilo devět žáků ze tří základních uměleckých škol.

Senátor Miroslav Škaloud vystavoval

V Podnikatelském centru na náměstí 14. října se ve čtvrtek 31. ledna 2008 uskutečnilo setkání zdejších podnikatelů. Hostem jednání byl senátor RNDr. Miroslav Škaloud, jenž zde zároveň prezentoval své grafické dílo. Umělecká činnost senátora, bývalého dlouhodobého starosty MČ Praha 5, odráží druhou část Škaloudovy osobnosti. Politik a poslanec horní komory Parlamentu ČR za ODS je původním školením absolvent Matematicko-fyzikální fakulty UK, vývojář, konstruktér a exaktní vědec. Krásu a uvolnění však nalézá v příležitostné výtvarné tvorbě, kterou zde prezentoval.

Fotografie Smíchova z raných osmdesátých let

Kurátor fotografické výstavy ONI & V NOCI David Korecký spojil a provázal tvorbu Libuše Jarcovjákové s prací Jiřího Poláčka (6. 6. 1946 v Praze) v širším, rozvinutějším záběru. Výstava se konala od 6. února 2008 do 28. února 2008 v domě Langhans Galerie Praha, Vodičkova 37, Praha 1. Fotografie Libuše Jarcovjákové jsou intimními záznamy života vietnamské menšiny v „bratrském Československu" a svědectvím o dění v pražském T-clubu, oblíbeném homosexuály. Snímky spolu s barevnými impresemi nočního Smíchova a Žižkova fotografa Jiřího Poláčka přibližují raná 80. léta v Praze. Noční fotografie z pražského Smíchova, kde se Poláček roku 1946 narodil, vzbuzují dojem pestrobarevných halucinací. Vznikaly při dlouhé expozici bez stativu a za použití náhlého světla blesku. V Poláčkově přístupu se projevila znalost soudobé americké fotografie, kterou získal během emigrace v USA v letech 1966–1972. Svou oblíbenou část města laskavě charakterizoval slovy: „Smíchov je jako učebnice dějin architektury: každý blok směrem od centra je další epocha." Součást výstavy tvořily doprovodné texty Jáchyma Topola a Libuše Jarcovjákové.

Zdravotnictví a sociální péče

Praha 5 umožňuje seniorům převod bytů na byty zvláštního určení

Od března roku 2008 radnice MČ Praha 5 umožňuje seniorům převod obvyklých obecních nájemních bytů na byty zvláštního určení. Podle místostarosty Prahy 5 Jana Smetany (ČSSD) pak lidé v těchto bytech platí nájemné 40 korun za metr čtvereční.

Byty zvláštního určení však nelze převádět na příbuzné, řekl Jan Smetana. Počet těchto bytů se podle něho stále mění, nyní jich je v městské části kolem sedmi desítek. O změnu v klasifikaci bytů mohou nájemci radnici kdykoli požádat, musí však být v důchodu, nebo být invalidní, uvedl místostarosta. Musí také doložit, že jsou nemajetní. V Praze 5 žije přibližně 18 tis. lidí starších 62 let, dodal Smetana. Nájemné v bytech zvláštního určení se podle něho bude vždy zvyšovat o inflaci. Zda bude růst nad její míru, bude věcí diskuse v radniční koalici. "ODS a ČSSD mají odlišný názor," řekl starosta Milan Jančík (ODS). Podle občanských demokratů by se nájemné mělo zvyšovat víc. Vedení smíchovské radnice podpořilo návrh městského radního Jiřího Janečka (ODS) na převod bytů v penzionech pro seniory na obvyklé byty. Část důchodců se proti tomu ale vzbouřila, senioři dokonce demonstrovali před magistrátem. Nový zákon o sociálních službách penziony pro seniory nezná, argumentuje magistrát. Převod do bytového fondu pro seniory znamená to, že mohou žádat o státní příspěvky na bydlení. Důchodcům se ale nelíbí některé podmínky nových nájemních smluv, obávají se toho, že by mohli skončit na ulici. Jiří Janeček s tím ale nesouhlasí. Smlouvy na dobu určitou mají podle něho zaručit to, že byty budou k dispozici seniorům a že nebudou zůstávat příbuzným, kteří by tam s nimi bydleli. "Je důležité najít správnou cestu a zabránit zneužívání malých bytů určených pro starší občany," k problematice uvedl Milan Jančík, starosta Městské části Praha 5. Podle jeho zástupkyně Lucie Vávrové (ODS) jde o kompromis, kdy město bude mít záruku, že v bytech nebudou bydlet jiní lidé než důchodci a senioři jistotu, že v nich prožijí stáří. V pražských penzionech pro seniory je zhruba šest stovek bytů. Bydlí v nich asi tisíc lidí.

Veřejně prospěšná činnost

Slováci v Praze uctili památku československého premiéra Milana Hodži

Památku prvorepublikového československého premiéra Milana Hodži uctili v pátek 1. února 2008 slovenský velvyslanec Ladislav Ballek a zástupci slovenských spolků v ČR, kteří se při příležitosti 130. výročí narození Hodži sešli u pamětní desky před jeho někdejší vilou v Zapově ulici v Praze 5. Šéf Štefánikovy společnosti Vojtěch Čelko při této příležitosti uvedl, že Hodža byl průkopníkem evropské integrace. Hodža (1878 až 1944) zastával v meziválečném Československu ministerské funkce a v letech 1935 až 1938 byl předsedou vlády. Světovou válku prožil v USA, kde prosazoval projekt poválečné federace podunajských zemí pod patronací Spojených států.

„Svým plánem podunajské federace usiloval o integraci střední Evropy. Patřil mezi klíčové osobnosti, jejichž ideová a programová aktivita během druhé světové války bezprostředně přispěla k tomu, že samostatný integrační proces mohl začít hned po válce aspoň v západní Evropě," řekl Čelko, který je pracovníkem Ústavu pro soudobé dějiny Akademie věd. Hodža je osobnost, která patří oběma národům, Čechům i Slovákům, tvrdil Čelko. Uvědomovali si to podle něj český levicový premiér Miloš Zeman a pravicový slovenský premiér Mikuláš Dzurinda, když v roce 2001 společně v Praze Hodžovi odhalili pamětní desku.

Zelenookým noviny neprodávám

I tak by se daly interpretovat absurdní zákazy, kterými začal v první polovině 20. století holocaust židovského obyvatelstva a na našem území žijících menšin, vedle jiných i Romů. Mnozí lidé dnes již příliš nevědí o děsivých číslech obětí, hrůzných metodách a nelidském zacházení. Holocaust je někde zpochybňován či dokonce až relativizován. Židovské muzeum v Praze připravilo u příležitosti Mezinárodního dne holocaustu na únor 2008 pokračování vzdělávací kampaně. Na světelných reklamních plochách v ulicích Prahy byly umístěny výrazné grafiky připomínající znění protižidovských nařízení z doby protektorátu. Autoři je aktualizovali pro současnost. Velkoplošné plakáty z kampaně byly současně instalovány ve formě zvláštní výstavy ve vstupních prostorách pražského Domu OSN v Praze 5 na Smíchově. Výstava na náměstí Kinských trvala do 15. března 2008.

I šedesát let po přijetí základního dokumentu lidských práv jsme svědky jeho závažného porušování na všech kontinentech. Na sklonku loňského roku byla u příležitosti Dne lidských práv zahájena kampaň Organizace spojených národů na počest 60. výročí Všeobecné deklarace lidských práv. Mezinárodní den památky obětí holocaustu připadá na 27. leden. O jeho každoročním připomínání rozhodlo v roce 2005 jednomyslně Valné shromáždění OSN. „Vždy budeme uctívat památku nevinných lidí, kteří byli zavražděni rukou nacistů a jejich kompliců," vzkazuje generální tajemník OSN Pan Ki-mun všem, kteří dosud černou událost novodobých dějin zpochybňují. „Nestačí však jen zavzpomínat, vzdát čest a truchlit za mrtvé. Musíme pokračovat ve vzdělávání a výchově nových generací. Musíme v našich dětech pěstovat smysl pro odpovědnost, vštěpovat jim respekt k různorodosti a bránit zakořenění intolerance," vyzval šéf OSN všechny národy.

Sport a zábava

Pražský půlmaratón

Silný vítr zmařil šance favoritů na traťové rekordy v 10. ročníku Hervis ½ Maratónu Praha (PIM), který se běžel 29. března 2008. Keňan Eliah Muturi Karanja proběhl první cílem za 1:02:08, v ženách Etiopanka Asha Roba Gigi porazila časem 1:12:31 favorizovanou Keňanku Caroline Kwambai. Nejlepšími Čechy byli David Gerych a Jana Klimešová.

Start pražského půlmaratonu

Keňané zcela ovládli výsledkovou listinu mužů - skončili na prvních jedenácti příčkách. Uznání si zaslouží především třetí z nich v celkovém pořadí, Mark Tanui, který v závodě dělal mužům vodiče. Jinou než keňskou národnost lze objevit až na 12. místě, které obsadil Švéd Oskar Kack. Až za ním skončil David Gerych z AK Kroměříž (1:08:05). Petr Pechek z TJ Maratonstav Úpice byl při neúčasti české elity o pouhých 13 vteřin za Gerychem v osobním rekordu 1:08:18 a popřel tak tvrzení mnoha běžců, že v tom větru se rekordy prostě zaběhnout nedaly. Třetím Čechem byl Pavel Novák z AK Jihlava. Favoritka Kwambai, která před startem hovořila o ambicích překonat traťový rekord 1:10:08, svůj neúspěch a porážku od soupeřky z Etiopie odůvodnila nedostatečným tréninkem v rodné zemi postižené občanskými nepokoji. Třetí v cíli byla Ruska Jelena Sokolova za 1:17:03. Celkově pátou a současně nejlepší Češkou byla velmi nespokojená Jana Klimešová (USK Praha, čas 1:21:15). MČ Praha 5 je s PIM již několik let neodmyslitelně spjata. Třetina běžecké trati vede totiž skrz její oblast a v rámci běžeckých závodů připravuje i ona sama doprovodný program. Letošní program byl situován na Dětský ostrov, před jehož branami vyrostlo pódium a bylo zde možné získat občerstvení. Na letošní pražský půlmaratón se zaregistrovalo 5
800 běžců, nejvíce v jeho historii.

Plavci SK Motorlet v Radlicích

Jaroslav Lochman, vedoucí plavců SK Motorlet v Radlicích tvrdí, že o plavecký sport je stále velký zájem. S plaváním má spojený prakticky celý život. Jako malý závodně plaval, nyní je předsedou plaveckého oddílu SK Motorlet v Radlicích a trénuje budoucí plavce. „K plavání mě jako malého kluka přivedli rodiče a už mi to zůstalo," vypráví Jaroslav Lochman. A proč zrovna SK Motorlet? „To je velmi jednoduché. Chodil jsem se sem učit plavat se školou. Dnes už je Motorlet takříkajíc mou srdeční záležitostí, proto jsem

tady vlastně zůstal dodnes," pokračuje. Podle Lochmana je Motorlet skoro až rodinný oddíl, ve kterém se snaží, aby se rodiče zajímali o to, co se v něm děje. „Snažíme se, aby se co nejvíce setkávali a oddíl ‚prožívali', proto děláme nejrůznější akce, kde přijdou všichni rodiče a děti do kontaktu." Společně s klubem se například vydávají na každoroční předvánoční výlov kaprů nebo pořádají plavecké štafety se svíčkami v rukou. „Podobné akce jsem měl rád už jako dítě a rád na ně vzpomínám," doplňuje. O plavání v Praze 5 se Jaroslav Lochman nebojí. „Zájem dětí je velký. Jenom mě mrzí, že nás radnice letos (2008) nepodpořila žádnými granty," uzavřel Lochman.

Městská zeleň a ekologie

V Jinonicích zničili chráněnou zahradu

Areál zámku v Jinonicích v Praze 5 je nenávratně zničen. Zámek samotný sice stojí, jeho památkově chráněná zahrada s kašnou a altánem se ale stala stavební parcelou, na níž vyrostl komplex viladomů. Památkáři prý nepochybili a trestní oznámení, které kvůli devastaci parku podalo občanské sdružení Quijotova jízda, policie odložila. „Bydlení s puncem historie. Bydlete v zámecké zahradě," takové slogany lákaly zákazníky ke koupi bytů ve Vilaparku Jinonice. „Domnívali jste se, že jde o romantické bydlení v trávě pod rozkvetlou lípou? Chyba lávky, to se nazývá moderní residenční čtvrť," řekl ironicky Igor Linhart z Quijotovy jízdy. Bydlení má se zámeckým parkem společné jen to, že vyrostlo na jeho místě. Čtyřpatrové domy převýšily úroveň střech jinonického zámečku, zmizely barokní stodoly. „Pomyslná hodnota kulturního dědictví se tak proměnila na daleko hmatatelnější tržní hodnotu," komentoval situaci Linhart. Areál přitom měl podle původního rozhodnutí památkářů zůstat zachován, měla být obnovena zasypaná kašna a rekonstruován patrový altán. Přesto magistrátní památkáři v roce 2004 povolili projekt, který počítal s demolicí některých historických objektů. „Těžko se ubránit dojmu, že za tím vším jsou úplatky," domníval se Linhart. Ten se pokusil ničení památky zabránit stížnostmi na magistrátu hlavního města Prahy a Národním památkovém ústavu i podáním trestního oznámení. To ale policie odložila. Pochodil pouze při stížnosti na ministerstvu kultury. Skutečnosti jednoznačně svědčí o závažném poškození kulturní památky. Rozhodnutí jsou však nepřezkoumatelná," konstatovala památková inspekce ministerstva. Vypršela totiž dvouměsíční lhůta (únor 2008), kdy bylo možné postup památkářů přehodnotit.

Ve Zborovské ulici přibude zeleň

Zborovskou ulici na Smíchově oživí výsadba nových stromů. Z rušného místa se už na jaře roku 2008 stane

klidná jednoproudá komunikace. Pravý chodník ve směru z centra se rozšíří o ostrůvky s vysazenými stromy. Mezi nimi vznikne celkem 45 parkovacích míst. „K celkovému zklidnění ulice přispějí také vyvýšené přechody před školou u křižovatky Zborovská-Kořenského," prohlásil místostarosta Petr Horák. První etapa prací se bude týkat úseku Újezd-Justiční palác. Úpravy se uskuteční v rámci akce Strom do každé ulice, kterou chce Praha 5 oživit zeleň ve třech důležitých místech. Po Zborovské se stromy objeví také v ulicích Jindřicha Plachty a Vltavská. Praha 5 chce rovněž usnadnit život cyklistům. Uvažuje totiž o výstavbě cyklotrasy, která povede po nábřeží pod Jiráskův most, podél Dětského ostrova po náplavce směrem na Císařskou louku. „Chceme dosáhnout napojení až na cyklostezku do Radotína," konstatoval Horák. Práce ve Zborovské měly původně začít už vloni na podzim. Vše se ale muselo odložit kvůli administrativním komplikacím. „Zpoždění akce vzniklo kvůli dodatečným požadavkům magistrátu i památkářů," informoval starosta Městské části Praha 5 Milan Jančík.

Bezpečnost občanů

Nová policejní služebna v Košířích

Starosta Městské části Praha 5 Milan Jančík jednal (20. 2. 2008) s investorem projektu v Nových Košířích – zástupci společnosti RS Development- o budoucím rozšíření policejní služebny prvního stupně Policie ČR do oblasti, kde vzniknou nové bytové a kancelářské prostory. Jde především o vhodné umístění policejní stanice, aby se tak zlepšila obslužnost a bezpečnost dané lokality. Starosta věří, že v nejbližší době budou zajištěny vhodné místnosti o předpokládané velikosti zhruba 1 000 m2. „Vzhledem k rozšíření počtu obyvatel v lokalitě Nové Košíře je zde nutné zřídit policejní služebnu, aby se zlepšila bezpečnost," prohlásil Milan Jančík. Jednáním pověřil také předsedu bezpečnostního výboru Prahy 5 Milana Kudryse. Celý projekt Nové Košíře se skládá z pěti etap, každá etapa obsahuje alespoň jednu nebo více staveb. S jejich dokončením se počítá do konce roku 2011. Urbanistický plán reflektuje stávající lokalitu a krajinu nenásilně doplňují moderním pojetím stávající architektury. Celková plocha budoucích staveb činí přibližně 60 tisíc m2. V jednotlivých budovách vzniknou byty, kanceláře, školy, obchodní plochy, ubytovací zařízení a plochy pro organizace Městské části Praha 5. V současné době probíhají projekční práce a zajišťují se jednotlivá povolení, první etapa výstavby by měla být zahájena do konce roku 2008, a to u staveb Starokošířská avenue a Plzeňská třída.

Strážníci z Prahy 5 budou hlídkovat na koni

Praha 5 se rozhodla poskytnout nepeněžitý dar Městské policii Praha, Obvodní ředitelství Praha 5. Jedná se o nákup jezdeckého koně pro hlídkovou činnost a zajištění technického dovybavení policejních služeben. „Zkvalitní se tak činnost policie v naší městské části. Strážník na koni se dobře dostane i tam, kam se automobil nebo motocykl nedostanou, navíc kůň vzbuzuje respekt," řekl starosta MČ Praha 5 Milan Jančík. Zakoupený hřebec pochází z Národního hřebčína v Kladrubech. Plemeno vybraného koně vyzkoušeli u Městské policie hl. m. Prahy s úspěchem již dříve. Zvíře bude ustájeno na dostihovém závodišti Velká Chuchle. Náklady na ustájení a ošetřování koní, výbavu koní a jezdců nese plně Městská policie hl. m. Prahy. Strážníci chtějí nového pomocníka využívat při hlídkování například v Prokopském a Dalejském údolí, v parcích Klamovka, Mrázovka a v dalších vybraných lokalitách Prahy 5.

Ilustrační foto strážník na koni

Zajištění nové moderní výpočetní techniky ze strany radnice Prahy 5 je určeno na dovybavení operačního střediska OŘ Městské policie Praha 5 a softwarové zpracování výstupů od strážníků okrskářů. Nová technika umožní ještě kvalitnější zpracování služební dokumentace a hlavně v konečném důsledku kvalitnějšímu výkon služby policistů.

Místo zebry modrý pruh

Hl. m. Praha chce upravit přechody přes tramvajové tratě. Klasické bílé zebry nahradí v kolejišti modré plochy. Na některých místech přibudou semafory. Magistrát tak chce přimět chodce, aby si uvědomili, že přecházejí tramvajové koleje, a tudíž nemají přednost. Změní se proto označení přechodů přes koleje. Bílé zebry tedy buď doplní semafory, nebo zebry nahradí souvislá modrá plocha s nápisy „Pozor tramvaj". Magistrát už oslovil jednotlivé pražské městské části, ve kterých jezdí tramvaje, aby mu pomohly vytipovat jednotlivé přechody a případně navrhly řešení, jak je upravit. „Asi před dvěma týdny nám magistrát uložil, abychom zmapovali silnice druhé třídy na našem území, po kterých jezdí tramvaje. Vytipovali jsme tedy asi dvacet přechodů, hlavně v Bělohorské a Střešovické ulici, kde zebru nahradí modrá plocha. Když je totiž mezi kolejemi zebra, lidé často nevědí, kdo má přednost," říká mluvčí šesté městské části Marek Šalek. Klasický přechod tak povede z

obou stran až ke kolejím, ve střední části pak bude modrý pruh. V instalaci nových semaforů vidí řešení Praha 5. „V souvislosti s prodloužením tramvajové trati v Radlické ulici bude vybudován přechod se semaforem například u tramvajové zastávky Radlice v sousedství základní školy," jmenuje konkrétní místo tiskový mluvčí Městské části Praha 5 Radovan Myslík. Podle něj zažádala městská část také o úpravu přechodů v ulicích Na Zlíchově a Plzeňská.

Osobnosti, výročí a zajímavosti

Milan Hodža

***1. 2. 1878 Sučany, okr. Martin, Slovensko, + 27. 6. 1944 Clear Water, Florida, USA**

Přední slovenský politik, československý státník, historik a státovědec, novinář a publicista. Původně poslanec uherského sněmu, pak československého Národního shromáždění. Významný ideologický a politický představitel slovenského i mezinárodního agrárního hnutí. Ministr různých resortů v řadě československých vlád; první Slovák ve funkci předsedy československé vlády (1935–38) a ministra zahraničních věcí (1936). Stoupenec středoevropské integrace, autor projektu podunajské federace.

Život a dílo

Pocházel z význačné národně uvědomělé evangelické rodiny. Studoval na gymnáziu v Banské Bystrici, Šoproni a Sibini, poté práva na univerzitách v Budapešti a v Kluži, slovanskou filologii a historii na vídeňské univerzitě. Již jako student pracoval v národních spolcích a věnoval se žurnalistice. V letech 1900–1902 vydával a redigoval v Budapešti *Slovenský denník*, *Slovenský týždenník*. Prostřednictvím žurnalistiky přešel k aktivní politice. Postupně se propracoval k vlastnímu politickému programu se základní idejí přebudovat Uhersko na demokratický stát, k čemuž mělo napomoci všeobecné volební právo a aktivní podíl všech národností na veřejném životě. Ve svých sedmadvaceti letech se stal poslancem uherského sněmu, kde v letech 1905–1910 zastupoval dolnozemské Slováky; v parlamentu navázal spolupráci se zástupci nemaďarských národů Uherska. Prosazoval zájmy zemědělců ve Slovenské národní straně, jejímž byl od roku 1906 místopředsedou, a orientoval se na založení samostatné slovenské agrární strany. V roce 1908 organizoval první slovenský rolnický sněm. Před první světovou válkou úzce spolupracoval s následníkem trůnu, arcivévodou Františkem Ferdinandem d´Este, jenž usiloval o odstranění dualismu a o federalizaci monarchie. Za první světové války působil v letech 1914–1915 jako důstojník rakousko-uherské armády v Trenčíně a ve Vesprimě, v letech 1915–1916 jako šéf vojenského cenzurního úřadu pro Chorvaty a 1916–1918 jako redaktor tiskové kanceláře ve Vídni. V té době napsal knihu *Československý rozkol*, věnovanou kulturním a politickým vztahům mezi Čechy a Slováky (vyšla 1920). Zároveň se ve Vídni zúčastnil vypracování projektu samostatného československého státu a jeho vnitřní organizace. Koncem října 1918 se stal členem Slovenské národní rady a

signatářem *Martinské deklarace* (*Deklarace slovenského národa*). Po vzniku Československa působil nejprve jako zmocněnec československé vlády v Budapešti. Pokračoval ve své předválečné politice organizování rolnictva a stal se jedním z prvních mužů Republikánské strany zemědělského a malorolnického lidu (agrární strany). Jako čelný představitel tohoto nejsilnějšího československého meziválečného politického subjektu se podílel na tvorbě a realizaci hospodářské politiky ČSR. Je považován za tvůrce teorie agrární demokracie. V letech 1918–1938 byl poslancem Národního shromáždění, 1919–1920 a 1926–1927 ministrem pro sjednocení zákonů, 1922–1926 a 1932–1935 ministrem zemědělství, 1926–1929 ministrem školství; roku 1921 byl jmenován profesorem novověkých slovenských dějin na Komenského univerzitě v Bratislavě. V letech 1935–1938 byl předsedou vlády a 1936 současně krátce i ministrem zahraničních věcí. Jeho koncepce střední Evropy měla vycházet z jednotlivých hospodářských a politických zájmů podunajských států, směřovat k jejich hlubší součinnosti a posléze k vytvoření podunajské federace. Ve slovenské otázce se zcela neshodoval s centralistickým modelem unitární ČSR. Roku 1927 se podílel na realizaci nového správního uspořádání státu a v roce 1938 připravil projekt reformy československé samosprávy. Rovněž se snažil různými opatřeními řešit problém národnostních minorit; 18. 2. 1937 uzavřel jako předseda vlády dohodu s německými aktivistickými stranami, roku 1938 vedl neúspěšná jednání se zástupci Sudetoněmecké strany. Jeho vláda přijala 21. 9. 1938 berchtesgadenské ultimatum a 22. 9. 1938 odstoupila. Po Mnichovu emigroval do Švýcarska a později do Francie, kde založil Slovenskou národní radu jako reprezentantku slovenských demokratických sil v exilu. V názoru na příští řešení státoprávních poměrů v obnoveném Československu se dostal do konfliktu s dr. Edvardem Benešem. Preferoval vytvoření středoevropské federace, která by čelila velmocenským vlivům a zároveň by negovala některé stinné stránky meziválečného „versailleského“ uspořádání; roku 1942 vydal v Londýně na toto téma knihu *Federation in Central Europe*. V roce 1941 přesídlil do USA. Krátce před svou smrtí varoval před sovětizací střední Evropy v memorandu *Europe at the Crossroads*, zaslaném na americké ministerstvo zahraničí. Během svého života publikoval tisíce článků, polemik a studií; výbor z nich vyšel v letech 1930– 1934 v šesti svazcích pod souhrnným názvem *Články, reči, štúdie*.

Pražské stopy

Dne 30. března 2001 byla v Zapově ulici čp. 1539/7 v Praze 5 na Hřebenkách odhalena Milanu Hodžovi pamětní deska s jeho reliéfem od slovenského sochaře Vojtecha Ihriského a českých výtvarníků Milana Kotka a Jiřího Šilhana. Na slavnosti byli přítomni předsedové vlády České a Slovenské republiky Miloš Zeman a Mikuláš Dzurinda. Hlavní projev přednesl tehdejší místopředseda vlády Vladimír Špidla. Na desce je napsáno: *Tento dům nechal v letech 1923–1924 postavit a do roku 1938 zde žil významný slovenský politik a novinář, československý státník a v letech 1935–1938 předseda vlády první ČSR, průkopník myšlenky evropské integrace Dr. Milan Hodža.* V Hodžově vile, kterou postavil pražský stavitel Ing. František Novočeský, se odehrávala důležitá

setkání a jednání. Přicházeli a přijížděli sem premiéři, ministři, úředníci, diplomaté, církevní hierarchie, generalita, ale i rolníci. Mezi její návštěvníky patřil mj. prezident T. G. Masaryk a ministr zahraničních věcí dr. Edvard Beneš. I vila měla své osudy: po vytvoření protektorátu byla zkonfiskována, sám Milan Hodža byl v Bratislavě

Fotografie Milán Hodža

v roce 1941 odsouzen justicí slovenského státu in contumatiam na osmnáct let vězení *za organizování zahraničního odboje „ozbrojenou mocí“*. Po válce bydlel ve vile státní tajemník za Demokratickou stranu Ján Lichner a po únoru 1948 sloužily zdejší prostory dětským jeslím, později zdravotnímu středisku. Listopad 1989 přinesl změnu vlastnických vztahů: v restituci objekt připadl Hodžovu vnuku, prof. Johnu Pálkovi, který žije v Seattlu v USA, a ten ji prodal. V současné době je rezidencí lucemburského velvyslance.

Zajímavosti

„Hodža vyrůstal na Slovensku, naplnil se kulturou a znalostmi střední Evropy, zakotvil svým politickým posláním v Praze. Svému rodnému Podtatransku zůstal věrný. Ví, co mu ten kraj dal, jako zase ví Slovensko, co má v Hodžovi. Hodža životem, myšlením a prací spojuje české rozumářství se slovenskou citovostí. Je živým splynutím východu a západu republiky, je zosobněním, rozřešením naší vnitřní národní otázky, je největším přínosem a darem, který Slovensko dalo národu a státu.“ (František Kutnar). Milan Hodža ovládal sedm jazyků. Byl spoluzakladatelem a prezidentem Československé akademie zemědělské, která v Praze vznikla v roce 1924, jako třetí na evropském kontinentu po Paříži a Stockholmu. Dále se stal členem Šafaříkovy učené společnosti, členem České společnosti nauk, předsedou sociologické společnosti Lepay – House London a Zemědělského sdružení pro Svaz národů v Paříži. Jeho činnost byla oceněna francouzským velkokřížem Čestné legie, velkokřížem Řádu italské

koruny, velkokřížem Polonia restituta, jihoslovanským Řádem sv. Sávy, velkokřížem Rumunské koruny, velkokřížem Rumunské hvězdy a jugoslávským Bílým orlem I. třídy. Od roku 2005 se každoročně konají v Martině na Slovensku „Dny Milana Hodži", jež mají přibližovat a rozvíjet odkaz a ideové dědictví této osobnosti ve středoevropském, jakož i širším evropském kontextu. Současně probíhá celoslovenská soutěž pro studenty gymnázií, nazvaná „Hodžova esej". V roce 2002 byly ostatky Milana Hodži převezeny z československého národního hřbitova v Chicagu ve Spojených státech na Slovensko a pietně uloženy na Národním hřbitově v Martině.

Reflexe

„Milan Hodža, třebaže nebyl ´vynálezcem´ středoevropské federace, zařadil se na začátku 20. století mezi ty, jež se podíleli na diskursu o její podobě, a to nejdříve v okolí následníka trůnu Františka Ferdinanda, později o ní uvažoval v rámci meziválečného Československa a v průběhu druhé světové války již přicházel s vizí poválečné prognózy. Přes dočasnou nereálnost ji lze považovat za velmi perspektivní. V tomto smyslu se řadí Milan Hodža do zakladatelské gardy Středoevropanů, kteří si ve 20. století podávali pomyslnou štafetu, naposledy v ruinách Visegrádu. V tomto kontextu je jeho středoevropský přínos stále aktuální. V domácím česko-slovenském a především v slovenském kontextu byla Hodžova vize netradiční, originální a perspektivní, jak ve vztahu k politice české, taktéž i slovenské, k Benešovi i Hlinkovi. Byla to koncepce, která netrpěla tradiční tendenčností (zejména nekritickou orientací na Rusko), provinčností, ba právě naopak – představovala evropanství v tom nejlepším slova smyslu. Vracet se k Hodžovu odkazu znamená načerpat novou energii pro naše příští uvažování o místě Slovenska v Evropě. Znamená to však i uvědomování si toho, že jsme u nás uvažovali o věcech evropských i středoevropských alespoň v podstatnější části politického myšlení i praxe a uskutečňovali to na takové úrovni, na niž můžeme být i po téměř tři čtvrtě století skutečně hrdi…" (Z úvodní studie prof. PhDr. Rudolfa Chmela, ministra kultury Slovenské republiky, někdejšího velvyslance ČSFR v Budapešti a vedoucího katedry slavistiky na FF UK v Praze, ke knize Pavla Lukáče: Milan Hodža v zápase o budúcnosť strednej Európy v rokoch 1939–1944)

L: Vojtech Čelko: Návraty Milana Hodžu do historického povedomia slovenskej spoločnosti po roku 1989. In: Milan Hodža a integrácia strednej Európy. Ústav politických vied SAV, Veda, Bratislava 2006; Pavol Lukáč: Milan Hodža v zápase o budúcnosť strednej Európy v rokoch 1939–1944. Ústav politických vied SAV, Veda,

Bratislava 2005; Milan Hodža Publicista, politik, vedecký pracovník. Spomienky, úvahy, štúdie, Praha 1930; Miroslav Pekník a kol.: Milan Hodža, štátnik a politik. Veda, Bratislava 2002

Malostranský hřbitov

Při Plzeňské třídě na rozhraní Smíchova a Košíř se rozkládá Malostranský hřbitov o velikosti 2,2 ha. Je přístupný dvěma vchody z Plzeňské třídy.

Historie:

Představení vlašského špitálu vybudovali v době morové epidemie roku 1680 pohřebiště na místě bývalé vinice a zřídili u něj špitál pro nemocné morem. Mnoho nemocných i obětavých jezuitů, kteří je ošetřovali, zde bylo pohřbeno při této i při další morové epidemii v letech 1713–1714. V roce 1703 zde byla postavena kaple sv. Rocha, ochránce proti moru, a roku 1715 kaple Nejsvětější Trojice. Kaple i hřbitov náležely k malostranskému kostelu sv. Václava (býval na Malostranském náměstí), odtud název hřbitova Malostranský. Místo kaple Nejsvětější Trojice byl v letech 1831–1837 vystavěn nový kostel sv. Trojice a kaple sv. Rocha byla do něj začleněna. Klasicistní stavba kostela s věží v průčelí je zdobena obrazem Nejsvětější Trojice s Posledním soudem od Františka Horčičky, obrazem sv. Anny (kopie podle Rubense) od Filipa Mazance a obrazem Sv. Kříže od L. Blankarta. O výstavbu kostela se zasloužilo Malostranské bratrstvo lásky k bližnímu. Mezi dobrodinci byl zejména pasovský biskup, hrabě Leopold Thun-Hohenstein, který zemřel na svém nedalekém letním sídle Cibulka a byl zde pohřben.

Když Josef II. zakázal pohřbívat uvnitř města a pod kryptami kostelů, stal se tento hřbitov od 1. července 1787 městským pohřebištěm obyvatel na levém břehu Vltavy - pro Malou Stranu a Hradčany a později i Smíchov (pro obyvatele pravého břehu byl určen Olšanský hřbitov). Město se rychle rozrůstalo a hřbitov se brzy ocitl uvnitř obydlené části, což vedlo k jeho uzavření v roce 1884. Pak se pohřbívalo na hřbitově Na Malvazinkách. Plán rozvoje Smíchova později předpokládal zrušení Malostranského hřbitova, ale vlna protestu významných osobností tomu zabránila. V průběhu doby byl však hřbitov několikrát redukován, část hřbitova zabrala komunikace a mnohé náhrobky odtud byly přemístěny zejména na Olšanské hřbitovy a na Vyšehrad (např. Karel Jaromír Erben).

Náhrobky:

Uprostřed hřbitova stojí nejvýznamnější náhrobek biskupa pasovského, hraběte Leopolda Thun-Hohensteina. Pomník patří k vrcholným dílům sochaře Václava Prachnera. Byl ulit v hořovických hutích a je významnou památkou uměleckého slévárenství u nás. Celý

areál hřbitova je rozsáhlou galerií zejména empírové funerální plastiky. Mezi autory náhrobků jsou další slavná jména - František Xaver Lederer, Josef Malínský, Jan Ludvík Kranner, Josef a Emanuel Maxovi. Známý je náhrobek Svaté holčičky, dílo Josefa Maxe z r. 1851 - na kamenném podstavci ležící postavička děvčátka, ke kterému děti spontánně začaly nosit svá přáníčka a kytičky. Příběh holčičky bývá vyprávěn v různých obdobách. Podle pověsti žilo v jedné rodině na Újezdě milé a hodné děvčátko, které jednoho dne vypadlo nešťastnou náhodou z okna. Podle jiné pověsti se jednalo o dcerku malíře Kristiána Rubena, která zemřela v nejranějším dětském věku na tuberkulózu. Kolem náhrobku vznikla legenda, kterou zpracoval František Kožík v knize Svatá holčička.(O holčičce z Újezda v Praze jménem Anna Degenová a letopočet skonu 1851).

<u>Na Malostranském hřbitově odpočívá mnoho významných osobností:</u>

Arbeiter Jan Dobromil (1794-1870), lékárník, mecenáš pražské kultury
Böhm Josef Jiří (1807-1868), ředitel hvězdárny v Klementinu
Degenová Anna (1848-1851), "svatá holčička", autorem náhrobku je Josef Max
Dienzenhofer Kilian Ignác (1690-1752), stavitel
Dienzenhofer Krištof (1655-1722), stavitel
Döbler Jiří (1788-1845), rytec a kreslíř miniatur
Dřevíkovský Eduard (1818-1878), malíř
Dusík Jan Ladislav (1761-1812), klavírní virtuos
Dušek František Xaver (1731-1799), skladatel, klavírní virtuos
Dušková Josefina (1753-1824), pěvkyně, Mozartova hostitelka na Bertramce
Erben Karel Jaromír (1811-1870), básník, archivář, 1907 přenesen na Olšany
Freyová Marie (zemřela 1870), herečka Stavovského divadla
Hellich Josef Vojtěch (1807-1880), malíř, autor nejznámějšího portrétu B. Němcové
Holina František (1806-1877), kaligraf, otec Nerudovy snoubenky Anny Holinové
Kohl Ludvík (1746-1821), dvorní malíř císařovny Marie Terezie
Kořínek František Branislav (1831-1874), profesor na malostranské reálce
Kosárek Adolf (1830-1859), malíř krajinář
Kranner Jan Ludvík (1764-1828), sochař
Lauterbach Josef, c. a k. podplukovník; autor vojenského náhrobku se dvěma štíty je sochař Ignác Platzer (III. generace)
Malínský Josef (1752-1827), sochař; sám si navrhl náhrobek
Mánes Antonín (1784-1843), malíř
Mánes Václav (1793-1858), malíř, bratr Antonína M.
Morstadt Vincenc (1802-1875), malíř Prahy aj. měst

Novotný Eduard (1833-1876), tvůrce českého těsnopisu
Palliardi Ignác Alois (1765-1806), stavitel
Pelcl František Martin (1734-1801), historik buditel
Pěšina rytíř z Čechorodu Michael Václav (1782-1859), buditel, kanovník u sv. Víta, autor figurálního náhrobku je Emanuel Max
Pfleger-Moravský Gustav (1833-1875), spisovatel
Pinkas Adolf Maria, JUDr. (1800-1865), advokát, poslanec, politik
Platzer Ignác František I. (1717-1787), sochař
Platzer Ignác II. (1757-1826), sochař
Platzer Robert (1831-1867), sochař
Ringhoffer František (1817-1873), továrník
Thun-Hohenstein Leopold, (1811-1888), politik, poslední kníže-biskup pasovský, autor největšího zdejšího centrálního náhrobku je Václav Prachner
Tomášek Václav Jan (1774-1850), skladatel a Goethův přítel, autor náhrobku se stylizovanou lyrou je Robert Platzer
Vitásek Jan Nepomuk Augustin (1770-1839), skladatel, ředitel svatovítského kůru, autor náhrobku je Josef Max

Spisovatel Jáchym Topol patří Praze 5

Jáchym Topol se narodil 4. srpna 1962 v Praze. Je vnukem spisovatele Karla Schulze (1899-1943) a synem dramatika Josefa Topola (1935). V jeho bytě v Radlicích probíhaly literárně-dramatické pořady. Před listopadem 1989 patřil k undergroundovým autorům - podílel se na vzniku několika samizdatových edic a časopisů. Po roce 1989 pracoval jako šéfredaktor Revolver Revue, zároveň jako redaktor Respektu; stál u zrodu obou těchto periodik. Několik let byl na volné noze, poté se vrátil do Respektu. Po dvojici básnických sbírek z počátku 90. let Miluju tě k zbláznění a V úterý bude válka přesedlal na prózu: vydal romány Sestra, Noční práce a Kloktat dehet, novely Výlet k nádražní hale a Anděl a další kratší texty. Kromě toho je autorem divadelní hry Cesta do Bugulmy, inscenované v Divadle Na zábradlí, a písňových textů, mj. pro Moniku Načevu nebo skupinu svého bratra Filipa Psí vojáci.

Na literární scéně stojíš pevně už téměř dvacet let, vycházejí ti knihy u nás i v zahraničí. Jaký je vlastně tvůj vztah ke všemu tomu humbuku, který obvykle vydání tvé nové knihy doprovází? Jak snášíš ta pravidelná kolečka rozhovorů, čtení, vystoupení…? „Příjemný je, když ti knížka vyjde, to mám takovou fázi, která ale bohužel trvá strašně krátce. Třeba u Noční práce to bylo asi jen šest minut. Když jsem to dopsal, byl jsem hrozně šťastnej, že jsem to ze sebe shodil a připadal jsem si jako vzducholoď, která odhodila pytle písku - což je strašně sobecký, protože ty pytle hážu někam, kde stojí nějaký lidi. A pak jsem šel po Vinohradech a viděl tu knížku za

výlohou jednoho knihkupectví, najednou jsem si strašně oddechl, ale za chvíli už to zase nebylo. V tomhle je to podobné novinařině, kdy jsi taky nepřetržitě v práci, ve stresu. Mně když vyjde knížka nebo vyjde cd s textama, má v divadle premiéru hra, tak se s kamarády zbušíme a je mi nějakou dobu dobře, ale druhý den mám kocovinu a je mi zle a jdu do toho znovu…"

Jak vnímáš skutečnost, že kniha přestala být čímsi výjimečným a stala se běžným spotřebním zbožím? „Já si pamatuju na doby, kdy se dával Joyceův Odysseus zubaři jako úplatek. Nebo kdy se stály fronty na knihy: vyšla například detektivka od Dicka Francise a zároveň Kerouac. Na Francise stálo 80 procent lidí, ale ti říkali: Toho Kerouaka mi přibalte taky. Dejme tomu, že tenkrát byla láska ke knihám, ale my, co jsme se shlukovali v nějakých stodolách a vášnivě tam hovořili o knihách, jsme to taky říkali ze snobismu a taky povrchně. Já se bojím si tu dobu romantizovat - když si vzpomenu na gympl, tak my, co jsme četli, jsme byli ve třídě tři čtyři, a tvrdím, že dnes je to stejný. A od té doby, kdy jsem novinář a mám rodinu s dětmi, už nemám čas číst, jako jsem měl dřív. Číst je výsada zvídavého a citlivého mládí. Ale protože jezdím na spoustu čtení, můžu říct, že lidí, kteří čtou, je pořád dost; není pravda, že by knížky už nikoho nezajímaly, že je literatura mrtvá, pasé. Nikdy nebylo tolik veletrhů, tolik čtení, festivalů, besed. Je pravda, že to často může být povrchní a matoucí, ale to už je naše věc, co si z toho uděláme."

Není toho dnes naopak příliš mnoho? Nezrychlila se doba natolik, že nakladatelství vydávají jednu knihu za druhou a většina z nich si ani své čtenáře nenajde? „U nás je to pořád ještě fajn. Máš tu knihkupectví jako v Praze třeba Fišer, Torst nebo Seidl a tam najdeš kvalitní knihy, které vyšly před lety. V Americe nebo v Německu se často novinka na pultech vystaví nejvýše dva týdny a musí uvolnit místo další novince. Tam je ten byznys fakt zničující."

Má tomu čtenář vůbec šanci vzdorovat? „Vznikají určité obranné mechanismy, např. instituce čtenářských klubů, které jsou samozřejmě už i na internetu, a přes ně se dostanou do kontaktu lidi se stejnými zájmy. Samozřejmě že když si něco přečteš, nemusíš mít nutně potřebu kámošit se s lidmi, co čtou stejnou knížku, ale pamatuju si z gymplu, jak to bylo úžasný potkat člověka, s kterým tě pojil stejný prožitek a s kterým ses o něm mohl bavit. Obranná reakce spočívá v tom, že si, pokud o to stojíš, přes internet, který je součástí zrychleného trhu, najdeš tyhle lidi - a čas knihy, jejího čtení zpomalíš."

Čekalo se od tebe a Filipa, že budete kráčet ve stopách svého dědečka a otce? Cítili jste nějaký tlak? V čem se vaše dětství lišilo od vašich

vrstevníků? „Když jsem byl asi v osmé třídě a rozhodovalo se o mém zaměstnání, tak přišel táta z hospody, kde byl čirou náhodou s nějakými lidmi ze ZOO, a říkal, že bych mohl dělat ošetřovatele cizokrajných zvířat, že by mě prý vzali. To už si dnes nedovedeme představit, jak rodiče museli lízt po zdi z toho, aby člověka někam vzali - jinak to totiž znamenalo fabriku, to zažil třeba Placák. No a nepracovat, nestudovat? Tak šup do kriminálu, šíleným strašákem pro nás byl paragraf příživnictví. Ale že budeme psát, to se od nás vůbec nečekalo, nicméně my jsme to dělali už od útlého věku. Pořád ty samý paradoxy, já sice byl z literátské rodiny, ale ty lidi kolem, to byl lid v montérkách nebo dokonce ve vězeňských hadrech, pořád se někdo vracel z kriminálu nebo do něj zahučel, byl to svět hospod, bytových seminářů apod. Věděl jsem, že rodinní přátelé jsou spisovatelé nebo básníci, třeba Linhartová, Fišerová, Pecka, Kabeš, Vohryzek, Havel, Lopatka, když to vezmu na přeskáčku; všichni úžasně mluvili a byli zajímaví, ale nedovedl jsem si představit, že tihle lidé mají veřejná čtení nebo že jsou v televizi. U našich dětských postýlek se holt střídali disidenti, rozvratníci. Někdy to bylo docela divoký, všem jsem ale dnes vděčnej."

Co člověka předurčuje k tomu stát se spisovatelem? Co o tom rozhodlo v tvém případě? „Myslím, že u většiny lidí je to tak, že se jejich psaný nebo prostě vymyšlený věci dostanou k ostatním, to je možná prazáklad básnictví, to sdílení, to jsou ti šamani, co tlupě přivolávají pratury, lesní bohy nebo někoho léčí, v našich podmínkách ovšem spíš třeba napíšeš text k písničce, pak to kapela hraje třiceti lidem a někdo ti řekne: úplná kravina, kámo… nebo třeba: seš vohromně dobrej, krysí hlavo… No a už seš v tom… Samozřejmě můžeš být prokletý básník, který si píše něco sám pro sebe a pak spáchá sebevraždu a jsou to výborný věci, ale já myslím, že ve většině případů začínáš být spisovatelem, když své texty sdílíš. Pro mě byli tím startérem Psí vojáci, díky nim se mé první věci dostaly mezi lidi, do širšího podvědomí androše, a když nás začali přijímat velikáni jako Bondy, Jirous nebo Ivan Bierhanzl či Petruška Šustrová, tak už to bylo jako kariérní postup. Nicméně ten zlom do prózy, ten přišel až po 89. roce, dřív jsem si vůbec nedovedl představit, že budu psát prózu."

Ve Tvaru máme rubriku Ejhle, slovo. Co se ti dnes vybaví, když se řekne androš, mánička nebo mařena? Považuješ tato slova za historismy? „Při slově androš si představím autobusové nádraží Praha - Zlíchov v sedm ráno, výfuky, mastný vlasy, kocovina, jedem na tajný koncert, stojí tam řada debilů s pendrekama, mlátěj do nás, já řvu: „Nech mě bejt!" a dostanu takovou, že o sobě

tři hodiny nevím. Nebo byt, kde je všecko rozmlácený a hnije tam nádobí a tobě není úplně nejlíp, kolem kamarádi, kamarádky v různém stupni bezvědomí a ty si říkáš, že na tu vojnu nejdeš a že půjdeš radši do pakárny. Tak vstaneš a jdeš a v Bohnicích ti na uvítanou rovnou přes kalhoty bodnou plegomazin a spíš v kleci. Androš, to byl Tibor, mánička z Tábora, kterej si noc před odvodem vymyslel, že mu nadvakrát přerazíme tyčí nohu, já ho s dvěma dalšíma držel, a když kost praskla, podotýkám podruhý, tak jsem se poblinkal; já byl šíleně mladej a tihle mi dávali školu. Tibora vzali stejně a po propuštění z vojenský nemocnice se bohužel zastřelil mezi dvěma túrujícími tanky někde v sektoru útok Doupov. Nebo Ivan Derringer, kamarád, co se párkrát odborně podřezanej vojně šťastně vyhnul, ale tak si zvykl na to rituální sebezabíjení, že si jednou obloukovou pilkou podřízl krk, anebo Martin Martinec, maloval výhradně v kocovině, můj dobrej kamarád, ten umřel na jaterní kóma. Chlast, drogy, deprese, odvrácená tvář toho jirousovského androšského „šťastného ghetta“. Androš je estetická kategorie nepřesně definovaná, spíše tušená. Celine, i Rimbaud, i Fanda Pánek. Pro mě je to ovšem minulost a nevím, jestli ta slova nadále podobně fungujou. Teď jsem ale byl na mejdanu ve Factory, právě na Zlíchově, David Černý tam slavil narozeniny s knížetem a byl to teda androš, zvláštně řízlej příjemnou snobárnou. Songy Lucie i Garáže. Někdy k ránu přišel Günter Grass, jako zjevení. Množství mladejch slečen a pár bejvalejch androšů, který maj teď poměrně vysoký státní funkce. Spoustu legrace.„

Tvé knihy se vyznačují až drásající mírou expresivity. Člověk si pak říká, zda máš skutečně tak šílenou představivost, nebo zda jde o zátěž krušného, traumatického dětství a mládí? „To, jak ty říkáš, krušné mládí, mi připadlo jako fantastické, barevné a úžasné dobrodružství. Vůbec ho nepovažuju za krušné. V androši jsi nikdy nebyl sám. Pamatuju si, jak mi táta pohrdavě říkal: „Vy jste takoví stádní, i s těmi dlouhými vlasy…“, ano, umělec bývá solitér a individualista, ale v tom křehkým věku sedmnácti dvaceti let, kdy proti tobě stojí bolševické armády se svými soudy, blázinci a hysterickými, uřvanými učitelkami, potřebuješ lidi kolem sebe. Když máš pět šest kamarádů, tak co? Dostaneš osmačtyřicítku, namlátěj ti třeba, ale víš, že se vrátíš a ty lidi tam na tebe počkají. Kam by taky šli? Tak asi v 83., 86. roce jsem měl klíče od čtyř bytů, kam jsem kdykoli mohl zajít, přespat, najíst se. Víno, bílej Bušek z Velhartic nebo červená Medvědí krev, a jak psal Hrabal, enormní množství piva. Ráno jsi šel dál. Jiný lidi měli zas můj klíč. Bylo to radostný mládí. A bezstarostný - za to, za co jsi v padesátých letech vyfasoval trest

smrti, za to jsi za nás dostal pár facek nebo kdyžs měl smůlu, tak rok dva basy. Byla to měkká totalita, ta je kreativní. Dobře víme, co s lidmi dělá krutá totalita - nacismus, komunismus -, ale co s námi dělá svoboda, to dosud nevíme. Neměl nakonec pravdu Orwell, který napsal, že svoboda je otroctví? Mladí sami říkají, že jsou otroky všech těch možností, které dnes mají. Lidi, kterým je tak dvacet, na sobě deset let testujou mejl a mobil. Nevíme, co to s lidmi dělá. Ale nebudem se bát. Život musí bejt rizikovej, prostě musí. Jsou dnešní mladí šťastnější, než jsme byli my? Směju se, určitě ne.„

Nakolik necháváš při psaní pracovat svou fantazii? „Strašně moc. Když píšu reportáž, musí být přesná, ale v románu si vymejšlím. Ve hře Cesta do Bugulmy, tam je skoro každá šílenost na základě nějaké historické reálie. Nebo Supermarket, tam zas píšu o neznámé středoevropské historii, o Rusínech, Lemcích a Bojcích, kteří byli po druhé světové válce vystřílení a deportovaní ze svých vesnic. A teď se na tom místě objeví parta čtyř chlapíků, pražských floutků, kteří tam halucinujou z kořalky. Proto ta rozjitřená představivost, rozjitřovaná ještě tím, že lidem chybí minimální historická znalost, že tyhle osudy prostě neznají. Já jsem historií skutečně postižen, až obsesivně, ale naštěstí zdaleka ne sám, jak poznávám na svých čteních."

Funguje u tebe autocenzura? Jaké jsou rozdíly oproti cenzuře vnější? Začals publikovat ještě v době, kdy cenzura byla běžnou součástí literárního života? „Trošku bych tě poopravil: Bylo to běžnou součástí literatury oficiální, ale ne té, která mě zajímala. Když mi vyšla v samizdatu první sbírka básní, jejímž editorem byl Jan Lopatka, byl to pro mě obrovskej zážitek a vůbec mě nezajímalo, aby mi to vyšlo někde oficiálně. Takže já žil ve světě bez cenzury. Kamarád z gymplu, který vydal báseň v časopise Tvorba, u mě naprosto upadl - to on šel pod cenzuru. Když pak přišel na Klamovku, byla kolem něj bublina. A cenzura? Když jsem napsal báseň o tom, že Gottwald byl masový vrah a já lepím jeho známku na dopis holce, s níž jsem se rozešel, dál už jsem jít nemohl. Mohli za to člověka zavřít, směšný. Ale tím to pro mě bylo silný, pustit tu holku, pustit tuhle větu. Takhle to bylo primitivní. Mohl bys říct, že to je přece fuk, že může být dobrá báseň v režimním časopise, že je to jedno. Ale nebylo a není to jedno a básně v režimních časopisech bývaly ještě o něco blbější než ty blbý androšský. A autocenzuru mám samozřejmě pořád zapnutou, přece se nebudu dotýkat ran svých blízkých.„

Počátkem devadesátých let jsi vydal dvě básnické sbírky, přesto se ti daří udržovat představu o sobě jako o básníkovi dodnes. Jaký vztah máš ke své poezii, bereš ji jako uzavřenou

kapitolu? „Já jsem na jednu stranu hrdý, že tu a tam lidi pořád tyhle knížky čtou, na druhou stranu strašlivě bych v nich škrtal. Popravdě řečeno, nejsem je schopen ani číst. Vidím sebe - dvacetiletého, hladového - není mi z toho moc dobře, ty básně jsou zelený a poplatný brutalitě androšský doby. Alespoň jsem ale nikdy nenapsal báseň, která by byla tak politicky angažovaná, že bych se teď za sebe musel stydět. Koukám se na ně jako na nějakého mladšího bráchu, kterému bych dal pár zákazů, ale jinak musím být shovívavý. Tak buď taky, ty básně jsou starý pětadvacet let - to sis ještě hrál na horníka v uhláku…“

Několik let jsi učil na Literární akademii Josefa Škvoreckého. Co ses tam naučil ty sám? „Na rozdíl od jiných pedagogů jsem tam neměl ten klasický seminář tvůrčího psaní, ale jen jednu dvě čtyřhodinové šichty týdně. Začal jsem tam učit v době, kdy mě napadalo, že už nikdo nebude číst, takový ten bolestínský pocit, že si s nikým nerozumím, že jsem úplně poslední generace, že literatura už nikoho nezajímá. A najednou jsem se ocitl ve třídě plné lidí, kteří čtou, recitujou básně a které to baví. Největší přínos těch kurzů není v tom, že se lidi naučí psát, ale že tu najdeš partu spřízněných lidí a narazíš na spoustu knih, že se nepropadáš do té samoty, do té podivínskosti, která může být v mladém věku sebevražedná. Říkám to s tím, že já to přežil: měl jsem ale bráchu, Bondyho, měl jsem Jirouse, který byl v base, potkal jsem se s Krchovským, Kremlou, Placákem, Marksem a dalšími.„

Jáchym Topol

z obálky dopisu
co čekal sem že je líbesbríf
strašlivě se šklebí Antonín Zápotocký
ale jsem tak naměkko že ohleduplně
rvu obálky druhou stranu
a čtu o svých zhroucených nadějích
„drahý, to je konec“
atd. atd. atd.
kdo jinému lásku kopá
sám do ní padá
stará jáma nerezaví
potrhaný zas je vnímání
skutečnosti ztracený ztrhaný
jak milosti strůny
co ani nebyly
tak jo, odpovím ti
ale použiju známku
s masovým vrahem
Klementem Gottwaldem
je to fajn zem tady
stačí vlastně posílat známky
a na psaní můžeš kašlat
jistě taky dobrej je kousek:
Hus v Kostnici
anebo:
Se Sovětským svazem na věčné časy
s hvězdou a rozesmátou holčičkou
(*Miluju tě k zbláznění, 1991*)

Březen

Z radnice

Oslavy Velikonoc na Andělu

Radnice MČ Praha 5 připravila jako každý rok oslavy velikonočních a jarních svátků na pěší zóně Anděl. Na tradičním tržišti, které bylo v provozu již od 8. března, si mohli návštěvníci zakoupit vše, co souviselo s velikonoční nadílkou.

Velkonoční trhy na pěší zóně Anděl

Dva stánky byly věnovány na prezentaci charitativních organizací s možností zakoupení jejich výrobků. Součástí velikonočních trhů byl také bohatý hudební program. Hrálo se ve stylu country s občasnými výlety do jiných hudebních žánrů. Pódiová vystoupení odstartovala ve čtvrtek 20. 3. 2008 v 15.30 hodin V rámci slavnostní zahájení proběhl již tradiční rituál vymetání špíny z města. Program se konal každý den až do pondělí 24. 3. 2008 vždy od 15.30 hodin do 18.30 hodin. Během pěti dnů se u Anděla vystřídalo množství účinkujících, vystoupili zde například Schovanky, František Nedvěd, Karel Janovec, Petra Janů, Ivan Hlas, Marcela Březinová, Petr Kocman, Vojta Nedvěd a další. Proběhla zde i řada soutěží o věcné ceny.

Jarní úklid

Na základě podobných akcí realizovaných v minulých letech se rozhodla radnice MČ Praha 5 i letos pro mimořádný a velmi potřebný jarní úklid celé čtvrti. Jednalo se především o lokality, které nejsou zařazeny do pravidelného cyklu každodenního úklidu. Týkalo se to především sídliště Barrandov, části Motola a Zlíchova. „Snažíme se udržet v jednotlivých čtvrtích pořádek," uvedl místostarosta Petr Horák. „Letos jsme se opět rozhodli provést v ulicích generální úklid," řekl starosta Milan Jančík. „Jsme rozladěni přístupem některých občanů v nakládání s odpadky a s tím, že nevyužívají síť veřejných odpadkových košů. Občanská odpovědnost za veřejné prostranství chybí," dodal starosta. Jarní úklidové práce zahrnovaly zametání chodníků, odstranění zbytků zimního posypu, vyhrabávání odpadu ze zeleně a jejich pytlování, úklid spadaného listí, vyhrabávání odpadu ze strání při komunikacích, odklízení psích exkrementů a odvoz černých skládek. Zahradníci v rámci údržby provedli kompletní úklid parků. Jarní úklid proběhne koncem března a začátkem dubna a Rada MČ Praha 5

na ekologickou akci uvolnila prostředky ve výši téměř dva milióny korun. Centrum Smíchova, centrum Košíř, pěší zóna Anděl a další vybrané lokality, jsou uklízeny průběžně po celý rok.

Hlavní cíle sociální politiky v Praze 5

Podle Mgr. Lucie Vávrové, Ph.D., zástupkyně starosty MČ Praha 5, je v zájmu zdejší radnice podporovat ohleduplný a spravedlivý sociální systém, založený na motivaci k práci, mezigenerační solidaritě a podpoře potřebných skupin obyvatel. Praha 5 se bude podle nově zpracovaných údajů, analýz a demografické studie i nadále zaměřovat na pomoc skupinám obyvatel se zdravotním postižením, seniorům, rodinám s dětmi, dětem a mládeži. Podle místostarostky Lucie Vávrové zdejší radnice patřičnou pozornost věnuje i rasovým a národnostním otázkám, problematice nezaměstnaných, protidrogové prevenci a také bezdomovectví.

Úřední oznámení

Některé politické strany už vybraly kandidáty do Senátu

Některé politické strany už mají od března roku 2008 jasno v tom, kdo se za ně bude v Praze ucházet ve volbách o místo v Senátu. Kandidáty má ČSSD a KSČM, téměř jasno je v ODS. Naopak KDU-ČSL a Strana zelených ještě zvažují, koho do politického klání vyšlou. V Praze se bude na podzim volit ve třech obvodech. V Praze 1 je nyní senátorem Martin Mejstřík, v Praze 5 Miroslav Škaloud a v Praze 9 Josef Pavlata. Občanské demokraty by měl zastupovat v páté městské části opět Miroslav Škaloud, v Praze 8 poslanec Tomáš Kladívko. Socialisté chtějí mít v Senátu Blanku Haindlovou, v Praze 5 někdejšího rektora Českého vysokého učení technického Jiřího Witzanyho a v Praze 9 primáře Jiřího Koskubu. Komunisté kandidují v Praze 1 Dagmar Gušlbauerovou a v Praze 5 Petra Šimůnka.

Územní rozhodování a stavební aktivity

Developer získal domy od Prahy 5 s velkou slevou

S poměrně výraznou slevou ve výši dvanácti milionů korun prodali (12. 3. 2008) zastupitelé páté městské části společnosti RS Development čtyři bytové domy v Košířích. Podle odborného odhadu se jejich cena pohybuje těsně pod hranicí 29 milionů korun. Kupní cena, kterou zastupitelé schválili, je ale pouze 16,3 milionu korun. Developer se chystá domy zdemolovat a na jejich místě postavit nové. Pozemky pod nimi by společnost měla získat ihned po kolaudaci bytové výstavby. Podle vedení radnice je sleva oprávněná, protože developer bude muset současným nájemníkům zajistit náhradní bydlení. Ve všech

čtyřech domech je podle znaleckých posudků pouze sedm bytů. Sleva na každém z nich tak dosahuje téměř dvou milionů korun. A právě tento krok kritizovala na jednání opozice. „Ceny, které jsou navrhovány k prodeji nemovitostí, jsou velmi směšné. U některých jsou slevy 44 a 66 procent. Navrhuji prodat pozemky za cenu beze slev," oznámil zastupitel Ondřej Gál (ODS). „To, že developer bude muset dát náhradu vlastníkům, neznamená, že mu musíme dát takovouto slevu. S tím do toho šel. To byl jeho podnikatelský záměr," argumentoval opoziční zastupitel Lukáš Budín (SZ). Podle starosty Městské části Praha 5 Milana Jančíka (ODS) je ale sleva poskytována pouze na budovy, které jsou ve stavu vhodném k demolici, a ne na pozemky. Přitom ale radnice v minulých letech u těchto domů zaplatila rekonstrukci střech, nebytových prostor a výměnu oken za plastová. Místostarosta Petr Horák (ODS) vysvětlil slevu tím, že je v zájmu Prahy 5, aby se z periferní zástavby stala soudobá čtvrť, která by byla alternativou k Andělu. „Proto do toho jdeme s vědomím, že nedostaneme maximum ceny a vkládáme vlastní majetek," obhajoval projekt. Developer prý navíc bude s městskou částí spolupracovat tak, že v této lokalitě vystaví policejní služebnu o velikosti tisíc metrů čtverečních. Ta totiž v Košířích chybí. Místní občané dojíždějí až do Nových Butovic.

Památkáři rozhodovali o podobě Buďánek

Aktuální stav bývalé kolonie Buďánka

Po letech sporů a chátrání je na světě studie (4. 3. 2008), podle níž lze starou kolonii revitalizovat. Někdejší historické dělnické enklávě v Košířích, známé jako Buďánka, se zřejmě konečně blýská na lepší časy. Vyplývá to alespoň z nynějších závěrů expertního týmu a pražských památkářů, kteří v těchto dnech řeší aktuální studii revitalizace. Dlouhá léta chátrání znamenala pro kolonii takřka zánik, z původních domků již stojí jen některé základy a pár dosti zničených staveb na okraji enklávy u Plzeňské ulice. O výstavbu tu má zájem společnost Geosan, která sice získala podporu koalice na radnici Prahy 5, ale předchozími studiemi si znepřátelila jak místní aktivisty, tak památkáře.

Ti jsou dnes připraveni dát projektu zelenou. „Studií a připomínkami Národního památkového ústavu se zabýval sbor expertů, vesměs vydal kladné stanovisko, takže jsme připraveni dát souhlas s tím, že

budou muset do studie zapracovat veškeré připomínky ústavu," řekl šéf magistrátních památkářů Jan Kněžínek. Nynější studie Geosanu počítá se zachováním rázu kolonie, ale „na oplátku" kvůli rentabilitě projektu zde hodlá vybudovat celkem pět bytových domů při Plzeňské ulici na kraji enklávy, kde je dnes otevřený prostor a zeleň. „Ty domy tam skutečně ještě před válkou byly, jde samozřejmě o peníze, což chápu. Ve svém stanovisku jim ale říkáme, že musí zachránit ty domky, u nichž je to možné, a navrhujeme přísnější podmínky pro to, aby tam investor dodržel měřítko původní zástavby a koeficienty zastavěnosti a zeleně, je tam i spousta detailů," řekl Michael Zachař z Národního památkového ústavu. „

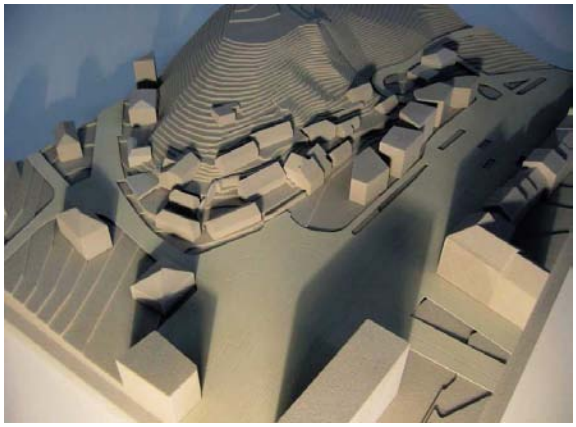

Studie budoucí zástavby Buďánka

Zatím jsme neobdrželi žádné rozhodnutí, věříme ale, že nakonec dostaneme pozitivní stanovisko," řekl Martin Poláček, mluvčí Geosan Group. Ta už delší dobu usiluje o přestavbu kolonie, původně tu chtěla vybudovat několik terasových domů, nyní se snaží o dohodu s památkáři. Jako investor ale nemá Geosan jistou podporu na radnici Prahy 5. Za projekt se sice staví koalice části ODS a ČSSD, proti naopak vystupují opoziční zastupitelé. Ti chtějí spolu s aktivisty za záchranu Buďánek zabránit tomu, aby se kolonie stala po opravě uzavřenou oblastí pro bohaté klienty Geosanu. Navrhují naopak, aby byla původní, kdysi romantická enkláva malých domků obnovena v modelu parku, který by nabízel komunitní centrum a další služby pro veřejnost.

Podniky a podnikatelé

Nový hotel v Radlicích

Nový čtyřhvězdičkový hotel začal počátkem roku 2008 vyrůstat v Radlické ulici v Praze 5 - Smíchově v proluce vedle Bieblovy ulice na úpatí kopce Mrázovka. Stavba přispěje k oživení této lokality, jež se postupně mění v atraktivní pražskou čtvrť. Sedmiposchoďový hotel postavený v moderním stylu bude mít kapacitu 134 pokojů a jeho součástí budou i podzemní garáže a restaurace. Stavbu v ceně bezmála 300 milionů korun vybuduje společnost Skanska CZ od ledna 2008 do května roku 2009. Investorem je společnost APARTS. Hotel bude pozoruhodný zejména originální architekturou. Návrh, jehož autorem je společnost L. Z. - Atelier, využívá některé netradiční materiály, mezi kterými hrají prim

zejména hliník a sklo. Na ploché střeše budovy se ve finále objeví extenzivní zeleň a vnitřní trakt objektu bude mít zateplenou fasádu. "Vnější fasáda bude obložena bondovými kazetami a barevnými skly a interiér bude kombinovat různé moderní, lehce působící architektonické prvky s pohledovými betonovými konstrukcemi. Ty budou součástí železobetonového skeletu, který vytvoří páteř budovy," řekl projektový manažer Miloš Dubský ze společnosti Skanska CZ. V současné době vzniká na místě stavby 7 metrů hluboká základová jáma, ze které začne od května letošního roku vyrůstat železobetonový skelet. Do konce roku 2008 by pak měla být hotova hrubá stavba objektu, jeho celkové dokončení je plánováno na květen roku 2009. "Již samotná příprava jámy je velice náročná. Po jejím obvodu stojí další činžovní domy, jejichž obyvatelé se samozřejmě nemohli po dobu stavby vystěhovat. Domy se tedy musely ještě před hloubením jámy podchytit tryskovou injektáží a jejich podzáklad ochránit kotvenou záporovou stěnou. To se podařilo na výbornou a lidé tak v budovách mohou bydlet po celou dobu výstavby hotelu," popisuje zahájení projektu stavbyvedoucí Jiří Fix ze společnosti Skanska CZ.

Byty a bytová politika

Praha 5 nabízí slevy při koupi bytu

Na základě Pravidel prodeje pokračuje Praha 5 v privatizaci bytového fondu. Soubor nemovitostí, nabízených ke koupi, resp. privatizaci byl oceněn na základě usnesení zastupitelů 28. července 2008. Zároveň se navýšila poskytovaná sleva z 20 % na 25 % u prodeje celých domů právnické osobě složené z oprávněných nájemců bytů. Privatizační výbor s ohledem na růst tržních cen nemovitostí zároveň doporučil navýšit slevy z 10 % na 12,5 % kupní ceny u prodeje jednotlivých bytů. „Zvýšení slev se týká devíti domů, jejichž prodej byl schválen 28. července 2007," řekl místostarosta Lukáš Herold. Slevu získá každý oprávněný nájemce bytu, který podepsal kupní smlouvu od šesti měsíců po obdržení první nabídky k odkoupení bytu.

Doprava

Školství a dětské aktivity

Lajdáci to budou mít ve škole těžší

Chystá se opatření proti lajdáckým školákům. Pokud začne platit změna školského zákona, bude moci ředitel školy odmítnout přezkoušet žáka, který nesouhlasí se známkou. Dosud to bylo tak, že pokud se rodičům nelíbilo, jaké vysvědčení si jejich dítě

přineslo domů, požádali o přezkoušení a ředitel jim musel vyhovět. „To bylo nespravedlivé. Zvýhodňovalo to ty žáky, kteří se třeba celé pololetí flákali a pak se během dvou týdnů precizně naučili na zkoušku," zdůvodnil záměr mluvčí ministerstva školství Kateřina Böhmová. Poctivější žáci, kterým se třeba jen nepovedly závěrečné písemky, byli podle ní diskriminováni. Novela dává řediteli více možností, jak stížnost rodičů na známku vyřešit. Může ji zamítnout jako neopodstatněnou, nařídit přezkoušení, ale také může známku změnit sám. „To například v případech, kdy má podezření, že si učitel na žáka zasedl," upřesnila mluvčí. Případů, kdy rodiče se známkou nesouhlasí, je podle ředitelky Základní školy Plzeňská v Praze na Smíchově Ireny Prokopové málo. „Rodiče vesměs naše rozhodnutí respektují. Vědí, že dětem vycházíme vstříc," říká. Novela zákona umožní také přezkoumání známky z chování. Dosud bylo toto hodnocení nezměnitelné, ačkoli s ním rodiče mívají problém nejčastěji.

Kultura

Na Smíchově vystavovali portréty vězňů

V poetické kavárně Obratník na Smíchově byla od začátku února do 2. března 2008 k vidění výstava fotografií Matěje Flaka, který zachytil portréty čtyř bývalých spoluvězňů. Iniciátorkou umělecké akce se stala koordinátorka projektu Šance Silvie Tombová. Projekt pomáhá propuštěným vězňům znovu se zařadit do normálního života.

Ve Švandově divadle uvedli hru Dorotka Magdalény Frydrychové

Švandovo divadlo v Praze 5 uvedlo večer 1. 3. 2008 premiéru nového studiového představení Dorotka. Hru mladé autorky Magdaleny Frydrychové nastudoval režisér Štěpán Pácl s Klárou Pollertovou-Trojanovou, Viktorem Limrem, Martinem Sittou a hostujícími herci Zuzanou Stavnou a Matoušem Rumlem. Po klasických titulech, Havlově Žebrácké opeře, Langerově Periférii a Preissové Její pastorkyni, jde nyní o titul současný, uvedený na divadelním jevišti vůbec poprvé. Dorotka obdržela v loňském roce (2007) Cenu Evalda Schorma, udělovanou agenturou Dilia. Hra ze "zapadákova na cestě mezi kostelem a hospodou" vypráví příběh dvou osiřelých venkovských sester: starší Adély a šestnáctileté Dorotky. Po smrti otce jim zbyla hospoda, kde v pronajatém pokoji již dva roky sní o kariéře zpěváka jakýsi Kryštof a v níž se každý večer opíjí místní farář. Kolem se občas potuluje Marek, Dorotčin kamarád z dětství, který chce být astronomem.

Podle inscenátorů představení autorka pracuje specifickým způsobem s jazykem postav, který je často frázován do jakýchsi výdechů a výkřiků. I díky tomu hra už ve svém

základu přesahuje rámec realismu a vyzývá k výrazné jevištní obrazivosti. Švandovo divadlo k režii přizvalo čerstvého absolventa divadelní fakulty Štěpána Pácla, který na sebe v minulé sezoně upozornil absolventskou inscenací hry Lenky Lagronové Království.
Magdalena Frydrychová se narodila v roce 1982 v Třinci a v Praze vystudovala činoherní dramaturgii. Během studia publikovala svou první rozsáhlejší dramatickou práci, hru Panenka z porcelánu, jejíž verzi uvedl Český rozhlas. Na jaře roku 2004 spolupracovala na inscenaci Sen noci svatojánské v atypickém prostoru loketského přírodního amfiteátru. V roce 2005 se ujala režie bakalářského představení hry Miriam dramatičky Lenky Lagronové. Dva roky působila v amatérském Divadle Bez zákulisí v Sokolově. Na jaře 2007 připravila na pražské konzervatoři s režisérem Martinem Vokounem inscenaci Jak se vám líbí. Na DAMU absolvovala Moliérovým Donem Juanem a Paní ministrovou srbského dramatika Branislava Nušiče.

Febiofest zahájil předprodej

Předprodej vstupenek na letošní patnáctý ročník Mezinárodního filmového festivalu Febiofest byl zahájen ve středu 19. 3. 2008 ve 13 hodin v pražském filmovém multiplexu Village Cinemas Anděl na Smíchově. Tam byly zdarma k dispozici programové letáky a informační brožury. Febiofest začne v pražském smíchovském komplexu 27. března 2008 a potrvá do 4. dubna 2008. Během slavnostního zahájení bude také předána Cena Jaromila Jireše. „Zahajovací večer bude patřit třem filmům," sdělil tiskový mluvčí Pavel Sladký. „Nejvýznamnějším hostem letošního Febiofestu bude legenda světové kinematografie, režisér Sir Alan Parker, který uvede svůj známý film The Commit-ments, patřící k nejlepším hudebním filmům světové kinematografie. Za svůj přínos světové kinematografii režisér obdrží cenu Kristián od českého filmového publika." Dalším zahajovacím snímkem bude dlouho očekávaná novinka Až na krev, oceněný na letošním berlínském Berlinale, jehož hlavní představitel Daniel Day-Lewis získal Oscara, a také Daleký sever. To je komorní drama z kraje sněhu a ledu, film plný působivých přírodních metafor, ukazující podstatu boje o přežití v místech, kde není místo na soucit ani morální zásady. Film na Febiofestu osobně uvede režisér Asif Kapadia. Kromě kinosálů Village Cinemas Anděl, kde budou projekce probíhat ve dvanácti sálech, se letošní festivalová představení uskuteční také v pražském kině Ponrepo a letos mimořádně rovněž ve velkém sále Městského soudu v Praze (Spálená 2, Praha 1). V rámci slavnostního zakončení 4. dubna 2008 bude také předána Hlavní cena a Cena české kritiky Kristián 07. Pražská část zve diváky na projekce

za 79 Kč, v případě videoprojekcí a akce Febiofest Junior Fest za 39 Kč. Na večerní a podvečerní představení v sále Městského soudu v Praze 2 se lístky nevydávají. Vstup na snímky o právu a bezpráví v soudní síni bude do vyčerpání kapacity volný. Vzhledem k procedurálním bezpečnostním opatřením během příchodů se zájemcům doporučuje vstup nejpozději třicet minut před oficiálními začátky. Letošní Ozvěny Febiofestu se uskuteční také v dalších regionech po celé republice.

Zdravotnictví a sociální péče

Praha 5 podporuje jednání o bydlení pro seniory

Městská část Praha 5 přivítala, že jednání o novém systému bydlení pro seniory, které se uskutečnilo dne 13. 3. 2008, získává podporu. Zatímco ještě před časem chtěli senioři, kteří bydlí v nyní transformovaných penziónech pro seniory, protestovat a domoci se nájemních smluv na dobu neurčitou, nyní se zřejmě schyluje k dohodě.

Zákon o sociálních službách, který platí od ledna 2008, penziony pro seniory nezná. Magistrát je proto převedl jako malometrážní byty pod bytový fond. Převod mimo jiné pro seniory znamená i to, že mohou žádat o státní příspěvky na bydlení. „Chtěl bych poděkovat a vyzdvihnout jednání pana Janečka," řekl starosta Milan Jančík. „Je důležité najít správnou cestu a zabránit tak zneužívání malometrážních bytů určených pro starší občany," dodal. "Je to určitý kompromis mezi určitými zárukami pro hlavní město, že tam nebudou bydlet lidé mladší 65 let, a tím, že senioři mají stoprocentní jistotu, že prožijí stáří ve svých bytech," vysvětlila zástupkyně starosty Lucie Vávrová. V pražských penzionech pro seniory je zhruba šest stovek bytů, v nich bydlí asi tisíc lidí. V domovech důchodců žije zhruba 2 tis. lidí, magistrát jich má 13. O bydlení v penzionech mají lidé zájem. Pražský magistrát má na stole prý 2 000 žádostí o přidělení malometrážního bytu. Lidé jsou v nich ubytováváni na základě několika kritérií: Musí být starší 65 let, musí být soběstační. Magistrát také hodnotí, z jakého bytu se žadatel stěhuje, poměr výše nájmu k důchodu i to, zda se jedná o osamělého člověka.

Veřejně prospěšná činnost

Záchranná stanice zaplatí desetitisíce

Záchranná stanice pro divoká a exotická zvířata v Jinonicích, kterou každoročně dotuje pražský magistrát až dvěma miliony korun, pracuje špatně. Podle kontroly České inspekce životního prostředí a pražských veterinářů lidé z útulku porušovali zákon o veterinární péči a na ochranu zvířat proti týrání. Záchranná stanice musela v březnu

2008 zaplatit pokuty v celkové výši 74 tisíc korun. Stanice se proti tomu odvolala, ministerstvo životního prostředí však podle inspektora Karla Kerouše pokuty v minulých dnech potvrdilo. Vedoucí útulku Věra Aladzasová-Přibylová musí zaplatit 30 tisíc korun, zřizovatel stanice, tedy Český svaz ochránců přírody, zaplatil 44 tisíc korun. Další pokutu ve výši 30 tisíc korun a podnět k zahájení trestního stíhání pro podezření z týrání zvířat navrhla veterinární správa. Tato věc je ještě v šetření. „Jinonická záchranná stanice byla přesným příkladem toho, jak by to nemělo vypadat," poznamenal Karel Kerouš z České inspekce životního prostředí.

Vlci a kočkovité šelmy byli podle něj v kotcích, které by byly malé i ježkovi. Želvy přežívaly v přepravkách, hadi žili bez potřebného tepla. Přibylová navíc neevidovala finanční příspěvky, které lidé útulku věnovali. Nelze tedy prokázat, na co byly dary od lidí použity. Přibylová nedostatky nepřipouští. „Kontrola přišla na základě udání. A to v době, kdy jsem čtyři dny stonala, proto tam nebylo uklizeno," řekla. Nalezená mrtvá zvířata vysvětlovala tím, že například hada měla vypreparovaného pro potřeby jednoho indiánského klubu. Záchranná stanice byla podle ní velmi populární. Pražané tam nosili ročně 1 500 až 2 000 zvířat. Byli to většinou poštolky a ježci. Kerouš však bezprostředně po návštěvě stanice prohlásil, že nic podobného v životě neviděl. Útulek prý neměl nic, co je běžný standard pro více než 20 záchranných stanic v Česku. Neměl žádnou ošetřovnu, kafilerní boxy, lednice, vývařovnu, nebylo jasné ani to, odkud se ve stanici vzaly další přísně chráněné šelmy, jež se nesmějí ve volné přírodě odchytávat. Stanice proto byla na nějakou dobu dokonce uzavřena.

Sport a zábava

Veslařský klub

Veslařský klub Slávia (Nábřežní 87, Praha 5) vznikl roku 1885. V 90. letech 20. století přestala loděnice na vltavském nábřeží dostačovat. Na jejím místě vyrostla v letech 1996-2000 nová stavba s jedním podzemním a dvěma nadzemními patry od architektů Petra Koláře a Aleše Lapky. Stavebníkem byla firma RODOP a. s. (developer nemovitostí pro bydlení a volný čas). Novostavba budovy veslařského klubu je umístěná v exponované části na náplavce pražského nábřeží na Smíchově. Objekt má jedno podzemní a dvě nadzemní podlaží. Základními materiály byla zvolena kombinace betonu a oceli doplněná dřevěnými prosklenými fasádami. Bezprostřední blízkost vody a také výhledy z protějšího břehu řeky Vltavy ovlivnily architektonické řešení, snahou bylo orientovat život v budově směrem k řece.

Interiér je přímo propojen s vnějším prostředím pomocí posuvných oken a lávek s dřevěnými rošty. Terasa v

přízemí spojuje stavbu s řekou. V suterénu je umístěno rehabilitační centrum s vířivkou, masérnou a saunou. V přízemí jsou klubové a společenské místnosti, v prvním patře kanceláře RODOPu. Stavba kombinuje beton a ocel s dřevěnými prosklenými fasádami. Lodě jsou skladovány ve vedlejším objektu.

Městská zeleň a ekologie

Bolševník v Praze 5 nemá šanci

Praha 5 bude i v roce 2008 likvidovat invazní druhy rostlin, především křídlatky a bolševník velkolepý.

Bolševník velkolepý v městkém prostředí

Postup radnice se v rámci likvidace bolševníku velkolepého ukázal jako správný. Bolševník velkolepý je nebezpečná a jedovatá rostlina, která může při styku s pokožkou člověka vážně poleptat. „Od roku 2000 se postupně podařilo díky včasným a opakovaným zásahům výrazně snížit výskyt této rostliny a od loňského roku je problematika likvidace bolševníku soustředěna převážně na kontrolní činnost," informoval starosta MČ Praha 5 Milan Jančík. Problematika křídlatky je vzhledem k její odolnosti a intenzivnímu vegetativnímu rozmnožování komplikovanější. Tento druh rostliny je velmi přizpůsobivý a s velkou agresivitou osídluje další lokality, na kterých vytváří mohutné porosty. „Křídlatka působí na stabilitu břehů či okrajů silnic a cest, které svými kořeny rozrušuje. To znamená investice do oprav. Praha 5 jde cestou prevence a tuto rostlinu chce z těchto míst zlikvidovat," dodal starosta Jančík. Ideálním prostředím pro intenzivní šíření jsou černé skládky, okraje sídlišť, silnic a plochy neudržované zeleně. Nejlepší prevencí je pravidelná péče o pozemky. Výskyt bolševníku na území Praha 5 je zaregistrován například v lokalitách parku Košíře - Motol, u parku Šalamounka, nad vilou Bertramka, u Malostranského hřbitova, dále také podél Vltavy, u Motolského potoka, na svahu u Nového Zlíchova a u nádraží Smíchov. Výskyt křídlatky byl pak zmapován hlavně podél Motolského potoka, u cesty vedoucí z ulice Radlická do údolí Prokopského a Dalajského, nebo rovněž v ulicích Na Popelce, Drtinově či Butovické.

Praha 5 plánuje výstavbu podzemních kontejnerů na odpad

Radnice Prahy 5 plánuje výstavbu podzemních kontejnerů na odpad. Podle starosty Milana Jančíka (ODS) by mohly vyřešit "šílený nepořádek v ulicích". Podzemní kontejnery by měly být zprvu na zkoušku

instalovány na třech až čtyřech místech, řekl 12. 3. 2008 starosta. Podzemní kontejnery na tříděný odpad jsou v Praze prozatím instalovány na několika místech v první městské části. Pod zemí budou také na Řezáčově náměstí v Praze 7. Přispívají i k lepšímu vzhledu prostranství, na povrchu jsou vidět jen násypky na odpad. S instalací nových kontejnerů radnice Prahy 5 zároveň rozhodla, že rozšíří pravidelný úklid chodníků. Zlepší se úklid v oblasti Žvahova a Barrandova. Úklidové čety pravidelně čistí centrální část Smíchova, Motol, Košíře a Cibulku. Chodníky se uklízejí včetně okolní zeleně. Na úklid dává smíchovská radnice zhruba 15 milionů korun ročně.

Banka v domě, který se má ztratit

Když si banka staví nové hlavní sídlo, vyroste ve městě zpravidla dominanta. Architektura to bývá občas směle novátorská, někdy jen nepřehlédnutelná. Časosběrný filmový dokument režisérky Marie Šandové Proměna údolí, který dne 27. 3. 2008 od 20 hodin vysílala ČT2, ukazovala dosud velmi výjimečný případ: stavbu bankovní centrály ČSOB v Radlickém údolí v Praze 5, která je nenápadná. Ba co víc, za několik let se má v lesnatém okolí ztratit úplně. Je to největší zelená stavba v hlavním městě. „Nabídku na návrh stavby jsem odmítl. Ale když jsem si přečetl, že investor nepožaduje exkluzivní budovu, že nestojí o žádné nápadné kreace, vzal jsem to," řekl ve filmu architekt Josef Pleskot, který má ve svém portfoliu například rekonstrukci zámeckého pivovaru v Litomyšli, přednáškové centrum v pražské ZOO, úpravu nábřeží v Litomyšli či průchod valem Prašného mostu na Pražském hradě. Bezmála hodinový dokument začíná historií. Radlický pamětník a fotograf sleduje s nevolí narůstající železobetonový monolit a vzpomíná na zmizelou podobu Radlic. Někdejší vesnice s mnoha tradicemi byla téměř zcela zničena při bombardování na konci druhé světové války. V současnosti radlické údolí obtáčí rušná autostráda a na úpatí strání porostlých vegetací je zahrádkářská kolonie. Když se ale na fasádě dokončované stavby začaly objevovat dřevěné prvky, kolem budovy byly vysázeny stromy a centrála pro dva a půl tisíce lidí iniciuje vznik nového náměstí s malými obchůdky, změnil názor i radlický rodák. Přiznal, že se mu nová stavba líbí. Dokument nezastírá, že sami jeho tvůrci jsou stavbou nadšeni. Kamera objevuje další a další podrobnosti ukazující jedinečnost této architektury. Slovo mají stavbyvedoucí, architekt i bankovní šéf. Jejich výpovědi mají blízko k sebepropagaci, nikdy ale tuto hranici zcela nepřekročí. Kamera sleduje výsadbu keřů či palem uvnitř stavby nebo ukotvování stromků na střeše bankovní centrály. Střešní porost by se měl časem rozrůst a opticky

pětipatrovou budovu spojit s lesnatými stráněmi v okolí.

Bezpečnost občanů

Bezpečnostní akce zaměřená na bezdomovce

Od půlnoci z 28. 2. na 29. 2. 2008 se uskutečnila společná bezpečnostní akce Městské Policie Praha 5 a Bezpečnostního výboru ZMČ Praha 5, který zastupoval jeho předseda Milan Kudrys. Bezpečnostní akce byla zaměřena na vyhledávání míst na Praze 5, kde se zdržují bezdomovci.

K nejproblematičtějším místům patří zejména zdevastované domy v soukromém vlastnictví. „Budeme stále pracovat na zvýšení bezpečnosti na území MČ Praha 5. Naše bezpečnostní akce jsou cílené, strategicky plánované a budou pokračovat. Lidé, kteří obtěžují ostatní, ať svým chováním, zvyklostmi nebo nečinností, to v Praze 5 nebudou mít lehké," řekl starosta MČ Praha 5 Milan Jančík. Kontrola proběhla v ulicích Holečkova a Vrchlického, v Kinského zahradě, na Cibulce, na Zlíchově, pod Barrandovským mostem, na Buďánce a Šmukýřce. Pobyt sociálně nepřizpůsobivých osob byl zaznamenán i na vltavském nábřeží, konkrétně ve skladovacích prostorech na náplavce za První pražskou pláží. Perlustrováno bylo okolo patnácti lidí, jedna osoba byla zadržena a následně předána Policii ČR. „Lze konstatovat, ve světle proběhlé akce, že bezpečnostní situace v souvislosti s výskytem bezdomovců není dramatická; ze zkušenosti strážníků MP je počet bezdomovců přímo odvislý od míst, která jim skýtají možnost pobytu," informoval předseda Bezpečnostního výboru ZMČ Praha 5 Milan Kudrys. Ve všech zjištěných případech považuje MČ Praha 5 za nezbytné oslovit vlastníky konkrétních nemovitostí, které slouží jako azyl pro bezdomovce, aby je uvedli do stavu, který nebude umožňovat pobyt nežádoucích osob.

Nehody na Smíchově

Nepříjemný zážitek si z podzemní dráhy odnesl v pondělí 4. 3. 2008 dvaasedmdesátiletý muž. Ve stanici metra Anděl v odpoledních hodinách spadl na pohyblivých schodech a zranil se na hlavě. Záchranáři ho po ošetření odvezli do Fakultní nemocnice v Motole. Hůře dopadala nehoda ve Stroupežnického ulici na Smíchově, kde z okna vypadl anglický turista (†38), který utrpěl zranění, kterým podlehl.

Dcera spisovatele Ondřeje Neffa Irena byla zavražděna

Příběh ztracené dcery spisovatele Ondřeje Neffa, který několik týdnů sledovala celá země, dne 13. 3. 2008 skončil. Tím nejhorším způsobem. Irena Neffová byla zavražděna. Po hádce ji zabil manžel a její tělo pak zakopal v lese. Detektivům se

přiznal. Pachatel tři týdny hrál odporné divadlo a všem lhal do očí. Tvářil se, že zoufale hledá manželku. Založil internetové stránky, kde prosil o pomoc při hledání. Zneužil k tomu i dceru, osmnáctiměsíční Dominiku, když napsal, že Irenu společně postrádají. Přitom ženu sám zavraždil. Podle Ondřeje Neffa, otce Ireny Neffové, do celého případu zatáhl spoustu kamarádů. „Ty lidé byli strašně ochotný a tady běhali po celým Smíchově a vyvěšovali plakáty s__portrétem zavražděné." Pachatel hrál do poslední chvíle. I včera, když si pro něj přišli policisté. Ptal se jich, zda už Irenu našli. Tělo Ireny Neffové objevili policisté zakopané v lese asi dva kilometry od Vysokého Újezda. Ležela v půl metru hlubokém hrobě. Místo ukázal policistům sám Robert Neff. Irena se pohřešovala už od 24. února 2008. Její manžel policistům tvrdil, že se nevrátila ze cvičení. Irenin otec, spisovatel Ondřej Neff, měl podezření na vraždu od samého začátku. Robertu Neffovi hrozí za vraždu manželky patnáct let vězení. U soudu by se ale také mohl dočkat výjimečného trestu dvaceti let nebo doživotí.

Osobnosti, výročí a zajímavosti

Bývalé vojenské objekty v Praze 5

Česká televize 1 odvysílala 15. 3. 2008 v rubrice Týden v regionech pořad věnovaný historii vojenských objektů na území Prahy 5.

Luděk Jíra, redaktor: Armáda se už patnáct let postupně zbavuje objektů po celé Praze, řada z nich je také v centru metropole. Kasárna. Většinou patří k atraktivním budovám na lukrativních pozemcích a že jich v Praze je. Naposledy vojsko opustilo Jiřská kasárna na náměstí Republiky, které pak soukromý investor během tří let proměnil v největší pražské obchodní centrum. Podobný osud může potkat i další objekty, třeba karlínská kasárna jak předpovídají odborníci. Ladislav Čepička, vojenský historik, Vojenský historický ústav: Je to v podstatě změna dispozic a dislokací a armáda už nepotřebuje tolik objektů, jako potřebovala třeba v dobách studené války. Luděk Jíra, redaktor: Zásadní proměnu má za sebou i Justiční palác, který dominuje náměstí Kinských na Smíchově. Jde o jeden z prvních objektů, který armáda na začátku devadesátých let vyklidila a převedla na ministerstvo spravedlnosti. Být to dnes, šance, že by ho dostala do užívání veřejná instituce, je mizivá, o kasárna by se určitě strhl boj mezi developery, kteří se ale před patnácti lety v Praze teprve rozkoukávali. V Justičním paláci vedle sebe fungují Krajský soud a Obvodní soud pro Prahu 5. Lenka Ceplová, mluvčí krajského soudu: My jsme odvolací instancí pro celý Středočeský kraj, to znamená, jsme odvolací jak pro civilní agendu, tak pro trestní agendu a pak samozřejmě se tady v prvém stupni soudí trestní věci a

také obchodní věci. S ohledem na nárůst agendy, tak se sem už v podstatě nevejdeme. Luděk Jíra, redaktor: Vedení soudů několikrát žádalo památkáře o povolení k přestavbě půdních prostor na kanceláře, neuspělo. Justiční palác je památkově chráněnou budovou, takže prosadit střešní okna nebo vikýře je nemožné na straně do vnitrobloku, natož do ulice. O rozlehlé pozemky mezi řekou a Petřínem za hradbami, v prostoru dnešního náměstí Kinských, měli investoři zájem už v devatenáctém století, ještě dřív než padly hradby. Jenže stavět se tu nesmělo. Toto území, kterému se říkalo Na Eigenbergu, mělo strategický charakter, patřilo do sítě opevnění Prahy a sloužilo jako cvičiště vojákům bydlícím v nedalekých kasárnách přímo u městské brány na Újezdě. Terén tady byl samý zákop. Hugo Schreiber, historik a kronikář, městská část Praha 5: Celé fortifikační pásmo bylo území protkané opevňovacími stavbami, to byly bastiony a příkopy, které byly vyzděné. Sloužily i k výcviku armády. Ale především musely být volné včetně stromů, protože v případě válečného napadení bylo nutné mít o celé situaci přehled. Luděk Jíra, redaktor: Jedinou stavbou, kterou armáda u cvičiště tolerovala, byla dřevěná aréna pro tisíc návštěvníků principála Švandy, v níž se hrávalo od jara do podzimu divadlo. Hugo Schreiber, historik a kronikář, městská část Praha 5: Jeho aréna nakonec byla z důvodů fortifikačních opatření zakázaná a rodina Švandova později vybudovala velkou arénu na smíchovském Horním nábřeží. Luděk JÍRA, redaktor: Fortifikační prostor na Smíchově ztratil po napoleonských válkách po roce 1870 na významu a císařská armáda se rozhodla, že jej využije jinak. Náhradou za zbořená újezdská kasárna tady nechala koncem osmdesátých let devatenáctého století postavit moderní kasárna skládající se ze čtyř křídel, která nesla jméno schopného vojevůdce Albrechta. Hugo Schreiber, historik a kronikář, městská část Praha 5: Měla ukázat vojenskou sílu Rakouska-Uherska. Armáda z kasáren měla snadný přístup k řece. Centrální dvůr vybudovaný uvnitř kasáren sloužil k výcviku posádky. Objekt měl řadu stájí a splňoval všechny hygienické požadavky na podobné stavby. Byl tady jedenáctý pěší pluk, to znamená, že tady bylo několik set vojáků včetně velitelství. Luděk Jíra, redaktor: Albrechtova kasárna změnila po vzniku Československa v roce 1918 název na Štefánikova. Vojnu si tu kroutil také slavný smíchovský rodák Julius Fučík, budoucí komunistický novinář, kterého popravili nacisté. Ladislav Čepička, vojenský historik, Vojenský historický ústav: Máme jeho paměti, kdy odtud utíkal před povinnostmi vojenské služby do města za děvčaty. Luděk JÍRA, redaktor: Kasárna, ve kterých za druhé

světové války sídlilo vládní vojsko, sehrála na začátku května 1945 významnou roli. Hugo Schreiber, historik a kronikář, městská část Praha 5: Odtud vzešel impuls k pražskému povstání, jak ho známe později v bojích o rozhlas. Zdejší posádka zásobovala povstalce zbraněmi. Luděk Jíra, redaktor: Kasárna po druhé světové válce nesla jméno Julia Fučíka a na náměstí před hlavním křídlem stanul na žulovém podstavci slavný sovětský tank s číslem dvacet tři, který dal místu vzápětí nové označení - U Tanku, které lidé používají z recese ještě dnes, i když vojenský pomník dávno nahradila fontána. Tank, který byl v devadesátých letech výtvarníkem Davidem Černým několikrát přemalován ze zelené na růžovou, patří do sbírek Vojenského historického ústavu. Prohlédnout si ho můžou návštěvníci muzea v Lešanech u Prahy.

Tři náměstí na Smíchově

Ještě koncem 19. století byl Smíchov od Prahy oddělen hradbami. Aby se město obešlo pěšky jako celek, bylo k tomu zapotřebí čtyř hodin rychlé chůze. Pokud se měla přejít na délku nebo šířku, trvalo to chodci jednu hodinu. V té době hradby již nesloužily ani tak obraně, jako spíše ohraničení a vymezení měšťanských práv. Bylo v nich celkem osm bran. V zimě se zavíraly ve dvaadvacet hodin a v létě o hodinu později. Pražská předměstí Karlín, Nusle a Smíchov se pokládaly za výletní místa, stejně jako Košíře nebo Šárka a letohrádek Hvězda. Hojně navštěvovány byly vltavské ostrovy jako Barvířský (Slovanský), Střelecký a Židovský ostrov a Malé Benátky, které měly ráz původní divoké přírody. Postupem doby na Smíchově vyrostla řada manufaktur a továren, porcelánka, kartounky, strojírny, pivovar a parní mlýny. Smíchov se stal důležitou železniční křižovatkou a díky silné průmyslové koncentraci a výstavbě levných činžovních domů byl nazýván „stokomínovým Manchestrem“.

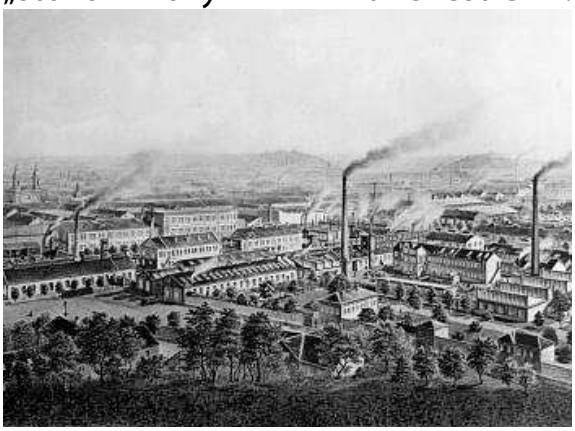

Historický pohled na Smíchov

Spisovatel Jakub Arbes napsal, že s třiceti tisíci obyvateli byl třetím nejlidnatějším a nejprůmyslovějším českým městem, ale stále si ještě uchovával skoro idylický venkovský ráz. Po Karlínu byl druhým největším a nejstarším pražským předměstím. Od povýšení na město v roce 1903 zde sídlil okresní hejtman a okresní soud. Podle hvězdopravců území spadá do dvou oddělených nebeských zón. V racionálním sektoru Panny odtud proudí životodárná energie venkovské

krajiny k tehdejšímu vyčerpanému velkoměstskému centru. Je to cítit v názvech starých vsí, jako jsou Košíře, Radlice nebo Motol. Planeta Merkur propůjčuje čtvrti zdravý selský rozum a smysl pro podnikání. Vltavským nábřežím, přes Arbesovo náměstí a dál směrem k barrandovským filmovým ateliérům, tudy prostupuje od Národního divadla vzdušný sektor Vah. Dokládají to luxusní vily a slavná jména tady žijících osobností oddaných vědě a umění. V okolí Smíchova nalézáme mimořádné přírodní krásy, počínající dávnými usazeninami devonských moří, jak je popsal francouzský paleontolog Joachim Barrande, ale i moderní průmysl, dopravu a architekturu. Koncem 20. let minulého století počet zdejších obyvatel vzrostl na šedesát tisíc. Od roku 1922 byl Smíchov začleněn do Velké Prahy jako její XVI. část.

Na Smíchově postupem doby vznikla tři velká a významná náměstí. Dnešní Arbesovo náměstí se nachází v místě, kde kdysi býval střed osady Újezd a kde stával románský kostel sv. Filipa a Jakuba, odstraněný v roce 1892. V letech 1860–1895 se prostranství nazývalo Jakubské náměstí a bylovnímáno významným obchodním a společenským centrem Smíchova. Později bylo náměstí přejmenováno na počest spisovatele a novináře Jakuba Arbesa, jehož socha je zde umístěna. Jako je Malá Strana spojena s Janem Nerudou, patří ke Smíchovu Jakub Arbes. Narodil se na Hlavní ulici, jak se říkalo až do 60. let předminulého století dnešní Štefánikově třídě, směřující od náměstí Kinských ke křižovatce u Anděla. Ještě za spisovatelova života se celý Smíchov podstatně změnil: „Po nynějším rázu velkoměstském, po výstavných budovách nynějších nebylo ani památky. Bylať to pouhá víska s několika továrnami – z větší části zelinářské zahrady, bělidla na kartouny, několik cihelen, dvě tři větší hostinské zahrady, několik letních sídel šlechtických, z nichž některé proměněny byly již v továrny – pak asi sto padesát domků, ba chatrčí, vesměs šindelem nebo došky krytých; tu a tam nějaký dům jednopatrový," napsal Arbes o Smíchovu svého mládí. Během let se městské centrum přesunulo směrem na západ k dnešnímu náměstí 14. října, které se stalo na přelomu 19. a 20. století kulturním a správním centrem novodobého Smíchova. Náměstí se původně jmenovalo Svatováclavské a jeden čas Kostelní. Od roku 1881, proti průčelí smíchovské radnice, tady vyrostl monumentální arciděkanský kostel sv. Václava, navržený Antonínem Victorem Barvítiem. Bazilika představuje jednu z nejušlechtilejších církevních staveb 19. století vybudovaných v Čechách.

Kostel sv. Václava v sobě spojil několik historických vzorů. Jeho fasáda reprodukovala schéma vrcholně renesančních florentských kostelů, tak jak se vyvinuly od

Brunelleschiho přes Sangalla až k Palladiovi. Naproti tomu interiér byl pojat jako raně křesťanská bazilika s byzantinizujícími rysy. Stavbu realizovali stavitelé Josef Linhart a Vilém Milde. Výzdobu prováděli vynikající umělci, jako například Josef Trenkwald, František Sequens, Ludvík Šimek. Někteří z nich byli ze Smíchova a jako farníci se snažili dodat „svému" kostelu nejlepší díla, jako například Maxmilián Pirner, Lev Lerch či Čeněk Vosmík. V okolí Kostelního náměstí vznikaly moderní secesní činžovní domy, převážně od významného českého architekta Josefa Fanty, který byl též malířem, návrhářem nábytku a autorem mnoha publikací. Vyvrcholením zdejší zástavby se stal monumentální Národní dům s tržnicí, který pro Smíchov vyprojektoval po pařížském vzoru profesor pozemního stavitelství na České technice Alois Čenský. Ve stejné době bylo náměstí parkově upraveno. V roce 1920 bylo prostranství přejmenováno na náměstí 14. října. Ve stejný den roku 1918 totiž Edvard Beneš jako tajemník Národní rady československé oznámil dohodovým státům, že se ustavila prozatímní československá vláda, tvořená předsedou Tomášem G. Masarykem jako prezidentem a ministrem financí, Edvardem Benešem jako ministrem zahraničí a Milanem Rastislavem Štefánikem jako ministrem vojenství. V ten den v Praze zároveň vypukla generální stávka proti vývozu potravin ze země do Rakouska, která předznamenala rozpad Rakouska-Uherska a vznik samostatné Československé republiky. Po 2. světové válce bylo náměstí rozšířeno o prostor po zbouraných domech a jejich dvorech, které stály za kostelem sv. Václava. Roku 1948 byla do parku přemístěna jako jeho dominanta barokní pískovcová Medvědí fontána. Sochu Neptuna a část kašny v druhé polovině 17. století vytvořil dvorní sochař Jeroným (Hieronymus) Kohl. Tři medvědi podpírají širokou mísu, nad kterou je umístěn Neptun (Triton) s pozlaceným trojzubcem, oslavující vítězství nad mořskou obludou. Monumentální dílo sochař zhotovil pro letní sídlo Jana Jiřího Slavaty z Chlumu a Košumberka.

Nejmladším ze smíchovských náměstí je náměstí Kinských, které vyrostlo poblíž Újezdské brány, zbořené v roce 1892, oddělující Malou Stranu a Smíchov. Během času několikrát změnilo své pojmenování a stalo se místem častých politických šarvátek a sporů. Náměstí leží pod jihovýchodním cípem petřínských svahů. Od roku 1905 do roku 1925 byl jeho název spojován s nedalekým empirovým letohrádkem a parkem, který zde v letech 1827–1831 vybudoval kníže Rudolf Kinský. Na počátku 20. století Kinští letohrádek prodali pražské obci. V jeho interiéru byly umístěny exponáty Národopisné výstavy

československé z roku 1895 a přestěhovalo se sem národopisné oddělení Národního muzea, které tu sídlí dodnes. V letech 1925–1940 byl uvedený prostor přejmenován na Štefánikovo náměstí. V období německé okupace (1940–1945) dostalo podle zdejších kasáren název Albrechtovo náměstí. V letech 1945–1951 se prostranství opět přejmenovalo na Štefánikovo náměstí. V roce 1945 sem byl umístěn na pětimetrovém podstavci sovětský tank a prostranství bylo od roku 1951 přejmenováno na Náměstí sovětských tankistů. Tank číslo 23 zde byl umístěn jako památník osvobození Prahy Rudou armádou a konce druhé světové války. Tank věnovala městu Praze prostřednictvím Rudé armády vláda Sovětského svazu. Symbolizoval první sovětský tank, který vjel v květnu 1945 na území Prahy, což byl stroj typu T-34/85 č. I-24 z 63. gardové tankové brigády 2. Ukrajinského frontu. Na nedalekém Klárově se 9. května 1945 tři podobné sovětské tanky č. 24, č. 23 a č. 25 utkaly s německými stíhači tanků Hetzer, přičemž v bitvě padl poručík Ivan Grigorijevič Gončarenko.

Smíchovský památník byl slavnostně odhalen 29. července 1945 za přítomnosti maršála Ivana Koněva, primátora Václava Vacka a mnoha dalších činitelů. V 50. letech byl tank prohlášen národní kulturní památkou. V noci z 27. na 28. dubna 1991 výtvarník David Černý, tehdy třiadvacetiletý student Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze, se svými přáteli přetřel tank z původní zelené barvy balakrylem na růžovo. To vyvolalo bouřlivé veřejné diskuse i oficiální protest sovětské vlády. Černý byl zatčen pro výtržnictví (§ 202 trestního zákona). Úřady nechaly tři dny poté tank přetřít zpět na zeleno, i s ohledem na blížící se květnové výročí osvobození Prahy. Skupina poslanců Federálního shromáždění za Občanské fórum v čele s Janem Rumlem za účasti novináře Jiřího Rumla využila své trestní imunity a 12. května 1991 tank opět přebarvila. Lidé spontánně rozebrali obrubník kolem záhonu rudých květin ve tvaru pěticípé hvězdy před památníkem a z jeho částí vytvořili improvizovaný pomník bývalému sovětskému generálu A. A. Vlasovovi, jenž po svém zajetí v červenci roku 1942 zradil svoji vlast a dal se do služeb nacistů. Čin poslanců odsoudil prezident Václav Havel. Od té doby je monument známý pod názvem „Růžový tank“. Následně přišel o status národní kulturní památky a dne 13. června 1991 byl z náměstí odstraněn a je vystaven ve Vojenském technickém muzeu v Lešanech. Dne 17. října 2002 byla na místě památníku zprovozněna fontána „Propadliště času“, největší a nejkrásnější pražská fontána. V rámci mezinárodní umělecké akce CowParade byla od května do září roku 2004 na Kinského náměstí umístěna

sklolaminátová kráva Romana Týce „Romeo 23“ v khaki barvě s rudou pěticípou hvězdou a číslem 23, napodobující označení tanku na památníku. Plastika krávy byla kritizována veřejností jako neuctivá k památce padlých osvoboditelů Československa. Dne 8. června 2004, den před plánovaným happeningem, kdy měla být přemalována na růžovo, dvojice studentů a absolvent Fakulty architektury Českého vysokého učení technického na protest vysekala lešenářskou trubkou z jejího pravého boku hvězdu a většinu čísla. Později na ni vylepili své vysvětlující prohlášení a oslovili dopisem také prezidenta Václava Klause, který jim v odpovědi vyjádřil pochopení. Již v roce 2001 David Černý navrhoval umístit na Kinského náměstí alespoň torzo růžového tanku. Radní Jaroslava Kroupová návrh předložila městské radě Prahy 5, která ho odsouhlasila. Proti umístění díla protestovali český premiér Miloš Zeman, ruský velvyslanec Vasil Jakovlev a další. Městská část Praha 5 změnila své původní rozhodnutí a projekt zamítla. V květnu roku 2001 objekt pod názvem Deset deka tanku byl u příležitosti desátého výročí odchodu Sovětské armády z města odhalen v Lázních Bohdaneč. V rámci performance 21. srpna 2008, s poukazem na čtyřicáté výročí invaze vojsk varšavské smlouvy do Československa a aktuální rusko-gruzínský konflikt, David Černý dílo na náklady sponzora v noci tajně převezl a bez schválení radnice Prahy 5 jej umístil opět do parčíku na Kinského náměstí. Torzo tanku doplnil o bílý invazní pruh, jaký používala obrněná vozidla armád Varšavské smlouvy v srpnu 1968. A tak originální růžová plastika představující zadní část sovětského tanku zavrtávajícího se do hlubin země zdobí náměstí Kinských dodnes.

Rudolf Bárta ml.

* 30. 1. 1897 Praha
† 1. 3. 1985 Praha

Český technik a průmyslník, poslední člen rodu Bartů, podnikajících v oboru stavebních hmot. Generální ředitel společnosti Prastav, kterou zdědil po svém otci (později Pragocement). Přední odborník v oboru technologie skla, keramiky, žáruvzdorných materiálů a cementu. V chemii se zasloužil o využití termické analýzy v Československu. Úspěšný vědec a podnikatel, ale i pedagog. Řádný profesor Českého vysokého učení technického v Praze a Vysoké škole chemicko-technologické. Publikoval více než čtyři sta odborných statí. Jeho čtyřdílná učebnice Sklářství a keramika *(1952) se dočkala řady vydání stejně jako* Chemie a technologie cementu *(1961). Od roku 1920 člen Masarykovy akademie práce, první československý čestný člen American Ceramic Society (1928).*

Člen řady mezinárodních vědeckých společností.

Život a dílo

Rudolf Bárta ml. byl synem podnikatele Rudolfa Barty (13. 10. 1868 Praha –12. 9. 1952 Praha). Po maturitě na reálce v Praze 2 absolvoval jednoroční obchodní školu, mikroskopický a petrografický kurz na české univerzitě, vyučil se hrnčířem a složil tovaryšskou zkoušku kamenickou v Radotíně a dlaždičskou v Hradci Králové. V letech 1914–1916 pracoval jako volontér v *Ústavu pro sklářství a keramiku na české technice v Praze*. V následujících dvou letech působil jako asistent *Ústavu chemické technologie v Brně* a v roce 1918 byl promován na doktora technických věd.

Všestranná teoretická a praktická průprava spolu s bohatými zkušenostmi, nashromážděnými při četných zahraničních studijních cestách, a systematické studium odborné literatury, umožněné širokými jazykovými znalostmi (mluvil anglicky, francouzsky, německy a rusky), jej skvěle připravily pro práci v rodinné firmě, kam nastoupil v roce 1918.

Po vzniku společnosti *Spojené pražské továrny na staviva* se stal nejprve členem správní rady, poté užšího vedení firmy. 1. ledna 1939 stanul jako generální ředitel v jejím čele. Ve svých jedenatřiceti letech byl jmenován mimořádným profesorem sklářství, keramiky, technologie a zkoušení staviv Vysoké školy chemicko-technologického inženýrství na Českém vysokém učení technickém v Praze. Díky stálým stykům s předními odborníky a průmyslovými korporacemi se zúčastnil mnoha mezinárodních kongresů.

Patřil k prvním vládou jmenovaným členům přípravného výboru *Masarykovy akademie práce* a po řadu let byl nejmladším členem tohoto orgánu. Zpočátku zde působil jako tajemník chemicko-technologického odboru. Od založení pracoval v *Československém svazu pro výzkum a zkoušení technicky důležitých látek a konstrukcí*, kde se podílel mimo jiné na práci názvoslovné a normalizační. Patřil také k zakládajícím členům *Československé keramické společnosti*, ustanovené v roce 1923, v níž od počátku zastával funkci generálního tajemníka a redigoval *Zprávy* a *Spisy*, které vydávala. V zastoupení této společnosti byl členem Technického muzea a vypracoval návrh na zřízení *Československého keramického muzea*. Podle něj byla instalována v roce 1932 keramická expozice. Výrazně se angažoval při vzniku a rozvoji Archivu pro dějiny průmyslu, obchodu a živností a působil v redakčních radách řady odborných periodik, například *Chemického obzoru* a *Keramického obzoru*, se svým otcem stál u zrodu odborného

časopisu *Stavivo* (první číslo vyšlo v roce 1920). Mimoto na stránkách *Národních listů* publikoval články, v nichž se vyjadřoval k veřejným záležitostem, i literárně laděné fejetony o rozličných zajímavostech.
V duchu rodinné tradice působil též v sokolském hnutí a za německé okupace se zapojil do domácího odboje. Dne 8. října 1941 byl zatčen gestapem a do konce války vězněn. První lednový den roku 1945 nemohl oslavit čtvrtstoletí trvání *Prastavu*. S novým elánem se vrátil do vlasti, aby se opět ujal řízení firmy. Přišlo však znárodnění a s ním i nové uspořádání průmyslu. Nepodařilo se mu, aby byl *Prastav* uznán za samostatný podnik, ani aby byla většina závodů soustředěna do jedné firmy. Vyhláškou ministra průmyslu ze 7. března 1946 byly radotínská cementárna a největší vápenice začleněny do národního podniku *Králodvorské cementárny* a keramické závody připojeny k národnímu podniku *Rakovnické keramické závody*.
V následujících letech se Rudolf Bárta ml. věnoval vědecké práci a pedagogické činnosti. Vychoval řadu odborníků, z nichž mnozí dodnes vzpomínají na jeho poutavé, ale náročné přednášky. Byl si vědom, že dosavadní empirické pojetí výuky je již překonáno a od svých žáků požadoval pochopení fyzikálně chemické podstaty jevů využívaných při výrobě stavebních hmot.
Jeho děd, ač byl jedním z prvních pražských sokolů, i otec se psali Barta, až Rudolf Bárta ml. opět zavedl v příjmení dlouhé *á*.

Pražské stopy

„Radotínská cementárna neexistuje, v lednu 1966 byly odstřeleny její oba komíny a na jejím místě byl zřízen park. Také železárna v Pečkách není. Vápenické kruhovky se již nestaví. Hlubočepská keramická továrna byla přenesena dále od Prahy a jde tedy jen o historickou vzpomínku,“ povzdechl si hořce na počátku 70. let minulého století Rudolf Bárta. Nutno ještě dodat, že na místě bývalé radotínské cementárny vyrostlo sídliště. Podobný osud potkal i další firemní objekty. Mnohý z návštěvníků plaveckého stadionu v Podolí ani netuší, že plave a sluní se v místech, kde stávala cementárna a vápenka. V roce 1966 definitivně skončila těžba v lomu v Prokopském údolí a o rok později byla rozebrána úzkokolejná dráha zásobující vápenku v Holyni, jejíž pece byly strženy v roce následujícím. Na její existenci upomíná, vedle vzpomínek pamětníků a několika fotografií, již jen pomístní název Na Vápenici a pozůstatky bývalého lomu. V 60. letech byla také ukončena výroba v továrně v Hlubočepích a ta od té doby nezadržitelně chátrá, ač právě zde a na nedalekém Zlíchově se začaly psát první stránky historie *Prastavu*. A tak zřejmě nejlépe zachovaným objektem připomínajícím jednu z největších

stavebních firem meziválečného Československa je kamenictví na Zlíchově (objekt leží po levé straně před nájezdem na nový tramvajový most na Barrandov).

Také v pražských příměstských obcích si firma postupně vybudovala řadu továrních objektů –cihelnu v Řeporyjích, kamenické dílny ve Slivenci a v Radotíně– a otevřela lomy na mramor ve Slivenci, v Kosoři a Chuchli. Její expanze pokračovala i do vzdálenějších oblastí Prahy. Pronajala si závody *Zbraslavské šamotárny* Cyrila Bartoně v Lahovicích, které se skládaly z mnoha menších provozů. V majetku firmy byly také vápencové lomy v Koněprusích a vápenice v Berouně vybudovaná v roce 1882, dále mramorové lomy v Českém Šternberku (okres Benešov), Soběšíně a Bohdanči (okres Kutná Hora).

Zajímavosti

U kolébky *Prastavu* stála řada podnikatelů. Již v 60. letech 19. století se v Hlubočepích pokoušel o výrobu cementu děd Rudolfa Bárty Ferdinand Barta (5. 8. 1838 – 24. 4. 1892), a to semíláním přepálených kousků vápna, tzv. „škvarků“, které obsahovaly značnou část hlinitých a křemičitých složek. Surovinu těžil v lomech v Holyni a v Řeporyjích. Jeho pozornost však upoutaly vápencové lomy na protilehlém břehu Vltavy, kde byla kvalitnější surovina. Se svým švagrem Otokarem Svobodou založil firmu *Ferdinand Barta a spol.* a pronajal si lom od pražské obce. Firmu v roce 1868 přeměnil na *Českou akciovou společnost k vyrábění a zužitkování staviva* se sídlem v Podolí, jejímž podílníkem byl i jeho bratr Josef. Společnost postavila v lomu v roce 1870 cementárnu. V důsledku hospodářské krize vypuknuvší o tři léta později se však dostala do finančních potíží a zkrachovala.

Ve stejné době si otevřel svou kancelář v tehdejší Mariánské (dnes Opletalově) ulici Karel Tichý (20. 1. 1829 – 20. 6. 1908). Obchodoval s umělými hnojivy a vápnem k vápnění polí, zastupoval některé mimopražské podniky (mimo jiné továrnu na superfosfát a chemikálie v Pečkách) a hledal společníka. Náhoda svedla oba podnikatele dohromady. Seznámily je jejich manželky, jež se spřátelily při čekání na své syny, navštěvující tzv. vzornou školu v Panské ulici. Tichý disponoval nemalým kapitálem a Barta byl zkušeným odborníkem i obchodníkem. Společně v roce 1875 založili firmu *Barta a Tichý* a v Hlubočepích postavili vápenku.

Od místního velkostatkáře Říhy si pronajali a posléze koupili rozsáhlé pozemky sahající od viaduktu Buštěhradské dráhy až po železniční zastávku Hlubočepy. Vápenec lámali na několika místech podél železniční trati, v Klukovicích a Řeporyjích, a pálili jej v jednoduchých zděných polních pecích. Hlavními odběrateli byli pražští stavitelé a cukrovary.

V roce 1878 založili společně s Bartovým švagrem Karlem Hartigem, starostou Vinohrad, v Hlubočepích továrnu na výrobu keramiky, terakoty a šamotu (označení pro výrobky vypalované na žlutou barvu chamois). Tomuto sortimentu František Barta přikládal velký význam. Svého staršího syna Jaroslava (20. 7. 1866 – 20. 11. 1915) dal vyučit sochařskému modelování. V té době byly oblíbené zahradní sochy tanečnic *Cerery* (Živěny) nebo *Héby* (Mladany), ale také býčí či koňské hlavy a balustry (kuželky), z nichž se skládaly balustrády. Největší výrobky, terakotové sochy karyatid, tj. dívčích postav v dlouhé říze, bylo možno ještě dlouho spatřit v zahradách mnohých pražských vil. Současně vyráběli vodovodní roury, žlaby pro píci, komínové nástavy, dlaždičky apod.

O pět let později vstoupil do firmy mladší syn Ferdinanda Barty Rudolf (1868 – 1952), otec ing. Rudolfa Bárty ml. Po gymnaziálních studiích absolvoval obchodní akademii a pracoval jako bankovní úředník v *Hospodářské úvěrní bance*. Z firmy nevelké rozsahem vybudoval spolu se svými společníky během následujícího půlstoletí jedny z největších závodů na výrobu stavebních hmot v meziválečném Československu, jejichž výrobky nacházely odbytiště jak v tuzemsku, tak v zahraničí.

Začínal nejprve akvizicí zakázek a jako obchodní cestující jezdil nabízet firemní výrobky. Na nádraží na Smíchově započal s výrobou betonových tašek a dlaždic a zanedlouho přenesl prosperující provoz do Zbraslavské třídy. Zavedl také výrobu chodníkových mramorových kostek v lomech červeného mramoru ve Slivenci a černé mozaiky v Kosoři.

Slibný rozvoj firmy narušila těžká nemoc a předčasná smrt Ferdinanda Barty na počátku 90. let 19. století a krach vídeňského zástupce Spitzera v roce 1905. Tato událost neznamenala jen značnou finanční ztrátu, ale měla i tragickou dohru. Rudolfa Bartu během jednání ve Vídni ranila mrtvice a více než rok byl zcela vyřazen z řízení podniku. V těchto letech spočinulo veškeré vedení firmy na bedrech Karla Tichého, který se výrazně angažoval i v obchodnickém spolku *Merkur*, jehož byl předsedou, a zasedal v řadě správních rad průmyslových podniků. Činný byl i v pražské komunální politice, nejprve jako obecní starší (1889–1899) a pak jako člen obecní rady (1891–1899). V roce 1891 byl zvolen do *Pražské obchodní a průmyslové komory*, v letech 1901–1908 se stal poslancem českého zemského sněmu. Po jeho smrti se vedení firmy ujal již uzdravený Rudolf Barta a započal s radikální modernizací všech závodů. Jeho úsilí však přerušila první světová válka.

Po jejím skončení probíhala dlouhá jednání o spojení s firmou Max Herget a posléze k prvnímu lednu 1921 byla založena akciová

společnost *Spojené pražské továrny na staviva.* Na první schůzi správní rady se stal jejím předsedou a generálním ředitelem společnosti Rudolf Barta, místopředsedou dr. Jindřich Herget a do správní rady byl v červnu 1922 kooptován prezident *České banky* Bohuslav Rosenkranz. Dobový tisk fúzi obou firem uvítal a konstatoval, že *„byla vytvořena silná společnost, jež bude míti v době dnešní a zejména pak v době očekávaného stavebního ruchu jistě dobrou příležitost se uplatnit“*. Akciový kapitál činil 16 milionů korun, ale společnost neměla dostatečný provozní kapitál.

Jedním z jejích prvních a hlavních úkolů se stala rekonstrukce zastaralých provozů. S ohledem na situaci na trhu cementu bylo rozhodnuto věnovat prvořadou péči cementárně v Radotíně a neprovádět žádné větší investice v lomech a vápenicích. Stroje na modernizaci cementárny byly objednány u německých firem vzhledem k výhodnému kurzu marky kvůli rostoucí inflaci v Německu.

V létě 1923 rekonstrukce skončila, ale cementárna byla po celý rok mimo provoz a na počátku následujícího roku pracovala pouze jedna pec. Zapálení druhé se zdrželo vinou opožděných dodávek ze *Škody Plzeň* a z *Chlumecké strojírny*, a tak závod pracoval s dvěma pecemi až od 13. října 1924. To způsobilo značný propad výroby a problémy s hrazením vynaložených investic.

Společnost se tak dostala do velmi obtížné situace a nutně potřebovala další úvěr. Hospodaření v roce 1923 skončilo ztrátou více než pěti milionů korun a tíživá finanční situace dospěla tak daleko, že nebylo možné splácet staré pohledávky ani běžné výlohy. *Česká banka* byla ochotna poskytnout úvěr ve výši 2,5 milionu korun, s tím, že dalších 2,5 milionu korun vloží velkoakcionáři jako dotování akcií. Ti se však na tomto kroku neshodli, a tak bylo nutno přikročit k sanaci společnosti. Požadovaný obnos poskytl pražský velkoobchodník uhlím Rudolf Weinmann s tím, že ve společnosti získá majoritu. Akciový kapitál byl snížen ze 16 miliónů korun na polovinu a hodnota akcií snížena okolkováním ze 400 Kč na 200 Kč nominale). Weinmann byl zmocněn k bezprostřednímu vedení obchodů a řízení všech běžných záležitostí a jmenován generálním plnomocníkem společnosti při jednání o kartelech v cementářském i vápenném průmyslu. Podle vzpomínek Rudolfa Bárty však, „přesvědčiv *se o správnosti dosavadního vedení,“* respektoval rozhodování vrcholného managementu firmy.

Zadlužení dosáhlo takového rozsahu, že je nemohl vyvážit ani rozvoj závodu v Hlubočepích a lomů na červený mramor ve Slivenci (v roce 1887 zde pracovali pouze dva dělníci, v druhé polovině 20. let minulého století jich bylo už 200 a stejný počet se věnoval zpracování

kamene). Kamenické oddělení bylo největším ve svém oboru a firma obložila četné veřejné budovy v Praze, Brně i Bratislavě (jako první použila například slovenské travertiny, vedle mramoru pracovala s diabasy, trachity a rhyolity).

Je otázkou, zda bylo vhodné v letech, kdy firma nebyla ještě stabilizována a teprve budovala síť skladů, investovat další prostředky do nákupu četných pozemků (v lednu 1922 schválila správní rada koupi a pronájem pozemků v Koněprusích od firmy *Jíra & Veselý* a pozemků na Zlíchově a jednala o koupi pozemků od ing. Jana Kubíčka, majitele panství Lochkov, v dubnu téhož roku schválila koupi pozemků v Radotíně od pana Drhoty a dále byly zakoupeny v Řeporyjích) a rozšiřovat firmu připojováním dalších podniků (na počátku roku 1922 se stala členem akciové společnosti, která převzala firmu *Víšek*, ta však dokončovala vnitřní zařízení, což vyžadovalo další náklady).

Umořování dluhů poznamenalo celou druhou polovinu 20. let a způsobilo odsunování dalších důležitých investic. K další modernizaci radotínské cementárny společnost přikročila až na přelomu 20. a 30. let, a tak se nemohla dostatečně podílet na velkém stavebním boomu. Ke stabilizaci firmy došlo teprve po odeznění velké hospodářské krize v polovině 30. let.

V roce 1930 byl sice navýšen akciový kapitál a změněn název na *Prastav* (Spojené pražské továrny na staviva), ale společnost se s nedostatkem kapitálu potýkala nadále. Navíc zmeškala období konjunktury a provedla modernizaci závodu až na samém prahu hospodářské krize. Přesto správní rada v roce 1932 s uspokojením konstatovala: *„Můžeme říci, že jsme přišli s investicí v nejvyšší čas, protože zvýšení norem, jež se právě projednává a jež znamená zvýšení pevnosti někde skoro o 100 %, by bylo způsobilo, že cement před rekonstrukcí vyráběný by nebyl býval vyhovoval.“*

Provoz v Radotíně nebyl jediným, kde bylo nezbytně zapotřebí investic. Závody na Zlíchově a v Hlubočepech neměly k dispozici dostatek vlastních surovin a tak je bylo nutné dovážet (pro vápenici v Holyni až z Loděnic u Berouna). Vápenice v Berouně, kterou firma koupila od firmy Josef Procházka v roce 1925, byla s vypětím udržována na hranici rentability.

Výstavba opevnění v pohraničí znamenala zvýšení poptávky po cementu a rozmach výroby. *Prastav* zakoupil od firmy *Josef Kukla válcovny a železárny v Pečkách*, kde se vyrábělo armovací kulaté železo. Tuto výrobu postupně vytlačila produkce lehkých stavebních desek. V Loděnici u Berouna byla v roce 1940 zakoupena firma *Essas*, přejmenovaná v roce 1945 na *Stavela*.

Na konci třicátých let, kdy se Rudolf Bárta ml. stal generálním ředitelem, prožíval *Prastav* období svého vrcholu. Společnost zavedla řadu technologických a technických zlepšení. Úspěšně vyřešila problém kontinuální výroby slinku v šachtových pecích a jako výrazné technické zlepšení byl pro přípravu suroviny zaveden granulační talíř, rozšířením odtahových kanálků se zvýšil výkon kruhových pecí na výrobu vápna. Dále byla obnovena výroba pražského hydraulického vápna a vápna značky *Atlas*. Pracovníci *Prastavu* jako první v Československu provedli clonový odstřel a elektrické odpalování. Velmi úspěšně se rozvíjela produkce izolačních desek. Další rozvoj však podvázala různá omezení související s válečným řízeným hospodářstvím i zatčení generálního ředitele firmy.

Bartové nebyli jen průmyslníky. Rudolf Barta, otec Rudolfa Bárty, měl výrazný organizační talent. Již před první světovou válkou zasedal ve výboru *Spolku průmyslníků*. Po vzniku republiky se stal jedním ze zakladatelů *Ústředního svazu československých průmyslníků* a podílel se zejména na formování skupiny průmyslu staviv. Když se tato skupina v roce 1923 rozštěpila na řadu samostatných zájmových svazů, nadále zůstal členem prezidiálního výboru a předsedal veletržní sekci. Propagaci průmyslových výrobků věnoval značnou energii, v roce 1932 byl zvolen předsedou správní rady *Pražských vzorkových veletrhů*.

Měl značnou zásluhu na vydávání odborné literatury, podílel se na založení časopisu *Stavivo* (první číslo vyšlo v roce 1920). Nezapomínal ani na kulturu a působil jako předseda Městských divadel pražských. Díky příjemnému vystupování byl pokládán za lva salónů a po dlouhá léta předsedal plesovému výboru obchodnického spolku *Merkur*. Dále byl činný jako předseda sboru znalců při Státní statistické radě pro obor keramiky a od roku 1919 jako první místopředseda *Úrazové pojišťovny dělnické pro Čechy*.

Reflexe

Bylo třetího května 1946. V místnosti účtárny *Prastavu* se naposledy sešli zaměstnanci ústředí a techničtí a administrativní pracovníci. Na závěr setkání zněla ztichlou místností báseň účetního závodu pana Hubáčka nazvaná *Epitaf*. Přes slavnostní ráz byla nálada poněkud stísněná. Mnozí tušili, že se po mnoha letech společné práce vidí naposledy:

„Nuž tedy sbohem. Již přišla hodina
kdy celá Prastaváků rodina
se rozlétá jak ptáci ze svých hnízd,
jak ze stromu když opadává list.
…
„On cement vyráběl, vápno i kámen,
co platno vše, teď je s ním amen.
Teď do země, z které žil, opět se vrací,
on zemřel prý na tuhle socializaci…“

Poslouchal i poslední generální ředitel *Prastavu*, padesátiletý ing.

Rudolf Bárta mladší. Se zánikem firmy se smiřoval jen velmi těžce, ještě bolestněji nesl fyzický zánik většiny závodů společnosti. Snad i proto ve svých vzpomínkách líčil historii firmy poněkud zidealizovaně.

L:

Rudolf Bárta: Z dějin akciové společnosti PRASTAV. Příspěvky k dějinám skla a keramiky 1. Praha 1971; Jaroslav Láník – Miloš Cikrt: Dvě tisíciletí vápenictví a cementárenství v českých zemích. Praha 2001; AZ [Aleš Zářický], Barta (Bárta), rodina manažerů a podnikatelů v chemickém průmyslu a průmyslu stavebních hmot. In: Historická encyklopedie podnikatelů Čech, Moravy a Slezska. Ed. Milan Myška a kol. Ostrava 2003; Komerční rada Rudolf Barta – předseda správní rady P. V. V. In: Úspěch 5, 1934; Kom. rada Rudolf Barta, president a generální ředitel Spojených pražských továren na staviva, šedesátníkem. Stavivo 9, 1928; O. Kallauner: Komerční rada Rudolf Barta sedmdesátníkem. Stavivo 19, 1938; Dr. ing. Rudolf Barta mimořádným profesorem Českého vysokého učení technického v Praze. Stavivo 19. Praha 1938; AZ [Aleš Zářický], Tichý, Karel. In: Historická encyklopedie podnikatelů Čech, Moravy a Slezska. Ed. Milan Myška a kol. Ostrava 2003.

Duben

Z radnice

Starosta Milan Jančík prosazuje na radnici dialog se zastupiteli napříč politickým spektrem

Starosta Milan Jančík uklidňuje situaci v městské části Praha 5, která poslední rok zaznamenala mnoho nepěkných útoků na jeho osobu i na radnici. Proto svolal na 2. dubna 2008 jednání předsedů všech politických stran zasedajících v zastupitelstvu a také ostatní zastupitele, kteří mají zájem na klidném rozvoji městské části Prahy 5. V uzavřeném jednání chtěl debatovat o prioritách v práci jednotlivých zastupitelů, od všech se dozvědět co považují za důležité a co konkrétně v oblastech jejich zájmu připravují pro jednání orgánů městské části, tak aby mohly být jejich návrhy a myšlenky případně realizovány. „Praha 5 je jen jedna a snahou všech zvolených zástupců musí být konkrétní práce, nikoliv jen kritika. Od setkání kolegů zastupitelů, které připravuji v přátelském duchu, očekávám konstruktivní návrhy a pohledy do budoucnosti," informoval.
K podobnému jednání chce zastupitele starosta svolávat pravidelně minimálně třikrát ročně. „Ukáže-li se, že pokud je to nutné se setkat operativně, svolám kolegy okamžitě na nejbližší možný termín," dodal Milan Jančík.

Radní Michal Šesták o informovanosti obyvatel Prahy 5

Radní Michal Šesták potvrdil, že podle nedávno zveřejněných výsledků šetření European Monitor of Government Communications se Praha 5 umístila na druhém nejlepším místě v kvalitě informování obyvatel a návštěvníků. „Velmi mne to těší nejen proto, že mám na radnici oblast komunikace na starosti, ale i z důvodu, že Rada MČ Prahy 5 zkvalitnění informovanosti občanů přislíbila. Obecně považuji komunikaci za velmi důležitou. Když spolu lidé nekomunikují, vzniká řada zcela zbytečných problémů. Pro zlepšení informovanosti jsme od začátku volebního období udělali mnoho. Na internetu jsme například zavedli on-line přenosy z jednání zastupitelstva městské části. Každý občan tak má možnost sledovat jednání zvolených zástupců. Jedním z dalších projektů v uvedené oblasti je fungování Infocentra Prahy 5, které bylo otevřeno na přelomu února a března roku 2007. “

Úřední oznámení

V Praze má 15 ulic nová jména, na Smíchově je ulice pojmenovaná po Ladislavu Klímovi

Ulice na pražském Smíchově ponese jméno filozofa, spisovatele a bohéma Ladislava Klímy, rozhodla o tom dne 1. 4. 2008 městská rada. Další komunikace dostane název po písničkáři Karlu Krylovi nebo po pediatrovi Josefu Švejcarovi. Nová jména získalo celkem 15 ulic a jedno náměstí, které vznikly po dokončení bytové výstavby v Praze 5, 13 a Čakovicích. Ulice, kterou radní

Filosof Ladislav Klíma

pojmenovali po spisovateli a filosofovi samoukovi Klímovi, vychází ze Štorkánovy ulice. Bohém, originální myslitel a autor fantaskních příběhů, z jehož svérázných názorů čerpala inspiraci řada umělců a nejhlasitěji se k němu hlásil Bohumil Hrabal, je pochován na Malvazinském hřbitově. V Jinonicích budou lidé nově procházet také Vidoulskou ulicí, která se bude jmenovat podle

nedalekého kopce Vidoule; Břežáneckou ulicí, která ponese název podle obce Břežánky v Severních Čechách, nebo Mšeckou pojmenovanou po obci u Nového Strašecí. Otopašská ulice má připomínat jednoho z někdejších majitelů Jinonic a Butovic Albrechta Pfefferkorna z Otopachu, Vacínovská dalšího vlastníka Pavla Michnu z Vacínova. Pekařská se bude jmenovat nová komunikace, která navazuje na ulici stejného jména. Podle své polohy dostane název ulice Pod stolovou horou.

Územní rozhodování a stavební aktivity

Místo pro školu zaberou byty

Na Smíchově ubude další prostor pro školku, park nebo hřiště. Společnost Hochtief Development totiž chce vybudovat 173 bytů na pozemcích, které územní plán předurčoval pro veřejnou vybavenost. Změnu plánu projednal odbor územního plánu magistrátu. „V Praze 5 jako opozice evidujeme v poslední době velkou vlnu takových účelových změn, které rozhodně nejsou ve veřejném zájmu. Radnice nemá jasnou strategii zužitkování pozemků ve své městské části a potom přichází o místa, kde by mohla vyrůst hřiště nebo sociální byty," řekl zastupitel Prahy 5 za Stranu zelených Ondřej Velek. Vedení radnice se k projektu s názvem Rezidence Park Mrázovka na rohu ulic Na Zatlance a Ostrovského nevyjádřilo. Městská část se tak připraví o pozemek, na kterém mohla podle územního plánu prosadit veřejně prospěšnou stavbu. O tom, že se jí takových možností spíše nedostává, svědčí i nedávná výpověď z nájmu občanskému sdružení Šance. To se muselo vystěhovat z prostor v Nepomucké ulici. V uvolněném domě hodlá radnice obnovit školku. Podle Ondřeje Velka se městská část chová nekoncepčně i jinde. „Místo aby si nechala pozemky na výstavbu domu s pečovatelskou službou, prodá je developerovi, pak od něj draze několik bytů vykoupí a prohlásí je za sociální," tvrdil zastupitel. Praha 5 se podobně jako ostatní městské části potýká s problémem nedostačující občanské vybavenosti pro obyvatele nových bytových komplexů. Developeři zužitkují každý kousek volné parcely a promění ho v bytový dům, málokde ale projekt doplní také obchody, hřištěm nebo školkou. O tom, jak přesně bude vypadat projekt Rezidence Park Mrázovka, zatím nemá přesně jasno ani developer. „Projekt je teprve v začátcích, ale určitě počítáme s nějakými obchody, zelení nebo dětským hřištěm, jednoduše ekologickým bydlením," vysvětlil jednatel Hochtief Development Peter Noack. Podle něj se začne stavět nejdříve v polovině příštího roku (2009). Pozemky ohraničené prudkým svahem parku Mrázovka a

ulicemi Na Zatlance a Ostrovského už patří developerovi. Ten výstavbu v bývalém areálu Výzkumného ústavu chladírenské techniky považuje naopak za přínos pro čtvrť. „Areál už nejméně osm let chátrá, je opuštěný, jen se v něm parkuje. My provedeme dekontaminaci, staré domy strhneme a místo oživíme," tvrdí Noack.

Pražský magistrát chce prodat dům na Smíchově

Pražský magistrát rozprodává nepotřebný majetek. Městská rada v úterý 27. 5. 2008 odsouhlasila prodej lukrativního domu ve Štefánikově ulici na Smíchově. Na prodej prázdného domu, ve kterém dříve sídlila Technická správa komunikací, byla vyhlášena celkem tři výběrová řízení. Z posledního, do něhož se přihlásilo osm zájemců, vzešla jako vítěz firma Exchange s. r. o. „Rada odsouhlasila prodej domu nejvyšší nabídce," informoval tiskový mluvčí magistrátu Jiří Wolf. Pokud obchod ve čtvrtek schválí zastupitelstvo, město obdrží od kupce 71 111 111 korun. V přízemí budovy vznikne sídlo firmy poskytující finanční služby. Kromě toho bude ve spodní části domu sídlit lékárna s nepřetržitým provozem. Ve vyšších patrech by měla sídlit vysoká zdravotnická škola. „Ve prospěch Prahy bude zřízeno věcné břemeno, spočívající v právu umístění, udržování a oprav městského kamerového systému," popsal součást prodejní smlouvy Wolf. Dům se nachází v atraktivní lokalitě. Zadním traktem budova sousedí s nákupním centrem Nový Smíchov, vedle je smíchovská radnice a naproti přes ulici barokní vila Portheimka. Budova je další z nemovitostí, kterých se magistrát zbavuje po sestěhování svých úřadů do sídel na Mariánském náměstí a v Jungmannově ulici v roce 2006.

Podniky a podnikatelé

Společnost IMMOEAST prodala Anděl Park B

Společnost IMMOEAST prodala dne 17. 3. 2008 za cca 71,5 miliónů eur kancelářský objekt Anděl Park B společnosti SEB Immobilien-Investment GmbH, která je součástí realitního investičního fondu SEB Asset Management AG. IMMOEAST získal Anděl Park B, který má celkovou pronajímatelnou plochu cca 23 tis. metrů čtverečních a je nyní plně pronajat, v roce 2005. Hlavními nájemci jsou Johnson & Johnson, Hochtief, Whirlpool, Ferrero, Carl Zeiss, UniCredit Leasing a Imperial Tobacco. Anděl Park B se nachází v atraktivní kancelářské oblasti městské části Praha 5. Investiční oddělení společnosti Jones Lang LaSalle vystupovalo v roli realitního poradce na straně prodávajícího. Anděl Park B je po Europe Tower v Budapešti dosud největším objektem, který společnost IMMOEAST prodala. „Jsme velmi potěšeni tím, že jsme jako kupujícího pro Anděl Park našli

jednoho z nejrenomovanějších evropských investorů do nemovitostí," řekl generální ředitel společnosti IMMOEAST Karl Petrikovics. „Díky vynikající struktuře nájemců a dobré poloze, která umožňuje očekávat dlouhodobý růst nájmů a tržní hodnoty, je Anděl Park zajímavým pro investory s dlouhodobou orientací, jakými jsou německé realitní fondy. V současné době je pozitivní fakt, že se trhy střední Evropy stávají stále atraktivnějšími pro realitní fondy a penzijní pojišťovny." Oproti tomu podniky se strukturou společnosti IMMOEAST přesouvají své investiční těžiště na méně rozvinuté trhy, ležící dále na východ. To umožní transakce, které jsou pro obě strany velice lukrativní."

Elektronická dražba provozního areálu automobilových opraven v Praze 5 - Radlicích

Dražební společnost Clanroy Sales, a.s. připravila na 17. 6. 2008 v 11.00 hod. elektronickou dražbu provozního areálu automobilových opraven s pozemky o celkové výměře 21 655 m2 v Praze 5 - Radlicích. Účastníci dražby museli složit dražební jistotu ve výši 10 milionů korun českých. Provozní areál automobilových opraven je situován při hlavní komunikaci ulice Radlická a ulice U Slévárny, která prochází areálem. Budovy, haly a další objekty jsou převážně využity k opravárenské, administrativní a skladové činnosti. Nejstarší objekt, bývalá slévárna, byl postaven v roce 1922, postupně k němu byly přistavovány další objekty charakteru sociálního zázemí s výrobními a skladovými halami, včetně příslušenství. Celý areál je vytápěn z plynové kotelny, která byla kompletně zrekonstruována v období roku 1996. Kromě staveb hlavní, vedlejších a pozemků jsou předmětem prodeje venkovní úpravy (rozvody vody, kanalizace - vnitřní rozvod, kanalizace trubní - hl. řád, přípojky elektro kabel Al 50 mm, komín, plynovody nízkotlaké a středotlaké, teplovody, odlučovač, vedení elektro - nízké napětí, ploty, podezdívky, opěrné zdi, vrátka a vrata, kanalizační šachta) a trvalé porosty.

Byty a bytová politika

Levnější byt pro babičku? Na Praze 5 žádný problém

Radnice Prahy 5 umožňuje seniorům převod obvyklých obecních nájemních bytů na byty zvláštního určení. Podle místostarosty Jana Smetany (ČSSD) pak lidé v těchto bytech platí nájemné 40 korun za metr čtvereční, regulované nájmy už jsou vyšší. Byty zvláštního určení však nelze převádět na příbuzné. Radnice Prahy 5 umožňuje seniorům převod obvyklých obecních nájemních bytů na byty zvláštního určení. Počet těchto bytů se podle něho stále mění, nyní jich je v městské části kolem sedmi desítek. O změnu v klasifikaci bytů mohou

nájemci radnici kdykoli požádat, musí však být v důchodu, nebo být invalidní, uvedl místostarosta. Musí také doložit, že jsou nemajetní. V Praze 5 žije přibližně 18 tis. lidí starších 62 let, dodal Smetana. Nájemné v bytech zvláštního určení se podle něho bude vždy zvyšovat o inflaci. Zda bude růst nad její míru, bude věcí diskuse v radniční koalici.

Ilustrační fotografie

"ODS a ČSSD mají odlišný názor," řekl starosta Milan Jančík (ODS). Podle občanských demokratů by se nájemné mělo zvyšovat víc. "Je důležité najít správnou cestu a zabránit zneužívání malých bytů určených pro starší občany," dále uvedl starosta Městské části Praha 5. Podle jeho zástupkyně Lucie Vávrové (ODS) jde o kompromis, kdy město má záruku, že v bytech nebudou bydlet jiní lidé než důchodci, a senioři jistotu, že v nich prožijí stáří. V pražských penzionech pro seniory je zhruba šest stovek bytů. Bydlí v nich asi tisíc lidí.

Doprava

Metro povede do Motola za šest let. Opozice však tvrdí, že tam také skončí

Trasa A pražského metra bude prodloužena rovnou do stanice Motol. Původně se předpokládalo, že první etapa prodloužení metra skončí ve stanici Petřiny, radní ovšem začátkem léta roku 2008 rozhodli, že obě stanice budou budovány zároveň. Stanice Petřiny by měla být otevřena v roce 2013. O rok později má být uvedena do provozu stanice v Motole. Náklady na výstavbu budou kolem 17,5 miliardy korun a město předpokládá, že využije evropské peníze. Kritici ze strany opozice ale tvrdí, že tam také metro může skončit. „Až bude metro dostavěno do Motola, nebude potřeba, aby vedlo dál směrem na letiště," obává se zastupitel Petr Zajíček (KSČM), který je zároveň místopředsedou dopravního výboru zastupitelstva. Podle něj bude v té době cestujícím sloužit odbočka buštěhradské dráhy, která spojí ruzyňské letiště s Libocí, Dejvicemi, Hradčanskou a Masarykovým nádražím. Investice v řádech dvaceti miliard korun by byla zbytečná i podle zastupitele Jiřího Witzanyho (SNK ED). „Myslím, že teď se mluví o tom, že metro povede na letiště. Je zaznamenané i v územním plánu, ale později se dá přednost dostavbě trasy D směrem do Písnice. Tam je spojení špatné, respektive žádné," předpokládá „změnu" ve

vývoji Witzany. Návrh radního pro dopravu Radovana Šteinera (ODS) nepočítá s tím, že by metro v Motole končilo. „Úsek do Motola lze realizovat souběžně s výstavbou trasy do Petřin. Tedy za pět let povede metro na Petřiny a o rok později bude zprovozněna stanice Motol. V roce 2018 se jeho výstavba posune až na Letiště Ruzyně," citoval radní pro dopravu z materiálu, který včera rada schválila, s tím, že nepředpokládá žádné změny, kvůli nimž by podzemka měla skončit v Motole. Radní se rovněž shodli na tom, že stanice metra v Motole je nutná i z důvodu lepší dopravní obslužnosti blízké Fakultní nemocnice Motol a nemocnice Na Homolce.

Školství a dětské aktivity

Školství na Smíchově

Smíchov byl historicky doložen již roku 1406, ale historie zdejšího školství se začíná psát až v roce 1766, tedy osm let před zavedením povinné školní docházky císařovnou Marií Terezií. Ale jak říká známé přísloví, každý začátek je těžký, a to platí i pro smíchovské školství: „Jakož byly počátky Smíchova velmi nepatrné a jakož dlouho trvalo, než se z nich nynější lidnaté a výstavné město vyvinulo, rovněž nepatrné byly počátky školství jeho, a rovněž mnoho času uplynulo, nežli se zde stal obrat k lepšímu," stojí ve smíchovské farní knize, kam tehdejšího farář Jana Konráda dále poznamenal: „Školy veřejné, čehož je velmi želeti, na Smíchově není, toliko v jistém domě, od farní budovy dosti vzdáleném, vyučuje mládež v domě svém jakýsi Müller, absolvent filozofie. Přečasto napomínal jsem rodiče, aby své dítky tam posílali. Avšak učitel, který je též hudebníkem, hrává na různých místech, aby se obživil, a tudíž doma často nebývá, dává se zastupovati dcerou svou. Proto mnozí rodičové děti raději do Prahy posílají, jiní raději do školy u svatého pole na Malé Straně, čímž ubohé stádečko dětí se rozptyluje a jednota učení značně trpí." Faráři Konrádovi opravdu záleželo na tom, aby ve své farnosti měl možnost vzdělání pro své malé ovečky, a tak se po celý svůj život angažoval v oblasti školství. Začal tím, že tzv. soukromé škole Müllerově předepsal jistý řád. Stanovil začátek vyučování na 7 hodin ráno v zimě a už od půl sedmé v létě. Dopoledne se vyučovalo slabikování, čtení, psaní, počty, náboženský zpěv a poté děti navštívily kostel a odpoledne měly opět čtení, psaní a předmět nazvaný „naučení dobrých mravů, jichž třeba ke slušnému obcování s lidmi". Je samozřejmé, že faráři nestačila pouze soukromá škola a usiloval o zřízení veřejné školy a povolení platu pro učitele, ale jeho snaha se projevila až roku 1772, když magistrát povolil příspěvek pro učitele – 20 zlatých ročně na byt, což byla ovšem velmi směšná částka.

Tudíž se nikomu nevyplatilo být učitelem na plný úvazek a na místo učitele se hlásili lidé bez potřebné kvalifikace, kteří brali učitelování jen jako přivýdělek.
V letech 1779-1786 se na Smíchově vůbec nevyučovalo a roku 1786 arcibiskupská konzistoř vydala dekret, kterým zřídila triviální školu u kostela sv. Filipa a Jakuba, na které byl prvním učitelem Antonín Václav Evančický. Se zřízením této školy začínají skutečné dějiny smíchovského školství. Evančický vydržel v této škole pouhé čtyři roky a po něm nastoupil na uvolněné místo jistý Bernard Sprotz. Sprotz byl Němec, původním povoláním tkadlec a ve škole vydržel celých 31 let, což se zdá neuvěřitelné, když si uvědomíme, že mezi dětmi neměl žádnou autoritu: „Mládež chodila do školy málo a vyváděla různé kousky. Hoši utíkali ze školy na silnici a na hřbitov a učitel se za nimi s rákoskou honil.“ Roku 1817 začal učit František Kudrna, za kterého se situace trochu zlepšila. Ale jeden problém tu byl pořád, a to ten, že děti chodily do školy málo, jejich prospěch byl rodičům lhostejný a kromě toho si také nechávali děti doma i proto, aby pomáhaly s prací doma a na poli. Tenkrát jim ještě nehrozilo, že jim odeberou sociální dávky, když nebudou posílat děti do školy. Od roku 1846 zde učil Jan Sigmund. Ten byl velmi dobrým učitelem, neboť své povolání upřímně miloval a dokonce si i sám vyráběl potřebné pomůcky, protože tenkrát byly školní pomůcky přece jen dost drahé.
Jak je napsáno výše, Konrád se snažil získat peníze pro učitele, ale podařilo se mu získat jen 20 zlatých na byt. Po ještě delší době se Konrádovi podařilo vyprosit i příspěvek na plat. Ten činil 12 zlatých ročně, což také nebyla příliš závratná suma. Takže pokud ubohý učitel nechtěl umřít hlady, nezbylo mu než přijímat od svých žáků (respektive jejich rodičů) tzv. sobotales, což bylo jídlo nebo různé dárky, které dostával v sobotu. Anebo musel mít i jiné zaměstnání. Od roku 1818 měli učitelé dostávat 200 zlatých ročně z nadace, 36 zlatých z fondu, 45 zlatých od pražského magistrátu a i nadále dostávali sobotales. Ale z tohoto museli platit i své pomocníky, takže si polepšili jen o málo. Dalšího zvýšení platů se učitelé dočkali až v roce 1850. Od tohoto roku činil učitelský plat 400 zlatých, první pomocník měl nárok na 250 zlatých, druhý pomocník na 200 zlatých a třetí na 180 zlatých.

Ilustrační fotografie

Důležitou etapou historie smíchovského školství byla výstavba nových školních budov a rozšiřování počtu tříd. Roku 1857 byla postavena nová škola v tehdejší Komenského ulici (dnes je to ulice Na Bělidle): „K nákladu stavebnímu přispěly obec pražská jakožto patron školní 6 000 zlatými, obec smíchovská 12 800 zlatými a obec radlická 1 800 zlatými.“ Byla to trojtřídní škola a z původní školy sem přestoupilo 400 dětí. Avšak v roce 1868 byla triviální škola proměněna na obecní školu hlavní a průmyslovou se čtyřmi chlapeckými a čtyřmi dívčími třídami a paralelkami prvních ročníků, takže zde bylo deset tříd. Potřeba průmyslové školy byla zdůvodněna slovy: „Pro průmyslový ráz Smíchova mělo se všeobecně za to, že zde též průmyslová škola najde vděčné uplatnění.“ Ale průmyslovka vydržela pouhé tři roky a roku 1872 byla uzavřena s tím, že se nehodí do „učební soustavy zákonů školních“. Díky řediteli Františku Zoubkovi byla zřízena vyšší dívčí škola pro žačky od 12 do 14 let, a to na poměrně neobvyklém místě: v restaurační místnosti pivovaru U zlatého anděla. Tato škola ale brzo (1871) zanikla a znovu byla otevřena až roku 1907 v plném rozsahu a od 1. září 1918 fungovala jako dívčí odborná a rodinná škola.

Dne 24. srpna 1873 c. k. zemská rada školní ustanovila, že na Smíchově mají být tyto české školy: 1. měšťanská chlapecká škola trojtřídní ve spojení s obecnou chlapeckou školou pětitřídní

2. samostatná obecná chlapecká škola pětitřídní

3. měšťanská dívčí škola trojtřídní ve spojení s obecnou dívčí školou pětitřídní

4. samostatná obecná dívčí škola pětitřídní

A jak se řeklo, tak se i udělalo, a ve školním roce 1873/1874 byly otevřeny dívčí školy v budově v tehdejší Komenského ulici a chlapecké školy byly umístěny v bývalé továrně na sirky v Plzeňské ulici, která byla k tomuto účelu zakoupena. V tomto školním roce studovalo na smíchovských školách 732 chlapců a 666 dívek, fungovalo i nedělní nepovinné vyučování kreslení a kupectví. Byla podána i žádost o večerní vyučování pro dělníky, ale ta byla zamítnuta.

Německé školy

Vzhledem k tomu, že až do roku 1918 české země úpěly pod rakouským jhem, je zřejmé, že se hojně vyskytovaly i školy, v nichž byla vyučovacím jazykem němčina. I na Smíchově byly takové školy - několik obecných i měšťanských škol a Německé c. k. nižší reálné gymnasium, které vzniklo odštěpením několika tříd z malostranského gymnázia. Zajímavé je porovnat školství české a německé z hlediska počtu žáků. Procento žáků na německých školách bylo totiž vyšší než procento německého obyvatelstva na Smíchově. Není příliš obtížné

uhodnout, proč – do německých škol byly rodiči posílány i české děti, a to z různých důvodů: „Jedni mají za to, že se tam jejich děti snáze německy naučí, jiní opět, pozorujíce v jednotlivých německých třídách menší počet žactva, než ve třídách českých, vidí v tom lepší prospěch vyučování, opět jiní zamýšlejí své děti věnovati studiím, jsou toho mylného náhledu, že se tak státi může jedině na základě a pomoci samospasitelné němčiny…“ Ale byl zde i jeden háček - pokud rodiče poslali svého potomka, který neuměl německy, do německé školy při dobré víře, že se tam německy naučí, mohli se šeredně zklamat a mít doma nevzdělané dítě, které se ve škole nemůže nic naučit, protože nerozumí vyučovacímu jazyku.

Koncem 19. století již bylo smíchovské školství na velmi slušné úrovni, jak o tom svědčí slova Jana Paulyho: „Na Smíchově jest svědomitě o potřeby školní mládeže postaráno a školství smíchovské řadí město do jedněch z nejpřednějších měst českých.“ V této době už bylo školství v zaběhnutých kolejích, problémy nastaly až s příchodem první světové války. V té době totiž učili převážně muži a ti byli povoláváni do války, I. měšťanská škola byla přeměněna v lazaret a její žáci se museli přestěhovat do budovy II. měšťanky, kde probíhalo střídavé vyučování, tzn., že jedna škola vyučovala dopoledne, druhá odpoledne a po týdnu si to vyměnily.

Zajímavou věcí je také fakt, že roku 1917 byly sebrány k válečné potřebě školní zvonky. Během války (a nejen tehdy) se také stávalo, že nebylo uhlí, a tudíž nebylo čím topit. Ředitelům pak nezbývalo nic jiného než vyhlásit prázdniny, nebo učit ve studených třídách. Radní mysleli i na volný čas smíchovských dětí a roku 1908 byl otevřen Městský útulek školní mládeže. Ten byl určen pro šestileté až jedenáctileté děti rodičů, kteří trávili celý den v práci nebo se jim z jiných důvodů nemohli věnovat. Během první světové války byly do útulku přijímány děti od šesti do čtrnácti let. Útulek měl podobnou funkci jako dnešní družiny: děti chodily na vycházky do okolí, na plovárnu, v zimě chodily sáňkovat nebo se klouzat na řece. Pokud zrovna nebyly venku, tak se věnovaly rukodělnému zaměstnání – vyráběly drobné předměty z papíru, dřeva, vlny atd., které si pak o Vánocích a Velikonocích nosily domů.

Ve školním roce 1913-1914 byla také otevřena první smíchovská pomocná škola, která tenkrát představovala dnešní zvláštní školu. Její funkci plně vystihují tyto dva citáty: „Děti, které z různých příčin zůstaly opožděny ve vývoji duševním a které na škole obecné nemohou stačiti tempu i požadavkům učebního cíle, potřebují speciální výchovy, při níž je brán zřetel k jejich individualitě.“ „Pomocná škola, přidělena správou III. obecné škole chlapecké, je

dobrodiním pro úchylné děti a tím i pro obecnou školu, neboť soustřeďuje slabší materiál po stránce intelektuální, ulehčuje svým obtížným úkolem značně práci pro děti normální. Počala se slibně rozvíjeti ve školním roce 1913-1914, kdy na počátku svém v září 1914 pro mobilizaci učitele Boh. Zelenky nebyla již otevřena." Tato škola byla znovu otevřena až roku 1922 a z původní jedné třídy s 20 dětmi se v roce 1925 rozšířila o další třídu a o tři roky později ji navštěvovalo již 40 dětí.

Rok 1919 byl pro smíchovské školy doslova rokem revolučním. Po první světové válce byly na Smíchově dvě chlapecké a dvě dívčí měšťanské školy, a protože už v nich bylo příliš mnoho žáků, každá z těchto škol se rozdělila na dvě a tím pádem bylo na Smíchově již osm měšťanek. Další důležitou událostí bylo zrušení povinných návštěv kostela a náboženské výchovy a neméně zajímavou inovací bylo i zrušení celibátu učitelek.

Dnes má Smíchov rozvinuté střední školství, ale cesta k němu vedoucí byla velmi trnitá. Smíchovští radní se snažili získat svolení ke zřízení české střední školy: „Podávána od roku 1874, kdy tu zřízeno německé gymnasium, k ministru vyučování rok co rok žádosť za žádostí, aby na Smíchově zřízen byl za státní útraty nějaký ústav střední s vyučovacím jazykem českým." Ani opakované žádosti nepomohly, a tak se radní uchýlili k dalšímu argumentu: „Jest právě Smíchov jedinou obcí v Čechách a zajisté i v celém mocnářství, kde jest 19 chlapeckých tříd obecných a měšťanských škol s počtem 1337 českých žáků, aniž by tu bylo nějakého českého ústavu středního." Schválení gymnázia se Smíchovští dočkali až v listopadu roku 1882. Gymnázium bylo nazváno Císařsko-královské gymnasium na Smíchově. Jeho prvním ředitelem se stal Karel Doucha a prvním profesorem byl jmenován Josef Novák. Bylo to čtyřtřídní gymnázium nižšího typu. V prvním roce se otevřely dvě třídy a roku 1884 už se učilo ve čtyřech třídách a v tomto roce se také změnil název na C. k. vyšší gymnasium na Smíchově. První maturitní zkouška zde proběhla až ve školním roce 1899-1900 a až do roku 1919 bylo gymnázium čistě chlapecké – v tomto roce začala na gymnáziu studovat první dívka Marie Weissová. Tímto se na gymnáziu nastartovala koedukace a během školního roku 1929-1930 zde studovalo 610 chlapců a 64 dívek. Roku 1936 bylo gymnázium opět přejmenováno a tentokrát ho pojmenovali na počest učitele, který zde učil 11 let: Státní československé reálné gymnasium Dr. Jindřicha Vančury. Tradici školy pomáhalo tvořit i několik známých profesorů – např. František Drtina, Vojtěch Jirát, Vincenc Lesný a Bohumil Mathesius. Vančurovo gymnázium vychovalo i mnoho osobností, ze kterých je nejproslulejší Jan Werich, dále např.

E. F. Burian, Josef Kemr a jiní. Těžké chvíle škola prožívala během nacistické okupace a poté i během socialistické éry, kdy byla společně s Drtinovým gymnáziem zrušena, respektive přeměněna na jedenáctileté školy. Dnes je to známé gymnázium Na Zatlance. Na Smíchově nebyla jen gymnázia, ale i střední odborné školství. Dlouhá léta sem patřila střední průmyslová škola stavební, která se po druhé světové válce přesunula z Prahy 1 do budovy po bývalé německé reálce ve Zborovské ulici, ale ve školním roce 1993-1994 se odstěhovala do nové budovy v Praze 4. Ještě významnější školou byla průmyslovka založená roku 1901 - C. k. státní průmyslová škola na Smíchově. To, že byla na vysoké úrovni, dokládá i motocykl, který byl vyroben ve školních dílnách roku 1928. Dnes je to Smíchovská střední průmyslová škola.

Další známou školou, tentokrát v Košířích, je gymnázium v budově postavené roku 1937. Během let 1937-1992 se v ní vystřídaly různé základní a střední školy a v roce 1992 se zde začala psát historie Gymnázia Nad Kavalírkou.

Dnes území Smíchova a Košíř disponuje téměř všechny typy škol od mateřských přes základní, zvláštní a střední až po vysoké. Mezi základními školami má poměrně důležitou funkci Fakultní základní škola s rozšířeným vyučováním jazyků, která je umístěna v budově bývalého Drtinova gymnázia. Kromě běžných škol jsou v Praze zde i školy speciální, jako např. bilingvální mateřská škola Pipan a speciální škola pro sluchově postižené v Holečkově ulici, soukromá rakouská škola a gymnázium pro mimořádně nadané děti Buďánka.

Budova ZŠ Pod Žvahovem

Kultura

Výstava obrazů a výtvarných objektů Tvůrčí skupiny QUATTROM

Jde o skupinovou výstavu čtyř výtvarníků, kteří jsou členy „Tvůrčí skupiny“. Tvůrčí skupinu při původním Útvaru hlavního architekta hl. m. Prahy založila skupina nadšenců v roce 1982 s chutí alespoň jednou do roka představit své výtvarné práce, vytvořené v přísném soukromí, kolegům a veřejnosti. Někteří z původních členů se stali profesionálními výtvarníky, jiní se naopak přestali kresbě a malbě věnovat. Tvůrčí skupina pravidelně vystavovala například v Martinském paláci nebo v Sále architektů ve Staroměstské radnici. Tvůrčí skupinu

Quattrom tvoří Alena Hořejší, Miroslav Kubový, Jiří Mejstřík a Milan Mysliveček. Obsahem jejich tvorby jsou obrazy a drobné výtvarné objekty. Jejich tvorba se formou i tématicky odlišuje, ale vhodně doplňuje (mj. krajina, hudba a tanec, historické reminiscence, orientální inspirace nebo velkoplošné malování na hedvábí). Výstava Tvůrčí skupiny QUATTROM byla zahájena
v Galerii Portheimka, Štefánikova 12, Praha 5 dne 25. 3. 2008 a trvala do 13. 4. 2008.

Švandovo divadlo uvádí Maškarádu v Lipusově režii

Premiéru Lermontovovy Maškarády připravuje na sobotu 22. 3. 2008 pražské Švandovo divadlo na Smíchově. Režie inscenace v překladu Emanuela Frynty se chopil Radovan Lipus. „Při prvních úvahách o Maškarádě jsem si vzpomněl na mocný dojem, který na mne už kdysi ve škole ten uhrančivý text udělal," uvedl Lipus, jehož domovskou scénou je Národní divadlo moravskoslezské v Ostravě. „V té době jsem si ani neuvědomoval, jak je překlad Emanuela Frynty skutečný a mocný. Dává prostor pro hrůzu i pro sny. Taky jsem si vzpomněl na inscenaci Ivana Krejčího, které jsem byl kdysi jako divák nablízku. Ale hlavně jsem si vybavil všechny své nerealizované ruské lásky, všechny Jeseniny a Puškiny, plesové masky, veškerý patos a obludnou temnou valící se Něvu, ledovou řeku plnou něhy i hněvu, spějící do šedivě kovového Baltu. Znějící ledovec, který tu Lermontov zanechal," vyprávěl režisér. Hra má podle něj v sobě veliké romantické gesto, hudbu, vášeň, a přesto je to obraz, horečnatý sen. „To mě na tom velice zajímá. A krásné role. Dramatická herecká krajina," doplnil. Do hlavních rolí obsadil Milana Kačmarčíka (Arbenin), Janu Strykovou (Nina), Matěje Hádka (Kníže Zvjozdič), Apolenu Veldovou (Baronesa Štralová), Kamila Halbicha (Kazarin), Tomáše Pavelku (Šproch) a další herce. Autorem scény je David Vávra, s nímž Lipus spolupracoval nejen na sérii televizních Šumných měst. Kostýmy navrhla Katarína Hollá, hudbu složil Tomáš Kočko. Reprízy Maškarády byly ohlášeny na 26. března 2008 a 1., 10. a 29. dubna 2008.

Zdravotnictví a sociální péče

Nemocnice v Motole

V roce 1888 přinesl Časopis lékařů českých zprávu o tom, že „obecní zastupitelstvo na Smíchově uzavřelo stavbu větší nemocnice v systému pavilónovém. (…) Státi bude na pozemku rozsáhlém k účelu k tomu zakoupeném pod Hřebenkami. (…) Se stavbou započne se příštím rokem. Smíchov a okolí má naléhavou potřebu nemocnice." Přestože potřeba nemocnice byla rok od roku naléhavější, stavba nebyla zahájena „příštím rokem", ale

o celé půlstoletí později – za jiných okolností a na jiném místě. Volba padla na Motol, kde měla vyrůst klinická a městská nemocnice. V květnu roku 1936 byly zakoupeny pozemky, na nichž se mělo začít stavět. V květnu 1937 byl přijat vítězný projekt dvou mladých architektů Františka Čermáka a Gustava Paula na výstavbu nemocnice s 1 300 lůžky. Diskuse o tom, zda bude v Motole klinická nemocnice, ukončil v září 1938 mnichovský diktát. Po ztrátě pohraničí s téměř třetinou obyvatel bylo rozhodnuto, že v Motole bude tzv. filiální nemocnice, do níž by se případně umístily některé kliniky z pražské Všeobecné nemocnice. Po vyhlášení protektorátu a uzavření českých vysokých škol dne 17. listopadu 1939 téhož roku byl stavební program motolské nemocnice zmenšen. Přesto byla v roce 1940 zahájena výstavba šestipatrového monobloku, avšak již na podzim následujícího roku byly stavební práce zastaveny. Několik měsíců před tím – v květnu roku 1941 – padlo totiž rozhodnutí, že na volné části pozemku má být urychleně postavena baráková nemocnice jako filiálka vinohradské Všeobecné nemocnice. Projektanti prosadili stavbu přízemních pavilonů z lehkých materiálů s převahou dřeva, aby zdůraznili jejich provizorium. Tato okolnost zachránila na počátku roku 1944 nemocnici před zabráním německou armádou. Po druhé světové válce o dostavbě motolské nemocnice se znovu začalo jednat. Baráková nemocnice měla být nahrazena novým objektem.

Budova modrého pavilonu FN Motol

V souvislosti s přemostěním nuselského údolí a zbouráním větší části dětské nemocnice na Karlově byla v Motole postavena dětská nemocnice. Základní kámen byl položen v dubnu 1964, na podzim roku 1970 do novostavby přicházeli první pacienti. Výstavba křídla pro dospělé pacienty se odkládala tak dlouho, až nebylo možno použít původních plánů, které počítaly s výstavbou zrcadlového obrazu dětské nemocnice. Základní kámen objektu nemocnice pro dospělé byl položen teprve v listopadu roku 1986. O deset let později byl objekt koncipovaný pro socialistické zdravotnictví v podstatě dokončen, jeho zařízení a zprovoznění bylo podmíněno vyřešením nemalých problémů, především ekonomických. Dostavba a celková modernizace nemocnice probíhá až do současnosti. Počtem lůžek a rozsahem poskytovaných služeb

dnes patří Fakultní nemocnice v Motole k největším zdravotnickým zařízením v Evropě.

Veřejně prospěšná činnost

Ahoj, země!

„Lidé v Čechách i na Moravě mají odjakživa rádi svou překrásnou zemi. Rádi se na ni také dívají z ptačí perspektivy…“ Tímto tvrzením začíná stručný a poněkud žertovný internetový průvodce po českých rozhlednách. Je v něm ovšem kus pravdy. Na území České republiky najdeme přibližně 150 stále využívaných rozhleden, mnohé další se buď vytratily, anebo jsou z nich dnes už jen rozvaliny. Výstavba rozhleden byla nesmírně oblíbená v mnoha koutech Evropy na konci 19. století, kdy stále početnější střední vrstva obyvatelstva hledala nové příležitosti, jak trávit volný čas. Lehce zvrásněná krajina a husté lesy střední Evropy byly nejen malebným místem, jako stvořeným pro pěší turistiku, ale připomínaly také ideály romantismu, které tehdy byly zrovna v módě. Výsledkem toho je, že většina evropských rozhleden pocházejících z konce 19. století se nachází na jihu Německa, v Rakousku a v České republice. První české rozhledny byly budovány už kolem roku 1800, ale většina pochází z let 1880 až 1914, což byla zlatá éra turistiky ve střední Evropě. První rozhledny se stavěly většinou ze dřeva a po nějaké době se rozpadly. Později se začal využívat kámen, také cihly a ocel, často s cílem vytvořit stavbu nevšedního vzhledu. Obě světové války znamenaly pro spoustu českých rozhleden předčasný konec. Nacisté jich poměrně hodně úmyslně zničili, báli se totiž, že by věže mohly strategicky posloužit partyzánům a jiným nepřátelům okupačního režimu. Další rozhledny nechal na pospas přírodě komunistický režim. Nová vlna výstavby započala po roce 1989 a ještě dnes se stále staví nové rozhledny a opravují ty staré, mnohde s morální i finanční podporou místních turistických klubů a historických společností. Rozhledny zůstávají i nadále oblíbeným cílem výletníků a existují dokonce internetové stránky, které turisty a cyklisty informují o stezkách mezi jednotlivými rozhlednami i dalšími pozoruhodnými místy.

Praha z ptačí perspektivy

Snad nejproslulejší a bezpochyby nejnavštěvovanější rozhlednou na území České republiky je 60 metrů vysoká replika Eiffelovy věže, kterou Pražané postavili na Petříně při příležitosti konání Zemské jubilejní výstavy v roce 1891. Měl to být nejvýše položený dosažitelný bod v celém městě, kterým také zůstal až do roku 1992, kdy byla po mnoha průtazích dokončena stavba televizního vysílače na Žižkově. Ačkoli petřínských 299 schodů představuje samo o sobě pořádný turistický výšlap, jedná se pravděpodobně o místo s nejlepšími pohledy na českou metropoli.

Rozhledna i pozemní lanová dráha na Petřín vznikly na podnět zakladatelů Klubu českých turistů. Ti se po návštěvě Světové výstavy v Paříži roku 1889 vrhli do shánění finančních prostředků na stavbu pražské rozhledny a dohlíželi na počáteční fázi návrhů. Účast nejrůznějších místních klubů a sdružení byla a je typická pro budování věží na různých místech Česka. Většinu rozhleden však v 19. století nechali postavit velkostatkáři, kteří si tím chtěli dopřát nové potěšení anebo měli v úmyslu podnikat v právě se rozvíjejícím turistickém ruchu a získat tak ze své půdy nový druh příjmů. Nejstarší rozhlednu v Praze najdeme v horní části jižního svahu Košířského údolí, nedaleko od tramvajové zastávky Kotlářka na Plzeňské ulici. Rozsáhlé území bývalo kdysi nádherným anglickým parkem, obklopujícím zámeček stejného jména. Vystavět ho dal hrabě Leopold Thun-Hohenstein, bývalý pasovský biskup, který se rozhodl strávit poslední roky života v Praze. Dokončení rozhledny se však již nedožil. Také Barrandovské terasy v Praze 5 jsou příspěvkem k bohaté tradici českých rozhleden. Úchvatnou funkcionalistic-
kou stavbu s výhledem na Prahu nechal vybudovat strýc bývalého českého prezidenta Miloš Havel. Kaskádovité bílé terasy, navržené známým architektem Maxem Urbanem, měly být odpovědí Prahy na architekturu Hollywoodu 20. let a měly odrážet lesk filmů natáčených v nedalekých barrandovských studiích, která tehdy získávala věhlas ve světě filmu. Hosté večírků na Barrandovských terasách si užívali na atraktivním místě s velkolepým výhledem na město a řeku plynoucí hluboko pod nimi. Barrandovské terasy byly spolu s ostatním majetkem rodiny Havlových (například Palácem Lucerna) po komunistickém puči v roce 1948 znárodněny, začaly být zanedbávány a nakonec byly zcela uzavřeny. Po roce 1989 byl majetek vrácen rodině Havlových, avšak terasy jsou dosud ve velmi špatném stavu. Část areálu poškodil také požár v roce 2001. V médiích se tu a tam objevují zprávy o případné obnově teras, avšak dosud bez konkrétních výsledků.

Sport a zábava

Strážník jel na pomoc maratónci, nedojel. Srazila ho Felície

V průběhu sobotního (26. 3. 2008) pražského půlmaratónu v Nádražní ulici v Praze 5 zkolaboval a padl k zemi jeden ze skoro šesti tisíc běžců. Přítomné strážnici to neuniklo. Hned poskytla běžci první pomoc a neprodleně upozornila své nadřízené. Na místo v Nádražní ulici vyrazil na motorce s rozsvíceným světelným majákem velitel směny smíchovských strážníků Pavel Novotný. „Na Knížecí v prostoru křižovatky ulic Nádražní a Za Ženskými domovy stála Felicie, která

tam v době půlmaratonu neměla co dělat. Řidička auto nastartovala v okamžiku, kdy auto náš strážník předjížděl. Navíc zabočila vlevo, takže přímo najela do strážníka na motorce a srazila jej na zem," potvrdil informace ředitel pražské městské policie Vladimír Kotrouš. Řidičce se nic nestalo. Zato strážníka musela sanitka převézt do nemocnice. Tam lékaři zjistili, že má naštěstí jen pohmožděniny, naraženou páteř a odřeniny. Šestatřicetiletý Pavel Novotný odmítl hospitalizaci. „Večer šel domů. Nenechal si vystavit ani pracovní neschopnost. Prostě zůstal ve službě," řekla nám mluvčí pražských strážníků Radka Bredlerová. Jediná škoda tak vznikla strážníkům na poškozené motorce. Neukázněná řidička má zase poškozený přední levý blatník auta. „Jsme rádi, že nedošlo k újmě na zdraví. I o běžce jsme se postarali do doby, než ho převzali zdravotníci. Také on je v pořádku," dodala mluvčí.

Městská zeleň a ekologie

Radnice Prahy 5 bojuje proti černým skládkám

Problém se zakládáním černých skládek má radnice páté městské části. Ty vznikají zejména v lokalitách, kde neprobíhá pravidelný úklid ulic. „V rámci velkého jarního úklidu se proto chceme na černé skládky zaměřit. Bohužel najít toho, kdo ji založil, je velice složité, stačí, aby někdo někde pohodil pytel odpadků, a další lidé se toho hned chytnou a vznikne skládka," uvedl tiskový mluvčí Městské části Praha 5 Radovan Myslík. Jarní úklid bude stát radnici přibližně dva miliony korun a bude se týkat především oblastí barrandovského a motolského sídliště, Zlíchova nebo Košíř. „Vedle úklidu skládek budeme také zametat ulice, uklízet zbytky zimního posypu nebo vybírat odpadky ze strání podél silnic," upřesnil Myslík. Radnice MČ Praha 5 v současné době rovněž chystá výběrové řízení na firmu, která by se zaměřila právě na boj proti černým skládkám. „Firma by měla být vybrána ještě na jaře," dodal mluvčí. Ročně vyjde městskou část úklid chodníků a ulic na patnáct milionů korun.

Blokové čištění ulic. Ilustrační foto

Potoky v hlavním městě se dočkaly oživení

Praha se v sobotu 22. března 2008 připojila ke Světovému dni vody, který od roku 1993 vyhlašuje Organizace spojených národů. Během svátku se pořádaly osvětové akce, které mají veřejnost a instituce

upozornit na nutnost ochrany a udržitelného rozvoje ve využívání zdrojů vody. Vloni v Praze pokračovala obnova a oživení pražských nádrží. Cílem je, aby se do míst vrátila rozmanitost života – rostlinných a živočišných druhů, vázaných na vodní ekosystémy. „Vznikl i informační systém o pražských rybnících a chráněných územích," uvedl Petr Štěpánek, radní pro životní prostředí. V Praze také probíhá řada revitalizací potoků a nádrží. Zvelebeno už bylo koryto Botiče před Fidlovačkou, obnoven byl i Košíkovský, Krůtecký, Baňský a Čimický potok. Letos pokračuje revitalizace toku Cibulka, přítoku Motolského potoka. Bude otevřeno zatrubnění toku v prostorách suchého poldru Kotlářka s meandrujícím korytem a několika tůněmi. Vzniknou i dva mokřady v lesoparku Cibulka. Obnovy se dočká i Chodovecký potok, opraveno bude i jeho poškozené koryto. Chystá se i oživení rybníka U krematoria na Motolském potoce, kde má být opravena hráz a nábřežní zdi rybníka. Břehy budou osázeny rostlinami, které jsou typické pro mokřady.

Bezpečnost občanů

Městská police v Praze 5 zasahuje až několikrát za noc

Přestože se situace v páté městské části v posledních měsících zlepšuje, místní lidé se stále na mnoha místech v obvodu necítí bezpečně. Patří mezi ně například pěší zóna na Andělu v samotném centru Smíchova, okolí Smíchovského nádraží, ale také řada mnohem méně frekventovaných míst.

„Je to asi měsíc, co v ulici Na Valentince nějaká parta v noci přepadla mého bratra, přišel o mobil, a to měl ještě štěstí," řekl jeden z obyvatel Prahy 5, který nechtěl být jmenován. Další lidé, například z Barrandovského sídliště na okraji městské části, si zase stěžují na časté vykrádání aut v tmavých koutech mezi paneláky, totéž se děje i na nábřeží a v přilehlých uličkách. „Dnes je o strach i jít s dětmi do parku nebo na některá hřiště, drží se tu partičky takové pouliční mládeže," řekla Radka Suchá, která žije na Malvazinkách, nedaleko parku Na Skalce. Ten je vyhlášeným místem výskytu drog i podle místních strážníků, poblíž se totiž nachází i nízkoprahové zařízení pro narkomany. „Pravidelně řešíme problém s drogami v parcích

obecně, ale často nacházíme při akcích na sběr injekčních jehel a stříkaček tyto věci i na dětských hřištích," řekl zástupce ředitele strážníků v Praze 5 Luboš Kožíšek. Potvrdil i další nešvary, na které si místní stěžují. „Na kapsáře na Andělu jsme trochu vyzráli tím, že tu chodí hlídky v reflexních oblecích, počet krádeží od té doby klesl," řekl Kožíšek. Opakovaně musí podle něj strážníci řešit drobné krádeže v obchodním centru Tesco. Více podle něj musí ochránci pořádku vyjíždět k případům hlučných partiček v tichých místech či k podnikům v centru Smíchova, kde si lidé stěžují na rušení nočního klidu. „Jde někdy až o desítky výjezdů za noc," upřesnil Kožíšek. Přes den zase hlídkují strážníci u škol, kde často dochází k obtěžování školáků, na které např. útočí výrostci. Bezpečnost chce zlepšovat i radnice městské části. Minulý týden, v noci ze čtvrtka na pátek, proto spolu se strážníky vyrazila na akci zaměřenou na bezdomovce. Situace se podle šéfa bezpečnostního výboru Prahy 5 Milana Kudryse (ČSSD) neukázala jako kritická. V rámci akce desítka strážníků kontrolovala bezdomovce v tramvajích, ale i ve vytipovaných „doupatech", jako například v podzemí domu Holečkova 86 či bývalé školce v téže ulici, ve statku Šmukýřka, na náplavce Hořejšího nábřeží. „Nikoho jsme nenašli například v osadě Buďánka, naopak čtveřice bezdomovců byla v Kinského zahradě u kostelíka a další u točny tramvají na Zlíchově. Jediný problém byl na Cibulce, kde strážníci odhalili hledanou osobu," dodal zdroj z radnice obeznámený s výsledky noční akce.

Osobnosti, výročí a zajímavosti

Tramvaj do stanice Klamovka postavil Matěj Hlaváček

Za počátek městské hromadné dopravy v Praze se všeobecně považuje rok 1875, kdy zahájila provoz koněspřežná dráha na trati od dnešního Národního divadla do Karlína. Pražská „koňka" se v dalších letech úspěšně rozvíjela a postupně zamířila i do dalších čtvrtí, nástupu tramvají ale odolat nedokázala.

První elektrickou dráhu začal roku 1891 v Praze provozovat František Křižík Vedla z Letenských sadů do Stromovky a otevřena byla v rámci Zemské jubilejní výstavy. Druhá Křižíkova trať propojovala Karlín s Libní a tramvaje začaly rychle nabývat na významu. Netrvalo dlouho a do stavby vlastní dráhy se proto pustil i pražský podnikatel a košířský starosta Matěj Hlaváček. Narodil se roku 1852 v Košířích, které tehdy ještě nepatřily k Praze (začlenění proběhlo teprve roku 1922). Vyučil se řezníkem a jako elév nastoupil na hudební vojenskou školu, kde dosáhl hodnosti šikovatele.

Roku 1878 se oženil s dcerou majitele usedlosti v Košířích a věnem získal pozemky, na nichž se

nacházela cihelna. Tu pak několik let úspěšně vedl a stal se zámožným občanem. Později zakoupil ještě druhou cihelnu pod Kotlářkou, postavil několik domů a v Podhájí provozoval hostinec.

Roku 1887 se stal starostou Košíř, soukromé podnikání ale neomezil. Naopak. Od hrabat Clam-Gallasů koupil košířskou usedlost Klamovku a vybudoval u ní vyhlášenou zahradní restauraci. Postavil pavilon, velký taneční sál i rozsáhlé verandy osvětlené elektrickým proudem. Klamovka se stala oblíbeným výletním místem Pražanů a konala se zde řada koncertů, bálů i společenských akcí. Jedinou nevýhodou byla špatná dopravní dostupnost. Hlaváček ji zpočátku řešil pomocí omnibusů, které k restauraci vypravoval, jeho snem se ale brzy stala tramvaj. Už v lednu 1892 se dotazoval pražské městské rady, zda plánuje napojení Košíř na koněspřežnou dráhu. Když dostal zamítavou odpověď, rozhodl se, že založí vlastní dopravní podnik. Spojil se s košířským stavitelem Josefem Linhartem a společně požádali koncem roku 1892 o povolení předběžných prací na projektu tratě elektrické dráhy ze Smíchova do Košíř. Během následujícího roku jim technická kancelář Reiter a Štěpán vypracovala stavební plány, takže mohla proběhnout další jednání.

Potřebné stavební povolení získali oba podnikatelé roku 1894, zatím však neměli koncesi. K opatření potřebného kapitálu chtěli založit akciovou společnost. Hlaváčkovi se ale zdál tento postup příliš zdlouhavý a nakonec se rozhodl, že bude celý projekt financovat sám. Rozpočet na stavbu byl 180 tisíc zlatých. Potřebnou koncesi obdržel v říjnu 1896, ministerstvo železnic mu ale stanovilo velmi tvrdou podmínku. Stavbu dráhy musel uskutečnit za pouhých šest měsíců. S výstavbou drah neměl košířský starosta žádné zkušenosti, oslovil proto německou elektrotechnickou firmu Felix Singer a spol. Začátek prací se však zdržel a ještě v prosinci 1896 ministerstvo urgovalo, že nemá o stavbě žádné zprávy. Teprve 12. března 1897 předložil Hlaváček ministerstvu potřebné plány a požádal o prodloužení lhůty k dokončení stavby o dalších šest měsíců. To už však bylo téměř jisté, že ani v prodlouženém termínu nebude stavba dokončena. Celá trať měla mít 2,72 kilometru a teprve na jejím konci na Zámečnici měla stát vozovna, elektrárna, skladiště a kůlna na uhlí. Do dubna 1897 se ale podařilo s maximálním úsilím postavit jen dvě třetiny trati, Hlaváček proto v předstihu požádal o provizorní ukončení na Klamovce. Úředníci ministerstva přimhouřili oči a s ústupkem nakonec souhlasili. Zbývalo už jen vykonat technicko-policejní zkoušku, která byla stanovena na 22. května 1897. Nestávalo se často, že by komise zjistila nějaké potíže, Hlaváček měl však smůlu. V jeho elektrárně nebyl k dispozici povinný rezervní zdroj,

nebylo vybudováno povinné telefonní vedení podél tratě a upevnění trolejí bylo nesprávně provedené. Košířský starosta sice dokázal v nevídaném termínu dvou dnů všechny závady odstranit, při opakované zkoušce se však nečekaně porouchalo dynamo a přišel další odklad. Komise se znovu sešla 12. června 1897, i tentokrát ale měla výhrady. Nepovolila provoz vlečných vozů, protože tramvaje, dodané smíchovskou firmou Ringhoffer, byly opatřeny pouze jedním motorem, což k tažení druhého vozu nestačilo. Pro Hlaváčka to byla těžká rána, protože motorových vozů měl jen pět. Těšit ho tak mohl jen fakt, že komise konečně dala svolení k používání dráhy. Pravidelný provoz na trati Smíchov - Košíře začal 13. června 1897. Zvláštností dráhy byl postranní přívod proudu. Spočíval v tom, že trolejové vedení bylo zavěšeno až nad okrajem chodníku, takže sběrač proudu byl při jízdě značně vychýlen do strany. Důvod tohoto řešení byl prostý - všeobecný odpor veřejnosti proti zadrátování ulic. Jízdné bylo účtováno podle počtu projetých zastávek. Za dvě stanice zaplatil cestující tři krejcary, za tři stanice čtyři krejcary, a pokud jel ještě dál, platil krejcarů pět. V pracovních dnech bylo zavedeno i takzvané dělnické jízdné, kdy ráno, v poledne nebo večer stálo svezení na celé trati jen tři krejcary. Pro Matěje Hlaváčka se ale dráha stala noční můrou. Kvůli výstavbě trati se zadlužil na dokončení původně plánované trasy neměl peníze. Marně čekal na úvěr od jedné vídeňské banky a 6. října 1897 se v pražském Platýzu zastřelil. Jeho dědicové pak dráhu 22. července 1900 prodali pražským Elektrickým podnikům. Za tři roky soukromého provozu přepravila 2,8 milionu osob a zaměstnávala 27 lidí. Podnikatel Matěj Hlaváček se významně zapsal do historie městské hromadné dopravy v Praze. Na své náklady nechal postavit elektrickou dráhu z Anděla na Klamovku, která se stala základem pozdější tramvajové trasy do Košíř. Fungovat začala 13. června 1897. Český podnikatel a politik Matěj Hlaváček se narodil 25. ledna 1852 v Košířích u Prahy. Vyučil se řezníkem, výhodným sňatkem ale získal cihelnu. Roku 1887 se stal košířským starostou a později i majitelem usedlosti Klamovka, u které otevřel restauraci. Roku 1896 začal budovat tramvajovou dráhu ze Smíchova do Košíř, stavbu však provázely těžkosti. Nepodařilo se dokončit původní trasu a při kolaudaci se objevila řada nedostatků. Trať nakonec zahájila provoz v červnu 1897. Hlaváček se ale topil v dluzích a situaci nakonec 6. října 1897 vyřešil sebevraždou.

Josef Hynie

* 8. 5. 1900 Dobrovice (okr. Mladá Boleslav)

† 23. 5. 1989 Praha

Český lékař- sexuolog; profesor Univerzity Karlovy, zakladatel

československé sexuologie. Osvětový pracovník v oblasti pohlavní hygieny. Při 1. lékařské fakultě Univerzity Karlovy vybudoval sexuologický ústav, první univerzitní ústav tohoto druhu na světě. Za jeho vedení se Sexuologie vyvinula v uznávaný samostatný lékařský obor. Zabýval se zejména odchylným pohlavním vývojem člověka, analýzou sexuálních poruch a jejich léčením. Autor řady odborných děl: Úvod do lékařské sexuologie *(1940),* Farmakoterapie mužských sexuálních poruch *(1934),* Sexuální život a jeho nedostatky *(1948). Jeho bratr Ota Hynie (1898–1968) působil na Univerzitě Karlově jako profesor geologie a hydrogeologie.*

Život a dílo

Josef Hynie pocházel ze středostavovské rodiny. Klasické gymnázium navštěvoval v Mladé Boleslavi, odkud po maturitě odešel studovat medicínu na Lékařskou fakultu Univerzity Karlovy do Prahy. Po získání doktorátu nastoupil v roce 1924 jako asistent na dermatovenerologickou kliniku prof. Františka Šambergera v Praze, kde zastával místo vedoucího lékaře ambulance pro sexuální poruchy. V roce 1934 se habilitoval v oboru lékařské sexuologie a převzal funkci zatímního správce Ústavu pro sexuologickou patologii; později působil na kožním oddělení Všeobecné nemocnice v Praze. V roce 1945 byl jmenován řádným profesorem lékařské sexuologie a stal se vedoucím Ústavu pro sexuální patologii a později také Sexuologického ústavu.

Zabýval se zejména nedokonalým pohlavním dospíváním ve vývoji člověka,farmakologickými metodami léčení sexuálních poruch a také antikoncepčními prostředky. Vypracoval nové léčebné metody a zkonstruoval řadu lékařských diagnostických přístrojů. Zdůrazňoval léčení fyzikálními metodami a podle fyziopatologického podkladu i psychoterapií onemocnění za podpory přirozených reakcí organismu. Při organických poruchách spojených s plodností doporučoval cévní operace. V padesátých letech byl ústav nazván Laboratoř pro výzkum neplodnosti a dostal místnosti v budově polikliniky na Karlově náměstí. V roce 1962 získal Hynie doktorát věd a roku 1965 byla jeho práce oceněna Medailí J. E. Purkyně. V roce 1966 dostal ústav název Ústav pro sexuologii a studium fertility. V roce 1970 Hynie obdržel vyznamenání Za vynikající práci, o rok později byl jmenován čestným členem prestižního švédského pracoviště Centrum sexuologicum, roku 1974 čestným členem Society for Scientific Study of

Sex. Byl členem Československé společnosti sexuologické, Československé společnosti psychiatrické, Československé společnosti gynekologické a mnoha dalších vědeckých sdružení. Jako pedagog hojně publikoval (*Lékařská sexuologie*, 1968; *Základy sexuologie*, 1974); napsal i řadu odborných pojednání z dějin svého oboru (například *Prameny a počátky naší sexuologie*, Československý psychiatr, roč. 1985, č. 81, aj.).

Pražské stopy

Přirozeným centrem lékařské sexuologie v České republice byl a zůstává Sexuologický ústav 1. lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Všeobecné fakultní nemocnice, U Nemocnice čp. 499/2, Praha 1 – Nové Město. Ústav byl založen v roce 1921 a je nejstarším sexuologickým univerzitním pracovištěm na světě. Pokračovatelem Josefa Hynie se stal prof. MUDr. Jan Raboch, DrSc. (1918–2002), od roku 1989 je přednostou Sexuologického ústavu doc. MUDr. Jaroslav Zvěřina, CSc. Profesor Josef Hynie je s Prahou spojen nejen profesionálně, ale také svým bydlištěm. V době svého působení v Ústavu pro sexuologickou patologii ve 30. letech minulého století bydlel na Smíchově ve Smetanově ulici č. 1. Později přesídlil na novou adresu, a to na tehdejší nábřeží Legií (dnešní Janáčkovo) čp. 729/31, které se mu stalo domovem až do konce života.

Zajímavosti

Sexuologie je lékařská věda zabývající se všemi aspekty pohlavního života, fyziologickými, lékařskými, pedagogickými, psychologickými a etickými. Analyzuje jevy a tendence v sexuálním životě s ohledem na jejich biologický podklad a význam, a tedy v konečném důsledku s rozlišením toho, co je na nich zdravé a co je třeba podporovat, a toho, co základním tendencím sexuality neodpovídá. Jde tedy v podstatě o sexuální hygienu v širším smyslu slova. Přirozeně nejenom o hygienu pohlavních orgánů, ale především o hygienu sexuálních vztahů a celého sexuálního života, jeho prožívání celou osobností, se všemi důsledky: *„K tomu, aby si člověk počínal v sexuálním životě ve smyslu zdravých, přirozených sexuálních tendencí, napomáhají mu pocity, které provázejí sexuální pochody a následují po nich. Čím krásnější a biologicky hodnotnější dívka, tím větším pocitem blaženosti je provázena možnost býti v její blízkosti a navazovati s ní erotické vztahy. Také tělesné sexuální ukojení je spojeno s větší slastí za dobré rovnováhy tělesné a duševní nežli při vyčerpanosti a obavách o jeho důsledky. A jakým zdrojem životního štěstí je zdravé a zdárné potomstvo, které vyšlo z přiměřeného sexuálního života! Odchylné způsoby sexuálního života a ukájení přinášejí požitek pouze chvilkový. Tak například*

onanie, styky s prostitucí nebo různé nepřirozené způsoby pohlavního ukájení, jak o nich bude později řeč, bývají dříve nebo později následovány pocitem nicotnosti, který mnozí označují za morální kocovinu. Stejně jako u jiných funkcí tělesných, například u oběhu krevního, přiměřená činnost je provázena pocitem spokojenosti, životní radosti, nepřiměřená ruší pocitovou rovnováhu. Tak se stávají pocity nejdůležitějším činitelem ve vývoji sexuality u jednotlivce. Opakuje se způsob činnosti, který doposavad nejvíce přinesl, případně tápe se a hledá, co by mohlo přinést více. Takovouto cestou můžeme také nejspíše přivést lidi s odchylným způsobem života k normálnímu, když jim vnukneme tušení lepších možností a když oni sami dospějí pak za jiných okolností k dokonalejším pocitům. To platí mnohem více než všecky výtky nebo rozumové úvahy." (Josef Hynie: *Sexuální život a jeho nedostatky*, Praha 1946). Sexuologové musí mnohdy reagovat na složité problémy spojené s určením lidského pohlaví. Kladou si základní otázku, co je vlastně pohlaví mužské nebo ženské. Lékař se mnohdy setkává s problémem, kdy pohlaví konkrétního jedince je neurčité. Podle zákona však musí být člověk pohlaví mužského, nebo ženského. Jestliže je u pacienta nesoulad mezi vývojem centrálního nervového systému a vývojem genitálu, jde o intersexuální osobnost. Potom vyvstává problém, kam takovou osobnost zařadit.

Reflexe

„Jsme vděčni a velice si vážíme toho, že tvůrce naší československé sexuologie, prof. Josef Hynie, ač vzešel z kliniky dermatovenerologické, si na svých dlouhodobých pobytech v zahraničí osvojil též erudici a koncepci psychiatrickou. Hugo Bondy (1897–1939) byl průkopníkem naší sexuologie a Hynie jejím zakladatelem a budovatelem. Narodil se v rodině strojního inženýra, který v něm vzbudil zájem o matematiku a fyziku, ale jeho biologické zájmy byly silnější. Vystudoval lékařskou fakultu, promoval v roce 1924. Hned po promoci pochopil, že jednou z hlavních věd, bez jejíchž znalostí by sexuolog nemohl existovat, je psychiatrie, a tak podnikal studijní cesty k tehdejším významným psychiatrům a neurologům (Bechtěrev, Steckel, Adler, Kronfeld) a ovšem i k jiným reprezentantům oborů pro sexuologii důležitých (Hirschfeld, Perutz, Goldschmidt, Heyn). Již v roce 1929 otevřel ambulanci pro sexuální poruchy, spolupracoval s ním tehdy Svetozar Nevole. Málokdo plně uplatní svou osobnost ve všech rolích, které mu osud svěřil. Univerzitní profesor lékařské fakulty má vedle rolí, jaké zastává každý člověk – roli učitele studentů a lékařů; badatele, organizátora, praktického lékaře i popularizátora. Hynie absolvoval všechny tyto role na výtečnou."

(Vladimír Vondráček: *Konec vzpomínání (1938–1945)*. Praha 1988)

L: L. Hlaváčková, P. Svobodný: Biografický slovník pražské lékařské fakulty 1348–1939. Praha 1988

Květen

Z radnice

Opoziční radní ze strany Zelených jednali s Milanem Jančíkem Starosta Městské části Praha 5 Milan Jančík, stojící v čele radniční koalice ODS, ČSSD a ED-SNK, svolal na 4. 6. 2008 pracovní jednání předsedů klubů všech politických stran Zastupitelstva městské části (ZMČ) Praha 5. Obdobné pracovní setkání zorganizoval již 2. 4. 2008, kdy se zavázal v podobných aktivitách pokračovat pravidelně. Zastupitelé Strany zelených V Praze 5 na prvním setkání však odmítli jednat s koalicí Milana Jančíka, dokud nezačne plně respektovat právo veřejnosti a zastupitelů na informace z radnice, dokud nepřestane bránit jednotlivým opozičním zastupitelům a expertům z veřejnosti v práci ve výborech zastupitelstva a komisích rady, dokud zdejší koalice neukončí zásadu hegemona „vítěz bere/smí vše“. Dále požadovali, aby opozice a veřejnost dostávali spravedlivý tiskový prostor v radničním periodiku Pražská pětka a mediální prostor na webu radnice. Vyžadovali také, aby radniční koalice přestala majoritou svých členů blokovat práci Kontrolního výboru a skončila se zastrašováním úředníků státní správy, ochotných odborně spolupracovat s opozičními zastupiteli při analýze stížností a námětů občanů, porušování zákonů a demokratických principů. Situaci vyhrotilo i tvrzení předsedy Klubu SZ Jana Martince: „Milan Jančík na minulém aprílovém jednání přislíbil, že se bude osobně angažovat v řešení problémů. Od té doby se však v poskytování informací úřadem ani v práci orgánů samosprávy nic nezlepšilo.“ Bývalý předseda Kontrolního výboru Ondřej Velek k situaci na radnici dodal: „Dvojí tvář předvádějí také koaliční vazalové z klubů ČSSD a ED-SNK, kteří zatím všechna kontroverzní rozhodnutí nekriticky kryjí, zjevně s tichým souhlasem předsedy ČSSD Prahy 5 Jiřího Paroubka či paní náměstkyně primátora Markéty Reedové.“ Deklarované jednání napříč politickými stranami a s účastí veřejnosti o konkrétních tématech Prahy 5 Zelení však přivítali a považují ho za základ spolupráce na střednědobé strategii udržitelného rozvoje obce. Na setkání 4. 6. 2008 Zelení vedle požadavků (conditio sine qua non) na obnovení demokratickým principům řízení obce přednesli také dva konkrétní návrhy: zapracovat nedávno vzniklý plán cyklodopravy Prahy 5 do územního plánu hl. m.

Prahy a usnesením zastupitelstva dát mandát novému výboru udržitelného rozvoje obce (v čele s předsedou strany Zelených). Ten metodou strategického plánování připraví do roku 2010 Program udržitelného rozvoje Prahy 5. Ostře se vyjádřil i klub SOS ODS, který vznikl odštěpením opoziční frakce ODS. Jeho zastupitelé jednání odmítli: „Chceme přístup k informacím, prostor na webových stránkách a v radničních novinách pro všechny zastupitele," vyjmenoval několik bodů zastupitel Ondřej Gál. Sám Milan Jančík uvedl, že cílem setkání bylo zlepšení atmosféry v zastupitelstvu a lepší práce radnice.

Případ starosty Milana Jančíka odložen

Starosta MČ Praha 5 Milan Jančík (ODS) by neměl být nadále vyšetřován protikorupční policií kvůli smlouvě s vymahačskou firmou Agentura Praha 5. Útvar pro odhalování korupce podle mluvčího Romana Skřepka navrhl dne 14. května 2008 státnímu zástupci, aby případ odložil. „Policie nezjistila, že by v případu došlo ke spáchání trestného činu," řekl Skřepek. Policisté prověřovali starostu pro podezření z trestných činů porušování povinnosti při správě cizího majetku a zneužívání pravomoci veřejného činitele.

Důvodem prošetřování bylo nastavení smlouvy, podle které měla firma za vymožené dluhy na nájemném inkasovat 40 % částky. Podle vedení radnice to bylo úměrné, opozice to ale považuje za nestandardní a výhodné pro vymahačskou firmu. Smíchovští radní agentuře vypověděli smlouvu loni v červnu, právě na popud Jančíka, podle opozice se chtěl zbavit zodpovědnosti za nevýhodnou smlouvu.

Úřední rozhodování

Prezident vetoval zákon o střetu zájmů

Ne jenom na Slovensku nejsou politici příliš ochotni vnést jasno do svých majetkových poměrů. Rovněž v České republice máme k dokonalosti v této oblasti hodně daleko. Například kvůli nepříliš kvalitnímu zákonu o střetu zájmů. Šanci na jeho vylepšení přibrzdilo veto prezidenta republiky Václava Klause. Předlohu hlava státu vrátila poslancům s odůvodněním, že ji považuje za nesystémovou, nedomyšlenou, nepřehlednou i málo srozumitelnou. Minulý týden (5. 5. 2008) jsme se dozvěděli, že sociální demokraté připravují manuál s radami pro komunální politiky, jak se mají bránit korupci. Podle těchto pravidel by se měli držet zásady, co říkám, to také dělám. Střídat lidi ve funkcích, protože nejkritičtější doba, která je nejvíce náchylná ke korupčnímu jednání, se pohybuje kolem pěti let. A na úřadech by měli být vyčleněni

pracovníci pro protikorupční vnitřní audit. O pár dní později vyšla na veřejnost z Lidového domu zpráva, že se tato strana chce zbavit bývalého premiéra Stanislava Grosse, protože podle ní vydělal moc peněz. 80 milionů na obchodu s akciemi firmy Moravia Energo. Připomeňme, že nejprve Stanislav Gross nedokázal vysvětlit, jak přišel k penězům, za něž si koupil byt v Praze 5 na Barrandově, a to šlo jen o dva či tři miliony. Ale později prý koupil za asi 21 milionů od podnikatele Tomáše Chrenka akcie zmíněné firmy Moravia Energo, které za půl roku prodal údajně za sto milionů. Z těch pak koupil byt na Floridě a vilu u Prahy. Média se silně zajímala o byt na Floridě a vilu ve Slivenci, ale nikdo se hlouběji nezabýval tím, kde vzal Stanislav Gross 21 milionů na akcie a jak je zhodnotil. I kdyby si je skutečně půjčil, a tak dobře investoval, spíš se nabízí možnost, že k tak dobré investici využil informace z politiky. Šlo by o klasický případ střetu zájmů. Proti tomu úředním jazykem protestovali i radní z Prahy 5, kteří tvrdili, že zákon nehorázným způsobem zasahuje do pasivního práva, tedy práva být volen. Přeloženo do češtiny, kdyby nemohli radní využívat výhod ze svých funkcí, a zároveň podnikat, o komunální politiku by zřejmě neměli velký zájem.

Systém parkovacích zón v Praze se změní

Kritizovaný systém placených zón v Praze se od července 2008 mírně změní.

"V některých případech se rezidenční stání kvůli malému využívání změní na stání krátkodobé a naopak, jinde se změna týká zrušení vymezeného úseku silnice pro zónu placeného stání, popřípadě je to doplnění nového úseku," říká náměstek pražského primátora Rudolf Blažek (ODS). Podle něj ale změny v žádném případě neznamenají rozšíření zón. Zóny placeného stání fungují od listopadu v Praze 1 a 2. V březnu 2008 se připojila třetí a sedmá městská část. Zájem o systém zpoplatněného parkování má také Praha 5, 6, 8 a 10. Třetí městská část by zóny chtěla rozšířit na celou Prahu 3.

Od letošního července zároveň začaly platit změny v systému zón placeného stání. Radnice mohou například o víkendech povolit parkování návštěvníkům metropole i v místech, která jsou určena pro rezidenty, obyvatelé si mohou nově koupit desetihodinové parkovací karty. O výjimku mohou nyní požádat také lidé, kteří pečují o nemocné příbuzné a nemají v městské části trvalý pobyt. "Městské části budou moci udělovat výjimky osobám, kterým je nad 85 let a pobírají nejvyšší příspěvek na péči," uvedl náměstek s tím, že věk bude ale pouze orientační. Lidé budou za

kartu platit manipulační poplatek, na rubové straně budou vypsány registrační značky vozidel přímých příbuzných, kteří budou moci kartu užívat. Aby se výjimka nemohla zneužít, bude na kartě i poznamenáno místo, kde platí. Karta bude určena například na místo trvalého pobytu osoby nebo zdravotnického střediska.

Územní rozhodování a stavební aktivity

Letecký pohled na část Prahy 5

Praha 5 upravuje územní plán

Mezi radnicí Prahy 5 a částí obyvatel to začíná vřít. Lidé radnici vytýkají hlavně to, že s nimi nekomunikuje přípravu změn územního plánu, a jediný způsob, jak je možné se s náměty na jeho změnu seznámit, je zajít k vedoucí kanceláře architekta. „Radnice náměty s lidmi vůbec 8. 7. 2008 nediskutovala. Jen nám je při veřejné prezentaci na tři čtvrtě hodiny ukázala," řekl Jan Formánek, předseda Sdružení pro ochranu příznivých životních podmínek od Bulovky po Šalamounku. „Rozsah změn nás překvapil, pokoušíme se proto získat víc informací o námětech, ale i o názorech zastupitelů. Takové informace ale nejsou k dispozici," napsal obyvatel Prahy 5 František Gemperle. Tiskový mluvčí MČ Praha 5 Radovan Myslík postup městské části brání. „Městská část dělá otevřenou politiku. Proběhly celkem tři prezentace -radě, zastupitelům a občanům-," uvedl Myslík. Jenže jednání rady je neveřejné a prezentace zastupitelům a lidem trvala necelé dvě hodiny, z nichž dotazy mohli vznášet pouhých 45 minut. „Diskuse během prezentace nebyla řízena a byla chaotická. Během ní jsme navíc žádali, jestli by umístili informace na internetové stránky, ale nestalo se tak," uvedl Jan Formánek. „Materiály jsou k nahlédnutí v kanceláři architektky Eleny Lacinové. Pro připomínky a dotazy k námětům slouží také e-mailová adresa kar@praha5.cz," hájil radnici tiskový mluvčí MČ Praha 5 Radovan Myslík. Lidem také navíc vadilo, že řada námětů podle nich by mohla zhoršit životní prostředí. „Extrémním případem je třeba studie, která navrhuje umístit do přísně chráněného území lokality Kinského zahrady a Petřína novou bytovou zástavbu a obslužné komunikace," upozorňoval na jeden z návrhů František Gemperle z Prahy 5. Zjevný nesmysl se pak objevil například v námětu pro území Slivence. „Pro nás je studie architektů nepoužitelná. Například cyklostezku vedou po cestě, která tam čtyřicet let není," řekla starostka

Slivence Jana Plamínková. Podle radnice Prahy 5 však nejsou náměty závazné. „Jedná se o náměty, návrhy budeme projednávat až po zpracování konceptu a zpracovatelem je Útvar rozvoje hlavního města Prahy. Až poté se bude vyjadřovat zastupitelstvo Prahy 5," uvedl tiskový mluvčí MČ Praha 5 Radovan Myslík.

Smíchov bude vzkvétat

Ceny některých nemovitostí sice pořád rostou, ale v Praze lze stále najít lokality s vysokým potenciálem a prozatím nízkou cenou. Podle analýzy realitní kanceláře AAABYTY. CZ, provedené v červnu 2008, bude centrem Smíchov, který prochází rekonstrukcí; rozšiřovat se zde budou i pěší zóny. V oblasti Smíchova a Holešovic se ceny nemovitostí vyhouply za poslední dva roky až na trojnásobek původní ceny. „Smíchov bude jedním z nejkrásnějších míst a ceny půjdou nahoru. Další bude Žižkov, kde se cena zvedala až o dvě stě procent za poslední tři roky. Za tři roky mohou být ceny trojnásobné," řekl ředitel AAABYTY. CZ Petr Illetško. K lokalitám, které podle Iletška do budoucna půjdou rozhodně nahoru, patří Letňany, Kbely, Čimice a Bohnice. To především z důvodu dostavby metra. Důležité je i rozšiřovaní infrastruktury. „V následujících třech letech zde očekáváme meziroční nárůst cen až o sedm procent. Velký potenciál skýtá i Severní Město, kde je nejčistší ovzduší v Praze. Ještě se tam dá najít mnoho zajímavých pozemků pro výstavbu rodinných domků. Tahle lokalita bude v budoucnu velmi vyhledávaná a cena půjde nahoru i o 15 procent," řekl Illetško. Dostavba severojižní magistrály přiblíží další lokality, a to Zdiby a Dolní Chabry. Na magistrálu bude vázána i městská hromadná doprava, která tuto oblast zpřístupní. Pro výstavbu rodinných domků bude tato lokalita opravdu zajímavá. Svůj potenciál významně zvyšují Strašnice a Vršovice. I v těchto oblastech půjdou ceny pomalu nahoru.

Podniky a podnikatelé

Cenu Olgy Havlové získal právník za rady zdravotně postiženým

Cenu Olgy Havlové, která se uděluje lidem se zdravotním handicapem pomáhajícím ostatním, 12. 5. 2008 převzal Jan Hutař z Národní rady osob se zdravotním postižením (NRZP). Výbor dobré vůle jej ocenil za dlouholetou legislativní práci pro zdravotně postižené. Poděkování za vynikající projekty si dnes také vyslechli zástupci Projektu Šance, SKP Centrum Pardubice, IQ Roma servis Brno a Institut zrakové rehabilitace Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze. Právník Hutař působí jako ředitel legislativního odboru NRZP. V poslední době se věnuje problematice zaměstnávání zdravotně handicapovaných. Poděkování za své aktivity od

výboru uslyšel také koordinátor Projektu Šance László Sümegh. Dlouhodobě se věnuje práci s komerčně sexuálně zneužívanými dětmi. Nedávno pro ně slavnostně otevřel pracovní terapeutickou dílnu. Ocenění přichází podle Sümegha paradoxně v době, kdy projekt čeká vystěhování z Domu Šance v Praze 5. O ukončení pronájmu rozhodla městská část Prahy 5. O dalším osudu dílny bude Sümegh jednat. Loňskou Cenu Olgy Havlové získal zakladatel a ředitel chráněné dílny Ergotep Jiří Herynek z Proseče u Skutče. Sošku s názvem Povzbuzení od sochaře Olbrama Zoubka převzal z rukou bývalého prezidenta Václava Havla. Výbor dobré vůle založila v dubnu 1990 první Havlova manželka Olga, po níž je cena pojmenována. Olga Havlová, která zemřela v lednu 1996 po těžké nemoci, cenu vyhlásila v roce 1995. Nadace rozděluje peníze neziskovým organizacím na projekty k začlenění postižených, seniorů, opuštěných dětí či jinak znevýhodněných lidí do běžného života.

Byty a bytová politika

Luxusní byty Na Hřebenkách

Luxusní bydlení v jedné z nejklidnějších a nejvyhledávanějších částí vnitřní Prahy nabídne ojedinělý architektonický projekt Rezidence Švédská, jehož stavbu zahájila developerská společnost SATPO (16. 7. 2008). V místě bývalých královských vinic v ulici Na Hřebenkách na pomezí Malé Strany a Smíchova vznikne ve třech objektech celkem sedm luxusních bytů. Dominantou projektu bude rekonstruovaná vila z 20. let minulého století, kterou doplní dvě citlivě volené novostavby. „Našli jsme ideální místo poblíž centra Prahy. Okolí rezidence láká k procházkám v rozsáhlé zahradě Kinských, navazující na jižní a jihovýchodní svahy Petřína, který patří k jedné z nejrozsáhlejších zelených ploch města. V přímém dosahu je i perfektní zázemí díky blízkosti obchodního centra Nový Smíchov, Francouzského lycea, Švandova divadla, nebo Golf klubu Praha," uvedla marketingová manažerka společnosti SATPO Daniela Jedličková. Komorní komplex nabízí maximální možnou míru soukromí a tvoří jej jeden menší byt o velikosti 69 m2 a šest velkých bytových jednotek od 185 do 277 m2. Všechny byty jsou klimatizované, mají garáže a terasy a část z nich i přilehlé zahrady. Ceny se pohybují od 69 tis. do 119 tis. Kč za m2. Bezpečnost zajišťuje kamerový systém a speciální čipy pro vstup do společných částí. „Byty budou napojeny na optickou síť umožňující vysokorychlostní internet, digitální TV a telefon a část z nich bude mít systém inteligentní elektroinstalace, schopný z jednoho místa obsluhovat světla a další spotřebiče, včetně sledování stavů v bytě," doplnila Jedličková. SATPO

navíc nabízí možnost vypracování prvního architektonického návrhu změn vnitřních dispozic zdarma. S dokončením projektu, který je určen vyšším příjmovým skupinám a je ideální pro rodinné bydlení, se počítá v září 2009.

Doprava

Od rychlodráhy na letiště Ruzyně se ustupuje

Na metro nebo rychlodráhu netrpělivě čeká pražské ruzyňské letiště. Prodloužení trasy A metra k letišti by se mělo začít stavět koncem příštího roku (2009). První část povede až do Motola, a nikoli jen na Petřiny, jak se doposud předpokládalo. Náklady na výstavbu budou i s vlaky odhadem činit asi 19,4 miliardy korun. Celkově by měla mít trasa prodloužení linky A 12, 9 kilometru. Na první úsek podnik využije dotaci z Evropské unie, která bude podle současného kurzu činit asi 7,3 miliardy korun. Úsek by mohl být hotov v roce 2014, řekl dne 12. května 2008 před členy finančního výboru pražského zastupitelstva investiční ředitel Dopravního podniku hlavního města Prahy David Dohnal. Úsek se čtyřmi novými stanicemi Červený Vrch, Veleslavín, Petřiny a Motol bude dlouhý asi šest kilometrů. „Předpokládá se, že Motol bude důležitý dopravní uzel," uvedl ředitel podniku Martin Dvořák.

Uvažuje se i vybudování Dopravního terminálu u stanice Veleslavín, který otevře cestu na ruzyňské letiště. A až se nové koleje k terminálům začnou pokládat, pražské letiště chce být připraveno. Proto projektanti, kteří pracují na jeho dostavbě a modernizaci, už ve svých plánech s novou stanicí podzemní dráhy nebo železnice počítají a počítali i dříve.

Aniž by si toho Pražané či návštěvníci metropole všimli, základy pro stanici takzvané rychlodráhy - tedy železnice vedoucí z centra Prahy - už na letišti jsou. „Pod silniční estakádou, kudy nyní jezdí řidiči k Terminálu 2, už jsou udělány přípravy pro vybudování konečné stanice," potvrdila mluvčí Letiště Praha Eva Krejčí. K terminálům nyní jezdí z centra Prahy pouze městské autobusy a speciální linka AE, která jede z holešovického nádraží. Zatímco ještě před rokem se mluvilo o tom, že letiště bude napojeno buď na železnici, nebo na podzemní dráhu, v posledních měsících se hovoří o tom, že Ruzyní pojede jak metro, tak i vlak.

A dokonce nejenom z Masarykova nádraží přes Dejvice, ale také z hlavního nádraží přes Smíchov a Stodůlky. Dnes se spíše uvažuje o rekonstrukci tratí Masarykovo nádraží-Kladno a Hostivice-Smíchov a o vybudování odbočky a několika nových zastávek. Vlakem by se lidé měli na letiště dostat asi v roce 2013, metrem pět let poté. Z metra na letadlo i na vlak „Poloha stanice metra je navržena v souladu s plány na rozvoj letiště i s předpokládanou výstavbou železniční zastávky,"

uvedl v materiálech o výstavbě metra do Ruzyně Jakub Zajíček z útvaru rozvoje hl. m. Prahy. Mezi nástupištěm podzemní dráhy a nástupištěm v železniční stanici má ujít cestující jen pár kroků. Z metra by mohli vystupovat přímo do haly letiště a také na parkoviště před terminály. Zatímco trasa metra z Dejvic přes Veleslavín, Vokovice a Liboc je již schválena, rychlodráha je zatím jen v plánech. Navíc se zejména středočeští politici přiklánějí k názoru, že by měl na letiště zajíždět obyčejný vlak jak z Prahy, tak i od Kladna. „Idea rychlodráhy je již překonaná. Kraj má zájem na rozvoji železničního spojení mezi středem hlavního města, Ruzyní a Kladnem," řekl náměstek hejtmana Středočeského kraje Karel Vyšehradský. Podle něj je totiž nutné brát v úvahu fakt, že velká část personálu mezinárodního letiště dojíždí ze středních Čech. Proto se uvažuje o rekonstrukci trati z Masarykova nádraží do Kladna, ze které by vedla odbočka na letiště. Výhybka má být za stanicí Praha Ruzyně. Vlaky by stavěly u budoucího autobusového terminálu Dlouhá míle a trať by se pak obloukem stočila k letišti, aby přes ně mohla vést dál do Jenče, kde se opět na kladenskou trať napojí. Na celé nové trati má být dohromady devět stanic - Masarykovo nádraží, Bubny, Výstaviště, Dejvice, Veleslavín, Liboc, Ruzyně, Dlouhá míle, Letiště Ruzyně. Pokud na projekt kývnou zastupitelé Prahy 6, měla by být trať hotová v roce 2013. To je o pět let dříve, než na letiště budou zajíždět soupravy metra. Místo rychlovlaků, které by zastavovaly jen v konečných stanicích, zřejmě budou mezi centrem města a letištěm jezdit obyčejné zastávkové vlaky. Soupravy by měly mít vagony první třídy, kde je více místa pro zavazadla. Spojení s Ruzyní by měly zajišťovat i vlaky jedoucí z hlavního nádraží přes Smíchov, Stodůlky a Hostivice. Délka dráhy na Ruzyň bude asi 27 km dlouhá s devíti zastávkami.

Termín spuštění dvou nových přívozů v Praze

Přesný termín spuštění dvou nových přívozů v Praze od léta roku (2008) není zatím jasný. Lodě by měly propojit centrální pražské ostrovy a Jiráskovo náměstí se smíchovskou náplavkou a Císařskou loukou. Starosta Prahy 5 Milan Jančík řekl, že lodě vyplují příští týden. Převozník Zdeněk Bergman řekl, že se nezačne převážet dříve než 1. srpna 2008.

Starostové Milan Jančík(vlevo) a Petr Hejma (Praha 1)v kajutě převozníka

„Když vše poběží dobře, Ropid by měl příští týden spustit obě linky," uvedl Milan Jančík. Na dotaz novinářů k pozdějšímu spuštění přívozů reagoval: "Bylo jasně řečeno, že by se mělo začít jezdit od příštího týdne." Bergman ale řekl, že přívozy budou fungovat až od srpna, vše musí nejprve připravit. Údajně zatím ani nebyla podepsána smlouva. „Nemohl jsem vědět, jestli pražští radní provoz nových přívozů vůbec schválí," uvedl. Zástupce Ropidu Pavel Procházka potvrdil, že platí 1. srpen 2008. Pražští radní rozhodli, že na provoz nových přívozů přispějí částkou zhruba 1,6 milionu korun. První nová lodní linka spojí Smetanovo nábřeží se Střeleckým, Slovanským a Dětským ostrovem, další pak Jiráskovo náměstí s Výtoní, smíchovskou náplavkou a Císařskou loukou. V hlavním městě v současnosti fungují tři přívozy. Dva jsou na severu města, jeden spojuje Sedlec se Zámky a druhý Podbabu s Trojou. Další přívoz jezdí mezi Zlíchovem a Podolím.

Barrandovu prospějí lepší spoje

Řada obyvatel Prahy 5 se domnívá, že by Dopravní podnik hl. m. Prahy by měl zvážit změnu trasy tramvajové linky č. 4. Navrhují ji vést až na Barrandov. Z této části města totiž není žádné přímé spojení směrem na Vinohrady, a především na náměstí I. P. Pavlova, kde je metro linky C. Tím by se omezilo přestupování ve stanici tramvají a metra Anděl, kde je ve špičce křižovatka zcela přeplněná přecházejícími chodci, kteří míří na navazující spoje.

Tramvajová zastávka na Barrnadově

Školství a dětské aktivity

O umístění dětí v jeslích Prahy 5 je větší zájem

Rodiče v páté městské části se obávají, že nebudou mít kam dávat své malé děti.

Radnice MČ Praha 5 se totiž rozhodla, že od konce června 2008 zruší jedno oddělení jeslí v ulici Na Hřebenkách na Smíchově. Místo oddělení jeslí potom bude v prvním patře sídlit soukromá cizojazyčná školka. „Myslím si, že kapacita, která je tam plánována, to je dvacet pět dětí na celou městskou část Praha 5, nebude dostatečná," řekla jedna z matek Simona Bradáčová. Obavy ze zavření jednoho oddělení mají rovněž někteří opoziční zastupitelé. „Podle demografické studie vypracované pro Prahu 5 se odhaduje další růst počtu obyvatel. V poslední době se narodilo nejvíce dětí za poslední desetiletí a už dnes je v celé republice pociťován nedostatek předškolních zařízení,"

napsala zastupitelka Anna Grušová (SZ) ve svém dotazu radní Lucii Vávrové (ODS), která má školství v Praze 5 na starosti. „Obávám se, že míst v jeslích bude málo. Jesle by měla radnice zachovat, i když není po jeslích dostatečná poptávka. Podle mého názoru bude zájem rodičů o jesle růst," řekl opoziční zastupitel Milan Macek (KSČM). Vedení MČ Praha 5 s obavami nesouhlasí, prý jsou zbytečné a předčasné. „V rámci úspor jsme se rozhodli, že jedno oddělení zrušíme a přesuneme jej do přízemí. Počet dětí, které každý den chodí do jeslí, se totiž dlouhodobě snižuje," vysvětlil tiskový mluvčí Městské části Praha 5 Radovan Myslík. V Praze 5 pak navíc nedošlo v posledních letech k tomu, že by jesle musely některé děti odmítnout, protože by byly třídy přeplněny. Náklady na provoz jeslí se podle radnice vyšplhají každoročně na 2,9 milionu korun, na mzdách potom radnice vyplatí zaměstnancům jeslí ročně 2,7 milionu korun.
Kolik radnice zavřením jednoho oddělení a pronájmem horního patra soukromé mateřské škole na provozu jeslí ušetří, zatím není jasné. „V tuto chvíli to nelze odhadovat, záleží třeba na tom, jaké služby, jako stravu a podobně, si rodiče, které dají děti do jeslí, nakoupí," řekl tiskový mluvčí MČ Praha 5 Myslík. Podle průzkumu radnice žádá prý až devadesát procent rodičů o rodičovský příspěvek na tři roky. Z toho prý vyplývá, že rodiče budou mít zájem až o předškolní zařízení pro děti, to znamená o mateřské školy. Pokud se narodí více dětí a zvedne se zájem rodičů o jesle, má podle mluvčího radnice možnost, jak situaci vyřešit. „Smlouva je nastavena tak, aby radnice měla možnost jesle rozšířit do potřebné velikosti," řekl Myslík.

Kultura

Smíchovský mistr etud pantomimických Jaroslav Čejka převzal cenu Thálie

Tanečník, choreograf, herec a mim Jaroslav Čejka převzal v sobotu 29. března 2009 večer v Národním divadle v Praze cenu Thálie 2007 za celoživotní mistrovství v baletu. Jedenasedmdesátiletý Čejka bývá nazýván mistrem pantomimických etud. Ti, které v uplynulých letech pobavil svými parodiemi, zejména slavnou slepicí, by se mohli domnívat, že cena za celoživotní mistrovství v baletu mu nepřísluší. Velký mim malé postavy má však za sebou téměř dvacetileté angažmá v baletu Národního divadla v Praze a úspěšná vystoupení v zahraničí. „Mám z této ceny pochopitelně velikou radost. Až z toho mám trému," přiznal umělec, který tančil 30 rolí ve čtyřech divadlech. Když odešel na „volnou nohu", účinkoval jako nestor české pantomimy i na lodích. Pětadvacet let spolupracoval s tanečním souborem Pavla Šmoka a se svou pantomimou sjezdil takřka

celý svět. V Národním divadle v Praze působil až do roku 1979. Byl mimo jiné Šaškem v Labutím jezeře, Truffaldinem ve Sluhovi dvou pánů, Paňácou v Coppélii, Eunuchem v Šeherezádě i Králem v baletu Z pohádky do pohádky. Tančil také na pódiích v Opavě, Plzni a Ostravě. Jako tanečník vynikal precizní klasickou technikou, ale navíc měl i herecký talent a smysl pro humor a nadsázku. V hlavě má Čejka spoustu nových čísel a za své nesplnitelné přání považuje roli Quasimoda ve Zvoníkovi od Matky Boží. Jeho mamince bude už 105 let, ale stále se prý drží. „Mám bolavou nohu a péče o ni mi dělá stále větší starost," řekl Čejka. V minulých letech převzali cenu Thálie za celoživotní

taneční mistrovství například Jiří Nermut, Vlasta Pavelcová, Marta Drottnerová, Zora Šemberová a další

Mim Jaroslav Čejka

IX. národopisná slavnost v Kinského zahradě

Vedle sochy básník a Karla Hynka Máchy, hvězdárny, laviček zamilovaných, studánek a vůní rozkvetlého parku náleží v posledních letech k dominantám Petřína i slunečně žlutý Musaion. Je to bývalý letohrádek Kinských, dnes národopisná expozice Národního muzea. Nad ním, nejvýše na terase, leží nízké, ale prostorné jeviště s pozadím jarního nebe, lemovaného dole kresbou historických i současných budov Prahy na druhém břehu Vltavy. I letos, ve dnech 17. a 18. 5. 2008, v rámci Mezinárodního dne muzeí, se zde konala každoročně očekávaná slavnost. I letos, uprostřed deštivého května, na její zahajovací den, krásně zářilo a hřálo slunce! Slavnostní program měl jednotící myšlenku „Lidové zvyky a obřady jara a léta", k jejíž realizaci se těsněji než kdy jindy spojili představitelé národopisné vědy i umění. V první části to byla „Přehlídka masek a zvykoslovných atributů z Čech, Moravy a Slezska", provázená zasvěceným slovem ředitelky muzea Dr. Jiřiny Langhammerové. V druhé části, konané na terase Musaionu, se uskutečnilo vystoupení šesti folklorních souborů pod názvem „Obřadnosti nikdy dosti". Zvolené téma dovolovalo divákům nejen přijímat, ale do konce i uvítat různou míru stylizace programových čísel vedle sebe na scéně. Jakoby se ty

různé úhly pohledů a vyjádření navzájem doplňovaly a obohacovaly tak naše poznání. První, v podstatě jednoduchá, byla ukázka masopustně růžičkové koledy souboru Doudleban z jižních Čech. Z předcházejícího programu z haly Musaionu jsme již věděli, že chlapci s vysokými klobouky v nich mají tolik malých růžiček, co je dnů v roce a nad nimi pět rudých, znázorňujících Pět ran Krista Pána. Jejich krokově jednoduchá masopustní kola vedla maškara „Mama" s cepem v ruce. Druzí, ti spíše než souborový výstup, byli jako „terén". Jako něco důvěrně známého, spontánně předváděného každoročně doma, co taky mohou předvést i zde, když se to vejde na jeviště. Známá píseň a tanec se šavlemi „o fašanku" ve všech obřadných průpletech a obměnách. Ohnivým tancem vyjádřenou obřadnost zde představili šohajové z Bojkovic ze souboru Světlovan. S vnitřní vážností k materiálu Královniček, se zachycením všech zjištěných motivů a tvarů u nich známé varianty, zde s lyrickou obřadností předváděly dívky a děvčátka ze souboru Bítešan z Velké Bíteše svoji svatodušní obchůzku. Radost v tanečním projevu, vtip i v pohybu a podobě masek, to vše zde bylo tvořeno tanečním „rukopisem" členů souboru Kohoutek z Chrudimi. Kolektivní záměr harmonicky dospěl k ucelenému tvaru i v maškarním žertování. A pak přišla obsažná a krásná kompozice, nazvaná „Slavnosti jara", v choreografii Daniely Stavělové s hudbou Lubomíra Tyilnera a v interpretaci Vycpálkovců, s jejich tančící muzikou Rozmarýnkem. Působila pravdivostí i múzickým přednesem pohybu plného kontrastů. Choreografkou i tanečníky vyjádřené velikonoční texty lidových písní byly ve své zdrženlivé prostotě velice působivé. V milostné tematice „darování vajíček" byli rozverní a v decrescendu něžného rozcházení plní citu. A zas živelný, jiskrný tanec moravských chlapců ze souboru Lúčka ze Svatobořic - Mistřína, tančících v obřadu dožínek. Podobně jako bojkovičtí ve fašanku, na začátku rozproudili i oni krev diváků ke spolucítění tanečnosti projevu, jak je k tomu vedla i jejich muzika. Párovou „vrtěnou" s barvitostí krokových variant dovedli v prostoru jeviště i choreograficky citlivě gradovat. Všem se líbil i neokázalý kontakt mezi obecenstvem a účinkujícími při závěrečném loučení. Škádlení maškar, nabízení přípitku i darování něžných lípových ratolestí s bílou pentlí od „Královniček". Z obřadů a oslav jara a léta z daleké minulosti přišly dnes k nám prvky lidového umění. Do Prahy, moderního města třetího tisíciletí. Ty písně, tance a obřady přinesli současní mladí lidé, kteří si je zamilovali. Naše země jsou bohaté na tyto památky. Před 113 lety uskutečněná „Národopisná výstava československá" nebyla dílem jen hrstky nadšenců, ale

předcházela ji společenská aktivita tak bohatá, že z ní vzniklo mimo jiné na 200 regionálních muzeí i část našeho muzea Národního. Právě tím bylo u nás zachováno bohatství lidové kultury v rozsahu v okolních zemích nebývalém. Akci pořádaly Národní muzeum, Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, útvar ARTAMA a Sdružení pro dětskou taneční tvořivost. Záštitu nad letošním ročníkem převzal primátor hlavního města Prahy Pavel Bém, finančně akci podpořily Ministerstvo kultury a hlavní město Praha.

Nejslavnější obyvatel Smíchova Karel Gott doma musí mlčet

Jak se změnil kdysi staromládenecký byt Karla Gotta (68) v jeho vile na Mrázovce od narození malé Charlottky (2)? Gottova manželka Ivana (32), která je nyní opět těhotná (termín porodu má 15. června 2008), pokojík pro malou Charlottku zařídila, aniž k tomu mohl její manžel cokoli říct. „Dodnes se ptám své manželky, jak vlastně volila barevnost jejího pokoje," řekl zpěvák. „No, musela jsem tě nejdříve přesvědčit, abychom ho vůbec mohli změnit," smála se Ivana. „Nejdříve to totiž byl Karlův artdecový pokoj, střídaly se tu tmavé a ponuré barvy a na stěnách visely obrazy expresionistů," prozradila Ivana, která současný pokojíček pro malou zařídila v pastelových barvách. Gott pak svoji sbírku art deco nábytku i obrazů rozprodal. „Teď je tu všude kačer Donald, Pinocchio. Viditelné následky mého rozhodnutí," zažertoval před časem Mistr. „Ivanka je chytrá. Ona se ani nepokusila mě nervovat revolučními změnami. Zvolila spíše takovou tu pozvolnou, vleklou metodu." U kuchyně už se do přeměny zapojil i on sám. „Večeře u společného stolu v prostorné kuchyni, o tom jsem vždy snil," rozpovídal se Gott, jehož kuchyň je nabitá nejmodernější technikou. „Ani jsem netušil, jak bude pohodlné potvrdit na troubě předvolený recept a o víc se nestarat," dodal Karel. Změnil se i obývací pokoj. Kdysi sem směli jen vybraní hosté a dívky, které ale nad ránem musely domů taxíkem. Teď? „Slavná" tmavá kožená sedačka šla z domu, místo ní je tu světlá, modernější. Na trámu visí plastová houpačka. A všude jsou plyšová zvířátka a hračky. Regál s množstvím videokazet nahradilo akvárium s rybičkami. A ještě jedna změna: Návštěvy se nikdy na Bertramce nezouvaly, teď ale musejí do bačkor! I Karel Gott je v lecčem jiný. Třeba vstává o hodně dřív než kdysi - v půl šesté!

Mezinárodní festival tance v Národním domě na Smíchově

Argentinské tango potěšilo návštěvníky mezinárodního festivalu Tango Alchemie, který začal 20. června 2008 v Praze. Na akci se představily profesionální taneční páry z Argentiny, Evropy či

USA. Na festivalu vystoupila například Claudia Codegová a Esteban Moreno, kteří patří k vyhledávaným a světově uznávaným choreografům a tanečníkům argentinského tanga. V poslední den festivalu 21. června 2008, při jeho vyvrcholení v Národním domě na Smíchově, zaujal české diváky dokonalým předvedením taneční pár z Buenos Aires. V Národním domě bylo v průběhu konání festivalu připraveno množství doprovodných akcí, například ochutnávka argentinských vín a taneční lekce tanga poskytované zájemcům zdarma.

Před 155 lety se narodil herec Eduard Vojan

Zakladatel moderního českého herectví Eduard Vojan, od jehož narození uplynulo 6. května 155 let, vytvořil v Národním divadle na tři stovky rolí - od milovníků, přes postavy v konverzačních hrách až po slavné historické a tragické hrdiny. Jeho civilní herectví založené na hlubokém psychologickém prožití ztvárňované postavy se stalo vzorem celým generacím, ale cestu k divákovi si zpočátku hledalo jen velmi obtížně. Na jevišti Národního divadla ve Vojanových začátcích převládal ještě romantický deklamační styl. Eduard Vojan se narodil na pražské Malé Straně v rodině úředníka, který ale neměl pochopení pro synovu vášeň k divadlu. A tak v šestnácti letech utekl Eduard z domova ke kočovné divadelní společnosti. V kamenném divadle začal hrát v roce 1881 v Plzni, později přešel do Švandova divadla na Smíchově. O sedm let později se stal členem souboru Národního divadla v Praze, kde působil až do své smrti. Když 31. května 1920 v nedožitých 67 letech zemřel, odešlo s ním i jeho herectví - to totiž nikdy nebylo zachyceno filmem, jemuž se Vojan záměrně vyhýbal, stejně jako hostování na zahraničních scénách.

Zdravotnictví a sociální péče

Prezident Václav Klaus se po operaci kyčle zotavoval na Malvazinkách

Prezident Václav Klaus dne 18. 6. 2008 opustil Fakultní nemocnici Na Bulovce v Praze 8. Následnou rehabilitaci po operaci kyčelního kloubu prodělal na soukromé klinice v Malvazinkách. Na prvním brífinku, kam přišel o berlích. Přiznal, že občas má ještě bolesti. Do smíchovského rehabilitačního sanatoria se přesunul na dva týdny. Lékaři odhadli, že celková doba jeho rekonvalescence potrvá asi tři měsíce. Na Malvazinkách, v bývalých budovách SANOPS, kde se v minulosti léčili komunističtí pohlaváři, jako Gustav Husák a Milouš Jakeš, v současnosti sídlí špičkové soukromé zdravotnické zařízení. Působí zde i fyzioterapeut Pavel Kolář, jedna z největších kapacit na rehabilitaci, který léčil i

Jaromíra Jágra. Klienti mají karty, ta nejdražší, diamantová, vyjde na 116 400 a zajišťuje pacientovi 30 dní nadstandardní péče na lůžku. „Pan prezident odjel na rehabilitační kliniku Malvazinky, kde bude rehabilitovat asi dva týdny. Potom ho ještě čeká pobyt v Lánech," sdělil prezidentův mluvčí Radim Ochvat. O tom, kolik stojí a kdo hradí pobyt prezidenta na soukromé klinice, mlčel.

Za architekturou do Košíř

Přátelé Klubu za starý Smíchov v sobotu 6. května 2008 vyrazili navštívit lokalitu ležící na hranicích Smíchova a Košíř v katastru Prahy 5. Členové klubu vyšli za tradičně hezkého počasí od tramvajové zastávky Kavalírka na Plzeňské třídě nejprve k osadě Buďánka, respektive k tomu, co z ní po 20 letech od násilného vystěhování obyvatel zbylo. Z malebné enklávy už nezůstalo mnoho, ale snad je konečně naděje, že alespoň pár domků bude opraveno a uličky zachovány za cenu, že se obnoví zástavba při Plzeňské ulici (domy byly zbourány v 60. letech). Pak Přátelé Klubu za starý Smíchov pokračovali nahoru ulicí Nad Zámečnicí k funkcionalistické vilce arch. Václava Zralého, jednoho z nemnoha absolventů německé avantgardní školy Bauhaus, kde vyučovali Mies, Gropius, Meyer, Breuer, Klee, Kandinsky, Teige. Vilka má novodobou nástavbu od Romana Kouckého. Pak se vydali na protější svah, kde stojí dominanta území, funkcionalistický kostel sv. Jana Nepomuckého od Jaroslava Čermáka z 30. let. Nad kostelem se nalézá kolonie domů z počátku 20. let od Kotěrova žáka Františka Kavalíra. V ulici U Tenisu si prohlédli dvojdomek od Plečnikova žáka Ludvíka Hilgerta pro jeho rodinu (známí veslaři Hilgertovi jsou z téže rodiny). V ulici Pod Kavalírkou si prohlédli rané dílo prof. Jaroslava Frágnera, činžovní dvojdům a na něj navazující pěkný funkcionalistický rohák od Karla Hannauera ml., původně penzion Arosa. Vrchlického ulicí sešli k Práchnerově ulici, v níž se nalézá dům architektů Landsmanna a Reinera. Rozešli se pod funkcionalistickou školkou arch. Karla Brady nad Plzeňskou silnicí. Celou dobu vycházky nad nimi na kopci Mrazovce čněla vila dnešní indonézské ambasády, kdysi pyšné sídlo architekta a stavitele Bohumila Bellady, propagátora stavby pražského metra (viz pamětní deska ve stanici Muzeum). Navrhl ji jeho dvorní architekt a Wagnerův žák Jan Chládek.

Veřejně prospěšná činnost

Političtí vězni si připomněli památku obětí komunismu

Političtí vězni si 10. května 2008 už podesáté připomněli památku obětí komunistického režimu v bývalém Československu. V prostorách pražského motolského krematoria se jich sešlo několik desítek. Pietní

akt vyvrcholil položením věnců na nedalekém pohřebišti, kde byly v minulosti uloženy urny s popelem popravených vězňů. „Na tomto místě si připomínáme smrt především těch, kteří byli popraveni," řekl první místopředseda Konfederace politických vězňů František Šedivý.

Budova Krematoria Motol

Komunistický režim zacházel s těly popravených odpůrců tak, že jejich popel nevydal pozůstalým, ale uchovával je na neznámých místech bez označení číslem či jménem. „Po několika letech pátrání a srovnávání seznamů na vedení pankrácké věznice, kde bylo nejvíc poprav, jsme zjistili, že to místo je pravděpodobně tady," řekl Šedivý. Po odkrytí pohřebiště se podle něj podařilo několik uren nalézt a asi čtyři dokonce identifikovat. Smutečního ceremoniálu se zúčastnili zástupci senátu, sněmovny, vlády, hlavního města Prahy a další. Věnec poslala také prezidentská kancelář, kterou reprezentovala Libuše Benešová někdejší předsedkyně senátu. Místopředseda vlády Alexandr Vondra řekl, že jde o dluh, který nebude nikdy zcela splacen. „Dlužíme především těm, kteří se po roce 1948 nesmířili s komunismem, bolševismem a totalitou," prohlásil. „Lidem, kteří pro nás všechny změřili cenu svobody," dodal.

Komunisté tvrdí „Nikdy nezapomeneme!"

V nádherném slunečném počasí se 9. května 2008 v hlavním městě sešly stovky lidí, aby uctily památku padlých všech národností. Dopoledne se tak stalo na smíchovském Kinského náměstí, u místa, kde po dlouhá desetiletí stál bývalý sovětský tank, přemalovaný svého času na růžovo a nakonec odtud nadobro odstraněný. Přesto sem na bývalé Náměstí sovětských tankistů pamětníci každoročně přinášejí šeříky. Odpoledne pak uctili památku padlých u několika pomníků na Olšanských hřbitovech. Slavnostní večer vyvrcholil filmovým představením Májové hvězdy. „Byly to nádherné, nezapomenutelné chvíle," podělila se dojatě o své dojmy jedna z pamětnic Věra Šipatková. Dodnes s mrazením v zádech vzpomíná na to, jak se musela po celou dobu války zatemňovat okna, a lidé měli strach před vlastními sousedy, kteří za několik potravinových lístků byli ochotni zradit kohokoli. „Naši radost, když sovětští vojáci přijeli, si neumíte představit. Nikdy nezapomeneme! Mně bylo tehdy

necelých dvacet let, byli to mladí hezcí chlapci, dávali jsme jim květiny. Věděli jsme v tu chvíli, že to už bude jen lepší, a také bylo," dodala Věra Šipatková.

Boje s nacisty na Smíchově pokračovaly také 9. května 1945

Je tomu šedesát tři let, co pro Prahu skončila druhá světová válka. V pátek 9. května 1945 měli lidé v Praze již spokojeně tancovat v ulicích, protože den předtím, 8. května 1945, alespoň tak to tvrdí někteří ideologové, po dohodě německého velení a České národní rady, Němci odešli z města a v ulicích zavládl klid. Muži poté seděli v hospodách a ženy si v jarních oblecích konečně mohly s kamarádkami v kavárnách prodebatovat své trable. A co sovětská armáda? Ta v Praze údajně vůbec nebyla potřeba a nikdo ji nechtěl. Je to tak, nebo vlastně jinak? Uvnitř města se skutečně již slavil konec války. Na Václavském náměstí se tancovalo a Pražané svým osvoboditelům přinášeli kvetoucí šeříky, buchty z mouky, která měla válečné parametry, vodu i celou válku poschovávaný alkohol. Byl důvod k oslavám. Byla tu konečně svoboda a do české metropole ji přinesli sovětští tankisté. Jenže v jižní části města stále ještě nebyl konec bojů. Je noc z 8. na 9. květen 1945: Pod Barrandov do oblasti Křenkova dorazilo více než sedm německých tanků značky Tygr. Němci se připravovali bez ohledu na podepsanou kapitulaci k útoku směrem do středu města. Proti nim stáli zdejší obránci za stále ještě pevnými barikádami. Je 9. květen 1945, 3.30 hodin: K zlíchovské barikádě přijela dvě děla vlasovců a zaujala bojové postavení. Zatím byl zde klid. Je 9. květen, ráno: Boj v prostoru jižně od Smíchova se ze sporadických přestřelek změnil ve skutečnou bitvu. Velitelstvím slíbených deset obrněných vozů nedorazilo. Byly přesunuty do Podolí, kde Němci také zaujímali bojové postavení. Je 9. května, 11 hodin: Pražané se pokoušejí prostřednictvím parlamentářů jednat s Němci. Žádají dodržení podmínek kapitulace. Vracejí se s nepořízenou. I když palba v době jednání byla zastavena, po jeho skončení propukla s ještě větší intenzitou. Na Žvahově z vil obsazených Němci se na obránce střílelo z těžkých kulometů. Češi zde bydlící byli nahnáni do sklepa jedné z vil. Je 9. květen, 11.30 hodin: Němci obsadil továrnu Prastav a ve zdech okolních vil probourávali střílny. Palba trvá. Je 9. květen, 13 hodin: Na Zlíchov jako pomoc obráncům dorazilo pět obrněných vozů. Byly však vyzbrojeny jen lehkými kulomety. Proti nim stály německé Tygry. Obránci jsou doplněni dalšími dobrovolníky. Je 9. květen, 15 hodin: V ten okamžik byl zahájen za dělostřelecké podpory útok obránců. Český obrněný vůz v prostoru Žvahova byl však zasažen střelou z Tygra. Útok je zastaven. I na

dalších místech se barikádníkům nepodařilo postoupit dál. Jsou zde mrtví a ranění. Následně byl na Zlíchově odražen pancéřovými pěstmi postup německých tanků. Na trať vyjel pancéřový vlak, z jehož kulometů byla ostřelována postavení nacistů na Žvahově. Je 9. květen, 16 hodin: Uskutečňuje se další pokus o jednání s Němci. Palba je na chvíli zastavena. Výsledek jednání je opět nulový. Je 9. květen, 17.30 hodin: Ke kótě 306 v prostoru Dívčích hradů dorazily dva obrněné vozy. Zde Němci nemají tanky, proto se odsud stahují. Důvodem může být i to, že velitel zdejší německé obrany padl. Je 9. květen, 19 hodin: Konečně je osvobozen Žvahov a obsazeny tratě a svah v prostoru hlubočepského hřbitova. V téže době je Pražany dobita továrna Prastav a české jednotky pomalu postupovaly ve směru Barrandov a Křenkov. Němci ustupují směrem na Chuchli a Slivenec. Zároveň utíkají i vlasovci. Je 9. květen, 18 až 20.45 hodin: Němci za stálé střelby ustoupili ke Zbraslavi a Radotínu. Pálí, vraždí a drancují. Je 9. květen po 21. hodině: I Zbraslav je konečně svobodná. Němci, proti nimž nastupují jednotky Rudé armády, prchají bezhlavě na jihozápad do amerického zajetí. Když se počítaly ztráty tohoto prý již klidného dne 9. května 1945, číslo bylo vysoké. Jen v prostoru Smíchov - Barrandov - Zbraslav padli: Václav Arnold, Antonín Bohata, Vítězslav Brumlán, Karel Bud, Václav Bůzek, František Čermák, Antonín Černík, Jan Doubrava, Zdeněk Fialka, ing. Miroslav Filipec, Walden Grünwald, Karel Heidler st., František Hrdlička, Vladimír Hyška, Karel Jaroš, Antonín Kaštánek, Josef Klimpera, Josef Liška, Jaroslav Macháček, František Merhaut, Karel Nemastil, Jan Pavlovič, Josef Port, Theodor Röder, Jaroslav Skřivan, Vladimír Sloup, Václav Smolík, Ludvík Svára, Ludvík Škarda, Otakar Potz, Adolf Toužimský, Emil Tröster, Václav Ulrich, Dominik Valouch, Josef Vaňata, Václav Zdich, Jan Zich. Krutým způsobem byli zavražděni: Karel Heidler ml., Václav Kouba, Karel Kouba, Juraj Kudlač, Karel Khünel, Jindřich Nebeský, František Nechyba, Josef Novotný, Libuše Nožičková, Anděla Stružková. Další lidé byli Němci zabiti v jiných částech města. V téže době v okolí Prahy a přímo v ní zahynulo v bojích na pět set sovětských vojáků, z nichž většina byla pohřbena na Olšanských hřbitovech a na pohřebišti v pražském Chodově.

Čtenáři mohou znovu do knihovny na Skalku

Dne 15. května 2008 byla po celkové modernizaci a rekonstrukci slavnostně otevřena a předána čtenářské veřejnosti oblíbená pobočka Městské knihovny hl. m. Prahy na Skalce v Ostrovského ulici. „Knihovna prošla celkovou opravou a automatizací. To znamená, že si čtenáři vyzvednou průkaz v jedné pobočce a mohou si pro knihy

chodit i do knihoven ostatních," vysvětlila změny mluvčí knihovny Věra Voňavková. Ve stejném období však po nezbytnou dobu malování a revize knižního knihovního fondu byla až do 31. května 2008 zavřena druhá smíchovská knihovna umístěna v bývalé tržnici na náměstí 14. října.

Ilustrační fotografie

Nové centrum misijní středisko zřejmě nenahradí

Necelé čtyři měsíce zbývají misijnímu středisku z Barrandova, než ukončí svou činnost. Stále ovšem není jasné, kam se jeho aktivity přesunou. Na místě by totiž mělo vyrůst nové komunitní centrum. Zdejší lidé se ale obávají, že bude sloužit především jako kostel a pro klubovny dětí se v něm už nenajde místo. „Záměrem arcibiskupství je postavit komunitní centrum, tedy tu část, kde by byl kostel a místnosti pro setkávání veřejnosti. To je ochotno i financovat. Pokud bude chtít farnost nějaké místnosti jako klubovny, tak si bude muset sehnat peníze sama," nastínil prozatímní výsledek jednání člen petičního výboru Jakub Černý a dodal, že přístavba by vyšla přibližně na milion korun. „Nemám představu, kde by se taková částka dala sehnat," konstatoval Černý. Podle Pavla Jungwirtha, který také vystupuje za petiční výbor, měli podobný záměr i v Nových Butovicích. Tam vzniklo moderní komunitní centrum, k němuž měl být přidružen nízkoprahový klub. Problémem se ale stala skladba jeho návštěvníků. „Mládež, která chodí do nízkoprahových klubů, není zrovna vzorná. Pro takovéto luxusní zařízení je zřejmě málo na úrovni," uvedl Jungwirth. Podle něj byla velká výhoda provizorní stavby v tom, že když ji návštěvníci klubu například nastříkali spreji, nic závažného se nestalo. „Skauti třeba nějaké náhradní prostory získají, ale nízkoprahový klub nikde nechtějí," doplnil Černý. Podle mluvčího pražského arcibiskupství Aleše Pištory však církev se zřízením kluboven počítá. „Rádi bychom vytvořili komunitní centrum, které by mělo dvě křídla, jak pro duchovní akce, tak pro občanské aktivity. Určitě nejsme proti tomu zřídit v druhé části klubovny a nízkoprahové centrum. Úkolem církve je kooperace, ne snaha někomu stranit," sdělil Deníku Pištora. Přestože o záměru postavit na Barrandově komunitní centrum informovala radnice už před letošními Vánocemi, stále zatím nejsou jasné podmínky, za kterých by měla církev od městské části pozemky získat. „Teď není na

pořadu dne jednání o finančních prostředcích za prodej pozemku, na kterém stojí dočasná stavba misijního střediska, ani to, jakou částkou bude Praha 5 výstavbu spolufinancovat. Městská část přišla se vstřícnou nabídkou, která by umožnila budoucí rozvoj tohoto území," sdělil tiskový mluvčí MČ Praha 5 Radovan Myslík.

Internet zdarma zůstává pouhým snem

Byl to velkolepý plán: Za 100 milionů korun vybudovat bezdrátovou síť po celé Praze, tak aby se lidé mohli připojovat k internetu zdarma. Teď je ale jisté, že to byl jen plán. Bezdrátové připojení technologií Wi-Fi zůstává jen na radnicích pražských částí. Celý proces zpřístupnění internetu všem obyvatelům Prahy nastartovala radnice Prahy 5, která na svém území jako první spustila projekt Praha5.net. Právě ten se měl před třemi lety stát vzorem pro další rozšiřování bezdrátové sítě po Praze. Magistrát ale dal od původní koncepce ruce pryč a z internetu zdarma se stal jen nástroj ke komunikaci s úřadem. Městské části přesto budují další přístupové body k internetu pro své obyvatele zdarma. Celkem 90 milionů korun měla na projekt pražského magistrátu dát Evropská unie. Vše se ale zpozdilo zásahem Úřadu na ochranu hospodářské soutěže v roce 2006. Ten jednal na podnět podnikatelů, kteří v Praze budují své vlastní Wi-Fi sítě. Čekalo se na vyjádření Evropské komise, která nakonec dala projektu zelenou. „Projekt v jeho současné podobě nepředstavuje veřejnou podporu, protože vybranému poskytovateli služby, poskytovatelům veřejnoprávního obsahu, ani obyvatelům nebo podnikatelům využívajícím síť nepřiznává žádnou hospodářskou výhodu," píše se ve zprávě Evropské komise. Magistrát tak bude realizovat bezdrátové připojení k internetu, ale s tím rozdílem, že zdarma budou fungovat jen přístupy k nekomerčnímu obsahu. Magistrát ostatně přiznal, že nikdy neměl v plánu dělat internet zdarma.

Sport a zábava

Radnice Prahy 5 upraví hřiště na Barrandově

Radnice Prahy 5 v letošním roce (2008) opraví dětská hřiště a sportoviště na barrandovském sídlišti. Budou tam hlavně doplněny různé herní prvky. Úpravy budou stát asi 1,5 milionu korun, řekl místostarosta Lukáš Herold (ODS). Na sportovištích, která jsou vesměs uvnitř bloků domů, přibudou branky, basketbalové koše a tyče pro upínání sítí na nohejbal, tenis a volejbal. Na dětských hřištích budou například nová pružinová houpadla, pískoviště a kolotoče. Podle radního Michala Šestáka (ČSSD) je na Barrandově asi desítka různých hřišť. Většina z nich už byla opravována,

několik z nich se ještě musí dokončit. Radnice Prahy 5 opravuje dětská hřiště soustavně. "Nikdy jsme se nedostali do problému, že by herní prvky nevyhovovaly předpisům," zdůraznil Lukáš Herold. Také nové prvky na Barrandově budou vyhovovat všem normám.

V Košířích zmizí hřiště

V ulici Nad Kavalírkou v Košířích má vzniknout na místě školního hřiště nový dům, který bude částečně určen i pro seniory. Místním obyvatelům se nelíbí, že zmizí hřiště. Navíc kritizují, že dům by měl být vyšší než okolní zástavba a že součástí plánu je vybudování sto třiceti parkovacích míst. „Podle našeho názoru je dům předimenzovaný a je mnohem vyšší než okolní zástavba," uvedl František Gemperle, jeden z obyvatel Košíř. Podle původního návrhu by komplex domů převyšoval okolní budovy minimálně o čtyři metry. Z námitek místních obyvatel pak vyplývá, že jeden z domů převyšuje navrhovaný nový objekt přibližně až o dvanáct metrů, další pak dokonce o více než třináct metrů. „Plánovaný dům navíc vůbec nezapadá mezi ostatní zástavbu a naruší charakter celé lokality," poznamenal Gemperle. Nový dům by údajně svou výškou navíc způsobil, že by lidem do oken nesvítilo slunce - studie oslunění a denního osvětlení podle obyvatel Košíř vychází ze špatných údajů. Vzdálenost od nejbližších okolních domů ve skutečnosti není čtyřicet metrů, ale například od jednoho z původních domů pouze dvacet dva metrů. Podle vyjádření místních bude mít kratší vzdálenost na množství světla vliv. Jestli se nakonec bude stavět podle současných plánů, zatím není jasné. Stavbu totiž původně plánovala společnost Newton Management. Ta však „projekt" prodala v březnu roku 2008 developerské společnosti Central Group. „Kontakt mezi oběma společnostmi se opravdu uskutečnil. Projekt jsme vyhodnotili jako velmi kvalitní, a proto jsme o něj měli zájem," uvedl Aleš Novotný, výkonný ředitel společnosti Central Group. Zda se změní plány výstavby, se zatím neví. „V tuto chvíli (16. 5. 2008) nemohu říci, jakým způsobem a jestli se bude projekt měnit," doplnil Novotný. Druhým problémem plánované výstavby je doprava. Má zde vzniknout sto třicet parkovacích míst. „Už nyní je doprava v Košířích hrozná. Z oblasti je jediný výjezd na Plzeňskou ulici. Jsou zde silniční zácpy," řekla Michaela Výborná z Košíř. Kolony aut, které se táhnou ulicemi Musílkova a Nad Kavalírkou, denně zasahují až několik set metrů do vilové zástavby. „Někdy stojí řidiči v koloně i dvacet minut," dodal Gemperle.

Výstava vojenských aut z druhé světové války

Do vzpomínkových oslav ukončení 2. světové války a porážky

nacistického Německa se 8. 5. 2008 zapojila také Praha 5. Před kostelem sv. Václava na náměstí 14. října se sjela asi desítka historických vojenských vozidel, které používali mimo jiné i příslušníci československé zahraniční armády. Návštěvníci zde mohli spatřit vojenskou techniku, vojáky v dobových uniformách a další technické vybavení armády. Jako zajímavost byla do prostoru výstavy umístěna pojízdná vojenská polní kuchyně. Kuchař divákům nabízel autentický vojenský čaj.

Vzpomínka na osvobození

Připomenuta byla i nepatrnou účast amerických vojáků na pražském květnovém povstání v roce 1945. Americké jednotky do Plzně dorazily již 6. května 1945. Konkrétně se jednalo o 2. pěší divizi, 96. pěší divizi a 16. obrněnou divizi. Zastavili se však na spojenci předem dohodnuté demarkační linii v Rokycanech. Dne 15. června 1945 se v Plzni konala vojenská přehlídka, které se na pozvání V. sboru americké armády účastnil i československý prezident Edvard Beneš.

Městská zeleň a ekologie

S odpadky pod zem

Špinavé plechové kontejnery přestávají hyzdit ulice v centru metropole. Místo nich nakupují jednotlivé městské části nádoby nové, které mají zásadní výhodu: jsou umístěny pod zemí. Průkopníkem technologie je Praha 1, která do prvních podzemních kontejnerů investovala před dvěma lety. Jejich prototyp tehdy vznikl na Petrském náměstí a od té doby je systém dále rozšiřován. "Inspirovali jsme se v Mnichově, kde tato technologie úspěšně funguje. Kontejnery jsou už také ve Vodičkově ulici a v současné době vybíráme další vhodné lokality. Podzemní nádoby totiž nemohou být všude, omezením je například síť kolektorů," řekl mluvčí Prahy 1 Alexander Koráb. Praha 1 si novinku zatím pochvaluje, ostatní městské části se ji proto rozhodly následovat. Podzemní kontejnery využívá Praha 2 nebo Praha 7, jejich zakoupení plánuje i pátá městská část. "Letos investujeme do dvou takových kontejnerů. Budou na Tilleho náměstí na Barrandově a na náměstí 14. října na Smíchově, dále uvažujeme také o Andělu. Na koupi nových nádob bylo letos vyčleněno celkem 2,5 milionu korun," informoval zástupce starosty MČ Praha 5 Petr Horák (ODS). Podle Borka Bicana ze společnosti SSI

Schäfer, která kontejnery dodává, má nový systém několik výhod. „Jednou z největších předností je jejich vyšší kapacita. Nádoby mají objem dva až pět kubíků, což je kapacita několika tradičních kontejnerů. Jsou také o mnoho estetičtější a v jejich okolí je minimální nepořádek," vysvětluje. Kontejnery jsou podle Bicanových slov rovněž lépe chráněny proti vandalům. „Odpadky v nádobách se nedají zapálit, jak se někdy děje u běžných popelnic. V nádobě se oheň kvůli nedostatku kyslíku nemůže rozhořet," tvrdí. Kontejnery jsou dodávány v několika variantách a mohou sloužit i k dalším účelům. Nad zem vystupuje jen malá část šachty, kolem níž mohou být umístěny lavičky, květinové stojany nebo informační cedule. Odvoz odpadků pak zajišťují popelářské vozy s dlouhými rameny. Podzemní kontejnery však nemusí být konečným řešením v ukládání odpadů. V plánované čtvrti v Bubnech má vzniknout celý podzemní odpadní systém. „Jde o potrubí, které bude ústit ve speciálních stojanech v domech i v ulicích. Vhozené odpadky systém, vcucne' a pod zemí dopraví do vzdálenosti až čtyř kilometrů, kde budou zrecyklovány," vysvětlila před časem Petra Zdeňková, mluvčí společnosti Orco, která má nový systém vybudovat.

Městské části zaplatí za úklid psích exkrementů miliony ročně

Jednotlivé pražské městské části stojí úklid psích exkrementů většinou přes deset milionů korun ročně. Loni v Praze bylo hlášeno přes 75 tis. psů, jen v centru úklidové firmy denně odvezou na 50 kilogramů psích výkalů. Pražané přiznávají, že neutěšený stav chodníků a trávníků je trápí víc než sprejeři či feťáci. Některé radnice pořádají pro pejskaře osvětové akce, jiné rozšiřují počet odpadkových košů se sáčky a nakupují uklízecí stroje. Praha 1 dokonce uvažuje o odhalování majitelů pomocí rozboru DNA jejich psů. Rozmisťování sáčků na psí exkrementy je běžné téměř ve

všech obvodech. Většina městských částí platí navíc ještě za úklid psích výkalů. Po prvním pražském obvodu rozmístila radnice téměř čtyři stovky stanovišť se sáčky na psí exkrementy, které jsou denně doplňovány. Jednou ze zvažovaných metod je odhalování a postihování neukázněných majitelů pomocí rozboru DNA jejich psů," sdělil nám Jakub Vaculín z kanceláře starosty Prahy 1. Praha 5 zaplatí za úklid každý rok asi deset milionů korun. Podle tiskového mluvčího MČ Praha 5 Radovana Myslíka musí platit město nejen za samotný úklid, ale také za škody na zeleni a zařízení

parků. „Náklady zahrnují například výměnu stromů a mobiliáře parků korodovaného v důsledku dlouhodobého působení psí moči. Bohužel stále častěji se objevují nezodpovědní majitelé, kteří nechávají psí miláčky okusovat kůru či celý kmen stromu," uvedl Myslík. Majitel, který po svém psovi neuklidí, může získat pokutu nejvýše 1 tis. korun. Přesto policisté od loňského ledna vybrali na pokutách od "pejskařů" přes čtvrt milionu. Mezi nejčastější prohřešky, kterých se pražští majitelé psů dopouštěli, patřilo znečišťování veřejných prostranství, volné pobíhání psů a nedostatečná evidence.

Bezpečnost občanů

Policie našla po nehodě v autě 7, 5 kilogramu psychotropních látek

Policie zadržela ve středu 19. března 2008 dvaatřicetiletého muže, v jehož autě po nehodě v Praze 5 našla 7,5 kilogramu omamných a psychotropních látek. Muži, který se vydával za svého mladšího bratra, navíc soud v minulosti zakázal řídit motorová vozidla. Policie ho obvinila z nedovolené výroby a držení omamných a psychotropních látek a jedů a z maření úředního rozhodnutí. Muž je ve vazbě. Policisté objevili v mladíkově autě zavazadlo s pěti zatavenými sáčky se 7,5 kilogramu sušeného rostlinného materiálu. Podezřelý muž, který se sám označil za viníka nehody, se prokázal jen osvědčením o registraci motorového vozidla. Podle policie se vydával za svého mladšího bratra. Okresní soud v Sokolově mu již dříve zakázal řídit motorová vozidla na 16 měsíců.

Hasiči pomáhali postiženým z hořícího bytu

Hasiči a zdravotničtí záchranáři museli 7. 7. 2008 před desátou hodinou dopoledne spěchat do Drtinovy ulice na Smíchově. Hořel zde byt a lidé byli ohroženi na životech. Požár hasiči zlikvidovali za použití dýchací techniky tlakovou vodou. Z bytu vyvedli dva muže, kteří se nadýchali kouře a byli lehce zraněni na těle. Poskytli oběma mužům první pomoc a poté je předali rychlé záchranné službě, která na místo dorazila devět minut po příjezdu hasičů. Lékař záchranky zjistil, že pětatřicetiletý obyvatel postiženého bytu má vážné dýchací potíže. Toho po akutním ošetření sanitka převezla do Fakultní nemocnice v Motole. Podle posledních informací muž není ohrožen na životě.

Popíjející bezdomovci vyzráli na magistrát

Nejnovější vyhláška magistrátu (8. 7. 2008), která zakazuje pití alkoholu ve vytypovaných lokalitách hlavního města, je pěkně „děravá“. Kvůli nedomyšleným detailům na ni popíjející bezdomovci vyzráli už první den její platnosti. Kde má vyhláška slabá místa? Za prvé povoluje pití u všech stánků s

občerstvením, kolem kterých bývají bezdomovců celé hordy, a vůbec neupřesňuje, co znamená „konzumace u provozovny“. Nikde tedy není psáno, v jaké vzdálenosti od stánku je pití ještě povoleno, a v jaké už ne. Pijan se tak může odvolávat na to, že popíjí u stánku nebo u obchodu, a přitom od něj být vzdálen i desítky metrů. Další problém je, jak vůbec dotyčnému dokázat, že se alkoholu napil. Bezdomovci a nejen oni, totiž na vyhlášku vyzráli tak, že si své oblíbené krabicové víno nebo pivo schovají do sáčků nebo je rovnou přelijí do PET lahve od džusu nebo minerálky. „To by se dokazovalo hodně špatně. Když nám budou tvrdit, že to alkohol není, my jim z toho upíjet nebudeme, abychom zjistili, jestli lžou nebo ne,“ řekl okrskář Jiří Schwanzer z Prahy 5.

Problém by také nastal, kdyby někdo tvrdil, že v plastovém kelímku má nealkopivo. „Na to se nikdo nemůže vymlouvat, naši strážníci mohou provést orientační dechovou zkoušku, která vše ukáže,“ tvrdila vedoucí směny policistka Alena Dománková. Ovšem to není tak jednoduché. „My bychom to těm lidem vlastně dokázat nemohli. Za prvé u sebe nemáme ani ty „balónky“, do kterých by nám foukli a navíc, i kdyby člověk nadýchal - jak mu dokážete, že se nenapil předtím normálně v hospodě nebo restauraci? To prostě nejde,“ vysvětlil další trhlinu vyhlášky druhý pochůzkář z Prahy 5 Jaroslav Kule. Bezdomovci, na které měla být vyhláška původně zacílena, svoje návyky zatím nijak dramaticky měnit nemusí. Stačí trocha vynalézavosti a obezřetnosti. „Nejde říct hned první den, zda je to účinné, nebo ne. To se ukáže až za delší čas. Svoje nedostatky to ale má, třeba s tím pitím u stánků, to je opravdu nedomyšlené. Tady na Smíchovském nádraží by se to mělo zakázat všude,“ míní oba městští strážníci z Prahy 5. Podle nich se bude muset zhruba po tříměsíční zkušební lhůtě vyhláška poupravit. Nepřesná je i vyhláška magistrátu o znečišťování ulic. Vyhláška o čistotě, která v Praze zakazuje na ulici pohodit i žvýkačku nebo nedopalek od cigarety, platí už týden. Strážníci jsou ale v dohlížení na její dodržování benevolentní. Tak benevolentní, že pokud vypadáte normálně a slušně (a nejste tedy evidentně bezdomovec), odhodit můžete, co chcete, a nikdo se za vámi nepožene.

Kdyby si lokli za mými zády…

Je půl desáté dopoledne. Se dvěma městskými strážníky se jdeme 8. 7. 2008 podívat, jak se v praxi uplatňuje nová vyhláška magistrátu, která zakazuje pití alkoholu ve vytypovaných lokalitách hlavního města. „Teď ještě spí, tak do desíti. Až vstanou, tak asi čtyři hodiny jim bude trvat, než vyžebrají peníze a koupí si to krabicové víno nebo pivo. Dřív než ve dvě odpoledne větší problém s nimi nebude,“

vysvětluje jeden z okrskářů Prahy 5 Jiří Schwanzer. Řeč je o bezdomovcích - především na ně má být totiž nová vyhláška zacílena.
V rajonu smíchovského nádraží ale nepijí jen bezdomovci. Co chvíli je někde vidět člověk s „lahváčem“ nebo s pivem v plechovce. Pokutu však nedostane ani jediný. Jak je to možné? „Všechno je na úsudku strážníka. Ten člověk může dostat tisíc korun pokuty, ale taky je možné vyřešit to domluvou. Pokud jsou ty lidi normální, je domluva naše priorita,“ říká Jaroslav Kule, který má oblast smíchovského nádraží na starosti. Pokud vypadáte normálně a slušně (a nejste tedy evidentně bezdomovec), vyfasovat pokutu se rovná v praxi téměř husarskému kousku. Stejně jako policisté tolerují „normálním“ lidem pití alkoholu, prominou většinou i kouření v prostoru zastávek. O nějakých pokutách za žvýkačky a odhazování papírků nemůže být ani řeč. „To už by člověk musel dělat velké problémy a třeba se s námi hádat,“ vysvětlují strážníci. „Také nemáme oči všude. Když si lidi loknou za našimi zády nebo zahodí cigaretu, nezmůžeme nic,“ doplňují policisté. Pražské ulice ale neznečišťují jen bezdomovci, ale i „slušňáci“, kteří odhazují nedopalky všude. Čistým ulicím Singapuru, kde podobné nařízení platí a je tvrdě kontrolováno, se tak Praha zřejmě jen tak nepřiblíží.

Na Barrandově zahynul starší muž po pádu z mostu

Starší muž zahynul 15. 5. 2008 dopoledne po pádu z tramvajového mostu na pražském Barrandově. Oznámila to mluvčí pražské záchranky Jiřina Ernestová. Muž zřejmě spáchal sebevraždu. Podle Ernestové bylo muži mezi 50 až 60 lety. Policie případ šetří. Situaci ztěžuje skutečnost, že postižený u sebe v okamžiku pádu neměl žádné osobní doklady. Oblíbeným místem sebevrahů z celé republiky byl v minulosti pražský Nuselský most. V polovině loňského srpna (2007) zde byly nainstalovány plechové zábrany a od té doby se pokus o sebevraždu nikomu nezdařil. Podle odborníků si teď proto sebevrazi hledají v Praze jiná místa. V loňském roce se o ukončení života v metropoli pokusilo celkem 167 lidí, 59 z nich právě na Nuselském mostě.

Hasiči sundávali včelí roj

Hasiči museli 15. 5. 2008 odpoledne zlikvidovat roj včel na náměstí 14. října. Visel na jednom ze stromů a hrozilo, že by včely mohly spadnout na kolemjdoucí. „Místo jsme pak ještě chemicky ošetřili, aby se sem včely, které třeba ulétly, nevrátily a nezaložily si zde úl znova. Pokaždé totiž na místě nechají pach, podle kterého místo poznají,“ vysvětlil jeden z hasičů. Divoké včelí úly hasiči ve většině případů likvidují. Včelaři totiž neznámá včelstva nechtějí, jejich vlastní chov by totiž

mohl být infikován nějakou nemocí a vymřít. „Proto pokud jsou včelí roje na místě, kde nikoho neohrožují, necháváme je tam, není důvod je likvidovat," řekl mluvčí hasičů Vít Pernica.

Osobnosti, výročí a zajímavosti

První zápis do pamětní knihy Smíchova

První zápis do pamětní knihy Smíchova pochází od ředitele obecního úřadu Františka S. Amlera z let 1836-1847, poté následují zápisy ředitelů Ondřeje Sorgenfreiuse (1847-1848) a Josefa Choděry (1848-1849). V roce 1850 byla kniha odevzdána obecnímu přestavenému Josefu Ullianovi, který však už v zápisech nepokračoval. Zápisky obsahují celkem šest listů pojednávajících pouze o přírodních úkazech, slavnostech a o úředních proměnách. O šest let později pak nechává tehdejší starosta Josef Barth k pamětní knize přišít pět úředních listin pojednávajících o povýšení Smíchova na předměstí a o poplatcích za udělení živností a ze staveb. Vzhledem ke stručnosti zápisků žádala městská rada roku 1878 o zpětné doplnění pamětní knihy. Úkolu se ujal tehdejší ředitel městského úřadu Josef Böhm. Práci zahájil v roce 1882. Jako podklad mu sloužily zprávy od školního ředitele Františka Zoubka uveřejněné v Archeologických památkách a výročních zprávách škol. Dalším zdrojem informací byl lexikograf František Špatný, bývalý úředník jinonické jurisdikce na Smíchově, který byl pamětníkem let 1845–1849. Výkazy o hospodaření obce pocházejí od městského pokladníka Antonína Mařáčka. Pamětní kniha města Smíchova byla uložena v Archivu hlavního města Prahy. Při požáru Staroměstské radnice ve dnech pražského povstání v květnových dnech roku 1945 byla zničena.

František Ringhoffer II. - Z kotláře baronem

Jméno Ringhoffer je spojeno především s někdejší smíchovskou vagónkou, pozdější továrnou Tatra. Ve skutečnosti však tento podnikatelský rod od 18. do 20. století působil v mnoha oborech a nevynechal při tom ani výrobu piva. Až do roku 1862 představovalo každé dokončení železničního vozu u Ringhoffera pro Pražany zážitek, který si málokdo nechal ujít. Zatímco továrna byla na Smíchově, tehdejší jediné nádraží (dnešní Masarykovo) leželo na druhém břehu Vltavy. A tak nejsilnější parní stroj vytáhl vagon na speciálně vyztužený povoz s kusem kolejí, k tomu se připřáhlo osm tažných koní a monstrózní spřežení se vydalo na cestu. Trasa: Smíchov - Malá Strana - Karlův most - Staroměstské náměstí - Prašná brána. Dramatické transporty centrem středověké zástavby skončily až otevřením

Smíchovského nádraží. Nejstarší dnes známý předek rodu Ringhofferů přišel z Mullendorfu v tehdejších Uhrách do Vídně, aby se vyučil kotlářem. Následoval tehdy nezbytný vandr ukončený roku 1769 v Praze. Kotlářství, které tu založil, po něm později převzal jeho syn Josef a dál je úspěšně rozšiřoval. Tak úspěšně, že jej přeměnil na továrnu zaměřenou především na varné nádoby pro pivovary a lihovary. Bohulibá činnost mu vynesla i titul „c. a k. dvorní mistr kotlářský". Skutečně mezinárodního věhlasu dosáhl až Josefův syn František řečený II. Otec jej vyučil opět kotlářem, nechyběl ani vandr nasměrovaný do předních průmyslových zemí západní Evropy. Získané zkušenosti zhodnotil, když po otcově smrti v roce 1847 převzal rodinný podnik se zřejmým záměrem udělat z lokální výrobny kotlů základ velkolepého podnikatelského impéria.

Jeho prvním počinem bylo přemístění výroby do nových prostor na tehdejší okraj města (poblíž dnešní Opletalovy ulice). Ani to ale nestačilo, a tak začal od roku 1853 skupovat pozemky na Smíchově. Z těch pak postupně vybudoval areál strojních výrob, který dalšího bezmála půldruhého století představoval jeden z nejvýznamnějších českých strojírenských podniků. Stalo se tak především díky tomu, že František Ringhoffer II. si byl od začátku vědom, kam se ubírá technický vývoj. Kotle byly sice užitečná věc, ale druhá polovina 19. století byla především ve znamení železnice. První nákladní vagon se na Smíchově zrodil roku 1854, první lokomotivní tendr roku 1857 a první osobní vůz roku 1863. Podle dobových svědectví byly platy v továrně na tehdejší dobu velmi dobré, navíc v podniku nechyběla ani nemocenská pokladna, penzijní fond a další nadstandardní vymoženosti. František II. se nevyhýbal ani veřejným funkcím - od smíchovského zastupitelstva, kde byl v letech 1861 až 1865 starostou, až po poslancování v českém sněmu. Těsně před smrtí jej císař povýšil do šlechtického stavu a vyznamenal Řádem železné koruny. Když František Ringhoffer II. roku 1873 zemřel, byla firma na vrcholu rozkvětu a málokdo tušil, že za rohem číhá ekonomická krize. Podnik převzal nejstarší z Ringhofferových tří synů - opět František. František Ringhoffer III. se narodil 22. listopadu 1844. Cesta k podnikatelské dráze byla zpočátku trochu klikatá: vystudoval vojenskou akademii, stal se armádním důstojníkem a bojoval i v prusko-rakouské válce. Teprve roku 1873 vstoupil do vedení firmy. Nastupující ekonomickou krizi úspěšně překonal a výrobu dál modernizoval. Roku 1897 do sortimentu přibyly tramvaje, které se mnohem později a za úplně jiných okolností měly stát prakticky jedinou výrobní náplní. U Ringhofferů se ale vyráběly i

součásti parních strojů, kompresory, důlní stroje, zařízení lihovarů, cukrovarů a pivovarů a další technika. Už v prosinci 1874 byla také uvařena první várka piva ve -strojním pivovaru- Velké Popovice. František Ringhoffer III. zemřel 23. 7. 1909. Další Ringhofferové pak podnik převedli úskalími první světové války, rozpadu někdejšího rakousko-uherského trhu i poválečnými krizemi. Roku 1936 došlo k fúzi s kopřivnickou Tatrou, po které firma dostala jméno Závody Ringhoffer-Tatra, a. s. Generálním ředitelem nové průmyslové korporace se stal tehdejší ředitel Ringhofferových závodů Hanuš Ringhoffer.

Po okupaci Československa se Ringhofferové přihlásili k německé národnosti a někteří vstoupili do NSDAP. Hanuš Ringhoffer byl později ze strany vyloučen, údajně pro své -nevhodné- aktivity během první republiky. Průmyslový gigant orientovaný na válečnou výrobu však vedl dál a díky významu podniku se samozřejmě nevyhnul ani kontaktům s vedoucími činiteli Třetí říše, zejména Speerova ministerstva pro zbrojní průmysl. To ho po válce přivedlo do internačního tábora, kde roku 1946 zemřel. Už předtím byly znárodněny Ringhofferovy podniky a další majetek. Z části společnosti Ringhoffer-Tatra a z mnoha dalších vyvlastněných podniků jiných majitelů vznikl roku 1946 národní podnik Tatra. K jeho -majstrštykům- patřil i salonní vůz pro sovětského diktátora J. V. Stalina. Orientace na železniční techniku však postupně slábla. Podnik procházel obvyklou smrští bezhlavých komunistických reorganizací, která roku 1966 vyústila do specializace na výrobu tramvají. Roku 1988 se výroba přestěhovala ze Smíchova do nové továrny ve Zličíně. Smíchovský areál představoval unikátní skanzen techniky a průmyslové architektury 19. století. Přesto se jej nepodařilo zachránit a byl téměř bezezbytku zničen v zájmu rychlého vybudování nákupního centra Zlatý Anděl, dokonce i bez řádné dokumentace.

Pražská kanalizace

Velkoměstskou kanalizaci hojně zásobujeme, ale na povrchu není vidět. Řeč je o kanálech, labyrintu potrubí a stok, který je ukryt pár metrů pod zemí. Ve velkoměstě jde o unikátní síť o délce několika stovek kilometrů! První stoky se v Praze budovaly na přelomu 19. a 20. století. Kanalizační síť v Praze tvoří sedm páteřních kmenových stok pojmenovaných písmeny A, B, C, D, E, F a K, do kterých se napojují podružné sběrače. Na místě pod Staroměstským náměstím začíná stoka A, která vznikla zkřížením několika sběračů. Označovány byly podle data výstavby, takže áčko je nejstarší a sbírá splašky z celého Starého Města. Nechce se věřit, že pražské stoky slouží i po více než 100 letech bez zásadní přestavby. Odporná směs všeho možného

směřuje do ústřední čističky na Císařském ostrově. Většina území Prahy má jednotnou kanalizační soustavu, což znamená, že stejným potrubím je odváděna i dešťová voda. V případě větších průtrží se v tzv. oddělovačích přebytečná voda dostává do potrubí, které ústí do Vltavy. Jeden z výstupů je v Karlíně u Hlávkova mostu. Je to v místě, kde se už také počítá s rychlou instalací protipovodňových hrází. I okolní terén tu byl od záplav v létě 2002 upraven: křovinatý sráz nahradila zpevněná zeď. "Povodně se tehdy na mnoha místech vymstily tak, že se voda z řeky dostala do ulic zpět kanály," řekl správce kanalizace Petr Györi. "Nyní by se to už stát nemělo, protože kousek za výpustí je hradidlová komora, která se v případě záplav uzavře. Voda z kanalizace je pak přečerpávána sacími rourami z komory do řeky." Pracovníci PVK pražské stoky pravidelně čistí. Odpadní síť vyžaduje neustálou pozornost, vždyť denně je zatěžována splašky více než milionu lidí.

Kanalizace v číslech:

- Sítí proteče za sekundu v průměru kolem 4 000 litrů splašků.
- Při bouřce a průtrži se průtok zvedá až na 15 000 litrů za sekundu.
- Maximální průtok nastává kolem 7. hodiny ranní a večer v 21 hodin, minimální v noci a kolem 15. hodiny. Nízký průtok bývá i v pátek odpoledne, kdy lidé vyrážejí za odpočinkem mimo Prahu.
- V sobotu a neděli dochází k posunu ranního maxima asi na 9 hodin.
- Oblasti s velkým počtem restaurací a zábavních podniků (např. Praha 1) mívají silný průtok i v noci.
- Nejširší stoka (K) je široká 4 m a vysoká 3,4 m.
- Nejdelší sběrač (P) měří 7 km a vede z Jihozápadního Města na Smíchov.
- Nejstrmější je stoka z Barrandova do Hlubočep, kam klesá o 63 m.
- Nejstarší kanalizace na světě (764 př. n. l.) byla zřejmě na východě Turecka poblíž jezera Van.
- Ve středověku vedly splaškové kanálky přímo v ulicích velkých měst.
- Systematická pražská kanalizační soustava začala vznikat od roku 1889.
- O kanalizační systém, který byl dobudován v roce 1905, se významně zasloužil anglický inženýr sir William Heerlein Lindley.
- Původní kanalizační čistírna v Bubenči s kapacitou pro zhruba 400 000 obyvatel byla spuštěna v červnu 1906. Koncem 20. století byla prohlášena za kulturní technickou památku.
- V roce 1933 byla do provozu uvedena nová čistička na Císařském ostrově v Praze 8 - Troji.

Barrandovský kameraman Miroslav Ondříček

Polovina z filmů, které natočil, vznikla v zahraničí. Nejraději ale vzpomíná na ty, které vznikly v šedesátých letech. Po ukončení učebního oboru filmový laborant nastoupil do laboratoří barrandovských ateliérů. Následně se stal asistentem kamery, později zpravodajského filmu. A začal studovat večerně na FAMU. Teprve po dvanácti letech se dostal k práci na celovečerních filmech, kdy začal spolupracovat na filmech Miloše Formana a Ivana Passera. Mezi jeho nejslavnější filmy patří Lásky jedné plavovlásky, Drahé tety a já, Hoří, má panenko, Vlasy, Ragtime, Amadeus, Valmont, Taking Off či Svět podle Garpa. Dvakrát byl nominován na Oscara, za Ragtime (1982) a Amadea (1985). V roce 1999 získal za dlouholetý přínos českému filmu Českého lva, o čtyři roky později v makedonské Bitole cenu za celoživotní dílo, v Los Angeles (2004) prestižní cenu Americké unie kameramanů a v témže roce Křišťálový glóbus za umělecký přínos světové kinematografii. Na karlovarském festivalu v roce 2005 pak cenu za celoživotní dílo. Rodinnou tradici převzal jeho syn David, který je režisér. Miroslav Ondříček tvrdí, že nejraději je doma v Praze 5 - Hlubočepech. Z filmů miluje Měsíc nad řekou od Fráni Šrámka, který natočil Václav Krška. „Jen nevím, jestli to dnes někomu ještě něco řekne…," řekl. Ze zahraničních snímků je to film Ten, který musí zemřít, který natočil nedávno zesnulý Jules Dassin. „Z knih se pořád vracím ke druhému vydání korespondence Voskovce a Wericha. Čtu to pořád dokola a stejně tam objevuji něco nového a zajímavého. Pro mě je to ještě o to cennější, že jsem se s oběma aktéry velice dobře znal," poznamenal Miroslav Ondříček.

Bude se stěhovat Karel Gott z Bertramky

Karel Gott s manželkou Ivanou zvažují, že opustí luxusní vilu nad Bertramkou. Důvod? Špatné ovzduší, hluk a malá prostoru pro rozrůstající se rodinu. „Ivana tlačí na Karla, aby se odstěhovali, protože se bojí o zdraví svých dětí - Charlottky a ještě nenarozeného druhého potomka," řekla kamarádka Ivany Gottové. Není se čemu divit. Na Bertramce se životní podmínky rapidně zhoršily. „Poté co se dostavěl tunel Mrázovka, máme doma kvůli provozu strašně prachu, zplodiny jsou šílené a hlavně chybí klid. Je tu hluk," potvrdil informace soused zpěváka Karla Gotta, který bydlí jen pár domů od českého slavíka. A to není zdaleka jediný důvod. Vila na Bertramce je krásná pro manželský pár, ale ne pro rodinu s dvěma dětmi. Už kvůli malé Charlottce přišel Karel Gott o svoji pracovnu. Je z ní dětský pokoj. Co ale teď? Zanedlouho čekají Gottovi druhého potomka. Ivana a Karel mají každý svou ložnici. Gott už ve

svém věku chce mít klidný spánek a ložnici tak mít jen pro sebe. Je tedy vyloučeno, že by lože své ženy přesunul k sobě a z druhé ložnice se tak stal další dětský pokoj. V přízemí vily je pak ještě větší hala používaná jako obývací pokoj. Jak tedy situaci Gottovi vyřeší? Nabízí se jediné řešení. Stěhování!

A dokonce to vůbec nemusí být složité. Gott se přestěhuje zpátky do vily v Jevanech, kterou prodal podnikateli Janu Moťovskému před třemi roky za 18 milionů a ten z ní udělal muzeum Gottland. Muzeum se zase přemístí do vily na Bertramce, jejíž cenu odhadují realitní makléři na 24 miliónů korun. Gott bude mít větší vilu v nádherné přírodě a Moťovský muzeum v Praze, do kterého díky přístupnosti bude jezdit mnohem více návštěvníků. „Už mě to taky napadlo. Dokonce jsem to Karlovi i nabízel," řekl Jan Moťovský. Pro Gotta by ale šlo o těžký životní krok. Vždyť ve své vile na Bertramce bydlí více jak čtyřicet let!

Slavné domy Prahy 5

Rodinný dům Pod Děvínem 10

Funkcionalistickou vilu dle projektu Cesara Grimmicha si v letech 1939-1940 nechali postavit manželé Pospíšilovi. Původně byl koncipován jako dvojvila podle projektu z ateliéru profesora Bohuslava Fuchse. Objekt kombinuje funkcionalismus s prvky tzv. organické architektury (ve své době se jednalo o dům extramoderní a luxusní). Základní plochy fasády byly blankytně modré, vodorovné pásy bílé a nátěry barvy ocelové modři. Je v soukromém vlastnictví.

Dům Karla a Jany Teigových (U Šalamounky 5)

Dům postavený v letech 1937-1938, který není ani vilou, ani klasickým rodinným domem vyprojektoval architekt Jan Gillar pro svého dlouholetého přítele Karla Teigeho, jehož názor na rodinný a společenský život se plně projevil dispozičním řešení domu. Podle Teigeho bylo jediné řešení tehdejšího nedostatku bytů v bydlení v kolektivních domech, kde by každý obyvatel měl svou „spací kabinu". Ostatní prostory by byly společné. Dvoupatrový řadový dům obývala Teigeho sestra Jana s maminkou (2. patro) a v prvním patře si Teige a jeho družka Jožka Nevařilova vybudovali garsoniéry se samostatnými vstupy a spacími kouty. Exteriér je strohý, na straně do zahrady je na úrovni prvního patra balkon, v druhém je terasa. Dům je v soukromém vlastnictví.

Dům Zubatého 1

Činžovní a obchodní dům vznikl v místě starší zástavby. Postaven byl v letech 1936-1937 dle projektů pražských židovských architektů Ernsta Mühlsteina a Victora Fürtha (autoři vily U Mrázovky 13). Funkcionalismus se uplatnil při řešení fasád, v interiéru i v dispozičním řešení prostor. Průčelí je obloženo keramickým obkladem.

Dům ve své době představoval vysoký standard bydlení (patřil k tzv. elektrickým domům). V březnu 2008 pokračoval soudní spor o prodej domu mezi nájemníky a ostravskou firmou Denika Real, která vyhrála nabídkové řízení vyhlášené městskou částí Praha 5.

Ženské domovy

Komplex Ženských domovů od architektů Vlastimila Lady a Josefa Hlaváčka se skládá ze dvou funkcionalistických budov. První menší vyrostla v roce 1932 při Radlické ulici. Druhá, postavená

v letech 1935-1936, tvoří blok mezi ulicemi Radlická, Ostrovského, Stroupežnického a Za Ženskými domovy. Stavbu iniciovalo pod záštitou Alice Masarykové Kuratorium pro zlepšení bytových poměrů mladých žen. Během 2. světové války zde byl lazaret, později domy připadly obci, která v roce 2001 větší objekt zprivatizovala. Kupující se zavázal poskytnout „na dožití“ bydlení obyvatelkám domovů, z nichž většina je již v důchodovém věku. Celkovou rekonstrukci budovy provedl nový vlastník – společnost Akcent Praha Group v letech 2002-2005 podle návrhu architektů Davida Bartouška a Miroslava Čecha. Kromě prostor k bydlení a hotelu jsou zde kanceláře, ordinace, divadelní sál, relaxační centrum a restaurace s bowlingovými drahami.

Terasy Barrandov

Projekt Barrandovských teras (Barrandovská 1) vypracoval v letech 1927-1929 architekt Max Urban. Terasové restauraci dominuje bílá věž. Po vrstevnicích skalního útesu se táhnou zahrady. Na jejich západním konci vznikl dle návrhu architekta Vladimíra Grégra dřevěný romantický bar Trilobit (vyhořel v 90. letech). Stejný architekt dále navrhl interiér restaurace a teras, lehký zahradní nábytek pochází od designérky Hany Kučerové-Záveské. Restaurace se postupně stala vyhledávaným výletním cílem Pražanů i herců z nedalekých ateliérů. Pod skálou byl umístěn plavecký bazén od Václava Kolátora a na Vltavě pak kavárnička na dřevěném prámu opět navržená od architekta Vladimíra Grégra. V posledních desetiletích objekt

chátrá, ačkoli již bylo představeno několik projektů na jeho revitalizaci (měl zde např. vzniknout hotel aj.). Terasy patří manželce bývalého prezidenta ČR Václava Havla Dagmar Havlové.

Josef Barth

*11. 1. 1812 Plzeň
† 1. 1880 Praha

Stavební podnikatel a majitel realit. V letech 1849 –1861 purkmistr Smíchova. Podle obecního zákona z roku 1849, kterým byly zrušeny vrchnostenské patrimoniální úřady, správu obcí nadále vykonávali volení zastupitelé. Rozsáhlá politická perzekuce po revolučním roce 1848 však znemožnila konání voleb do místních samospráv, a proto zůstal Josef Barth smíchovským purkmistrem po celé období Bachova absolutismu. Teprve až Únorová ústava (1861), na jejímž základě byla znovu v rakouské monarchii prohlášena ústavnost a obcím byla navrácena samospráva, umožnila volby do místních zastupitelstev. Ve funkci jej poté vystřídal František Ringhoffer, který vykonával funkci smíchovského starosty v letech 1862–1865.

Život a dílo

Josef Barth pocházel z plzeňské měšťanské rodiny; otec byl stavitelem, matka Terezie (roz. Kopecká) se narodila v Písku, v soukenické rodině. Na Smíchov se přistěhoval v době stavební horečky, kdy zdejší zahrady a vinice s letohrádky a dvorci začaly vytlačovat rozlehlé tovární budovy. V roce 1843 měl Smíchov 93 domů, 107 dvorů a hospodářských usedlostí a žilo zde 2453 obyvatel. Od poloviny 19. století však patřil k nejlidnatějším městům v Čechách. Podle údajů státního schematismu z roku 1821 bylo v té době v Praze celkem dvacet kartounek, čtyři továrny na rukavice, jedna na zpracování rybích kostí, kůže, svíčkárna, devět pálenic, porcelánka, tři barvírny a devět výroben cikorky. V Karlíně působily dvě kartounky a papírna, na Smíchově také dvě kartounky a porcelánka. Většina z továren byly malé podniky. V roce 1853 na Smíchově otevřel František Ringhoffer továrnu na železniční vozidla, která se postupně stala jedním z největších průmyslových podniků Rakouska. I v okolních pražských předměstích rostla průmyslová výroba. Továrny Breitfeld a Evans a Daněk a spol. vyvážely do zahraničí zařízení pro cukrovary stejně jako První českomoravská továrna na stroje. Roku 1863 byla založena v Libni mostárna Ruston a spol. Vedle strojírenství se prosazoval potravinářský průmysl. V roce 1856 začala fungovat na Smíchově městská plynárna a v Přístavní ulici (dnes Komenského) byla roku 1858 otevřena první řádná škola. V roce 1861 zde zahájila provoz Západní železniční dráha, roku 1863 byl

založen pěvecký spolek Lukes a o pět let později tělovýchovná jednota Sokol I. Smíchov. Akciový měšťanský pivovar na Smíchově uvařil první várku piva roku 1871, ve stejné době, kdy začal Pavel Švanda ze Semčic pořádat v aréně u Eggenberku divadelní představení. Rok před odchodem Josefa Bartha na odpočinek vyšlo první číslo *Národních listů* (1. 1. 1861), které vydával Julius Grégr. *Národní listy* se staly nejvýznamnějším politickým orgánem české liberální buržoazie druhé poloviny 19. století.

Pražské stopy

Budova smíchovské radnice čp. 236, postavená roku 1853, byla původně domem purkmistra a stavitele Josefa Bartha. Na místě současné historické budovy (Štefánikova ulice číslo 13–15) stála jednopatrová klasicistní stavba využívaná četnictvem, ve které měla městská samospráva vyčleněny pouze dvě místnosti. V roce 1858 byl objekt od Josefa Bartha radními odkoupen za 17 000 zlatých. Pro nedostatečnou kapacitu prostor bylo rozhodnuto zvýšit dům o další patro. Přestavba, včetně návrhu reprezentačních sálů, byla zadána Josefu Schulzovi, významnému českému architektu. Ten objekt v roce 1874 přebudoval v neorenesančním stylu, s výraznou střední věží, takže se budova stala dominantou tehdejšího Kostelního náměstí. Architekt Josef Schulz, absolvent vídeňské umělecké akademie, působil jako profesor na české technice. K jeho nejznámějším projektům náležela stavba Národního muzea na Václavském náměstí v Praze. Společně s Josefem Zítkem vypracoval definitivní návrh budovy Národního divadla a Rudolfina. Neorenesanční styl symbolizoval znovuzrození národa a uplatnil se především na stavbách, jež byly těsně spjaty s českou národní kulturou. Přístavba druhého patra smíchovské radnice a věže s hodinami stála 36 000 zlatých a zastupitelstvo jí získalo potřebné místnosti pro úřad, zasedací síň, ale také prostory pro hasičský sbor a stáje pro tři páry koní. Sochy, městský znak a další plastiky na průčelí jsou dílem sochaře, medailéra a profesora na pražské Uměleckoprůmyslové škole Antonína Poppa. Jeho díla najdeme umístěna například na budově Městské spořitelny v Rytířské ulici nebo na mostě Svatopluka Čecha. Velmi známá je alegorie *Historie* a *Archeologie* na fasádě Národního muzea v Praze. Radniční hodiny pocházejí od Václava Krečmera z Vinohrad. Jeho stroje vynikaly původními důmyslnými konstrukčními řešeními snad všech funkčních částí. Stavba věžních hodin byla pro Krečmera příležitostí k experimentování, proto je téměř každý jeho stroj v něčem originální.

V roce 1922 se radniční budova stala úřadem pro nově vzniklou Prahu XVI. Vedlejší dům čp. 246/15 se nazýval U Města Londýna. V roce 1927 v něm byla zřízena kancelář

radnice, později po stavebních úpravách také smíchovská úřadovna pražského magistrátu. V roce 1949 začalo platit nové územní uspořádání Prahy a úřad radnice se přestěhoval do moderních budov na nedaleké náměstí 14. října. V roce 1960 došlo opět ke změně katastrálních hranic a přečíslování městských částí. Po druhé světové válce byla historická budova smíchovské radnice využívána jako okresní sekretariát Komunistické strany Československa, podnikové ředitelství Pramenu Praha, ve vedlejší budově č. 15 měl kanceláře Bytový podnik – OPBH, který se později rozšířil i do budovy radnice. Úřad městské části Prahy 5 se vrátil do původních prostor až po sametové revoluci, v roce 1996. Oba domy byly v letech 1999–2001 zrestaurovány a v podkroví domu č. 15 vybudována velká zasedací místnost pro jednání zastupitelstva. Ve stejné době vzniklo kolmé dvorní křídlo s kancelářemi úřadu a s prostory pro veřejnost. Rozšíření historické stavby umožnilo soustředit pod jednou střechou vedení a úřadovny Městské části Praha 5 a zajistit tak pro občany služby a činnosti, které nově spadají do kompetence jednotlivých pražských obvodů, ale i služby nadstandardní, například Czech Point a Infocentrum Prahy 5.

Zajímavosti

„Za doby patrimoniální náležel Smíchov k šesti jurisdikcím čili pravomocnostem, totiž ku pražské (mostecké), ku c. k. fiskální čili vinohradské, k jinonické čili knížecí Švarcenberské, k jurisdikci tabule zemské, k svatojiřské a malobubenské. Teprve od roku 1849, když byly vrchnostenské patrimoniální úřady zrušeny, stal se Smíchov samostatnou obcí se zvláštní správou, třebaže byl již roku 1838 za předměstí povýšen…V době patrimoniálních úřadů konal jako jinde též na Smíchově správu rychtář s několika staršími (konšely) funkci místní policie. Roku 1825 byl rychtářem Antonín Novák, a když roku 1829 zemřel, následoval ho tehdejší starší Vojtěch Vlach, majitel domu a povozník, byv 21. července 1829 na místo to dosazen. Musil složit kauci 400 zl. a měl 40 zl. platu ročního. Jeho pak následoval Jan Hrach, mistr kominický, a Josef Ulman, majitel domu… Roku 1831 byl za příčinou zuřivší tehdy cholery zřízen na Smíchově prozatímní zdravotní a policejní úřad. Úřad ten byl v domě čp. 14 v nájmu až do roku 1828 za ročních 100 zl. a až do roku 1850 za 120 zl. Do jeho působnosti náležely: těžké policejní přestupky, všechny policejní záležitosti, vyhlašování, konskripce, povolení k cestování a sloužení, záležitosti hasičské a chudinské, školní s výjimkou dosazování učitelů, záležitosti židovské obce, okrášlení města, pokusy narovnávací, vedení tajného protokolu, postrk, vymáhání mosteckého výčepného, vyšetřování a vyslýchání, dozor nad řemeslníky a

živnostníky a podávání zpráv, dozorování a podávání návrhů magistrátu pražskému. Dne 10. října 1848 vykonána byla první volba výboru obecního, i byli zvoleni: Josef Ulman, majitel domu; Alex Wurm, kupec; Antonín Stefan, majitel bělidla; Jan Veselý, majitel mlýna; František Šebek, mistr obuvnický; Dr. Josef Lerch, lékárník aj. Z nichž pak byli zvoleni: Josef Ulman za purkmistra, pak Jan Hrach, Alexandr Wurm a Antonín Stefan za první městské radní. Když nabyl platnosti zákon obecní z roku 1849, provedeny nové volby, i byli zvoleni: stavitel Josef Barth za purkmistra…"
(Josef Böhm: *Monografie města Smíchova s dvěma polohopisnými plány*. Smíchov 1882)

Reflexe

„Revoluční rok 1848 v Praze začal veřejným shromážděním občanstva 11. března v sále Svatováclavských lázní na Zderaze. Krize metternichovského absolutismu měla hluboký ohlas, odpovídající výrazným formám kapitalistického rozvoje města a jejich kontrastů se zpátečnickým státním systémem. Na schůzi 11. března byl zvolen výbor (od 10. 4. 1848 Národní výbor), který byl pověřen, aby vypracoval petici císaři, obsahující základní požadavky měšťanstva, krajně nespokojeného s dosavadní vnitřní politikou rakouské monarchie. Petice požadovala všeobecné rozšíření základních občanských práv, zřízení obecní samosprávy, oddělení státní správy a justice a konečně i značnou samostatnost zemí Koruny české… Dne 12. června 1848 se konala na Koňském trhu veřejná mše, když skončila, byl jeden ze zástupců lidu napaden granátníkem a to byl signál k zahájení bojů, které trvaly až do 17. června 1848 (tzv. svatodušní bouře). V pražských ulicích vyrostly barikády a do boje se postavily studentské a měšťanské oddíly domobrany. Z Petřína však generál Windischgrätz nemilostně bombardoval Prahu, přičemž největší škody způsobil na Staroměstských mlýnech. Kapitulace před Windischgrätzem s konečnou platností zlomila hroty revoluce a vyhranila rozpory mezi radikálním a liberálním měšťanským křídlem… Výjimečný stav nad Prahou trval čtyři roky a všichni zatčení účastníci spiknutí byli potrestáni vysokými tresty. Činnost významných osob byla sledována policejními agenty, novinář Karel Havlíček byl z Prahy vypuzen a politický tisk přestal existovat. Doba bachovského absolutismu však neměla vliv na rychlý vnější růst města, podněcovaný průmyslem."
(Josef Janáček*: Malé dějiny Prahy*. Praha 1968)

L:

Pavel Augusta, Dagmar Broncová: Pražské radnice. Praha 2002; Josef Böhm: Monografie města Smíchova s dvěma polohopisnými plány. Smíchov 1882.

Červen

Z radnice

Na Dni s Deníkem se řešily problémy Prahy 2 a Prahy 5

O problémech s parkováním, psími exkrementy na chodnících či nedostatku zelených ploch na území páté městské části s lidmi diskutovali dne 9. 6. 2008 zástupci radnice MČ Praha 5 na akci nazvané Den s Deníkem. Proběhla od 15 hodin na Palackého náměstí. Nedostatek parkovacích míst spolu s auty, která stojí takřka všude, zdejší obyvatele velmi trápí. „Parkování by se mělo zlepšit, je tu málo parkovacích míst," řekla Dana Nováková. „Měl by se upravit systém parkování, na některých místech by auta neměla vůbec stát, brání ve výhledu chodcům," přidal se s kritikou současného stavu další z místních lidí Jan Havel. Představitelé Prahy 5 už dali najevo, že hodlají tento vleklý problém v poměrně blízké budoucnosti řešit. Podobně jako před časem městské části, která leží poblíž centra, uvažuje i smíchovská radnice o zavedení placených parkovacích zón. „Městská část o zavedení zón uvažuje, problém konzultujeme s dalšími městskými částmi, které jsou dotčeny zavedením zón v centru města," řekl starosta MČ Praha 5 Milan Jančík. Pro které ulice mají zóny platit a kdy by měly začít fungovat, to zatím smíchovská radnice nechce říci. „V současné době hledáme konkrétní podobu možného řešení ve spolupráci s firmou M. O. Z. Consult. „Definitivní podobu však zatím regulace parkování na Smíchově nemá," uvedl tiskový mluvčí MČ Praha 5 Radovan Myslík. Zóny by se přitom na území Prahy 5 měly týkat nejspíš pouze Smíchova. Pro celou městkou část by podle radnice neměly smysl. „Celoplošné zavedení zóny placeného stání by obnášelo vytvoření zóny s celkovým počtem více než 30 tisíc parkovacích míst. Jen investice do dopravního značení je odhadována na více než dvacet milionů korun," poznamenal mluvčí Myslík. „Zóna by navíc ztrácela jakýkoli smysl bez účinné kontroly dodržování nastavených regulačních opatření, což by v případě takto rozsáhlé oblasti nebylo možné bez výrazného posílení stávajících kapacit městské policie. Navíc ne všechny typy zástavby jsou pro zavádění podobných regulačních opatření vhodné," dodal mluvčí.

Náměty na nový územní plán Prahy 5

Měl to být zásadní bod jednání smíchovského zastupitelstva, kvůli kterému se na práci svých zvolených zástupců přišlo podívat několik desítek obyvatel Prahy 5. K projednání změn územního plánu ve čtvrtek 26. 6. 2008 však nedošlo. Smíchovská radnice údajně prý chtěla do nového územního plánu zahrnout výstavbu řady doposavad

zelených ploch nebo hřišť. Kritizované stavby se měly objevit například v Radlicích v těsném sousedství chráněného Prokopského údolí, v některých parcích v Košířích nebo v ekologicky velmi cenné lokalitě Pod Spiritkou. Zpracování urbanistických studií jednotlivých území městské části zadali radní pěti architektonickým ateliérům. „Jde o natolik významnou věc, že bychom ji měli veřejně projednat," prohlásil Ondřej Gál ze zastupitelského klubu S.O.S. ODS. Starosta Milan Jančík byl při jednání opatrnější. "Zatím jsou to jen náměty, až to budou návrhy, projedná je podle zákona zastupitelstvo."

Lidé byli především nespokojeni s navrhovanou výstavbou nových domů těsně na hranicí Prokopského údolí poblíž stanice metra Radlická. Zástavba by podle nich ohrozila rekreační charakter krajiny. "Kvůli stoupajícímu zalidnění nedalekých oblastí Prahy 5 a Prahy 13, konkrétně sídliště a kancelářských budov v Nových Butovicích, je potřeba zachovat tuto přírodní památku a její nejbližší okolí pro rekreaci," uvedl Jan Mareš z občanského sdružení Praha 5 - Radlice. „Prokopským údolím vanou do centra Prahy svěží západní větry, jejichž proudění by mohla nová zástavba výrazně omezit a zhoršit tak kvalitu vzduchu ve vnitřním městě," poznamenal. „Stavby v létě i v zimě generují teplo, čímž vytvářejí jakýsi komín, který může vzduchové proudy zcela zastavit," prohlásil dále Mareš. Dále byli přítomnými aktivisty odmítnuty navrhované urbanistické změny v oblasti Košíř. Zaniknout by zde například mohlo hřiště u gymnázia Nad Kavalírkou, zelená plocha u dětského hřiště v ulici Nad Turbovou nebo hřiště v ulici Na Stárce. Plánované stavby zasáhnou rovněž zahradu u usedlosti Šmukýřka či les na jih od ní. „Projednávají a povolují se změny bez ohledu na životní prostředí a dopravu. Chybí komplexní pohled a řešení celého území," kritizoval návrhy zástupce místních obyvatel Jan Narovec. Nová zástavba by znamenala další zhuštění automobilového provozu, který je zvláště v oblasti ulic Plzeňská a Vrchlického již dnes téměř kritický. „Navrhovaná výstavba v oblasti Košíř a Motola udělá z Vrchlického ulice trvale neprůjezdnou komunikaci," varoval Narovec. Podněty občanů Prahy 5 k navrhovanému územnímu plánu se mají zastupitelé zabývat nejdříve na zářijovém zasedání (2008). Nový územní plán Prahy 5 má pražské zastupitelstvo schvalovat v roce 2010.

Úřední rozhodování

Nová ulice nese jméno herce Radovana Lukavského

Dvě nové ulice v Praze 5 v Košířích ponesou jména významných osobností, významného smíchovského stavitele Josefa

Linharta, majitele usedlosti Turbová, a herce Radovana Lukavského. Názvy schválila počátkem června 2008 Rada hlavního města Prahy. Obě ulice vycházejí jižním směrem z ulice Beníškové. Ulice Radovana Lukavského odtud pak proti ulici Průchově a ulice Josefa Linharta proti ulici Karenově. Názvy ulic vybrala speciální komise. Při tom se snažila omezit pojmenování s předložkami a přihlížela i k historickým motivům použitým v této části města v minulosti.

Územní rozhodování a stavební aktivity

Továrna Waltrovka se přestěhovala do Letňan

Strojírenská firma Walter Engines 14. července 2007 dokončila stěhování z pražských Jinonic do nového průmyslového areálu v Letňanech. Příští rok by tak v Jinonicích česko-irská developerská společnost Red Group mohla začít práce na výstavbě nového kancelářského a bytového komplexu. Celková investice do přestavby bývalých průmyslových pozemků bude podle firmy činit zhruba deset miliard korun. „Zajistili jsme hladké přemístění výroby z Jinonic a provoz značky Walter tak může pokračovat v lokalitě, která je domovem letectví a je zároveň vhodná pro průmyslovou výrobu," uvedl generální ředitel Red Group Barry Cullen. Developer nyní připravuje výběrové řízení na demolici starých průmyslových budov. Očekává, že územní rozhodnutí na přestavbu areálu získá začátkem příštího roku. V roce 2009 chce začít také stavbu první fáze projektu. V jejím rámci má vzniknout 100 tis. metrů čtverečních moderních kanceláří a 1 500 bytů. Na bývalých průmyslových pozemcích má být vybudováno také náměstí. „Projekt by měl být realizován ve třech stavebních fázích a dokončení plánujeme v horizontu pěti let," řekla mluvčí firmy Lucie Formandlová. Developerská a investorská společnost Red Group působí na českém trhu s nemovitostmi od roku 1992. V současnosti realizuje projekty v Praze, Brně, Ostravě a Staré Boleslavi a připravuje dalších sedm projektů o celkové rozloze 300 000 metrů čtverečních. Walter Engines (dříve Motorlet) se specializuje na výrobu turbovrtulových motorů a leteckých certifikovaných komponentů a provádění jejich generálních oprav. Dokončení převzetí firmy nedávno oznámila americká společnost GE Aviation.

Církevní pozemky

Starostové a developeři se těší na „církevní" pozemky, které mají po vyrovnání zůstat státu. Nářek starostů nad zablokovaným rozvojem obcí a měst kvůli léta nevyřízeným církevním restitucím je někdy třeba brát s rezervou. Alespoň to platí pro okraj českých měst a jejich okolí. Kdyby totiž navzdory

komplikacím ve Sněmovně prošlo chystané majetkové narovnání státu a církví, mohly by zdejší radnice docela slušně vydělat. Církevní pozemky v zastavěných oblastech čili v takzvaném intravilánu, které nebudou nakonec vráceny a zůstanou státu, chtějí totiž politici prostřednictvím Pozemkového fondu bezúplatně převádět na obce a města, což třeba u Prahy bude určitě terno. Například už před deseti lety prý byl zájem o atraktivní polnosti na pláni mezi Barrandovem a Slivencem v Praze 5, což je ideální místo pro vilovou čtvrť. "Pozemky by zřejmě nejdřív dostal magistrát. Teprve až tento majetek někdo nabídne nám, budeme řešit, co s tím," řekl o problému starosta MČ Praha 5 Milan Jančík. Zda jsou dnes developeři nějak předem domluveni se starosty, těžko někdo přizná. Hodně farních pozemků leží pod pražskými sídlišti, což je případ třeba Bohnic, Proseku, Červeného Vrchu, Stodůlek nebo Radotína.

Kolik z celkových přibližně 52 tisíc hektarů zemědělské půdy, které nemají být vydány církvi (asi 20 tisíc mají získat řády) a zůstanou státu, leží uvnitř obcí, nikdo přesně neví.

Podniky a podnikatelé

Caparol otevřel prodejní centra v Praze a v Brně

První Caparol Centrum v České republice bylo otevřeno 16. dubna 2008 v areálu Košíře Business Park v Jinonické ulici v Praze 5, o měsíc později zahájilo provoz i druhé centrum na adrese Dornych 47 v Brně. Centra jsou určena jako prodejní a servisní místo pro zpracovatele produktů firmy Caparol. Odborný personál firmy poskytne malířům, natěračům, stavebníkům, architektům i památkářům, ale i domácím kutilům informace o možných technikách a způsobech použití produktů firmy Caparol. Na místě jsou k dispozici veškeré vzorníky a také velkoplošné vzorky aplikací řady Caparol Ambiente. Zákazníkům slouží i Color Express, systém rychlého míchání barevných odstínů fasádních barev, vnitřních barev, omítek, podlahových nátěrů i laků a lazur.

Budova ČSOB dosáhla na ekologické zlato

Nové ústředí ČSOB Group v pražských Radlicích se stalo „nejzelenější“ administrativní budovou ve střední Evropě (15. 7. 2008). Americká instituce U. S. Green Building Council, která posuzuje budovy z hlediska ekologické šetrnosti, v těchto dnech zvýšila certifikaci tohoto největšího administrativního objektu v ČR ze stříbrného na zlatý stupeň. „Zlatý stupeň LEED řadí centrálu ČSOB ke Světové ekologické špičce,“ říká Petr Fanta, generální ředitel Skanska Reality. Unikátní budovu v ceně bezmála tří miliard korun postavila společnost Skanska od března 2005 do konce roku 2006. Stavba,

navržená renomovaným architektem Josefem Pleskotem, již přitom získala řadu ocenění v prestižních stavebních a ekologických soutěžích.

"Bodovací systém LEED má celou řadu kritérií, za která se přidělují kredity, jež rozhodnou o tom, na které příčce se daná budova umístí. Při hodnocení sídla ČSOB přitom vznikl precedent a nyní hraje roli také to, že minimálně třicet procent užitné plochy administrativní budovy je přístupné všem jejím uživatelům. Prostorové uspořádání sídla ČSOB hodnotitele evidentně nadchlo," říká Petr Fanta, generální ředitel společnosti Skanska Reality. U. S. Green Building Council (USGBC) je americká nezisková organizace, jejímž cílem je propagovat energeticky nenáročné ekologické budovy. Jejími členy je více než 15 000 organizací, a to jak stavebních firem, architektů a projekčních kanceláří, tak nevládních organizací. Bodovací systém LEED (Leadership in Energy and Environmental Design), řízený touto institucí, je čtyřstupňový se stupni certifikovaný, stříbrný, zlatý a platinový, a klasifikuje šetrnost budovy ve vztahu k životnímu prostředí. K aktivitám USGBC patří vedle certifikace také poskytování konzultací při výstavbě budov a školení pro developery, architekty či stavbyvedoucí o zásadách a postupech energeticky nenáročného stavění a projektování. Sídlo ČSOB patří k nejvýznamnějším stavbám minulých let. Pětipatrová stavba pojme 2 500 zaměstnanců a její celková podlahová plocha činí více než 82 m2. Stavba byla navržena jako ekologicky nenáročná a zvláštní důraz byl kladen na to, aby citlivě zapadla do okolního Radlického údolí. Pro její bezchybný provoz slouží řada šetrných technologií, jako je zavlažování střešní zahrady recyklovanou dešťovou vodou, úsporné osvětlení řízené automatickým systémem osvětlení a žaluzií nebo automatizovaná správa všech základních funkcí budovy. K životnímu prostředí se snažila být ohleduplná i výstavba této obří budovy. Během ní byly například operativně využity železobetonové konstrukce, které v místě zbyly po budování metra v 80. letech a které nacházeli stavbaři při hloubení základů. Budova ČSOB získala již celou řadu ocenění, například Cenu zdraví a bezpečného životního prostředí za rok 2006, kterou pravidelně uděluje sdružení Business Leaders Forum, či prestižní ceny Stavba roku 2007 a Best of Realty 2007.

Televizní moderátor Petr Zvěřina provozuje na Smíchově parkoviště

Moderátor a známý účastník reality show VyVolení Petr Zvěřina (29) se vrhl na podnikání. V Praze 5 u křižovatky Anděl v Nádražní ulici provozuje vlastní parkoviště. Tím ovšem zdaleka jeho podnikatelské

aktivity nekončí. „Kromě parkoviště toho nabízíme ještě mnohem víc. Půjčujeme třeba luxusní automobily. Máme tu několik vozů Ferrari, Porsche, Maserati, Aston Martin, ale třeba i luxusní limuzínu Bentley Continental," popisuje Zvěřina aktivity firmy X5000.cz, se kterou parkoviště a půjčovnu na Smíchově provozuje. "K tomu tu máme i bazar s automobily a dělají se tu třeba nějaké zástavy," vysvětluje moderátor. Proč se rozhodl změnit profesi? „Profesi neměním. Jsem dál moderátor, ale rozhodl jsem se, že zkusím i podnikat," vysvětluje Zvěřina, který se mimo jiné proslavil prohlášením, že do Prahy nepřijel na babetě. "Zrovna dneska (6. 6. 2008) jsem přijel do práce tramvají, protože to bylo nejrychlejší," dodal.

Byty a bytová politika

Problémy v Prokopském údolí s tamní budovou

Koaličním zastupitelům Prahy 5 by mohlo hrozit trestní stíhání za možné porušení povinností při správě cizího majetku. Důvodem je příběh zdejší zastupitelky Jitky Matouškové. Matoušková, která totiž už téměř patnáct let bydlí v domě městské části v Prokopském údolí, o který se stará Společnost pro ochranu Prokopského a Dalejského údolí jejího manžela Josefa Matouška. Až dosud manželé neplatili nájem. Zastupitelé MČ Praha 5 dne 26. června 2008 však rozhodovali o tom, že společnost získá nájemní smlouvu na dalších 20 let. Ta má obsahovat i spornou pasáž, kde se hovoří o nákladech, které manželé Matouškovi do budovy vložili. Znalec Jan Beneš je ohodnotil na více než 1,4 milionu korun, sám ale připustil, že pro tento odhad zvolil metodu, určenou pro případy, kdy neexistují takřka žádné

Viadukt v Prokopském údolí

podklady. Na základě smlouvy by si měli Matouškovi tyto náklady "odbydlet". „Spoustu věcí nemohl znalec ocenit, bylo to na základě dobrovolnických prací," dodala Matoušková. Podle ní byla budova ve velmi špatném stavu. Společnost v domě, který původně patřil Galerii hlavního města Prahy a sdružení jej pro Prahu 5 získalo, provozuje ekologickou výchovu a informační centrum. Ekologicky se tam vzdělávají děti ze škol i školek. Na neexistenci stavebního povolení upozornil Lukáš Budín (Strana zelených). "Nechápu, proč by městská část měla platit za rekonstrukci, která nebyla povolena," uvedl. Pozastavil se nad tím, že společnost užívala objekt 15

let bez řádné smlouvy. Ondřej Válek (Strana zelených) takové jednání označil za squatting. Společnost naopak obhajovala Eva Kalhousová (nezávislá). „Je to parta lidí, kteří se dali do práce," uvedla. Podle radnice na úpravy nebylo potřeba vydat povolení, protože předchozí smlouva z roku 1994 uživatelům ukládala, aby se o objekt starali. Zastupitelka Jitka Matoušková řekla, že opravy formálně schváleny byly, protože byly součástí výběrového řízení, které společnost v roce 1994 vyhrála. Nájemní smlouvu společnost podle zastupitelky získat nemohla. "Bylo mi říkáno, že jsou složité majetkové vztahy," uvedla Matoušková. Část pozemků vlastní magistrát. Bez nájemní smlouvy nemohla vyjednat stavební povolení. "Neměli ani projektovou dokumentaci, stavební povolení a další dokumentaci, pokud materiál odsouhlasíte, zvážíme podání trestního oznámení," řekl Ondřej Gál z opozičního klubu SOS ODS.

Doprava

Na nádraží postaví „Efko"

Oblast Smíchovského nádraží brzy změní tvář. Česká stavební firma PSJ získala dne 13. 7. 2008 zakázku na výstavbu administrativní budovy F projektu Factory Office Center, jehož investorem je stejnojmenná akciová společnost. Na nároží ulic Nádražní a Rozkošného v příštích dvanácti měsících vyroste devítipodlažní objekt, který kromě kanceláří, obchodů a služeb nabídne i nové architektonické řešení vstupu do stanice metra Smíchovské nádraží. Celková investice do stavby dosáhne přibližně 400 milionů korun. „Budovu o celkové ploše více než čtrnáct tisíc metrů čtverečních tvoří dvě na sebe kolmá křídla. Každé má svůj vlastní vstup i recepci. Patro může obývat buď jeden nájemce, nebo může být rozděleno na několik samostatných a na sobě nezávislých jednotek," upřesnil Josef Noha z PSJ. Praha 5 je jednou z nejvyhledávanějších administrativních a nákupních oblastí v Praze, mimo jiné díky dobré dostupnosti z městského centra.

Lidé pomohli zachránit historickou tramvaj

Zakoupením například triček, hrnků, kravat a šátků s motivem historické tramvaje z roku 1930 lze podpořit záchranu zmíněné cenné památky. Ta je momentálně ve velmi špatném technickém stavu, a proto Dopravní podnik města Olomouce (DPMO) v závěru loňského roku (2007) vyhlásil veřejnou sbírku s cílem získat šest miliónů korun k její rekonstrukci. Dne 12. května 2008 byl pak zahájen provoz elektronického obchodu se zmíněnými upomínkovými předměty, jehož výnosy, resp. polovina z ceny každého předmětu rovněž půjde na záchranu tramvaje. „Lidé by často rádi přispěli na dobrou věc, ale museli by přitom například jít na poštu nebo do banky. My jim

umožňujeme, aby si prostřednictvím e-shopu na internetu objednali profesionálně připravený upomínkový předmět, který jim na dobírku přijde až domů," tvrdil Pavel Sedláček z Esmedie. Tramvaj nesoucí číslo 223 vyrobily podle návrhu secesního architekta Jana Kotěry Ringhofferovy závody Smíchov. Vůz původně sloužil pražským cestujícím, v sedmdesátých letech jej získal olomoucký dopravní podnik. Tramvaj byla využívána jako služební vůz, později ji podnik nechal částečně opravit. V letech 1992 bylo vozidlo jednou z kulis filmu Záhada hlavolamu, o deset let později si svou roli zopakovalo ve snímku Doktor Živago. V roce 1996 je ministerstvo kultury prohlásilo kulturní památkou.

Zaplavený Zlíchovský tunel

Prudký déšť dne 2. června 2008 zatopil Zlíchovský tunel v Praze 5 a podemlel zdejší železniční trať. Bouře zastavila i televizní vysílání. V prudké průtrži nebylo z předního okna auta téměř vidět. Stěrače nestíhaly odvádět vodu, velké kaluže na vozovce odrážely světla aut stejně jako řinoucí se potoky vody podél obrubníků. Průtrž mračen zcela uzavřela Zlíchovský tunel, jenž je součástí Městského okruhu mezi Barrandovským mostem a Smíchovem. Tunel, jímž projedou desetitisíce aut denně, totiž zaplavila voda. „Ve Zlíchovském tunelu se ucpaly dva kanály, vodu jsme odčerpávali," vysvětloval vyšetřovatel místních hasičů Ondřej Šafránek. Ve spodní části tunelu by si mohli své stoličky rozložit rybáři. Bylo tam skoro metr hluboké jezírko. Pár desítek minut nato se zadrhla doprava ve všech ulicích na Smíchově a v Hlubočepech. Řidiči vracející se svými rodinami z víkendu neměli kudy zaplavenou silnici objet. Podemletá trať zastavila vlaky na Zbraslavi. Semafory na křižovatkách, jež jsou nastavené na plynulý provoz, situaci ještě zhoršovaly. U nájezdu v Radlicích proto totálně promočená policejní hlídka řídila silniční provoz sama.

Je perónka minulostí?

„Až tak? A jste si jistá?" divil se pokladní na Smíchovském nádraží, když si vyslechl požadavek na vstupenku na peron neboli peronku. Peronku prý ještě nikdy nevydával. Málokdo totiž ví, že nápis „Vstup povolen pouze s platnou jízdenkou nebo vstupenkou na nástupiště" je stále aktuální. V praxi se ale příliš neuplatňuje. O tom, že kontroly nejsou běžné, svědčí i fakt, že dokonce někteří průvodčí přesně nevěděli, na kolik přijde pokuta. Za vstup na peron bez vstupenky se platí až pět set korun, ale cestující a jejich doprovod si s tím hlavu nelámou. Nikdo to totiž nekontroluje, a tak o nutnosti koupě peronky často ani nevědí. Když jsme se několika z nich zeptali, mladší neskrývali překvapení a ti starší se

rozvzpomínali na doby, kdy stála jednu korunu. Dnes si ji kupují už jen sběratelé jako suvenýr. „Pokud se půjdete jen s někým rozloučit, nikdo vám nic neřekne. Kdybyste se ale na nástupišti bezdůvodně zdržovala třeba hodinu a dělala nepořádek, může se stát, že vás někdo zkontroluje," odpověděli na Masarykově nádraží na otázku, jak moc je vstupenka na peron povinná. Ve zrekonstruovaných nádražních budovách prý uplatnění najde. Do té doby ale nemá, zejména v Praze, kromě sběratelství praktický důvod. Bezdomovce nevyžene a ostatním stačí tramvajenka plnící funkci platné jízdenky. Lístek na peron, oficiálně poplatek za samostatné využití přepravních prostor, slouží doprovodu cestujícího. Stojí 5 korun a platí 2 hodiny. Za vstup bez peronky hrozí pokuta od 100 do 500 Kč.

Školství a dětské aktivity

Projekt Šance získal cenu Shalom

Projekt Šance, který je prvním preventivním a humanitárním programem pro komerčně sexuálně zneužívané děti a mládež, obdržel 21. června 2008 cenu Shalom 2008. Cenu každoročně předává Sdružení AK Shalom pro spravedlnost a mír při Katolické univerzitě Eichstätt-Ingolstadt skupině či osobě, která se angažuje pro lidská práva, smíření různých etnických a náboženských skupin, mír a svobodu. Cenu Shalom osobně v německém Eichstättu převzal zakladatel a koordinátor Projektu Šance László Sümegh. V minulosti získal toto ocenění například bývalý polský prezident Lech Walesa. V letošním roce se sdružení AK Shalom zaměřilo na iniciativy a projekty, které se zasazují v boji proti dětské prostituci, jejíž obětí jsou miliony dětí. Na základě dlouhodobé a důkladné rešerše se sdružení AK Shalom rozhodlo v letošním roce ocenit Projekt Šance.
László Sümegh k tomu dodal: "Pro nás je tato cena znakem zájmu ze světa. Ocitli jsme se v situaci, kdy komunální politici na Městské části Praha 5 chtějí pohřbít Dům Šance a k našemu překvapení neslyší na volání S.O.S."

Ach, ty smíchovské spolužačky!

Je až s podivem, jak většina literátů s obdivem a úctou vzpomíná na své učitele češtiny. Mně se vryly do paměti spíše školské budovy, nádherná škola nad Lužnicí v Táboře, bývalý chudobinec v Praze 5 na Podbělohorské, proletářská osmiletka v Košířích a dříve Masarykovo gymnázium Kavalírka. Za mých středoškolských studií pak Střední všeobecně vzdělávací škola Nad Turbovou.
Jenomže: jakmile si kteroukoliv ze jmenovaných škol vybavím, namísto důstojných podobizen zástupců pedagogického sboru mně do ní hned naskakují holky - spolužačky. První škola - první třída - Markéta M.: Je to tak dávno, že ji můžu jmenovat. Napsal jsem si o ní tehdy

do zápisníku: „Mrzenová si mě namlouvá, ale já ji zbiji. Tím samým copem, co nosí si za hlavou." Druhá škola - třetí třída - Olinka R.: Holčičí krasavice se dvěma čertovskými culíky v hlavě. Po vysvědčeních se samými jedničkami tlačenice v šatně a první uštědřená, ukradená předprázdninová pusa. Ani jsem na ni nestačil cokoliv říct, natož napsat. Magda S. a Jiřina V.: Přestože se jim jako prvním klubala prsa, měly každá dvě trojky, a tak si ode mne žádný dárek k prázdninám nezasloužily. O první z nich jsem si ve vyšší třídě, snad šesté - už na škole č. 3 - zapsal: „Když jsme přemýšleli, na kom vyzkoušet novou štětinku do vzduchovky, zvolili jsme Magdu S. Protože ji měla největší. Jako klisna. Jako kolo od vozu. Jako džber na nádobí. Měla prostě zadnici jako na výstavu střeleckých terčů.“ Na Kavalírce - v budově č. 4 - se mně už líbily spolužačky i z jiných tříd. Nejdříve jsem se zamiloval do tajuplné Jarmily S. Měla pomněnkové oči a pod nosem hedvábný knírek. Když jsem jí dával první pusu, šimrala. Napsal jsem jí na papírovou kouli, hozenou přes celou třídu: „Dívám se na tebe a je mi líto času, který ztratím, když mrkám.“ Hned po prvních prázdninách zůstalo místo po ní prázdné. Její rodiče zradili vlast, utekli na Západ a svoji hebkou dceru vzali s sebou. Smutek po sotva nadechnuté lásce netrval věčně. Postupně jsem si oblíbil řadu dalších spolužaček: A. Č., N. U., K. W., J. V., A. A., M. B., i některých přespolních - Madlu bez příjmení, Janu ze Starých Splavů a další téměř zapomenuté. Ty ale nejspíš neměly nic v očích, v hlavě, pod čepicí, za brýlemi Každé jsem přesto něco napsal či při loučení řekl: „Nevracej se, lásko, abys náhodou nenašla důvod, proč zůstat!“ Málem bych zapomněl na paní učitelku Věru. K. ze školy č. 2. Snad jsme ji měli na češtinu, možná na přírodovědu, už nevím. Při písemkách se vždy zastavila nad mojí lavicí, krásně mě hladila ve vlasech, že jsem slastí téměř usnul, nic jí nenapsal, a přesto jsem z každé kompozice dostal výbornou. V desáté třídě jsme jeli na povinný lyžařský výcvik. Týden ve Vrátné dolině. Nádhera! Hned první večer jsem zapomněl oči v očích tmavohnědé krásky z jakési úplně jiné školy, k té jediné nemám v hlavě příslušný obraz budovy, nejspíš ale byla hranatá a z červených cihel. Taky že ano. Druhý večer už jsem věděl, že je v Gottwaldově, dnes i dříve tedy ve Zlíně. Třetí večer jsem se zhádal se spolužáky o to, který z nás neznámou Helenu S. více miluje. Souboj jsem jednoznačně vyhrál. Zhrzený M. H. prohlásil, ať si ji tedy nechám, stejně má bambulku na nose. Žádnou jsem tam neviděl a M. H. jsem zlomil lyže. A vůbec! Helena S. bambulku na nose nikdy neměla, a i kdyby, vlasy se jí valily z hlavy různými proudy, oči měla borové, i všechno ostatní na ní bylo tak krásné, krásné. Při loučení jsem dostal adresu - denně jsem vzdálené

lásce psal všechno možné - a pak o prázdninách si pro první a jedinou pusu od ní přijel. Po čase jsem ze Zlína namísto dívčí korespondence začal dostávat balíčky knih. Posílala mi je, velmi citlivě a cílevědomě, milá a vzácná profesorka češtiny - maminka Heleny S. Pomohla mi tak překonat nešťastnou lásku a najít tu pravou, která mne už v životě neopustila. (Ivan Kopecký, Literární noviny, 9. 6. 2008)

Kultura

Praha 5 pořádala Mezinárodní koncert akustických kytar

V neděli 25. května 2008 od 19.00 hodin se ve Studiu Švandova divadla uskutečnil Mezinárodní koncert akustických kytar. Návštěvníky večerem provázela slavná česká zpěvačka a kytaristka Lenka Filipová. Koncert pořádala městská část Praha 5 pod záštitou starosty Milana Jančíka a radního pro kulturu Michala Tučka ve spolupráci se Stanislavem Barkem, ředitelem a dramaturgem festivalu „Kytara napříč žánry". „Věřím, že se nám i tentokrát podařilo připravit hudební lahůdku a úspěšně navázat na předchozí ročník tohoto festivalu," řekl radní Michal Tuček, do jehož kompetence kultura na Praze 5 spadá. Mezinárodní koncert akustických kytar představil vzorek nejvyšší kytarové elity ze všech koutů světa. V průběhu večera zde vystoupí Claus Boesser Ferrari z Německa, Andreas Georgiou z Řecka, Sándor Szabó z Maďarska, Konarak Reddy z Indie, Shahab Tolouie z Íránu. Českou republiku na koncertě zastoupil Stanislav Barek a Norbi Kovací. Všichni účinkující hráli na akustickou kytaru a jsou většinou i autory hudby, která je ovlivněna pestrou mozaikou stylů od blues, rocku až po mnohé odnože etnické hudby.

Kytara napříč žánry.

Koncert pro seniory

Soukromá základní umělecká škola Music Art Barrandov uspořádala 17. června 2008 pod záštitou místostarostky Lucie Vávrové koncert pro seniory pod názvem Perličky stříbrného plátna a swingové melodie. Škola byla založena v březnu roku 1990. Znalosti žákům zde předává dvacet osm kvalifikovaných pedagogů

v hudebním, výtvarném a dramatickém oddělení. Díky profesionálnímu vybavení klávesovými nástroji byl škole udělen titul – Casio (Autorizovaná hudební škola). Od roku 1997 má škola i vlastní nahrávací studio. Koncert se uskutečnil v zasedací místnosti radnice Prahy 5 ve Štefánikově ulici.

Letušky se představily na Smíchově

První zastávkou letního turné AxeJet Beach Point Tour deodorantu Axe se v prvním červencovém 2008 týdnu se stala pražská smíchovská pláž. Její návštěvníci si mohli vyzkoušet Axe Beach Complete Menu, tedy proceduru zahrnující namydlení sprchovým gelem Axe, osprchování, vysušení ručníkem a navonění deodorantem stejné značky. Vše za pomoci letušek této imaginární letecké společnosti. Mezi další plánovaná místa letního turné po 22 českých a slovenských plážích a koupalištích patřilo například Máchovo jezero, Vranov, Nové Mlýny, Slapy, Mělice či slovenské Zlaté písky. Poslední zastávkou letušek byla 1. srpna 2008 pražská Občanská plovárna.

Fotograf František Dostál vystavoval v Novém Smíchově „Letní lidi“

Od 10. července 2008 až do 26. srpna 2008 vystavoval fotograf František Dostál v obchodním centru Nový Smíchov (Tesco). Dostálovým oblíbeným tématem se stalo město, především Praha, ale také Paříž, a zdejší lidé. Zvláštní kapitolu v jeho díle tvoří psi ve spojitosti s lidmi. Vybraným Dostálovým tématům je společný humor, poezie a hra nečekaných souvislostí. V jeho technicky dokonale zpracovaných námětech převládají překvapivé momenty z letní atmosféry města, vody a přírody. V působivých fotografických reportážích s nenapodobitelným šarmem pak zobrazuje lidi i zvířata v nestřežených chvílích a v kuriózních situacích. V jeho obrázcích nechybí ani laskavý humor a láskyplný vztah k objektům jeho fotografií. Umělec během pětadvaceti let publikoval tisíce fotografií v denním tisku a v časopisech a vydal několik fotografických knih.

Zdravotnictví a sociální péče

Na Barrandově vzniklo centrum Gloria pro matky s dětmi a seniory

Po dvouleté rekonstrukci byla 16. červnu 2008 znovu otevřena bývalá budova mateřské školy Renoirova v Hlubočepech. Objekt požehnal pražský primas kardinál Miloslav Vlk. Objekt bude sloužit novému účelu, proměnil se v charitativní dům Arcidiecézní charity Praha. Nese jméno Gloria a je určen pro ženy s dětmi a seniory. Slavnostního uvedení nového charitativního domu do provozu se zúčastnil i starosta MČ Praha 5 Milan Jančík, místostarosta Prahy 5 Lucie

Vávrová, radní hl. m. Prahy Milan Pešák a ředitelka charitativního domu Jindřiška Krpálková. Před požehnáním novému sociálnímu zařízení poděkoval za spolupráci starostovi Městské části Praha 5 Milanu Jančíkovi kardinál Miloslav Vlk: „Chtěl bych vyslovit radost nad tím, že tento dům zde vznikl, a těší mne, že dům Gloria má zajímavou polohu a stojí uprostřed paneláků, tedy že je uprostřed života…“ Maminky, které se ocitnou bez domova a potřebují v bezpečí vychovávat své dítě, tak v Hlubočepech mají nové místo, kde je přijmou. Radní pražského magistrátu Milan Pešák při otevření řekl: „Po nákladné rekonstrukci objektu bývalé mateřské školky vzniklo na Barrandově největší charitní zařízení v Praze.“ V domě jsou k dispozici obědy pro seniory z okolí, kteří nechtějí jen pobývat doma, ale mají zájem se setkávat s ostatními. Do budoucna se zde počítá s rozšířením charitních služeb. Z domu Gloria by například měla vyjíždět terénní služba, která by ve spolupráci se sociálním odborem městské části Praha 5 vyhledávala rodiny s dětmi ohrožené sociálním vyloučením.

Někteří obyvatelé Prahy „bydlí“ na radnicích

Smíchovská Štefánikova ulice v Praze 5, Vodičkova ulice v Praze 1 nebo náměstí Míru na Vinohradech. Tyto atraktivní adresy mají v dokladech zapsány tisíce lidí (14. 7. 2006). Nejde však o bohaté podnikatele nebo rentiéry, ale o bezdomovce nebo ty, kteří se vyhýbají exekutorům a soudům. „Pokud člověk přijde ve správním řízení o trvalé bydliště, nezbude mu totiž mnohdy nic jiného, než se přihlásit na úřad. Bezdomovci tvoří jen část, často zde mají přihlášené trvalé bydliště lidé čekající například na kolaudaci domu nebo ti, kteří se vracejí z ciziny,“ popisuje praxi Helena Šmídová. Fiktivní domov na úřadě má podle ní na radnici Prahy 8 hlášeno 1 333 lidí. Pro mnoho z nich je to rovněž možnost, jak se vyhnout exekuci. Podobný postup platí i v Praze 5, kde je evidováno 1 012 osob. „Předpisy nám neukládají jakoukoliv povinnost poštu přejímat nebo ukládat, dobrovolně to dělají většinou v menších obcích, kde je to personálně nezatíží,“ řekl tiskový mluvčí MČ Praha 5 Radovan Myslík.

Kolik lidí má přihlášený trvalý pobyt na radnicích: :

Praha 1 - 404 osob, poštu si po domluvě vyzvedává 26 z nich
Praha 3 - 700 lidí
Praha 5 - 1 012 lidí
Praha 6 - 930 lidí
Praha 8 - 1 333 lidí
Praha 11 - 743 lidí
Praha 13 - 814 lidí

V Praze 5 se zvýšil počet narozených dětí

V Praze 5 se za posledních osm let výrazně zvýšil počet narozených dětí během posledního roku. Rada městské části projednala možnosti

navýšení kapacity předškolních zařízení. Podle starosty Milana Jančíka se rodiče nemusejí bát situace, že by se pro jejich dítě nenašlo v budoucnu v mateřské škole místo. V záloze má pátá městská část objekty, které kdysi sloužily jako předškolní zařízení a v případě potřeby se ke svému původnímu účelu zase vrátí. K rozšiřování kapacit jeslí a školek Milan Jančík ještě řekl: „V současné době jsme schopni získat zhruba tři sta míst navíc. Vzhledem k tomu, že depandanty základních škol, které máme pronajaty pro různé účely, jsou pronajaty na dobu neurčitou, kde je tříměsíční výpovědní lhůta. Cílem toho je, abychom v krátkém čase byli schopni pomocí malých investic vrátit tento depandant k původnímu účelu."

Veřejně prospěšná činnost

Bertramka a Mozart

Bertramka je pražskou lokalitou, o níž každý ví, že nedaleko od ní žije populární zpěvák Karel Gott. Mezi milovníky klasické hudby, ale byla oblast kolem dnešního tunelu Mrázovka známá dávno předtím, než se sem Český slavík nastěhoval. Je totiž úzce spjata s pražským působením rakouského skladatele Wolfganga Amadea Mozarta. „V roce 1784 koupili manželé Duškovi bývalou viniční usedlost zvanou Bertramka. Světoznámý skladatel a přítel Duškových zde na jejich pozvání pobýval v letech 1787 a 1791. V idylickém prostředí Bertramky Mozart dokončil partituru opery Don Giovanni, den před její slavnou premiérou ve Stavovském divadle v říjnu 1787" připomíná známé skutečnosti kniha Praha a národní dědictví České republiky.

Koncerty na Bertramce žijí dodnes

Reprezentační publikaci v několika jazykových mutacích, vytištěnou na křídovém papíře, vydala v roce 2008 Agentura propagace České republiky ACR Alfa, s. r. o. Publikace konstatuje, že v zahradě Bertramky se pravidelně koncertuje, ale především se zde nachází Muzeum manželů Duškových a W. A. Mozarta. K vidění jsou zde nejen dobové rukopisy, dopisy, notové záznamy či hudební nástroje, ale také pramen Mozartových vlasů. Publikace v několika jazykových mutacích má

592 stran a je doplněna více než 2 500 barevnými fotografiemi.

Krokodýl je i na Smíchově

Praha nabízí milovníkům zvířat hned několik možností, kam se za nimi vypravit. Zajít mohou do trojské ZOO i do některého ze zookoutků, lesoparků nebo si prohlédnout některou z farem. Exotičtější druhy zvířat chovají ve Stanici přírodovědců v Drtinově ulici na Smíchově. Je zde výběh pro poníky a kozy kamerunské, ve voliérách žijí exotičtí ptáci. Zájemci mohou navštívit i terárium s plazy, k vidění jsou zde krokodýli, kajmani, ale také želvy, varani nebo hadi.

Každou středu ve dvě hodiny odpoledne ošetřovatelé krmí před diváky plazy v teráriu. „Naše stanice zaujme jak malé děti, tak i ty větší. U každého druhu máme informační tabule. Děti se tak nejen pobaví, ale něco se i dozvědí," láká k návštěvě ředitelka Jan Franková.

Kam v Praze za zvířaty:

Botanická zahrada Troja
Adresa: Nádvorní 134, Troja
Otevřeno: nonstop
Vstup: zdarma

Stanice přírodovědců
Adresa: Drtinova 1a, Smíchov
Otevřeno: 9.00–16.00
Vstup: 10 Kč děti, 20 Kč dospělí

Farma Toulcův dvůr
Adresa: Kubatova 1/32, Hostivař
Otevřeno: 8.00–18.00
Vstup: zdarma

Naučná stezka Radonice
Adresa: Zápská 173, Radonice
Otevřeno: 11.00–17.00
Vstup: 40 Kč děti, 60 Kč dospělí

Městská zeleň a ekologie

Od hluku pomohou stěny a snižování rychlosti

Základ akčního plánu na snížení hluku v Praze je hotov. Společnost Akustika Praha, která plán vypracovávala, jej 8. 7. 2008 předala úředníkům pražského magistrátu. Doporučuje v něm stavbu protihlukových stěn, opravy tramvajových tratí, nové povrchy komunikací a snižování rychlosti na silnicích. Celkem se plán týká zhruba padesáti nejpostiženějších míst, druh chystaných opatření se podle lokalit liší. Na jedenácti z nich budou postaveny nové protihlukové stěny. „Clony navrhujeme ve Spořilovské, Kolbenově, v ulici K Barrandovu, k úpravám dojde také na Barrandovském mostě," vybral jednotlivé příklady Josef Novák ze společnosti Akustika Praha. Zajímavou možností je podle Štěpánka také pokládání nízkohlučných povrchů, které doporučuje i Josef Novák. „V současnosti se při pokládání nového povrchu otázka jeho hlučnosti příliš neřeší. Výběru vhodných koberců by měla být v budoucnu věnována větší pozornost," domnívá se. Ke snižování rychlosti a opravám povrchů dojde v místech, kde není možné postavit protihlukové stěny, tedy zejména v centru Prahy. Kromě úprav povrchů vozovek ale plán

počítá i s opravami tramvajových tratí. „Současný stav tramvajových tratí představuje vážný problém a s hlukem přímo souvisí. Údržba tratí je podfinancovaná, do jejich oprav bude podle návrhu plynout víc prostředků," dodal Novák.

12 pražských ostrovů

Dvanáct vltavských ostrovů a ostrůvků by lidé napočítali na mapě Prahy. Koho by napadlo, že je jich tolik? Člověk by dokázal bez zaváhání vyjmenovat Kampu, Střelecký a Slovanský ostrov, Štvanici a možná v paměti vypátrá ještě ostrov Císařský či Veslařský. Ale kdo ví, že je v Praze ještě například Petržílkovský ostrov či ostrov Křižovnický? A třeba by se v hlavním městě našli historici nebo možná pamětníci, kteří by na seznam přidali dalších devět ostrovů, které však postupem doby zanikly. Zpravidla je dělníci zlikvidovali při stavbě zdymadel či při regulaci řeky, některé byly spojeny s nábřežími a zastavěny. Tímto způsobem zmizela z Vltavy soustava ostrovů mezi Novým Městem, Karlínem, Libní a Holešovicemi. Z osmi ostrovů tu zůstal jediný - Štvanice. Primátorský, jenž byl propůjčován pražským primátorům, Korunní, Kamenský, Papírenský a Jerusalémský ostrov z mapy zmizel, Rohanský ostrov, na němž bylo kolejiště vedoucí k již zbouranému Denisou nádraží na Těšnově, a ostrovy Holešovický a Libeňský byly připojeny k nábřeží. Domov porodních bab i katů ostrov Štvanice, který dnes patří zejména sportu. Je tu zimní stadion a tenisový areál. Dříve byl zasvěcen kruté zábavě. Místo získalo svůj název podle drastických her, při nichž se ve velké aréně pořádaly štvanice na býky, osly, divoká prasata, medvědy a další zvířata. Zvěř nejprve lidé vydráždili slaměnými figurínami a posléze na ni poslali psy. Krvavou podívanou zakázal císař František I. v roce 1805. Na ostrově je také vodní elektrárna a málokdo ví, že tu až do poloviny 80. let stávala klasicistní budova sloužící řadu let jako porodnice. Povídá se, že na ostrově bydleli i mistři popravčí, kteří museli žít stranou od ostatních. Pověstmi je opředen také ostrov Císařská louka přiléhající ke Smíchovu. V oblasti tohoto ostrova se totiž pohybovalo hned několik vodníků, kteří se sem prý stěhovali z centra Prahy, kde lidé řeku příliš znečišťovali. Ostrov vznikl vybudováním přístavu v roce 1903, do té doby byl jakýmsi poloostrovem. Konala se zde slavnost u příležitosti korunovace krále Václava II., rýžovalo se tu zlato, a než byl vybudován chuchelský areál, mířili sem lidé na koňské dostihy. Jedním z nejvýznamnějších pražských ostrovů je ten Slovanský, nazývaný též Žofín. Stojí tu osamocený palác, který však až do roku 1928 obklopovalo několik budov sloužících jako lázně. V polovině 19. století tu také byla k vidění první lokomotiva vyrobená v Praze, zvaná Český lev, jež jezdila po

okruhu postaveném z dřevěných kolejí. Nejmenším vltavským ostrovem v Praze je již zmiňovaný Petržílkovský. Má rozlohu jen 600 metrů čtverečních a leží u Jiráskova mostu na smíchovském břehu. Je na něm vodárenská věž a není veřejně přístupný. Na některých mapách není ani jeho jméno.

Obyvatele Smíchova trápí psí exkrementy

Nepořádek na ulicích, především neuklizené psí exkrementy, vadí obyvatelům Smíchova. Průzkum ze dne 8. 6. 2008 ukázal, že téma čistoty trápí lidi z okolí Anděla nejvíce. „Je tady hrozně moc psích exkrementů, často se bojím, kam šlápnu," postěžovala si Renata Hrobařová. „Myslím si, že pro čistotu ulic by se mělo dělat daleko více," přidal se Aleš Novák. Zvláště v ulicích okolo Nového Smíchova je podle místních obyvatel problém hodně vidět. Týká se to třeba ulic Jindřicha Plachty, Na Bělidle nebo Staropramenné. Zástupci radnice Prahy 5 přitom tvrdí, že pro úklid ulic dělají maximum. Městská část zaplatí ročně za úklid v ulicích na deset milionů korun. „Městská část má smluvně zajištěn každodenní úklid psích exkrementů speciálním vysavačem ve vybraných ulicích na Smíchově a na sídlišti Barrandov," uvedl tiskový mluvčí MČ Praha 5 Radovan Myslík.

Někteří obyvatelé se s lidmi z vedení městské části shodují v tom, že problém je především na straně pejskařů. „Určitě by pomohlo, kdyby si majitelé psů po svých miláčcích lépe uklízeli," vidí řešení Bohumír Smejkal. Možností k tomu mají podle radnice dostatek. Najatá firma zajišťuje pronájem 120 speciálních odpadkových košů rozmístěných po území Prahy 5. „Provádí to s každodenní obsluhou, včetně doplňování dvaceti papírových sáčků s potiskem," vyčíslil Myslík. Problémem jsou však podle mluvčího vandalové, kteří koše na úklid psích výkalů ničí. „V letech 2005 až 2006 byly speciální odpadkové koše opatřeny samolepkami s poutavými motivy a poděkováním za úklid, bohužel téměř všechny byly postupně zničeny či odstraněny," popsal Myslík.

„Letos máme připraveny nové samolepky s poděkováním za úklid, které budou postupně nalepeny na všechny odpadkové koše," přiblížil mluvčí chystanou novinku. Exkrementy bude podle něj možné odhodit do všech odpadkových košů. Nejde totiž o nebezpečný odpad. Speciální sáčky mohou navíc pejskaři získat i na některých odborech úřadu městské části. Většího množství košů se ale Smíchov nedočká. „Z finančních důvodů není možné umístit koš se sáčky na každé nároží, při výběru byly upřednostněny ulice v centru Prahy 5 s větší koncentrací chodců," objasnil mluvčí Myslík. Pomoci může zvýšená přítomnost městské policie v ulicích. „Před hlídkou městské

policie většina majitelů po svých psech uklidí," tvrdí Myslík. Náklady vynaložené městskou částí na úklid psích exkrementů se blíží třem milionům korun ročně, celkově vydává Praha 5 na úklid 10 milionů.

Sport a zábava

Smíchovská pláž otevřela

Náplavka na smíchovském břehu Vltavy po roce opět ožila. Dnes 27. 6. 2008 byla totiž již počtvrté otevřena na svém obvyklém místě Smíchovská pláž. Návštěvníci mají možnost posedět na břehu Vltavy pod slunečníkem, slunit se, vykoupat se v bazénu nebo jen klábosit se svými přáteli. „Nákladní auta navezla na břeh celkem sedm set tun písku a pláž je dlouhá sto sedmdesát metrů," řekl tiskový mluvčí MČ Praha 5 Radovan Myslík. Smíchovská pláž otvírá každý den od 10 do 22 hodin až do půlky září. Kapacita pláže je pět set lidí. V loňském roce si na pláž s výhledem na Vyšehrad a Podskalí přišlo odpočinout nebo se pobavit na čtyřicet tisíc lidí. Z bezpečnostních důvodů však sem budou mít zakázaný vstup psi. Na pláži je hřiště, restaurace a bazén. Návštěvníci nemusí na písečné pláži pouze polehávat na sluníčku nebo se koupat, ale mohou si rovněž zasportovat. "Připraveno je hřiště na plážový volejbal, lidé si budou moci zahrát plážový fotbal nebo pétanque," uvedla mluvčí smíchovské pláže Klára Mixová. Nechybí zde ani bazén a brouzdaliště pro malé děti. Součástí areálu je restaurace a půjčovna lodiček a šlapadel. Pokud si lidé nepřinesou svůj slunečník, mají možnost si jej moci zapůjčit přímo na pláži, stejně jako lehátka a rakety na líný tenis nebo badminton. Pro návštěvníky jsou i letos připraveny kulturní akce. "Každé pondělí a úterý promítáme filmy v plážovém letním kině, středy jsou věnovány salse a ve čtvrtek se tu bude, hraje divadlo," uvedla Klára Mixová. Páteční večery se nesly ve stylu diskotéky osmdesátých let, sobota patřila dýdžejům a nedělní odpoledne dětem. "Chystáme rovněž koncerty nejrůznějších kapel a tematické večery zaměřené například na středomořskou gastronomii," řekla Klára Mixová. Celodenní vstupné na pláž bude padesát korun a děti do sto třiceti centimetrů výšky mají volný vstup.

Smíchovská plíáž je velkým lákadlem

Na Smíchově je nový bazén

Health a fitness klub Holmes Place Energy Smíchov otevřel 16. 6. 2008 pro veřejnost nově vybudovaný bazén v Nádražní ulici č. 32, Praha 5. Bazén se nachází ve sportovním

klubu HP přímo naproti stanici metra, autobusů, tramvají a vlakovému nádraží. Health a fitness klub Holmes Place Energy Smíchov disponuje bazénem o délce 17,5 m a hloubkou 140 cm. Je přístupný jak členům klubu, tak široké veřejnosti. Návštěvníci si mohou v příjemném moderním prostředí v klidu relaxovat na lehátkách, která jsou okolo bazénu, či využít nabídky hodin populárního aqua aerobiku. Kolem budovy sportovního klubu probíhá stavba, která je průchozí. Je zde i parkoviště, poplatek je 50 Kč/2 hodiny + 50 Kč za každou další započatou hodinu. Vjezd na parkoviště je společný s restaurací McDonald, vedle ní je benzinová čerpací stanice. Vchod do sportovního klubu je z parkoviště, tedy od Vltavy.

Závěrečné prezentační dny ragby v rámci projektu Sport bez předsudků

V rámci celostátní sportovní akce Sport bez předsudků 2008 se koncem května a začátkem června 2008 uskutečnily prezentační dny ragby, které byly zaměřeny zejména na zdokonalení herních dovedností a samotné hry. Cílem bylo připravit především děti na Velký sportovní den. Celkem se těchto prezentačních dní zúčastnilo 610 dětí z třiceti základních škol. Ve středu dne 28. 5. 2008 byla odstartována druhá série tréninků ragby na Městském stadionu v Liberci, kam se sjelo 192 dětí ze sedmi základních škol z Liberecka. Ve čtvrtek 29. 5. 2008 na akci navazoval další tréninkový den ragby v Praze na ragbyovém hřišti Rugby Clubu Tatra Smíchov, kterého se zúčastnilo 215 dětí z dvanácti pražských základních škol. V průběhu tréninku je přišel pozdravit senátor za obvod 21 RNDr. Miroslav Škaloud, který se na akcích spojených s ragby neobjevil poprvé. Senátor přislíbil, že i nadále bude sportovní aktivity mládeže podporovat.

Bezpečnost občanů

Bezdomovci se scházejí Na Knížecí

Výstup z metra Na Knížecí není jediným místem, kde se Praha 5 potýká s problémem bezdomovců a narkomanů, kteří obtěžují kolemjdoucí. Scházejí se také před nákupním centrem na pěší zóně u Anděla, přespávají v domech na Hořejším nábřeží nebo pod Barrandovským mostem a opilí se potulují na Buďánce a Šmukýřce. „Chystáme nějaké akce, ale zatím se k tomu nemohu vyjadřovat. Co se týká naší městské části, výskyt bezdomovců a narkomanů se každoročně zvýší s příchodem letních měsíců. Bohužel zatím žádná městská správa na tento problém nenašla univerzální recept," uvedl tiskový mluvčí Městské části Praha 5 Radovan Myslík. Problematická místa tak v současné době hlídají strážníci. V minulosti pak radnice už

sáhla dokonce k tomu, že k Andělu najala bezpečnostní agenturu, která bezdomovce a narkomany z pěší zóny „vyhazovala“. Zlepšení situace si radní slibují od 1. července 2008, kdy začne platit vyhláška o zákazu pití alkoholu na veřejných prostranstvích. „Strážníci tak získají další nástroj, který budou moci využít při udržování pořádku,“ řekl Myslík. Bezvýsledně se situaci snažil řešit také bezpečnostní výbor Prahy 5. Ten už na přelomu února a března (2008) uspořádal kontrolní akci problematických míst zdejšího regionu. Při kontrole zadrželi městští policisté jednoho bezdomovce a více než dalších deset jich zkontrolovali a vyvedli ze sklepů domů.

Výhodný nákup eur přivedl smíchovského podnikatele do problémů

Padesátiletý smíchovský podnikatel se teprve 20. května 2008 zbavil noční můry, která ho tížila od loňského července (2007), kdy byl španělskou policií krátce po nákupu v obchodě v letovisku na Costa del Azahar zadržen přímo v hotelovém pokoji. Policisté při prohlídce pokoje osobních zavazadel, manželky, dcery, zetě i desetiletého vnuka zajistili všechny bankovky, které měli u sebe. Pak ho převezli do Valencie, kde si v policejní cele pobyl noc a den, dokud se nedostavil tlumočník. Po jeho příchodu si vyslechl obvinění z padělání 2 tisíc eur, které u něj policisté zajistili. To s ním doslova praštilo o zem. Nebyl si ničeho vědom. Hodiny popisoval, jak k eurům přišel, a neustále se dušoval, že netušil, že eura jsou padělaná. Dokonce i v slzách lomil na důkaz své neviny rukama a dovolával se svatých jako svých svědků. „Moc platné mu to nebylo. Eura mu španělští kriminalisté zabavili bez náhrady. Ponechali mu jen dvacet tisíc českých korun, které si vezl jako pojistku pro případ nečekaných vydání. A byl rád, že se vrátil zpět do hotelu k rodině. Jenže si všichni museli sbalit věci a odjet. Z dovolené nebylo nic,“ popsal postup španělských úřadů pražský kriminalista seznámený s případem. „V podstatě měl podnikatel štěstí, že se tak rychle dostal domů. Mohl tam taky pěkných pár měsíců zatvrdnout,“ dodal. Postižený podnikatel z problémů nevyšel ani po návratu do Prahy. Padělání eur je totiž unijní zločin a nyní bylo na české policii, aby případ objasnila. „Na případu nebylo nic překvapivého. Pan podnikatel byl, a možná stále je, typický český šetřílek. Nechal se při nákupu eur zlákat vidinou korunové úspory za každé euro. Je přitom natolik bohatý, že mu to nebylo zapotřebí,“ poznamenal vrchní komisař pražské hospodářské kriminálky Michal Ihnát. Z výpovědí podnikatele vyplynulo, že při plánování španělské dovolené si hleděl, aby nakoupil eura co nejvýhodněji. Obcházel proto několik týdnů

pražské směnárny a banky. Až ho u směnárny Na Můstku oslovil solidně vyhlížející muž s blíže neurčeným románským přízvukem v řeči. "Nabídl mi, že mně prodá eura o korunu výhodněji. Že to bude výhodné i pro něj, protože nebude platit směnárníkům marži. Pro kontrolu jsem od něj koupil dvaceti a padesátieurovku. V bance je označili za pravé. A tak jsem nemeškal a hned druhý den od něj koupil 2 tis. eur. Až ve Španělsku jsem zjistil, že jsem naletěl," popsal v protokolu Smíchovák prapůvod svých problémů.

Osobnosti, výročí a zajímavosti

Ljuba Hermanová začínala ve smíchovské Aréně

Česká herečka, muzikálová a operetní zpěvačka a v neposlední řadě také šansoniérka Ljuba Hermanová se narodila 23. dubna 1913 v Neratovicích. Její otec pracoval jako železniční úředník a maminka byla velice aktivní ochotnicí, která v ní záhy probudila umělecké sklony. Už jako malá dívenka proto vystupovala v nejrůznějších představeních ochotnického spolku a také se pilně učila hrát na housle. Po gymnáziu složila přijímací zkoušky na pražskou konzervatoř, kam však nenastoupila. Rozhodla se raději pro „studium praxí“. Přijala totiž nabídku na vystupování ve smíchovské Aréně. Během své sedmdesátileté kariéry si zahrála v mnohých, nejen českých divadlech. Herecké i pěvecké umění tak rozdávala divákům například v Národním divadle Bratislava, Osvobozeném divadle, ale také v Theater an der Wien. Po skončení druhé světové války se k divadlu vrátila. V roce 1958 přijala nabídku na účinkování v pražském Divadle Na zábradlí, jehož se stala první mecenáškou. Právě tam se také seznámila s jeho tehdejším dramaturgem Václavem Havlem, jenž jí společně s Milošem Macourkem napsal původní recitál Nejlepší rocky paní Hermanové. Během 50. a 60. let minulého století se však tato naše významná šansoniérka živila především zájezdovými estrádami a zpívala v kabaretech. Paní Ljuba zůstala velice aktivní a čilou dámou až do vysokého věku. Ještě v osmdesáti pravidelně cvičila, nebyl pro ni problém udělat například roznožku nebo jakýkoliv druh kotrmelce. Herečka zemřela 21. května 1996.

Spisovatel Jakub Arbes

Vzpomeneme 168. výročí Jakuba Arbese, českého spisovatele a novináře (* 12. 6. 1840 Praha, † 8. 4. 1914 Praha). Arbes se od počátku své literární dráhy snažil zachytit duchovní i společenský pohyb své doby. Narodil se jako syn ševce na Smíchově, navštěvoval reálku, kde působil jako suplent Jana Neruda, který podpořil Arbesův literární zájem a stal se i jeho literárním učitelem. Roku 1859 nastoupil Arbes

na polytechniku, ale to už byl rozhodnut věnovat se literatuře a žurnalistice. Roku 1867 se stal členem redakce pokrokového týdeníku Hlas a roku 1868 nastoupil do redakce mladočeských Národních listů, kde se stal odpovědným redaktorem. I když v posledních letech života zápasil se slepotou, zůstával, zejména díky společnosti Mahábhárata, ve styku s literárním i společenským životem a podporoval pokrokové tendence v české literatuře. Zemřel ve svém smíchovském bytě a je pochován v rodinné hrobce na Malvazinkách.

Usedlost Bulovka (Jinonická 59)

Kulturní památka získala název na konci 18. století podle svého majitele Ferdinanda Bully. Usedlost vznikla na původní vinici ze 14. století. Má čtvercový dvůr s obytnou budovou s mansardovou střechou na severní straně. Stodola, stáj a seník jsou podlouhlé budovy se sedlovou střechou a malými okénky. Usedlost byla na počátku 19. století přestavěna v barokním slohu s dnes již zaniklými skleníky a glorietem v zahradě. Od roku 1977 zde působil jezdecký klub Československého svazu tělesné výchovy. V současnosti je v soukromých rukách a i nadále slouží pro výcvik koní.

Usedlost Cihlářka (U Mrázovky 20)

Kulturní památka dostala své jméno pravděpodobně po svém majiteli z počátku 17. století Jiříkovi Cihlářovi. V 18. století byla barokně přestavěna (dochoval se záklopový trámový strop s hodnotnou ornamentální malbou). Na konci 18. století usedlost tvořila obytná a hospodářská budova a 145 sáhů pozemků. V polovině 19. století byla před obytnou budovou vystavěna terasa. Ve dvacátém století hospodářská budova zanikla a obytná část byla přestavěna na vilu zvanou Mimosa. Dnes je v soukromém vlastnictví.

Usedlost Karlštejnská 33

Kulturní památka je situována nedaleko Jinonického zámečku. Jedná se jednopatrový obytný dům s výraznou mansardovou střechou. Vedle domu se nachází zajímavá klasicistní zděná kolna s členěnými fasádami. Vstupní prostor v přízemí má trámový strop a postranní místnosti segmentové valené klenby.

Architekt a urbanista Max Urban, stavitel barrandovských ateliérů

V červenci roku 2008 jsme si připomněli 49. výročí úmrtí Maxe Urbana (* 24. 8. 1882 Praha, †17. 7. 1959 Praha), českého architekta a urbanisty, filmového kameramana a režiséra. Max Urban se podílel na základním urbanistickém řešení obytné čtvrti Barrandov (po 1927), kterou pojal jako český „Hollywood", ovšem ve funkcionalistické podobě. Na Barrandově navrhl mimo jiné i restauraci Terasy (1927-1929) a projektoval celý areál filmových

ateliérů společnosti AB (1931-1934), stavby rovněž podmíněné funkcionalismem. Po 2. světové válce se k urbanistické problematice vrátil rozsáhlou publikací Urbanistická maxima (1947).

Rudolf Bechyně

* 6. 4. 1881 Nymburk
† 1. 1. 1948 Praha

Sociálnědemokratický politik a novinář. V posledních letech rakousko-uherské monarchie stoupenec a publicistický mluvčí národně orientovaného proudu v české sociální demokracii; za první světové války perzekvován. V meziválečném období jeden z vůdců Československé sociálně demokratické strany dělnické, *kterou po řadu let zastupoval ve vládách i koaličních grémiích; jeden z nejvýznamnějších politiků první republiky, reprezentant reformního demokratického socialismu. Za druhé světové války protagonista československého zahraničního odboje ve Velké Británii. Talentovaný a výkonný žurnalista, pronikavý komentátor, redaktor a vydavatel několika socialistických časopisů, spolupracovník Peroutkovy* Přítomnosti *a dalších listů.*

Život a dílo

Rudolf Bechyně se narodil 6. dubna 1881 v Nymburce jako syn železničního úředníka. Absolvoval měšťanskou školu, vyučil se strojním zámečníkem a pracoval jako dělník v různých strojírnách. Záhy se začal zajímat o politiku, o noviny a novinářství, hodně četl a všestranně se vzdělával. Prostředí, v němž žil a pracoval, osobní demokratické přesvědčení a dobový politický kvas ho na počátku 20. století přivedly do řad *Československé sociálně demokratické strany*. Zde se také mohl rozvinout jeho žurnalistický talent: začal pracovat jako profesionální novinář nejprve v Prostějově, kde se také roku 1904 oženil s Františkou Hyánkovou (1882–1963) a kde se mu narodily obě děti, posléze ve Vídni, kde byl v letech 1908–1909 zpravodajem brněnské *Rovnosti*. Roku 1909 se vrátil do Prostějova a stal se šéfredaktorem zdejšího sociálnědemokratického listu *Hlas lidu*. Později, v červnu roku 1911, byl ve svých třiceti letech zvolen poslancem vídeňské Říšské rady a na tomto fóru ukázal, že není jen vynikající novinář, ale též výtečný, pohotový a vtipný řečník.

Za první světové války patřil k vlasteneckému, protirakousky orientovanému křídlu české sociální demokracie, odmítajícímu Šmeralovu aktivistickou politiku. Pro své postoje byl v době nejtvrdší válečné perzekuce roku 1915 zatčen a obviněn z velezrady; hrozil mu trest smrti, nakonec byl však poslán jako řadový voják na ruskou frontu, kde prodělal těžké zimní měsíce na přelomu let 1915–1916. Do civilu i politiky se vrátil až v květnu roku 1917, kdy už začínal protirakouský

proud v Československé sociálně demokratické straně nabývat převahy. Válečné strádání ho však poznamenalo na celý život tuberkulózou, jíž po dlouhá léta obdivuhodně vzdoroval.

V létě roku 1918 se stal členem Národního výboru – vrcholného orgánu tehdejší české národněpolitické reprezentace – a po říjnovém převratu i členem Revolučního národního shromáždění. Svou novinářskou a politickou obratnost osvědčil záhy po vzniku republiky v zápase s radikálním směrem v československé sociální demokracii, který se roku 1921 konstituoval v Komunistickou stranu Československa. Od roku 1920 až do března 1939 byl poslancem Národního shromáždění, v letech 1921–1925 zastupoval svou stranu v tzv. Pětce, v níž představitelé stran vládní koalice jednali o společném postupu v závažných politických otázkách, a později v dalších koaličních politických kabinetech. V průběhu dvacátých a třicátých let byl postupně ministrem v devíti vládách: v letech 1922–1924 ministrem školství a národní osvěty, 1925–26 ministrem železnic, 1929–1932 ministrem zásobování a 1932–38 opět ministrem železnic. Současně v letech 1925–1926 a 1929–1938 zastával funkci náměstka předsedy vlády. Byl považován za jednoho z nejzkušenějších a nejobratnějších koaličních politiků, který obvykle dokázal spojovat zájmy své strany a československého státu. Ani jako ministr nepolevil v žurnalistické činnosti. Přispíval do *Práva lidu* a do týdeníku *Nová svoboda*, který roku 1923 založil a po několik let řídil. Jeho úvahy a komentáře se pravidelně objevovaly i v Peroutkově *Přítomnosti*. S Ferdinandem Peroutkou ho brzy spojila nejen publicistická spolupráce, ale i osobní přátelství. Scházeli se spolu pravidelně v pražském Společenském klubu na Příkopech, vyměňovali si informace a postřehy a čile diskutovali.

Přišlo ovšem tragické září 1938. Bechyně odešel z vlády i z aktivní politiky, novinářské pero však neodložil: v soumračném čase druhé republiky napsal řadu článků do *Přítomnosti* i do prostějovského *Hlasu lidu*, který kdysi redigoval, a vystupoval v nich na obranu demokracie, proti poraženeckým náladám a fašizujícím tendencím. Po okupaci českých zemí v březnu 1939 se rozhodl odejít do ciziny, německé úřady mu však nedaly povolení. A tak se vydal do exilu ilegálně. S pomocí českých železničářů přešel 23. července 1939 do Polska, kam ho o tři dny později následovala i jeho manželka, paní Františka. Po kratším pobytu v Krakově, kde se mimo jiné setkal a spřátelil s podplukovníkem Ludvíkem Svobodou, pozdějším generálem a prezidentem republiky, odešel do Londýna a zde pak politicky pracoval až do konce války. V letech 1940–1945 byl členem

londýnské Státní rady československé, 1940–1941 jejím předsedou. Roku 1941 obnovil v Londýně vydávání *Nové svobody*, kolem níž seskupil část socialisticky orientovaných účastníků zahraničního odboje. Přes značně se zhoršující zdravotní stav, na který neblaze působilo anglické podnebí, neumdléval v politické a novinářské aktivitě a překonával typické těžkosti a trpkosti exilu. Zde sváděl své poslední politické boje, kritizoval londýnskou československou vládu a jednotlivé její ministry, dostával se sporů i s prezidentem Benešem a s některými představiteli vlastní strany. (*„Život v emigraci měl své těžké problémy a obtíže,“* napsal později, netuše, že mnozí z londýnských exulantů budou brzy prožívat podstatně horší obtíže exilu, který už nebude trvat šest let, ale celá desetiletí.)

Po válce se vrátil do vlasti s podlomeným zdravím. Politického života se již přímo neúčastnil, ale vývoj ve své straně i ve státě pozorně sledoval až do konce svých dnů. Ještě se dožil vítězství protifierlingerovského směru na brněnském sjezdu Československé sociální demokracie v listopadu 1947. V té době připravil k vydání výbor ze svých článků z let 1938–1944, nazvaný příznačně *Pero mi zůstalo*. V úvodu k této knize poznamenal: *„Dnes stojí věci tak, že existence samostatné, silné a úplně nezávislé sociální demokracie patří k existenčním nezbytnostem socialismu. (…) Socialismus, chce-li zůstati silou pokroku a nadějí lidstva, musí úzkostlivě respektovat mravní a rozumové hodnoty lidí.“*

Rudolf Bechyně zemřel přímo symbolicky v první den osudného roku 1948. Z pražského Lidového domu mu byl vypraven státní pohřeb a nad jeho rakví promluvil jménem vlády Jan Masaryk.

Pražské stopy

Dětství Rudolfa Bechyněho je spjato s Nymburkem, mládí začínajícího novináře a politika především s Prostějovem, zčásti též s Vídní. V Praze se usadil až v roce 1918, kdy se stal členem Národního výboru a posléze poslancem Národního shromáždění. S rodinou bydlil nejprve v ulici 28. října, poté v Dittrichově ulici na Novém Městě pražském.

Počátkem dvacátých let si postavil rodinnou vilu na smíchovské Pernikářce, v dnešní ulici Pod Lipkami čp. 1546/6, kde pak žil spolu s manželkou (a zpočátku i s dětmi) až do odchodu do exilu v červenci 1939. (V nedaleké ulici Nad Buďánkami našla od podzimu 1938 do června 1939 útočiště rodina jeho syna Zdeňka, vyhnaná po Mnichovu z domova v Brodech na Podbořansku.) Za druhé světové války byla vila zabrána Němci a sloužila pro ubytování nacistických prominentů, kteří odtud koncem války odvezli veškerý nábytek. Když se sem Bechyňovi v červnu roku

1945 vrátili, nalezli svůj dům prázdný a postupně jej museli – při omezených možnostech poválečného nedostatku – znovu zařídit. Rudolf Bechyně tu prožil závěr svého života a zde také na Nový rok 1948 zemřel. Po jeho smrti se sem ze svého dosavadního bytu ve Slavíkově ulici na pomezí Žižkova a Vinohradů přestěhovala jeho dcera, herečka Jarmila Bechyňová se svými dvěma dcerami.

Do osudů domu a jeho majitelů neblaze zasáhlo „zostřování třídního boje“ po Únoru 1948. V roce 1950 museli Bechyňovi uvolnit spodní část vily pro sem přikázané nájemníky a roku 1952 odtud byli jako tzv. „bývalí lidé“ (dobový termín pro osoby patřící k elitě předválečného Československa) vystěhováni. Staré paní Františce Bechyňové byl přidělen „byt“ v polorozpadlé chalupě v severočeském pohraničí, ale jejímu synovci, lékaři MUDr. Františku Pospíšilovi ze Šumperka, se podařilo získat povolení, aby se mohla nastěhovat do dvou pronajatých místností ve venkovském domku v Horní Libině u Šumperka. Jarmila Bechyňová, ještě přednedávnem členka činohry Národního divadla, žila stejně jako její dcery po podnájmech v Praze, po čase si renovovala k obývání jednu půdní nebytovou prostoru v Železné ulici a teprve v sedmdesátých letech se přestěhovala do bytu své provdané starší dcery v ulici Ve Smečkách, kde pak žila až do smrti.

Vystěhovaná rodina přitom i nadále vlastnila vilu na Pernikářce a z tohoto titulu musela hradit nutné opravy na domě i v bytech nájemníků, ač se ocitla téměř bez prostředků. V roce 1960 ji proto nuceně „darovala“ státu. Na počátku devadesátých let byla vila v rámci restitucí vrácena vnučkám Rudolfa a Františky Bechyňových, Jarmile Turnovské a Petruši Hrubé. Kruh pohnutých osudů tohoto domu se tak bohdá definitivně uzavřel.

Zajímavosti

Rudolf Bechyně měl dvě děti: dceru Jarmilu a syna Zdeňka. Jarmila, provdaná Šnejdárková (1906–1992), se stala známou divadelní herečkou. V letech 1928–40 a 1945–51 byla členkou činohry Národního divadla, kde vynikla zejména v inscenacích Jiřího Frejky. Za německé okupace musela v souvislosti s exilovou politickou činností svého otce opustit Národní divadlo a posléze byla i s manželem, grafikem Vladimírem Šnejdárkem (1904–1943), uvězněna v nacistickém internačním táboře ve Svatobořicích; její těžce nemocný manžel v důsledku věznění předčasně zemřel. Nové problémy jí nastaly po roce 1948, kdy musela opustit Národní divadlo a mohla hrát pouze v zájezdovém Vesnickém divadle. S dramatickým uměním zůstala profesně spjata i její starší dcera Jarmila Turnovská (*1930), dlouholetá dramaturgyně a

scenáristka Československé televize; mladší dcera Miloslava Šnejdárková (1932–1985) vynikla jako manekýna.

Zdeněk Bechyně (1905–1974) absolvoval reálku a pět semestrů strojního inženýrství na pražské technice. V roce 1927 se oženil s Villou Voskovou (1897–1995), dcerou českoamerického podnikatele a krajanského aktivisty Emanuela Vosky, předního organizátora československého zahraničního odboje za první světové války. Novomanželé se usadili v Brodech u Krásného Dvora na Podbořansku, kde podnikavý, technicky a prakticky založený Zdeněk hospodařil na zbytkovém statku a zřídil moderní mlékárenský závod. Postupně se jim narodily tři děti, dvě dcery a syn. Mnichovský diktát je však vypudil z jejich domova. Nejprve se uchýlili do Prahy a v červnu 1939 odešli do zahraničí. Zdeněk vstoupil ve Francii do československé vojenské jednotky; s ní prodělal o rok později ústupové boje a evakuaci do Anglie, kde se stal velitelem dílen tankového praporu a dosáhl hodnosti štábního kapitána. Koncem války se účastnil bojových akcí ve Francii a obléhání Dunkerque. Villa s dětmi odjela ještě v létě roku 1939 do USA, kde pracovala nejprve v American Women's Voluntary Services, od roku 1941 ve službách Office of Censorship, která kontrolovala korespondenci mezi USA a cizinou.

V létě 1945 se ministr Bechyně s chotí i rodina jejich syna Zdeňka vrátili do vlasti. Zdeněk Bechyně se znovu ujal svého podniku a statku na Brodech a současně převzal otcovu politickou štafetu. V letech 1945–1948 patřil k čelným sociálnědemokratickým bojovníkům proti nastupující komunistické totalitě, v únoru roku 1948 vystoupil v Karlových Varech proti zakládání akčních výborů a jednoznačně odmítl snahy o likvidaci československé sociální demokracie. Po únoru navázal spojení s anglickou Labour Party i s českými sociálními demokraty v exilu. To ovšem neušlo pozornosti Státní bezpečnosti. V březnu 1949 byl Zdeněk Bechyně poprvé zatčen, po několika měsících však propuštěn a řízení proti němu zastaveno. Mezitím byl ovšem i s rodinou vystěhován z Brodů a jeho majetek dán pod „národní správu"; usadil se tedy v nedaleké vesnici a začal pracovat jako zootechnik. Dne 6. června 1950 byl znovu zatčen, obviněn z nejrůznějších úkladů proti republice a roku 1951 odsouzen ke čtrnácti letům těžkého žaláře. Prošel martyriem Leopoldova, Valdic a Jáchymova a propuštění se dočkal skutečně až po čtrnácti letech – 6. června 1964.

Krátce po Zdeňku Bechyňovi byl zatčen i jeho tchán Emanuel Voska, v té době pětasedmdesátiletý, a v tajném procesu odsouzen jako *„starý agent amerického imperialismu"* na deset let do vězení.

Těžce nemocný a nakonec v důsledku zlomeniny kyčelního krčku imobilní stařec byl držen ve vězeňské nemocnici v Leopoldově až do počátku roku 1960, kdy byl, několik týdnů před smrtí, propuštěn do domácího ošetřování. Bylo mu skoro pětaosmdesát let…

Několik let byla vězněna i Villa Bechyňová-Vosková, kratší dobu pak její sestry Otýlie a Laura. Perzekucí trpěly i obě děti Zdeňka a Villy Bechyňových, které zůstaly v Československu, syn Jan a dcera Petruše (nejmladší dcera odešla v roce 1949 do USA).

Když se v době Pražského jara 1968 začalo uvažovat o obnovení Československé sociální demokracie, stanul Zdeněk Bechyně v čele jejího přípravného výboru. Srpen 1968 však pohřbil všechny naděje; i soudní rehabilitace postižených členů rodiny Voskovy a Bechyňovy ustrnula na mrtvém bodě. Zdeněk Bechyně se stáhl do ústraní, poslední léta svého nelehkého života strávil ve Velké Hleďsebi u Mariánských Lázních, kde také 17. dubna 1974 zemřel. Jeho manželka Villa se dožila pádu komunistického režimu. Zemřela 28. dubna 1995, tři měsíce před svými osmadevadesátými narozeninami.

Reflexe

„Bylo by zlé, kdybychom běhali po světě s hlavou obrácenou dozadu, když přece náš úkol je v přítomnosti a budoucnosti. Nicméně nové věci rostou ze starých, žádný národ není s to vyškrtnout ze svého života minulost, jako by jí vůbec nebylo; dobrá tradice si vždy zachovává svoje práva (…)

Dvacet let našeho života v první republice obsahovalo mnoho věcí dobrých a příkladných. Bylo však také dost věcí zlých. Dobrý hospodář vybírá k nové setbě zrno zdravé, nejlepší z nejlepších. Přísnou a spravedlivou kritikou rozlišit dobré od špatného, špatné zavrhnout, dobré držet: to je část našeho úkolu (…)

Někteří lidé mezi námi prohlašují dvacet let republiky za největší a nejslavnější období naší historie. Jsou pyšni na dílo, které u nás za tu dobu bylo vykonáno. Srovnávají naši politiku, naše pokroky ve správě, hospodářství, sociální péči, školství a kultuře, ve zdravotnictví, vojenství atd. s tím, k čemu dospěli naši sousedé – a říkají, že jsme byli dále, než například Rakušané, Maďaři, Poláci, Rumuni a řada jiných menších států. Říkají dokonce, že jsme v mnohém předhonili Francouze, Italy a Brity. Ale stejným dechem bouří proti všem vládám, všem koalicím a všem politickým stranám. Na těchto činitelích veřejného života nenechávají zdravého chlupu. Co je to za kontradikci? Je to tak, jako by někdo řekl: Tento oběd byl znamenitý, ale kuchař, který ho vařil, byl hlupák a darebák – vařit neuměl, všechno přesolil, nic nedopekl, byl to fušer, kterého patří vyhnat, protože se za kuchaře nehodí. (…)

Promluvme si o těchto otázkách klidně a věcně. Myšlení bolí, řekl Tomáš Osvoboditel. Ať bolí. Bolest je pramen obnovy a odhodlání k novému, lepšímu životu.“
(Rudolf Bechyně: *Stát, demokracie a politické strany*, Nová svoboda, Londýn, květen-září 1941)

L:
Rudolf Bechyně: Pero mi zůstalo. 1938–1945. Praha 1948; Josef Tomeš: Průkopníci a pokračovatelé. Osobnosti v dějinách české sociální demokracie 1878–2005. Praha 2005.

Červenec

Z radnice

Praha 5 odsouhlasila sociální granty

Přidělení finančních prostředků na grantové dary v letošním roce schválili 18. 7. 2008 radní Prahy 5. Mezi čtrnáct žadatelů byla rozdělena částka ve výši 1,5 milionu korun. Granty byly přiděleny na projekty zaměřené na péči o osoby se zdravotním postižením a seniory, odborné sociální poradenství, pečovatelskou službu, sociálně aktivační službu pro osoby s epilepsií, dobrovolnické centrum pro zrakově a sluchově postižené a další. Přidělené prostředky však ještě musí schválit zastupitelstvo.

Byla ODS v Praze 5 bez vedení?

Spory občanských demokratů v Praze 5 se v květnu 2008 dostaly do další fáze. Část členů oblastního sdružení ODS totiž u soudu napadla regulérnost sněmu, který loni v květnu (2007) volil nové vedení. Podle nich byl sněm svolán v rozporu se stanovami strany. Obvodní soud pro Prahu 1 jim dal za pravdu. Oblastní sdružení občanských demokratů v Praze 5 tak od 29. 5. 2006 nemá vedení a v podstatě nemůže fungovat. Šéfům místního sdružení skončil mandát loni v listopadu (2007), současné vedení označil soud za ustanovené v rozporu se stanovami strany. „Soud nám dal za pravdu. Od začátku jsme říkali, že sněm není svolán v souladu se stanovami a vedení nebylo regulérně zvoleno,“ řekl opoziční zastupitel Prahy 5 Ondřej Gál, který spolu se svými kolegy podal žalobu k soudu. Vedení ODS v Praze 5 se proti rozsudku pravděpodobně odvolá. „Pravděpodobně se odvoláme, ale ještě jsem nečetl rozsudek a nemám k tomu podrobnější informace. O dalších krocích budeme muset začít jednat,“ uvedl Stanislav Fresl, kterého jarní sněm (2008) zvolil do čela občanských demokratů v páté městské části. Do sporu mezi dvěma znesvářenými stranami se s největší pravděpodobností bude muset vložit pražský primátor a předseda pražské ODS Pavel Bém. „O spolupráci jej pravděpodobně požádáme, v tuto chvíli nevidím jiné

východisko," řekl Fresl. „Nic jiného než se do toho vložit mi nejspíše nezbude. Radost z toho nemám. Počkám si na rozsudek," uvedl primátor Pavel Bém. To, že oblastní sdružení nemá vedení, znamená také to, že v současné době se budou muset občanští demokraté rozhodnout, kdo může svolat nový sněm. V běžné situaci by to totiž udělalo vedení ODS v Praze 5. „Zřejmě to bude muset být právě Pavel Bém, ale nechci předbíhat," doplnil soudem „odvolaný" předseda Stanislav Fresl. Kdy by mohlo být nové vedení ustaveno, není zatím jasné. „Budeme o tom chtít jednat hned od příštího týdne," řekl opoziční zastupitel Prahy 5 Ondřej Gál. Část zastupitelů v čele s Ondřejem Gálem si vytvořila v zastupitelstvu MČ Praha 5 alternativní klub S.O.S. ODS, nyní tak jsou v zastupitelstvu dva kluby občanských demokratů.

Praha 5 bez automatů na injekce

Praha 5 se po usnesení Rady MČ Praha 5 dne 22.10. 2008 rozhodla do vyhodnocení projektu NON STOP 24 přerušit provoz výdejních automatů na injekční stříkačky a oba přístroje demontovat. Pilotní fáze programu občanského sdružení Progressive o. s. před prázdninami zprovoznila dva tyto automaty, ve kterých si mohli zájemci produkt anonymně nakoupit. První automat byl situován u Smíchovského nádraží a druhý v ulici Kartouzská. „Praha 5 reflektuje na názory občanů, odborníků, ale také škol a jejich vedení. Projekt samotný participuje na protidrogové politice hlavního města a je cílen na osoby s potřebou resocializace. Oba automaty budou v tuto chvíli demontovány," informoval starosta Milan Jančík.

Automat na injekční stříkačky

„Pilotní fáze projektu po pěti měsících skončila a nyní je třeba na základě získaných informací a zkušeností zpracovat komplexní zprávu. Na návrh odborného garanta projektu bude projekt Non Stop 24 pozastaven do doby vyhotovení podrobné analýzy," vyjádřila se místostarostka Lucie Vávrová. Na projektu Non Stop 24 spolupracuje městská část s občanským sdružením Progressive. Cílem projektu je umožnit anonymně získat sterilní injekční stříkačku a tím v konečném důsledku bojovat proti šíření krví přenosných nemocí, jako je například AIDS nebo hepatitida a zvýšit počet možností bezpečně likvidovat použitý injekční materiál v lokalitách zatěžovaných injekčním užíváním drog. Projekt Non Stop 24 byl spuštěn 1. června 2008.

Letní kulturní akce

Šermířské vystoupení ke dni dětí

Podle Michala Tučka, radního MČ Praha 5 pro oblast kultury, připravila Prahy 5 na letní a prázdninové měsíce řadu kulturních aktivit. V parku Portheimce se od poloviny května (2008) konaly každou neděli akce pro děti i dospělé. Spolu s tanečními skupinami zde vystupovaly i umělecké kroužky místních škol. V létě v Porteheimce probíhal Festival Za vodou s pestrým kulturním programem. Na Císařské louce se počátkem září konal II. ročník Smíchovského festivalu, plný atrakcí a překvapení. Radní Michal Tuček zároveň připomenul, že došlo k znovuotevření zmodernizované místní knihovny na Skalce, kterou pátá městská část od loňského roku finančně podporuje. V červnu 2008 vyšla péčí MČ Prahy 5 a Infocentra Prahy 5 přehledná brožura „Život v Praze 5“, shrnující kulturní a společenský život regionu. V úvodu starosta JUDr. Milan Jančík napsal: „Držíte v rukou publikaci, jejímž cílem je představit městskou část Prahu 5 jako jedinečné místo, v němž se snoubí dávná historie s životem moderního městského centra a krásnou přírodou, místo, kde se dá aktivně žít a odpočívat.“ Brožura o 127 stránkách přinesla informace z radnice, historie, kultury, sportu, dopravy, služeb, provozu restaurací, hotelů a mapy.

Senátor Škaloud zahajuje festival Za vodou

Zvláštní příloha Pražské pětky

Zvláštní letní příloha Pražské pětky, měsíčníku městské části Praha 5 (8/2008), byla věnována obraně spotřebitele. Aleš Kohout, radní MČ Praha 5, řekl, že především podnikatelé by měli věnovat prostudování novely zákona na obranu spotřebitele zvýšenou pozornost, aby předešli komplikacím při své činnosti. Podobnými otázkami se zabývá i Podnikatelské centrum Prahy 5, které bylo otevřeno více jak před rokem a úspěšně funguje. Zájemcům o podnikání zde zodpověděli více jak jedenáct set dotazů položených formou formulářů nebo na internetu, osobně centrum navštívilo přes 500 lidí měsíčně. Středisko se také osvědčilo jako významné místo

komunikace podnikatelů se zástupci místní samosprávy, kteří se v jeho prostorách na náměstí 14. října pravidelně setkávají.

Úřední oznámení

Novou předsedkyní Učené společnosti České republiky se stala obyvatelka Prahy 5 Helena Illnerová

Novou předsedkyní Učené společnosti České republiky se 20. 5. 2008 stala RNDr. Helena Illnerová. V letech 2001-2005 stála jako první žena v čele Akademie věd ČR, nyní byla zvolena jako první žena do čela Učené společnosti. Zároveň zastává funkci předsedkyně České komise pro Unesco, která má na starosti vědu, vzdělání a kulturu. V letošním roce (2008) kandidovala ve volebním obvodu č. 21, kam spadá i Prahy 5 za Stranu zelených do Senátu Parlamentu České republiky.

Zelení ani lidovci v Praze 5 nepodpořili kandidáta ODS

Několik politických uskupení v Praze 5 se postavilo proti podpoře senátorského kandidáta ODS Miroslava Škalouda. V druhém kole voleb do Senátu, které se konaly 24. a 25. 10. 2008, ho nepodpořila Strana zelených, lidovci ani strana Věci veřejné. Důvodem je podle nich propojení Miroslava Škalouda s vedením smíchovské radnice. „Bohužel tuto podporu nemůžeme vyslovit kandidátovi v Praze 5 Miroslavu Škaloudovi, jehož propojení s vedením radnice dlouhodobě škodí nejen obrazu pravicové politiky, ale poškozuje v očích veřejnosti politiku jako celek," poznamenal předseda strany a zastupitel Prahy 1 Jaroslav Škárka. Miroslava Škalouda odmítli podpořit také KSČM a lidovci. Podle místopředsedy KDU-ČSL Mariána Hoška je hlavním důvodem stejně jako u ostatních stran propojení senátorského kandidáta s vedením radnice. Zelení z Prahy 5 a 13 doporučovali voličům, aby dali hlas bývalému rektorovi ČVUT Jiřímu Witzanymu (ČSSD). Podle Budína spolupráce a vzájemná podpora s radnicí Prahy 5 údajně trvá už od Škaloudova starostování v Praze 5 v letech 1998 až 2002. "Jiří Witzany je pro nás jako nestraník a odborník rozhodně lepší alternativou pro druhé kolo," dodal Budín. Zelení poskytli Witzanymu i své předplacené reklamní plochy. Neznámí Škaloudovi odpůrci dokonce rozšiřovali po Praze plakáty, upozorňující na Škaloudovy kontakty s vedením zdejší radnice. Objevily se nejen v Praze 5, ale například i na Palmovce v Praze 8. S politikou smíchovské radnice dlouhodobě nesouhlasí řada občanských sdružení i někteří politici.

Záslužné medaile Prahy 5

Již na přelomu 19. a 20. století udělovalo město Smíchov záslužné medaile občanům, kteří se zasloužili o jeho rozvoj. Smíchov byl na

předměstí povýšen císařskou listinou z 15. 1. 1838. V letech 1848 začali Smíchovští používat obecní znak podobný dnešnímu. K povýšení Smíchova na samostatné město došlo rozhodnutím císaře Františka Josefa I. dne 22. února 1903. Radnice MČ Praha 5 navázala na letitou tradici a obnovila udělování záslužných medailí. Původní medaile vytvořil sochař J. B. Pichl v roce 1903. Líc záslužné medaile s nápisem V uznání za zásluhy a s vyzdobené třemi alegorickými postavami odpovídá původní ražbě. Avers je pozměněn, místo znaku města Smíchova je zde vyražen znak Městské části Praha 5. Návrh na ocenění záslužnou medailí může podat každý občan ČR starší osmnácti let. Kandidáty na ocenění záslužnou medailí vybírá zdejší rada a schvaluje ho zastupitelstvo.

Územní rozhodování a stavební aktivity

Praha zřejmě přijde o vilu Šebor na Hřebenkách

Odborníci a laická veřejnost se obávají, že z výstavní čtvrti Hřebenky v Praze 5 zmizí architektonicky cenný funkcionalistický dům. Na první pohled nenápadná vila Šebor na pražských Hřebenkách je architektonickým unikátem. Je totiž jedinou stavbou v Praze, kterou postavil český architekt židovského původu Jacquese Groara na konci třicátých let minulého století. Architekt Zdeněk Lukeš k věci řekl: „Společně s Loosem projektoval také neméně slavnou vilu Moller ve Vídni. Jeho pozůstalost mimochodem je uložena v londýnském Victorian Albert Museum, to je vlastně pocta, která se dostává jen nejvýznamnějším světovým architektům.“ Hana Przywecká, obyvatelka Hřebenek podotkla: „Když jsem chodila do čtvrtý třídy, tak jsme se sem přestěhovali. Ta vila sloužila k diplomatickým službám. Bydleli tam belgičtí diplomaté.“ Luděk Jíra, redaktor naznačil, že: „současný majitel společnost Arta funkcionalistický dům postupně rozebírá a v jeho sousedství dostavuje bytový komplex“. Obyvatelé Hřebenek už několik měsíců bojují proti demolici vily Šebor. Podle projektů, které se jim dostaly do rukou, chce na jejím místě firma Arte postavit činžovní dům. Jan Borůvka, zástupce občanského sdružení proti demolici namítá: „Byl jsem i v kanceláři hlavního architekta pro Prahu 5 a vlastně tam už je úplně nová studie zástavby daný parcely, s tím, že teda samozřejmě ten pozemek je zcela přestavěn, úplně je tam jiný dům.“ Luděk Jíra, redaktor k demolici vily řekl: „I když se o vile Šebor učí i studenti architektury, na seznamu chráněných památek chybí“. Zdeněk Lukeš, architekt: „Asi jim to uteklo, což si myslím, že je škoda, protože právě stavby Loosových žáků, kterých tady působilo u nás několik,

tak jsou dnes všechny zapsanými památkami a většinou jsou perfektně zrekonstruovány“. Helena Königsmarková, ředitelka, Uměleckoprůmyslové muzeum byla nespokojená, že: „…se neudělá takový pasport té architektury, když Praha se architekturou chlubí.“ Podle Národního památkového ústavu, který vypracoval posudek ke stavebnímu řízení vila údajně nemá žádnou zvláštní hodnotu a památkový odbor magistrátu měl stejný názor. Jan Kněžínek, ředitel odboru památkové péče, Magistrát hl. m. Prahy se k situaci vyjádřil následovně: „Ono tam nejde o demolici, ono jde o přestavbu toho rodinného domku, nebyly žádné náznaky na to, abychom neodsouhlasili tuto přestavbu, která vlastně se jakoby přizpůsobuje samozřejmě tomu, co bude stát v okolí“. O interiér vily ještě narychlo projevilo zájem Umělecko průmyslové muzeum, Jacques Groar totiž patřil k vyhledávaným návrhářům interiérů. Muzeu se však již zřejmě nepodaří získat do svých sbírek vybavení vily. Vyklízecí firma ho odváží v těchto dnech neznámo kam.

Areál v Radlické získali Slováci

Slovenská developerská společnost HB Reavis expanduje v Česku. Dne 25. 6. 2008 vydražila za 280 milionů korun areál automobilových opraven ministerstva vnitra v pražských Radlicích. Ředitel HB Reavis Group CZ Štefan Duchoslav včera odmítl přiblížit záměry společnosti s novými pozemky. "Zatím nedošlo k převodu. Jakmile se staneme majiteli areálu, rádi budeme informovat o dalších plánech," dodal. Jde o první prodej tak rozsáhlého státního majetku internetovou aukcí. Hodnotu znalec odhadl na 198 milionů korun. Vyvolávací cenu 200 milionů pak čtyři dražitelé zvýšili cenu až na konečných 280 milionů korun. Zvítězila nejvyšší nabídka. U prodeje státního majetku jde o nezvyklou událost. Nerozhodovaly žádné komise ani čísla napsaná v obálkách. Pozemky se nacházejí na devolopersky velmi zajímavém místě. Jsou v docházkové vzdálenosti jak od stanice metra Radlická, tak od vlakového nádraží Jinonice. V listopadu tam povede i tramvajová trať. Metrem je to na Václavské náměstí deset minut. Celá tato oblast na svůj rozvoj zatím spíše čeká. "Připravuje se revitalizace dosud průmyslových pozemků a dá se očekávat stavební boom," mínil analytik společnosti Cyrrus Karel Potměšil. Prvním větším a zatím osamoceným projektem v oblasti je centrála ČSOB za 2,2 miliardy korun. Ostatní výstavba se zatím koncentrovala do oblasti více na západ mezi stanicemi metra Jinonice a Nové Butovice. Bytové projekty láká jak přítomnost metra a dostupnost centra města, tak bezprostřední blízkost Prokopského údolí. Radlice ovšem nejsou jedinými volnými pozemky v Praze.

Na své investory čeká například nákladové nádraží Žižkov, i Smíchov má řadu dosud nevyužitých oblastí. Společnost HB Reavis působí v České republice zatím zhruba jeden rok.

Podniky a podnikatelé

Terasový dům v Košířích získal ocenění

Odbočkou z rušné Plzeňské ulice se táhne klidným lesnatým údolím kolem statku Turbová Jinonická ulice. Kousek za odbočkou se údolí rozevírá a paralelně s Jinonickou probíhá ulice U Vojanky. Obě ulice jsou lemovány činžovními vilami z přelomu minulého století a novějšími bytovými domy. Po okolí jsou rozesety původní hospodářské usedlosti romantických názvů jako Měchurka, Šalamounka, Šmukýřka a další. Dramatické modelováním terénu a návaznost na přírodní park poskytují oblasti výborné podmínky pro kvalitní bydlení městského typu v činžovních vilách. Právě zde byl postaven moderní terasový dům, za jehož projekt získal architekt Pavel Hnilička, Petra Bláhová-Kandusová, Veronika Hamříková a Jan Dluhoš dne 8. 1. 2009 Národní cenu za architekturu v kategorii Novostavba GRAND PRIX ARCHITEKTŮ 2008. Na pozemku dnešního terasového domu stávala ve svahu zhruba 10 m vysoko nad ulicí vilka, respektive polovina dvojdomku, která u sousedů nebyla dostavěna. Dům je členěn na 4 byty, z toho 1 mezonetový. V patře na úrovni ulice je garáž pro 8 automobilů, vstupní hala a sklípky pro každý z bytů. Domem prochází výtah, ze kterého se vstupuje přímo do jednotlivých bytů. Společné komunikační prostory tvoří pouze vstupní hala. Schodiště je vytaženo ven z domu. Majitelé bytů tak mohou po holandském způsobu vstupovat do svých jednotek přímo z venkovního prostoru. Spodní tři byty mají terasy na východ a jih, zatímco horní byt má terasu na východ a na západ navazuje na soukromou zahradu. Pavel Hnilička patří k nejmladší generaci českých architektů, ke generaci, pro kterou je praxe nebo studium na prestižní zahraniční škole, stejně jako vyhraněné a enviromentální myšlení, samozřejmostí. Narodil se v roce 1975 v Praze. Studoval na FA ČVUT v letech 1993 – 2000 u prof. Ladislava Lábuse a u prof. Aleny Šrámkové. V roce 2005 vydal v nakladatelství ERA 21 knihu „Sídelní kaše – Otázky k suburbánní výstavbě rodinných domů“.

Byty a bytová politika

Bydlení na Cibulkově vinici

Pražský developer Davcor představil začátkem července roku 2008 nový projekt na výstavbu rezidenčních bytů Cibulkova vinice. V ideálním případě bude v roce 2010 v pražských Košířích stát 200 nových bytů o velikosti 1+kk až 5+kk, jejichž hlavní výsadou bude těsné

sousedství s přírodní rezervací Vidoule. Zvláštností Cibulkovy vinice bude zapojení do projektu „Zelená kola“. Stavební společnost zároveň v blízkosti vybuduje komplexu cyklistický park a bude se podílet na obnově cyklistických stezek.

Doprava

Lodní tramvaje v Praze

Hlavní město Praha se snaží vylepšit cestování městskou hromadnou dopravou. Od 1. 8. 2008 mohli Pražané v centru města využívat také lodě. Praha 1 totiž zřizuje dvě lodní tramvajové linky. Jedna spojí Smíchov se Starým Městem, druhá popluje pravidelně na Nové Město. Využívat bylo možné třeba Blanice, jedné z nejstarších pražských lodí, která po Vltavě pluje již od roku 1923. Zvlášť pro imobilní občany, maminky s kočárky, děti na tříkolkách či pro cyklisty je vodní doprava velkou pomocí. Zároveň se jedná i návrat k tradici, k přívozům z doby první republiky, ale i o celkové oživení života na březích Vltavy. Projekt navazuje na stávající cyklostezky, má přilákat Pražany zpět k vltavským břehům v jejich volném čase a ulehčit a zkrátit lidem cestu do práce. S obyčejnou tramvajovou jízdenkou se tak lze vydat na okruh od Národního divadla kolem Střeleckého ostrova, přístaviště Na Újezdě a zpět k Žofínu. Nebo proti proudu řeky z Jiráskova náměstí nejprve na Smíchov, Císařskou louku a pak pod Vyšehradem zpět na Výtoň. Plavidla mají pravidelný jízdní řád, loď vyplouvají každý den od osmi do dvaceti hodin, a to každých 20 minut. Lodní tramvajové linky zahájily provoz 1. srpna 2008, křižovat Vltavu budou do začátku zimy.

Praha poskytla půl miliardy na stavbu tramvajové tratě do Radlic

Pražský magistrát poskytne 448,3 milionu korun na stavbu tramvajové trati do Radlic. Prostředky na vybudování tratě získal Dopravní podnik hlavního města Prahy z fondů Evropské unie, po jejich obdržení peníze městu vrátí. Poskytnutí dotace schválili 19. června 2008 pražští radní. Trať, jejíž vybudování bude stát téměř 700 milionů korun, podle primátora Pavla Béma (ODS) přispěje ke zkvalitnění dopravní obsluhy Smíchova a Radlic. Projekt se skládá z prodloužení tramvajové trati do Radlic, včetně smyčky a rekonstrukce současné trati od křižovatky s Křížovou.

Předfinancování stavby je možné více způsoby. Jednou z možností by bylo, aby stavbu zaplatil sám dopravní podnik, ten by ovšem takovou částku jen obtížně zajistil z vlastních zdrojů. Další variantou by je půjčka od banky, úroky by v takovém případě mohly být až 23 milionů korun ročně. Podle radního Radovana Šteinera (ODS) sice není trať zásadní z hlediska její délky, ale má velký dopravní význam.

Tramvaje už nebudou při otáčení couvat a omezovat provoz, náhradní autobusová doprava bude moci vyjíždět z metra Radlická místo z Anděla.

Školství a dětské aktivity

Dětský den v Praze

Myšlenka Mezinárodního dne dětí vznikla v roce 1949 na zasedání Mezinárodní demokratické federace žen v Berlíně. V roce 1950 už Den dětí oslavilo více než padesát zemí světa. Pátá městská část s oslavami Dne dětí začala již v pátek 30. 6. 2008. S oslavami spojila křest kladrubských koní, které používají místní strážníci. „Je to součástí Dětského dne s Městskou policií," řekl tiskový mluvčí MČ Praha 5 Radovan Myslík. Zdejší strážníci uspořádali Dětský den v Parku Sacre Coure, kam je vstup z Holečkovy ulice. Od deváté hodiny ráno zde předváděli malým zájemcům moderní policejní techniku, kterou používají ve službě. Návštěvníci si v parku mohli prohlédnout motorku

Předseda Bezpečnostního výboru Kudrys na dětském dnu

Varadero, vozidlo Toyota Santanu a radar na měření rychlosti. K vidění zde byla také potápěčská výzbroj a kompletní výstroj městského strážníka. Součástí pražských oslav Dětského dne byly i akce na nedalekých Žlutých lázních v Podolí, kde odstartovali léto s televizním moderátorem Leošem Marešem.

Perspektivy vývoje obyvatelstva MČ Praha 5 na období let 2007-2035

V roce 2007 se narodil podle údajů Českého statistického úřadu rekordní počet dětí od roku 1993. Vysoký nárůst porodnosti nastal také v Praze 5, kde přišlo na svět 927 dětí. Z uvedených čísel se dá usuzovat, že během následujících let se zvýší zájem o mateřské školky, které již dnes musí některé zájemce odmítat. Rada MČ Praha 5 schválila svým usnesením č. 18/632/2007 ze dne 15. 5. 2007 vypracování studie „Perspektivy vývoje obyvatelstva MČ Praha 5 na období 2007-2035" a „Spádovost a využití kapacit základních škol v územním obvodu MČ Praha 5 v období 2007-2035". Podle předložených studií se bude počet narozených dětí zvyšovat minimálně dalších 15 let. Pokud tedy vedení radnice urychleně nepodnikne konkrétní opatření, v dohledné době vzniknou problémy s místy v jeslích a mateřských školkách. Studie zároveň potvrdily, že se v regionu bude pravděpodobně zvyšovat i podíl osob s vyšším vzděláním i příjmy.

Tím by se měl nepochybně snížit podíl sociálně slabších a obvykle reprodukčně výkonnějších složek obyvatelstva, mezi něž náleží především příslušníci romského etnika. Podle výsledků střední varianty studie lze předpokládat, že v Praze 5 dojde během příštích patnácti let také ke zvýšení počtu obyvatel ze současných přibližně 80 tisíc na téměř 110 tisíc lidí. Tento nárůst odpovídá objemu a časování výstavby bytů. Největší nároky na kapacity základních škol budou kladeny na počátku třetí dekády tohoto století, kdy vzroste počet dětí ve věku povinné školní docházky bydlících na území Prahy 5. Prognostické závěry jsou specifickým druhem kvalifikovaných odhadů. Jako takové mají pravděpodobnostní charakter a jsou tedy zatíženy větší či menší mírou neurčitosti.

Praha 5 navyšuje počet míst v mateřinkách

Umístit dítě do mateřské školy v Praze 5 by neměl být pro tamější maminky problém. Kvůli současnému porodnímu boomu sice kapacita převyšuje zájem už jen o desítky volných míst, ale radnice počítá s tím, že v případě nutnosti umožní ve stávajících školkách přijetí až sedmi set dětí. K současné kapacitě téměř 1900 míst ve školkách zřizovaných Prahou 5 může v případě nutnosti přibýt okamžitě 424 míst. „Pokud by i přesto nestačila, tak ještě nad rámec toho můžeme ve stávajících školkách udělat úpravy, které umožní přijmout dalších 289 dětí. Celkově tak budeme moci oproti aktuálnímu stavu přijmout 713 malých občanů naší městské části," sdělil tiskový mluvčí MČ Praha 5 Radovan Myslík. Podle něj současná denní maximální kapacita školek není pravidelně využívána. Městská část chce obsadit školní zařízení, která zřizuje, dětmi docházejícími denně. „Je to však spíše naše přání, protože nemůžeme donutit rodiče, aby děti, které zapsaly, také do mateřinek skutečně posílali," dodal Myslík. Jelikož část Prahy na levém břehu Vltavy zažívá kromě porodního také stavební boom, chce radnice tlačit na developery, aby při realizaci svých projektů mysleli i na školky. „V rámci nové výstavby na našem území s nimi jednáme, aby zohlednili při své výstavbě také nárůst nároku na občanskou vybavenost. Do projektů se snažíme zakomponovat výstavbu zařízení pro předškolní péči," informoval Deník starosta páté městské části Milan Jančík.

V Památníku Lidice vyhlásili vítěze z Prahy 5

V Památníku Lidice byly 19. 6. 2008 vyhlášeny výsledky třetího ročníku vědomostní soutěže Lidice pro 21. století. Jejím cílem bylo přispět k uchování památky lidických obyvatel, zavražděných německými nacisty v roce 1942, a k prohlubování znalostí nejmladší

generace o historických událostech vztahujících se ke druhé světové válce a k totalitním režimům ve světě.
„Letos byla ze všech ročníků nejtvrdší konkurence, protože oproti tisícovce soutěžících v roce 2007 se jich letos přihlásilo 2076," uvedla tajemnice soutěže Gabriela Literová. V první věkové kategorii od 11 do 14 let zvítězil Michal Horáček z Gymnázia Buďánka v Praze 5, ve druhé kategorii od 15 do 18 let zvítězila Tatjana Mačajeva z Vladivostoku. Ani jeden z vítězů se však nemohl vyhlášení výsledků zúčastnit. Díky velkému počtu zaslaných literárních studií byla letos náročnější i práce poroty. Vědomostní otázky sice vyhodnocoval automaticky počítač, ale v prvním kole museli porotci přečíst poměrnou část z dvou tisícovek do soutěže zaslaných literárních prací. V nižší věkové kategorii bylo stanoveno téma Návraty domů a pro starší účastníky téma Jen slovy se zlu čelit nedá. Za literární práce udělila porota ještě zvláštní ceny. Tu kromě vítězů obou kategorií získala ještě Monika Hrůzová ze Základní školy v Bernarticích. Vítězné práce při slavnostním vyhlášení výsledků přečetli Michaela Dolinová a Otakar Brousek. „Chtěl bych všechny finalisty vyzvat, aby v psaní pokračovali, protože je mezi nimi hodně talentů a byla by škoda, kdyby tento dar zahodili," uvedl člen poroty spisovatel Přemysl Veverka. „Pro mě je nejdůležitější, jakým způsobem se soutěž dostala do povědomí mladých lidí. Podle našich zkušeností do toho účastníci většinou zatáhnou své okolí, hlavně rodinu, učitele, takže kolem deseti tisíc lidí žilo v posledních měsících Lidicemi, dovědělo se o zločinech nacismu - a to je přesně to, co jsme chtěli," uvedl předseda poroty Eduard Stehlík z Vojenského historického ústavu v Praze.

Kultura

Smíchovská pláž ožila hity z 80. let

Dne 11. 7. 2008 se na Smíchovské pláži uskutečnilo party s hity z osmdesátých let. Diskotéku vedl DJ Bezláska. Vstupné činilo 50 korun. Smíchovská pláž byla letos otevřena do poloviny září denně od 10 do 22 hodin. Návštěvníkům nabízela pravidelný týdenní program: pondělí a úterý se neslo ve znamení promítání filmu v letním kině, pátek patřil diskotékám osmdesátých let, sobota DJs party a nedělní chill out byl spojen s odpoledním dětským programem. Pláž připravila také řadu koncertů, gastronomických večerů věnované středomořské kuchyni, nechyběly zde samozřejmě ani sportovní aktivity.

Léto hereckých osobností zvalo diváky na tři premiéry a úspěšná představení z minulých let

Zuzana Bydžovská, Karel Roden, Maroš Kramár, Filip Blažek a Michal

Slaný jsou premiérovými osobnostmi letošní přehlídky Léto hereckých osobností, které probíhalo až do 14. září ve Švandově divadle, na Letní scéně Vyšehrad a poprvé také v Divadle v Dlouhé. Novinkou byla komedie Jima Cartwrighta Tichý hlas (česká premiéra 25. června 2008 ve Švandově divadle na Smíchově) o zoufalé lásce a zázračném talentu. Koncertem slovenské šansonové zpěvačky Szidi Tobias letošní Léto hereckých osobností vyvrcholilo. Pátý ročník přehlídky, kterou v Praze pořádala Divadelní a umělecká společnost Studio DVA, se tento rok rozšířilo i do dalších českých měst, do Brna, Ratají nad Sázavou, Hluboké nad Vltavou a Nebílova.

Doprava na hudební festival

Návštěvníci hudebního festivalu UNITED ISLANDS OF PRAGUE, který se konal v sobotu dne 21. 6. 2008 na pražském Střeleckém ostrově, se mohli na místo konání festivalu přepravit zvláštní autobusovou linkou, zavedené na trase: Továrna DO RÁNA - Smíchovské nádraží - Anděl - Dětský ostrov - Festivalová - Dětský ostrov - Anděl - Smíchovské nádraží - Továrna DO RÁNA. Pražská městská přeprava k použití nabízela i pravidelné tramvajové linky vedoucí do zastávky Festivalová, která byla po dobu hudební akce zřízena přímo na mostě Legií.

Uvažovali jsme o zavření smíchovské Meet Factory

Může být zchátralá továrna místem kulturního setkávání? Smíchovský dům takové ambice netají. Po vzoru proslavených evropských kulturních středisek moderního umění má ve smíchovské Meet Faktory vznikat pod jednou střechou současné umění v různých podobách. V továrně na umění se může bavit každý. Co ale krásně zní, hůř se realizuje. Vytvořit mezinárodní kulturní centrum s akcentem na výtvarné umění, jehož ohniskem by byl rezidenční ateliérový program, je ideou Davida Černého z roku 2001. Původně projekt vznikal v holešovické Osadní ulici v jedné roztomilé továrničce. Davida Černého inspirovaly jeho rezidenční pobyty v zahraničí. V té době v Praze nebylo žádné podobné kulturní centrum. Povodně v roce 2002 překazily plány.

Výtvarník myšlenku neopustil, hledal mezitím nový objekt, a protože je Smíchovan, zaujalo ho toho místo: obrovský barák v sevření dálnice a vlakových kolejí, naproti němuž stojí mrtvý lihovar. Kulturní centrum mělo mimo jiné do této lokality vnést život. K problematice smíchovské Meet Faktory nám David Černý řekl: „Zatím je nás tady pět, ale žádný zaměstnanec. Celkově počítáme se čtrnácti lidmi. Letos jsme poprvé žádali o grant a vlastně, i když už jsme nějaké peníze od magistrátu dříve dostali, teprve vstupujeme na pražskou scénu. Také

v souvislosti s ne úplně předvídatelnou kulturní politikou města si nemohu dovolit mít lidi v pevném pracovním poměru. Nemohu zkrátka nikomu nic garantovat, když mi ani magistrát jako hlavní donátor nedá jistoty. Jistě víte, že když vás nepodpoří magistrát, znamená to, že město projekt odmítá. Naopak, když vás podpoří, zároveň tím sděluje, že město o projekt stojí, a vy se můžete domluvit s nějakou nadací. Co všechno tady nyní je? Divadlo a galerie přímo spjatá s ateliérovým rezidenčním programem s akcentem na výtvarné umění. Rozhodně to neznamená, že je to jen pro výtvarné umělce. Hranice mezi jednotlivými kategoriemi umění už nejsou tak pevné jako před sto lety. Také tady se má všechno prolínat - divadelní ateliér, hudební zkušebna, galerie. Záměrem, který se nám nepodaří letos (2008) završit, je nahrávací hudební studio provázané s velkým sálem.

V prostoru 5000 metrů čtverečních budou vznikat různé formy současného umění. Nic takového zatím neexistuje. Rozpočet na roční provoz domu je 24 milionů. Mohu odpovědně říct, že jsou to velké peníze a ne jen střílení od pasu. V této relaci bude dům naplněný programy a částka pokryje i provozní náklady, jako je elektřina, úklid, zaměstnanci. Znamená to například 156 představení v hudebním sále. Žádali jsme 16 milionů. Skutečnost je taková, že jsme pořád ještě na vodě. Z jiných dvou grantů jsme získali 4,5 milionu. Žádáme také o dotace z Evropské unie. O 16 milionů jsme žádali a zbytek chceme získat z jiných zdrojů, od sponzorů, skrze partnerství nebo z ministerstva kultury. Pokud jde o EU, jsme začínající subjekt. A všechny evropské dotace se opírají o podporu domovského města a o kontinuitu.

Musíme o přízeň bojovat. Například formou partnerství s jinými evropskými institucemi (brownfields), jako jsme my, což považujeme za cenné, i kdybychom byli zatím například partnery na zkoumání větrných elektráren. Projekt je samozřejmě už teď redukován. Debata o tom, do jaké míry můžeme program dál omezovat, je stále živá, takže je to docela detektivka a já zhruba dvakrát týdně podle nových skutečností modifikuji rozpočet. Jsou nějaké mandatorní výdaje, se kterými musím počítat, ostatní by se omezilo. Například bychom pracovali ne sice jako dobrovolníci, ale tak, že bychom nedostávali přiměřenou odměnu. Zaplatíme energie, uklízečku, odvoz odpadů, možná ještě něco navíc. Co z vašeho programu tady zatím nefunguje? Například tady neběží koncerty a zamýšlené výstavy s mezinárodním partnerstvím, protože nemáme na dopravu a na pojištění. Není v úmyslu pořádat tady " diskotéky",

protože kvůli těm sem nikdo nepůjde. Náš záměr není masovka. V případě, kdy bychom měli 24 milionů, tak bude móda sem chodit. Na vlastní produkci nemáme, takže to byly zatím věci v koprodukci. Když se sešlo 1 200 lidí, tak to bylo opravdu hodně, na WWW překvapivě přišlo asi 600 lidí. Kdybychom chtěli být objektivní, tak zaběhlá skutečnost bude mnohem přísnější, protože Meet Factory ještě není okoukaná a v návštěvnosti se skrývá podíl těch, kteří přijdou či přišli ze zvědavosti.

Umělce vybírá umělecká rada ve složení výtvarníků Tomáš Pospiszyl, David Černý a kurátorka Zuzana Blochová. Rezidenti se ucházejí o pobyt, pošlou životopis a na základě dalšího seznamování se umělecká rada rozhodne. Výstavy už jsou v plném provozu a divadlo začne v létě. Divadelní sál s červenými samety tu nebude nikdy, to ani nechceme. Nebude pravděpodobně ani tak precizní jako třeba Archa, chceme naopak zachovat syrový industriální ráz. České umění pochopitelně podporujete i přizváním zahraničních umělců. Není to myšleno jako dislokovaná, uzavřená společnost, ale jako rozčeření našeho kulturního rybníčku, který žije sám v sobě. Ideálně chceme umělce během jejich pobytu víc zapojit a seznámit s českou uměleckou scénou a dosáhnout toho, aby výsledkem jejich krátkého působení zde nebyl jen projekt nebo výstava přímo v Meet Factory, ale pokud možno i na dalších místech v Praze. Podporujeme nezávislé umělce.

Nepřipustíme, aby tady měla koncert třeba Lucie Bílá. Své zázemí zde ale našla již zaběhnutá hiphopová kapela Peneři strýčka homeboye, která podporu nepotřebuje. Ano, mají zde zkušebnu. Je to parta lidí, kteří s námi spolupracují. Grafici pro nás pracují, ale zdaleka nejde o komerční vztah. To, co je živí, zde nedělají, jen tu mají své pracovny. Tak jako oni zde mohou působit i profesionální režiséři. Rezidenční pobyty fungují tak, že nejdéle zde umělec může působit rok. Umělci mají otevřené ateliéry, kde tvoří. Není to ale ubytovna. Tvoří zde a vždycky je to směřováno k nějaké prezentaci. Také neplatí, že kdo je rezident, má v přízemní galerii výstavu. Ta žije svým vlastním programem, do něhož může rezidenty zahrnout. Tak je to i s divadlem."

Radnice Prahy 5 pořádala soutěž pro mladé hudebníky

Radnice Prahy 5 pořádala soutěž pro mladé hudebníky Talent roku 2008. Loňský první ročník vyhrála čtrnáctiletá Anna Marie Bukačová, která před porotou zahrála jeden z Mozartových klavírních koncertů. Laureáti budou mít příležitost zahrát si s Pražskou komorní filharmonií, řekl 4. června 2008 místostarosta Lukáš Herold (ODS). Mladí hudebníci se mohli do letošního ročníku hlásit

do poloviny října 2008. Za děti ze základních uměleckých škol zasílají přihlášky jejich ředitelé, hlásit se mohou i jednotlivci. Před porotou v čele s dirigentem Leošem Svárovským budou hrát mladí hudebníci v prosinci 2008. Koncert laureátů se uskuteční v lednu příštího roku (2009). "Zahrát si s profesionálním orchestrem je pro mladé umělce obrovskou motivací a neocenitelnou zkušeností," řekl Lukáš Herold. Soutěž není věkově omezena, stejné je to i s hudebními nástroji. Loni se do ní přihlásilo 16 dětí.

Účastníci Talentu roku 2008

Zdravotnictví a sociální péče

Lékaři na internetu

Otevřete si internet, kliknete na obvod, v němž sháníte praktického lékaře, a během několika vteřin se objeví seznam všech volných ordinací. Novinka, která zakrátko (21. 7. 2008) vyřeší problém desítek lidí, kteří se přistěhovali do Prahy, a když je přepadne třeba angína a nemají si kam dojít pro pomoc a léky, na internetu naleznou pomoc. Sdružení praktických lékařů hodlá v nejbližších týdnech po vzoru stomatologické komory na svých stránkách zveřejnit seznam volných lékařů. „Odkaz začne fungovat počátkem září 2008. Zatím se nám přihlásilo kolem 300 volných lékařů z celé republiky. Praktičtí lékaři se o novince dozvěděli teprve nedávno v bulletinu Sdružení praktických lékařů. Sehnat v metropoli lékaře je stále problém. Podle údajů Ústavu zdravotnických informací a statistiky totiž počet ordinací praktických lékařů v metropoli v současnosti klesá. V roce 2006 jich bylo na území hlavního města 519, loni se jejich počet snížil na 505.

Pražské lékárny v noci obléhají narkomani

Nikoli pacienti s recepty z pohotovostí, ale lidé, kteří skupují léky s obsahem pseudoefedrinu. Situace se zhoršuje především v létě, kdy je možné návykové látky užívat venku (21. 7. 2008). To je převážná část noční klientely pražských lékáren s nonstop provozem. Závislí na sebe nechtějí během dne upoutávat pozornost, a tak si pro léky, z nichž poté vyrábějí drogy, chodí hlavně v noci. V lékárně v Palackého ulici v Praze 5 mají stejnou zkušenost. „Pokusy o koupi takových léků tu opravdu jsou. Je jen na zaměstnancích, jestli jim je prodají nebo ne. Při podezření zneužití totiž nemusíme zboží vydat," sdělila farmaceutka zdejší lékárny. Z jejich regálů proto úplně zmizely například boxy s injekčními stříkačkami, které si kromě závislých kupovali také lidé s cukrovkou.

„Nemocné to nijak neomezilo, kousek od nás je obchod se zdravotnickými potřebami, kde si je mohou koupit. Většina navíc používá inzulinová pera," doplnila lékárnice. „Pomůcky dostávám přímo u lékařky, takže problém jsem s tím neměl," dává ji za pravdu diabetik Jiří Jílečný. Už tři týdny se navíc dají jehly pořídit ve dvou automatech přímo na ulici poblíž Anděla a smíchovského nádraží. Mluvčí české lékárnické komory Aleš Krebs o zájmu narkomanů o pseudoefedrin ví. Česká firma Zentiva kvůli tomu v únoru například začala vyrábět novou verzi modafenu, z níž se nedá pseudoefedrin tak snadno získat. „Nové složení tomu víceméně moc nepomohlo. Sice zabere více času na získání drogy, ale uživatelé si ho kupují dál," řekl Krebs. Podle něj se spíše komora snaží své členy motivovat k tomu, aby se zákazníkům od závislostí snažili pomáhat.

Veřejně prospěšná činnost

Komunitní plánování na Praze 5 má program pro mladé delikventy
Praha 5 zavádí od 17. 7. 2008 další sociální službu Systému Včasné Intervence, která se snaží zamezit delikventnímu chování dětí a mladistvých. O programu informoval tiskový odbor páté městské části. Na základě výzkumu zavádí Praha 5 nový projekt Systém Včasné Intervence (SVI) a týmu pro mládež, jehož cílem je změnit delikventní jednání dětí. „Chceme dosáhnout větší efektivity ve spolupráci s jednotlivými organizacemi tohoto systému," uvedla místostarostka Lucie Vávrová (ODS). Na projektu se podílí organizace, jako je Azylový dům Gloria, Bílý kruh bezpečí, Terapeutická komunita Kaleidoskop a mnoho dalších. „Zvýšená pozornost by měla být věnována období, než dojde ke spáchání deliktu, kdy existuje řada faktorů, které ukazují na rizikové chování dětí nebo na prostředí v němž dítě vyrůstá," doplnila Lucie Vávrová. Projekt SVI je založen na třech pilířích. První z nich tvoří metodická spolupráce mezi jednotlivými organizacemi, které jsou do projektu zapojeny. Druhým pilířem je vytvoření jednotného informačního prostředí, které umožňuje předávání informací a hodnocení mezi jednotlivými organizacemi a zjednodušení administrativy. A třetím pilířem jsou konkrétní opatření, která tvoří samotný proces nápravy delikventa. Veškeré informace o projektu mohou zájemci získat na webových stránkách www.kpss5.cz, které informují i o komunitním plánování sociálních služeb na celém území Prahy pod vedením pražského magistrátu. Tento nápad Praha 5 čerpá z projektu, který byl v minulosti odzkoušen pod názvem Centrum včasné intervence v Ostravě.

Rodičovský příspěvek na pečování o dítě

Jesle mají v současnosti jen některé městské části. Využívat je mohou například rodiče v Praze 2, v Praze 5 a Praze 7, dále pak v Praze 8, 10 nebo 12. Zatímco v sedmém a druhém městském obvodu je kapacita jeslí dostatečná, Praha 8 a 10 chystají jejich rozšíření. Lidé si mohou délku rodičovské dovolené volit od počátku letošního roku. Při nejkratší rodičovské dovolené budou měsíčně pobírat 11 400 korun. Při tříleté 7 600 a při čtyřleté 3 800 korun.

Děti ulice napsaly dopis vedení Prahy 5

Koordinátor Projektu Šance László Sümegh a jeho klienti „děti ulice" dne 4. 6. 2008 představili otevřený dopis adresovaný úředníkům Prahy 5. Píšou v něm, že vzali na vědomí rozhodnutí vedení Prahy 5 o výpovědi nájemní smlouvy Domu Šance, ale věří, že se podaří najít takové řešení, aby projekt úplně neskončil. Radnice MČ Praha 5 dala sdružení výpověď začátkem dubna 2008. Dům chce mít prý v záloze pro případné otevření školky. Podle zastupitele Prahy 5 za Stranu zelených Ondřeje Velka, který dopis převzal, je ještě šance zvrátit rozhodnutí vedení města. Dům, který zatím slouží jako centrum integrace komerčně sexuálně zneužívaných dětí do společnosti, musí sdružení opustit do července 2008. Za každý den provozu domu po tomto datu si bude radnice účtovat pokutu 5 tis. korun. „Dopis jsem dostal, předám ho dneska panu starostovi Jančíkovi," řekl Velek. Jeho strana je v opozici a s rozhodnutím vedení radnice nesouhlasí. Příští týden chce Velek na kontrolním výboru, jemuž předsedá, znovu probrat všechny dostupné dokumenty. Naději vkládá do zasedání zastupitelstva 19. července 2008, kdy se pokusí zrušit výpověď nebo alespoň odsunout její platnost. Jedním z důvodů výpovědi byly prý protesty sousedů. „Údajně zde vznikla jakási petice občanů, kteří si nepřejí mít Dům Šance ve svém okolí," řekl Velek, který ale prý žádnou petici nikdy neviděl. Zastupitelům podle Velka napsala dopis na podporu Šance také ministryně pro menšiny a lidská práva Džamila Stehlíková (SZ). Oba zástupci Strany zelených prý chystají ještě dopis, který zašlou primátorovi Pavlu Bémovi (ODS). "Nevzdáváme to, věříme zdravému rozumu," řekl Sümegh. Projekt Šance a Dům Šance má podle něj hmatatelné výsledky. Do domu na Praze 5 si hledají cestu chlapci a dívky v průměru okolo 17 let, které se musejí protloukat životem na ulici. Většinou jde o lidi, kteří prošli dětským domovem nebo utekli z rozvráceného rodinného prostředí. Na živobytí si vydělávají často prostitucí. V Domě Šance mají možnost vydělat si peníze jinak, konkrétně skládáním propisek. Za jednu dostanou korunu a půl, týdně si tak mohou vydělat průměrně

1000 korun. Typický příběh klienta Šance prožívá osmadvacetiletý Marek, který je na ulici již 11 let. Řekl, že denně vyrobí asi stovku propisek. Pochází z Pardubic a nějakou dobu žil v dětském domově. Od svých 17 let, kdy utekl z domova, se protloukal různě. Měl například "německého přítele", u něhož chvíli bydlel. Pracovní terapeutickou dílnu projektu Šance navštívilo od ledna do 23. května 2008 celkem 1 079 klientů, kteří si za tu dobu vydělali 176 749 korun. Klienti se podle Sümegha díky projektu učí pracovním návykům a získávají sebevědomí. Někteří z nich již prý získali zaměstnání. Projekt Šance založil Sümegh v roce 1996.

Průvod k poctě císaře Karla IV. se ubíral přes Smíchov

Tisíce lidí doprovodilo v pátek 6. 6. 2008 a v sobotu 7. 6. 2008 královský průvod z Prahy na Karlštejn. Karel IV., z boží milosti císař římský a král český, vozil císařské korunovační klenoty, posvátné symboly Svaté říše římské, každoročně z Karlštejna do Prahy, kde byly ukazovány poutníkům ze všech koutů Evropy. Poté je císař vracel zpět do bezpečných zdí Karlštejna. Tam byly opět uloženy do oltáře kaple sv. Kříže. Obnovený slavnostní průvod císařského dvora v čele s císařem Karlem IV. a jeho chotí Eliškou se ráno v pátek 6. června 2008 vydal z Pražského hradu přes Karlův most směrem ke Staroměstskému náměstí, kde císař promluvil k lidu a zhlédnul ukázku válečnického umění svých rytířů. Dále se průvod stočil podél řeky k jihu a přes Smíchov, Radotín a Černošice dospěl před osmou hodinou večerní do Dobřichovic, kde spočinul na noc. Druhého dne - v sobotu 7. června - odtud bude císař dopoledne pokračovat v cestě přes Lety, Řevnice a Hlásnou Třebaň a dále podél Berounky už k samotnému Karlštejnu.

Císařský průvod změnil dopravu v celém regionu. Hustý provoz byl především v okolí Karlova mostu a v ulicích Smíchova. Městská, státní a jízdní policie královskou družinu doprovázela po celou dobu. „Pochopitelně s námi jela i záchranná služba," řekl středočeský krajský mluvčí policie Martin Kupka. Razantnější dopravní omezení byla ve středočeských obcích. Některé úseky silnic zcela uzavřeny. V sobotu se pro motoristy uzavřel od 11 do 18 hodin celé centrum Karlštejna. Organizátoři všechny zájemce o účast v průvodu upozorňovali, že nejlepší je nechat auto doma. České dráhy připravili speciální jízdní řád a pro výletníky vypravily zvláštní vlaky. Ve směru na Karlštejn vyjelo 25 spojů s celkovou kapacitou sedm set osob na jeden vlak, zpět na Prahu se vracelo dokonce 31 vlaků. Cyklisté mohli z Prahy do Dobřichovic dojet po dálkové cyklotrase číslo 3 - Praha - Plzeň. Začíná na Výtoně u železničního mostu a podél Vltavy vede až k Barrandovskému mostu.

Odtamtud cyklisté pokračovali přes Chuchli, Radotín, Černošice a Všenory do Dobřichovic. Do Karleštějna ujeli trasu dlouhou 25 kilometrů. Středověká show v podobě královského průvodu z Prahy na Karlštejn, při níž postavy v dobových kostýmech převážely napodobeniny císařských klenotů, letos přilákala téměř 35 000 lidí. Proti loňskému prvnímu ročníku se tak návštěvnost zvýšila zhruba o 9 000 účastníků. V čele procesí jel český král a římský císař Karel IV. v podání herce Vladimíra Čecha s chotí Eliškou Pomořanskou, jejíž role se ujala herečka Debora Štolbová. Pomyslný výlet do 14. století pořádalo Středočeské hejtmanství ve spolupráci s hlavním městem Praha, pražskými městskými částmi, městy a obcemi na trase průvodu, Národním památkovým ústavem a hrady Karlštejn a Křivoklát.

Sport a zábava

Kubrickův film na Smíchovské pláži

Dne 21. 7. 2008 byl v letním kině na Smíchovské pláži promítnut slavný britský film Mechanický pomeranč. Chuligán a týpek s buřinkou na hlavě představuje svůj vlastní styl, jak se dobře pobavit. Obvykle však s tragickými následky pro ostatní. Alexova proměna z amorálního fracka na řádného občana s vymytým mozkem a zase zpátky je základním kamenem šokující futuristické vize budoucnosti, jež je Kubrickovou filmovou adaptací novely Anthonyho Burgesse. Nezapomenutelné záběry, dokonale zapadající hudební doprovod a fascinující, surový jazyk Alexe a jeho kámošů - to jsou atributy, pomocí nichž Kubrick vytváří úchvatný příběh o naprosté ztrátě morálky.

Zastupitelstvo Prahy 5 podpořilo výstavbu nových cyklostezek a tratí

Pražští zastupitelé dne 19. června 2008 jednomyslně schválili tři projekty, které město vybuduje z peněz Evropské unie. Jedná se o cyklostezky z Malé Chuchle do Lahovic a podél Rokytky a tramvajovou trať Radlická. Podle primátorovy náměstkyně Markéty Reedové (SNK ED) jde o vůbec první tři pražské projekty, které získají dotace v nynějším rozpočtovém období Evropské unie. Z unie město dostane 98 milionů. Podle radního Petra Štěpánka bude stezka dokončena

na konci příštího roku. Nová stezka o délce asi 1,5 kilometru vznikne také mezi Malou Chuchlí a Lahovicemi. Bude stát 8,2 milionu korun. Cyklisté pak nebudou muset jezdit po Strakonické a Starolázeňské ulici. Město by chtělo, aby na levém vltavském břehu byly stejné možnosti pro chodce, cyklisty a bruslaře, jako jsou na pravém břehu. V nynějším rozpočtovém období unie, které končí v roce 2013, může

do metropole plynout asi 10,8 miliardy korun. Unie hradí 85 procent nákladů projektů.

Euro 2008 v pražských ulicích

Před fotbalem nebylo v pražských ulicích počínaje sobotou 7. června 2008 úniku. Kromě Václavského a Staroměstského náměstí vyrostla obří obrazovka pro přímé přenosy fotbalového utkání i u Andělu. Radnice Prahy 5 za ni a další doprovodné akce zaplatila milion korun. Podle opozice se radnice v duchu hesla „chléb a hry" snažila zakrýt nedostatky ve vedení a správě městské části. Starosta Městské části Praha 5 Milan Jančík obhajuje program k fotbalovému mistrovství Evropy snahou přitáhnout děti ke sportu. „Současný trend je takový, že děti raději tráví čas jinými aktivitami než sportem. Rádi bychom je upozornili a poskytli možnost sportovního vyžití v samotném centru městské části," řekl Jančík. Velkoplošná obrazovka vyrostla spolu s malým hřištěm na pěší zóně Anděl. Na hřišti se konaly různé turnaje, na obrazovce lidé sledovali všechna utkání české reprezentace na šampionátu. Provoz hřiště přijde městskou část na 700 tisíc korun, dalších 300 tisíc korun bude stát pronájem velké obrazovky. Podle radního Aleše Kohouta (SNK ED) se o věci rozhodovalo na poslední chvíli. Radnice oslovila několik firem, které obrazovky pronajímají. Jen jedna ji ale byla schopna dodat, jinde již byly kvůli fotbalu rozebrány. „Městské části se mají starat o zeleň, úklid, bytový fond, chodníky, a ne pořádat různé veselice, které navíc mívají pochybnou úroveň. Já to jednoznačně vnímám jako pokus odvést pozornost od věcí, které naopak na radnici nefungují," domnívá se poslanec a bývalý šéf oblastního sdružení ODS v Praze 5 František Laudát. Prostor pěší zóny na Andělu je podle něj navíc velmi nevhodným místem. Různé hudební a jiné zábavné produkce se tam konají téměř denně. „Nevím, jestli to ještě někoho baví, zvlášť pro obyvatele z okolí je to spíš obtěžující," tvrdí Laudát. Největší obrazovka v Česku Metropole bude fotbalem žít po celou dobu šampionátu. Zvlášť centrum města se promění ve veřejné hlediště. Na Staroměstském náměstí u Týnského chrámu vyroste obrazovka o rozměrech sedmkrát pět metrů. Podle Petra Benáčana ze společnosti Taiko, která akci u příležitosti mistrovství pořádá, to bude vůbec největší obrazovka, jaká kdy byla v Česku k vidění. Neposlouží jen českým fanouškům, ale nejspíš i fanouškům-turistům. Vysílat se totiž budou všechna utkání. Před zápasy české reprezentace fanoušky rozhýbou hudební vystoupení. V dolní části Václavského náměstí zase organizátor připravuje malé fotbalové hřiště. Tam bude po celou dobu šampionátu fungovat Fotbalová škola Jana Bergra a jeho přátel, kterou povede například

legendární Antonín Panenka nebo Ivan Hašek. Lidé se budou moci také zúčastnit různých diváckých soutěží nebo autogramiád. Vstup na všechny akce bude zdarma.

Městská zeleň a ekologie

Hlubočepskému jezírku hrozilo vyschnutí

Dne 21. 7. 2008 se objevila zpráva, že známé jezírko v Prokopském údolí v Hlubočepech vysychá. Místní tvrdili, že oproti původnímu stavu je v něm asi třetina vody a obávají se, že jezírko vyschne úplně. Důvodem je narušení přívodu vody z Dalejského potoka, ke kterému došlo po nedávné úpravě jeho dna. „Jezírko je napájeno jednak z podzemních vod, které přitékají z objektu Armády ČR, a jednak právě z Dalejského potoka. V minulých letech zde došlo k jeho revitalizaci a úpravám dna, po kterých se přítok vody výrazně snížil," vysvětlil Josef Matoušek z občanského sdružení Společnost pro ochranu Prokopského a Dalejského údolí. Z důvodu nedostatku okysličené vody začaly hynout ryby a ohroženy jsou podle Matouška i další živočichové. „Žije zde několik cenných druhů, mezi nimi například rak kamenáč nebo škeble rybniční, také zde sídlí labutě," říká. Kdo úpravy potoka provedl, místní netuší. Nápravu podle nich může zjednat jen magistrát, ten ale podle nich na situaci reaguje velmi pomalu. Specialista na vodní toky z odboru ochrany prostředí magistrátu Jan Karnecki tvrdí, že město si je situace vědomo a připravuje nápravu. „Odbor ochrany prostředí jako správce toku žádné úpravy v korytě potoka nedělal. Jak přesně v současné době systém funguje, nikdo neví, jedná se o kilometr dlouhé potrubí neznámého stáří, které ale není v majetku hl. m. Prahy. Jezírko prostě nenatéká, protože je závada někde na napouštěcím potrubí a voda se někde ztrácí. Zadali jsme proto průzkum tohoto zařízení, který by měl být hotov v nejbližších dnech a pomůže odhalit závadu," slíbil Karnecki. V minulých týdnech zabránily dalšímu snižování hladiny vydatné deště, nyní ale voda začala opět mizet. O oblíbený cíl procházek by obyvatelé Hlubočep neradi přišli. „Hlubočepské jezírko je unikátní lokalita navštěvovaná tisícovkami Pražanů měsíčně, natáčely se zde i exteriéry k filmům. Na problém jsme magistrát několikrát upozorňovali, nikdo se tím ale nezabývá," popsal situaci Jiří Hapala, jeden z místních obyvatel. Podle Karneckého zatím situace není kritická. „Problém možná nastane, až budeme mít výsledky průzkumu. Jezírko má hlavně krajinotvorný význam, z biologického hlediska se jedná spíše o podprůměrnou lokalitu, takže žádná ekologická havárie či poškození životního prostředí nehrozí," uzavřel Karnecki. V Praze porostou domy místo zeleně.

Studánka Na Trníčku

Studánka na Trníčku v Prokopském údolí slouží jako zdroj pitné vody pro místní obyvatele. V posledních týdnech si zdejší lidé ale o studánku dělají starosti. Studánka má projít rekonstrukcí. Je zde nutné vyměnit staré potrubí a okolo pramene má být postavena ochranná budka: "Mnohá léta studánka Na Trníčku sloužila jako zdroj pitné vody pro místní zahrádkářskou kolonii. Poté byly vyvrtány a povoleny vrtané studně, takže tím pádem byl zajištěn náhradní zdroj pitné vody. Nicméně to nebrání tomu, aby správce studánky, kterým je Magistrát hl. m. Prahy, práce dokončil. Termín zprovoznění studánky byl konec června letošního roku (2008)," řekl k problematice Milan Jančík, starosta MČ Praha 5. Chování stavební společnosti, vybrané odborem ochrany životního prostředí pražského magistrátu, která měla celou rekonstrukci na starosti, se nelíbí ani předsedkyni výboru pro životní
prostředí Prahy 5 Jitce Matouškové:
„Na uvedenou firmu jsme už měli několik stížností z období před dvěma lety, kdy zdejší vodní zdroj opravovala. Dokonce vznikly pochybnosti o tom, jestli je pramen dostatečně čistý. Proto asi studánku opravují znovu, což jsou další peníze. Je to podivné. Máme s tím opravdu velký problém a byli bychom rádi, kdyby odbor ochrany životního prostředí pražského magistrátu se zamyslel nad tím, komu projekty zadává." Nebezpečný a rozkopaný příchod ke studánce firma údajně ohradila páskou. Neutěšená situace v Prokopském údolí trvá již tři měsíce. Zástupkyně Jitka Matoušková věří, že do letošní zimy místní zahrádkáři dočkají, že budou moci znovu chodit bez problému ke studánce pro pitnou vodu.

V Praze přibyly díky novému územnímu plánu stovky stavebních parcel

Z území Prahy by měly časem zmizet takřka všechny zahrádkářské kolonie, bytová zástavba spolkne i některé parky a sportovní hřiště. Nový územní plán Prahy, který se nyní rodí, chystá mohutné zahuštění některých čtvrtí. A zahrnuje různorodé změny, které navrhují zástupci městských částí pro novou podobu svých čtvrtí. Ty by se mohly viditelně proměnit už za dva roky. Jednou z největších ploch, kde by nově měly vyrůst domy, je oblast Dívčí hrady v Praze 5. Plošinu mezi Radlickým a Prokopským údolím dnes pokrývá tráva, kterou probleskují i květy chráněných rostlin. Potkávají se zde ranní běžci a lidé z okolí, kteří tu venčí své psy, o víkendu na Dívčí hrady míří výletníci z celé Prahy. Na podzim platí Dívčí hrady za jedno z nejlepších míst, kde se v Praze dají pouštět draci. Architektonická studie, kterou pro Prahu 5 vypracoval atelier AG Studio, ale počítá s tím, že by na pláni vyrostla nová čtvrť. Na

dnešních lukách by podle ní měla kromě jiného vzniknout tři náměstí, ulice se čtyřpatrovými domy, park, školy, nemocnice, radnice a hřbitov.

O pohled na Prahu 5 z ptačí perspektivy byl velký zájem

„Tohle místo je příliš atraktivní na to, aby se tu nezačalo stavět," komentuje plány pražský urbanista Ivan Lejčar. Šance zabránit výstavbě úplně je podle něj malá. „Z pohledu Prahy je to lepší než další výstavba na okraji města, další auta proudící z předměstí jsou větší zátěž než zastavění zelené plochy," říká. Skeptičtější jsou k plánům její občané. Zastavění Dívčích hradů je jen jedním z problematických bodů, které mezi chystanými změnami na území, kde žijí, našli. „Dochází k extrémnímu zahuštění zástavby," shrnuje hlavní připomínku Jan Mareš z občanského sdružení Praha 5, Radlice. Znepokojení starousedlíků je celkem pochopitelné: stačí vzít mapu a zakreslit na ni všechny nově plánované budovy. Výsledkem je hustě tečkovaný plán: stavět se má v každé třetí ulici. „Mně se to nadměrné nezdá. Starousedlíci by měli být tolerantnější," říká Elena Lacinová, vedoucí Odboru územního rozvoje Prahy 5. Spekulace o tom, že lukrativní pozemky blízko centra si s podporou zastupitelů v zádech vyhlédli developeři, odmítá.

Bezpečnost občanů

Koně pro policii Prahy 5

Strážníci v páté městské části mají od května 2008 (31. 5. 2008) nové dopravní prostředky - dva koně. Jména koním vybraly děti. Jako inspirace jim posloužily populární kreslené postavičky ze seriálu Rychlá rota. Daly jim jména Chip a Dále. „V naší městské části jsou území, kam se hlídka na koni vyloženě hodí a bude tam prospěšná. Jde o lokalitu Prokopského a Dalejského údolí, ale také o menší parky, například Klamovku nebo park Mrázovka," sdělil Radovan Myslík, mluvčí radnice Prahy 5. Strážník na koni navíc budí u lidí větší respekt a dostane se do míst, kam by kvůli velkým vzdálenostem došel pozdě, nebo by tam kvůli složitému terénu nedojel autem ani na kole.

Plemeno vybraných koní pochází z Národního hřebčína v Kladrubech a radnice za ně zaplatila dvě stě tisíc korun.

Policejní koně jsou ustájeni ve Velké Chuchli

Když pražský pochůzkář přijde ráno na služebnu, oblékne si uniformu, sedne do služebního vozu a vyrazí hlídat pořádek do ulic. Jak však

vypadá začátek dne strážníka jízdní policie? Do zaměstnání dorazí v šest hodin ráno a hned ho čeká fyzická práce. „Musíme s kolegy koně nakrmit, vyhřebelcovat, uklidit stáje a připravit sebe i zvířata na hlídku. Na tu vyrážíme vždy po dvou," vypráví dne 11. 7. 2008 jednatřicetiletý vedoucí jízdní skupiny Prahy 5 Martin Horník. Mezitím však musí stihnout stejnou administrativu jako běžný strážník hlídající například v centru metropole. „Nevadí mi to, mám tuhle práci rád. Když jsem studoval na zemědělské škole v Benešově, jezdil jsem na koni asi osm let. Pak to začalo být příliš drahé. Láska ke koním mi ale zůstala," říká strážce zákona. Právě proto ihned využil šance, když zjistil, že se od června roku 2008 bude ve Velké Chuchli zřizovat jízdní policie, a přihlásil se do výběrového řízení.

„Nebylo o čem přemýšlet. Strážníka jsem v té době dělal už dva roky. Tohle mohlo být spojení mé dosavadní práce s tím, co mám rád," vypráví Horník a s láskou pohladí po hřbetě černého „starokladrubáka" Faga, kterého před časem dostali od radnice Prahy 5. Koně má jízdní policie pro pátou městskou část k užívání čtyři. Jednoho z nich dokonce zapůjčil hřebčín ve Slatiňanech. Martin Horník a jeho kolegové pravidelně hlídkují v zahradě Kinských a Prokopském údolí. Cesta ze stáje do parků by však v koňském sedle trvala příliš dlouho. Proto má jízdní policie k dispozici auto s přívěsem pro čtyřnohé strážce zákona. „Dokonce mají svůj vlastní odznak," usmívá se vysoký mladý strážník a zahledí se na travnatou plochu jezdecké dráhy. Jak strážníci jízdní policie, tak jejich zvířecí pomocníci procházejí zvláštním výcvikem. „Mám licenci od České jezdecké federace. Je to takový řidičák na koně. Všichni, i klasičtí strážníci, pak musí projít tříměsíčním kurzem, jehož součástí je také zdravověda, a udělat strážnické zkoušky. Ty se opakují každé tři roky," vysvětluje Horník.

„Koně zaučujeme sami. Chodí po PET lahvích nebo baloncích, aby si zvykli na složitý terén. Také pouštíme z reproduktorů například zvuky klaksonů aut nebo svištění kulek. Zvířata se vytrénují, a pak je jen tak něco nevyplaší," vypráví dál strážník. Hlídáme opilce i exhibicionisty. Většinou strážci zákona vyjíždějí za každého počasí. „Jedině v zimním období, kdy je často problém s náledím, necháváme koně raději ve stájích," popisuje Horník, jak nepřízeň přírody může ovlivnit jejich službu. Nejčastěji jízdní hlídka řeší nepovolený vjezd aut do parků, zakázanou konzumaci alkoholu, zakládání černých skládek nebo pokutují neukázněné majitele psů, kteří po svých čtyřnohých miláčcích neuklízejí.

„Denně vyjíždíme do parků dvakrát zhruba na tři hodiny. Dnes jsme řešili čtyři přestupky," vypráví strážník. „Zejména v Prokopském

údolí máme problém například s exhibicionisty nebo s lidmi, kteří jsou pod vlivem alkoholu. V takovém případě s opilým člověkem v parku počkáme a přivoláme autohlídku, která ho odveze na záchytku," vysvětluje Horník.

Anonym hrozil na třech místech bombou

Na holešovickém nádraží, Barrandovském mostě i ve smíchovském nákupním centru dne 19. 6. 2008 musela zasahovat policie a pyrotechnik. Anonym nahlásil na linku městských strážníků pro neslyšící, že je na místech uložena bomba. „Žádnou trhavinu jsme nenašli," řekl policejní mluvčí Tomáš Hulan. Smíchovské centrum bylo ještě do uzávěrky vydání pod policejním dohledem.

Anděl, smíchovské centrum

Exekuce v bytě herce Miroslava Moravce

Herec Miroslav Moravec (69) má problémy! V jeho smíchovském bytě mu dne 15. 7. 2008 soudní exekutoři zabavili všechen majetek. V majiteli domu i v exekutorech ztuhla krev, když se soudním příkazem v ruce otevřeli dveře garsonky nedaleko Nového Smíchova. Těžko uvěřit, že tady mohl někdo žít. „Pan Moravec dluží na nájemném 40 tis. korun," řekl domácí. „Několik set tisíc korun však bude muset do zprovoznění bytu okamžitě investovat, pokud zde bude chtít opět bydlet. Takový svinčík jsem ještě u nájemníka neviděl," ztěžoval si vlastník nemovitosti.

Osobnosti, výročí a zajímavosti

Lenka Reinerová

(*17. 5. 1916 Praha - † 27. 6. 2008 Praha)

Pražská židovská spisovatelka píšící německy a česky; překladatelka a novinářka. Poslední představitelka pražské německožidovské literární scény. Společně s Maxem Brodem a Egonem Erwinem Kischem patřila ke generaci „divného století", která poznala velké války a společenské převraty. Všech jedenáct členů její rodiny nacisté během holokaustu zavraždili v Terezíně, Osvětimi a Birkenau. K českým čtenářům se její tvorba dostala až v 90. letech, kdy začalo nakladatelství Labyrint vydávat její knihy. V nich často vzpomínala na pražské přátele a známé: Franze Kafku, Maxe Broda, Eduarda Goldstückera, Jaroslava Foglara a zejména Egona Erwina Kische. Byla iniciátorkou přípravného výboru pro založení Muzea německy psané literatury v Čechách.

Život a dílo

Lenka Reinerová se narodila 17. května 1916 v Praze do česko-německé rodiny. Dětství prožila v Karlíně, kde měli rodiče železářství. Když zkrachovali, opustila německé gymnázium ve Štěpánské ulici (Stephans-Gymnasium) a v necelých šestnácti začala pracovat. Po nástupu do zaměstnání navštěvovala přednášky na Filosofické fakultě Univerzity Karlovy, avšak studia nedokončila. Spolu s Jaroslavem Foglarem pracovala tři roky jako úřednice v evidenci pražského německého emigrantského nakladatelství *Malik-Verlag* u Wielanda Herzfelda.

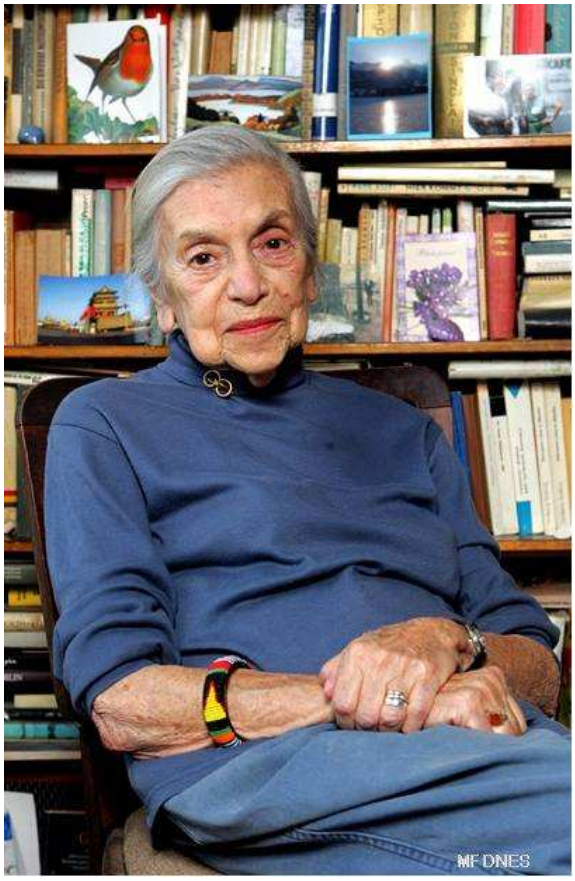

Lenka Reinerová

Zatímco Foglar vedl skautský oddíl, Reinerová hrála divadlo s dětmi německých emigrantů.

V roce 1935 uveřejnil v deníku *Prager Tagblatt* židovský spisovatel Rudolf Fuchs její první báseň. V letech 1936–1938 působila jako novinářka v pražské redakci časopisu *Arbeiter Illustrierte Zeitung*, vydávaného F. C. Weiskopfem pro emigranty, kteří po roce 1933 opustili Hitlerovu „třetí říši“.

„V redakci jsem byla nejprve holka pro všechno, pak mě Weiskopf pobídl, ať zkusím něco napsat. Byl vynikající stylista a hodně mě naučil. Třeba, že se má opatrně zacházet s adjektivy, když dáte jedno nebo dvě, je to daleko víc, než když jich dáte pět", vzpomínala Reinerová na šéfa *Arbiter Illustrierte Zeitung* (*AIZ*) a posléze i šéfa jeho české verze *Svět v obrazech*.

Jako antifašistka a komunistka jezdila do Sudet agitovat proti nacismu. *„Je těžké, když něčemu upřímně věříte a jste ochotni se za to angažovat, a ono vám to selže,"* přiznala později Reinerová. *„Na vlastní kůži jsem pocítila sociální nespravedlnost… navíc narůstalo nebezpečí fašismu,"* řekla ke svému členství v komunistické straně, z níž byla napodruhé a definitivně vyloučena v roce 1970.

V březnu 1939 připravovala v Rumunsku reportáž pro *AIZ*, a po varování, že bude ve vlasti zatčena, se do Prahy již nevrátila, což jí

zachránilo život. S francouzským vízem, které jí zařídil Weiskopf, se jí z Rumunska podařilo uprchnout do Francie. Dostala se do Paříže, kde pracovala pro Dům československé kultury, za což byla zatčena. Po obsazení Francie Němci v červnu roku 1940 byla jako židovka internována v pařížském ženském vězení Roquette, kde napsala první knihu – paradoxně česky, aby jí dozorci nerozuměli. Tato dětská detektivka sice nikdy nevyšla, ale svět fantazie její autorce pomohl přežít.

Posléze byla kolaborantským vichistickým režimem transportována do uprchlického tábora ve Francouzské západní Africe (Rieucros na Sahaře) a následně v letech 1939–1941 vězněna v Qued-Zem v dnešním Maroku. Z tábora se dostala své díky odvaze a drzosti do Mexika: *„Veliteli tábora jsem vyprávěla, že československá exilová vláda v Londýně je velice zainteresována, abych ve zdraví dorazila do Mexika. To jsem si pochopitelně vymyslela."*

V Mexiku úzce spolupracovala s Egonem Erwinem Kischem. Pracovala zde na vyslanectví české exilové vlády a tady se také provdala za jugoslávského lékaře MUDr. Theodora Balka (1900–1974, původním jménem Dragutin Fodor), který předtím bojoval s francouzskou interbrigádou ve španělské občanské válce. S ním se v roce 1945 vrátila do Bělehradu a o tři roky později do Prahy, protože manžel byl těžce nemocen. Zatímco on se brzy vyléčil, Reinerová byla v prosinci 1948 poprvé operována kvůli rakovině. Potom však byla pro podezření z trockismu, sionismu a proto, že za války v Paříži spolupracovala s Janem Švermou, zatčena a v letech 1952–1953 strávila patnáct měsíců ve vyšetřovací vazbě v Ruzyni. Když si pro ni začátkem roku 1952 přišla Státní bezpečnost, pracovala v zahraničním vysílání Československého rozhlasu a měla malou dcerku. Ve srovnání s pobytem ve vazbě v Československu 50. let bylo podle ní francouzské vězení sanatoriem: *„Ve Francii jsme chodily každý den na vzduch, v Praze jsem se za 15 měsíců dostala z cely jen třikrát."*

Po propuštění z vazby prodávala dva roky porcelán, tlumočila a v 60. letech vedla časopis *Im Herzen Europas*. Po okupaci Československa vojsky Varšavské smlouvy vystoupila na podzim roku 1968 na veřejném shromáždění Svazu československých novinářů, konaném ve velkém sále Lucerny. Apelovala zde na *„lidskou tvář"* žurnalistů, což se jí v období normalizace stalo osudným. Byla vyhozena ze zaměstnání, nesměla publikovat a pracovat v hromadných sdělovacích prostředcích. V letech 1970–1989 jí bylo umožněno pouze simultánní tlumočení z němčiny. Živila se jako překladatelka. Její knížky vycházely v cizině, u nás byla celkem neznámá, zcela umlčet se ji však nepodařilo. V češtině její dílo začalo vycházet až

po roce 1989. V porevolučním období se účastnila řady akcí veřejného života, zejména pak čtení svých textů. Od roku 1983 vydávala vlastní tvorbu v Německé demokratické republice; dodnes její německy psané knihy vycházejí v berlínském nakladatelství Aufbau.
V roce 1999 obdržela ve Výmaru prestižní vyznamenání Schillerring pro německy píšící spisovatele. V roce 2001 jí byla udělena medaile Za zásluhy I. stupně, kterou jí předal prezident České republiky Václav Havel. V roce 2002 se stala čestnou občankou Prahy. V březnu roku 2003 byla poctěna Goethovou medailí. V roce 2006 jí udělil německý prezident Horst Köhler jedno z nejvyšších německých vyznamenání, Velký kříž za zásluhy, který jí předal německý velvyslanec v České republice Helmut Elfenkaemper. U příležitosti 90. výročí vzniku Československé republiky jí udělil starosta Městské části Prahy 5 JUDr. Milan Jančík in memoriam Záslužnou medaili Městské části Prahy 5.

Pražské stopy

Lenka Reinerová pocházela z pražského Karlína. Z Prahy uprchla v roce 1939 před nacismem a vrátila se zpět v roce 1947, spolu s manželem a dcerkou. Se svou rodinou nejprve bydlela u známých, kteří jim na přechodnou dobu nezištně poskytli střechu nad hlavou, nakonec se jí podařilo sehnat byt v nově postaveném domě na Plzeňské ulici č. 129 v Praze 5 – Košířích: *„Sedla jsem do tramvaje a jela se do Košíř podívat,“* vzpomínala spisovatelka. *„Když jsem projížděla začátkem Plzeňské ulice kolem Malostranského hřbitova a viděla ty zanedbané domy, děsila jsem se. Od Zvonu to začalo být ale lepší, a když jsem dojela až sem, stál tu úplně nový dům. (…) Okolí ještě pohostinné moc nebylo, ale zvykla jsem si tu a časem se to tu docela zkultivovalo.“* Jejím velkým přáním bylo dožít v košířském bytě. V pondělí 23. června 2008 ji však odtud odvezla záchranka, o čtyři dny později zemřela v nemocnici. Její přání se tak nakonec v podstatě vyplnilo.

Zajímavosti

V němčině psala v takzvaném Prager Deutsch. To nebyl dialekt, ale jazykové zabarvení. V jejím jazyce se odrážela atmosféra tehdejší Prahy. Některá slova si vymýšlela – například *Traumcafé* (*Kavárna snů*), jak zní část názvu její knihy, která česky vyšla jako *Kavárna nad Prahou*. V ní vytvořila fiktivní kavárnu, kde se scházeli její dávní přátelé, mimo jiné Max Brod, Franz Kafka, Franz Werfel, Egon Erwin Kisch či Franz Carl Weiskopf. Hlavně poslední dva ji velmi ovlivnili. V 60. letech pracovala jako šéfredaktorka propagačního časopisu *Im Herzen Europas* (1958–1970), vydávaného ministerstvem zahraničních věcí. Zde uveřejnila mj. i první německý překlad úryvků z Havlovy hry *Zahradní slavnost*.

Spolupracovala s československými germanisty, především s profesorem Eduardem Goldstückerem, se kterým se v roce 1963 zúčastnila významné kafkovské konference na zámku v Liblicích, označované za první předzvěst pražského jara. Ve svém životě byla okolnostmi přinucena k emigraci, ztratila blízké v koncentračních táborech, za druhé světové války i po ní byla vězněna a bojovala s těžkou nemocí, avšak do pozdního věku z ní vyzařoval obdivuhodný elán a životní optimismus. Zachytila jej i Olga Sommerová v dokumentu *Moje 20. století*, v němž Reinerová vystupovala vedle Soni Červené a Adrieny Šimotové.

Reflexe

Lenka Reinerová byla symbolem silné, nezlomné osobnostní vůle. Jejím krédem bylo: *„Využít každý den života."* Až do smrti žila v Praze a neustále publikovala, převážně ve své mateřštině, tj. v němčině, ačkoliv stejně mistrně ovládala i češtinu. Jako německy píšící spisovatelka nebyla oficiálně zařazena do české literatury, pro *Slovník českých spisovatelů od roku 1945* Reinerová neexistuje. Všechny její prózy jsou laděny silně autobiograficky. Sama říkala, že se snažila ze svých osobních traumat vypsat. Její povídky zahrnují vlastní zážitky z doby, kdy byla vězněna nebo vynuceně žila v exilu, a obsahují vzpomínky na věci, na které by se každý snažil nejraději zapomenout, kdyby je zažil. Je autorkou povídkových souborů *Grenze geschlossen* (1958), *Ein für allemal* (1962), *Der Ausflug zum Schwanensee* (1983), *Es begann in der Melantrichgasse* (1985), *Die Premiere* (1989); *Das Traumcafé einer Pragerin* (199), *Mandelduft* (1998), *Zu Hause in Prag – manchmal auch anderswo* (2000), *Alle Farben der Sonne und der Nacht* (2005), *Närrisches Prag* (2006), *Das Geheimnis der nächsten Minuten* (2007). Česká vydání jsou zpravidla upravená či rozšířené verze německých originálů; knihy byly přeloženy především díky Olze Walló a Janě Zoubkové. Nejznámější jsou *Kavárna nad Prahou* (2001), *Vůně mandlí* (2004) nebo *Všechny barvy slunce a noci* (2002).

Režisér Jiří Věrčák o ní natočil portrét v cyklu GEN – *Galerie elity národa* (2002), dále dokumentární film *Nevšední život Lenky Reinerové* (2001), německá televize ARD pořad *Mein Prag* (1998) a 3 SAT dokument s názvem *Zur Person* (2001). Přispívala do významnějších německých literárních časopisů a do *MF Dnes*, *Lidových novin* a *Literárních novin*.

L:

Nekrolog, ČTK 27. 6. 2008 ; Pražská pětka. Měsíčník městské části Praha 5, 8/2008; Pravoslav Kneidl: Pražská léta německých a rakouských spisovatelů. Praha 1997

Slavnému mimovi Jaroslavu Čejkovi zemřela maminka (†104)

Mim proslavený svými parodiemi slepice nebo Charlieho Chaplina Jaroslav Čejka (71) se topí v potocích slz! Dne 15. 7. 2008 mu v motolské nemocnici zemřela maminka Marie Kohoutová (†104), o kterou se celý svůj dospělý život staral. „Odešla ve spánku. Nesmím se tomu poddávat, ale trpím, že už to takhle zůstane napořád," plakal nám do telefonu slavný komik a tanečník. „Maminku jsem musel minulou neděli nechat odvézt do nemocnice, protože přestala pít i jíst. A dnes po vizitě zavřela oči a umřela. Dozvěděl jsem se to od lékařky v půl jedné odpoledne," řekl Jaroslav Čejka, který kvůli péči o »maťu«, jak jí důvěrně říkal, dlouho odkládal i operaci nohou spojenou s výměnou kloubů. „Odkládal jsem ji kvůli matce, nikoho jiného totiž nesnesla. Teď si dokonce můžu vybrat termín," poznamenal trpce muž, který letos v březnu získal divadelní cenu Thálie za celoživotní přínos baletu. Pohřeb Marie Kohoutové se konal dne 21. července 2008 od 12.30 hodin v Motolském krematoriu.

Zastavení na Malvazinkách

Také máte rádi hřbitovy? Nebo taková místa raději nevyhledáváte? Věřte, že tu duše mrtvých vytvářejí pozitivní energii. Na hřbitově na Malvazinkách jsme nezašli náhodou. Je tu hrob prvorepublikového policejního rady Vaňáska a přivedl nás k němu Miloš Vaněček z Národní protidrogové centrály, která se o něj stará. Pokud vás tyto informace překvapují, zůstaňte v napětí, vše se vyzrazovat najednou nemá! Každopádně na zdejším hřbitově najdete mj. i náhrobek prezidenta Antonína Novotného, a to jen kousek za hrobkou profesora Jana Jánského, objevitele krevních skupin. Na hřbitově na Malvazinkách odpočívá také Jakub Arbes, herec Miloš Nedbal, herečka Antonie Nedošínská či 'otec' Ferdy Mravence Ondřej Sekora. Měl tu být údajně pohřben i Raoul Schránil s manželkou (který bydlel nedaleko), ale jeho dcera Sandra si urnu odvezla do Německa.

K slavným obyvatelům Smíchova náležel i Albert Einstein

Vypráví se, že za knížete Vojena byl z vyšehradského vězení přepravován na druhý břeh řeky nebezpečný loupežník Rohovic, aby zde byl popraven. Biřici hned na břehu Vltavy při známé cestě z Malé Strany na jih země vyhlédli statný dub, na kterém se Rohovic musel sám pomocí houžve oběsit. Aktu přihlíželo mnoho lidí, kteří později svědčili, že jakmile onen lotr vypustil duši, rozlehl se krajinou divoký smích a chechtání zlých duchů, kteří se radovali, že získali jeho duši. Lidé proto tomu místu začali říkat Smíchov. Od smíchu odvozuje původ místního jména pozdější osady řada dalších pověstí. Smíchov patří k nejstarším pražským osadám

před městskými branami. První zpráva o něm pochází z roku 1297, kdy toto území ještě nebylo osídleno. Byla tu jen velká louka, na které se konala korunovační hostina Václava II. Nejstarší zprávu o místním jménu osady Smíchov nacházíme až v roce 1402. Ve středověku byl Smíchov známý svou krásnou přírodní scenerií. Vesnici obklopovala pole a zahrady a na svazích se rozkládaly husté vinice. Ty ale za třicetileté války byly zničeny, zašly a na jejich místě pak vznikla řada dvorců s rozlehlými zahradami.

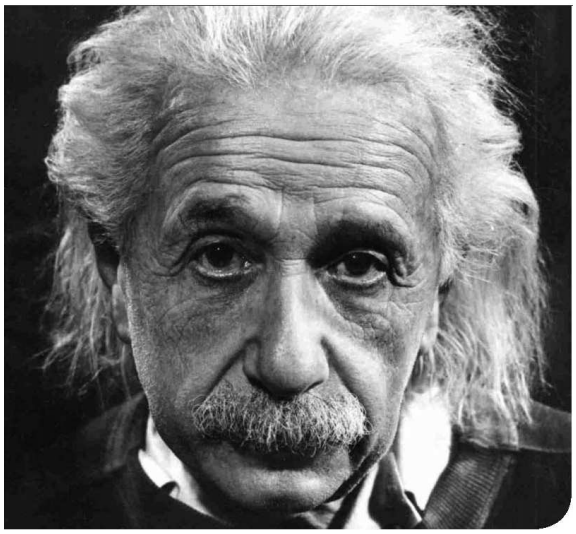

Albert Einstein

Krása zdejší krajiny se opěvuje ještě v roce 1710, v roce 1741 ji sice zpustošili Francouzi a po nich Prusové, ale i potom si udržela půvabný vzhled. Brzy nato byly na Smíchově založeny první průmyslové závody: manufaktura na zpracování kůže, výroba barchetu a výrobna drátů z nepravého zlata. Začátkem 19. století sem pronikl rychle se rozvíjející průmysl, přibyly dvě kartounky, porcelánka, Ringhofferova továrna a s nimi v osadě přibylo obyvatel a domů. Císařským ediktem z roku 1838 je prohlášena pražským předměstím, o deset let později dostává vlastní samosprávu, v roce 1903 se stává městem a od roku 1923 je Smíchov spojen s Prahou. V té době již měl 1347 domů, které obývalo 56 337 osob.

Jako je Malá Strana provždy spojena se jménem a dílem Jana Nerudy, Smíchov patří Jakubu Arbesovi. Narodil se v roce 1840 v domě na tehdejší Hlavní ulici smíchovské, směřující ke křižovatce U Anděla. Měl číslo popisné 53 a už dávno nestojí. Arbes ho zvěčnil ve svém známém románu Štrajchpudlíci. V díle Jakuba Arbese, najdeme celý starý Smíchov. Na Smíchově se narodil básník a překladatel Siegfried Kapper, propagátor českožidovství, romantický básník a přítel spisovatelů z poloviny 19. století. V domě s překrásným výhledem na Vltavu bydlel v letech 1910 až 1911 Albert Einstein. Přednášel na pražské německé univerzitě a Prahu si upřímně zamiloval. Patřil k předním bojovníkům za světový mír. V domě U Tří kamenů žil spisovatel Josef Holeček a napsal tu většinu svých děl, zejména rozsáhlý cyklus Naši, na kterém pracoval pětadvacet let. Dvojvilu si na Smíchově postavili přátelé Karel Hugo Hilar, režisér Národního divadla, a herec Bedřich Karel, v ulici Nad Mlynářskou bydlel spisovatel Emil Vachek a s těmito místy se setkáváme i v jeho díle,

zejména v souvislosti s osobností detektiva Klubíčka.
V ulici U Nesypky bydlel spisovatel Josef Kolář, oblíbený autor dětských čtenářů, komponoval zde známý hudební skladatel Ludvík Podéšť a o kousek dál je dům, kde bydlel malíř a spisovatel Ondřej Sekora, autor kouzelných knížek o Ferdovi Mravenci, brouku Pytlíkovi a dalších postavičkách. A to zdaleka nejsou všichni umělci, kteří nějakým způsobem spojili svůj život se Smíchovem. Nad Klamovkou, v ulici U Okrouhlíku měl pan Fuks psinec a redakci časopis Svět zvířat. Počátkem minulého století začal v redakci časopisu pracovat Jaroslav Hašek a jeho nedlouhé působení v této funkci bylo skutečně jedinečné. Jeho články ze života zvířat i obchodní aktivity uváděly v úžas nejen nebohého pana Fukse, ale i čtenáře a přírodovědné odborníky. Dnes bychom asi řekli, že byly v "cimrmanovském" stylu. Neslavný Haškův konec kariéry v chovatelském časopise je dobře znám i z Osudů dobrého vojáka Švejka.

Jakub Arbes a Karel Poláček žili na Smíchově

Jakub Arbes (1840 - 1914) se narodil na Smíchově a Karel Poláček (1892 - 1945) pocházel z Rychnova nad Kněžnou. Oba se do České Lípy dostali neradi. Arbes byl v roce 1872 delegován před zdejší porotní soud k projednání pěti tiskových přestupků, za něž dostal celkem třináct měsíců vězení a soud zamítl jeho návrh, aby si mohl trest odsedět v Praze. Nezbylo než sednout na vlak a jet do České Lípy a po procházce městem vyhledat věznici v Křížové ulici. Dnes se zde nachází škola nesoucí jeho jméno. Karel Poláček přišel do České Lípy jako voják 18. pěšího pluku, aby zde prošel výcvikem před odchodem na frontu. Oba promítli své zážitky v literárním díle. Zde je určitý rozdíl. Arbes, v České Lípě odtržený od denní žurnalistiky, se věnoval soustavné literární práci. Ve vězení napsal romaneta Zázračná madona a Sivooký démon. Svůj vyhraněný literární útvar rozpracovával v zátiší vězeňské cely. Zážitky z vězení se objevují v novele Duhový bod nad hlavou.
Naproti tomu Karel Poláček využil zážitků jednoročáka k zařazení autobiografických prvků do své nedokončené pentalogie o osudech okresního města, rozuměj Rychnova nad Kněžnou. Hrdina příběhu přichází ve svazku nazvaném Hrdinové táhnou do boje na vojnu do „německého města", což je jen mírně zamaskované označení České Lípy. Trochu změněná jména, ale jinak reálný obraz města ve druhém roce válečném. Kolem roku 1954 vznikl v České Lípě Kroužek přátel Jakuba Arbesa. Jeho představitelé: Jaroslav Panáček, MUDr. Karel Vlasák a JUDr. Jaroslav Šíša navázali spojení s pražským Kruhem přátel Jakuba Arbesa v čele se spisovatelovým vnukem Karlem Gruberem a prof.

Karlem Krejčím z Karlovy university, znalcem díla našeho klasika. Zrodila se myšlenka literárních konferencí Arbesova Česká Lípa. V roce 1959 při první z nich byly odhaleny dvě pamětní desky připomínající místa Arbesova odsouzení a věznění. První byla na domě bývalého hostince U vévody ze Zákup, kde byl v roce 1872 porotní sál krajského soudu. Druhá se nachází na bývalém vězení v Křížové (Moskevské) ulici.

Autorem obou desek s reliéfem s tváří spisovatelovou byl sochař František Lipenský. Deska na bývalém hostinci byla svého času ukradena a zachráněna v posledním okamžiku. V roce 1964 vyšel sborník Jakub Arbes a Česká Lípa. Tradice literárních konferencí se udržovala až do roku 1975. Jejich nepřímým pokračováním se stal sborník Českolipsko literární. Karel Poláček byl zkoumán a popularizován ve studiích Marie Vojtíškové. Její precizní práce a prameny českolipského archivu přinesly jedinečné poznatky. Karel Poláček věrně zachytil život a atmosféru našeho města a dobře prokreslil figury místních německých „vlastenců“ i českých hochů v mundurech rakouských vojáků.

Barrandovské ruiny

Barrandovské terasy, architektonická perla z pražských Hlubočep, bývaly zejména za první republiky vyhlášenou restaurací a kavárnou. V roce 1997 tu naposledy zacinkaly příbory a zašumělo šampaňské, terasy se zavřely a převzali je imaginární správci Úpadek & Zmar. Před čtyřmi lety se sice objevil ambiciózní projekt na jejich obnovu, ale nějak se zasekl. Terasy vidíme každý všední den z okna tramvaje. Tyčí se na skále obklopené zelení a z výšky shlížejí na hladinu Vltavy a svištící auta hluboko pod sebou. Zdálky pořád vypadají důstojně a elegantně. Pohled z blízka je mnohem depresivnější.

Funkcionalistická budova výrazně chátrá, zelenou tu má hlavně tráva. Terasy pokryla letargie a nostalgie starých dobrých časů. Lampa stojící u dřevěného plotu, který obklopuje rozlehlý pozemek, se během let sesunula na stranu a unaveně se opírá o vysokou borovici. Když stojíte na betonovém plácku před vchodem, těžko si představíte, že tady v tom pustém a vylidněném domě kdysi bylo živo. Chodili sem všichni, kdo nechtěli být v meziválečné Praze „out“. Popít, zatančit nebo si popovídat s přáteli sem přijížděli politici, herci i obchodníci. Na fotografiích z 30. let je tu tolik lidí, že restaurace i okolní zahrady připomínají mraveniště. Byla to velká sláva, když se 4. října 1929 terasy slavnostně otevřely. Za jejich vznikem stáli zejména dva muži - otec bývalého prezidenta, stavební inženýr a podnikatel Václav Havel a uznávaný architekt Max Urban. Havla při cestě po Spojených státech v první polovině 20. let nadchla restaurace Cliff House v San

Francisku, postavená na útesu nad Pacifikem.

Po návratu z Ameriky zašel Havel za Urbanem a spolu vytvořili její českou obdobu. Urban vymyslel moderní architektonický projekt a Havel se postaral o finance. Jako ideální místo pro svůj projekt našli na okraji Prahy neobydlenou pláň Habrovou a v jejím severo východním cípu postavili restauraci s vyhlídkovou věží. V této lokalitě to zdaleka nebyl jejich jediný počin. Urban tu totiž, opět podle amerického vzoru, navrhl luxusní vilovou čtvrť, a také filmové ateliéry. Tehdy byl Barrandov hůř dostupný než dnes a lidé ještě moc neměli auta, proto sem Havel z centra Prahy zavedl bezplatnou autobusovou linku.

Barrandovské terasy si udržely postavení exkluzivního podniku i během komunismu, ale nebylo s nimi zacházeno tak, jak by si zasloužily. Po revoluci je dostali rovným dílem prezident Václav Havel a jeho bratr Ivan. Oba později převedli své podíly na manželky. Když pak prezidentova žena Dagmar odkoupila od švagrové její část, stala se jedinou majitelkou teras. Ukázalo se však, že znovu vdechnout objektu život je velmi náročné a nákladné. Havlové se nakonec nepodařilo najít vhodného investora, a tak terasy v únoru 2003 prodala.

V současnosti Terasy měly být už dva roky opravené a z obou stran jim měl dělat společnost nový hotel. Takové alespoň byly ještě v roce 2004 plány společnosti Barrandovské terasy. Akciovou společnost ještě založila o tři roky dříve sama Dagmar Havlová, většinu akcií ale prodala a předsedou představenstva se místo ní stal movitý podnikatel Michalis Dzikos z Liberce. Spolu se společníky začal přemýšlet, jak s terasami naložit. Nakonec se rozhodli pro variantu s hotelem, protože kdyby jen opravili stávající budovu, ani by to prý nepokrylo náklady. Od dob první republiky se výrazně proměnilo jak okolí teras, tak celkové poměry ve společnosti, nelze už tedy očekávat tak velký zájem jako kdysi. „Přímo na terasách, kde stály stolky se slunečníky, a lidé popíjeli kafe, je dnes velký hluk. Ve 30. letech se v restauraci vařily tři tisíce jídel denně, dnes tolik lidí nepřijede," říká zástupce investora Jaromír Hrdlička. Pokud zůstaneme u měřítka „počet jídel za den", opravená restaurace by jich měla zvládnout pět set. Dva hotely, které navrhl brněnský architektonický ateliér Kuba a Pilař, by měly dohromady pojmout sto sedmdesát lůžek. Spočinout by na nich měli nejen zahraniční turisté, ale i zaměstnanci tuzemských firem, pro něž by měl být k dispozici kongresový sál. Plánovalo se, že to všechno bude hotovo už na konci roku 2006. Plány jsou zatím ale pořád jen na papíře nebo v hlavách tvůrců. Proč se celý projekt tak výrazně zbrzdil?

Údajně za to může především zdlouhavé jednání s úřady. „Zdržení způsobilo zejména čekání na územní rozhodnutí. S různými odvoláními to trvalo opravdu dlouhou dobu. Už jsme jej dostali a teď máme dokumentaci pro stavební povolení. Pohybuje se to dopředu sice pomalu, ale pokrok existuje," vysvětluje Hrdlička. Mluvčí Městského úřadu Praha 5 Radovan Myslík nám potvrdil, že stavební povolení bude řešit zdejší stavební odbor. Kontaktovali jsme i jednoho z architektů Ladislava Kubu, skluz

Chátrající restaurace Terasy Barrandov

projektu ale nechtěl komentovat. Lidem, kteří na starém Barrandově bydlí, bídný stav teras pochopitelně vadí a průtahům s jejich obnovou nerozumí. „Je to zoufalé a majitele nelze dokopat, aby s tím cokoli udělal. Mám dojem, že se čeká, až to spadne," tvrdí místní patriot a zlatník Norbert Riegel, který bydlí ve stejné ulici, jako se nacházejí terasy. „Tato lokalita je pak umrtvená a zbavená společenského života," zmiňuje důsledky chřadnutí někdejšího ohniska zábavy dlouholetý historik barrandovských filmových ateliérů Pavel Jiras. Na zmínku o plánovaném hotelu reaguje velmi rozezleně. „S tím prudce nesouhlasím a je mi to odporné. Hotelů jsou v Praze stovky. Na hotel je to příliš jemné místo a nevejde se tam. Nemůžete přece na bochník chleba dávat patnácti kilovou šunku." Ale ani Riegelovi se projekt nelíbí. „Jsem kunsthistorik a restaurátor a ne architekt, ale mám pocit, že je to neproveditelné, protože skála je vytvořena z desek, které neustále ujíždějí. To tady vidíme všichni a mám pochybnost, že by se tu dalo cokoli postavit." Oba věří, že až se dokončí silniční obchvat kolem Prahy, Barrandovem nebude projíždět tolik aut jako dnes a staré restauraci se trochu uleví. „Kdyby dole byly tenisové kurty a nahoře vznikl elitní filmový klub, tak to by bylo nádherné," přemítá Jiras a má pravdu, že pod skálou u Vltavy se skutečně sportovalo.

V roce 1930 zde vznikl velký bazén, z kterého dnes zůstalo jen zarostlé torzo. Jenže tento nápad stejně hatí fakt, že pozemky mají jiného vlastníka. Stejně tak i Riegel by chtěl terasy zachovat v prvorepublikovém duchu. Navrhuje, že pokud investor nebude mít na jejich obnovu dost prostředků, ať je v krajním případě prodá městu. Jenže magistrát nemá peněz nazbyt, takže ani tato možnost není pravděpodobná. Hrdlička nicméně tvrdí, že problém s penězi není a investor jich prý má „podstatnou část k dispozici". Celý

projekt bude podle něj stát přibližně půl miliardy. Po osudu jedné soukromé chátrající budovy by nám ani nemuselo nic být. Pomineme- li, že trpí něco pěkného a hodnotného. Jenže Barrandovské terasy jsou od roku 1988 na seznamu kulturních památek, navíc o pět let později je pražský magistrát spolu s vilovou čtvrtí i filmovými ateliéry prohlásil za památkovou zónu. To už trochu mění situaci. Majitelé tak museli svůj záměr důkladně projednat s památkáři, aby terasy přestavěli citlivě. „Jsou lokální dominantou, takže když se tam udělají pětipatrové budovy, celé to potlačí," míní autor řady knih o pražské architektuře Josef E. Svoboda. Návrh architektů však skutečně počítá s tím, že hotel bude nižší než historická restaurace. I proto památkáři projekt odklepli. „Před lety nám projekt celkem konvenoval a odsouhlasili jsme ho i s novou dostavbou, kde se architekti snažili najít krajinářskou souvztažnost. Dospělo se k docela zajímavému návrhu," říká ředitel pražského pracoviště Národního památkového ústavu Michael Zachař.
Kdy bude projekt konečně hotov, se přesně neví. Jaromír Hrdlička, poučen z minulosti, se zdráhá vyslovit konkrétní datum. Se stavbou by se mělo začít letos či příští rok. A v roce 2010 by mohlo být hotovo. „Nikdy jsme neuvažovali, že bychom se teras zbavili. Je to emocionální záležitost a ne projekt typu: koupím, počkám, prodám. Rozhodně to budeme chtít dotáhnout do konce," tvrdí.

Dočkají se Terasy na Barrandově obnovy?

Pokud se rozhodnete vyjet autem z města ven podél Vltavy směrem na jih, u barrandovské skály přibrzdíte a pohlédnete vzhůru, vašemu zraku neunikne oprýskaná a věkem sešlá stavba s vysokou vyhlídkovou věží - Terasy Barrandov. Navzdory času však stavba z doby první republiky neztratila svůj pel, vždyť Terasy kdysi navštěvovalo při letních nedělích i několik tisíc lidí, ať už to byli zahraniční turisté, výletníci či známé osobnosti politického a kulturního života. Do oblíbené vyhlídkové restaurace dokonce rád chodíval na oběd i prezident T. G. Masaryk. Barrandov je úzce spojen se jménem stavitele Václava Havla, který se rozhodl - inspirován americkými stavbami při pobytu ve Spojených státech, že na pustém a neosídleném skalisku, tehdy pod názvem „Habrová", postaví moderní vilovou čtvrť. Skoupil na místě rozsáhlé pozemky, které patřily zčásti obci, zčásti soukromému majiteli, a začal uskutečňovat své plány. Moderní rodinné domky se zahradou a plochou střechou (podle původních návrhů architekta Vladimíra Grégra) se mu však z finančních důvodů vystavět nepodařilo a noví osadníci si tak na parcelách budovali vilky podle vlastního vkusu. Svého snu vybudovat výletní restauraci na

Barrandově se však ing. Václav Havel nevzdal. Nejdříve ze všeho však musel zajistit k Terasám přístup - na pustý kopec nevedla tehdy žádná sjízdná komunikace. Na vlastní náklady vybudoval přes starou zbraslavskou silnici most, a na něj pak napojil vozovku na Barrandov. Musel přitom odlomit kus skály a držet se během stavby přísných technických nařízení (předepsané šíře silnic i chodníků a sklon v zatáčkách). Pro osídlení Barrandova pak musel zajistit moderní kanalizační systém s vlastní čisticí stanicí a položit přívodní vodovodní potrubí s přečerpávací stanicí a vodojemem pro výtlak vody. S náročnými úpravami Václavu Havlovi pomáhal hlavní regulační projektant, architekt Max Urban, který také následně zhotovil architektonický plán Teras. Funkcionalistická stavba byla domyšlena do nejmenších detailů. Využitím členitého terénu s terasami mohl personál pohodlně obsluhovat stovky lidí; vyhlídková věž nebyla pouhou atrakcí s výhledem na celou Prahu, ale zároveň větrací šachtou s kouřovými a ventilačními komíny, které odváděly výpary z kuchyně. Velké reflektory umístěné na vysokých stojanech osvětlovaly celý prostor, zdálky zajišťovaly Terasám reklamu a vábily dotěrný hmyz obtěžující hosty při večeři.

Z dnešního pohledu je ohromující, jak rychle celá výstavba včetně plánování postupovala. Václav Havel získal do svého majetku pozemky na Barrandově v roce 1927. Po výstavbě komunikací, kanalizace a vodovodu započal v březnu 1929 s prvními úpravami terénu pro Terasy, aby byly za pouhých pět měsíců od zahájení výstavby poprvé otevřeny veřejnosti. Těsně před válkou byl ještě podle návrhu architekta Vladimíra Grégra, který byl později nacisty popraven, vystavěn věhlasný Trilobit bar.

Tím však veškeré stavění ustalo. Ve společenské situaci za nacistické okupace to nebylo možné a po znárodnění v roce 1948 nebyla k jakýmkoliv renovacím a úpravám žádná vůle. Stavba pomalu chátrala a v roce 1994 byla veřejnosti uzavřena. Co se však s Terasami nyní, bezmála dvacet let po pádu komunismu, děje? Hlavní investor společnosti Terasy Barrandov, a. s., který nemovitost od rodiny Havlů odkoupil, předložil v roce 2004 veřejnosti plán na rekonstrukci objektu. V architektonickém plánu z dílny Kuba a Pilař (oceněni za projekt knihovny Filozofické fakulty Masarykovy Univerzity v Brně) měla být zahrnuta výstavba hotelového komplexu s kapacitou sto sedmdesát lůžek, dále pak generální oprava původní restaurace. Projektanti se přitom snažili o „co možná největší návaznost na architektonickou, společenskou a estetickou kvalitu místa a stávající architektury“. Zpřístupnění veřejnosti bylo tehdy plánováno na rok 2006, Terasy však doteď zejí pustotou a nadále obrůstají

křovinatým porostem. Jaromír Hrdlička, ředitel společnosti ISTAR, s. r. o., která zajišťuje inženýrské činnosti a investorské služby při investiční výstavbě, a zároveň zástupce Terasy Barrandov, a. s., ubezpečil, že se „v tuto chvíli dokončuje závěrečný dokument pro stavební povolení a že cílem společnosti je zahájit stavbu v roce 2008“.

Srpen

Z radnice

ČSSD v Praze 5 svého radního nepodpořila

Koncem srpna roku 2008 se sociální demokraté v Praze 5 nekompromisně rozhodli vyřešit skandál svého straníka a radního pátého městského obvodu Věnka Fořta (42). Toho údajně policie podezírá z loupeže, spáchané v opilosti v tramvaji za bílého dne. „Požádali jsme ho, aby rezignoval na všechny své funkce v zastupitelstvu Prahy 5 a usnadnil tak řešení mimořádně komplikované situace, kterou svým incidentem vyvolal,“ stálo v prohlášení, se kterým klub zastupitelů ČSSD (ZK ČSSD) předstoupil 27. 8. 2008 před veřejnost. Sám zastupitel ale své funkce opustit nechce. „Jednání s ním je velmi komplikované,“ řekl místopředseda klubu Michal Šesták. Se svými koaličními partnery proto zahájili na radnici jednání o Fořtově odvolání za jeho nepřítomnosti.

Je park na Kavalírce skutečně ohrožen?

Občané, kteří žijí poblíž parku Kavalírka, protestují proti jeho zničení zástavbou rodinných domů. Lidé se bojí možné další masové bytové výstavby. „Je to celé podivné, jsme přesvědčeni, že se snaží za našimi zády změnit v územním plánu veškerou zeleň na stavební parcely, samo o sobě je ale těžké se k námětům vůbec dostat, lidé tak netuší, co se vlastně chystá,“ řekl Martin Pištora, který se chtěl jako občan s náměty seznámit na jednání zastupitelů. Mezi dalšími nespokojenci se hovořilo například o návrzích masivní bytové zástavby na Dívčích hradech či dokonce o výstavbě domů v petřínských zahradách. Senátorovi za ODS Miroslavu Škaloudovi a dvěma místostarostům aktivisté z Občanského sdružení za záchranu parku Kavalírka (OSK) adresovali již koncem června roku 2008 otevřený dopis, ve kterém vyzývají vedení Prahy 5 k veřejné deklaraci svých dřívějších prohlášení. „Je zcela evidentní, že park Kavalírka má v této dopravně velmi zatížené lokalitě svou funkci a je pro místní a jejich děti jedním z mála kousků zeleně,“ uvedl pro radniční noviny už dříve místostarosta Prahy 5 Petr Horák (ODS). Podle druhého z místostarostů, jimž byl dopis adresován, Jana Smetany, byla v počátku celé kauzy hlavně chyba v

komunikaci mezi radnicí a lidmi, situace se ale později zlepšila a obyvatelé se uklidnili. Vznikla dokonce i pracovní skupina a radnice místní aktivisty přesvědčila, že udělá pro záchranu parku maximum. Podnikatelská rodina Brouků, jíž pozemky parku od doby první republiky patřily, souhlasila s jejich výměnou za jiné parcely.

Úřední oznámení

Upozornění na platnost občanských průkazů

Nejpozději dnem 31. prosince 2008 skončí platnost občanských průkazů bez strojově čitelných údajů vydaných do 31. prosince 2003. Konec platnosti se vztahuje i na občanské průkazy s vyznačenou platností "bez omezení", výjimkou jsou průkazy občanů narozených před 1. lednem 1936. Magistrát hl. m. Prahy doporučuje občanům, aby o výměnu občanského průkazu žádali průběžně a neponechávali ji na poslední měsíce roku 2008.

Budova soudu v Praze 5. Ilustrační fotografie

Žádost o výměnu by však měla být podána s ohledem na dobu stanovenou k vydání nového průkazu na 30 dnů nejpozději do 30. listopadu 2008. Výměna těchto občanských průkazů je bezplatná. V hlavním městě Praze vydávají občanské průkazy Úřady městských částí Praha 1 až 22.

Územní rozhodování a stavební aktivity

Kanceláře na Smíchově postaví PSJ

Oblast smíchovského nádraží brzy získá novou přívětivější tvář. Postará se o to mimo jiné i česká stavební firma PSJ. Získala totiž zakázku na výstavbu administrativní budovy F projektu Factory Office Center, jehož investorem je stejnojmenná akciová společnost. Na nároží ulic Nádražní a Rozkošného vyroste devítipodlažní budova, která kromě kanceláří, obchodů a služeb přinese i nové architektonické řešení vstupu do stanice metra Smíchovské nádraží. Celková investice dosáhne zhruba 400 milionů korun. Budovu o celkové ploše více než 14 tis. m2 tvoří dvě na sebe kolmá křídla. Každé má svůj vlastní vstup i recepci. Budova se nachází přímo na stanici metra trasy B Smíchovské nádraží, zastávky autobusů a tramvají jsou v těsné blízkosti. Nový administrativně-obchodní objekt developerské společnosti CZECH BUSINESS EXPLORERS, s. r. o. a CBE Development, a. s. naváže na již plně

modernizovanou oblast Anděla; přesto ale bude svým vzhledem respektovat tradiční industriální atmosféru zástavby Smíchova. Factory Office Center svým rohovým umístěním a půdorysným tvarem L tvoří v severní části kompaktní blok, a citlivě tak odkazuje na styl smíchovského urbanismu předminulého století. Projekt Factory Office Center zpracovali Martin Krupauer a Jiří Střítecký z Ateliéru 8000.

S Masarykovým nádražím má zmizet i železniční stanice Smíchov

Více než stošedesátiletá historie pražského Masarykova nádraží se pomalu uzavírá. Na místě někdejšího Státního nádraží Praha, od roku 1919 na počest prezidenta-osvoboditele Masarykovo nádraží, by mělo vzniknout nové městské centrum. Pražští radní ve zrychleném řízení schválili změny územního plánu, které umožní na místě dnešních kolejí stavět. Změny čekají nejspíš také Nákladové nádraží Žižkov a Smíchovské nádraží, jak veřejnost o tom informoval radní hl. m. Prahy Martin Langmajer (ODS). Na Masarykově nádraží zůstanou podle Langmajera památkově chráněné historické železniční budovy. Vlaky, které dosud končily na nádraží mezi pražským Karlínem a centrem města, budou podle Langmajera jezdit na Hlavní nádraží. Masarykovo nádraží je totiž slepé a lokomotivy se tam musejí přepřahat. „Dovedeme si představit, že v dlouhodobém horizontu z těch dvou nádraží blízko sebe bude jeden velký terminál," uvedla Anna Kodysová ze Správy železniční dopravní cesty (SŽDC). Zatím na to podle ní nejsou peníze, s propojením se podle ní nepočítá ani v nejbližších pěti až deseti letech. SŽDC ale není účastníkem územního řízení, do procesu se zapojí až ve stavebním řízení, kdy se musí prokázat, že řešení je smysluplné a že na to stát vyčlení peníze. Za revitalizaci prostoru historického dopravního uzlu má odpovědnost ING Real Estate Development. Stavět se podle radního bude zhruba na dvaceti hektarech. Počítá se, že investice půjdou do desítek miliard korun. Masarykovo nádraží by se prostřednictvím prodloužení Opletalovy ulice mělo propojit s Karlínem, ulice budou pak lemovat zcela nové budovy. Na Smíchově a na Žižkově se bude renovovat celkem na skoro padesáti hektarech. Přestavbu Smíchovského nádraží bude financovat Sekyra Group v rámci společného podniku Smíchov Station Development. Do výstavby se Sekyra chystá investovat až 600 milionů eur (cca 15 miliard korun). Na Smíchově by měla v podstatě vzniknout nová městská čtvrť s obchodní či kancelářskou plochou zhruba 400 tisíc metrů čtverečních.

Podniky a podnikatelé

Digitální vysílání rozšíří nabídku televizních programů

Celoplošné televizní stanice se připravují na konkurenci nových digitálních televizí rozšiřováním nabídky seriálů a zábavných pořadů. Brzy už svá místa na dálkovém ovladači obsadí i číslice pět až devět. Digitální vysílání pomůže stávajícím kanálům (zpravodajské ČT 24 a Z 1, sportovní ČT 4, hudebnímu Óčku) oslovit víc diváků a získat si jejich přízeň před začátkem vysílání nových stanic. TV Barrandov spustí program 11. ledna 2009, později k tomu přibude Febio TV, TV Pohoda a RTA, po Nově i Prima připravuje svoji "dvojku", program zaměřený na ženské publikum. Nabídka televizního Česka se tak přiblíží k západním standardům. Pro ředitele televizních stanic to ale znamená urputnější boj o reklamu a nutné propojení s internetovými portály, snad i mobilními operátory. Pro diváka je ale nejdůležitější kvalita samotných pořadů.

Byty a bytová politika

Projekt Cibulkovy vinice

Pražský developer DavCor představil 13. 8. 2008 nový projekt Cibulkovy vinice v Praze-Košířích. Komplex se nachází v atraktivní rezidenční lokalitě nedaleko přírodní rezervace Vidoule a bude mít k dispozici 200 nových bytů. Stavební práce budou zahájeny na jaře 2009 s tím, že první bytové jednotky zde budou dokončeny na konci roku 2010. Celkové náklady se odhadují na 40 milionů EUR. Poloha budovy na klidném místě na vrcholu jednoho z košířských kopců nedaleko přírodní rezervace Vidoule nabídne budoucím obyvatelům také nepřeberné množství turistických a cyklistických stezek v přilehlém lese. Společně s projektem představil DavCor také svůj ekologický cyklistický program "Zelená kola", první svého druhu v Praze. Plán je jednoduchý: součástí základního vybavení každého bytu bude také kolo (a ochranná přilba). Kromě toho společnost Davcor pro rezidenty Cibulkovy vinice vybuduje cyklistický park a bude se podílet na obnově cyklistických stezek a aktivitách cyklistických klubů v Praze 5. DavCor veřejnost seznámil rovněž s výsledky nezávislého ekologického auditu, který má zdokumentovat budoucí dopad projektu na životní prostředí.

Doprava

Devítkou jezdí nejvíce pasažérů

Dopravní průzkum v pražských tramvajích dospěl k výsledku, že denně jimi cestuje přes milión lidí. Pražané zřejmě nedělají nic jiného, než se celé dny projíždějí městskou hromadnou dopravou. Toto podezření mohou totiž vyvolat výsledky březnového (2008) průzkumu dopravního podniku a společnosti Ropid, který byl přitom

zaměřen pouze na cestování tramvajemi. Za 17 hodin, tedy od šesti ráno do jedenácti v noci, přepravily pražské tramvaje 1 milión 109 tisíc pasažérů. Výsledky průzkumu poslouží mimo jiné k úpravám jízdních řádů i vedení jednotlivých linek. První úpravy čekají Pražany už od konce prázdnin, bude k nim patřit i zkrácení intervalů dvaadvacítky na polovinu a její sloučení s třiadvacítkou. Průzkum jasně ukázal, že největší dopravní koncentrace se odehrává v okolí Karlova náměstí.

Tramvaj ve Zborovské ulici

„Úsek mezi náměstím I. P. Pavlova a Štěpánskou patří k nejzatíženějším. V každém směru jím denně cestuje tramvajemi 47 tisíc lidí," řekl mluvčí společnosti Ropid Filip Drápal. Tento výsledek však dopravní experti nemohou příliš zúročit, protože kvůli omezené propustnosti křižovatky Ječné s magistrálou již stejně nejde na trať nasadit větší počet spojů. Druhý nejzatíženější úsek je pak mezi stanicí Národní třída a Národní divadlo, kterým projíždí v každém směru 38 tisíc lidí. O dva tisíce méně jich napočítal dopravní podnik mezi Vodičkovou ulicí a Václavským náměstím. Podle Drápala jezdí hodně cestujících také mezi stanicemi Hradčanská a Vozovna Střešovice, Hlavní nádraží a Husinecká a mezi Andělem a Palackého náměstím. Mapování toho, kterými tramvajemi se jezdí nejvíc, potvrdilo, že i nadále jezdí bezkonkurenčně nejvíc lidí devítkou. "Je to dáno i tím, že jezdí dvakrát častěji než ostatní tramvaje," shrnul Drápal. Za den se s ní sveze takřka 120 tisíc pasažérů. Za deset let od svého zavedení si druhé místo v tomto směru vybojovala tramvaj číslo 10. Denně přepraví přes 69 tisíc lidí, tedy o osm tisíc více než linka 26, která zaujala třetí příčku.

Vnější pražský okruh: Komořany a Lahovice propojily tunely

Vnější pražský okruh je zase o krok dál. Dvojice tunelů už propojila Komořany a Cholupice. Dne 7. 8. 2008 dělníci slavnostně dokončili také ražbu tříproudového tubusu tunelu v úseku R 513 z Vestce do Lahovic. A ten je součástí pražského okruhu, kterého by se mohla metropole dočkat už za dva roky. Dvouproudový tunel prorážely dvě party dělníků osm měsíců. A včera dotáhly práci do finiše. Stěny téměř dvoukilometrového tunelu budou v následujících dnech dokončovat ještě betonáři, pak přijde na řadu instalace vodovodů, kanalizace a kabelového vedení. „A přesně za rok, v srpnu 2009, začneme s

pokládkou betonové vozovky. Následně bude probíhat zkušební provoz technologických zařízení tak, aby se pro řidiče celý úsek otevřel v dubnu 2010," prozradil plány Karel Fulík ze společnosti Skanska. Na osm a půl kilometrovém vestecko-lahovickém úseku nabídne řidičům klesající tunel dvouproudovou vozovku, stoupající ještě o jeden jízdní pruh více. Auta tam pojedou až stokilometrovou rychlostí. Další ozdobou celého úseku bude i 236 metrů dlouhý tunel přes Vltavu. Realizace vestecko-lahovického úseku vyjde na 5,9 miliardy korun a kompletní dokončení je plánováno na rok 2010. Třiaosmdesát kilometrů dlouhý vnější pražský okruh by měl zásadním způsobem zklidnit dopravu v metropoli. Nejzásadnější změny přinesou úseky Lahovice - Vestec, Slivenec - Lahovice a Vestec - D1. Do provozu budou uvedeny současně a měly by ulevit hlavně Jižní spojce, Barrandovu a Radotínu.

Školství a dětské aktivity

Prázdniny, maturity, přijímačky…

Oficiálně začal školní rok 2008/2009 v pondělí 1. září 2008. První pololetí skončilo ve čtvrtek 29. ledna a druhé v úterý 30. června 2009. Podzimní prázdniny připadly na pondělí 27. října a středu 29. října 2008. Vánoční prázdniny byly zahájeny v pondělí 22. prosince 2008 a skončily v pátek 2. ledna 2009. Vyučování začalo v pondělí 5. ledna 2009. Jednodenní pololetní prázdniny připadly v letošním školním roce na pátek 30. ledna 2009. Jarní prázdniny v délce jednoho týdne jsou podle sídla školy stanoveny podle sídla školy: 1. 3. 2009 Praha 1, Praha 2, Praha 3, Praha 4, Praha 5, Praha 11, Praha 12, Praha 13, Praha 16, Praha-Kunratice, Praha-Libuš, Praha-Lipence, Praha-Lochkov, Praha-Řeporyje, Praha-Slivenec, Praha-Šeberov, Praha-Újezd, Praha-Velká Chuchle, Praha-Zbraslav, Praha-Zličín aj. Velikonoční prázdniny připadly v letošním školním roce na čtvrtek 9. dubna a pátek 10. dubna 2009. Hlavní letní prázdniny budou trvat od středy 1. července 2009 do pondělí 31. srpna 2009. Období školního vyučování ve školním roce 2009/2010 začne v úterý 1. září 2009. Zápis do 1. třídy ZŠ Zápis do prvního ročníku základního vzdělávání proběhne ve dnech 15. ledna až 15. února 2009. Kritéria přijímacího řízení musejí být vyhlášena prokazatelným způsobem (vyvěšení v budově školy, zveřejnění na internetu) nejpozději do 31. března. Přihláška musí být doručena řediteli střední školy do 15. března. První kolo přijímacího řízení je stanoveno na týden od 20. do 24. dubna 2009. Talentové zkoušky na konzervatoře se konají od 15. do 31. ledna 2009. Maturitní písemná zkouška se koná v dubnu 2009 v termínu určeném ředitelem školy. Praktická zkouška z odborného výcviku se koná v termínu určeném ředitelem školy, nejdříve však 15. dubna. Ústní maturitní zkoušky se konají podle rozhodnutí ředitele v

termínu od 18. května do 20. června 2009. Závěrečné zkoušky a absolutoria v konzervatoři se konají v červnu v termínech stanovených ředitelem školy.

Kultura

Čtrnáct letních filmových projekcí v ateliérech Meet Factory

Od 18. 6. 2008 do 17. 9. 2008 probíhalo každou středu v ateliérech Meet Faktory čtrnáct letních filmových projekcí (Ke sklárně 15, Praha 5). Večery byly propojeny rozsáhlým dílem režiséra Rainera Wernera Fassbindera (1945–1982) Berlin Alexanderplatz. Monumentální filmový projekt vycházející ze stejnojmenného románu německého spisovatele Alfreda Döblina (z roku 1929) byl původně produkován pro televizi. Celkem 13 dílů společně s epilogem má délku neuvěřitelných 15 hodin a 39 minut. Od roku 1980, kdy byl poprvé veřejnosti představen, neustále v Německu provokuje a vybízí k ostrým debatám. Zatímco v mezinárodních vodách snímek již dosáhl pozice výsostného filmového díla s cejchem mistrovského kusu posledních desetiletí. V rámci 57. ročníku berlínského Internationalen Filmfestspiele (únor 2007) byly všechny díly Berlin Alexanderplatz opětovně uvedeny v nových, zrestaurovaných kopiích na 35 mm, a to s velkých úspěchem. Deník Frankfurter Allgemeine psal v této souvislosti dokonce o „události roku“. V rámci večerů v Meet Faktory byl promítnut vždy jeden klasický celovečerní film od 40tých let do současnosti. Zájemci zde také uvidí: 2. 7. Michael Curtiz - Casablanca (42), 9. 7. George Cukor - Plynové lampy (44), 16. 7. Alfred Hitchcock - Cizinci ve vlaku (51), 23. 7. Richard Brooks - Kočka na rozpálené plechové střeše (58), 30. 7. Michelangelo Antonioni - Zvětšenina (66), 6. 8. Arthur Penn - Bonnie a Clyde (67), 13. 8. William Friedkin - Vymítač ďábla (73), 20. 8. Stanley Kubrick - Barry Lyndon (75), 27. 8. Oliver Stone - Takoví normální zabijáci (94), 3. 9. Joel Coen, Ethan Coen - Muž, který nebyl (01), 10. 9. Sofia Coppola - Ztraceno v překladu (03), 17. 9. Jim Jarmusch - Zlomené květiny (05). Zdejší filmová představení jsou pro zájemce zdarma.

Díla malíře Jana Součka v Porteheimce

Malíř a grafik Jan Souček patřil (†2008) k výtvarné generaci, která vstoupila do uměleckého života v průběhu 60. let minulého století. Jako tvůrce imaginativního realismu získal řadu ocenění doma i v zahraničí. Jeho obrazy v Galerii Portheimce byly vystaveny od 4. 7. 2008 do 30. 7. 2008 v rámci prázdninového hudebně-výtvarně-divadelního Festivalu Za vodou. Na Vysoké škole uměleckoprůmyslové Jan Souček studoval v ateliéru Adolfa Hoffmeistra a zpočátku se pod jeho vlivem věnoval filmové

animaci. Později se stal nejdůslednějším stoupencem snového a symbolistického realismu. Působivost jeho děl vyvěrá ze zcela dokonale zvládnuté realistické malby, magické poetiky šerosvitu, umění symbolického a fantazijního vyprávění lidských příběhů. Smíchovskou expozici uspořádala agentura Aréna společně s Městskou částí Praha 5.

Zdravotnictví a sociální péče

Žloutenkou onemocnělo 21 lidí

Už jedenadvacet pacientů se žloutenkou typu A evidovali počátkem srpna 2008 lékaři ve středních Čechách. „To je opravdu hodně. Loni jich totiž za stejné období, tedy k 31. týdnu, bylo jen pět. A za celý rok pouze dvanáct," řekla krajská epidemioložka Hana Šmejkalová. Situace podle ní vůbec není příznivá. Nakažených lidí totiž v kraji může být ještě mnohem víc. „Pokud se u někoho projeví jen lehčí příznaky, nemusí si závažnost onemocnění uvědomit a k lékaři nejde, takže se o něm ani nedozvíme. A nemoc šíří dál," upozorňuje. Problém je i to, že na rozdíl od loňska i předchozích let jsou tentokrát mezi nemocnými většinou narkomani nebo jiní lidé sociálně špatně přizpůsobiví. „Obtížně se u nich zajišťují protiepidemická opatření. Komunikovat se s nimi dá jen těžko, často na ně ani nemáme kontakt," podotýká Šmejkalová. V Praze je už nemocnost nad hranicí epidemie, pacientů je více než sto. Očkování hygienička doporučuje všem, kdo má obavy z nákazy, je vhodné i pro děti starší jednoho roku.

Veřejně prospěšná činnost

Výstava ve smíchovské MeetFactory

Berlínská skupina FMSW pobývala na rezidenčním pobytu v uměleckém prostoru Meet Factory. S budovou někdejší smíchovské továrny se rozloučila výstavou (25. 7.-24. 8. 2008), která vychází ze specifického prostředí zdejšího industriálu: galerie je sevřená mezi dálnici a železniční tratí. Výstavu doplňuje expozice Dušana Záhoranského (1972), který se zaobírá mytologií sportovního klání fyzicky dokonale vybavených jedinců a jeho přátel: Pavly Scerankové, Kateřiny Hadravové, Venuše Tesnerové a Matěje Al-Aliho.

Sport a zábava

Festival akčních sportů a koncertů

Ojedinělý sportovně-hudební festival G2 JoyRide se uskutečnil 7. září 2008 na pražském Smíchově v areálu ostrova Císařská louka. Rekreační prostor tak bude již podruhé bude hostit na 55 tis. m2 největší přehlídku akčních sportů v Čechách i v Evropě. Představilo se zde více jak 300 sportovců ve 25 sportovních disciplínách. Hlavním diváckým tahákem byl mezinárodní

závod ve freestyle motocrossu, dále závod o prizemoney v breakdancu a free-style bmx. Z dalších sportů se představil skateboarding, wakeboarding a mnoho dalších. Festival se konal na území Prahy 5, která se podílela i na jeho financování a jejíž starosta Milan Jančík nad ním převzal záštitu, stejně tak jako primátor hl. m. Prahy Pavel Bém.

Akce Joyride potěšila nejen vyznavače adrenalinových sportů

Smíchovská pláž

Smíchovská pláž (Hořejší nábřeží, Praha 5) v letních měsících nabízela návštěvníkům denně od 10 do 22 hodin zábavu, relaxaci, sportovní vyžití, bar a restauraci. Vstup na pláž je zdarma, kulturní akce bývají zpoplatněny. Na pláži jsou k zapůjčení lehátka a slunečníky, zahrát si zde můžete beachvollejbal, fotbal, pétanque, badminton, zajezdit si na dračích lodích. Dne 28. 8. 2008 se zde konal oblíbený pořad televize HBO Na Stojáka! Akce začala ve 21 hodin, vstupné činilo 100 korun. I v letošním roce se v páté městské části opět uskuteční ve dnech 5. a 6. září 2008 Pražský karneval. Zahajovací párty se již tradičně konala na Smíchovské pláži.

Promítání na Smíchovské pláži

Večer 18. 8. 2008 byl od od 21.30 hodin promítnut v letním kině na Smíchovskou pláž film Warholka. Příběh vypráví o Edie Sedgwickové, která se díky své neobyčejné kráse a nepřehlédnutelnému charismatu stala takřka přes noc ikonou pro tisíce lidí. V polovině šedesátých let plnila titulní stránky prestižních módních časopisů, plátna kin a byla samozřejmě také ozdobou všech večírků. Konec její kariéry i života přišel stejně rychle a brzy jako její závratný vstup do světel reflektorů. Ocitla se ve společnosti nejhorší spodiny. Věčně opilá, věčně zfetovaná, věčně bez peněz. Nedokázala se o sebe postarat a všichni se k ní obrátili zády. Přestože zemřela v pouhých 28 letech, svět na ni nezapomněl. Nejméně dvě písně Boba Dylana jsou prý právě o ní, skupina The Cult pro slavnou herečku také složila píseň a ve videoklipu dokonce použili originální Ediiny fotografie. Vstupné činilo 50 korun.

Pražské rybníky nabízejí čistou vodu

Bezproblémové koupání nabízí v současné době koupaliště Lhotka a Motolský rybník. „V těchto koupalištích je nezávadná voda se zhoršenými smyslově postižitelnými vlastnostmi. Je tady nižší průhlednost, která je způsobena

výskytem zelených řas. Pravděpodobnost vzniku zdravotních problémů při vodní rekreaci je zde nízká," uvedla Petra Ševčíková z Hygienické stanice hlavního města Prahy. Po koupání je přesto vhodné se osprchovat. Omýt se pitnou vodou je pak rozhodně doporučeno po koupání na Šeberáku a Hostivařské přehradě, kde hygienici zaznamenali zhoršenou kvalitu vody. „Důvodem je zvýšený výskyt sinic. Koupání zde nedoporučujeme dětem, těhotným ženám, alergikům, osobám se sníženou imunitou a dalším citlivým jedincům. U těchto osob se již mohou vyskytnout zdravotní potíže," upozornila Ševčíková. K těmto čtyřem koupalištím brzy přibude nádrž Džbán, která se po odbahnění opět napouští. Návštěvníkům by měla oproti předchozím létům nabídnout o poznání kvalitnější vodu.

Městská zeleň a ekologie

Do jezírka v Prokopském údolí opět proudí voda

Ekologické havárii jezírka v Prokopském údolí zabránila oprava potrubí. Nikdo ale neví, kdo se jí zhostil. Přívod vody, který zajišťuje převážně potrubí vedoucí z Dalejského potoka, byl koncem července a začátkem srpna roku 2008 obnoven a hladina vody v jezeře už je na obvyklé úrovni. Ještě před několika dny se přitom místní obávali ekologické havárie. Pokud by jezírko vyschlo, vyhynuly by zde i vzácné druhy živočichů, kteří v něm žijí. „Jezírko se doopravdy zase napouští. Někdo asi opravil potrubí, ale těžko říci kdo. Magistrát to ale určitě nebyl, i když má povinnost o jezírko pečovat," řekl Josef Matoušek z občanského sdružení Společnost pro ochranu Prokopského a Dalejského údolí. Skutečnost, že magistrát žádné úpravy v potoce nedělal, potvrdil i Jiří Karnecki, specialista na vodní toky z odboru ochrany životního prostředí magistrátu. Před časem sice sliboval, že město v potoce provede průzkum a závady napraví, dosud se ale nic nestalo. „Průzkum v Hlubočepech neproběhl, protože potrubí je nyní opět pod vodou. Asi s tím něco provedli místní vojáci, mě nikdo o ničem neinformoval. Ještě se budeme muset s vojáky nějak domluvit," prohlásil. Vojáci z nedalekého objektu Armády ČR ovšem jakékoli zásahy do koryta potoka popírají. „Objekt není na našem pozemku, žádné úpravy jsme tedy nedělali, do takové činnosti nemůžeme investovat prostředky. Možná v potoce něco provedli místní ochránci přírody," myslel si Juraj Lovász, zástupce velitele pro styk s veřejností. Podle Matouška se poškozené vodní potrubí samo neopravilo. „Domnívám se, že tuto dobrou věc vykonali přece jen vojáci. Jezírko je vodou zásobováno jednak z podzemních pramenů, jednak právě ze zdejšího potoka. Dotací z podzemních vod nemohla

tolik stoupnout jeho hladina, někdo tedy provedl úpravy v potoce," předpokládá. Kdo potrubí vedoucí do jezírka opravil, zůstává tajemstvím. Záhada hlubočepského jezírka tak zatím zůstává nevyřešena. „Hlavní je, že potrubí funguje a jezírko se zase napouští," uzavřel. O hlubočepské jezírko, které se nachází v bývalém lomu na vápenec uprostřed přírodní rezervace, má povinnost pečovat pražský magistrát.

Petice proti úbytku zeleně

Odpůrci návrhů územního plánu v Praze 5 zorganizovali počátkem srpna petici. Požadují v ní, aby se zrušilo usnesení rady páté městské části, která návrhy územního plánu schválila. Iniciátorům petice se nelíbí, že změny neprojednalo zastupitelstvo. Na samotných návrzích kritizují, že radnice chce zastavět zelené plochy. Tisku to 15. 8. 2008 sdělil Jiří Vejmelka z politické strany Věci veřejné, která se podílí na organizaci petice.

Bezpečnost občanů

Muž si hrál na sebevraha

Dne 7. srpna 2008 se policistům podařilo po více než šesti hodinách zajistit jednatřicetiletého muže, který v jednom z bytů domu v Husníkově ulici v Praze 5 vyhrožoval sebevraždou. Kvůli zprávě, že muž u sebe může mít výbušninu, musela dům na několik hodin opustit část jeho obyvatel. Po rozhovoru s policejním vyjednávačem se muž policii vzdal a záchranná služba ho převezla do motolské nemocnice. „Syn žádnou bombu v bytě nemá. Rozešla se s ním přítelkyně, tak si hraje na sebevraždu," řekla mladíkova matka. Policie ji požádala o pomoc poté, co jí syn zavolal, že si něco udělá, když se s ním jeho těhotná přítelkyně rozešla. Podle místních lidí měl prý co do činění s omamný- mi látkami. Na místě bylo několik policejních vozů, tři hasičské vozy, dva vozy záchranné služby a pyrotechnici. V ulici se shromáždilo několik desítek lidí jak nájemníků z ohroženého domu, tak i z okolních budov. Přihlíželi, co se děje, ale kolem 14.00 hodin začali místo postupně opouštět. Po několika hodinách práce policejního vyjednávače se muž kolem šesté hodiny večer vzdal svého počínání a byl odvezen záchrankou do motolské nemocnice. Zbraně nebyly nalezeny žádné.

Skokem z desátého patra ukončil svůj život muž na barrandovském sídlišti

Skokem z desátého patra se rozhodl v noci 10. srpna 2008 ukončit svůj život muž na barrandovském sídlišti. Po hrůzném padesáti metrovém pádu mu už nebylo pomoci. Přivolaný lékař mohl konstatovat jen smrt. Na místo dorazili i kriminalisté, kteří teď zjišťují, zda muže někdo z okna nevyhodil. Podle policistů zasahujících na místě se ale

pravděpodobně jedná o sebevraždu.

Řidič autobusu upozornil na oběšence, visícího na železničním mostu

Pozorný řidič autobusu nahlásil v ranních hodinách dne 27. 8. 2008, že mezi ulicemi Na Srpečku a Hlubočepská v Praze 5 zahlédl oběšeného muže visícího na železničním mostu. Skutečnost nahlásil na tísňovou linku č. 158. Policisté ihned na místo vyjeli spolu se záchranáři a hasiči. „Po příjezdu skutečně zjistili, že ve výšce okolo 30 metrů visí oběšený muž. Zásah byl velice složitý a riskantní a nešťastníka museli za pomocí speciální techniky sundávat z mostu hasiči," popsala situaci mluvčí pražských policistů Eva Miklíková. Po ohledání se zjistila i totožnost muže. „Jednalo se o třiačtyřicetiletého muže z Prahy," upřesnila mluvčí. Podle poznatků vše napovídalo tomu, že se jednalo o sebevraždu.

Osobnosti, výročí a zajímavosti

Sochař David Černý vrátil na Smíchov růžový tank, tentokrát s okupačním pruhem

Na Smíchově se dne 21. 8. 2008 opět objevil růžový tank, který z někdejšího symbolu osvobození Prahy vyrobil počátkem 90. let sochař David Černý. Tentokrát má ale torzo tanku na sobě bílý okupační pruh. Černý jím vyjadřuje svůj postoj k současnému chování Ruska nejen v oblasti zahraniční politiky. „Vzhledem k tomu, co v současné chvíli Rusko dělá, mi tohle přišlo jako možný způsob, jak je na to upozornit," řekl Černý. Vybral si právě 40. výročí vstupu vojsk Varšavské smlouvy do Československa, což zastavilo obrodný proces známý jako „pražské jaro".

Výtvarník David Černý.

Torzo růžového tanku, umístěného v parku na Kinského náměstí, připomíná někdejší sovětský tank, který Černý v roce 1991 natřel na růžovo. Původní tank, který na Smíchově připomínal osvobození Prahy Rudou armádou v roce 1945, je umístěn ve Vojenského historickém muzeu v Lešanech na Benešovsku. Akce, která nebyla nikým povolena, se odehrála rychle - podobně jako před 17 lety natírání zdejšího tanku na růžovo. Pokud bude torzo zadní části sovětského okupačního tanku z roku 1968 úředníkům či politikům před smíchovským Justičním palácem vadit, není zřejmé, koho budou muset vyzvat k jeho odstranění.

Černý není jeho majitelem. Na převoz čtyřtunového torza z Bohdanče u Pardubic, kde bylo jako socha vystaveno, a jeho instalaci do parku na Kinského náměstí pomocí hydraulického zvedáku, si sehnal sponzora.
Černého pomalovaný tank je pravděpodobně jeho nejznámějším uměleckým dílem. Na obřím podstavci na Smíchově tento stroj stál od roku 1945. Tank číslo 23, který oproti proklamacím vlastně Prahu nikdy neosvobozoval, v roce 1991 Černý s přáteli přemaloval na růžovo. Tehdy ještě drastický zásah do válečného památníku dokázal vyvolat emoce, místní zastupitelé tank záhy přetřeli na původní zelenou. To se nelíbilo některým poslancům tehdejšího Federálního shromáždění, kteří tank opět natřeli na růžovo. Tank byl nakonec převezen do muzea a podstavec odstraněn. Torzo růžového tanku se mělo do Prahy vrátit již v roce 2001. Radnice Prahy 5 ale souhlas s jeho umístěním po negativních reakcích ruského velvyslanectví i tehdejšího premiéra Miloše Zemana zrušila.

Vstup vojsk Varšavské smlouvy do Československa dne 21. 8. 1968 negativně zasáhl i do práce barrandovských filmových ateliérů

Politický zákaz měl řadu podob, nevyhovující filmové snímky byly staženy z distribuce, putovaly do trezoru nebo byly přímo ničeny. Srpen 1968 tvrdě dopadl na řadu kulturních projektů. Jedním z oborů, kde byla politická zvůle nejvíce vidět, byla přitom kinematografie. Z ní vzešel symbol politických zásahů, tzv. trezorový film. Snímků, které po invazi vojsk Varšavské smlouvy směřovaly takzvaně do trezoru, byla celá řada. Jejich dvěma nejvýraznějšími zástupci se stali Skřivánci na niti (1969) režiséra Jiřího Menzela a Ucho (1969) Karla Kachyni. Zákaz filmů měl několik podob. Nevyhovující snímky mohly být staženy z distribuce, zastavena jejich výroba, uzamčeny do trezoru, nebo dokonce fyzicky zničeny, poleptány, spáleny. Skřivánci na niti a Ucho patřily mezi filmy, které se vůbec do distribuce nedostaly. Filmů, které byly staženy z distribuce, bylo více.

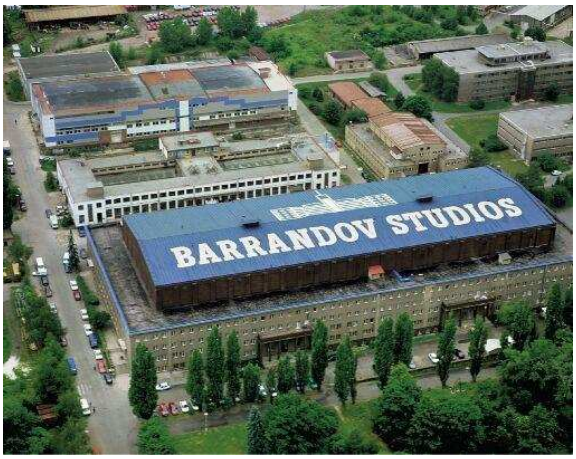

Letecký pohled na barrandovské ateliéry

Mezi nimi například O slavnosti a hostech Jana Němce nebo dva filmy Karla Kachyni Ať žije republika a Kočár do Vídně. Na osudu některých filmů, které měly být vymazány z paměti národa, se podepsaly i víceméně prozaické důvody. Nesměly se například hrát filmy, na

nichž se jako autoři podíleli emigranti, aby jim komunisté nemuseli vyplácet tantiémy, čímž by je v podstatě podporovali. Na Menzelovo poetické satirické podobenství varující před zrůdností a chybami 50. let dopadl zákaz v létě 1969. Hotový film natočený na motivy povídek z knihy Bohumila Hrabala Inzerát na dům, ve kterém už nechci bydlet (1965) zakázal nový ředitel Československého státního filmu Jiří Purš. Důvod: film „neodpovídá historické pravdě". Nepomohlo ani, když se z filmu odehrávajícího se v kladenské Poldovce, kam byli posílání na brigádu lidé politicky nepohodlní, vystříhala scéna s ministrem školství Zdeňkem Nejedlým. Snímek, na němž se podílela západoněmecká společnost Betafilm, byl pak novým vedením ČSF dáván za příklad zhoubného paktování s kapitalistickou cizinou. Témata spojená s totalitou 50. let dráždila komunisty víc než cokoliv jiného. Doplatili na ně Všichni dobří rodáci Vojtěcha Jasného i jeden z nejlepších filmů československé kinematografie, drama Ucho režiséra Karla Kachyni. Portrét paralyzující paranoie, která v éře vrcholného stalinismu zasáhla i stranické špičky, režim „nevydýchal". Film podle scénáře Jana Procházky a s Jiřinou Bohdalovou a Radovanem Brzobohatým v hlavních rolích manželského páru, který zjistí, že je odposloucháván, nebyl v roce 1969 schválen do distribuce.

Zákaz postihl i filmy evidentně nepolitické, jakými bylo například Intimní osvětlení. „To je právě štvalo nejvíc," vysvětluje důvod zákazu filmu režisér Ivan Passer. „S tím, když je člověk kritizoval, se soudruzi dokázali vyrovnat. Nesnesli ale, když je někdo ignoroval." K zasunutým projektům československého filmu, na které tvrdě dopadl srpen 1968 a následná normalizace poměrů, patří snímek Hynka Bočana Pasťák, natočený podle románu Karla Misaře. Výjimečný je i z toho důvodu, že patřil k projektům, které ani nebyly dokončeny. Mladý režisér debutoval v roce 1965 snímkem Nikdo se nebude smát. Natáčení Pasťáku začalo v listopadu 1969. Podle osobních vzpomínek režiséra se v té době tehdejší ředitel Barrandova Vlastimil Harnach nechal slyšet, že téma Pasťáku není vhodné, a že bude zřejmě potřeba projekt zastavit. Vzhledem k tomu, že zvažování zákazu přišlo už během natáčení, podařilo se získat souhlas k dokončení rozpracovaného projektu. Už při první projekci hrubého materiálu pro oficiální místa výsledek ukazující otevřeně nemilosrdnou realitu nápravného zařízení pro mládež narazil. Nedokončený snímek v hlavní roli s Ivanem Vyskočilem zakázalo už nové vedení Barrandova, které se ujalo moci 1. ledna 1970 a v němž sehrál v tomto ohledu výraznou roli ústřední dramaturg Ludvík Toman. Pasťák směřoval do pomyslného trezoru, odkud byl vysvobozen až v

roce 1990, a režisér Bočan dostal pětiletý distanc. Samozřejmě neoficiálně. Zakázané filmy zůstaly v trezoru dvacet let. Váhavý proces jejich rehabilitace a případného uvedení do kin začal už v roce 1988. Listopadové události roku 1989 jej nečekaně urychlily a postupně byla většina z trezorových filmů uvedena. Trezorovým filmům věnoval jednu speciální sekci také Filmový karlovarský festival v roce 1990.

Konec padesátiháléřových mincí

Od 1. září 2008 nebude možné platit s padesátihaléřovými mincemi. Do 31. srpna 2009 bude možné padesátihaléře měnit v jakékoli komerční bance. Až do konce srpna roku 2014 bude padesátníky brát a měnit Česká národní banka, a to zdarma na svých sedmi regionálních pobočkách. Kolik bylo padesátihaléřových mincí? V oběhu bylo zhruba 420 milionů kusů padesátníků. To je nejvíce ze všech mincí (téměř 16 procent). Jejich počet začal narůstat hlavně po zrušení desetníků a dvacetníků v roce 2003. Od té doby se počet padesátníků skoro zdvojnásobil. Z oběhu se jich vrací z celkového množství jen desetina. Výroba padesátníků stála několik milionů korun ročně. Jak se bude dál platit po zrušení padesátihaléřů v obchodech? V cenách zboží a služeb zůstanou padesátihaléře dál zachovány. Nákupy se budou zaokrouhlovat až na pokladně, a to většinou od 0,50 Kč nahoru. Když budete platit kartou, naúčtuje vám obchod přesnou částku i s padesátníky. Může obchodník odmítnout platbu v padesátnících? Ne. Musí je přijímat až do konce své pracovní doby 31. srpna 2008. Může je odmítnout pouze tehdy, pokud přesáhnou počet 10 kusů za jeden nákup. Inflaci to zvýší podle odhadů o desetinu procenta. Výlety pro sladkosti či něco malého do obchodu po zářijovém zrušení padesátníků podraží: rohlík za 2,50 koruny, oplatky Florenta za 13,50, tyčinka Kit Kat Chunky za 8,50 anebo Milky Way Minute za stejnou cenu, to jsou jedny z příkladů, které se už nevyplatí kupovat samostatně. Padesátníkové ceny totiž budou většinou obchody oproti desetníkům či dvacetníkům matematicky zaokrouhlovat jen nahoru. Za jeden rohlík tak člověk zaplatí tři koruny a za tyčinku Kit Kat devět korun. Ve velkém nákupu se ceny končící na desetihaléře či padesátihaléře sice ztratí snadněji, ale i ten se bude zaokrouhlovat podle matematických pravidel. To znamená, že když vyjde nákup na 100,40 koruny, zaplatíte rovnou stovku. A pokud vyjede na pokladně paragon s cenou 100,50 koruny, zaplatíte 101 korunu. Tentokrát přitom oslovené obchodní řetězce neplánují, že by zákazníkům vyšly vstříc. Když se rušily v roce 2003 desetníky a dvacetníky. Tesco několik měsíců zaokrouhlovalo nákupy jen směrem dolů. Teď podle mluvčí Jany Matouškové nic

takového neplánuje. Ekonomové proto odhadují, že zrušení padesátníků velmi mírně ovlivní směrem vzhůru i inflaci za září. „Pokud by byly zaokrouhleny ceny každé položky spotřebního koše nahoru na celý padesátník či korunu, potom by se inflace zvýšila o 0,3 procenta," říká analytik Patria Finance David Marek. Ten k číslu došel poté, co propočítal nákupní košík statistiků čítající přes tisíc položek. To je ale maximální možný dopad, v praxi to bude méně. Česká národní banka, která ceny hlídá, odhaduje vliv na inflaci maximálně jednu desetinu procenta.

Jan Jína

* 18. 9. 1890 Libštát

\+ 9. 2. 1962 Praha

Právník, diplomat a politický činitel. Před první světovou válkou exponent realistické strany, za války účastník domácího odboje. V meziválečném období působil v různých funkcích ve službách ministerstva zahraničních věcí, kde patřil ke spolupracovníkům ministrů Edvarda Beneše a Kamila Krofty. Na počátku německé okupace se podílel na formování domácí rezistence a poté byl téměř pět let vězněn v nacistických žalářích. V letech 1945–48 stál v čele politické sekce Kanceláře prezidenta republiky a jako nejbližší spolupracovník prezidenta Beneše vystupoval na obranu československé demokracie, ohrožené komunistickou totalitou. Po únoru 1948 byl perzekvován.

Život a dílo

Pocházel ze starého selského rodu z Podkrkonoší. Jeho otec Jan Jína (1855–1923) však selskou tradici prolomil a stal se úspěšným podnikatelem v textilním průmyslu. Narodil se jako čtvrtý z pěti sourozenců; jeho starší sestra Marie Magdalena (1881–1948) se později stala manželkou právníka, národohospodáře a politika dr. Josefa Matouška (1876–1945), v meziválečném období opakovaně ministra průmyslu a obchodu v československé vládě, a matkou archiváře a historika docenta Josefa Matouška (1906–1939), popraveného 17. listopadu 1939 spolu s osmi studentskými funkcionáři.

Po maturitě na gymnáziu v Novém Bydžově vystudoval práva na české univerzitě v Praze a na jaře 1914 byl promován doktorem práv. V letech 1914–15 a 1916–18 absolvoval advokátní a v letech 1915–16 soudní praxi. Za studentských let projevoval výrazný literární a novinářský talent a psal poezii. V posledních letech před první světovou válkou se politicky angažoval v mladé generaci Masarykovy České strany pokrokové (realistické) a ve studentském hnutí. Roku 1910 byl zvolen jednatelem Společenského klubu Slavie a z tohoto titulu mimo jiné zorganizoval první pražskou přednášku J. S. Machara a Hermanna Bahra. Spolu s dalšími mladými realisty (například Edvardem Benešem) usiloval o úzkou

spolupráci, případně splynutí realistické strany se státoprávními pokrokáři. Za první světové války se účastnil domácího protirakouského odboje a v roce 1917 patřil k ideově politickému ohnisku kolem týdeníku *Národ*. Od března 1918 pracoval jako úředník České průmyslové banky, posléze se stal šéfem právního oddělení Ústřední banky českých spořitelen v Praze.

Devátého února 1918, na počátku osudového roku, který svými převratnými událostmi předznamenal jeho další osudy, se po osmileté známosti oženil se středoškolskou profesorkou Stanislavou („Ašou") Vančurovou (1888–1964), dcerou historika Jindřicha Vančury, překladatele díla Ernesta Denise do češtiny a předního stoupence Masarykovy realistické strany. Seznámil se s ní ve studentském hnutí a svedl o ni boj se svou rodinou, zejména s matkou, jež se obávala synova manželství s intelektuálkou. Získal v ní nejen na svou dobu velmi emancipovanou, vzdělanou a společensky reprezentativní manželku, ale i mimořádně obětavou, silnou a statečnou ženu, jež mu v budoucnu měla být účinnou oporou v těžkých životních zkouškách.

Záhy po vzniku ČSR vstoupil do tvořící se zahraniční služby nového státu a v různých funkcích v ní působil následujících dvacet let. V roce 1919 se jako člen československé delegace zúčastnil pařížské mírové konference; v letech 1919–22 byl vicekonzulem, 1922–25 konzulem v Hamburku, roku 1925 legačním tajemníkem československého vyslanectví ve Vídni a v letech 1926–28 v Berlíně. Poté se vrátil do pražského ústředí ministerstva zahraničních věcí a další dva roky pracoval jako parlamentní referent ministra dr. Edvarda Beneše. Roku 1931 nastoupil misi legačního rady v Rize, v roce 1933 odtud přešel v téže funkci na československé vyslanectví v Bělehradě. Dramatickou druhou polovinu třicátých let prožil v důležitém postavení na ministerstvu zahraničních věcí v Praze: v letech 1934–36 byl přednostou oddělení v politické sekci ministerstva, 1936–38 přednostou kabinetu ministra profesora Kamila Krofty (od jara 1938 s titulem vyslance). Jako reprezentant Benešovy a Kroftovy linie zahraniční politiky byl počátkem října 1938 novým ministrem dr. Františkem Chvalkovským zbaven dosavadní funkce a posléze poslán na „dovolenou s čekatelným".

Hned v prvních týdnech německé okupace se zapojil do domácího odboje a stal se jedním z představitelů odbojové organizace Politické ústředí. V červnu 1940 byl zatčen gestapem, vězněn nejprve v Praze a poté v Berlíně (ve smutně proslulé věznici Alt Moabit) a teprve v září 1942 byl postaven před berlínský lidový soud, který ho zprostil obžaloby pro nedostatek

důkazů. Z příkazu gestapa však nebyl propuštěn na svobodu a až do konce války zůstal v nacistických žalářích: přes terezínskou Malou pevnost a pražskou věznici na Pankráci se nakonec dostal do koncentračního tábora ve Flossenbűrgu, nedaleko česko-bavorských hranic. V dubnu 1945 přežil pochod smrti a s podlomeným zdravím se dočkal osvobození americkou armádou.

Vzdor svému špatnému zdravotnímu stavu se hned po návratu do Prahy vrátil do služby v ministerstvu zahraničí. Na výzvu prezidenta Beneše však přešel do Kanceláře prezidenta republiky, kde od listopadu 1945 do června 1948 zastával (po kancléři) druhou nejvýznamnější funkci přednosty politického odboru, zajišťující mimo jiné prezidentovu spolupráci s vládou a s politickými stranami. Jako přesvědčený humanista masarykovského ražení se snažil všestranně využívat své pozice k obraně demokracie před náporem komunistické politické ofenzivy. Ve dnech únorové krize roku 1948 mu připadla role prostředníka mezi představiteli národně socialistické strany, v níž byl sám organizován, a prezidentem. Tehdy se také rozšířila pověst o jeho údajné designaci na funkci předsedy zamýšlené úřednické vlády, jež se pak dobře a stabilně udržovala v komunistické memoárové i historicko-propagandistické literatuře. Své působení v prezidentské kanceláři zakončil vzápětí po abdikaci prezidenta Beneše počátkem června 1948; po nástupu nového prezidenta Klementa Gottwalda odešel na dovolenou a v září 1948 do výslužby. Po svém penzionování žil dr. Jína v ústraní, udržoval ovšem kontakty s mnohými před únorovými demokratickými politiky (mimo jiné s Miladou Horákovou) a opozičními intelektuály a netajil se svým kritickým poměrem ke komunistickému režimu. Odchod do exilu a nabízenou pomoc při jeho zprostředkování posléze odmítl a rozhodl se definitivně zůstat ve vlasti, ačkoliv si nečinil iluzí o krátkém trvání komunistické vlády a realisticky předpokládal, že se jejího konce nedožije. Vzhledem ke své minulosti a zejména pak ke svému důvěrnému vztahu k bývalému prezidentu Benešovi, završenému tříletým působením na Pražském hradě v osovém období prvních poválečných let, se ocitl v centru pozornosti Státní bezpečnosti. Dne 10. října 1949 byl poprvé zatčen v rámci hromadné akce proti osobám nepřátelským režimu a lidem „štítícím se práce“ a odvlečen do pracovního tábora ve Svatém Janu pod Skalou. Zde byl vzápětí postižen těžkým infarktem, z nějž se pak zotavoval dva měsíce ve Vinohradské nemocnici a několik týdnů v lázních Poděbradech. V červenci 1950 byl znovu zatčen a v dubnu 1951 na základě vykonstruovaných obvinění odsouzen ke čtyřem letům vězení.

Ve vazbě prodělal další infarkt, a toho využila jeho manželka k žádosti o milost ze zdravotních důvodů, kterou podala prezidentu republiky. Prezident Gottwald, jenž měl k Jínovi přes zcela rozdílné politické postoje osobně vcelku dobrý vztah, žádosti vyhověl. V červnu 1951 se Jína ocitl na svobodě, ale bez jakéhokoli nároku na důchod; alimentační povinnost převzala jeho žena, jež i ve svém pokročilém věku pracovala jako středoškolská profesorka. Žil pak většinou mimo Prahu, v chalupě své choti v jihočeském Chýnově, stále sledován, stejně jako jeho rodina, Státní bezpečností. Postupně však rozvinul bohatou korespondenci se svými přáteli, mezi nimiž byla řada předních uměleckých osobností. Ta se dochovala a svědčí nejen o Jínově širokém intelektuálním a kulturním záběru, ale též o neobyčejné pevnosti jeho charakteru.

Jan Jína zemřel v únoru 1962, na prahu desetiletí, v němž se v Československu začalo blýskat na lepší časy a v němž mnozí jeho současníci stačili podat pozoruhodná memoárová svědectví. Je škoda, že v situaci posledních let svého života nemohl napsat paměti. Naštěstí tak za něho i za sebe alespoň zčásti učinila jeho věrná žena Aša, jejíž osudy se po desetiletí prolínaly s osudy manželovými. Ve své pozůstalosti zanechala rukopis biografie dr. Jana Jíny, napsané na základě jeho a jejích vzpomínek, tedy vlastně jakési kombinované memoáry. Ale ani ona nemohla a nechtěla svěřit papíru vše, co věděla a co by dnes jistě zajímalo nejen historiky. Mnohé si odnesla na Věčnost, kam brzy následovala svého chotě.

Pražské stopy

Jan Jína pocházel z Libštátu u Semil, z kraje, v němž se stýká Podkrkonoší a Český ráj. Od počátku vysokoškolských studií se mu stala druhým domovem Praha. Nejprve zde řadu let bydlel v domě své sestry a švagra Magdaleny a Josefa Matouškových ve Švédské ulici (čp. 1084/32) na Smíchově, od září 1917 do února 1918 pak krátce v Jungmannově ulici čp. 736/14, v domě dr. Otakara Krouského, u něhož tehdy působil jako advokátní koncipient. Po sňatku s Ašou Jínovou v únoru 1918 se spolu s chotí přestěhoval do vlastního bytu ve smíchovské Karlově (dnes Holečkově) ulici čp. 1043/31, který se jim stal pražským domovem na následujících deset let, který však opakovaně na kratší či delší dobu opouštěli po dobu Jínových zahraničních konzulárních a diplomatických poslání. V říjnu 1928 se manželé přestěhovali do bytu ovdovělé Jínovy matky, paní Anny Jínové, na smíchovském Nábřeží Legií (nyní Janáčkově nábřeží) čp. 86/30 (později 7) a zde bydleli až do konce svých životů. Jan Jína ovšem bytu užil méně, než paní Aša: v letech 1940–45 nuceně pobýval v nacistických, 1950–51v

komunistických žalářích a v letech 1951–62 žil většinou v Chýnově, kde byl i trvale hlášen. V padesátých letech nadto příslušný národní výbor byt jako nadměrný rozdělil na dvě „bytové jednotky"…

Nábřežní byt Jínových byl svědkem návštěv mnoha významných osobností a řady společenských akcí. Počátkem února 1948 se zde uskutečnila oslava třicátého výročí sňatku Aši a Jana Jínových, na níž se Jan Masaryk shodou okolností naposledy sešel se svými přáteli z demokratického tábora. Atmosféru večera zachytil ve svých vzpomínkách Ivan Herben:

„Bylo to sedmého února 1948 v bytě vyslance Jana Jíny, který oslavoval se svou ženou Ašou třicáté výročí své svatby. Byl tam kde kdo, asi osm ministrů, spisovatelé (také Olga Scheinplugová), básníci a redaktoři. Politikáři samozřejmě seděli v koutě a debatovali o politické situaci. Jana [Masaryka] to nudilo, a co chvíli si sedl ke klavíru a hrál kouzelně národní písně. Nejraději svou zamilovanou, Ta naše hospoda je pěkně stavěná' a zamilovanou otcovu, Ach, synku, synku, doma-li jsi'. Když nás hodně přítomných obklopilo Jana a zpívali jsme s ním, uškleboval se: ‚To jsme to těm klukům Šabatovic nandali 10 : 0!' Neboť Jan – nevím proč – říkal profesionálním politikům zásadně ‚kluci Šabatovic'."

Po únoru 1948 se v bytě odbývala schůzka dr. Jíny a dr. Milady Horákové s dr. Miroslavem Jiráskem, odborovým radou Kanceláře prezidenta republiky, jenž jim přinesl falešné pasy pro jejich případný odchod do ciziny, k němuž, jak známo, ani v jednom případě nikdy nedošlo. Odpoledne 27. září 1949 se zde objevil dr. ing. Bohuslav Horák, choť Milady Horákové, jemuž se po manželčině zatčení podařilo uniknout z vily v Zapově ulici, a na několik dnů zde našel bezpečný úkryt. Tuto skutečnost se podařilo zcela utajit; vešla ve známost až po listopadu 1989.

Zajímavosti

Mimořádně šťastné a harmonické manželství Aši a Jana Jínových zůstalo bezdětným. Vlastní děti jim však plně nahrazovaly dcery Jínova předčasně zesnulého přítele dr. Karla Strettiho, Olga a Milada Strettiovy, jež po boku Jínových vyrostly. Starší z obou sester, kunsthistorička dr. Olga Strettiová-Pujmanová, je dnes strážkyní písemné pozůstalosti manželů Jínových a k vydání připravila memoárový rukopis Aši Jínové i výbor z korespondence Jana Jíny s jeho přáteli. Uvedla je několika vlastními vzpomínkami, jež dokreslují osobnostní profil Jana Jíny a jeho choti:

„Bylo mi šest let a mé sestře Miladě jeden rok, když nám zemřel tatínek. Jeho přítel Jan Jína se stal naším poručníkem. Strýc Jenda, jak jsme mu říkali, i když nebyl naším pokrevním příbuzným, sehrál pak v našem životě jednu z nejvýznamnějších rolí. Lituji,

že se o tom nikdy nedozvěděl. Nepodařilo se mi, ani mé mamince, vyvrátit jeho názor, že nám místo pomoci život pokazil, že svými opakovanými pobyty ve vězení zhoršil náš beztak už dosti bídný, kádrový profil'. […]

Strýc Jína to s námi dětmi velmi uměl a byl nenápadně dominantní. Tetu Ašu jsem zprvu vnímala pouze jako jeho doplněk. Za války však, když byl strýc ve vězení, jsem se s ní velmi sblížila během prázdnin, trávených v Chýnově. … Byla to pozoruhodná žena. Neobyčejně vzdělaná a statečná. Stejně jako strýc sehrála i ona významnou roli v domácím odboji za druhé světové války. Z domova si přinesla nejen svůj zájem o historii a cizí jazyky i silné slovanské cítění, ale také vřelý vztah k pedagogické činnosti. Stala se z ní vynikající a oblíbená kantorka. Po dokončení studia germanistiky na filosofické fakultě české Karlo-Ferdinandovy univerzity v Praze, doplněného studiem na londýnské univerzitě, začala na podzim 1914 vyučovat na prvním pražském dívčím gymnáziu Minerva. … Když Minervu po své svatbě opustila a doprovázela svého muže na jeho různých misích československé zahraniční služby, pomáhala mu v cizině propagační prací o nově vzniklé republice, nebo jako dobrovolná učitelka dětí našich krajanů, kteří už zapomínali mluvit česky. […]

A po válce z lásky k věci a vědoma si nedostatku odborných sil, zvláště pokud šlo o vyučování ruštině, vrátila se po letech k učitelské činnosti. Působila pak na Drtinově gymnáziu zprvu jako učitelka ruštiny a angličtiny, posléze výhradně ruštiny. Když po propuštění z komunistické vazby ztratil strýc občanská práva i nárok na důchod a byl přinucen žít v ústraní mimo Prahu, usadil se v chýnovské chalupě, zatímco teta vydělávala vyučováním v Praze a láskyplně si ho dobírala, že pro změnu ho teď může zase ona živit, a to ruštinou! Z té doby si uchovala sešit s úlohami své žačky Jany, dcery milých přátel Milady a Bohuslava Horákových. […]

Únorové dny 1948 byly zatěžkávací zkouškou strýcova zdraví. Bály jsme se o něho, doma se téměř neukázal. Ve dne v noci byl prostředníkem mezi prezidentem a demisi podávajícími ministry. Dva z nich byli odedávna jeho blízkými přáteli: Prokop Drtina a Hubert Ripka. To mu ovšem situaci neulehčovalo: strýc totiž onu demisi za šťastné řešení krize nepovažoval. … Po únoru žil sice prezident Beneš v Sezimově Ústí, ale plnil své úkoly a podle názoru kancléře Smutného to měl, tak dál válet'. Naproti tomu Jína se přimlouval za abdikaci. Přál si, aby pro historii zůstal profil Beneše-demokrata neposkvrněn. […]

Jedním z nezanedbatelných důvodů, proč se strýc Jína rozhodl setrvat doma, bylo – tuším – také jeho rytířství. Nechtěl tu nechat paní Hanu Benešovou osamocenu, bez sobě blízkých. Jan Masaryk na pravdě Boží, Prokop Drtina v kriminále a kancléř Smutný od léta 1949 v emigraci.

Když si dnes z odstupem času vybavuji poslední léta strýcova života, chci doufat, že ani podruhé nelitoval svého rozhodnutí neemigrovat. A to i navzdory stálému pocitu nejistoty, kterého se nemohl zbavit do konce života. Strýc Jína měl vzácný dar vychutnávat každou chvíli. Ať v tichu chýnovské chaloupky, kterou k tetině radosti miloval, či mezi četnými přáteli, s nimiž byl ve spojení písemném, nebyl-li možný osobní styk. To vše by byl v cizině postrádal."

Reflexe

Zemře-li umělec, zbudou po něm jeho díla, zemře-li však člověk, jehož život byl vpravdě uměleckým dílem, jeho památka je brzy zaváta. A přec dovedl Jan Jína vkládat do svého každodenního života tolik citu, krásy a čistoty, že jej můžeme nazvat vpravdě uměleckým dílem.

Každý kdo jakkoliv s ním přišel do styku, měl mimoděk pocit teplého štěstí, že se s ním sešel a mohl stýkat na této planetě. Tak tomu bylo po celý jeho život. Zvláště pak rozkvetla tato krása jeho bytosti v koncentračním táboře, kde se stal oporou mnohých ve chvílích beznaděje: „Kde tys byl, bratře Jíno, nebo jen tvé slovo nebo tvůj úsměv, to už ani nebyl kriminál," vyjádřil to jeden spoluvězeň. Druzí jakoby měli mravní příkaz nedělat nic, s čím by Jína nebyl spokojen.

Jína, spolu s ostatními vrstevníky narozenými na konci století, prožil dobu jako málokterá generace ve světových dějinách. Poznal hospodářský vzestup své rodiny, studentský kvas kolem T. G. M., dny úzkosti a smutku během první světové války, pak dny plné radosti a jásotu z nabyté svobody. Měl značný podíl na novodobé kulturní a politické historii první republiky. Zakusil na významném místě dobu její slávy a nakonec se stal její obětí.

Jan se usadil v Chýnově, v mé staré chaloupce, a já týdně dojížděla do Prahy v neděli večer a v pátek se vracela k němu. Tady konečně došel klidu, po němž tak toužil, přeřaďoval přátele a známé a hodnotil jejich význam pro sebe a pro nás. Byli milí a mnozí i drazí v pravém slova smyslu a všichni se mu jevili jako krásný dar života, jeho ozdoba. Nepatřilo těch jedenáct posledních let k nešťastným létům našeho života. Došel zde venku ke klidu stáří v božské skromnosti a denních lidských starostech. Pomáhal mi v péči o domácnost tak, že teprve po jeho smrti jsem si to docela uvědomila. Kam pohlédnu, vidím jeho práci a péči. I zde byly malé boje ve sklenici vody, kdy se s omezeným MNV bil o potravinové lístky. Rád zde viděl přátele a spoluvězně. Přijel i cizí mladý muž, syn horníka- spoluvězně z Ervěnic. Otec by byl neodpustil, že byl v blízkosti Chýnova a nevyhledal jeho nejmilejšího tátu Jínu. Krásné byly i jeho návštěvy v zimě v Praze, tolik tam bylo nových i starých přátel. Noviny četl stále s vášnivostí politika per extensum a poslouchal radio neúnavně. Satirickými veršíky dával průchod svého zklamání nad lidmi jako K. J. Beneš a Zdeněk Štěpánek.

Humorně slavil sedmdesátku kamaráda o pár dní jeho staršího.
Vrátí-li se jednou budoucnost – bude-li vůbec jaká – zas k spravedlivému a věčnému ocenění dějů a lidí minulé doby, bude vzpomenuto i Jana Jíny, který spolutvořil dobu slávy naší republiky a který byl obětí její bídy a utrpení. Jeho život byl nesnadný, ale v tom právě spočívala jeho krása, že vždy zůstával věrný vysokým ideálům, které poznal jako pravdu. (Z rukopisu pamětí Aši Jínové)

Září

Z radnice

Zastupitelé odvolali členy kontrolního výboru

Na 13. zasedání Zastupitelstva MČ Praha 5 (24. 9. 2008) byl odvolán předseda kontrolního výboru Ondřej Velek společně s ostatními členy dosavadního kontrolního výboru. Na rozdíl od spekulací, které se objevily, nebyl zrušen kontrolní výbor. „Neznám jiný demokratický způsob, jak řešit situaci kolem nefunkčního kontrolního výboru, než odvolat jeho členy a po politické diskusi zvolit členy nové. Do 30. 11. 2008 musíme po dohodě s předsedy klubů politických stran zastoupených v ZMČ navrhnout nové členy kontrolního výboru a předložit tento návrh zastupitelstvu k projednání a volbě. Považuji za samozřejmost, že funkce předsedy kontrolního výboru bude nabídnuta opozici," komentoval dění na radnici Prahy 5 starosta Milan Jančík. Odvolání kontrolní komise MČ Praha 5 předcházela diskuze o nepříliš dobrém fungování tohoto výboru. Poté, co předseda kontrolního výboru Ondřej Velek navrhl odvolání dvou svých kolegů, podal starosta Milan Jančík protinávrh: odvolání všech členů kontrolního výboru. Důvody k uvedenému kroku byly totožné s těmi, které uváděl i bývalý předseda kontrolního výboru Ondřej Velek, totiž že výbor je neefektivní a neplní svou funkci.
Výbor vedený Ondřejem Velkem nebyl za dva roky fungování v současném obsazení schopen vykázat jakékoli pracovní výsledky. Vedení MČ Praha 5 jednoznačně odmítlo nařčení Ondřeje Velka z jakýchkoliv „tunelů". MČ Praha 5 nemá k dispozici žádné informace o porušování platných zákonů, nedodržování demokratických principů na radnici Prahy 5, případů zjevného klientelismu (tunelů), nehospodárnosti v rozhodování Rady MČ Praha 5 nebo stížností občanů na špatnou práci úředníků Úřadu městské části, jak informovala ve své tiskové zprávě Strana Zelených. Pokud má bývalý předseda Ondřej Velek jasné doklady o uvedených případech, věříme, že by o tom neprodleně informoval nejen členy kontrolního výboru, ale hlavně Radu MČ Praha 5, zastupitele MČ Praha 5, ale také, že by splnil svou zákonnou povinnost a potřebné doklady doložil Policii ČR.

Místostarosta Lukáš Herold se vyjádřil ke vztahům s partnerskými městy

„Rád bych se také zmínil o aktivitách naší městské části, o kterých se tolik nehovoří, ale přesto je považuji za velmi významné. Jsou to naše vztahy s partnerskými městy. Nejde totiž jen o nějaké formální přátelství, ale o systematicky se rozvíjející spolupráci a o množství konkrétních aktivit obohacujících jednotlivá města a jejich obyvatele. Na začátku léta vystoupil taneční soubor barrandovské základní umělecké školy v rámci Street festivalu v Aténách, v září 2008 se vítězka prvního ročníku talentu roku, žačka Základní umělecké školy ve Štefánkově ulici Anna Marie Bukačová zúčastnila soutěže Internationaler Hindemit Wetbewerb v Berlíně. Němečtí partneři naopak koncem září vystavovali v galerii vily Portheimka, zároveň proběhlo několik výměnných dětských zahraničních táborů," uvedl Lukáš Herold v Pražské pětce č. 9/2008.

Athény. Ilustrační obrázek

Socha sv. Václava najde nové umístění

Na radnici Prahy 5 se s blížícím svátkem českého národního patrona sv. Václava začalo jednat o změně stanoviště sochy světce v košířské Musílkově ulici. Důvodem diskuze o přemístění je neustálé poškozování skulptury. Vzhledem k historické hodnotě ceny i její poněkud nešťastné umístění, v dotyčné lokalitě, kde vyrostla za posledních 50 let moderní zástavba. „Socha stojí na nechráněném místě a byla v minulosti několikrát poškozena vandaly. V současné době probíhají přípravné práce a shromažďování informací k případnému přestěhování významné památky. Tématem se zabývají památkáři a příslušné odbory. Po jejich vyjádření se určí další postup a orgány městské části Praha 5 rozhodnou, zda dojde či nedojde k přesunu sochy," informoval starosta MČ Praha 5 Milan Jančík. Po posledním restaurování sochy se začalo uvažovat o jejím přemístění do atraktivnější lokality. Kromě zpřístupnění sochy neporovnatelně většímu množství návštěvníků a občanů Prahy 5 si radnice od připravovaného kroku slibuje ochranu památky před dalším poškozením. Nejpravděpodobnější uvažované místo pro sochu je vzhledem k jejímu religióznímu charakteru před kostelem sv. Václava ve Štefánikově ulici na Smíchově. Socha od Františka Hnátka z roku 1905 stojí na

hranolovém podstavci zakončeném profilovanou hlavicí. Na bocích soklu se těsně pod hlavicí nacházejí štítky s černě malovanou svatováclavskou orlicí. Čelní strana je opatřena nápisem: SVATÝ VÁCLAVE NEDEJ ZAHYNOUTI NÁM NI BUDOUCÍM. Světec stojí mírně nakročen, je oděn do historizujícího roucha v duchu alšovských krojů. V levici drží kopí s praporcem, pravicí se opírá o štít, na hlavě má svatováclavskou korunu.

Návštěva delegací partnerských měst na Praze 5

Starosta MČ Praha 5 Milan Jančík přivítal ve čtvrtek 25. 9. 2008 delegace partnerských měst z pěti evropských států. Starostové a radní z Velké Británie, Řecka, Německa, Maďarska a Francie přijeli v rámci projektu Twin-cities, partnerských měst. Účelem jejich setkání se zástupci Prahy 5 bylo rozvíjet partnerství mezi městskými částmi zapojenými do projektu. Ten spočívá v těsné spolupráci při kulturních, společenských nebo sportovních akcích, výměně zkušeností s řízením místní samosprávy, či při vzájemném poskytování humanitární pomoci. Hostitelský úřad delegáty uvítal v nádherných prostorách Reinerova sálu ve vile Portheimka společně se zástupci radnice a se zástupci některých velvyslanectví. Poté následovala vernisáž výstavy fotografií z jednoho z partnerských měst, Neukölnu. Na hosty čekala návštěva koncertu Pražské komorní filharmonie hrajícího pod taktovkou významného izraelského dirigenta Amose Talmona a s vynikající klavírní sólistkou Dorel Golan, kteří zahráli díla D. Šostakoviče, R. Schumanna a M. Lavryho. Koncertu a následného rautu se rovněž zúčastnil velvyslanec státu Izrael, jeho excelence Jakob Levi s chotí. Jednání účastníků proběhlo ve velmi přátelském duchu, Velvyslanec Levi projevil přání zorganizovat v barokní Portheimce výstavu s tématem izraelského kulturního dědictví. Na delegáty čeká celý víkend bohatý pracovní, kulturní i společenský program. Pro své kolegy připravili zástupci Prahy 5 například návštěvy například škol, chráněných dílen, podnikatelského centra i kulturních památek. Delegace se rovněž zúčastnila Svatováclavských slavností v parku Portheimka, stejně jako Svatováclavské jízdy parním vlakem. Zástupci evropských partnerských měst zůstali v Praze do neděle 28. září 2008.

Zástupci s pěti států uctili památku sv. Václava u sochy v Košířích

Starostové, radní a zástupci z Velké Británie, Řecka, Německa, Maďarska a Francie, kteří byli na návštěvě MČ Praha 5 v rámci dne partnerských měst uctili dne 26. 9. 2008 památku sv. Václava. Zahraniční delegace za účasti starosty MČ Praha 5 Milana Jančíka, senátora Miroslava

Škalouda a dalších zástupců z radnice MČ Praha 5 položili věnec a květiny k nově zrestaurované soše svatého Václava v Košířích. „Naši zahraniční hosté byli velmi mile překvapeni nádhernou sochou světce. Jsem však velmi zklamán přístupem některých jedinců či skupin. Občané Košíř se složili v minulosti na tento skvost, naše městská část nechala sochu opravit a zrestaurovat za nemalé finanční prostředky a nakonec zde v tento posvátný den nalezneme opravdu nepěkný pohled na hromadu odpadků a jakýsi glejt o tom, že chce radnice sochu Košířským občanům ukrást. Zajímalo by mne, kde byli kritici plánovaného přesunu sochy, když byla poškozena nejen časem, ale i vandaly a bylo potřeba najít peníze na její opravu a kdo z nich udělal něco třeba pro zvelebení okolí sochy," řekl starosta Milan Jančík.

Úřad městské části Praha 5 vyhověl náročnému auditu

Firma TÜV Slovakia začátkem září 2008 zveřejnila výsledky auditu Úřadu MČ Praha 5. Šetření potvrdilo, že organizace splňuje přísné normy ČSN EN ISO 9001:2000. Norma garantuje kvalitu v oboru managementu státní správy. Audit proběhl 20. 6. 2008 se zjištěním, že Úřad MČ Praha 5 udržuje funkční systém managementu jakosti ve všech ohledech a splňuje přísné požadavky normy ISO. Zavedl a používá systém managementu jakosti v oboru „Výkon státní správy v přenesené působnosti hl. m. Prahy - výkon samostatné působnosti". „Audit je pro nás signálem, že naše snaha o kvalitu služeb poskytovaných občanům má své výsledky. Úřad funguje velmi efektivně, což se pozitivně odráží na reakcích našich občanů. Audit tuto skutečnost potvrdil," řekl starosta Milan Jančík. Na základě normy ISO jsou také přijímány cíle kvality. Aktuální cíle kvality, které byly pro Úřad městské části Praha 5 vyhlášeny, se soustředily především na rozšíření poskytovaných služeb občanům Czech POINTem. Celkové zvyšování kvality komunikace a poskytování služeb seniorům Prahy 5. Na radnici probíhalo také hodnocení spokojenosti zákazníků, tedy občanů Prahy 5.

Elektronické informace lze získat i ve Štefánikově pasáži

Praha 5 rozšířila portfolio elektronických kanálů, které využívá pro informování obyvatel a návštěvníků městské části. Informace o dění v Praze 5 nyní získají prostřednictvím velkoplošných televizních obrazovek, umístěných v budovách úřadu, ale i ve Štefánikově pasáži Obchodního centra Nový Smíchov. „Městská část reaguje pružně na nové možnosti informování a snaží se co nejvíce přiblížit dění na pětce veřejnosti.," sdělil starosta Milan Jančík. Obrazovky vysílají informace o stavu ovzduší, poskytují informace

z radnice a předpověď počasí. Struktura vysílání je v testovacím provozu a do budoucna se rozroste o široké spektrum informací. Obrazovky byly již od podzimu umístěny v budovách úřadu ve Štefánikově ulici a na náměstí 14. října a dále v poliklinice v Krškově ulici. „Sledování stavu ovzduší na Praze 5 je důležitou součástí programu na snižování exhalací v našem obvodu, hodnoty spadu výrazně v mnoha ukazatelích přesahují hygienické normy," informoval o situaci zástupce starosty Praha 5 Jan Smetana. Obrazovky budou umístěny v obchodním centru minimálně tři roky, právě na toto období je uzavřena smlouva. Nájemné bylo sjednané na symbolickou částku ve výši 1,- Kč za čtvrtletí. Obrazovky jsou energeticky napájeny z prostor radnice Praha 5 a nevznikají tak žádné další náklady na elektrickou energii, ani na internetové připojení.

Taneční příliv v Praze 5

Praha 5 srdečně zvala občany na „Taneční příliv". Netradiční kulturní setkání se uskutečnilo na palubě parníku Czechie při jeho plavbě vodami Vltavy. Účastníci měli možnost si poslechnout ohnivé flamenco či živé latinskoamerické rytmy a ponořit se do exotiky afrických nebo indických tradičních tanců. Akci pořádala Praha 5 dne 3. 9. 2008 pod záštitou starosty Milana Jančíka a radního pro kulturu Michala Tučka. Na palubě lodi se divákům představila Papis Nyass, geniální gambijský perkusista, který vyučuje základy afrických tanců a rytmů. Skupina Grupo de Peña, složená ze dvou kytaristů a tří tanečnic hrála vášnivé flamenco. Původem íránský kytarista Shahab Tolouie spolu se spoluhráčem Stanislavem Barkem doprovodil tanečnice Ditu Konášovou, Lenku Glassnerovou a Janu Baudisovou, které nasbíraly své zkušenosti s flamencem přímo v jeho kolébce, ve Španělsku. Účastníci se mohli potěšit i a Janou Baudis-Hemelíkovou, učitelku orientálních tanců a flamenca, která se při plavbě představila se svými studentkami, stejně jako na Eduarda Zubáka, který se svou partnerkou patří k našim nejlepším tanečníkům latinskoamerických tanců. Poutavý program začal naloděním v 18 hodin u Železničního mostu na Výtoni. Po celou dobu plavby se loď pohybovala převážně ve výsostných vodách Prahy 5. Během večera Čechie zakotvila u smíchovské městské pláže, kde měli možnost přistoupit další pasažéři. Plavba končila cca ve 23 hodin přistáním na Výtoni. Vstupné v předprodeji činilo 299 Kč, přímo na lodi pak 350 Kč. V ceně vstupenky bylo i občerstvení.

Řešení dopravní situace v ulici Na Hřebenkách

Rada MČ Praha 5 na zasedání 2. 9. 2008 projednala dopravní režim v ulici Na Hřebenkách, který byl zaveden v červenci 2008. Na základě

vyhodnocení současné situace a s přihlédnutím k připomínkám občanů rada navrhla změnu dopravního režimu v dané lokalitě. Opatření bylo vyhodnoceno po uvedení do stanoveného režimu jako příliš striktní s nepřesně posouzenými dopady na přilehlou komunikační síť a bylo tedy upraveno. „Prioritou je pro nás bezpečnost občanů, a proto budou v okolí Palaty a zdejší mateřské školy umístěna zařízení k jejímu zvýšení. Současně byla Městská policie požádána o důslednější kontrolu rychlosti projíždějících vozidel tak, aby byla zvýšena bezpečnost především pěších, což byl cíl původního dopravního režimu," informoval starosta MČ Praha 5 Milan Jančík. Původní návrh dopravního režimu a příslušného značení byl na základě požadavku ústavu pro nevidomé a slabozraké Palata (sídlící při ulici Na Hřebenkách) zpracován Ústavem dopravního inženýrství hl. m. Prahy, který je garantem kvality dopravních řešení. Odborem dopravy Magistrátu hl. m. Prahy bylo řešení z hlediska dopadů na páteřní komunikaci Plzeňská a Vrchlického akceptováno. Rada MČ Praha 5 po projednání v odborných komisích původní dopravní opatření odsouhlasila s předpokladem, že opatření je na zkušební dobu, kdy bude situace monitorována a vyhodnocena.

Úřední oznámení

Praha 5 spustila internetovou televizi

Vedení páté městské části zahájilo vysílání internetové televize. Ta by přinášela podle představ radnice každý týden několik reportáží a aktuální informace o dění v páté městské části. Projekt již schválili v polovině srpna 2008 radní Prahy 5.

Logo televize Prahy 5

"V současné chvíli rada odsouhlasila pouze záměr spustit internetovou televizi, kdy se začne vysílat, zatím není jasné," uvedl tiskový mluvčí Městské části Praha 5 Radovan Myslík. Radnice totiž musí nejdříve vyhlásit výběrové řízení, ve kterém vybere firmu, která bude televizi provozovat a zpravodajství vytvářet. „Vypsat bychom ho chtěli v průběhu září (2008), kdy se do něho budou moci zájemci přihlásit," dodal Myslík. Nejpozději by však měli obyvatelé páté městské části televizi sledovat od listopadu či prosince letošního roku (2008). Podle předběžných propočtů by mělo internetové vysílání přijít městskou část každý měsíc na sto tisíc korun. „Ta částka je jakýsi strop, přes který určitě nepůjdeme. Bude pak záležet na nabídkách firem, za kolik budou schopny vysílání zařídit," sdělil Myslík. „Svou" televizi mohou v

současné době sledovat například lidé v Praze 13.

V Praze končí analogové vysílání ČT 2

Až si zapnete 25. října 2008 televizor, druhý program České televize už na něm nenaladíte. Stejně na tom bude každý, kdo si ještě neobstaral takzvaný set-top box, tedy přijímač digitálního vysílání. V Praze totiž bude 24. října 2008 definitivně ukončeno analogové vysílání ČT 2. "Dne 30. září 2008 ukončí analogový přenos Dvojky vysílač Cukrák, koncem října pak přestane ČT 2 vysílat také Žižkov," řekl vedoucí projektu digitalizace České televize Pavel Hanuš. Podle mluvčí Českých radiokomunikací Marie Fianové se ale obyvatelé Prahy nemusejí bát, že by analogový signál přestali přijímat už na konci září. „Žižkovský vysílač kvalitně pokryje Prahu a blízké okolí," uvedla. Už od 10. října 2008 by ovšem měl být signál Dvojky převeden do náhradní antény, 24. října 2008 pak ukončí analogová ČT 2 vysílání definitivně. Ustoupí tak digitálnímu přenosu, který začne vysílat na její frekvenci. Diváky by vypnutí analogové Dvojky nemělo zaskočit, podle Hanuše je informační kampaň, kterou k této události Česká televize spustila, dostatečně rozsáhlá. „Na změnu upozorňujeme přímo ve vysílání, a to mnoha způsoby: piktogramem, textovou lištou, speciálními spoty, ve zpravodajství i v řadě dalších pořadů. Zprávy o rušení druhého programu se objevily také v dalších médiích," vyjmenovává Hanuš. „Víme o tom, v televizi na to upozorňují," potvrzuje jeho slova Marcela Adámková ze Žižkova. „Už se o tom mluví dlouho, skoro se divím, že Dvojka ještě běží," přidává se Eva Štrblíková z Prahy 5. Velká část Pražanů si s rušením Dvojky nemusí dělat starosti. Pořídili si totiž v předstihu set- top box. Ti, kteří s nákupem příliš spěchali, však zároveň prodělali - v době svého uvedení na trh stál totiž tento přístroj okolo 2 tis. korun, zatímco dnes jej lze pořídit už od 600 korun. Existují také dražší typy set- top boxů s vymoženostmi navíc - za 3 tis. korun lze pořídit přístroj, který přijímá také signál ze satelitu, a set-top boxy od 8 tis. korun umějí nahrávat televizní vysílání do vlastní paměti. Uvedl to pracovník infolinky společnosti Datart. Podle výpovědí prodejců i samotných občanů si už digitální přijímače pořídila velká část Pražanů.

Územní rozhodování a stavební aktivity

Pátá městská část má novou Rohlovskou ulici

V Praze budou mít svoji ulici zpěvačka, skladatelka a textařka Zuzana Navarová či tvůrce mezinárodního jazyka esperanto Ludwig Lazar Zamenhof. Nové názvy dvanácti ulic a přejmenování jedné žižkovské ulice dne 5. 8. 2008

schválili pražští radní. Pátá městská část získala nově ulici Rohlovskou podle blízkého Rohlovského mlýna, v devátém obvodu přibudou ulice Českodubská a Dražická. Na Žižkově se přejmenuje komunikace U Stadionu na Ke Kapslovně.

Masarykovo nádraží nahradí tunel na Smíchov

Pražské Masarykovo nádraží by mohl nahradit železniční tunel z Karlína na Smíchov se zastávkou s pracovním názvem Opera nedaleko Hlavního nádraží Praha. Na tiskové konferenci to sdělili zástupci pražského magistrátu a Českých drah. Podle radního Martina Langmajera, se kterým se shodl ředitel nemovitostních projektů ČD Karel Tabery, brání současná podoba Masarykova nádraží dalšímu rozvoji města. Praha by proto ráda kolejiště přeměnila v park obklopenými novou zástavbou. V dlouhodobém časovém horizontu se pak počítá s úplným zrušením železničního provozu v místech nynějšího nádraží. To je však otázka několika desítek let. Podle Taberyho soukromého odhadu nejméně 40 let. Jeho kolega ze stejného odboru Karel Hejtmánek si přitom zažertoval, že kdyby byly všude rozumní lidé, dalo by se to stihnout za deset let. Zrušené nádraží by poté mohl nahradit tunel. Varianta s tunelem vyplynula ze studie, kterou si nechalo zpracovat ministerstvo dopravy. Jak se píše v materiálech magistrátu, podoba projektu „není ještě definitivně stabilizována a byla zatím předmětem ověřování“. Tunel by vedl z Karlína na Smíchov se zastávkami Opera a Karlovo náměstí.

Podniky a podnikatelé

Nemovitostní fond Realtia končí kvůli krizi na realitních trzích

Začátkem září 2008 přestala investiční společnost Realtia nabízet podílové listy svého stejnojmenného nemovitostního fondu. Současně požádala Českou národní banku (ČNB) o odnětí povolení k vytvoření fondu. Investiční společnost Realtia už neprodává podílové listy svého stejnojmenného nemovitostního fondu. Realtii k tomuto kroku přivedly turbulence na finančních a realitních trzích. „Důvodem tohoto rozhodnutí je především fakt, že globální realitní trhy procházejí v posledních měsících a kvartálech velmi komplikovaným obdobím, a jejich další vývoj je prakticky nemožné predikovat,“ uvedl člen představenstva Martin Sankot. Vedení Realtie nevyloučilo, že pokud se v budoucnosti situace na trhu změní, projekt nemovitostního fondu opět zváží a případně zrealizuje. Oznámený krok však není prvním opatřením, ke kterému neklidný trh Realtii donutil. Již v polovině června média informovala o tom, že vlastník Realtie společnost Nationwide Holding jí prodal kvůli špatné náladě na českém realitním trhu Maxima pojišťovně. Součástí

Realtie měl být také Palác Anděl na Smíchově. V druhé půlce srpna 2008 ho však skupina osob podporovaných fondem Quinlan Private prodala německému nemovitostnímu fondu Degi International přibližně za 1,4 miliardy korun. Také v tomto případě za důvod prodeje označil jeden z prodávajících Radim Bajgar současnou situaci na realitních trzích. Paradoxem je, že krize na globálních realitních trzích tuzemské realitní fondy zatím nijak výrazně nezasáhla.

Waltrovku čeká demolice, místo ní zde vznikne nová čtvrť

Podle informací ze dne 28. 8. 2008 se zahájení přestavby jinonické Waltrovky v moderní čtvrť blíží. Výrobce leteckých motorů Walter Engines se v červenci definitivně přestěhoval do průmyslové zóny v Letňanech. V původním areálu mají brzy následovat rozsáhlé demolice. Samotná výstavba má začít během příštího roku (2009). Odhadované náklady se pohybují v desítkách miliard korun. „S výjimkou dvou nebo tří zbývajících nájemců jsou prostory v areálu v podstatě prázdné. Nyní pracujeme na povolení k odstranění stavby a demoliční práce by měly být zahájeny na začátku příštího roku 2009," řekl Deníku Colin Glover, ředitel pro development společnosti Red Group. Nahrazení továrních hal rezidenční výstavbou a kancelářskými objekty má dlouhodobou podporu magistrátu. „Areál byl pátým největším znečišťovatelem životního prostředí v Praze. Zahájení prací na odstranění ekologické zátěže a přeměnu oblasti v moderní čtvrť považuji za úspěch. Náklady na likvidaci znečištění bude částečně hradit stát," řekl náměstek primátora Pavel Klega (ODS). Projekt vítá podle tamního radního Michala Šestáka (ČSSD) i Praha 5. Bourání historických objektů ovšem dělá starosti odborníkům na průmyslové dědictví. „V areálu se nachází několik hodnotných budov. Nejcennější je funkcionalistická šestipodlažní výrobní hala, kterou navrhl v roce 1928 architekt František Bartoš.

Letecký snímek areálu Waltrovky

Budova se vyznačuje především užitím konstrukce takzvaných hřibových sloupů a plochých stropů," vysvětluje Lukáš Beran z Výzkumného centra průmyslového dědictví ČVUT. Developer ale ubezpečuje, že hlavní budova areálu se bourat nebude. Bude prý zachována a stane se dominantou plánovaného centrálního náměstí. „Na nové centrum pak bude navazovat stávající lipová alej, která

bude tvořit hlavní komunikační osu a spojí náměstí s rezidenční částí, kde vznikne patnáct set nových bytů. Podél Radlické ulice chceme dále vybudovat administrativní budovy, jež budou fungovat jako akustická bariéra a vizuálně oddělí rezidenční část projektu," popsal podobu nové čtvrti Glover. Zároveň dodal, že pro projekt je důležité zachování tradice, která se k místu váže. „Jednou z myšlenek je vytvoření restaurace, v níž by byly použity historické materiály a artefakty, které máme momentálně uschovány," prozradil. Po dokončení projekt nabídne kromě bytů sto tisíc metrů čtverečních kanceláří a přes pět tisíc metrů čtverečních obchodů a služeb, včetně pošty, supermarketu, barů a restaurací. Celkem by mohla nová čtvrť pojmout až deset tisíc lidí. První fáze výstavby by podle developera mohla skončit v roce 2011.

Byty a bytová politika

Viladomy na Kavalírce lákají k bydlení v blízkosti přírodních památek

Nedaleko od metra Anděl a nemocnice Motol vyrůstá nový bytový projekt s názvem „Park Kavalírka". Je zasazen do blízkosti Košířského parku a přírodní památky Skalky. Bytový projekt v Praze 5 - Košířích v ulici Pod Kavalírkou má být dokončen v polovině roku 2010. Projekt navazuje na řadu prvorepublikových vil a nachází se v blízkosti řady přírodních památek, díky kterým je bydlení v této lokalitě příjemné. Bytový dům bude vybudován ve stylu „viladomů", na Kavalírce tak budou k nastěhování dva patrové bytové komplexy se společným podzemním podlažím, ve kterém budou umístěny garážová stání a sklepy. Dohromady „Park Kavalírka" nabídne ke koupi 85 bytových jednotek. Všechny byty budou mít balkony nebo terasy s výhledem do parku a součástí některých bytů budou i prostorné předzahrádky. Cenově nejdražší jsou na Kavalírce byty v nejvyšších patrech, čím vyšší patro, tím dražší cena, platí se za výhled do krajiny. Developerské projekty bytů se stále více zaměřují na menší byty. Byt o velikosti 2+kk ve druhém podlaží přijde na Kavalírce cca na 3 590 000 Kč, v 6. patře však byt o obdobné velikosti (cca 54 m^2) přijde na 5 006 000 Kč bez DPH.

Doprava

Metropole obnovila vodní cestu Želva

Dostat se přes Vltavu po vodě suchou nohou umožnily od 1. srpna 2008 dvě nové lodní linky. Začaly fungovat v pravé poledne a propojily nábřeží s několika pražskými ostrovy v centru města. Slavnostní plavby se zúčastnil jak starosta Prahy 1 Petr Hejma, tak starosta MČ Praha 5 Milan Jančík a zástupci Prahy 2. Pražané tak mají

další možnost, jak se dostat na druhý vltavský břeh, aniž by museli jet tramvají. O provoz lodí Alka pro jedenáct osob a Blanice, na jejíž palubu se vejde padesát pasažérů, se stará První všeobecná člunovací společnost. Lodi budou od břehu odrážet každý den v osm hodin ráno a hladinu vltavské vody mají dle jízdního řádu brázdit do osmi večer, a to až do konce října. Linka P4 bude jezdit ve dvacetiminutových intervalech mezi mostem Legií a Jiráskovým mostem. Vyplouvat bude z přístaviště Národní divadlo-Hollar, přístupného ze Smetanova nábřeží, první zastávkou je Střelecký ostrov, dále pak Žofín a posléze přístaviště Dětský ostrov, poblíž lávky na Janáčkově nábřeží. Tato vodní cesta není žádnou novinkou, fungovala již v polovině minulého století pod názvem Želva a jezdívalo se na ní za korunu. „Chceme tuto tradici obnovit," řekl před pár měsíci starosta Prahy 1 Petr Hejma (ODS).

Otevírání přístavu. Petr Hejma (P1), Pavel Bém (primátor HMP) a Milan Jančík (P5). (z prava)

Druhá linka P5 bude pendlovat v oblasti za Šítkovským jezem a Podolím. Vyjíždět bude z přístaviště pod Jiráskovým mostem, odtud popluje k botelu Admirál, dále na Výtoň a pak zamíří na Císařskou louku. Na této trase budou jezdit lodě po třiceti minutách. O zavedení dvou „vodních" linek se zasadily radnice Prahy 1, 2 a 5, které se budou společně s Magistrátem hlavního města Prahy podílet i na financování jejich provozu. Měsíčně přijde vodní doprava na 350 tisíc korun. „Jelikož jsou linky zařazeny do systému pražské integrované dopravy, stejně jako na ostatních přívozech lze použít jen přestupní jízdenky. Základní jízdné je tedy 26 korun, uznávány jsou také předplatní jízdenky, nikoli však lístky prostřednictvím SMS zpráv," konstatoval Filip Drápal, mluvčí společnosti Ropid, která je organizátorem pražské dopravy. Jízdní kola a kočárky budou lodi přepravovat zadarmo. Pražské přívozy jsou stále oblíbenějším dopravním spojením a podle Drápala už zaujaly pevné místo v systému pražské integrované dopravy. Přívoz mezi Zámky a Sedlecí přepraví průměrně každý pracovní den okolo 150 lidí a padesát jízdních kol. Na trase Podbaba a Podhoří je provoz větší, denně se po vodě dostane na druhý břeh až 450 pasažérů. „Tento přívoz se již blíží k hranici svých kapacitních možností, a proto se uvažuje o pořízení rozměrnějšího plavidla," uvedl Drápal. Nejmladší a zároveň bezbariérový přívoz v nové atraktivnější trase Zlíchov, Dvorce a Žluté lázně využívají každý den

zhruba tři stovky cestujících. „O víkendech je proti pracovním dnům zájem o přívozy asi tak o pětinu vyšší," konstatoval Drápal. Valná část přepravovaných pasažérů, okolo čtyř pětin, jezdí na předplatní časové jízdenky.

Ulice Na Hřebenkách je po měsících opět průjezdná

Doprava ve smíchovské ulici Na Hřebenkách se dočkala další změny. V ulici byla snížena rychlost a objevily se tu zpomalovací prahy. Změnu si na radnici „vynutili" nespokojení obyvatelé Prahy 5 – Smíchova. V červenci se tady totiž objevil zákaz vjezdu. Značka na nátlak místních obyvatel dne 4. 9. 2008 zmizela a dopravní režim se vrátil do podoby, jakou měl předtím, než ji sem silničáři znovu namontovali. „Na základě vyhodnocení současné situace jsme navrhli změnu, protože nový dopravní režim byl podle našeho názoru až příliš striktní. Jak budeme situaci v ulici Na Hřebenkách v budoucnu řešit, zatím nelze přesně říct, záleží totiž na jednání s magistrátním odborem dopravy," uvedl radní Vojtěch Zapletal, který má dopravu v páté městské části na starosti. Jednání podle Zapletala začala již minulý týden, ale kdy skončí, není jasné. Nejvyšší povolená rychlost byla dočasně v celém úseku snížena na třicet kilometrů za hodinu. V ulici se rovněž objevilo několik takzvaných retardérů, které donutí řidiče výrazně zpomalit. Zákaz vjezdu ucpal přilehlé ulice. Podle lidí, kteří v okolí bydlí, byl zákaz vjezdu nesmyslný a zkomplikoval dopravu v celém okolí. „Jediná možnost, jak dojet například se synem do školy v Podbělohorské ulici nebo s dítětem k lékařce v ulici U Okrouhlíku, byla objet vše po ucpané Plzeňské ulici, nebo přes Strahov, což je zdržení tak podstatné, že se naprosto nemůže vejít do mého denního programu," postěžovala si například Petra Snellgrová z nedaleké Mošnovy ulice. Radnice MČ Praha 5 se hájí, že o změnu, která zkomplikovala řadě řidičů cestu ze Smíchova na Strahov, požádal radnici Domov pro zrakově postižené na Palatě. „Žádali jsme pouze o zklidnění dopravy, způsob, jak to udělat, je v kompetenci radnice. Pro nás je důležité, aby se naši klienti bezbariérově dostali na první zastávku městské dopravy," řekl ředitel ústavu Jiří Procházka. Stanice autobusu je od ústavu vzdálena asi dvě stě metrů.

Školství a dětské aktivity

Primátor zahájil školní rok na třetí největší základní škole v Praze

Pražský primátor Pavel Bém navštívil v první školní den 1. 9. 2008 Základní školu Barrandov II v Praze 5 - Hlubočepech. V novém školním roce osobně přivítal čtyři třídy prvňáčků, věnoval do školní knihovny knížku o Mount Everestu a prohlédl si školní areál. Základní školu společně s primátorem

navštívil i senátor Miroslav Škaloud. „Vybral jsem si návštěvu na této škole, protože jsem chtěl vidět školu snů, kterou tato bezpochyby je. Je skvělé, že zde mají děti už na druhém stupni různá zaměření vzdělávání – mohou zde studovat v jazykové třídě, ve třídě zaměřené na sport, výtvarnou výchovu nebo třeba informatiku. Zároveň je celý areál bezbariérový a kantoři se zde soustředí i na děti s poruchami učení," řekl pražský primátor Pavel Bém. Škola na Barrandově je počtem žáků třetí největší školou v Praze. Ve školním roce 2007/2008 ji navštěvovalo celkem 834 žáků.

Vítání prvňáčků starostou na jedné ze škol MČ P5

Výuka probíhá ve dvou budovách – výuka 1. a 2. tříd je soustředěna v budově bývalé mateřské školy Záhorského, důvěrně označované jako „školička". Ve škole funguje od 1. 9. 2006 také přípravná třída – mohou ji navštěvovat žáci s odkladem školní docházky, přednost mají děti ze sociálně a kulturně znevýhodňujícího prostředí. Výhodou je počet dětí ve třídě (7–15), který umožní věnovat se dětem individuálně podle jejich potřeb. MČ Praha 5 vybrala FZŠ Barrandov II jako školní zařízení pro handicapované žáky a vybudovala ve škole bezbariérový přístup. V listopadu 2007 bylo kompletně zprovozněno zařízení, které umožňuje žákům na vozíčku bezproblémový vstup a pohyb po budově školy, včetně sociálního zařízení a tělocvičny.

Kultura

Na pražské Bertramce se uskutečnil třetí ročník mozartovského festivalu

Tvorbu Wolfganga Amadea Mozarta připomenul na koncertech, pěvecké soutěži a přednáškách hudební festival Ad honorem Mozart. Na pražské Bertramce se uskutečnil od 21. srpna 2008. Program zahájily árie a dueta z Mozartových oper v podání barytonisty Romana Janála, sopranistky Zdeny Kloubové a tenoristy Jaroslava Březiny. Přehlídka trvala do 29. srpna 2008 a v hlavním městě se uskutečnila potřetí. Jak řekla ředitelka festivalu Renée Nachtigallová, porota vybrala do soutěže 20 pěvců z tuzemska, Německa, Rakouska, Švýcarska i Litvy. Její letošní novinkou je rozdělení do dvou věkových kategorií, a to do 19 let a 20 až 35 let. Přihlásit se mohl každý, kdo zvládl nastudovat soutěžní repertoár, přičemž hudební vzdělání nebylo podmínkou. Na závěr

vystoupili finalisté dne 24. srpna 2008 odpoledne ve Stavovském divadle v doprovodu Sukova komorního orchestru a varhaníka Jaroslava Tůmy. Tak jako loni i letos zazpívali při předávání cen vítězům operní pěvci Zdena Kloubová, Aleš Briscein, Pavel Horáček a Konrad Jarnot. „Chceme Pražanům i návštěvníkům metropole nabídnout hodnotné kulturní zážitky za přijatelné ceny a připravit pro mladé talenty v oboru klasický zpěv půdu k získání nových zkušeností," uvedla Nachtigallová. Dodala, že koncert s názvem Mozartův rok 1778 kupříkladu připomenul jeho kompoziční tvorbu vzniklou v době, která byla pro skladatele plná emocí. Prožíval nešťastnou lásku k zpěvačce Aloisii Weberové a navíc mu zemřela matka. Na koncertě zazněl Turecký pochod a Dvojkoncert pro flétnu a harfu, v němž hrály harfistka Kateřina Englichová, flétnistka Žofie Vokálková a komorní soubor Mladota Ensemble. Málo známou sopránovou árii Alcandro, lo confesso… přednesla Zdena Kloubová. Většina akcí se pořádala na Bertramce, kde sídlí Mozartův památník. Pěvecké kurzy se uskutečnily v Konzervatoři a ladičské škole Jana Deyla na Maltézském náměstí. Varhanní koncert, který představil duchovní tvorbu Mozarta a jeho současníků, v pražské Loretě. Pěvecká soutěž a přednášky byly přístupna veřejnosti zdarma, za další akce zájemci zaplatili 50 korun. Vstupenky do Stavovského divadla stály 50 a 100 korun.

Zahradní koncert v Bertramce

V rámci hudebního festivalu Divertimenta v Praze, na kterém se představila přední česká smyčcová kvarteta, se ve středu 27. srpna 2008 uskutečnil koncert v zahradě Bertramky. Na koncertě zazněly smyčcové kvartety od Wolfganga Amadea Mozarta, Bohuslava Martinů a Franze Schuberta v podání mezinárodně uznávaného Pražákova kvarteta. Koncert začal v 19 hodin, vstupné bylo 450 Kč. Patronem festivalu byl vynikající český houslista Josef Suk.

Emigrantova píseň ve Švandově divadle

K úspěšným divadelním představením Švandova divadla na Smíchově se počátkem září 2008 přiřadila i scénická Emigrantova píseň, dramatická kompozice vycházející ze starých rusínských písní, dopisů z vystěhovalectví a z Čapkova románu Hordubal. Představení se neslo v horečnatém tepu a v melodiích vícehlasých písní, které protínaly syrové fyzické akce. Děj je jednoduchý: anonymní gastarbeiter se po letech vrací z Ameriky do své vesnice na Slovensku. Emigrantovi splývají jeho pokusy zařadit se zpátky mezi své „tady" se vzpomínkami na snahu včlenit se do společenství „tam" za Atlantickým oceánem. Vstupné činilo 170 Kč.

Smíchovské centrum moderního umění MeetFactory

Mezinárodní centrum současného umění MeetFactory uvedlo ve svých galerijních prostorách, položených nedaleko bývalého zlíchovského lihovaru, třetí část instalace State of Delusion výtvarníka Erika Olofsena. Osmatřicetiletý rodák z nizozemského Aalsmeeru své kreace nejprve vystavol ve Španělsku a Amsterdamu, odkud je přenesl na Smíchov. Instalace je postavena na principu prostorových iluzí, v kterých se návštěvník ztrácí jako v jakémsi labyrintu. V MeetFactory jsou mimo výtvarných výstav předváděny i filmové projekce. Například zde bylo možné spatřit: Utrpení Panny orleánské (1928), Vampír (1932), Den hněvu (1943) nebo snímek Slovo (1955). Zdejší divadlo v listopadu (2008) uvedlo hru německé provenience – Dey Loher: Země beze slov. Německý režisér Kai Ohren v představení zkoumal, jak dát podobu něčemu beztvarému. Hra reaguje na možnosti umění v dnešním světě.

Zdravotnictví a sociální péče

Na pražském Smíchově vzniká nová poliklinika za 150 milionů

V Kartouzské ulici na pražském Smíchově vzniká budova nové polikliniky. Má být v metropoli první stavbou tohoto druhu po roce 1989. Investice do nového zdravotnického zařízení činí 150 milionů korun. Otevřít brány pro veřejnost by měla na podzim roku 2009. Na tiskové konferenci to 19. 8. 2008 sdělil Eduard Forejt z mezinárodní poradenské společnosti Jones Lang LaSalle. Projekt má doplnit stávající provozy Polikliniky Kartouzská. Lékaři si však zatím v budované nové části polikliniky pronajali jen jedno patro. O zbývajících dvou podlažích a přízemí se dosud jedná. Celkově se nyní jedná o 60 procentech prostor, uvedl Forejt.

Vizualizace budoucí Polikliniky Kartouzská

Předpokládaná výše měsíčního nájmu je podle Forejta 390 až 510 korun za metr čtvereční. Celková výměra polikliniky má být 2 700 metrů čtverečních. Jedna ordinace může v novém objektu podle odborníka zabrat maximálně 25 metrů čtverečních. Reálné je prý očekávat, že poliklinika sdruží pod jednou střechou šest až osm soukromých zdravotnických firem, pod kterými budou fungovat jednotlivé ordinace. Polikliniku Kartouzská má společnost Medifin pronajatou od června 2006. Jediným vlastníkem firmy je stejnojmenný švýcarský koncern. V České republice společnost podle vlastních údajů buduje síť menších a

středně velkých zdravotnických zařízení, kde chce poskytovat standardní i nadstandardní zdravotní péči.

Rekonstrukce Domova pro zrakově postižené dokončena

V září letošního roku (2008) byla dokončena poslední etapa rozsáhlé rekonstrukce Domova pro zrakově postižené Palata. Celkem trvala šestnáct let. Rekonstrukce začala v roce 1992, kdy se opravovala historická budova, v letech 1997 byly rekonstruovány výtahy a schodiště. V roce 2003 byl dán do provozu nový pavilon s dvanácti jednolůžkovými pokoji, v roce 2004 byla provedena oprava fasády budovy. Rozsáhlé rekonstrukce si vyžádaly celkovou částku 230 milionů korun. Dne 1. října 2008 byl předán do provozu poslední nový pavilon. Čímž se rozšířily prostory ústavu ze 136 na 143 klientů. Zařízení založené Spořitelnou českou nesl původní název Ústav pro zaopatřování slepců Francisco Josephinum. O jeho vybudování rozhodla v roce 1888 mimořádná valná hromada Spolku Spořitelny české, a to u příležitosti čtyřicetiletého výročí panování císaře Františka Josefa I. Honosná budova byla vyzdvižena podle návrhu Aloise Elhenického. Otevřela se v roce 1893. Tehdy zde dvacetičlenný personál pečoval o 27 slepých mužů a 15 nevidících žen. Ústav se potýkal se řadou finančních a jiných problémů. Ve válečných letech se v roce 1940 museli pacienty odtud dokonce přestěhovat do letních pavilonů v Horní Krči. Později byli natěsnáni do ložnic na Klárově. V 50. letech se slepeckému ústavu dařilo a byly zde zřízeny nové ložnice. V roce 1957 však odtud musely odejít jako pečovatelky řádové sestry, které se sem však vrátily až v 70. letech z Kongregace Šedých sester řádu sv. Františka. V současnosti Domov Palatu vede ředitel Jiří Procházka.

Veřejně prospěšná činnost

Vyšla nová kniha o historii Smíchova

Bývalá „tovární“ čtvrť Smíchov se dočkala další knihy. Klub přátel starého Smíchova počátkem září 2008 vydal publikaci s názvem Vývoj Smíchova (Od viničních usedlostí k městskému centru). Dílo doplněné řadou ilustračních dobových fotografií vyšlo v edici Smíchovské pomněnky, sv. č. 3 (str. 62). Kniha popisuje dějiny této části Prahy od doby, kdy zde byly především pouze zemědělské a viniční usedlosti. „K napsání mě vedl nejen dlouhodobý zájem o Smíchov, ale také touha poznat lépe místo, kde od narození žiji,“ řekla její autorka Andrea Morkusová. Obálku kresbou děkanského kostela sv. Václava na Smíchově vyzdobila Pavlína Šůsová. Čtenáři se v brožuře například dozvědí, že název dostala městská část skutečně od slovesa smát se, nebo se dočtou o historii některých

významných staveb na Smíchově. Kniha vyšla za finanční podpory MČ Prahy 5.

MČ Praha 5 rozdala výpočetní techniku

Radní MČ Praha 5 se začátkem školního roku 2008 rozhodli formou věcného daru věnovat nadbytečnou výpočetní techniku z fondu ÚMČ vzdělávacím organizacím ve svém obvodu. „Právě v souvislosti se začátkem školního roku jsme se s kolegy radními rozhodli darovat několika školským subjektům a nadacím výpočetní techniku. Jedná se o několik počítačových sestav, notebooků, tiskáren a scanerů. Věřím, že náš krok poslouží ke zkvalitnění vzdělávání studentů a žáků na školách v naší městské části," informoval starosta MČ Praha 5, JUDr. Milan Jančík. Jmenovitě se jedná o 19 počítačových sestav, 20 počítačových tiskáren a další kancelářskou elektroniku. Záměrem radnice je pomoci obdarovaným institucím zlepšit podmínky výuky. Seznam obdarovaných institucí: Základní škola a mateřská škola Praha 5 – Radlice; Mateřská škola „Slunéčko"; Beníškové 988; Mateřská škola Praha 5 – Smíchov, Nad Palatou 613; Mateřská škola „U Krtečka", Kudrnova 235; Fakultní základní škola s rozšířenou výukou jazyků při PedF UK, Drtinova 1; Nadace Dobré dílo sester sv. Karla Boromejského, Malostranské nám. 26; Český výbor pro UNICEF, Elišky Peškové 17.

Sport a zábava

Léto skončilo v pivovaru Staropramen

Pivovary Staropramen pořádaly 13. září 2008 na Smíchově druhý ročník hudebního festivalu SmíchOff Summer. Festival zůstal věrný svému claimu „uspořádat slavnosti jinak" a kromě programu rockové a taneční hudby zvláště českých interpretů nabídl také atraktivní doprovodný program. „Hlavní myšlenka v realizaci festivalu SmíchOff Summer spočívala v propojení zážitků s hudebním vyžitím. Kromě toho, že se nám podařilo získat výborné kapely jako Tatabojs či Kryštof, jsme se zaměřili i na zážitky návštěvníků. Mimo tradiční CoolKeg zóny, kde si mohli návštěvníci festivalu natočit pivo sami přímo ze samochladících sudů, nebo VIP zóny, kde se čepovaly belgické speciály, jsme přichystali pro příznivce hudby i několik velkých překvapení" hodnotil festival Daniel Musialek, brand manažer značky Staropramen. Na místě nechyběl ani SkyBar, pivní zahrádka zdvižená jeřábem do výšky, kterou Staropramen poprvé použil v květnu 2008 při pražském Maratonu.

Pražský karneval

Pražské ulice ožily sambou, divokými tanečníky, barvami, maskami. Dne 5. 9. 2008 totiž začal Pražský karneval. Zahajovací karnevalová party se uskutečnila na

Smíchovské pláži a v sobotu se diváci mohli těšit na hlavní karnevalový den. Průvod alegorických vozů, masek, chůdařů a tanečníků se dal do pohybu ve 14 hodin z náměstí 14. října a prošel centrem města (Preslova, Elišky Peškové, Štefánikova, pěší zóna Anděl, Nádražní, Vltavská, Hořejší nábřeží). Tématem letošního karnevalu byla olympiáda. Slavnosti vyvrcholily večer na Smíchovské pláži. Stejně jako v minulých letech, tak i letos si zde účastníci mohli sami vyrobit karnevalovou masku. V sobotu byl předán klíč od města králi karnevalu a o program se postarala taneční skupina Trn v oku, která předvedla tance z Havaje, Tahiti a Bora Bora, a nechyběl ani bubenický workshop, koncerty.

Momentka ze Smíchovského karnevalu

Městská zeleň a ekologie

Petice proti změnám územního plánu v Praze 5 má na 5000 podpisů

Petici proti podnětům na změnu územního plánu v Praze 5, které by zřejmě umožnily zastavět park Kavalírka nebo oblast Dívčích hradů, podepsalo téměř 5000 lidí. Novinářům to 25 9. 2008 řekl jeden z iniciátorů petice Jiří Vejmelka (Věci veřejné). Podle páté městské části je ale petice zbytečná, lidé se budou moci ještě vyjádřit ke konceptu územního plánu. O definitivní podobě nového územního plánu pak rozhodne zastupitelstvo města. Hlavní město na začátku roku vyzvalo městské části, aby zformulovaly podněty na změnu územního plánu, které by naznačily, jak se mají jednotlivé městské části rozvíjet. Praha 5 zadala zpracování námětů několika architektonickým kancelářím a jejich návrhy odeslala na magistrát. „Vedení se necítilo být kompetentní, a proto oslovilo architektonické kanceláře. Jejich návrhy zpracovávají dlouhodobý výhled na 20 až 30 let dopředu," řekl tiskový mluvčí MČ Praha 5 Radovan Myslík. Pokud by byly náměty do nového územního plánu opravdu zapracovány, umožnily by podle organizátorů petice zastavět řadu parků a sportovišť. Výstavba by se údajně dotkla například stolové hory Vidoule, Dívčích hradů, parku Kavalírka nebo tenisových kurtů v oblasti Cibulka. Zasáhnout by měla i Prokopské údolí. „Není potřeba stavět bytové domy pro desítky tisíc lidí. Podle demografické studie v Praze 5 tolik lidí v příštích desetiletích žít nebude," myslí si František Gemperle ze Sdružení za krajinu kolem nás. Na posledním zasedání zastupitelstva MČ Praha 5 starosta Milan Jančík obyvatele

ujišťoval, že některá území i přes podané návrhy zastavěna nebudou. Také místostarosta Petr Horák údajně připustil, že si realizaci některých námětů nedokáže představit. „Na diskusi bude prostor, až bude hotový koncept územního plánu. Ten pak lidem vypálíme na CD a připravíme model, jak by mohla Praha 5 vypadat," tvrdil Myslík. Dodal, že obyvatelé mohou do plánů v současné době nahlédnout v kanceláři architekta Prahy 5 a své názory posílat na e-mailovou adresu kar@praha5.cz. Podle něj je petice jen snahou, jak se někteří lidé chtějí politicky zviditelnit.

Bezpečnost občanů

Den bezpečnosti Prahy 5

Ve čtvrtek 4. září 2008 se poblíž stanice metra Anděl uskutečnil Den bezpečnosti silničního provozu. Pro žáky místních škol akci připravila radnice MČ Praha 5. Program byl následující: 10.00–14.00 hodin vybrané třídy ZŠ Prahy 5 navštívily malé dopravní hřiště, překážkovou dráhu a trenažér jízdy na motocyklu. Žáci se seznámili se základy první pomoci a podstoupili znalostní testy. Odborníci z místní policie je seznámili s reflexními materiály, jejich významem a použitím. Účastníci dále shlédli videoprojekci s tématikou bezpečnosti silničního provozu. Pro pobavení se zde vyráběly dětské řidičské průkazy. V programu určeném veřejnosti se mimo jiné objevil i simulátor nárazu a Alko brýle. Od 17.00–17.15 hodin pronesli krátké projevy starosty Milan Jančík a senátor Miroslav Škaloud.

Anděl - Akce Bezpečnost silničního provozu

Osobnosti, výročí a zajímavosti

Historie hlavního města pamatuje padesát lodních spojů

Vltavské přívozy v Praze mají staletou tradici. Jejich vznik předpokládají historikové souběžně se vznikem městského osídlení na obchodních stezkách. Kolem Vltavy vládl čilý rekreační i pracovní ruch, takže propojení obou břehů tímto způsobem bylo nezbytné. Praha měla proto řadu přívozů už od nejstarších dob. Právo provozovat přívoz bylo vždy velmi ceněné a o tuto živnost býval velký zájem. Už v roce 1222 Vyšehradská kapitula vlastnila obec Podolí s dvorem a právem přívozu. Od padesátých let devatenáctého století byly přívozy soukromým majetkem, nebo vlastnictvím obcí. „Obecní přívozy byly provozovány buď přímo v režii příslušné obce, nebo pronajímány

jednotlivcům," řekl provozovatel První všeobecné člunovací společnosti a zároveň odborník na přívozy Zdeněk Bergman. Někteří nájemci provozovali i více přívozů. Například jistý Jan Pašek spravoval počátkem století přívoz v Záběhlicích, současně přívoz karlínský a v roce 1909 také dočasně zabezpečoval převoznické služby při opravě mostů přes Štvanici. Jiný soukromník, holešovický rybář Karel Vaňha, řídil ke své rybářské živnosti také dva přívozy holešovické. Na počátku dvacátého století provozovaly obecní přívozy například Modřany, Hodkovičky, Podolí nebo Bohnice. Hlavní období rušení přívozů nastalo po roce 1948. „I v období socialismu se však zachovaly soukromé přívozy. Povolení k jejich provozování vystavoval příslušný obvodní národní výbor," pokračoval Bergman. Poslední přívoz v centru Prahy propojoval břehy Vltavy u Občanské plovárny a vydržel do roku 1950. Mezi nejdéle přežívající patřil přívoz Sedlec-Zámky, který zanikl až na počátku devadesátých let. Podle dosavadních poznatků na území dnešní Prahy na Vltavě existovalo téměř padesát přívozů.

Co řekl o Smíchově historik Ladislav Čepička

Na Smíchově najdete jen málo lidí, kteří jsou povolanější mluvit o historii této bývalé tovární čtvrti než Ladislav Čepička, předseda Klubu přátel starého Smíchova. „Na Smíchově bydlím od narození, přestože jsem se paradoxně v Praze nenarodil. V době porodu byla totiž matka na letním bytě," říká s úsměvem pravověrný Smíchovák a kurátor Vojenského muzea Ladislav Čepička. Co ho na Smíchově tak fascinuje, že se rozhodl obnovit Klub přátel starého Smíchova? „Je to jednak genius loci, hlavně na nábřeží, a také to, že je tu spousta krásných památek, na které lidé často zapomínají," říká. S klubem pak pořádají vycházky, koncerty a vydávají knihy o historii Smíchova. Na současném Smíchově se mu líbí, že se čtvrť neustále vyvíjí. „Je to dynamicky se rozvíjející městská část, kde se snoubí stará zástavba s moderní architekturou, například budova na křižovatce Anděl je špičkovou architekturou. Navíc je tu řada nádherných historických parků jako Petřín, Klamovka nebo Skalka," vyjmenovává. Přesto je něco, co mu na Smíchově chybí, že zmizel industriální duch. „Sedávali jsme v hospodě u Tatrovky a sledovali, jak z továrny vyjížděly nové vagony, to bylo pěkné, pamatuji si také na starého granátníka, který každý rok 28. října pochodoval od Anděla ke Smíchovskému nádraží," vzpomíná. Čepičkovi také chybí prostor pro současné umění. „Mohla by zde být nějaká moderní galerie, jazzový klub, muzeum či jiné nezávislé scény," říká.

Jak bydlí mim a muzikant Boris Hybner

Mim nás přivítal hrou na bluesovou kytaru a při podávání kávy konstatoval: „U nás je demokracie." A po upozornění na lustr s loutkou bylo jasné, že nemyslí vztahy v Evropě ani v republice, ale u nich doma v Praze. Loutky tu nejsou jen dekorace, ale jsou připraveny na hru s dětmi. „Předškolák Max a školačka Žofka tu mají stejný práva jako my. Žofinka například ráda tančí, tak tady má volný prostor. Přistěhovali jsme se sem jako jedni z posledních. Nikdo před námi tento přízemní byt se zahrádkou nechtěl. Asi se báli zlodějů. Ale spolu s dalšími sto dvaceti rodinami si připlácíme na ochranku i kamerový systém. Je tu hezky a bezpečno," popisuje Boris Hybner místo Na Cibulce s výhledem do zeleně, na kraji chráněné oblasti vedoucí až do Motola. Svůj velký úkol u rodinného krbu vidí otec Boris v ochraně dětí. „Před čím vším je uchránit, aby jednou nebyly zhýčkaný lidi, které ofoukne a zničí každá nepříjemnost. Aby měly vytrvalost a byly připraveny na cokoliv. Podívejte, jak dneska děti u počítačů tloustnou a blbnou. Přitom jsou i duchovně křehké a nic nevydrží. Páchají sebevraždy, berou drogy… To jsou pak ty souvislosti a právě ty jsou pro mne o domově. Zpovrchnění, konzum a posun od mezilidských vztahů, kdy by láska měla být jen příjemná?! Ale vášeň je přeci někdy krutá a spalující tak, že člověk tluče hlavou o zeď! Tak to všechno patří k životu. I negativní stránky. Jenže ty reklamní systém zametá pod koberec a učí nás nesmysly…"

Nerealizované projekty: vagony pro Pražské metro

Česká televize vysílala několik nových dokumentárních cyklů. Jedním z těch invenčnějších byla série věnovaná plánovaným stavbám či výrobám, jejichž realizace byla nakonec převážně z politických důvodů zastavena. Platí to i o výrobě vagonů pro pražské metro, které měly podle návrhu konstruktérského týmu v čele s Antonínem Honzíkem vznikat v ČKD Tatra Smíchov. Ačkoli byla varianta stavby nových vozů doporučena již v roce 1967 a do roku 1971 vznikly i první dva dvouvagonové prototypy, vedení země nakonec rozhodlo o tom, že v Praze budou jezdit vagony sovětské: podstatně staršího typu, těžší, náročnější na energii i údržbu. A jezdí tu dodnes, což je asi jediná pozitivní věc, kterou o nich můžeme konstatovat.

Bohumil Belada

* 15. 11. 1874 Křivsoudov (okres Havlíčkův Brod)
† 31. 10. 1964 Praha

Architekt a stavitel; propagátor výstavby podzemní dráhy v Praze. Než si založil vlastní stavební firmu, působil v řadě velkých projekčních kanceláří, především u Aloise Elhenického na Smíchově.

Specializoval se na inženýrské projekční práce a spolu se svým bratrem Karlem se podílel na stavbě významných technických děl, především vodních a vodárenských. S Vladimírem Listem se stal v roce 1926 spoluautorem studie o podzemní rychlodráze v Praze, kterou jako první u nás nazvali „metro" a v níž předpokládali propojení Smíchova s centrem Prahy. Realizace své myšlenky se však nedočkali.

Život a dílo

V letech 1893 – 1898 vystudoval obor inženýrské stavitelství na české technice v Praze. Již během studia se zabýval projekční činností. Věnoval se především konstrukcím a byl autorem řady odborných studií o technických stavbách. V roce 1907 získal dekret úředně autorizovaného stavebního inženýra a o tři léta později založil vlastní stavební firmu, která se orientovala na projektování staveb a na geologický a hydrologický průzkum.

Zkušenosti získával v předních pražských projekčních kancelářích. Dlouhou dobu působil například u ing. Aloise Elhenického, Josefa a Bohdana Bečkových na Smíchově a ing. Viktora Beneše, kde se podílel na velkých státních zakázkách. Jako jednu z prvních prací navrhl v roce 1909 spolu se stavební kanceláří Aloise Richtra realizaci secesního nájemního domu v Karlíně, v ulici za Poříčskou branou. Po první světové válce založil společně s bratrem Karlem (* 5. 2. 1883 Praha) firmu *Ing. Bohumil Belada a spol., podnikatelství staveb* se sídlem v Praze 2, v Tyršově ulici č. 3, která sice projektovala a prováděla *„pozemní stavby všeho druhu, a to budovy veřejné, moderní průmyslové stavby, domy obchodní, činžovní, rodinné, hospodářské, stavby betonové a železobetonové"*, ale zvláště významný byl její podíl na stavbách hydrocentrál, vodních a vodárenských děl. Firma stavěla vodárnu v Káraném, modernizovala elektrárnu v Praze-Holešovicích a podílela se na budování elektrárny v Ervěnicích.

Další Beladovy realizace jsou doloženy vesměs až v polovině 20. let. Vedle dílčích úprav již stávajících domů (rekonstrukce, změna dispozic, úprava fasády) šlo především o stavbu rodinných a nájemních domů. Z ostatních staveb je nutno připomenout zejména palác Šramota v Praze Na Příkopech (jeho dnešní vzhled je však důsledkem úprav provedených na přelomu 50. a 60. let) a stavbu tiskárny a nakladatelství J. R. Vilímka v Opatovické ulici na Novém Městě pražském, což je zřejmě jeho nejvýznamnější počin.

Bohumil Belada procestoval takřka celou Evropu a podíval se i za oceán, kde získával cenné poznatky z oboru. Svých znalostí využíval jako člen Zkušební komise pro činnosti stavební při Zemské správě politické v Praze, byl členem Inženýrské komory, a řady hospodářských a technických institucí a správních rad, například Banky stavebních

činností a průmyslu. Je také autorem mnoha odborných pojednání především z oblasti vodního stavitelství (mj.: *Nový vodovod svobodného královského města Josefova*, Praha 1913; *Výzkumné práce před budováním vodních cest*, Praha 1940).
Zemřel nedlouho předtím, než vláda Československé socialistické republiky schválila vybudování podzemní rychlodráhy v Praze, a tak již nemohl porovnat, jak se nová koncepce liší od jeho již čtyři desítky let starého návrhu.

Pražské stopy

Patrně prvním podnětem k výstavbě podzemní dráhy v Praze byla iniciativa pražského obchodníka Ladislava Rotta z roku 1898, jenž městské radě navrhoval využít prací na kanalizaci a asanaci Starého Města a zároveň s nimi zahájit stavby tunelů na první případné lince podzemní dráhy ve směru Karlín– Praha–Podolí, která by se u Křižovnického pivovaru spojila s druhou linkou Malá Strana-Vinohrady. U pražské radnice však se svými plány neuspěl. Před první světovou válkou ožila idea podzemní dráhy v návrhu inženýra Bohumila Vondráčka. Dráha měla vést pod povrchem z dolní části Václavského náměstí, trať měla měřit 1,3 kilometru. Podpovrchovým způsobem měly být postaveny čtyři stanice a dráha by ústila na právě dokončovaný Mánesův most u Rudolfina.
Nejvýznamnější návrh na výstavbu čtyř podzemních tratí metra předložili roku 1926 Vladimír List a Bohumil Belada pod názvem *Podzemní rychlá dráha pro Prahu*: *„Účelem naší studie, kterou jsme 3. XII. 1926 věnovali hlavnímu městu Praze, je dokázati, že podzemní rychlá dráha je nejen účelná, ale i technicky a hospodářsky možná. Chceme studií dodati odvahy k řešení problému Velké Prahy ve velkém slohu prostředky moderní techniky.“* I když jejich návrh nebyl přijat, stal se *„prvním impulzem“*, aby se budoucnost pražské městské hromadné dopravy začala vhodným způsobem řešit.
Jak byly oběma projektanty metra podzemní trasy vhodně zvoleny, je patrné z pouhého srovnání s dnešní sítí metra. Trasa A měla vést z Palmovky k Prašné bráně a odtud přes Příkopy a Národní třídu k Národnímu divadlu, poté po Riegrově nábřeží a pod Vltavou vedle Palackého mostu na Smíchov do Plzeňské třídy a odtud k Andělu: *„Na tuto trať připojovalo by se podzemními chodbami nádraží Denisovo* [bývalé nádraží na Těšnově], *případně i Masarykovo, pak Obecní dům a Národní divadlo. (…) tato trať přimyká se na správkárnu a remízu v Libni, rázem odlehčuje hlavní tepny pražské, usnadňuje křižovatkám u Masarykova nádraží, Prašné brány, na Můstku a Perštýně.*

Také most Palackého je touto tratí zbaven obtížných tramvají."

Trať B směřovala od Olšanských hřbitovů k muzeu, na Můstek, Staroměstské náměstí, pod Vltavou na Klárov a na Vítězné náměstí. Trať C vycházela z Denisova nádraží, dále pod Masarykovým nádražím k Wilsonovu, kolem muzea do Sokolské třídy, kde měla vyústit na nově projektovaný Nuselský most. Trať D měla vést od Výstaviště, Kamenickou ulicí k Štefánikovu mostu, Revoluční třídou, Hybernskou ulicí a ulicí Poděbradovou na Žižkov. Trať A byla podle mínění obou autorů nejdůležitější a měla se vybudovat jako první. Proto jí věnovali největší pozornost, především kvůli spojení levobřežního Smíchova s centrem města. K celkovému propojení uvedených tras navrhovali rychlodráhu postavenou na samostatném tělese, nepřístupnou chodcům, aby mohlo být dosaženo rychlosti až 50 kilometrů.

Náklady na dvojkolejné podzemní tratě se odhadovaly na 111 milionů korun. Na vybudování jednoho kilometru trasy byly naplánovány investice 18 miliónů korun. Tehdejší cesta tramvají z Palmovky na Smíchov se měla zkrátit z jedné hodiny na 14 minut.

Zajímavosti

Bohumila Beladu a Vladimíra Lista inspirovala k výstavbě metra nepřehledná situace pražské dopravy. Na mnoha křižovatkách se tvořily zácpy, vždyť jen v úseku mezi Prašnou bránou a náměstím Republiky projíždělo za hodinu více než tři sta tramvají, stejně jako mezi Prašnou branou a Václavským náměstím, mezi Perštýnem a Národním divadlem to bylo „jen" 228 tramvajových souprav. Dopravu zpomalovalo vykládání a nakládání zboží, společná jízda vozidel o malé rychlosti (koňské potahy a ruční vozíky) s automobily, špatný stav dlažby, malý počet jednosměrných ulic a nedostatečná šířka jízdních pruhů: *„Také v Praze, ač vykazuje ještě poměrně malou hustotu automobilů, hrozí podobné nebezpečí [jako v Paříži] poněvadž již nyní musí obecenstvo, nucené používati elektrické dráhy, při jízdě např. přes Příkopy stráviti ve voze místo obvyklých 3 až 5 minut také 10 a více minut, tedy skoro dvakrát tak dlouho, než by bylo zapotřebí k projití této vzdálenosti pěšky. Na Národní třídě a jiných úsecích vnitřního města jsou obdobné poměry, které se rok od roku následkem přibývání automobilistů horší,"* varoval dobový odborný tisk.

Na sklonku 30. let expertní komise doporučila síť *„pouličních rychlodrah"*, které by v centru města vedly pod povrchem. Na základě odborných diskusí se však správní výbor hlavního města Prahy přiklonil k vybudování klasické podzemní dráhy. Na mnoha místech v Praze se objevily věže vrtných souprav. Dne 30. listopadu 1939 nastoupily stovky dělníků ze smíchovské továrny Ringhoffer-Tatra do dřevěné makety

vozu podzemní dráhy při zkoušce, kolik pojme osob. V Ringhofferce zároveň začali s konkrétními přípravami na výrobu vozů podzemní dráhy. V následujících letech se zrodilo několik dalších důležitých studií. Už tehdy se však střetávaly dvě zásadní koncepce – samostatná podzemní dráha (metro) a podpovrchová tramvaj (běžná pouliční dráha převedená ve vybraných úsecích do podzemí). Intenzivní studijní a projekční činnost vyvrcholila zadáním generálního projektu podzemní dráhy konsorciu předních stavebních a strojírenských firem. Byla ustavena samostatná Projekční kancelář podzemní dráhy a projekční práce kupodivu zpočátku nenarušila ani druhá světová válka. V roce 1941 byl připraven podrobný projekt tratě A z Dejvic na Pankrác a rámcový projekt tratí B (Holešovice-Flora) a C (Smíchov-Vysočany). V roce 1943 se však práce na projektu zcela zastavily.

Po válce měl být první úsek pražského metra otevřen roku 1950. Komunistická vláda stavební činnost zmrazila s odůvodněním, že na projekt není země hospodářsky dostatečně silná. Výhledový plán na rozvoj metropole do roku 1960, pocházející z června 1949, již s podzemní dráhou nepočítal. Myšlenka postavit v Praze metro se realizovala až o třicet let později a trasa, která spojila Smíchov s centrem Prahy (trasa B), až v polovině 80. let. Stanice Anděl (pod tehdejším názvem Moskevská) byla otevřena v listopadu roku 1985.

Reflexe

Metro (z francouzského *chemin de fer métropolitain* – železnice hlavního města) neboli podzemní dráha je druh městské hromadné dopravy. Většinou celá trasa nebo její velká část je vedena podzemními tunely. Vozy metra se tak mohou pohybovat nezávisle na ostatních druzích dopravy. Metro tvoří v Praze základ sítě městské hromadné dopravy. Každý den přepraví více než milion cestujících. První úsek pražského metra (trasa C) byl otevřen 9. května 1974. Pražské metro má v současné době tři linky značené písmeny a barvami: A (zelená), B (žlutá) a C (červená). Dohromady měří jeho síť 54,7 km. Do budoucna se kromě rozšiřování existujících tras plánuje výstavba nové linky D (označené modrou barvou), jež by se měla začít budovat v roce 2010.

Název stanice metra Anděl se v prvních Beladových a Listových návrzích na pražskou podzemní dráhu neobjevil náhodou. Od raného středověku se zde totiž křížily dvě významné cesty, a to severojižní, nazývaná Královská, vedoucí od Pražského hradu na Zbraslav a dále na jih (dnes ulice Štefánikova-Nádražní). Dále cesta od Nového Města brodem přes Vltavu směřující do košířského údolí směrem na západ (dnes Palackého

most–Lidická–Plzeňská). Současný název stanice je odvozen od místního názvu Anděl. Do provozu byla uvedena v roce 1985. Měla symbolizovat přátelství mezi Československem a Sovětským svazem. Tomu odpovídal jak její původní název Moskevská, tak její výzdoba: velká mozaika symbolizovala revoluční tradice Moskvy. Projekt byl dílem sovětského podniku Metrogiprotrana Moskva. Stanice byla ražená, pilířová, a je 38 metrů hluboká. Má dva vestibuly. Jeden ústí na křižovatce ulic Nádražní a Plzeňské, druhý pod Ženskými domovy. Navazuje na okolní tramvajovou a autobusovou dopravu. Od konce 90. let minulého století, kdy v okolí Anděla vyrostlo administrativní a obchodní centrum Zlatý Anděl, na nějž je napojeno množství prodejních ploch Nového Smíchova, se frekventované místo stalo novým obchodním a kulturním centrem Smíchova.

L:

B. Belada – V. List: Podzemní rychlá dráha pro Prahu. Praha 1927; Encyklopedie architektů, stavitelů, zedníků a kameníků v Čechách. Praha 2004; AZ [Aleš Zářický]: Belada, rodina podnikatelů ve stavebnictví. In: Historická encyklopedie podnikatelů Čech, Moravy a Slezska. Ed. Milan Myška a kol. Ostrava 2003; František Prošek: O pražské podzemní dráze se hovoří již 104 roky. Metro, 2. 4. 2002; Andrea Morkusová: Vývoj Smíchova (od viničních usedlostí k městskému centru). Praha 2007.

Říjen

Z radnice

Rozhovor s Milanem Jančíkem, starostou MČ Praha 5 na rozhlasové stanici

ČRo Regina (8. 10. 2008, moderovala Monika Babická)

Výstavba nových domů, kanceláří nebo obchodů je nezastavitelný proces. Nesmí se ale zapomínat na zachování zeleně a parků. A právě to dělá mnoha obyvatelům Prahy 5 vrásky na čele. Starosta Milan Jančík ale tvrdí, že k tomu není žádný důvod.: „Samozřejmě prioritou Prahy 5 je udržet maximální množství zeleně, aby to bylo v dobrém kontextu s tou novou výstavbou. Také si všimněte, že Praha 5 v minulosti revitalizovala všechny své parky. Samozřejmě klademe důraz při těch investičních akcích na výsadbu stromů.“ Jako příklad starosta uvedl chystanou revitalizaci a rekonstrukci Zborovské ulice: „Tady přibude ještě 14 stromů, předpokládám, že tento projekt ještě v letošním roce realizujeme. Připravujeme revitalizaci Tilleho náměstí na Barrandově. Součástí samozřejmě je výsadba nových stromů tak, aby samozřejmě Praha 5 byla zelená“. S výstavbou nových objektů a ochranou zelených ploch je neodmyslitelně spojené řešení územního plánu. To je záležitost,

která v posledních týdnech vyvolává v 5. městské části různorodé reakce. Platnost toho původního totiž končí v roce 2010 a brzy se tedy bude schvalovat nový plán: „Samozřejmě ten rozvoj města je nezbytný, to si musí uvědomit i malé dítě, že se nedá zastavit rozvoj, nedá se zastavit výstavba, ale zase jako politik chápu, že povedeme debaty, jako je vedli naši předkové někdy v roce 30 minulého století, 40, 50, 60, prostě v těch meznících, kdy se hovořilo o budoucím rozvoji a budoucí výstavbě ve městě, ať je malé nebo obrovské. Jestliže se hovoří o územním plánu platném po roce 2010, jedná se o horizonty, které se týkají zejména mladé generace. Lidé, kterým je kolem 20 let právě teď mohou totiž přispět k rozhodnutí, jak bude vypadat jejich městská část za 20 nebo 30 let. I mladá generace by se měla do té debaty zapojit, ale do debaty, nikoli abychom se přetlačovali. Občanské sdružení, které se vytvoří za záchranu něčeho a snaží se upozornit na to, že tady slídí skupina lotrů, která tam chce to či ono. Územní plán je nástroj, který dokáže být velice komplikovaný a složitý a hlavně zasahuje do života každého z nás."

Oslavy devadesátého výročí vzniku Československé republiky

Oslavy 90. vzniku Československé republiky pořádané MČ Praha 5 se uskutečnily dne 28. října 2008 od 14.00 hodin. Připomenutí probíhalo v prvorepublikovém duchu, radní a občané byli oděni do dobových kostýmů z dvacátých let minulého století. Kladení věnců se uskutečnilo u pamětní desky T. G. Masaryka v ulici Holečkova č. 21 a u pamětní desky M. R. Štefánika, umístěné na zdejší radnici.

Delegace MČ P5 pokládá věnce k pamětní desce TGM

Na obou místech pronesl projevy starosta Milan Jančík. Na závěr slavnosti byly předány v zámečku Portheimce vybraným osobnostem medaile za zásluhy, nejvyšší ocenění udělované MČ Praha 5. Medaile byly uděleny: Prof. MUDr. Josefu Kouteckému, DrSc. (1930), zakladateli dětské onkologie v Československu, dlouholetému přednostovi Kliniky dětské onkologie 2. LF UK a FN Motol; Miroslavu Ondříčkovi (1934), filmovému kameramanovi a spolupracovníkovi Miloše Formana. Podílel se na více než čtyřiceti celovečerních filmech, z nichž většina patří do zlatého fondu světové kinematografie. Marii Tykalové (1931), tajemnici Obvodního výboru Českého svazu bojovníků za svobodu Praha 5. In

memoriam: MUDr. Janu Pragerovi (1917-1996), za jeho činnost v zahraničním odboji v době druhé světové války; Lence Reinerové (1916-2008), představitelce pražské německé literatury, která se významně podílela se na sbližování české, německé a židovské kultury.

Úřední oznámení

Voličské průkazy

Ve dne 17. a 18. října 2008 se uskutečnily volby do Senátu Parlamentu ČR. Důležitým volebním dokumentem byl voličský průkaz, který opravňoval držitele k zápisu do seznamu voličů i v jiném volebním okrsku, než je ten „jeho". Okrsek musel ale spadat do příslušného senátního volebního obvodu, kde jsou volby vyhlášeny a v jehož územním obvodu je volič přihlášen k trvalému pobytu. Volič, který nebydlí na území ČR a voličský průkaz mu vydal zastupitelský nebo konzulární úřad ČR, mohl oproti tomu hlasovat v kterémkoliv volebním okrsku spadajícím do volebního obvodu, kde jsou vyhlášeny volby. Volič, který se dostavil do volební místnosti s voličským průkazem, byl povinen po prokázání totožnosti a státního občanství průkaz odevzdat okrskové volební komisi. Od okrskové volební komise obdržel prázdnou obálku žluté barvy opatřenou úředním razítkem. Volič mohl požádat o vydání voličského průkazu ode dne vyhlášení voleb písemným podáním opatřeným ověřeným podpisem doručeným nejpozději sedm dnů před volbami, nebo osobně do okamžiku uzavření stálého seznamu nebo zvláštního seznamu (do 15. 10. do 16.00 hod.). Při osobní návštěvě bylo třeba nezapomenout platný občanský průkaz. Obecní úřad předal voličský průkaz nejdříve 15 dnů přede dnem voleb osobně voliči nebo osobě, která se prokázala plnou mocí s ověřeným podpisem žadatele o vydání voličského průkazu, popřípadě jej voliči zašle. Na Úřadě městské části Praha 5 bylo možno výše popsaným způsobem požádat o vydání voličského průkazu na odboru občansko-správním u Marie Suchomelové.

Známé tváře ve volbách do Senátu neuspěly

Nezvykle vysokou volební účastí byli překvapeni členové volebních komisí v české metropoli. Pražané zde v pátek a v sobotu 17. a 18. října 2008 volili budoucí senátory. Zatímco ještě v pátek odpoledne byla volební účast Pražanů spíše vlažná, stejný den večer a v sobotu projevilo zájem více obyvatel. Podle členů volebních komisí se o volby zajímali spíše senioři a lidé ve středním věku.

Celkem Pražané vybírali z 31 kandidátů, za každou městskou část jediného. V druhém kole voleb do Senátu, které se uskutečnilo v pátek 24. října 2008 od 14 do 22 hodin a v sobotu 25. října 2008 od 8 do 14 hodin, se střetli kandidáti ODS a

ČSSD. V městské části Praha 1 se utkali kandidát za ODS Zdeněk Schwarz, který v prvním kole získal 25,8 % a kandidátka za ČSSD Blanka Haindlová s 17,8 %. Naopak neuspěly známé tváře jako hudebník a podnikatel Michael Kocáb nebo lékař Pavel Klener. V páté městské části zvítězil v prvním kole kandidát za ODS Miroslav Škaloud s 27,8 %. Následuje jej kandidát za ČSSD Jiří Witzany s 22,3 %. Do druhého kola se nedostala například zpěvačka Eva Hurychová s 0,82 % odevzdaných hlasů nebo bojovník za lidská práva John Bok s 4,57 %. Ani v deváté městské části Pražané nevolili známé tváře. Neuspěla například zakladatelka a ředitelka nadace Naše dítě Zuzana Baudyšová, bývalý šéf Národní knihovny Vlastimil Ježek nebo režisér Vít Olmer. Radovat se naopak může Tomáš Kladívko za ODS s 30,78 % a Jiří Koskuba za ČSSD s 25,43 % hlasů. V městské části Praha 1 odevzdalo z 89 593 voličů obálky 31 069. Platných hlasů zde bylo 99,19 %. "Nejvíce lidí volilo v okrscích na Malé Straně, v ulici Maltézská a Dušní, kde dosahovala volební účast až 40 %," sdělila nám tajemnice městské části Praha 1 Radka Fleischmannová. Spokojeni byli i v městské části Praha 5. O vítězném kandidátovi do Senátu rozhodovalo 36 609 odevzdaných obálek. Platných přitom bylo 99,39 % hlasů. Volební účast dosáhla 33,48 %. Jednou z voliček byla i Zuzana Machová z městské části Praha 5, která přišla volit v sobotu krátce po poledni. "K volbám chodím pravidelně, politická budoucnost naší země mi není lhostejná. Budu volit kontroverzního kandidáta, koho, to si nechám pro sebe, zástupce ČSSD to ale nebude," řekla.

Z leva: Miroslav Škaloud, Petr Bendl, Tomáš Kladívko, Zdeněk Schvarz a Pavel Bém

V Praze 9 k volebním urnám dorazilo 33,24 % voličů. Hlasy odevzdalo 37 827 občanů, z nich bylo platných 99,27 %. Nejvíce peněz lidé vsadili na vítězství Tomáše Kladívka. Kurz byl 1,3:1. Jednalo se o statisíce korun. Občané také příliš nevěřili v úspěch Víta Olmera. O peníze naopak přišli ti, kteří si vsadili na Michaela Kocába. Mezi prvními odvolil šéf Strany zelených Martin Bursík. Pospíšil si i lídr sociálních demokratů Jiří Paroubek, který odvolil ve Stodůlkách. V doprovodu své dcery odvolil Michael Kocáb v pátek odpoledne v Základní škole na Uhelném trhu. Načas si s vhozením volebních hlasů naopak dali premiér Mirek Topolánek nebo Václav Havel. Ti odvolili až v sobotu. Mírné fronty se tvořily před otevřením volebních místností v Praze 1. Mezi nejstarší voliče v městské části Praha 5 patřil

třiaosmdesátiletý muž, naopak prvovolička se narodila v roce 1987. Kolik procent získali úspěšní kandidáti v prvním kole: PRAHA 1: Zdeněk Schwarz (ODS): 25,78 % , Blanka Haindlová (ČSSD) 17,81 % . PRAHA 5: Miroslav Škaloud (ODS): 27,76 % , Jiří Witzany (ČSSD) 22,33 %. PRAHA 9: Tomáš Kladívko (ODS): 30,78 %, Jiří Koskuba (ČSSD): 25,43 % .

Územní rozhodování a stavební aktivity

Největší výběr bytů je v Praze 5

Pokud by si chtěli zájemci v minulém roce (2007) koupit v Praze nový byt, největší výběr měli v páté městské části, jak to vyplývá ze statistik developerské společnosti Ekospol. Zájem o bydlení v Praze 5 potvrzují také ostatní realitní kanceláře. Velká poptávka je ale podle nich také po bytech v šesté, desáté a čtvrté pražské části. „Zhruba 80 procent nabídky všech nových bytů v Praze v roce 2007 bylo soustředěno do čtyř městských částí: Prahy 4, 5, 9 a 10," řekl mluvčí Ekospolu Karel Zeman. V Praze 5 developerské společnosti nabízely téměř 6 700 bytů. S odstupem následuje Praha 9 se zhruba 4 300 nabízenými byty a Praha 10 se zhruba 4 000 byty. Ve čtvrté městské části si pak lidé mohli vybírat z přibližně 3 000 bytů. „Nejatraktivnější lokality pro klienty a developery jsou v oblasti s vynikající dopravní dostupností, dostatkem zeleně v okolí a dostupnosti služeb a infrastruktury," dodal Zeman. I přes největší nabídku nových bytů je podle ředitele realitní kanceláře AAABYTY.CZ v Praze 5, 10 a 4 mírný převis poptávky. „Pokud má klient zájem o koupi panelového bytu, preferuje velká sídliště u stanic metra v Praze 4, 5 a 8," uvedla Kačerovská. Pokud ale chce cihlovou zástavbu, upřednostňují podle Kačerovské pátou a šestou městskou část, jež jsou dostupné a přitom klidné. Pokud chtějí ale lidé investovat do koupě bytu, atraktivní jsou podle ní byty v centru a v cihlové zástavbě v širším centru Prahy.

Počet nabízených bytů v roce 2007:

Praha 5	6 670
Praha 9	4 303
Praha 10	3 978
Praha 4	3 027
Praha 8	1 053
Praha západ	947
Praha 1, 2 a 3	847
Praha východ	839
Praha 7	833
Praha 6	645

Podniky a podnikatelé

O kartu Opencard lze požádat i v knihovně

Již více než padesát tisíc lidí podalo od začátku srpna 2008 žádost o kartu Opencard. Ta za měsíc začne fungovat i jako tramvajenka a do dvou let si ji musí povinně pořídit všichni, kteří chtějí jezdit pražskou

hromadnou dopravou na kupony. Do poloviny roku 2010 totiž Opencard zcela nahradí papírové tramvajenky, na něž dnes v Praze jezdí asi 660 tisíc cestujících. Tak velký zájem lidí o Opencard hned v prvním měsíci však město zaskočil. Před přepážkami, kde lidé žádosti o karty podávají, se často tvořily dlouhé fronty nespokojených žadatelů. Aby ne, město dosud přijímalo žádosti jen na deseti místech a hotové karty si pak lidé mohli vyzvednout pouze na jediném. Od dnešního dne lze o kartu požádat také ve třinácti pobočkách městské knihovny. "Zvýšili jsme i kapacitu systému, každý den zvládneme přijmout 7 500 žádostí o kartu," uvedl vedoucí projektu Václav Kraus z magistrátu. Žádosti o karty lze kromě Ústřední městské knihovny na Mariánském náměstí odevzdat také třeba v Bohnicích, na Černém Mostě, Smíchově či Novodvorské. Mění se i počet pracovišť, kde si mohou čerství držitelé karet nahrát na její čip elektronický kupon MHD. Tato pracoviště jsou zpravidla tam, kam byli dosud cestující zvyklí chodit nakupovat papírové kupony - ve vestibulech stanic metra. Nyní lze kupon nahrát nejen na Můstku, Muzeu, Andělu, Roztylech a ve stanicích Nádraží Holešovice a Letňany, ale také v Kobylisích, na Kačerově, ve stanici Luka a Rajská zahrada. Majitelé karet, kteří chtějí od Dopravního podniku získat desetiprocentní slevu na roční kupon MHD na rok 2009, musí tato pracoviště navštívit do konce září. Poté již bude stát roční kupon plných 4 750 korun místo 4 275. Cestující, kteří si na kartu nechají nahrát třicetidenní či devadesátidenní kupon, nemají nárok na žádnou slevu. Dospělý zaplatí obvyklých 550 korun, respektive 1 480 korun. Kartu vydávají na jednom místě. Využijte poštu. Co se však naopak od začátku srpna vůbec nezměnilo, je počet výdejních míst. Pro hotovou kartu si mohou lidé dojít stále jen na jedno místo - do Paláce Adria v Jungmannově ulici na Novém Městě, kde sídlí magistrát. Zde jsou pro tento účel vyčleněny tři přepážky. Více výdejních míst magistrát neplánuje. Chce donutit žadatele, aby si nechávali hotové Opencard posílat domů poštou. To využívá zhruba osm lidí z deseti.

Knihovna na náměstí 14. října

Úřad jako firma

Starosta MČ Praha 5 Milan Jančík vidí svůj úřad jako firmu, ve které má marketing své nezastupitelné místo. Jen místo slova klient se v materiálech na jeho stole objevuje

slovo občan. JUDr. Milan Jančík, MBA se narodil v Prostějově roku 1959, je ženatý a má jednoho syna. Vystudoval konzervatoř - sborový zpěv (bas) a právnickou fakultu. Titul MBA získal v Brně na International Bussines School. Byl členem opery státních divadel v Olomouci a Ostravě a členem pěveckého souboru Národního divadla v Praze. Dále pracoval v Českém rozhlase jako zpěvák a manažer pěveckého souboru. Podnikal jako manažer v oblasti kultury, daňovém a účetním poradenství. V roce 1998 se stal místostarostou a od roku 2002 je starostou MČ Praha 5 a zastupitelem hl. m. Prahy za ODS. Mezi jeho záliby patří automobilový sport, zvláště pak závody do vrchu historických vozidel, má závodní licenci a je členem Autoklubu ČR. Jaké marketingové a PR strategie jsou pro chod Prahy 5 klíčové: „Je jich opravdu spousta, protože naším klientem je v podstatě každý občan Prahy 5. Zajistit, aby se informace dostala až k občanům, je někdy nadlidský výkon. Máme odbor komunikace s veřejností, v jehož čele je tiskový mluvčí MČ Praha 5 a ten je jednou z klíčových osob v komunikaci s médii i občany. Vydáváme tiskové zprávy a provozujeme telefonickou infolinku. Kromě pravidelných tiskových konferencí a setkání s občany tvoří nedílnou součást moderní komunikace také měsíčník Pražská Pětka, který vydáváme. Podle mého názoru je to nejlepší bulletin mezi obdobnými periodiky vydávanými úřady městských částí. Webové stránky Prahy 5 www.praha5.cz informují o úředních záležitostech, nabízejí ke stažení formuláře, informují o usnesení Rady i Zastupitelstva MČ a další potřebné informace. Na stránkách www.infopraha5. cz si zájemci mohou přečíst o akcích v našem obvodu, zúčastnit se anket a soutěží. Velký důraz klademe samozřejmě na podnikatele. Na náměstí 14. října máme také podnikatelské centrum, které poskytuje informační podporu všem, kteří v Praze 5 podnikají nebo se k tomu chystají. Mezi hlavní cíle tohoto centra samozřejmě patří zvýšení informovanosti podnikatelů o podmínkách a možnostech podnikání, zlepšení komunikace mezi podnikateli, státní správou a samosprávou, vytváření korektního a úspěšného podnikatelského prostředí a pomoc začínajícím podnikatelům. Pořádáme také velmi úspěšnou anketu Podnikatel roku Prahy 5, ta se setkala s velkou odezvou. V rámci kompetencí členů Rady Městské části Praha 5 byla informatika, jejíž součástí je i internetová síť Praha5. net, přidělena právě do mé kompetence. Při její tvorbě jsme vycházeli z filozofie, že každý občan má právo na svobodný přístup k informacím. Dalším, neméně důležitým faktorem je, že městská část má prostřednictvím e- mailu, který je součástí registrace, možnost oslovit naráz všechny zaregistrované

uživatele. V současnosti je zaregistrováno přes 27 000 zájemců a provozujeme 26 vysílačů. Internetové televizní vysílání v současné době intenzivně připravujeme. Základem vysílání budou zpravodajské reportáže, které budou informovat o dění v Praze 5. Mezi pořady bude například moderovaný seriál o významných občanech v našem obvodu nebo třeba infoservis o dopravě či kulturních akcích. Diváci se mají na co těšit, víc ale zatím prozradit nemohu. Vysílání Pětkové televize plánujeme spustit do letošních Vánoc. Navíc Praha 5 má kompletní grafický manuál, loga používáme na veškerých materiálech a při všech akcích spojených s naší městskou částí. Pořádáme v našem obvodu řadu kulturních akcí - festivaly, koncerty, dětské dny a na spoustě dalších akcí se také podílíme. V komunikaci s médii i veřejností se snažíme být maximálně otevření a vstřícní. Možností budovat image je nepřeberné množství, snažíme se být progresivní a využívat všech dostupných způsobů prezentace, a já jsem přesvědčen, že se nám to i daří."

Byty a bytová politika

K obyvatelům Prahy 5 přibyl televizní moderátor Luboš Mareš

Informaci o novém dvoupodlažním bytě, který si slavný televizní moderátor Leoš Mareš s novomanželkou Monikou pořídili za téměř padesát milionů na pražském Smíchově, přinesla řada deníků. V bytě bude mít obří akvárium a bazén na střeše, ze které má mimo jiné přímý výhled na vilu Karla Gotta. Marešovo apartmá je jak cenou, tak i provedením jedním z nejluxusnějších nových bytů v republice. Okázalým luxusem je úspěšný televizní moderátor doslova posedlý. Mimo jiné vlastní mobil Vertu za více než milion a půl a jen cena jeho aut přesahuje deset milionů korun. "Nevím, jak se mu tam všechny vejdou, protože má jen tři garážová místa," řekl jeden z dělníků, kteří na stavbě pracují. Kde uskladní sebe s manželkou a synem, už takový problém nebude. Byt má totiž téměř čtyři sta metrů čtverečních, dvě obří terasy, tři koupelny a pět ložnic!

Doprava

Vlaky z Berouna končily kvůli opravám na nádraží Praha - Smíchov

Mezi stanicemi Praha - Smíchov a Praha - Hlavní nádraží nejezdily od začátku až do konce srpna 2008 vlaky. Důvodem byla celková rekonstrukce trati. Pro cestující to znamenalo, že vlaky směrem na Prahu končily na Smíchově. Dráhy zajistily náhradní dopravu. Klasická papírová jízdenka Českých drah v době drážních oprav platila také v metru pro úsek Smíchov - Hlavní nádraží a v tramvajích č. 14 a č. 34 v uvedeném úseku.

Příměstská doprava v okolí metropole roste

Železniční stanice na okrajích Prahy dohánějí počtem cestujících příměstské dopravy centrální nádraží. Po Masarykově, Hlavním a smíchovském nádraží je čtvrtou nejvyužívanější stanicí Praha - Radotín, kterou denně projde téměř 5 000 lidí. Vyplývá to z údajů, které poskytla společnost Ropid, která v Praze a v jejím okolí organizuje hromadnou dopravu. V počtu cestujících ve vlacích pražské integrované dopravy jednoznačně vede Masarykovo nádraží. Denně na ně přijíždí 34 000 lidí z příměstských spojů. Hlavní nádraží pro příměstskou dopravu využívá téměř 18 000 lidí, smíchovské bezmála 10 000. Čtvrtým nejvyužívanějším je Radotín, který je směrem do Poberouní zároveň poslední stanicí, do které mohou lidé dojet na šestadvacetikorunovou jízdenku na MHD. Ve špičce jezdí vlaky z Radotína na Smíchov čtyřikrát až pětkrát do hodiny, přičemž cesta trvá do deseti minut. Na hlavní nádraží se lidé dostanou za 18 minut. Většímu využití železnice v Praze by měly pomoci kratší intervaly na současných tratích a vytvoření nových zastávek a přestupních terminálů. Nejvíce frekventovaná pražská nádraží: 1. Masarykovo nádraží 34 579; 2. Hlavní nádraží 17 925; 3. Smíchov 9 979; 4. Radotín 4 734; 5. Úvaly 3 968; 6. Libeň 3 937; 7. Říčany 3 902; 8. Vysočany 3 711; 9. Černošice 3 629; 10. Vršovice 3 300; 11. Klánovice 3 113.

Do Radlic pojedou tramvaje

Od soboty 4. 10. 2008 se mnoha obyvatelům Smíchova zlepšilo cestování, poprvé si vyzkoušeli novou trať. Poslední úpravy, seřizování světel, vybavování nových stanic automaty na jízdenky. Tak to vypadalo na konečné tramvaje u stanice metra Radlická. Soupravy tam sice již otáčely, ale šlo jen o zkušební jízdy. První cestující se po nové, přes kilometr dlouhé trati z dočasné konečné Laurová svezou až 5. 10. 2008. Tramvaje budou jezdit nejen v úseku Laurová-Radlická, ale od soboty bude obnoven i provoz mezi Knížecí a Laurovou s novou zastávkou Braunova, který byl v dubnu přerušen. Na novou konečnou bude proti původním předpokladům jezdit tramvaj číslo 7 a nikoli 6. „Změna je z toho důvodu, že šestka má jeden vůz a kapacitní potřeby by tudíž nesplňovala," konstatoval Filip Drápal, mluvčí společnosti Ropid, která je organizátorem pražské dopravy. Přidat šestce další vůz by prý bylo příliš nákladné. „I když se tramvajová trať prodlužuje, máme pořád stejně peněz na provoz," dodal Drápal. Sedmička má dva vozy, a jelikož její vytíženost při jízdě na Kotlářku nebyla stoprocentní a nyní se počítá se zhruba o čtvrtinu větším zájmem cestujících do Radlic, bude tam tedy jezdit ona. Navíc pro

lepší spojení mezi Smíchovem a Vršovicemi bude mít sedmička večer zkrácené intervaly z 20 na 10 minut. Linku 7, která dosud jezdila do sídliště Řepy, by měla v ranní špičce nahradit tramvaj číslo 4. Změna trasy čeká rovněž šestku, která místo do stanice Knížecí bude jezdit do obratiště Kotlářka. Cestujícím zřejmě neudělá velkou radost, že se tento spoj vrátí pouze k provozu v pracovní dny, tedy mezi 6.00 a 20.00 hodinou. Zejména chataři jedoucí o víkendu třeba od metra I. P. Pavlova k nádraží Vršovice budou láteřit, protože budou nuceni vícekrát přestupovat, než se do Vršovic dostanou. „O víkendu to budou mít cestující ztížené, ale nelze mít linky všude a odevšad. Na to nejsou peníze," shrnul Drápal. Tramvajová trať do Radlic začíná fungovat dříve, než se předpokládalo. „Podařilo se zkrátit termín takřka o dva měsíce," uvedl mluvčí dopravního podniku Ondřej Pečený. Práce na trati začaly loni v srpnu (2007) a stavba přišla na více než 400 milionů. Asi polovina peněz byla z evropských fondů. V těchto výdajích jsou ale i náklady na úpravu celé Radlické, včetně výměny inženýrských sítí. Jezdit do Radlic tramvají není ale žádnou novinkou, trať tam vedla do roku 1983 a jezdila tam linka 14. Předpokládá se, že by časem mohla být prodloužena směrem na Dívčí Hrady, kde má vzniknout bytová čtvrť. Dopravní odborníci si však myslí, že by se větší pozornost měla věnovat opravám tratí současných, z nichž mnohé jsou v dezolátním stavu a ohrožují bezpečnost cestujících.

Radní městské části řeší dopravní situace Na Šmukýřce

Radní MČ Praha 5 v souvislosti se změnou trasy autobusové linky č. 123, způsobené omezením provozu na mostní konstrukci v ulici Beníškové, svolali dne 22. 10. 2008 jednání se zástupci Dopravního podniku hl. m. Prahy a TSK s požadavkem řešit dopravní obsluhu lokality Na Šmukýřce. Výsledkem jednání bylo rozhodnutí zřídit další náhradní autobusovou linku. „Výsledkem našich jednání bude zlepšení komfortu dopravní obsluhy oblasti Košíře – Šmukýřka, a to i ve srovnání se stavem před omezením provozu v ulici Beníškové," řekl starosta MČ Praha 5 Milan Jančík. „Technická příprava realizace, která právě probíhá, počítá se zprovozněním nové linky č. 723 začátkem listopadu roku 2008," vyjádřil se k situaci radní pro dopravu Vojtěch Zapletal. Náhradní autobusová linka č. 723 by měla jezdit za těchto předběžných podmínek. Trasa linky: Kavalírka - nástupní: v ul. Musílkova v zastávce společně s linkou č. 123. Výstupní: v ul. Plzeňská v zastávce společně s linkou č. 123 Nad Turbovou. Šmukýřka - výstupní i nástupní zastávka v obratišti linky č. 123. Interval: cca 30 min. Doba provozu: 5.30 hod.- 23.00 hod.

Školství a dětské aktivity

Areál gymnázia Buďánka je znovu zdrojem konfliktů

Školní areál Pod Žvahovem v Praze 5 se opět stal koncem zář 2008 a začátkem října 2008 předmětem sporů. Nejasnosti okolo gymnázia Buďánka nyní zasáhly i sousední konzervatoř Taneční centrum Praha (TCP). Ta obviňuje pátou městskou část z toho, že ji chce z areálu soudně vystěhovat. Radnice to odmítá. TCP před časem zahájilo revitalizaci areálu a další práce, jejichž celkové náklady jsou odhadovány na téměř 20 milionů. Poté, co městská část vypověděla gymnáziu Buďánka nájemní smlouvu se stala konzervatoř k 1. červenci 2008 jediným nájemcem budovy. Nyní se však obává o svou existenci. „Představili jsme záměr, který obsahoval rekonstrukci obou pavilonů zpět ke vzdělávacím účelům. Na naši aktivitu radnice nyní, přes platnou nájemní smlouvu, zareagovala šokujícím způsobem. Bude usilovat soudní cestou o vyklizení konzervatoře ze školního areálu," tvrdí manažer TCP Antonín Schneider. Žalobu iniciovala správní rada Osmiletého gymnázia Buďánka (OGB), která opuštění areálu odmítá. Podle tiskového mluvčího MČ Praha 5 Radovana Myslíka se tak jedná čistě o spor mezi gymnáziem a konzervatoří. „Městská část se ke sporu ze zákona připojila jako vedlejší účastník tak, abychom věděli, co se zde odehrává, a dostáli povinnostem, které nám zákon ukládá," podal vysvětlení. Konzervatoř má ovšem výhrady k tomu, že Praha 5 se k soudnímu řízení připojila na straně žalobce, tedy OGB. Její představitelé se proto domnívají, že radnice vystěhování TCP podporuje. To mluvčí Radovan Myslík popřel. Taneční centrum Praha již vyjádřilo svou nespokojenost v dopise adresovaném starostovi MČ Praha 5 Milanu Jančíkovi (ODS), příští týden pak hodlá v rámci kampaně Mayday Žvahov provést demonstrativní taneční vystoupení přímo před budovou radnice.

Jinonické informační pondělky

Pro informatiky se stalo již tradicí setkávat se v pondělí o druhé hodině odpolední v prostorách Ústavu informačních studií a knihovnictví v ul. U Kříže 8, Praha 5 v místnosti číslo 2015. Jinonické informační pondělky (dále též JIP), které zde probíhají, jsou určeny jednak studentům, ale také knihovníkům, informačním pracovníkům a všem dalším zájemcům o uvedenou problematiku. V pondělí 14. dubna 2008 se v rámci JIP zde konala přednáška výkonného ředitele Albertina icome Praha s. r. o. Ing. Vladimíra Karena. Přednáška nesla název Světový informační průmysl a informační trh z pohledu České republiky.

V rámci zimního semestru zde byly například předneseny další vybrané

příspěvky: Přístupnost a použitelnost webu; Google hacking pro knihovníky; Sběr a zpracování statistických dat.

Kultura

Jiří Barta dokončil natáčení animované pohádky Na půdě

Na zaprášené půdě v jednom z ateliérů Krátkého filmu na pražském Barrandově dokončil režisér Jiří Barta natáčení celovečerní animované pohádky. Pracoval na ní osmnáct měsíců. Pod názvem Na půdě aneb Kdo má dneska narozeniny? se tento dobrodružný příběh odložených hraček objeví v kinech v březnu příštího rok (2009). Tvůrce legendárních snímků Krysař, Zaniklý svět rukavic či Poslední lup se tímto projektem vrátil na českou filmovou scénu po dlouhých 18 letech. Producentem snímku je Miloslav Šmídmajer z Bia Illusion. Vedle loutek bude v příběhu z tajemné zaprášené půdy, která je domovem starých odložených hraček, hrát významnou roli bronzová busta i skutečná hlava Jiřího Lábuse, který jako vládce Říše zla zatouží po panence Pomněnce. Dobrodružné výpravy za její záchranou se zúčastní její kamarádi: rytíř Krasoň, medvídek Mucha, plastelínový skřítek Šubrt i technicky zdatná myška. Tvůrci filmu využili veteše a harampádí a většinu rekvizit důmyslně vytvořili ze starých a nepotřebných věcí. Například tank má tělo z motoru babety a kanón z výfuku. Lokomotivu tvoří zrezivělá kamínka, hrábě, vodovodní armatury, plechovky a stará baterka, zatímco vagony simulují staré kufry na podvozku. "Kreslenou animací vzniknou například záběry kouře či vody, které odborníci ze společnosti UPP vkopírují do filmu na počítači," uvedl Barta. Film, který kameramani Ivan Vít a Zdeněk Pospíšil snímali digitálně, by měl vedle dětí potěšit i dospělé publikum. Jeho rozpočet byl 30 milionů korun. Částkou 5,5 milionu korun ho podpořil fond kinematografie, grant získal i od slovenského ministerstva kultury. Jiří Barta je už sedm let profesorem Vysoké školy uměleckoprůmyslové v Praze, kde vede ateliér filmové a televizní grafiky. Před mnoha lety se zabýval klasickou loutkovou animací a tato pohádka je po delší době jeho největším projektem. Na scénáři pracoval Barta s Edgarem Dutkou.

Dny evropského dědictví nabídly k prohlídce 55 památek

"Pražanům se letos otevřelo 55 památek, z toho 23 není běžně přístupných a 8 z nich je přístupno vůbec poprvé," řekla Květa Vitvarová, tajemnice Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska, které akci pořádalo. Ke Dnům evropského dědictví se v Praze už tradičně připojují hlavně městské části. Majitelé památek se sami mohli rozhodnout, kdy se mezi 13. a 21. zářím 2008 jejich brány

otevřou. Většina z nich se rozhodla pro sobotu 13. září 2008. „Podmínkou účasti bylo nabídnout návštěvníkům něco navíc," vysvětlovala Vitvarová. V uvedený den se otevřely prostory jindy nepřístupné, uskutečnily se speciální doprovodné programy, některé památky nabízely slevu na vstupném nebo vstup zdarma. V Praze 5 byly pro veřejnost otevřeny následující památky: Kostel sv. Václava, Smíchov 20. 9.: 13.30-17.00; Kostelík sv. Michala, Smíchov 20. 9.: 9.30-11.00; Kostel sv. Gabriela, Smíchov 20. 9.: 9.00-17.00; Kostel sv. Vavřince, Smíchov 20. 9.: 10.00-12.00; Kostel sv. Jakuba a Filipa, Zlíchov 20. 9.: 13.00-17.00; Letohrádek Portheimka 20. 9.: 13.30-14.30; Malostranský hřbitov s kostelem 21. 9.: 9.00-16.30.

Dny evropského dědictví v Praze 5

V Portheimce triumfoval Štěpán Mareš

Kreslíř a karikaturista Štěpán Mareš triumfoval při srpnové (2008) výstavě otevřené v Portheimce v rámci Festivalu Za vodou. Kreslíř Štěpán Mareš je výjimečnou postavou české výtvarné scény a především reprezentantem nové vlny českého komiksu. V novinové kresbě a karikatuře je důstojným strážcem dlouholeté tradice politické karikatury, kterou u nás zakládali Mikoláš Aleš, Josef Lada, František Bidlo či Adolf Hoffmeister. Na jejich práce později navazovali Miroslav Haďák, Pavel Kantorek, Vladimír Jiránek, Vladimír Renčín nebo Kája Saudek. V karikatuře se Štěpán Mareš vypracoval k osobitému autorskému výrazu, vyznačujícímu se schopností v lapidární zkratce postihnout typické rysy představitelů naší politické scény. Nejčastějšími postavami jeho kreseb a komiksů jsou především politici jako například Václav Klaus, Jiří Paroubek, Mirek Topolánek, Miloš Zeman, Václav Havel a další. Jeho práce vnímáme především ve spojitosti s časopisem Reflex, kde vychází Marešův komiksový seriál Zelený Raoul. Pro zájem veřejnosti byla výstava prodloužena do poloviny září roku 2008.

Výstava Kráska a zvíře

Praha 5 spolu s občanským sdružením Aréna a ve spolupráci s Rádiem Ethno připravily výstavu v galerii Vila Portheimka. Výstavou Kráska a zvíře Portheimka významným způsobem obohatila náročnou a přitom návštěvnicky vstřícnou dramaturgii, která se v poslední době stává i poznávacím znamením zdejší výstavní prostory. V rámci výstavy bylo osloveno více

než třicet českých výtvarníků, aby ztvárnilo svůj umělecký pohled na slavné téma Kráska a zvíře. Mýtus vyjadřuje věčný rozpor mezi fyzickou a duševní krásou, pomíjivost vnějších atributů a důležitost vnitřní integrity člověka v nepředvídatelném toku času. Výtvarníci různých generací zastupujících téměř celé 20. století v českém umění (nejstarší vystavující umělkyně je Alena Koenigsmarková, narozená 1919, nejmladší pak Dana Pfefferová, narozená 1976) vytvořili své osobité imprese na téma Kráska a zvíře. Od rozmarných až po apokalyptické vize Jana Grimma (nar. 1943) či Antonína Stibůrka (nar. 1942), přes svérázný poetismus Vladislava Kasky (nar. 1945) až po křehká podobenství Jaroslava Šerých (nar. 1928) či Bohunky Waageové (nar. 1948). Jedním ze svých nejpůsobivějších děl se tu připomenul také nedávno zesnulý malíř a grafik Jan Souček (1941-2008), jehož soubornou výstavu hostila Portheimka v červenci tohoto roku. Výstava Kráska a zvíře je také mj. reprezentativní přehlídkou výtvarníků narozených ve 30. až 50. letech minulého století, dnešních padesátníků až sedmdesátníků, oné silné generace, jež tvořila svá klíčová díla na sklonku Pražského jara 1968 a v letech následujících. Generace, která má mnoho tváří i osobitých výtvarných rukopisů, přesto však má jedno společné: pracovala v době, která byla pro umělce nesnadná, vyžadovala často vyjadřování v alegoriích a dvojsmyslech, nutila autory skrývat svá osobní poselství do metafor, což ji tolik odlišovalo od doby polistopadové (1989), umožňující možná explicitnější - ale to není totéž, co hlubší - umělecké sebevyjádření. Výtvarníci, jejichž díla byly součástí expozice Kráska a zvíře: Blanka Adensamová, Lukáš Bradáček, Jiří Dlask, Vlasta Dlouhá, Jan Eckert, Ivan Exner, Jan Grimm, Václav Holub, Jindra Husáriková, Jiří Jirásek, Vladislav Kaska, Klára Klose, Alena Koenigsmarková, Aleš Krejča, Zdena Krejčová, Mikuláš Lubomírský, Josef Mžyk, Petra Oriešková, Dana Pfefferová, Milan Ressel, Eliška Rožátová, Waldemar Sokol, Jan Souček, Pavla Soukupová, Antonín Stibůrek, Ludwig Stocker, Irena Šafránková, Jaroslav Šerých, Mlada Šerých, Jaroslava Švarcová, Bohunka Waageová, Kamila Ženatá. Doba konání výstavy: od 14. října 2008 do 7. listopadu 2008.

Mládek napadl Karla Schwarzenberga

Zpěvák a bavič Ivan Mládek (66) se vrhl do natáčení komediálního seriálu Cyranův ostrov, který poběží od 11. ledna 2009 na televizi Barrandov a nebál se v něm zaútočit na aktuální politické dění. Podle exkluzivních informací ze zákulisí natáčení sitcomu, v něm totiž Mládek napadl ministra zahraničí Karla Schwarzenberga, v seriálu ho nazval „nenažraným rakouským uherákem“! „Bohužel k tomu se vám

nemůžu vyjádřit," mlžil PR manažer TV Barrandov Janis Sidovský, když jsme ho žádali o potvrzení této věty ze scénáře. Podle našeho zdroje je však tohle jen špička ledovce a v Televizi Barrandov zazní i ostřejší výroky. Seriál, ve kterém se sejdou protagonisté bývalé Čundrcountry show, se začal natáčet v sobotu 11. října 2008 v barrandovských ateliérech a líčí příběh chudé rodiny, která v restituci získá středověkou tvrz.

Za továrnami na Smíchov

Za moderním hotelem u rušné Kartouzské ulice v Praze 5 se krčí malý zámeček baronky Ringhofferové. Jen málokdo z těch, kteří projedou nebo projdou kolem, si uvědomí, že zámeček byl vlastně součástí dnes již zbourané Ringhofferovy továrny. Jedné z mnoha, které na Smíchově stály, nebo dosud ještě stojí. Za zajímavou architekturou totiž Pražané nemusí pouze do historického centra města, ale mohou se vydat právě i do Prahy 5. „Zámeček baronky Ringhofferové je první secesní stavbou v Praze, která byla součástí velkého areálu továrny. Pochází z roku 1899 a jejím architektem byl Osvald Polívka. Za pozornost stojí například krásné zrekonstruované kovové prvky budovy," řekl historik architektury Zdeněk Lukeš. Zámeček se podařilo zachránit při výstavbě sousedního obchodního centra. To si v sobě zachovalo ještě další industriální stopu „starého" Smíchova - průčelí bývalé továrny, které stojí vedle vchodu do nákupního centra na Plzeňské ulici. Další zajímavou průmyslovou stavbou je nedaleká Křižíkova továrna, která stojí na pozemku orámovaném ulicemi Radlická, Plzeňská a Kováků. Dnes nese název Palác Křižík. „Architektem byl známý Max Spielmann, který pracoval pro rodinu Petschkovu a podílel se na jejích vilách v Bubenči," uvedl Lukeš. Rodina Ringhofferů se podepsala také na historii dalších smíchovských staveb. Například pro vodojem a čerpací stanici Václavku dodávala továrna ocelovou střešní konstrukci. Čerpací stanici smíchovské vodárny, která stojí v ulici Na Václavce, postavil v letech 1903 až 1904 stavitel Jindřich Gabler. Další secesní industriální památkou, která se dodnes zachovala, je budova továrny na stávkové zboží P. B. Branda v Radlické ulici z roku 1912. Ta původně vyráběla tkané rukavice. „Již v roce 1920 ji Bohdan Bečka přestavěl na dílny Zemského spolku pro léčbu a výchovu mrzáků," píše se v knize Pražský industriál, v „průvodci" po průmyslových stavbách. V průběhu desetiletí se budově radikální změny vyhnuly a výrobnímu družstvu invalidů slouží dodnes. Méně známou, avšak zajímavou stavbou jsou garáže radlické mlékárny z roku 1905, odkud podnik od roku 1922 distribuoval mléko. Areál dnes využívá autoservis. Na rozdíl od

zlíchovského lihovaru, který v současné době chátrá, se naopak daří smíchovskému pivovaru. Ten byl založen v roce 1869. Z té doby se dodnes zachovalo jeho průčelí do Nádražní ulice. Řada továren však do současné doby nepřežila a část jich byla zbořena v souvislosti se stavbou silničního tunelu. „Dřív nebyly industriální stavby tak ceněny a byly považovány za bezcenné. Navíc na Smíchově se s bouráním začalo, proto třeba v Karlíně už byl přístup citlivější," vysvětlil historik architektury Zdeněk Lukeš.

Zdravotnictví a sociální péče

Strážníci na Praze 5 budou očkováni proti žloutence

Vzhledem k prudkému nárůstu počtu osob nakažených hepatitidou typu A na území hlavního města zaplatí MČ Praha 5 třiceti vybraným strážníkům očkování proti této zákeřné nemoci. Radní městské části tak vyjdou vstříc žádosti ředitele OŘ MP Praha 5 Zdeňka Hejny. „Jde nám především o bezpečnost obyvatel, ale také strážníků městské policie. Ti, ve spolupráci s naší městskou částí, kontrolují dětská hřiště, prostory před školami, v parcích a na dalších vytipovaných místech v Praze 5 a sbírají použité injekční stříkačky. I přes využívání všech dostupných ochranných prostředků jsou tito strážníci, sloužící zejména na lince 156 a okrskáři v oblasti kolem Anděla a Smíchovského nádraží, denně v přímém kontaktu se sociálně nepřizpůsobivými osobami," informoval starosta MČ Praha 5 Milan Jančík. Očkování se provádí očkovací látkou Avaxim ve dvou dávkách (druhá dávka po 6–18 měsících). Cena jedné dávky činí 1 100,- Kč, takže zaplatí radnice MČ Praha 5 celkem 66 000,- Kč. „Obavy před nákazou touto nemocí mohou v některých případech i komplikovat zákroky strážníků proti rizikovým osobám," řekl Milan Kudrys, předseda Bezpečnostního výboru Zastupitelstva MČ Praha 5. Ve snaze o zajištění maximální možné ochrany obyvatel před nebezpečným materiálem hodlá Praha 5 v rámci projektu FIXPOINT, cíleného na odbornou likvidaci injekčního materiálu, rozmístit po svém obvodu deset schránek na použité stříkačky a jehly, které budou pravidelně vyváženy a bezpečně likvidovány. Nárůst počtu osob nakažených hepatitidou typu A trvá již od začátku srpna, kdy hygienici zaznamenali stý případ a vyhlásili epidemii. Od té doby přibylo dalších padesát pacientů. Znamená to, že v průměru odhalí lékaři denně hepatitidu typu A u dvou Pražanů.

Z českých nemocnic hospodaří pražský Motol nejlépe

Z velkých nemocnic v České republice hospodaří nejlépe nemocnice v Praze 5 – Motole. Z menších nemocnic, jež vlastní stát, kraje, nebo města, si vede nejlépe

brněnské Centrum kardiovaskulární a transplantační chirurgie, u obchodních společností je na tom ekonomicky nejlépe nemocnice v Kadani. Uvedl to server iHNed.cz s odvoláním na žebříček nemocnic, který udělala firma Czech Credit Bureau ve spolupráci s neziskovou společností HealthCare. Čeští pacienti dostávají vůbec poprvé přehledný žebříček, který jim říká, jaká nemocnice dobře hospodaří se zdravotní daní, již od lidí povinně vybírají zdravotní pojišťovny. Finanční zdraví nemocnic může napovědět, jaká je kvalita péče.

Opatření v prevenci žloutenky

Radní MČ Praha 5 počátkem října roku 2008 odsouhlasili navýšení finančních prostředků pro mateřské a základní školy zřizovaných Prahou 5 o vícenáklady v souvislosti s výskytem žloutenkové epidemie na území Prahy. „Jedná se o důležitý krok související se zvýšením hygienických požadavků na naše školská zařízení, jde ale také o prevenci. Je důležité seznámit žáky s možnostmi přenosu této nákazy," řekl starosta MČ Praha 5 Milan Jančík. „Samozřejmě přijímáme další opatření orientované především na hygienu. S organizacemi, které zřizujeme, s řediteli škol i školek jsme v denně v kontaktu," dodává Lucie Vávrová, která má resort školství na starosti. Rada odsouhlasila navýšení neinvestičního příspěvku mateřským školám o 41 430 Kč a základním školám o 145 260 Kč. Jedná se především o následující opatření: zajistit v souladu s vyhláškou o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých vybavení sociálních zařízení nejlépe tekutým mýdlem s desinfekčními účinky, ručníky na jedno použití a dostatečným množstvím toaletního papíru. Vyčlenit jednotlivá WC konkrétním třídám, tím se omezí v případě výskytu onemocnění okruh žáků, kteří by se museli podrobit zdravotnímu dozoru.

Žloutenka si nevybírá. Ilustrační fotografie

Zvýšit frekvenci prováděné desinfekce všech sociálních zařízení ve školách. Tato opatření se týkají také sociálních zařízení při školních jídelnách. Seznámit žáky s možnostmi přenosu této nákazy, především s faktem, že tento typ onemocnění se přenáší zejména znečištěnýma rukama. Seznámit žáky s příznaky nemoci, provádět sledování dětí, při změně zdravotního stavu dítěte urychleně vyhledat lékaře a podrobit ho vyšetření.

Veřejně prospěšná činnost

Praha 5 rozmístí boxy na použité stříkačky

Praha 5 ve spolupráci s občanským sdružením Progressive umístí celkem deset kontejnerů na použité injekční stříkačky a jehly na exponovaných lokalitách. Jedná se o pilotní projekt FIXPOINT v České republice, který je zaměřen na veřejně dostupnou odbornou likvidaci použitého injekčního materiálu. „Je bohužel málo míst, kde mohou drogově závislí, diabetici a jiní uživatelé injekčního materiálu použité stříkačky bez ohrožení ostatních obyvatel odložit. Věřím, že díky tomuto kroku se bude situace zlepšovat," řekl Milan Jančík, starosta městské části Praha 5. Praha 5 přispěje na projekt částkou 350 tisíc korun. Obsahem projektu je nejen instalování speciálních bezpečnostních kontejnerů uzpůsobených právě na odhoz infekčního materiálu, ale v ceně je zahrnuta také výroba kontejnerů, jejich obsluha a pojištění. Dále úklid kolem kontejnerů, pronájem ploch a samozřejmě odborná likvidace a odvoz infekčního materiálu. Počítá se i s výrobou informačních materiálů pro veřejnost. Podobné služby jsou rozšířené například v Německu, Austrálii či Velké Británii. „Realizací tohoto projektu si klademe za cíl v důsledku snížit riziko nakažení například žloutenkou či jinou nemocí jak residentů, tak strážníků, kterým ubude práce při sběru nebezpečných materiálů," řekla místostarostka Lucie Vávrová, která má oblast protidrogové politiky na starosti. Obsluha kontejnerů bude zajištěna pracovníky občanského sdružení PROGRESSIVE, nebezpečný odpad bude likvidovat specializovaná firma.

Týden neziskových organizací

Před zahájením druhého ročníku Týdne neziskových organizací v Praze 5 se zde konaly dvě tiskové konference. První konference proběhla 2. 10. 2008 v 11.00 hodin v Informačním centru OSN, nám. Kinských 6, Praha 5. Druhá konference se uskutečnila 6. 10. 2008 v 11.00 hodin přímo na pěší zóně Anděl před stanem, kde probíhal Týden neziskových organizací. Neziskové organizace sídlící nebo pracující na městské části Praha 5 na pěší zóně Anděl prezentovaly svou práci a vysvětlovaly návštěvníkům akce, jak se občané mohou pomoci neziskovým organizacím. Záštitu nad celou akcí převzali radní hl. m. Prahy pan Jiří Janeček a starosta městské části Praha 5 JUDr. Milan Jančík, MBA.

Radnice Prahy 5 považuje postup Věcí veřejných za nekorektní

Strana Věci veřejné uveřejnila ve čtvrtek 25. září 2008 na svém webu zprávu s názvem „Tisíce občanů protestují proti betonové Praze 5", ve které záměrně uvádí nepravdivé

a zkreslené informace a dokonce i zcela evidentní lži. Iniciativa zneužívá zmíněných informací k propagandistickým účelům a zároveň hrubě napadá konkrétní osoby kritizující tento přístup. Po vyčerpání všech ostatních možností MČ Praha 5 zvažuje proti Věcem veřejným právní kroky. Je nejspíše zbytečné vystupovat proti tendenčnímu a prvoplánovému nactiutrhání, nicméně je povinností zdejší radnice uvést na pravou míru alespoň ty nejhorší nepravdy z redakce Věcí veřejných. V úvodní části jmenované zprávy autor, samozřejmě anonymní, uvedl, že rada MČ Praha 5 jednomyslně schválila dne 13. 5. 2008 postoupení námětů na nový územní plán a bez projednání s veřejností ho zaslala pražskému magistrátu. Je na pováženou, kolik záměrných lží se objevilo už v tomto prvním odstavci. Příslušný zápis ze zasedání rady jasně dokazuje, že postoupení námětů jednohlasně schváleno nebylo. Stejně tak informace o vyloučení veřejnosti z procesu je zcela nesmyslná, prezentace proběhla před postoupením návrhu a veřejnost byla vyzvána k připomínkování.

V tiskové zprávě se uvádělo, že mezi návrhy jsou projekty na zastavění některých lokalit, například Vidoule, Dívčích hradů, či Kavalírky s dovětkem, že starosta MČ Praha 5 pan Milan Jančík na toto téma obdržel řadu otevřených dopisů. Jmenovaný přitom přímo na setkání s veřejností prohlásil, že konkrétně návrh na urbanizaci parku Kavalírka rozhodně nepodpoří. Postup strany Věci veřejné se dá vysvětlit, i když rozhodně ne obhájit touhou po laciných politických bodech i za cenu paušalizování, překrucování informací a očerňování politických oponentů. Jen tak lze interpretovat otištěnou informaci, že na zářijovém jednání Zastupitelstva MČ Praha 5 starosta Jančík situaci „bagatelizoval“ a že senátor Miroslav Škaloud se údajně vyjádřil, že obsah námětů příliš nezná. Přitom televizní záznam jednání jasně ukazuje, že starosta Jančík situaci jen opakovaně vysvětloval, zatímco senátor Škaloud na přímou otázku odpověděl, že konkrétní návrh nezná dopodrobna. Upravením několika vět, navíc vytržených z kontextu se autorovi podařilo stvořit ukázkovou dezinformaci. Autor se v závěru zprávy pohoršuje, že MČ Praha 5 nezveřejňuje na svém webu náměty. Nepochybuji, že dotyčný ví, že toto není legislativně možné, platné předpisy dovolují pouze zveřejnění dokumentů určených ke schválení. To mu však nebrání v tom, aby se uvedením další z řady lží nesnažil očernit pracovníky MČ Praha 5.

Opravy Palaty skončily

Počátkem října 2008 z ulice Na Hřebenkách na Smíchově zmizeli dělníci, kteří tu rekonstruovali dům pro zrakově postižené Palata. Po šestnácti letech tady byla totiž

dokončena kompletní oprava, která v několika etapách probíhala od roku 1992. „Byl dostavěn nový pavilon, který umožní zvýšit kapacitu ze sto třiceti šesti lůžek na sto čtyřicet tři. Vytvořily se tak provozní podmínky pro lepší poskytování sociálních služeb. Umožnily nám individuálnější přístup ke klientům," uvedl ředitel domu pro zrakově postižené Jiří Procházka. Výstavbu nového pavilonu zaplatilo hlavní město, které domov pro zrakově postižené provozuje. „Přístavba vyšla celkem na 83 milionů korun," upřesnil radní pro sociální oblast Jiří Janeček. Ve všech nových prostorách domova se objevily orientační prvky, podle kterých se nevidomí po budově pohybují, a vznikly tu tři výtahy a další čtyři bezbariérové vstupy do budovy. V suterénu Palaty pak přibyl zbrusu nový rehabilitační komplex s tělocvičnou. „V rehabilitačních prostorách jsme začali navíc ještě poskytovat klientům vodoléčbu a elektroléčbu, které jsou pro ně důležité například ve chvíli, kdy se učí soběstačnosti," vysvětlil ředitel Palaty Jiří Procházka. V budově vznikla také místnost, ve které se mohou odehrávat nejrůznější společenské a kulturní akce, které Palata pro klienty pořádá, a v přízemí byla také zařízena místnost, ve které může domov nabízet sociální služby lidem s kombinovanými vadami, například zraku a těžké demence. Rozsáhlá rekonstrukce se týkala rovněž jídelny, která je v prvním a druhém podlaží. „Tím se významně rozšířila nabídka podávaných jídel," uvedl radní pro zdravotnictví Milan Pešák. V zahradě jsou nové chodníky. V průběhu výstavby nového pavilonu dělníci také opravili chodníky a cesty v zahradě a kolem budovy vznikla nová zpevněná cesta, po které se pohodlně ke vchodům dostanou i lidé na vozíku. Ústav Palata byl otevřen již v roce 1893, kdy do něho nastoupilo 42 lidí.

Oslava Mezinárodního dne seniorů na Praze 5

Praha 5 v rámci Mezinárodního dne seniorů připravila již po několikáté velké setkání pro starší občany s bohatým kulturním programem pod názvem Podzimní den seniorů 2008. Společenská akce se konala 1. 10. 2008 od 16.00 hodin v Národním domě na Smíchově. Rozmanitým programem plným písniček, zábavy a pohody seniory provedl moderátor Jiří Richter, spolu se známými tvářemi českého filmu a divadla. Hosté se mohli těšit na Pavlínu Filipovskou, Lubomíra Lipského nebo na režiséra Jiřího Trošku. Pro účastníky bylo připraveno i pohoštění a degustace rozličných lihovin od firmy Rudolf Jelínek. Každý účastník zároveň obdržel malou pozornost ve formě dárkové tašky, pro dámy byly připraveny květiny. Vstup na akci byl zdarma. Minulé roky byl ve znamení zlomového rozvoje v otázkách, které mají vliv na životy starých lidí. Druhé

světové shromáždění v roce 2002 pro otázky stárnutí v Madridu přijalo Mezinárodní akční plán, který vyzvalo mezinárodní komunitu k uznání přímé vazby mezi starými lidmi a rozvojem a popírá konvenční vnímání stárnutí naší společností.

Stan pro neziskovky na Andělu. Ilustrační fotografie

Dokument vydání OSN k Mezinárodnímu dni seniorů jasně vyjádřil, že stárnutí není problém ale dosažení cíle, že to není pouze a jenom otázka sociálních jistot a blahobytu, ale otázka celkového rozvoje a ekonomické politiky. A vůbec poprvé vlády souhlasily s potřebou integrace otázek stárnutí do rámce sociálního a ekonomického rozvoje a s lidskými právy. Populace starých lidí pro rok 2060 se již narodila a bude tvořit bezprecedentní část celosvětové populace. Přijatý Madridský plán obsahuje široké spektrum sociálních, politických a ekonomických doporučení jako výzvu pro výrazné zlepšení situace starých lidí. U příležitosti Mezinárodního dne seniorů máme možnost se rozhodnout ke společné práci, která povede k zahájení nové éry pro stárnutí v 21. století.

Sport a zábava

Sedmý Kotáskův triumf

Již sedmé vítězství v Českém klusáckém derby - třetí v řadě za sebou - si v sobotu 6. 9. 2008 ve Velké Chuchli připsal na své konto trenér a jezdec v jedné osobě Jaromír Kotásek. Tentokrát byl v sedle hnědáka Walkie Talkie ze stáje Jokr, s nímž o jednu délku porazili favorizovaného Wine And Blues, vedeného Zdeňkem Škobisem. V desetičlenném startovním poli Chance klusáckého derby (chovatelská zkouška, čtyřletí, 2 180 m, autostart, 400 tisíc Kč) byl jednoznačným favoritem Wine And Blues, a to i přes zdravotní problémy, které jej znenadání postihly v týdnu před derby. Šance jeho největšího rivala Walkie Talkie (oba mají nizozemský původ) tím pochopitelně vzrostly a nakonec se to projevilo i v závěru dostihu, kdy celou dobu vedoucího favorita Kotáskův svěřenec po dramatické přetlačované o délku jistě porazil v kilometrovém čase 1:18,3. Třetí o čtyři délky zpět dokončila závod Pettite Privée (Řehoř) před Mr Aletem (Klaubenschalk), oba koně

jsou narozeni v ČR. Pro páté peníze si doklusal německý rodák Coway (Goiš). Vítězem Středoevropské ceny se stal překvapivě I Can Fly Diamant (am. Svoboda), který vyhrál obě rozjížďky heatu na 1 670 m o 150 tisíc Kč, přičemž v první z nich dokonce vyběhl letošní nejrychlejší km čas 1:13,5 a zůstal tak jen o jednu desetinu za absolutním českým rekordem. Podzimní cenu tříletých ovládla favoritka Jenny Mc Murtie (Kalčík).

David Černý tvrdil, že továrna byla v hrozném stavu

Byla to právě pátá městská část, kde se známý výtvarník David Černý dostal do povědomí širší veřejnosti. Přesně 28. dubna 1991 totiž přebarvil na růžovo sovětský tank číslo 23, který stál na podstavci na dnešním náměstí Kinských. A je to zase Praha 5, kde se nakonec, ač rodák z Prahy 6 - Dejvic, zabydlel. Na Smíchově společně s hudebníkem Davidem Kollerem otevřeli v bývalé továrně nedaleko zlíchovského lihovaru multikulturní prostor Meet Factory. „Magistrát mi budovu nabídl, když mi nevyšla Meet Factory v Holešovicích. Osm let ten barák nikdo nechtěl. Budova byla hrozně zřízená a uvnitř bydleli bezdomovci," vyprávěl výtvarník. Do širšího povědomí vstoupil řadou uměleckých akcí: například zavěsila do pasáže Lucerna sv. Václava na zdechlém obráceném koni, na roh Husovy ulice pověsil figuru držící se trámu nebo nechal „rozpochodovat" ulicemi Prahy trabant na obřích nohách. Přestože se Smíchov hodně změnil, zůstalo podle Davida Černého z některých jeho charakteristik zachováno docela dost. „Ještě před patnácti lety byl Anděl místo, kterému bylo lepší se vyhnout. Proto je s podivem, že i po přestavbě tam galerka pořád zůstala," říká David Černý. Nevadilo by mu tak prý, kdyby z Anděla zmizela „podivná" kasina a bary.

Praha 5 z ptačí perspektivy

Městská část Praha 5 uspořádala o víkendu 18. a 19. října 2008 ojedinělou fotografickou akci nazvanou Vyfoťte si Prahu 5. Celá akce proběhla v rámci pořizování profesionálních fotografií a natáčení Prahy 5. Zájemci měli možnost prohlédnout si a vyfotografovat si z výšky celou Prahu 5 a Prahu 13 a to z tří vrtulníků Robinson firmy HeliCzech, pilotovaných bývalými elitními piloty AČR. „Projekt se setkal s velkým zájmem. Mnoho občanů se obrátilo na organizátory s tím, že to pro ně byl neuvěřitelný a neopakovatelný zážitek vidět z výšky své bydliště a jeho okolí. Dokonce jsme museli létání prodloužit a přidávat letové hodiny. „Praha 5 vnímala potřebu potvrdit realitu zelené městské části. Projekt se stal neoddiskutovatelným ve své základní podstatě, Praha 5 je a bude místem, kde zeleň nikdy nezanikne. Naším cílem bylo, aby v rámci současné zahájené výstavby v našem regionu zeleň přibývala,"

prohlásil starosta MČ Praha 5 Milan Jančík. Možnosti vyfotit si Prahu z vrtulníku využilo zhruba 800 občanů, kteří se zároveň účastnili fotografické soutěže o nejhezčí letecký snímek Prahy 5. Díky vynikajícím pilotům a prodloužení původního programu se dostalo na všechny zájemce. Vítěze fotografické soutěže čeká let vrtulníkem do Karlštejna. První turnus fotografických letů proběhl na poli u konečné stanici tramvají na Barrandově, nedělní (19. 10. 2008) akce se přesunula do parku naproti hotelu Golf v Motole. Pro děti a mladistvé, kteří se fotografování nemohli z bezpečnostních důvodů zúčastnit, připravila Praha 5 sportovní vyžití jako jízdu na čtyřkolkách, lukařskou a airsoftovou střelnici, běh na gumovém laně nebo třeba skákací hrad.

Městská zeleň a ekologie

Šrotozemšťan vyroste na Andělu

Televize, počítače, varné konvice nebo třeba pračky či ledničky byly součástí nového Šrotozemšťana. Socha obřího tvora z vysloužilé elektroniky byla od 8. 9. 2008 instalována na pěší zóně u stanice metra Anděl. Vytvořil ji Ondřej Sklenář, který se postaral už o výslednou podobu prvního ročníku akce Nakrmte Šrotozemšťana před dvěma lety. Lidé mohli své nepotřebné elektrospotřebiče na místo nosit do pátku 12. 9. 2008. Slavnostní odhalení sochy se uskutečnilo ve čtvrtek 11. 9. 2008 v 18.00 hodin.

Šrotožrout na pěší zóně Anděl

Dělníci vyčistí potoky i nádrže

Radní hl. m. Prahy uvolnili 42 milionů korun na nezbytně nutné opravy pražský toků. Některé mají bránit povodním. Od sliveneckého rybníka zmizí betonové zdi, vyvezeno bude odtud bahno, které leží na dně, a budou vysázeny nové stromy. Rybník ve Slivenci je totiž jednou z vodních nádrží a potoků, které se chystá hlavní město opravit. Podle dokumentu, který schválili městští radní
(17. 8. 2008), by celkem mělo jít o jedenadvacet oprav, které vyjdou přibližně na 42 miliony korun. Najatí dělníci u jednotlivých vodních nádrží a potoků nejen vyberou

bahno ze dna, ale také vyčistí koryta, zpevní břehy nebo opraví hráze rybníků. Namísto v potrubí by opět po povrchu měl téct potok Cibulka, který ústí do Motolského potoka. „Jedná se o otevření zatrubněného toku v prostorách suchého poldru Kotlářka s meandrujícím korytem a několika tůněmi," píše se v dokumentu, který schválili městští radní. Na Botiči nad hostivařskou přehradou magistrát plánuje vybudovat takzvanou limnigrafickou stanici, která měří výšku vody. Rekonstrukce a opravy potoků nemusí toky a jejich okolí „pouze" zkrášlovat, ale mohou sloužit také v rámci protipovodňové ochrany města. Protipovodňová opatření mají vzniknout na Botiči u Kozinova náměstí. „Součástí opatření jsou terénní úpravy, úprava dna vodního toku, vegetační úpravy a odstranění lávek pro pěší," píše se v dokumentu. Vliv na rozvodnění potoka má například také to, kolik je na jeho toku zatáček, takzvaných meandrů. „Pokud potok neteče pouze rovně, zpomalí se průtok nahromaděné vody a k vylití z břehů dojde buď později, nebo vůbec," popsal Dan Frantík z magistrátního odboru ochrany prostředí. Jednou z největších slabin pražských potoků jsou právě jejich narovnaná koryta. K vybetonování a srovnávání docházelo zejména v 70. a 80. letech minulého století.

Bezpečnost občanů

Soud v pátek otevře případ vraždy Ireny Neffové

Městský soud v Praze začal v pátek 12. 9. 2008 projednávat kauzu Roberta Neffa Nováka, kterého žalobci viní z vraždy jeho manželky Ireny Neffové. K zabití své ženy, dcery známého publicisty a spisovatele vědeckofantastických románů Ondřeje Neffa, se osmatřicetiletý muž přiznal. Hrozí mu až 15 let vězení. Za hlavního podezřelého byl Neff Novák považován od počátku. Když ho policisté v půlce března zatkli, přiznal se během několikahodinového výslechu, že svoji ženu uškrtil šňůrou od videopřehrávače. Údajně ji zabil 23. 2. 2008 ve společném bytě po manželské hádce. Po činu muž osmadvacetiletou Neffovou podle obvinění převezl v osobním autě do lesa poblíž Rudné ve Středočeském kraji. Tam ji zakopal a její osobní věci hodil v igelitové tašce do Vltavy nedaleko Radotína. Pátrání po Neffové vyhlásila policie v pondělí 25. 2. 2008, den poté, co podle svého manžela zmizela. "Údajně měla odejít někdy kolem 9.30 na cvičení do fitcentra, tam ji ale neviděli. Nikdo ji dokonce neviděl z domu odejít," uvedl tehdy její otec. Spisovatel pak podal trestní oznámení na neznámého pachatele pro podezření z omezování osobní svobody. Neff Novák po celou dobu vyšetřování na internetových

stránkách žádal, aby mu lidé poskytli o manželce jakékoliv informace. Vylepoval také plakáty v Praze na Smíchově. Policie muže vyslýchala v souvislosti se zmizením Neffové několikrát. Podle médií se Neff Novák seznámil s manželkou, když pracoval v marketingovém oddělení časopisu Elle. Naposledy se živil v reklamní agentuře jako textař. Muž byl kvůli možnosti útěku poslán v polovině března do vazby.

Na Barrandovském mostě po srážce aut přistál vrtulník

Dva vážně zraněné si vyžádala nehoda čtyř osobních aut, která se stala dne 1. 10. 2008 krátce před půl druhou hodinou na sjezdu z pražského Barrandovského mostu do Modřan. Jednoho ze zraněných převezl v kritickém stavu vrtulník. Informoval o tom mluvčí pražské policie Tomáš Hulan. Podle mluvčí pražské záchranné služby utrpěl muž vícečetná závažná poranění, vrtulník jej transportoval do Vinohradské nemocnice. „Druhého, zhruba šedesátiletého muže převezla záchranná služba do nemocnice, utrpěl úraz hlavy, otřes mozku a cévní mozkovou příhodu. Jeho stav je vážný," sdělila mluvčí Jiřina Ernestová. U havárie kromě letecké pomoci zasahovala také tři vozidla rychlé záchranné služby a posádka s lékařem. „Jedno z vozidel bylo hodně zdevastované, z něho museli hasiči vystříhat dva lidi," řekl dispečer pražských hasičů. Příčinu nehody policie vyšetřuje. Podle prvotních informací havárii způsobily zdravotní problémy řidiče terénního vozu. Kvůli přistání vrtulníku se na nějakou dobu musel zcela zastavit provoz na Barrandovském mostě.

Vyšetřování zpronevěry financí na smíchovské radnici

Jedna z úřednic smíchovské radnice čelí vážnému podezření. Údajně úřad připravila o více než čtvrt milionu korun. Veřejnost o tom informoval tiskový mluvčí MČ Praha 5 Radovan Myslík. „Zpronevěra finančních prostředků ve výši 263 000 korun byla odhalena na občanskoprávním odboru úřadu městské části Praha 5," uvedl Myslík. Zde také pracovala podezřelá úřednice. Měla na starosti ověřování pravosti podpisů a vydávání kolků. „Na pracovnici bylo podáno trestní oznámení a byl s ní s okamžitou platností ukončen pracovní poměr. Případem se zabývá policie," pokračoval Myslík. Vyšetřování rozsáhlé zpronevěry na smíchovské radnici potvrdil i mluvčí pražských policistů Tomáš Hulan. „Pachatel se dopustil trestného činu zpronevěry, a pokud se nám jej podaří prokázat, hrozí mu dva až tři roky odnětí svobody. Totožnost podezřelého zatím nemohu zveřejnit," řekl Hulan. Zmizení vskutku nezanedbatelné částky odhalila běžná kontrola. Radnice MČ Praha 5 z preventivních důvodů zpřísnila kontrolu všech úředníků, kteří nakládají s

finančními prostředky, aby zamezila opakování situace.

Osobnosti, výročí a zajímavosti

Otto Girgal patřil mezi významné pražské nakladatele

Český podnikatel Otto Girgal patřil mezi významné pražské nakladatele první poloviny 20. století. Narodil se 29. září 1886 v Majdaneku v Haliči (dnes součást Polska). Vystudoval gymnázium v Praze a po vyučení u firmy Hejda &Tuček a díky spolupráci s velkými českými a německými firmami získal roku 1914 nakladatelskou a knihkupeckou koncesi. S podnikáním začal roku 1918. Produkce nebyla zpočátku velká a program byl nevyhraněný. Teprve spolupráce s F. X. Šaldou firmu výrazněji proslavila. Girgal vydával v letech 1928 až 1937 časopis Šaldův Zápisník a sblížil se s řadou významných českých spisovatelů. Podnik měl v Praze vlastní knihkupectví a zanedlouho k němu přibyl i samostatný závod s hudebninami. Produkce nebyla velká a program byl zpočátku nevyhraněný. Vedle technicky zaměřené Knihovny pro vynálezce zde vycházely především překlady Alfreda de Musseta, Jacka Londona a Marcela Prévosta. Z českých autorů to byly například romány Ivana Olbrachta či Stanislava Kostky Neumanna. Významným pro další vývoj podniku se stal rok 1927, kdy Girgal nabídl služby F. X. Šaldovi. Ten právě v té době uvažoval o vydávání vlastního časopisu, nabídku tedy po krátkém váhání přijal. Měl pouze podmínku, že mu nikdo nebude do práce zasahovat. Roku 1928 tedy vyšlo první číslo Šaldova zápisníku, který uznávaný kritik naplňoval až do své smrti v roce 1937 výhradně vlastní tvorbou - poezií, prózou, překlady a především kritickými recenzemi. Objevily se zde ale také eseje o Dantovi, Shakespearovi, Rimbaudovi, Sovovi nebo impresionistické prozaičce Růženě Svobodové. Girgal postupně vydal i několik Šaldových přednášek a sborník k jeho pětašedesátinám. Navíc se sblížil se spisovateli, kteří si vážili Šaldovy práce. Byli to například František Halas, Josef Hora, Egon Hostovský, Helena Malířová či Jaroslav Seifert. Scházel se s nimi každý pátek ve vinárně U Šupů ve Spálené ulici a roku 1930 pro ně vytiskl jako bibliofilii i jednu kapitolu z Olbrachtova románu Zamřížované zrcadlo. Velkou láskou Otto Girgala bylo divadlo. Roku 1929 začal proto ve spolupráci s Jaroslavem Seifertem vydávat „měsíčník pro divadelní poezii“ s názvem Nová scéna. Nakonec vzniklo pouze šest čísel, podíleli se na nich ale Vítězslav Nezval, Jiří Frejka, E. F. Burian, Karel Teige, Jindřich Honzl či Vladislav Vančura. Girgal aktivně podporoval i snahu vybudovat v Praze druhé Národní divadlo. S touto myšlenkou přišel již ve dvacátých letech minulého

století redaktor Práva lidu Jaroslav Jelínek, k němuž se postupně přidala řada umělců. Začali vybírat peníze, brzy ale zjistili, že na stavbu druhé „zlaté kapličky“ nikdy mít nebudou. Vzdali se proto velkolepých plánů a ušetřené peníze věnovali raději na vydání několika publikací o dějinách Národního divadla. Otto Girgal tento projekt zaštítil a později vydal i knihu Jana Bartoše s názvem Prozatímní divadlo a jeho činohra. Celkově ale jeho ambice na výraznější podporu českého divadelnictví zůstaly nenaplněny. Nakladatelství Otto Girgala fungovalo i v průběhu druhé světové války. Po roce 1945 vydalo ještě sborník Otázky divadla a filmu, který redigoval Jindřich Honzl. Za redakce Karla Teigeho pak vycházela díla věnovaná výtvarnému umění a v edici Orloj byly vydány teoretické články Bohumila Kubišty: Předpoklady slohu, Romantické umění Charlese Baudelaira, Dějiny surrealismu Marcela Nadeaua a Prokletí básníci Paula Verlaina. Konec nastal teprve roku 1950. Otto Girgal musel zanechat podnikání a stáhl se do ústraní. Zemřel o osm let později a pohřben byl na pražském hřbitově na Malvazinkách vedle Jakuba Arbese, Jiřího Karáska ze Lvovic či Ondřeje Sekory. Časopis Šaldův Zápisník, vydávaný v letech 1928 až 1937, však odolal zubu času a dočkal se i několika knižních výborů. Jsou jimi například Kritické glosy k nové poezii české, Medailony časové i nadčasové, Studie literárně historické a kritické či Syntetism v novém umění. Girval své smíchovské nakladatelství vedl až do roku 1950. Zemřel 15. března 1958. Girgalovo nakladatelství sídlilo na Smíchově v domě U Zlatého anděla na rohu Plzeňské a Švarcenberkovy (dnes Nádražní) ulice. Původně zde býval pivovar s hospodou a fasádu zdobila freska anděla od známého českého malíře Václava Brožíka. Dům U Zlatého anděla se těšil dobré pověsti ještě v polovině 20. století. Teprve později začal zájem o něj upadat a zkázu dokonala stavba metra B v osmdesátých letech. Budova byla zbořena a na jejím místě vyrostl vestibul stanice Moskevská (dnes Anděl). V letech 1999 až 2001 ho pak doplnilo ještě obchodně administrativní centrum Zlatý anděl od francouzského architekta Jeana Nouvela.

Ze vzpomínek výtvarnice Jiřiny Wilmy Palkové na povodně v roce 2002…

Bylo to v roce 2002. Za velké pražské povodně. Karlín zatopen, stejně tak kus Malé Strany, Holešovice, Troja i se zoologickou zahradou. Voda se řítila ke Smíchovu. Tam, kousek od smíchovského Národního domu, přímo na nábřeží, se o své obrazy a sbírku medvídků, o památky na rodiče i vlastně domov – atelier, strachovala Jiřina Wilma Palková, kreslířka i kolážistka, ilustrátorka i fotografka. Měla proč. Byt po rodičích je z ulice pod úrovní dlažby,

okna jsou jakousi špehýrkou na dění před domem, z blokového prostoru je naopak vlastně prvním patrem. Kdysi tu totiž navážka změnila výši smíchovského břehu. Nábřeží i s novými domy, které zde postupně vznikaly, mohlo tak konečně konkurovat tomu protějšímu, novoměstskému. Bude-li však zaplaveno, jako to hrozilo Starému Městu, pak její byt zmizí celý pod vodou. Každou chvíli vybíhala ven a dívala se na stoupající Vltavu připravena utéci. Ale kam vlastně by utekla? Velikonoce, svátek dětí, už dávno nikoli jakési zmrtvýchvstání, jež pro malé kluky, ale i holky je něco, co jim zas tak moc neříká. Ale koledy, malovaná vajíčka, to jsou přece hry, které se s námi táhnou až do dospělosti a mnohdy i daleko za ni. Nevěříte? Zůstaňme u těch medvídků. Když jsem ji jednou přišel navštívit, sedli jsme si na chvíli v kuchyni. Než uvařila kávu, díval jsem se kolem. Byly tu desítky medvídků. Každý měl svoji historii, pardon, životopis. Mají prý, a já tomu plně věřím, duši. Jen neumí mluvit. A skutečně. Na jejích obrázcích jsou její méďové a každý nám něco sděluje. Jeden hraje na kytaru a při tom si, alespoň podle otevřených úst, i zpívá, druhý zas vylézá z ledničky (pozor, je to lední medvěd a nemá právě náladu na hru), třetí si nese hrnec s medovinou a s vypláznutým jazykem se těší, až si někde ve skrytu dá „bene“, čtvrtý. Vraťme se ale k oné povodni. Tehdy se Jiřina Palková rozmýšlela, zda před velkou vodou uteče, zda se někde skryje a všechno přečká. Když však přišla domů a podívala se po pokoji, rozhodla se jinak: „Láska k medvídkům byla silnější než pud sebezáchovy. Řekla jsem jim, že s nimi zůstanu, že je v době ohrožení neopustím. Voda se nakonec zastavila dva metry před domem. A tak jsme se mohli radovat, že jsme všichni pohromadě a máme suché nožičky,“ vzpomínala na ničivou vodu roku 2002 výtvarnice Jiřina Wilma Palkova.

Soud potvrdil, že dědici kolodějského zámku patří i další objekty

Radnice pražské místní části Koloděje musí vrátit Vítězslavu Kumperovi zámeckou jízdárnu a pozemky v blízkosti zdejšího barokního zámku. Pražský městský soud totiž potvrdil únorový verdikt Obvodního soudu v Praze 9, který restituentovi nemovitosti přiřkl.

Brána kolodějského zámku

Minulý týden odvolací senát Kumperovi definitivně přiřkl také samotnou budovu zámku, o niž vedl spor s vládou. Podle soudů byly při

zabavování zámku a okolních nemovitostí zneužity dekrety tehdejšího prezidenta republiky Edvarda Beneše. Stát zabavil zámek a další budovy v roce 1948 Antonínu Kumperovi. Vítězslav Kumpera, jeho vnuk, po roce 1989 přesvědčil úřady, že poválečné vyvlastnění bylo protiprávní. Právníci státu ale předběžnou žalobou dosáhli loni v březnu „zmrazení" vydaného majetku. Původně byl zámek v majetku rodu Lichtenštejnů od 18. století do roku 1919, kdy ho zkonfiskoval československý stát. Za první republiky sloužil jako letní sídlo prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka. V roce 1937 ho koupil inženýr Antonín Kumpera, ředitel továrny Walter. V roce 1947 objekt převzalo ministerstvo vnitra a zřídilo tu školu Sboru národní bezpečnosti, o rok později stát zámek oficiálně zabavil. V 50. letech si v podzemních prostorách zřídila StB vězení. Od roku 1955 zámek využívá vláda ke slavnostním účelům a důležitým jednáním. Antonín Kumpera opustil Československo a až do své smrti žil v Brazílii. Jeho vnuk Vítězslav se v současné době soudí také o budovy v Praze 5 na Smíchově, údajně už získal některé nemovitosti v centru hlavního města.

František Xaver Hodáč

(* 21. 8. 1883 Brno - + 10. 3. 1943 Zlín)

Právník, národohospodář, novinář a politik; profesor české techniky v Praze. V mládí se věnoval básnické tvorbě a kulturní publicistice, literární a divadelní kritice, posléze však zakotvil na líše ekonomické teorie a praxe. V meziválečném období patřil k nejvýznamnějším představitelům československého hospodářského života a sedmnáct let řídil Ústřední svaz československých průmyslníků. Zároveň se exponoval v politické oblasti, reprezentoval průmyslnické křídlo Československé národní demokracie a v polovině třicátých let se stal mluvčím české nacionální pravice, iniciátorem, spoluzakladatelem a jedním z vůdců Národního sjednocení. Zeť historika profesora Jaroslava Golla; otec herečky Nataši Gollové.

Život a dílo

Narodil se jako syn předního brněnského advokáta Františka Hodáče (1845–1930), jenž se roku 1910 stal jako první Čech předsedou zdejší advokátní komory a významně podporoval český živel ve městě. V mládí projevoval literární nadání, psal básně (souborně vydány ve sbírce *Nálada*, 1922), divadelní a literární kritiky. Roku 1902 začal studovat dějiny umění na filosofické fakultě české univerzity v Praze, ale po roce přešel na právnickou fakultu, kterou absolvoval roku 1907, a v letech 1907–08 pokračoval ve studiu národního hospodářství na vídeňské univerzitě. Patřil k aktivistům českého studentského hnutí a v letech 1905–06 byl předsedou Svazu československého

studentstva. Současně se angažoval v moravské lidové, posléze lidovo-pokrokové straně a v letech 1903–11 byl členem jejího výkonného výboru. V červenci 1909 se oženil s Adelou (Adou) Gollovou, dcerou známého historika Jaroslava Golla; z manželství se roku 1910 narodil syn Ivan a 1912 dcera Natalie (Nataša).

Ve své další kariéře spojil akademickou národohospodářskou dráhu s organizačními aktivitami na poli průmyslnických svazů. Roku 1911 se stal zároveň docentem hospodářské politiky, finanční vědy a statistiky na české technice v Brně a tajemníkem Jednoty průmyslníků pro Moravu a Slezsko. Vedle četných časopiseckých článků publikoval několik samostatných (knižních) prací, vztahujících se zejména k problematice zemských financí v Předlitavsku a výstavby a financování železnic (*Jednání o nápravě zemských financí*, 1909; *Finanční účast království a zemí při zřizování vedlejších železnic předlitavských*, 1911; *Zemská hospodářství království a zemí na říšské radě zastoupených*, 1912), a v roce 1914 začal vydávat *Průmyslový věstník*. Za první světové války sloužil jako rakousko-uherský důstojník ve válečné ústředně obuvi ve Vídni, kde mimo jiné umožnil získat armádní zakázky pro firmu Baťa.

Již před válkou byl pro svůj rozhled i své organizační schopnosti pověřen přípravou jednotné organizace českých průmyslníků v českých zemích. Spolu s vrchním ředitelem Živnostenské banky dr. Jaroslavem Preissem se v červnu 1918 nejvíce zasloužil o vznik Ústředního svazu českých průmyslníků, který se po převratu přetvořil na Ústřední svaz československých průmyslníků. V letech 1918–33 působil jako generální tajemník, 1928–33 místopředseda a 1933–35 úřadující místopředseda tohoto svazu; stal se jeho hybným duchem, hlavním tvůrcem a nositelem jeho politiky a jedním z nejbližších spolupracovníků Jaroslava Preisse. Ve svém postavení výrazně ovlivňoval průmyslovou, obchodní a finanční politiku státu; v letech 1919–26 byl členem bankovního výboru ministerstva financí a v letech 1926–29 členem bankovní rady Národní banky československé. Zastupoval československé podnikatele na mezinárodních konferencích práce; v letech 1919–31 byl členem správní rady Mezinárodního úřadu práce v Ženevě a od 1927 členem rady Mezinárodní obchodní komory za ČSR. Současně pokračoval ve své vědecké a pedagogické činnosti na Českém vysokém učení technickém v Praze, kde byl roku 1922 jmenován řádným profesorem národního hospodářství a statistiky. Nadále redigoval *Průmyslový věstník*, který se po převratu stal orgánem Svazu průmyslníků, a v roce 1926 převzal po profesoru Josefu Gruberovi redakci prestižní revue *Obzor národohospodářský*.

Od roku 1918 se politicky exponoval v Československé národní demokracii, za niž byl v letech 1929–35 poslancem Národního shromáždění. Ve dvacátých letech reprezentoval ve straně pragmatickou průmyslnicko-finančnickou frakci, střetávající se s radikálně nacionalistickým křídlem. Na přelomu dvacátých a třicátých let prosazoval odklon od důsledně nacionální a „protihradní" politiky národní demokracie a hájil aktivní účast strany ve vládě. Pod dojmem Hitlerova nástupu k moci v sousedním Německu a vzrůstajícího ohrožení Československa nacistickou agresí začal však usilovat o koncentraci celé české nacionální pravice a před volbami roku 1935 se stal hlavním iniciátorem vzniku nové strany, Národního sjednocení, v němž se spojila dosavadní Československá národní demokracie, Národní liga Jiřího Stříbrného a Národní fronta profesora Františka Mareše. Tomuto politickému subjektu zůstal věren i po jeho volebním neúspěchu: nejprve zde zastával funkci místopředsedy a v letech 1937–38, když po smrti Karla Kramáře nebyl z pietních důvodů zvolen nový předseda a stranu řídilo kolektivní vedení, funkci úřadujícího místopředsedy. 1937 založil další stranický deník *Národní noviny* (vedle *Národních listů*), do nějž hojně přispíval. V září 1938 podporoval stranickou linii důsledného odporu proti kapitulaci před henleinovským a nacistickým nátlakem a v kritických dnech od 21. do 30. září 1938 ji nekompromisně obhajoval při jednáních stran vládní koalice. Když pak v důsledku mnichovské katastrofy došlo k zásadní redukci československého politického stranictví, stal se jedním z místopředsedů Strany národní jednoty, kam vplynula převážná část členstva rozpuštěného Národního sjednocení.

Za druhé republiky se opět vrátil do hospodářské sféry. V prosinci 1938 byl jmenován předsedou Státní hospodářské rady při prezidiu ministerské rady (předsednictvu vlády) a tuto funkci potom zastával i po vzniku protektorátu až do ledna 1942. Na počátku německé okupace navázal kontakty s domácím odbojem, které udržoval až do své smrti. Aby unikl pozornosti gestapa, žil od roku 1939 většinou ve Zlíně, kde založil a řídil národohospodářské oddělení Studijního ústavu Baťových závodů, pracoval na rozsáhlém díle o Tomáši Baťovi a o dějinách českého průmyslu a podnikání. Zde také v březnu 1943 náhle zemřel.

Pražské stopy

První (a delší) část svého života prožil F. X. Hodáč v rodném Brně. Po sňatku s Adou Gollovou zde bydlel v Údolní ulici číslo 3. V říjnu 1916 se přestěhoval do Prahy, kde si pronajal byt na Smíchově, v domě čp. 455/3 na tehdejším Harrachově náměstí, nedaleko bytu svého

tchána. Smíchovu pak zůstal věren až do konce svého života: koncem března 1922 si Hodačova rodina vyměnila byt s Gollovými a nastěhovala se na Nábřeží Legií čp. 477/13, počátkem června 1930 se přestěhovala do domu čp. 713/17 na témže nábřeží.

Pražské působení profesora Hodáče je dále spjato se sídlem Ústředního svazu československých průmyslníků na Masarykově nábřeží číslo 4, s budovou české techniky na Karlově náměstí, se starou i novou centrálou Živnostenské banky na Příkopech, se sídlem Poslanecké sněmovny Národního shromáždění v Rudolfinu i s budovou Národních listů na rohu Václavského náměstí a Lűtzowovy (nynější Opletalovy) ulice a konečně s hotelem Šroubek na Václavském náměstí, v jehož Zrcadlovém salonku pravidelně zasedalo předsednictvo Československé národní demokracie a Národního sjednocení.

Zajímavosti

F. X. Hodáč představoval impulzivní osobnost širokých a rozmanitých zájmů. Pozoruhodně spojoval umělecké, vědecké a technokratické vlohy: měl literární nadání, psával pronikavé divadelní referáty, vynikl jako vysokoškolský pedagog i jako praktický organizátor průmyslu, prosadil se i v politice – nejprve v roli realistického pragmatika, posléze v úloze spektakulárního agitátora. Měl řadu přátel v kulturních kruzích. V mládí byl ctitelem populární divadelní herečky Anny Sedláčkové (1887–1967) a tvrdilo se, že byl otcem její dcery Marcelly, rovněž herečky. Z jeho nepříliš šťastného manželství s kultivovanou Adou Gollovou, malířkou, školenou Antonínem Slavíčkem, se narodila nezapomenutelná filmová hvězda Nataša Gollová.

Stylem svého života patřil Hodáč do kategorie, dnes označované slovem „workoholik“. Překypoval aktivitou a pracoval doslova „ve dne v noci“. Bylo o něm známo, že téměř nespí, a jeho osobní tajemníci trpěli nočními telefonáty z Prahy, Brna, Ženevy či Paříže, v nichž jim zadával úkoly nebo žádal o zprostředkování vzkazů. Často mu stačila hodina spánku v autě cestou z nějaké schůze či jednání, přičemž na něm následujícího dne nebyla znát nejmenší únava, ale naopak překypoval činorodostí. Tato životospráva se jistě podepsala na jeho zdraví a vedle dobové situace přispěla k jeho předčasnému skonu v necelých šedesáti letech. Na druhé straně lze říci, že zemřel včas: po květnu 1945 by ho určitě nic pěkného nečekalo a pravděpodobně by ho postihl podobný osud jako dr. Jaroslava Preisse.

Reflexe

Na rozdíl od své dcery Nataši Gollové se F. X. Hodáč příliš nezapsal do historického povědomí národa. V paměti starších generací je nadto jeho jméno – v důsledku mnohaleté

komunistické propagandy – spojováno s působením fašizujících politických sil v závěru první republiky. Pravda je ovšem složitější. Pomineme-li skutečnost, že Hodáčovu mnohaletou hospodářskou a politickou činnost nelze redukovat na jeho iniciativu kolem vzniku Národního sjednocení, musíme konstatovat, že idea silné, jednotné české nacionální strany měla národně obranný charakter a byla reakcí na vývoj v sousedním Německu i v poněmčeném českém pohraničí: nový politický subjekt se měl stát důrazným českým protějškem vůči henleinovcům. Spojení noblesní, intelektuální národní demokracie s kravalistickým populismem Národní ligy se posléze ukázalo jako omyl, ale v Hodáčově programovém spisku Deset úkolů Národního sjednocení, vydaném před volbami na jaře 1935, bychom jen těžko hledali fašistické nebo protidemokratické tendence:

„Povedeme zápas proti vládě stranického sobectví v kulturních a hospodářských věcech a veřejné správě, proti vnikání stranických vlivů do soukromého podnikání. Republika patří národu, nikoli politickým stranám. … V době, kdy naši němečtí spoluobčané vystupují ze stavovských stran a sjednocují se v Henleinově Heimatfrontě, politické síly československé nesmějí být zeslabovány stranictvím stavovským a třídním. Jestliže vzroste počet mandátů Heimatfronty, musí dvakrát tolik vzrůsti mandáty všenárodní fronty československé. … Každý národ svým způsobem zabezpečí spolupráci všech svých členů pro společné dobro. Náš národ vyrostl v boji za občanské svobody. … Demokracie jest nejlepším způsobem vlády v československém národě. Jsou ovšem meze svobody: v obraně proti vnitřnímu rozvratu a zahraničnímu nebezpečí.“ (František Hodáč: *Deset úkolů Národního sjednocení*, Praha 1935, str. 4, 6 a 13)

Listopad

Z radnice

Strana Zelených znemožnila spolupráci Daně Kuchtové s radnicí Prahy 5

Starosta MČ Praha 5 Milan Jančík poděkoval Daně Kuchtové za osobní odvahu a snahu pomoci při odstraňování lidských bariér v Praze 5. Strana Zelených na MČ Praha 5 totiž znemožnila Daně Kuchtové, bývalé ministryni školství, mládeže a tělovýchovy ČR a člence Strany zelených spolupracovat s radnicí MČ Praha 5 a tím napomoci k odstraňování bariér mezi koalicí a opozicí. Spolupráce se týkala především projektů a grantů, které lze v Praze 5 realizovat, samozřejmě podle všech regulí hl. m. Prahy a Evropské unie, v rámci ministerstev životního prostředí a školství a také v oblasti sociální. „Je to jasný příklad toho, že Klub Zelených Prahy 5 nestojí o spolupráci s koalicí a řešení problémů, které i Strana zelených

má ve svých volebních prohlášeních. Naprosto pak vyvracím informaci, že by mě kdokoliv radil v tomto kroku, případně, že by se mělo jednat o snahu kohokoliv mediálně poškodit," vyjádřil se uvedenému případu starosta Milan Jančík. V první polovině roku 2008 svolal starosta dvě zásadní schůzky, které měly uklidnit situaci v Praze 5. Jednalo se o uzavřená jednání, na nichž chtěl starosta debatovat o prioritách v práci jednotlivých zastupitelů, dozvědět se od všech, co považují za důležité a co konkrétně v oblasti jejich zájmu připravují pro jednání na radnici, tak aby mohly být jejich návrhy a myšlenky případně realizovány. „ Praha 5 je jen jedna a snahou všech zvolených zástupců musí být činnost v konkrétní práci, nikoli jen v kritice. Od setkání kolegů zastupitelů jsem očekával konstruktivní návrhy a pohledy do budoucnosti," informoval již 2. 4. 2008 Milan Jančík.

Kontrolní výbor Prahy 5 povede opozice

Kontrolní výbor na radnici Prahy 5 povede opozice. Na jednání zastupitelstva 19. listopadu 2008 se tak vyjádřil starosta Milan Jančík. Předchozí členové kontrolního výboru byli v září roku 2008 odvoláni. Opozice tvrdí, že tímto krokem byl kontrolní výbor zrušen. To by odporovalo zákonu. Tiskový mluvčí MČ Praha 5 Radovan Myslík s tím ale nesouhlasí: „Uvedený postup není v rozporu s žádným zákonem, protože nedošlo ke zrušení kontrolního výboru, který byl zvolen na prvním zasedání zastupitelstva ihned po volbách. V tuto chvíli záleží na dohodě s předsedy klubů politických stran zastoupených v zastupitelstvu městské části Prahy 5, aby navrhli nové členy kontrolního výboru a návrh předložili k projednání. Je samozřejmostí, že funkce předsedy kontrolního výboru bude nabídnuta opozici."

Pěší zóna Anděl ožila vánočními trhy

Koncem listopadu 2008 začaly na smíchovské pěší zóně u křižovatky Anděl tradiční vánoční trhy. Slavnosti se nesly ve znamení zábavy a dárkových trhů. V celkem 35 dobově vyzdobených stáncích zde byl k dostání tradiční vánoční sortiment, především ozdoby, dřevěné hračky, trdelníky, čokoládové figurky, dekorace či ovocné špízy. Kromě možnosti předvánočních nákupů měli návštěvníci příležitost k zábavě rozptýlení spojenou s každodenním doprovodným hudebním programem. Na pódiu se vystřídaly nejen profesionální umělci, kapely, ale i dětské soubory. Vystoupili zde například Karel Kahovec, Schovanky, Heidi Janků, František Nedvěd, Rangers, Waldemar Matuška revival, Petra Janů, Standa Hložek, Maxim Turbulenc, Děda Mládek Ilegal Band, Viktor Sodoma či finalisté prvního

ročníku televizní soutěže X faktor ALL X s dětskými soubory. Doprovodný hudební program u Anděla běžel od 3. prosince do 23. prosince 2008. Tržiště bylo otevřeno od 9.00 do 19.00 hod. Oslavy na Smíchově začaly 29. listopadu 2008 a trvaly po celý advent do 23. prosince 2008.

Úřední oznámení

Praha 5 měla nejvíce kandidátů do Senátu Parlamentu ČR

Volby do Senátu Parlamentu ČR se uskutečnily ve dnech 17. a 18. října 2008. Ve volebním obvodu č. 21 (Praha 5, Praha 13, Zličín, Řeporyje, Slivenec) kandidovalo celkem dvanáct uchazečů. Byl to dvojnásobný počet uchazečů oproti senátním volbám v roce 2002. V porovnání s ostatními volebními okrsky tak Praha 5 měla nejvíce kandidátů. O zvolení se zde ucházeli: RNDr. Miroslav Škaloud (ODS), Ing. Karel Berka (Občané za svá práv), Marie Hakenová (Věci veřejné a SNK ED), Jiří Witzany (ČSSD). Za KSČM kandidoval Petr Šimůnek. Pod číslem 10 kandidoval JUDr. Jaroslav Janeček, za Unii svobody - Demokratická unie František Nešetřil. Helenu Illnerovou do voleb vyslala Strana zelených. Jako nezávislá pak se o zvolení ucházela Mgr. Klára Rulíková. Občané hlavního města Prahy volili do senátu především kandidáty Občanské demokratické strany (ODS). Praha se tak stala jediným volebním regionem, v němž se v letošních senátních volbách (2008) senátory stali kandidáti za ODS.

Dobíjecí automaty se objevují i v metru na trase B

Pražané, kteří si koupí elektronický kupon MHD přes internet, si jej pak mohou nahrát na kartu Opencard u samoobslužných dobíjecích automatů. Dopravní podnik je odborně nazývá validátory a jsou v několika vestibulech metra. Cestující tak nemusí vystávat ve frontách u výdejních okének Dopravního podniku, ale pouze přiloží svoji kartičku k tomuto červenému automatu. Spuštěno jich je ve zkušebním provozu prozatím deset. Kde automaty nyní fungují? Ve vestibulech stanic Háje, Opatov, Roztyly, dva jsou na Budějovické, Pražského povstání, I. P. Pavlova, Florenc, Vltavská, Kobylisy. Od 13. listopadu 2008 budou v provozu ve stanicích Letňany, Muzeum, Můstek, Nádraží Holešovice, Anděl, Ládví, na Vyšehradě jimi budou vybaveny oba výstupy. Zatím je řeč převážně o stanicích na trase metra C. Kdy přijdou na řadu i ostatní trasy? Na začátku prosince by mělo být pokryto třináct vestibulů na trase metra B. Dva automaty na Smíchovském nádraží, dva na Andělu, dva na Karlově náměstí, dva na Náměstí Republiky, dva na Vysočanské. Po jednom pak na Můstku, Florenci a na Palmovce. Kolik automatů bude v provozu

dohromady? V současnosti již je v Praze v provozu 85 validátorů.

Poslanec za ČSSD David Rath se stal hejtmanem Středočeského kraje

Zastupitelstvo Středočeského kraje zvolilo dne 24. listopadu 2008 Davida Ratha hejtmanem. Pro jeho zvolení hlasovalo 36 zastupitelů, 29 bylo proti. Nově zvoleného hejtmana podpořili sociální demokraté a komunisté. Volba se neobešla bez protestů. Před krajským úřadem na Praze 5, se sešlo několik demonstrantů, nelíbilo se jim totiž to, že Rath pro svoji menšinovou vládu vyjednal podporu komunistů. Středočeský hejtman se vzdá funkce předsedy zdravotního výboru Poslanecké sněmovny. V jeho funkci ho vystřídá některý z jeho stranických kolegů. Rath se zatím nechce vzdát poslaneckého mandátu, podle něj souběh obou funkcí dává kraji a hejtmanství určité výhody. "Chceme založit univerzitu ve středních Čechách, to mohu daleko lépe zařídit jako poslanec," uvedl. O tom, zda si obě funkce ponechá, nebo se některé z nich nakonec vzdá, se rozhodne do tří měsíců. Středočeský kraj jako vyšší územně samosprávný celek byl vytvořen v roce 2000. Na rozdíl od ostatních krajů nemá své sídlo umístěno na vlastním území, ale na území jiného kraje, Hlavního města Prahy. Středočeské hejtmanství je umístěno na Smíchově v Praze 5. Kdysi to byla administrativní budova bývalého zemského úřadu ve Zborovské ulici č. 11 z roku 1905 a budovy školy, postavené původně jako c. k. reálné gymnázium roku 1915, v Preslově ulici 10. Po celou dobu své existence areál sloužil administrativním účelům. Středočeský kraj je největším samostatným územně správním celkem České republiky. Jeho rozloha 11 014 km2 zabírá téměř 14 % území České republiky. K 30. září 2006 žilo ve Středočeském kraji 1 171 200 obyvatel.

Územní rozhodování a stavební aktivity

Z Jižní spojky zmizí třetina aut

Dálniční okruh, který bude na jihu města otevřen v roce 2010, na sebe podle jeho tvůrců stáhne velkou část dopravy, která dnes (20. 11. 2008) dusí Jižní spojku, Barrandovský most a komunikace Prahy 5. „Po dokončení Pražského okruhu v jižní části Prahy v dubnu roku 2010 budou propojeny dvě nejfrekventovanější dálnice v zemi: Plzeňská D5 s dálnicí D1 z Brna. Hlavním přínosem bude výrazné odlehčení nákladní i osobní dopravy na Jižní spojce stejně jako na posledních zhruba deseti kilometrech dálnice D1 od Říčan až ke Spořilovu," uvedl Alfred Brunclík, generální ředitel Ředitelství silnic a dálnic. Podle dopravních odborníků se očekává, že z kolon na Jižní spojce, která je jedinou spojnicí mezi oběma dálnicemi, zmizí každé

třetí až čtvrté osobní auto, a dokonce čtyři kamiony z pěti. V celkové kalkulaci to znamená, že po vnitřním okruhu, jehož je Jižní spojka stejně jako Barrandovský most součástí, pojede denně asi o pětatřicet tisíc aut méně. A hlavně sjezdy a nájezdy na tuto šestiproudou komunikaci již nebudou blokovat nepřekonatelné hradby nákladních aut postávajících v pravém jízdním pruhu. Doprava se vyhne kolonám, semaforům a prudkému kopci. Ulevit by se podle silničářů mělo i místním komunikacím na Barrandově, které jsou dnes zacpané vozidly, jejichž posádky se snaží kolony na vnitřním okruhu objet. Volněji dýchat by měl začít Braník, Krč, Spořilov, Kunratice, Barrandov, ale také středočeské obce. Řidiči se díky okruhu vyhnou nejen zácpám, ale také chaotickému přejíždění z pruhu do pruhu na složité křižovatce v Hlubočepech za Barrandovským mostem a sedmi světelným křižovatkám. Šoféři nákladních aut ocení navíc to, že nebudou muset se svými mnohatunovými kolosy překonávat prudký kopec na Barrandově a ostré zatáčky na nájezdech na Barrandovský most, kde v současné době dochází často k nehodám.

Pod Vltavou teče elektřina pro pětinu Prahy

Smíchov už se nemusí bát nedostatku elektrické energie. Energetici a stavbaři totiž propojili dvě rozvodny. Každá je ale na jiném břehu Vltavy. Jak to vyřešili? Vyrazili 281 metrů dlouhý tunel pod Vltavou. Dne 20. listopadu 2008 bylo možné projít z jednoho břehu na druhý pod hladinou řeky! V prosinci 2008 tunel zaplní kabelovody, které zajistí energii pro pětinu Prahy. Koncem roku zde proběhne technická kolaudace. Teprve potom Pražská energetická zahájí v téměř 3 metry vysokém a 2,5 metru širokém kabelovodu zkušební provoz. Tunel vedený v průměru 38 metrů pod zemí a 22 metrů pod vodní hladinou na smíchovské straně ústí u botelu Admirál. Zde je možné do kabelovoudu sestoupit šachtou po osmi žebřících. Na druhé straně vyúsťuje kolektor u Rašínova nábřeží do Trojické ulice. Energetici začali kabelovod budovat na jaře roku 2006. Samotná ražba tunelu trvala přes rok. A finance? Komplexní stavba propojení, tedy i výstavba tunelu v Kateřinské ulici a v ulici u Kováků, si vyžádala investici okolo pěti set milionů korun. V roce 2009 se začne razit další tunel na pražském Zličíně. Povede ve směru dálnice z Prahy do Plzně.

Podniky a podnikatelé

Praha 5 soutěžila o nejlepšího podnikatele

Na Praze 5 proběhl již třetí ročník soutěže vyhlášené Městskou částí Praha 5, Obvodní hospodářskou komorou Praha 5 a Hospodáři Praha „Podnikatel Prahy 5 roku 2008“. Letošní ročník byl rozšířen o cenu

Poštovní spořitelny pro nejlepšího živnostníka Prahy 5. „Snažíme se podporovat a rozšiřovat služby pro podnikatele v naší městské části. Podnikatelské centrum se stalo již tradičním místem jejich setkávání," řekl starosta Milan Jančík. „Letos jsme, stejně jako v předchozích dvou ročnících, obdrželi velké množství tipů na vítěze soutěže. Abychom ocenili i přínos drobných živnostníků, rozhodli jsme se vyhlásit samostatnou kategorii Živnostník Prahy 5. Zveřejnění výsledků ankety plánujeme na společenský večer v rámci Dne podnikatelů Prahy 5, který se proběhne v prosinci roku 2008," řekl radní pro podporu podnikání Aleš Kohout. „Na slavnostním večeru bylo Konzervatoři Jana Deyla, se kterou dlouhodobě podnikatelé spolupracují, předáno dobrovolné vstupné z akcí uskutečněných v letošním roce v Podnikatelském centru Prahy 5," doplnil radní. Vyhlášení vítěze Podnikatele Prahy 5 roku 2008 proběhlo v rámci Dne podnikatelů, který se uskutečnil 19. prosince 2009 v paláci Austria. Zde se také vylosovalo deset výherců, kteří zasílali své nominace. Vylosovaní obdrželi knižní odměny v celkové hodnotě 20 tis. Kč. Do výběru nejlepšího podnikatele se mohli zařadit i zdejší lidé. Stačilo poslat reference e-mailem. E-mailová nominace musela obsahovat jméno podnikatele nebo společnosti s adresou a předmětem podnikání a celé jméno odesílatele nominace, včetně kontaktní adresy a telefonního čísla. Nominovanými mohli být fyzické (podnikatel se živnostenským oprávněním nebo koncesní listinou) nebo právnické osoby (vlastník či manažer společnosti s min. 20% vlastnickým podílem), které mají sídlo nebo provozovnu na území MČ Praha 5.

Nejhorší pošta v Praze?

Sedíte celý den doma, a přesto se vám ve schránce objeví lístek o odložení zásilky z důvodu nepřítomnosti? Čekáte na doporučený dopis, ale pošta ho vrátí adresátovi? A další dopis leží na poště týden, aniž by vám o tom dali vědět? Takovou situaci zažívali už měsíce (3. 11. 2008) lidé v Praze 5 ve Stodůlkách a Nových Butovicích, kteří "spadají" pod pobočku 58 České pošty. Tahle pobočka má pověst vůbec nejhorší pošty v Česku! „Už dvakrát mi vůbec nedorazila složenka na zaplacení telefonu," svěřuje se nešťastná klientka, kterou pak operátor pochopitelně pokutoval za prodlevu při placení. „Měla jsem dovolenou a byla celý den doma, a přesto jsem večer ve schránce našla lístek o nedoručené zásilce. Takže jsem se druhý den musela táhnout na poštu a tam přes půl hodiny čekat ve frontě jen proto, že je nějaká pošťačka líná zazvonit," popisuje negativní zkušenost zákaznice. „Čekal jsem důležitý dopis, ale pořád nic. Když jsem se ptal na poště, zjistili, že už tam týden leží." řekl

další z nešťastníků. A co víc, řada dopisů tahle pošta prostě vůbec nedoručí. "Ano, tyto stížnosti jsou částečně založeny na pravdě. Personální obsazení pobočky 58 České pošty je skutečně špatné," přiznal mluvčí České pošty Ivo Mravinac. „Jako doručovatelka tam pracovala žena ukrajinské národnosti, která si práci všemožně zjednodušovala. Třeba místo aby se snažila doporučené dopisy předat adresátovi, házela jen oznámení do schránek. Už jsme s ní ale ukončili pracovní poměr," dodal mluvčí České pošty a slíbil urychlenou nápravu.

Lanovka možná spojí Prahu 4 a Prahu 5

Dostat se rychle a bez námahy od podolského bazénu na Kavčí hory? Možná to již za několik let nebude problém. S lanovkou počítá radnice čtvrté městské části již dlouho (24. 11. 2008). Podala proto podnět na změnu územního plánu. Ten ještě musí schválit pražské zastupitelstvo.

Ilustrační vizualizace zamýšlené lanovky

Ve hře je několik variant, jak by mohla lanovka vypadat a kam až by mohla vést. "Útvar rozvoje města zpracoval tři možné varianty. Maximalistickou, minimalistickou a něco mezi nimi," řekl starosta Pavel Horálek. Maximalistická varianta se tváří hodně ambiciózně. „Vede z Prahy 5 přes řeku do Prahy a končí u parku Družba," uvedl Horálek. Naopak, minimalistická verze by cestující vyvezla jen od plaveckého bazénu na horní hranu Kavčích hor.

Pražské lanovky:

Petřínská: funguje od roku 1891, technické zázemí je z roku 1932. Rekonstruována byla v 80. letech minulého století.

Pražská zoologická zahrada: lanovka zde byla postavena v 70. letech, od roku 1983 ji provozuje dopravní podnik.

Lanovka na Smíchově: je součástí hotelu Mövenpick a byla uvedena do provozu v roce 1996.

Ohňostrůjce a filmový kouzelník Jaroslav Štolba, ředitel firmy Flash Barrandov speciální efekty

Na rukou nechybí Jaroslavu Štolbovi ani jeden prst, i když pracuje s černým prachem. Poslouchat jeho vyprávění připomíná živou one man show profesionála, velmi dobře totiž ovládá umění, jak hlasem a pohyby udržet posluchačovu pozornost. Když vysvětloval, jak různé národy vnímají ohňostroj, neváhal vyskočit a předvést například muže a ženy ve Španělsku. „Nastavují ohňostroji svoji hruď, dělají si mezi sebou rozestupy, aby se k nim v plné síle dostaly zvukové vlny," líčil Štolba,

kterého hlučný svět barevných obrazců na nebi zcela pohltil. Přitom tvoří jen čtvrtinu obratu jeho firmy Flash Barrandov Zbývajících 75 % ze stomilionového ročního obratu vydělává na speciálních efektech především pro film. V obou směrech ovšem patří k těm nejlepším. Je podepsán pod speciálními efekty zahraničních snímků jako například Hartova válka, Johanka z Arku, Česká spojka, Hellboy, Liga výjimečných a většiny tuzemských filmů, z posledních jmenujme Tobruk, Sněženky a machři či televizní seriál Kriminálka Anděl.

Navíc dokázal svoji vášeň pro květiny, které září jen několik sekund, zúročit i na světových festivalech pyrotechnických muzikálů, odkud vozí medaile - nedávno vyhrál ve francouzském Cannes hlavní trofej a cenu diváků. „Jestliže jsme se po letech dostali ve speciálních efektech na evropskou špičku, v ohňostrojích jsme na špičce světové," tvrdil Štolba s tím, že ohňostroje jsou jeho srdeční záležitost. Například Duhová rapsodie v Cannes přišla na 70 tisíc eur, 45 tisíc získali Češi od organizátorů. Zbytek musel Štolba dodat z vlastního, jinak by na prestižním festivalu samozřejmě neobstál. „Byli jsme jediný národní tým, který nebyl dotovaný," připomněl Štolba. Samotná teoretická příprava takového pyrotechnického muzikálu je velmi dlouhá, začíná výběrem hudby, protože ohňostroj musí vystihnout její rytmus i správné načasování. Jedna minuta show trvá designérovi přibližně dvanáct hodin. Podle dramaturgie pak vzniká požadavek na pyrotechnický materiál, který by měl vyjádřit určitou atmosféru. Ten, který vyhrál v Canneské zátoce, odpálili pyrotechnici z 11 pontonů. Show trvala 25 minut a během té doby musel Štolba se spolupracovníky ovládnout 1400 povelů, dnes už většinou pomocí počítačů. Ale zažil i ohňové show, při nichž byl v centru dění. Téměř půl kilometru široké ohnivé pásmo sledovalo na známé francouzské pláži La Crosette 200 tisíc diváků.

O 400 tisíc víc jich bylo v kanadském Vancouveru, kde Štolba Česko reprezentoval také velmi úspěšně. Vedle zahraničních filmových tvůrců samozřejmě vyhledávají Štolbovu společnost i čeští producenti, režiséři a scénáristé. Nedávno například Václav Marhoul pro snímek Tobruk. Nejdražší zakázku, obrovskou multimediální show trvající bez deseti minut dvě hodiny, dělal v Ománu za méně než deset milionů korun. Jako podnikatel má zvláštního koníčka, ve své firmě formuje sukulenty z rostlin, které si vozí ze zahraničních cest.

Kostýmy z Barrandova putovaly do Anglie

Televizní seriál Tudorovci i v aktuální třetí sezoně (25. 11. 2008) „oblékají" čeští tvůrci. Producenti stále populárnější britsko-irské historické série, kterou vysílá HBO, si letos

půjčili dalších 120 kompletních historických kostýmů z pražského Barrandova. „Divize Fundus společnosti Barrandov Studio dodala pro třetí řadu výpravné série, kterou filmaři dotočili v těchto dnech, šlechtické renesanční kostýmy, ale nově i šat měšťanstva a prostého lidu," sdělila mluvčí Barrandov Studia Dušana Chreneková. Seriál, v němž hlavní roli krále Jindřicha VIII. ztvárňuje Jonathan Rhys-Meyers a v roli papeže vystupuje Peter O'Toole, získal nedávno prestižní ocenění Emmy právě i za kostýmní výpravu. V chystané nové řadě seriálu sledující královo mládí, osudy šesti Jindřichových manželek i krvavou anglikánskou reformaci se nově objeví také populární britská zpěvačka Joss Stone - propůjčí tvář čtvrté Jindřichově ženě Anně Klévské. Barrandovské depozitáře nabízejí unikátní kolekci více než 260 000 kostýmů, vlásenek a doplňků od „pravěku až po budoucnost". Vynikající pověst má zejména práce kostýmních dílen, jejichž specialitou jsou zakázky náročných historických kostýmů a obuvi ve špičkové kvalitě. Stejně bohatá je sbírka nábytku a rekvizit, jež patří k největším v Evropě.

Na kolik nás přišla štědrovečerní večeře?

Porovnali jsme ceny potravin, které jsou nutné pro sestavení sváteční vánoční tabule. V nákupním košíku bylo dvoukilové balení brambor, nakládané okurky, majonéza, zelenina do bramborového salátu, čajové pečivo, kapr o váze 1 kg a láhev šampaňského Bohemia Sect Brut. V jednotlivých obchodních centrech vyšel nákup následujícím způsobem: Billa, Strašnická, Praha 10: 433 Kč. Albert, Na Příkopech, Praha 1: 472 Kč, Tesco Anděl, Praha 5: 512 Kč.

Byty a bytová politika

Pod Barrandovským mostem žije bezdomovec na hradě

Ještě před několika měsíci nocoval pod Barrandovským mostem ve stanu. Potom mu ale městští policisté udělili pokutu s tím, že je to zakázané, a protože nechtěl porušovat vyhlášku, rozhodl se kousek od Vltavy si postavit vlastníma rukama hrad. Hradby i cimbuří vznikly ze zbytkového materiálu po opravě mostu, věže má z plechovek a lísek na ovoce a stěny zatepluje starý koberec a třícentimetrová vrstva sádrokartonu. „Před Vánocemi (2008) to tu budu mít pěkný, dám si sem i ozdobený stromeček," těšil se. Vzpomínka na svátky v něm vyvolávala pocit euforie. Loni k němu přímo na Štědrý den přišly dvě asi sedmileté holčičky a přinesly mu smaženého kapra, bramborový salát a krabici cukroví. Prý mu je posílá babička, která chodí kolem Vltavy na procházky se psem. „Někteří lidé jsou hodní, ale ve většině stále převládá nenávist." Ví, o čem mluví.

Již několikrát mu někdo ukradl spacák nebo sebral jídlo, které si v kuchyňce uskladnil. Když si v létě zapnul před hradem televizi, cyklisté na něj přivolali policisty. „Mám to přitom na autobaterii," říká. Původně měl ve své novostavbě petlici, ale pak ji někdo vylomil. „O byt přišel při rozvodu s manželkou.

Senioři to mají těžké

V Praze je ve stávající zástavbě nedostatek malometrážních bytů. Malometrážní byty by se měly stavět také v novostavbách, ale bez vnitřního vybavení, které by si senioři mohli koupit do osobního vlastnictví. Většinou mají vlastní nábytek, který by si rádi vzali s sebou do nějakého menšího bytu. Cena takového bytu by pak nemusela být tak vysoká. Praze také schází kvalitnější rehabilitační péče pro starší občany. Především zde nejsou jednoduché plavecké bazény a tradiční parní lázně. Senioři přece nemohou platit vysoké vstupné v akvaparcích! Zmizely skromné lázně s malými bazény, např. Karlovy lázně v Praze 1 a Lázně u sv. Václava na Smíchově. Místo nich vznikly drahé bary a herny. Ceny elektřiny a plynu se zvyšují, ale občan si nemůže spotřebu kontrolovat. Elektroměry byly z bytů „vygumovány", nikdo si nemůže nic ověřit a člověk pak má pocit, že je mu účtováno víc a víc, ačkoli svítí méně a méně. Dále je hanebné, že se nemyslí na menší pohyblivost seniorů. Proč ve většině stanic metra není doprava eskalátory až na povrch? Zvláště pak ve frekventovaných stanicích jako Stodůlky, Anděl, Smíchovské nádraží, Strašnická, Skalka, Háje atd. I dnešní mladí lidé přece jednou zestárnou.

Doprava

Opravy Vyšehradského tunelu způsobily změny v dopravě

Obyvatelé pražských čtvrtí závislých na dopravě okolo Vltavy, kteří obvykle jezdí za prací do centra Prahy tramvají, budou totiž od 31. listopadu 2008 přestupovat u Podolské vodárny právě na lodní dopravu. Ta nahradila provoz tramvají ve Vyšehradském tunelu mezi Podolskou vodárnou a Výtoní, kde jeden měsíc probíhaly rekonstrukce tramvajové trati. Oprava odřízla modřanskou tramvajovou trať od zbytku města. Bez zázemí tu zůstaly i tramvajové vozy, protože v této části metropole není vozovna. „Připravujeme celou řadu opatření, aby se uzavírka dotkla cestujících co nejméně," prohlásil za Dopravní podnik hl. m. Prahy Jan Šurovský, vedoucí jednotky Dopravní cesta tramvaje. Dopravce výrazně posílil i autobusové linky. Na přívozech došlo k prodloužení provozní doby přívozu P3 mezi Dvorci a Zlíchovem. Zdejší převozník vyjížděl na cestu po deseti minutách a činil tak po celý listopad (2008), přestože běžná sezona končí posledním říjnem. Přívoz byl v provozu každý den

zhruba od 6 do 22 hodin. „Linka P3 zajišťuje rychlé spojení Dvorců s dopravním uzlem Lihovar v Praze 5, kde je možnost přestupů na tramvaje i autobusy do oblasti Smíchova nebo na Barrandov, na Zbraslav či do Radotína," řekl Filip Drápal z Ropidu. Průměrně se tímto přívozem dosud přeplavilo každý den 450 cestujících. Lodní doprava je zde velmi rychlá, z jednoho břehu na druhý se lidé dostanou za dvě minuty. Jde tedy o nejrychlejší spojení Prahy 4 a Prahy 5, protože autobusy převážející cestující mezi oběma břehy často uvíznou v zácpách na Barrandovském mostě. Cestující mohly k cestě do centra Prahy využít i vlaky Českých drah.

Železniční trať Radotín – Smíchov má nový interval 10 minut

V poslední době se snaží České dráhy získat u lidí důvěru a získat je k cestování po železnici. Proto od poloviny prosince 2008 nasadili na trať mezi Radotínem a Smíchovem mnohem více příměstských spojů než dosud. V ranní špičce všedního dne zde pojedou osobní vlaky linky S7 každých 10 minut. Posílení dopravy se dočkali i obyvatelé sousedních obcí Černošic, Dobřichovic a Řevnic, kam začaly celodenně vlaky jezdit každých 30 minut a ve špičce pracovního dne dokonce dvakrát častěji. V ranní špičce ve směru do Prahy příměstský vlak staví ve všech stanicích. V odpolední špičce každý druhý vlak projíždí zastávky ve Velké Chuchli, Černošicích-Mokropsech a Všenorech. Od posílení příměstských spojů si Praha slibuje, že cestující budou více využívat kolejovou dopravu a vyhnou se tak dopravním problémům na strakonické výpadovce. Ve všech vlacích linky S7 lze cestovat i s tramvajenkou nebo jízdenkou MHD. Nový jízdní řád bude platit od 14. prosince 2008. Cestující si tak už v předstihu mohli zajistit například lístky na oslavy Silvestra či vánoční svátky. „Snažíme se, aby naši zákazníci stále více využívali nákup jízdenek přes internet. Každý, kdo k nákupu využije eshop nebo telefonní linku prostřednictvím kontaktního centra, bude mít jízdenku o tři procenta levnější," řekl Ondřej Kubala, mluvčí Českých drah. Letos poprvé také byl zdarma ke stažení na internetu elektronický jízdní řád ČD. Nově budou jezdit ráno vlaky z Radotína až do centra metropole každých 10 minut. Tuto cestu urazí za 17 minut a vlakové spojení se tak stává rychlejším než autobusová doprava. Odpoledne pojedou z pražského hlavního nádraží do Radotína spoje každých 15 minut, po 20. hodině bude jejich interval 30 minut. Dále zrychluje spojení Smíchovské nádraží - Rudná u Prahy a Nučice, ráno a odpoledne pojedou vlaky každých 30 minut oproti původní hodině. „V oblasti Nučic roste poptávka po rychlém spojení na Smíchov bez přestupu, proto tento spoj posilujeme," vysvětlil dále Kašpar. Na trati

Hostivice - Zličín - Smíchov – Praha-hlavní nádraží pojedou nové vlaky. „Nově rozdělujeme linky S, tak budou označeny všechny příměstské osobní vlaky, které na své lince zastavují ve stanicích. Příměstské spoje byly označeny také jako R, to jsou všechny spěšné vlaky a rychlíky, které většinu stanic projedou a zastaví až na konečné."

Rozsáhlé změny v autobusové dopravě na jihu města

Ulevit přetíženým linkám, omezit nutnost cestovat přes centrum, zlepšit dopravu přes Vltavu. To jsou hlavní cíle, které organizátor pražské hromadné dopravy Ropid sleduje rozsáhlou změnou autobusových linek. Revoluce chystaná na jaro 2009 v Praze 4, 5, 11 a 12 se ale nelíbí místním lidem ani představitelům městských částí. Páteřní linky by měly zajišťovat kloubové autobusy, v co nejkratších intervalech, které pojedou v hlavních směrech, tedy především ke stanicím metra. Ostatní linky by měly cestující spíše přibližovat na zastávky páteřních spojů. Svážely by cestující zejména ze sídlišť. „Posílíme linky, které spojují Prahu 4 a Prahu 5. Nyní, když se lidé chtějí dostat na druhou stranu Vltavy, jedou obvykle na I. P. Pavlova, kde přesedají na tramvaj. Křižovatka tam je natolik přetížená, že se tam další tramvaje už nevejdou," vysvětlil Drápal. „Rozhodně by se měla posilovat linka 253, která jediná jezdí z Modřan přímo směrem na Prahu 5, na Smíchovské nádraží a která nyní kapacitně naprosto nestačí," řekl Hána. Podobné je to podle něj i s linkou 165, která vede z Radotína na Jižní Město. Předpokládá se s posílením autobusových spojů, které budou přes Vltavu spojovat Prahy 4 a Prahu 5. Nyní jezdí mezi Kačerovem a Smíchovským nádražím jediný přímý spoj, a to pouze ve všední dny.

Nový systém dopravy by měl začít fungovat od 1. března 2009

Školství a dětské aktivity

Základní škola Josefa Kořenského oslavila 115 let od založení

Počátky školy sahají do roku 1893, kdy na Smíchově zahájila vyučování měšťanská škola chlapecká. Jednalo se o moderní zděnou budovu vytápěnou parovzdušným topením. Ředitel měšťanské školy dívčí Josef Kořenský, který se proslavil jako významný cestovatel, věnoval nové chlapecké škole do kabinetů vycpané exempláře ptáků a zvířat, získané na svých cestách. Ulice Kořenského, kde dnes škola stojí, se tenkrát jmenovala Mlýnská.

K vybudování školy přispěl prudký rozvoj Smíchova a narůstající populace dětí. Během druhé světové války budova sloužila jako polní lazaret. V socialistické epoše v ní byla nejprve osmiletá a posléze devítiletá základní škola.

V současnosti je školní budova v částečné rekonstrukci. Škola výročí založení škola oslavila řadou

sportovních a společenských akcí. V úterý 18. listopadu 2008 zde děti soutěžili o Kořenského laťku ve skoku vysokém. Na 16. prosince 2008 učitelé a žáci připravili vánoční zpívání a trhy.

Přehled středních škol a učilišť v Praze 5

SOŠ a SOU Drtinova 3, Praha 5, tel. 257323 577, www.stredniskoladrtinova.cz; Rakouské gymnázium v Praze, o. p. s., Drtinova 3, Praha 5, tel. 257 322 494, www.oegp.cz; Gymnázium SOU pro sluchově postižené, o.p.s., Hábova 1571, Praha 5, tel. 235 517313, www.frpsp.cz,; SŠ, ZŠ a MŠ pro sluchově postižené Holečkova 4, Praha 5, tel. 257323038, www.skolaholeckova.cz; Soukr. obchodní akademie Stodůlky, s. r. o., Kuncova 1580, tel.251621744, www.soastodulky.cz; Gymnázium Oty Pavla, Loučanská 520, Praha 5, tel. 257 910 111, www.gop.cz; Gymnázium J. Heyrovského, Mezi Školami 2475, tel. 251050211 www.gymjh.cz; Gymnázium Na Zatlance 11, Praha 5, tel. 251563219, www.zatlanka.cz; SŠ umělecká a řemeslná, Nový Zlíchov 1, Praha 5, tel. 251 115 411 www.ssuar.cz. Střední průmyslová škola dopravní, a. s., Plzeňská 102, tel. 224 190 031, www.sps-dopravni.cz , Praha 5 – Motol. SOU, Praha - Radotín Pod Klapicí 11, 257 899 901 www.klapice.cz. Praha 5 – Radotín; Osmileté gymnázium Buďánka, o.p.s., Pod Žvahovem 463, Praha 5, tel. 257328786 www.budanka.cz. Střední škola technická hl. m. Prahy, Radlická 115, Praha 5, tel. 251172110 www.sts-radlicka.cz; Gymnázium a SOŠ pro zrakově postižené, Radlická 115, Praha 5, tel. 235 521 216 goa.braillnet.cz; Německá škola s. r. o. - zahran. škola a gymnázium, Schwarzenberská 700, tel. 235311725 www.dsp-praha.cz.,Praha 5; SŠ dostihového sportu a jezdectví, U Závodiště 325, tel. 257 941 094, www.sou-chuchle.cz, Praha 5-Velká Chuchle; Gymnázium Ch.Dopplera, Zborovská 45, tel. 257 320 816, www.gchd.cz

Praha 5 – Smíchov.

Smíchovské gymnázium oslavilo 125 let

V pátek 17. října 2008 si připomenulo smíchovské Gymnázium Na Zatlance 125 let své existence. Není mnoho škol v naší zemi, které by existovaly tak dlouho. V pořadí jde o první smíchovské a druhé pražské gymnázium. Na Smíchově dlouho byla jen jedna elementární škola s pěti smíšenými třídami. V roce 1874 měla obec již sedm obecných a měšťanských škol. První smíchovské gymnázium si zde zřídila nejprve německá menšina, která se silnou podporou zdejších podnikatelů získala od císaře potřebné povolení. Císař František Josef I. vyhověl jejich prosbě a v říjnu roku 1874 v tehdejší Kinského dnešní Štefánikově ulici čp. 217 bylo slavnostně otevřeno gymnázium,

zcela financované státem. Škola s německým vyučovacím jazykem z letargie probudila zdejší Čechy, kteří na Smíchově tehdy tvořili 80 % obyvatel. První žádost o českou smíchovskou střední školu byla ve Vídni zamítnuta. Městská rada se však nevzdala a následný rok 1875 žádala o povolení zřídit české gymnázium znovu. Teprve až 9. listopadu 1882 ráčil císař Čechům vyhovět. Dohoda zněla tak, že obec poskytne novému ústavy prostory a vybavení a o další se postará stát.

Oslava 125 let gymnázia za účasti představitelů města i městské části

České gymnázium bylo umístěno do tehdejší Husovy třídy (dnešní Drtinova ulice). První školní rok byl tady zahájen 17. září 1883. Po přestěhování do zrekonstruované budovy měla škola roku 1887 již 224 studentů.

Město revitalizuje Košíře, ale zapomnělo na dětské hřiště

Sto osmdesát devět nových bytů postavila společnost Central Group v oblasti sevřené ulicemi Starokošířská, Prachnerova, Vrchlického a Plzeňská v oblasti Prahy 5. Přestože se do novostaveb přistěhovala řada mladých rodin, s veřejným dětským hřištěm se v oblasti nepočítá. „Už léta stojí dětské prolézačky u školy v Plzeňské ulici, těšili jsme se, že město plácek zvelebí a nabídne k využití zdejším obyvatelům. V okolí jsou docela pěkná místa pro děti, ale všechna se nalézají za několikaproudou silnicí. Tam děti samotné nepustíte," řekla Michaela Čakrtová, jedna z obyvatelek lokality. Zdejší základní škola získala před lety pár kusů prolézaček při rušení mateřské školy. Umístila je na školní pozemek se záměrem vystavět nové dětské hřiště. „Prolézačky využívala hlavně školní družina," řekla ředitelka školy Irena Prokopová. Obyvatelé z okolí pamatují, že čas od času bylo hřiště přístupné i veřejnosti. Teď už je měsíce zavřené a družinářky vodí školáky na Klamovku nebo do Husových sadů. „Hřiště už delší dobu chátrá, uzavřeli jsme ho, aby se tam nikdo nezranil. Původně jsme ho chtěli zvelebit, ale peníze na zatravnění chyběly, jediné, co se povedlo, bylo zavezení plácku pískem. Teď už hřiště necháváme jeho osudu, protože město má s touto částí školního pozemku jiné plány," dodává ředitelka. Podle Lukáše Budína, člena zastupitelstva Prahy 5 za Stranu zelených, je školní hřiště součástí takzvaného projektu Nové Košíře. V rámci něj se město rozhodlo prodat několik nemovitostí v Jinonické, Plzeňské a Vrchlického ulici. „Zruší se dětské hřiště u školy i

parkoviště v Prachnerově ulici. Projekt Nové Košíře byl svěřen společnosti RS development, která má zájem vystavět tam studentské koleje pro soukromou vysokou školu. Původně se mělo začít stavět už letos (2008), teď to vypadá, že na ni dojde až v létě příštího roku," uvedl Budín. S dětským hřištěm se v této oblasti zatím nepočítá, přestože developerské společnosti v okolí stavějí další byty.

Děti z mateřské školy v Praze 5 se shodly jen na tom, že Ježíšek má červenou čepici

Česko si dál drží svého Ježíška, ale komerční útok obchodních řetězců se Santa Clausem sílí. I děti jsou ovlivněny dědou v červeném kabátě a s čepicí, kterého vidí v obchodech. Ježíšek může vypadat jako devítiletý chlapec se zlatými vlasy, kulichem a křídly, jak ho letos vytvořil olomoucký řezbář Jiří Halouzka. Nebo může mít podobu pihovatého rošťáka s pytlem, jak si ho pro marketingové účely vytvořila jedna nejmenovaná česká firma. Češi se letos po letech poprvé hlasitě vzepřeli Santa Clausovi a chtějí zpět Ježíška. Už 21 tisíc lidí podepsalo petici nazvanou „Zachraňte Ježíška" a její organizátoři demonstrovali před vládou. V Brně dokonce na jednom balkoně oběsili postavu Santa Clause a přidali nápis K nám chodí Ježíšek. Boj za Ježíška však narazil na své limity. Ježíšek má oproti Santa Clausovi nevýhodu, že postrádá zaběhlou grafickou podobu. „My jsme debatovali s obchodníky, hospodářskou komorou a hypermarkety a oni nám právě tohle vytkli. Řekli: Dodejte nám vizuální podobu Ježíška a my ho budeme mít u nás v obchodě místo Santa Clause," řekl Tomáš Zdechovský, iniciátor petice Zachraňte Ježíška. Tak na internetu vyhlásil anketu o jeho podobu.

Dětská internetová stránka alik.idnes.cz pořádala soutěž v kreslení Moje nejkrásnější Vánoce a samozřejmě děti malovaly i Ježíška. Obrázky ukazují, že zhruba polovina dětí ho vidí jako Santa Clause, i když kresbu nazvala „Ježíšek", a druhá část zobrazila Ježíška jako andělíčka. Raritou je Ježíšek jako „ježek". I řezbář Halouzka ostatně tvrdil, že Ježíška tvořil podle kreseb.

Tradice Ježíška jako nadpřirozené bytosti, která nosí dárky, sahá do středověku. Prosazoval ho prý proti „papežskému" Mikuláši už německá náboženský reformátor Martin Luther. Stejnou postavičku (Kristkindl) mají i německy mluvící země. Germánský Ježíšek se vizáží blíží Jezulátku z Betléma, ale je rozvernější, má na svědomí různé žertíky. V tom, jak Ježíšek vypadá, nemají jasno ani etnografové a kupodivu se to nikdy vědecky neřešilo, přestože podoba ostatních vánočních postav jasná je. „Tvář Ježíška zůstává zahalená tajemstvím, asi i proto, že to tak chceme," míní ředitel Polabského muzea Jan Vinduška. Ani Tomáš

Zdechovský se nebrání hypotéze, že Ježíšek je vlastně neviditelný.

Kultura

Den veteránů

Městská část Praha 5 ve spolupráci s Pražským centrem, s. r. o. otevřela dne 11. listopadu 2008 v Galerii Portheimka výstavu ke Dni veteránů. Výstava připomenula 90. výročí ukončení první světové války. Ozbrojený světový konflikt vypukl v roce 1914 a skončil v roce 1918. Stály v něm proti sobě dva mocenské bloky: centrální mocnosti s Dohodou. Výsledek války byl zakotven v tzv. versailleském, respektive versailsko-washingtonském mírovém systému. V důsledku porážky centrálních mocností, tj. i Rakouska-Uherska, válka umožnila vytvoření samostatného Československého státu 28. října 1918, do jehož čela byl jako prezident postaven Tomáš G. Masaryk. Pozvánku na výstavu veteránů uvodila následující báseň s názvem: Na polích ve Flandrech. *Na polích ve Flandrech divoké máky rostou, tam mezi kříži, řada za řadou. Zde ležíme. Nahoře mezi červánky, je možná slyšet zpívat skřivánky, zde dole kanóny jen svojí píseň řvou. My už však nevstanem a je to možná zdání, že včera ještě žili jsme a byli milováni. Teď jenom tiše ležíme na polích flanderských. Náš boj však zase jiní převezmou. Do vašich rukou dáme my teď svou hořící pochodeň a vy ji neste dál. Kdyby vám uhasla, vzpomeňte na náš žal, že jsme tu padli zbytečně. Jen máky porostou na polích flanderských.* (Překlad básně Johna McCrae). Výstava v Portehemce trvala do neděle 16. listopadu 2008.

Pohádky z jiných světů

V obchodním centru Nový Smíchov byla 11. listopadu v 17.00 hodin zahájena výstava malovaných dřevěných koní, které na letošní 118. Velké pardubické MEDELACupu osedlaly známé osobnosti českého mediálního, hereckého a sportovního světa. Vystavené koně, jejichž autory jsou známí čeští výtvarníci, byly vydraženy na Aukro.cz. Výtěžek putoval na charitativní aktivity podporované Projektem Medela moderátorky Lejly Abbasové. Na vernisáži se objevil žokej Michal Dvořák, Katka Průšová, Ester Janečková, Ondřej Neff, Ivana Andrlová a řada dalších. Kniha vznikla díky spolupráci řady osobností literárního, výtvarného a hereckého světa. Texty lidových pohádek upravovali například scénárista Petr Jarchovský nebo básník, prozaik a písničkář Jiří Dědeček. Jednotlivé oddíly ilustrovali známí výtvarníci Tomáš Císařovský, Jiří Votruba, Pavel Růt a Milada Gabrielová, úvod pohádek patří dramatičce a spisovatelce Daniele Fischerové. Nedílnou součástí knihy je CD s pohádkami ve zvukové podobě, jež bylo vytvořeno ve studiu Pavla Balcara pod

vedením šéfrežisérky Českého rozhlasu Hany Kofránkové. Svůj hlas Pohádkám z jiných světů propůjčili herečky a herci, kteří dlouhodobě spolupracují s˙občanským sdružením Múzy dětem. Výstava trvala do 6. ledna roku 2009.

Velká pardubická je dostihový závod (steeplechase cross-country), konající se každou druhou říjnovou neděli na dostihovém závodišti v Pardubicích. Jedná se o nejtěžší a nejprestižnější dostih v kontinentální části Evropy. Ve Velké Británii se každoročně koná podobný dostih - Velká národní (Grand National Liverpool steeplechase). Na počátku Velké pardubické byly hony. Vyšší šlechta oblečená do barevných kabátců se smečkou psů a na koních pronásledovala zvěř a překonávala přitom různé přírodní překážky. Tento druh zábavy se brzy stal oblíbeným i v Čechách. První závod se uskutečnil roku 1836 na chlumeckém panství Oktaviána Kinského. Díky aktivitě knížete Františka Lichtenštejnského se tyto hony (zvané parforsní) přesunuly do Pardubic. První Velká pardubická steeplechase se běžela 5. listopadu 1874 o 8 000 zlatých. V současnosti se Velká pardubická koná vždy druhou říjnovou neděli. Dráha tohoto dostihu měří 6 900 metrů a má celkem 31 překážek, koně ji běží přibližně 9-10 minut. Na startu se setkává asi 15 až 20 koní s těmi nejlepšími žokeji (i žokejkami) nejen z České republiky. Průměrná rychlost na 6900 metrů dlouhé trati činí 12,78 m/s - 46,00 km/h.

Digitální televize TV Barrandov

Svými prvními pořady se TV Barrandov pochlubila 11. ledna 2008. Ambiciózní projekt nového kanálu má za cíl stát se významným protihráčem zavedených komerčních stanic TV Nova a TV Prima. Útočit bude prostřednictvím širokého programového schématu. Zahrne domácí filmy (I ty, které jsou po dlouhou dobu pro televizní vysílání opomíjeny.) i snímky z evropské či australské provenience, zahraniční seriály či dokumenty z knihovny National Geographic. Významnou součástí vysílání bude původní tvorba, jejíž významná část vznikne ve velkoryse pojatém Paláci zábavy, který vyrostl v areálu barrandovských filmových ateliérů, kde stanice našla svůj domov. „Bude to zhruba 70 % akvizic k 30 % procentům vlastních pořadů. Myslím, že se vyznamně neodlišujeme od zbylých stanic v době jejich startu," naznačil před nedávnem v rozhovoru pro naše stránky podíl původní produkce programový ředitel Přemysl Svora. Na konkrétní programové schéma si musíme ještě počkat, nicméně některé jednotlivé formáty už TV Barrandov představila. Médii proběhla informace o začátku natáčení sitcomu Ivana Mládka Cyranův ostrov o chudé české rodině, která v restituci získá

středověkou tvrz. Barrandovští připravují i domácí verzi soudní show, která je velmi populární v USA či Německu a v právě probíhající sezóně sklízí velké úspěchy v access time slovenské komerční stanice JOJ, která v posledních týdnech díky ní dokáže mezi 18. a 19. hodinou porazit i tamějšího lídra TV Markízu. Ze zákona se TV Barrandov jako držitel digitální licence musí objevit i v základních nabídkách kabelových operátorů. Jednání s provozovateli satelitních služeb Digi TV a UPC direct i operátorů IPTV ještě pokračují.

Orchestr města Córdoba v Praze 5

Ve čtvrtek 20. 11. 2008 od 19.30 hod. uspořádala MČ Praha 5 v Národním domě na Smíchově v pořadí již čtvrtý koncert vážné hudby. Na koncertu se představil Orchestr města Córdoba pod taktovkou dirigenta Manuela Hernández-Silvi (Španělsko). Na klavír hrála korejská sólistka Jeong-Won Suh. Na programu byla díla Manuel de Falla i Sergeje Prokofjeva. „Jedná se v tomto roce o poslední koncert v cyklu Koncertů vážné hudby, kterými se Praha 5 hrdě hlásí k odkazu našich předků," řekl k projektu starosta Milan Jančík. „I letos jsme se setkali s velkou odezvou, věřím, že máme na co navazovat a jsem potěšen, že Praha 5 je spojována nejen se slovy dynamicky se rozvíjející část hlavního města, ale také jako místo, kde kvalitní hudba a kvalitní kultura mají svůj prostor." Zástupce starosty Prahy 5 Lukáš Herold k události řekl: „Připravujeme další ročník koncertů. Je prestižní záležitostí vystoupit na některém z nich a zájem o účast projevují renomovaní čeští i zahraniční umělci. Letošní sezona (2008), dramaturgie i jména umělců jsou toho důkazem. Zastupitelka Eva Kalousová ke koncertu podotkla: „Těší mě vzrůstající zájem o naše koncerty i atmosféra, která je doprovází. Dramaturgie večerů je sestavena tak, aby vyhověla nejen stálým návštěvníkům, ale aby motivovala i další milovníky vážné hudby k návštěvě koncertů."

Orchestr města Córdoba vznikl v roce 1992 jako sdružení vytvořené regionální vládou španělské provincie Andalusia, společně s městskou radou dolnoandaluského města Córdoba. Za dosavadních patnáct let svého uměleckého působení uskutečnil asi 900 koncertů v často velmi zajímavém prostředí, jako jsou starobylá mešita, přestavěná v barokní katedrálu a pevnost katolických králů v Córdobě, Národní koncertní sál v Madridu, sál Manuela de Fally v Granadě, klášter San Lorenzo del Escorial a řada jiných míst v celém Španělsku – Santiago de Compostella, Gijon, Bilbao, Cantabria, Toledo, Sevilla a další. Orchestr je také velmi aktivní v uvádění novinek zejména španělských, ale i jihoamerických skladatelů ve španělských,

evropských i světových premiérách. Orchestr ovládá velmi rozsáhlý repertoár symfonické hudby od období baroka po současná díla a úspěšně spolupracuje i při vystoupeních různých významných sólistů nebo si k jednotlivým produkcím zve přední hostující dirigenty. Na uměleckém růstu orchestru se podíleli zejména Leo Brouwer v letech 1992–2001, Gloria Isabel Ramos Triano v letech 2002–2004 a od sezony 2005–2006 jako první dirigent a umělecký vedoucí Manuel Hernández-Silva.

Praha pozapomenutá

Praha 5 uspořádala ve spolupráci s občanským sdružením Arena v Galerii Portheimka od 1. prosince 2008 výstavu obrazů Emy Blažkové s názvem Praha pozapomenutá. Dílo autorky, jejíž tvorba byla poznamenána pobytem v koncentračním táboře i komunistickým vězněním, zde mohli návštěvníci obdivovat až do 20. prosince 2008. Výstava připomněla nejtypičtější část díla Emy Blažkové, její pragensie, obrazy různých zákoutí Prahy, jak jí kdysi vnímala, cítila a zachycovala. Jsou to často výjevy z míst, která dobře známe, ale v podobě, jež už je minulostí, na kterou pomalu zapomínáme. Její obrazy jsou vzpomínkou na Prahu, která je vryta v hloubi paměti několika generací „pražských chodců“, řečeno s básníkem. Je to Praha pozapomenutá, nikoli zapomenutá. Stačí se podívat, vstoupit do obrazu, a jsme v ní, v té Praze našich vzpomínek. Ema Blažková se narodila v Praze roku 1924, v úřednické rodině. Jen stěží je možné odhadnout, po kom zdědila výtvarné nadání. Za války, kdy studovala gymnázium v Roudnici nad Labem, se stala jednou z obětí tažení proti českému studentstvu v období heydrichiády. Jen necelý měsíc po atentátu na říšského protektora, 20. června 1942 obsadilo kladenské gestapo budovu roudnického gymnázia a zatklo 84 studentů. Za záminku jim posloužila údajná příprava atentátu na učitele německé obecné školy v Roudnici a konfidenta gestapa Alfréda Bauera. Zatčení studenti, mezi nimi i Ema Blažková, byli převezeni k výslechům do Malé pevnosti v Terezíně. Odkud byla propuštěna až 2. listopadu 1942. Z terezínského období pochází řada kreseb, na nichž Ema Blažková zachytila každodenní život vězněných. Výrazné, na mladou dívku pozoruhodně vyzrálé, jsou její portréty spoluvězňů. Již tehdy Ema Blažková dokázala mnohoznačnost svého umění. Uměla zachytit vnitřní život ve tvářích portrétovaných osob, stejně tak jako několika čarami postihnout vše důležité na právě kresleném místě či vybrat ze situace to podstatné pro budoucí vzpomínky. Po válce ukončila středoškolská studia, studovala kreslení na ČVUT v Praze u prof. Martina Salcmana, Cyrila Boudy a prof. Karla Lidického, na Akademii

výtvarných umění v Praze u profesorů Karla Mináře a Vladimíra Sychry a na UMPRUM u prof. Antonína Pelce. Už od padesátých let se v její tvorbě objevovaly totožné motivy, s nimiž jsme měli možnost se setkat v Terezíně. Jsou to především krajinomalba a portréty, nevyhýbala se však ani žánrovým výjevům či zátiším. Především se ale stále vracela k oblíbeným motivům své milované rodné Prahy. Samostatně vystavovala od roku 1948, nejen v tehdejším Československu, ale i v Athénách, Mnichově, Leningradu, naposledy ještě v roce 2002 v Litoměřicích. Věnovala se i ilustrační tvorbě pro děti. Věznění v Terezíně Emu Blažkovou umělecky i lidsky poznamenalo. Na začátku sedmdesátých let, v době stranických čistek a tvrdé normalizace, byla Ema Blažková na základě vykonstruovaného obvinění znovu zatčena. Z ruzyňské vazby byla posléze přemístěna do psychiatrické léčebny v Bohnicích, kde u ní naplno propukla vážná duševní choroba. Zatímco dosavadní pohnuté životní peripetie měly paradoxně na její tvorbu pozitivní vliv, tentokrát tomu bylo naopak. Její díla už nikdy nedosáhla takové výrazné umělecké hodnoty jako v předchozích vrcholných obdobích a malířčina tvorba se ubírala úplně jiným směrem než by tomu bylo za normálních okolností. Ema Blažková zemřela v den svých sedmdesátých devátých narozenin, dne 31. srpna 2003 v Praze.

Jak se zbavit Svatavy čili Konec Dávníků ve Slezsku

V nové hře Michala Langa, kterou uvedlo Švandovo divadlo (28. 11.2008), se prolínají motivy z egyptské mytologie se šlonzáckým nářečím, skutečnost přechází v sen a akční příběh o zrození a konci fiktivního národa se rozpouští v hororově krvavé historii. Autor (zároveň i režisér inscenace) pojmenoval hru Dávníkové. Záhadný název je jménem národa, který kdysi dávno uprchl z Egypta, aby se skryl před pomstou bohyně Svatavy. Těžko vměstnat do několika odstavců všechny obskurní peripetie, díky nimž se posledních několik Dávníků ocitlo na osamělém statku kdesi u Jablunkova. Představení dominovala Halina Paseková v roli babičky, která jako by se svým autentickým šlonzáckým dialektem a gestikou vystoupila z hloubi předminulého století, a mladá dvojice - Jan Zadražil jako ztracený a nalezený syn a Lenka Ouhrabková jako jeho nedávnická milá. Českým současným dramatickým textům se často vyčítá slabá dějová linie a špatně vystavěný příběh. Langova hra je opačným extrémem - má akční děj a živé dialogy, autor jako by ale podlehl fascinaci příběhem a rezignoval na jakýkoli náznak, proč vlastně tento prapodivný

propletenec lidských vztahů a mytických sil uvádí na scénu.

Jan Pohribný vystavoval v Prádelně

Osobní setkání s fotografem Janem Pohribným uspořádalo 8. prosince 2008 Kulturní centrum Prádelna v Holečkově ulici č. 38 na Smíchově. Během večera vyprávěl autor o tvorbě svých imaginativních fotografií obrazů, v nichž v podobě nápaditých koláží odhaluje elementární síly přírody. Umělec tak ve svých dílech zdůrazňuje základní pouto mezi duchovním a hmotným světem. Na závěr večera umělec společně se zástupci projektu Tajemství fotografie předal 1. cenu v soutěži Přání pro matku zemi dětem ze ZŠ Grafická.

Zdravotní a sociální péče

Autistik uspořádal přednášku

Občanské sdružení Autistik Karlovarský kraj ve spolupráci s Dětskou psychiatrickou klinikou 2. Lékařské fakulty Univerzity Karlovy a Fakultní nemocnicí Motol uspořádali dne 8. listopadu 2008 seminář: Autismus - myšlení v detailech, problémy centrální koherence, rodina s autistickým dítětem. Ve velké posluchárně Fakultní nemocnice Motol na něm přednášela Hilde De Clercq, autorka knihy "Mami, je to člověk nebo zvíře?"

Motolská nemocnice připravila dárek zdravotním sestrám: ubytování za 40 Kč

Originálně řeší nedostatek zdravotních sester Fakultní nemocnice v Motole: nabídla jim bydlení levnější než je jízdné v městské hromadné dopravě. „Bude to za 40 korun na den, což je lacinější než cesta tam a zpět do práce," řekl dne 4. listopadu 2008 ředitel Motola Miloslav Ludvík. V Praze totiž stojí jedna jízdenka šestadvacet korun. Pro sestry to znamená, že jim nemocnice zajistí bydlení za 1 200 Kč na měsíc, a to i manželským párům. Což je asi tak čtyřikrát levnější, než kolik stojí nejlacinější ubytování v Praze. Nemocnice z důvodu chybějícího středoškolského personálu zavřela letos jedno z pěti oddělení dětské hematoonkologie. Což je jediné pracoviště v zemi, které je zaměřeno na děti čekající na transplantace orgánů. Problém je tak vážný, že se chybějícími sestrami zabývalo i ministerstvo zdravotnictví. Ministr Tomáš Julínek se dohodl s Českou asociací sester, že navýší cenu práce sestřiček. „Je třeba napravit chybu z minulosti a navýšit cenu práce nelékařů, tedy zejména sester. Můj předchůdce David Rath jako ministr navýšil cenu práce pouze lékařům," řekl Julínek. Průměrná mzda sester se podle statistik pohybuje mezi 20-25 tisíci korun. Je to však rozdílné: v menších okresních nemocnicích je pro mnoho sester snem i těch dvacet tisíc, zatímco v Praze je

průměrný plat sestry 25-27 tisíc korun.

Motol náleží k finančně nejzdravějším nemocnicím

K finančně nejzdravějším zdravotnickým zařízením v České republice patří pražská Fakultní nemocnice v Motole, Centrum kardiovaskulární a transplantační chirurgie Brno a Nemocnice Kadaň, s. r. o. Vyplývá to z žebříčku nemocnic zveřejněného neziskovou zdravotnickou organizací HealthCare Institute. Podle předsedy organizace Daniela Vavřiny byly hodnocené nemocnice rozděleny celkem do tří kategorií. Hodnotily se fakultní nemocnice, příspěvkové organizace a obchodní společnosti. V kategorii fakultních nemocnic bylo hodnoceno 11 zdravotnických zařízení. Za Fakultní nemocnicí v Motole se na pomyslných medailových příčkách umístily Všeobecná fakultní nemocnice v Praze a Fakultní nemocnice s poliklinikou v Ostravě. „Umístění v čele fakultních nemocnic je pro všechny zaměstnance velmi motivující a zavazující, aby tento trend byl nadále udržován a současně se zkvalitňovala péče o pacienty. Dobré hospodaření je i prvním předpokladem ke zvyšování kvality péče o naše klienty," uvedla dne 25. listopadu 2008 mluvčí motolské nemocnice Eva Jurinová.

Nejoblíbenější léčebna v Praze

Nejspokojenější jsou pacienti v rehabilitační klinice společnosti Mediterra na Malvazinkách v Praze 5, kde se nedávno po operaci kyčle zotavoval také prezident republiky Václav Klaus. A to natolik, že se zdravotnické zařízení stalo druhým nejlépe hodnoceným v České republice. „Budeme se snažit o další zkvalitňování našich služeb. V současné době připravujeme připojení na internet téměř do všech pokojů pro pacienty," sdělila nám jednatelka společnosti Helena Rögnerová.

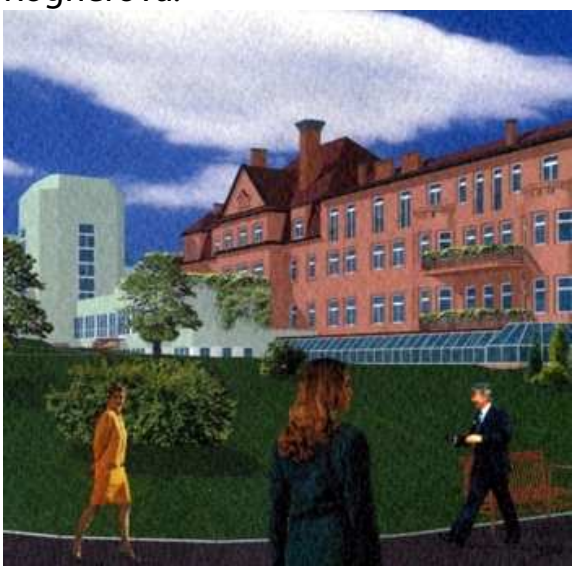

Klinika Malvazinky

Oblíbená je i Nemocnice Na Homolce, pro kterou byl tento rok (2008) obzvláště úspěšným. V srpnu obhájila podruhé mezinárodní certifikát služeb, kterým se prozatím mohou pyšnit jen dvě nemocnice v zemi - Ústřední vojenská nemocnice a právě Nemocnice Na Homolce.

„Kvalita zdravotní péče, bezpečnost jejího poskytování a předcházení možným rizikům s tím souvisejícím je v této nemocnici prvořadým cílem," uvedl ředitel Nemocnice Na Homolce Vladimír Dbalý. I přes získaná ocenění se ale pražská zdravotnická zařízení potýkají s řadou problémů. Tím nejzávažnějším je kritický nedostatek zdravotních sester, pro který už musejí některá zdravotnická zařízení omezovat provoz. V Praze pacienti nejlépe hodnotili následující zdravotnická zařízení: MEDITERRA, s. r. o. - Rehabilitační klinika, Nemocnice Milosrdných sester sv. K. Boromejského, Nemocnice Na Homolce, Nemocnice Na Františku s poliklinikou, Ústav pro péči o matku a dítě, Všeobecná fakultní nemocnice, Institut klinické a experimentální medicíny, Ústřední vojenská nemocnice, Fakultní nemocnice v Motole, Fakultní nemocnice Královské Vinohrady.

Veřejně prospěšná činnost

Vyplatí se Wi-Fi?

Přístup na stránky veřejných institucí nabízejí zdarma některé městské části Prahy již přes dva roky. To je hlavní myšlenkou projektu Bezdrátová Praha v hodnotě 342 milionů korun. Ale přestože do něj město vložilo již téměř 90 milionů korun, stále v celém hlavním městě ještě nefunguje. Internetové služby se svým obyvatelům nezávisle na magistrátních plánech rozhodly nabídnout i jednotlivé městské části. Průkopníkem v této oblasti byla Praha 5, která v srpnu 2006 spustila projekt Bezdrátová Praha 5. Přístup uživatelů na jednotlivé stránky nijak výrazně neomezuje, ale poměrně pomalá rychlost 128 kilobitů za sekundu na druhou stranu také nedává příliš možností zneužití. Postupně se připojily další městské části: Praha 3, Praha 8 a Praha 9. Zatím poslední radnicí, která spustila svůj vlastní bezdrátový internet, byla Praha 4. Bezdrátovou síť zprovoznila na začátku října 2008 a na jejím území zatím funguje 16 přístupových míst. "Stanice jsou umístěny většinou na základních školách, tím se vytvořila rovnoměrná síť a zároveň se zajistilo standardní připojení k internetu těmto školám," uvedl radní pro informatiku Martin Plíšek. Lidé ale musí počítat s tím, že rychlost radničního internetu dosahuje maximálně 128 kilobitů za sekundu. Toto připojení tedy slouží převážně k vyřízení e-mailů a zjištění nejdůležitějších informací. Radnice zatím nemohou poskytovat vysokorychlostní bezplatný internet, protože by tím porušily hospodářskou soutěž. Další z potíží, které s sebou tato připojení přináší, je kolísající síla signálu, případně jeho nedostupnost v některých oblastech. Pro pravidelné domácí použití je tedy radniční internet nevhodný.

Praha 5 vypsala grantové řízení

Dne 5. listopadu 2008 vypsala Rada MČ Praha 5 granty v sociální oblasti „Podaná ruka“ na rok 2009. Jednalo se udělení grantů dle stanovených pilířů: 1) Senioři „Spokojené stáří“; 2) Osoby se zdravotním postižením „Život bez bariér“; 3) Rodina, děti a mládež „Život bez nudy“ a „Rodina spolu“; 4) Národnostní otázky: etnické menšiny, uprchlíci, cizinci „Život bez předsudků“; 5) Ostatní skupiny: Nezaměstnaní, Protidrogová prevence a Bezdomovci „Kde dělám chybu?“ „Věřím, že granty zlepší situaci handicapovaných a ostatních sociálně znevýhodněných občanů, kteří budou moci využívat služeb radnicí podporovaných organizací a jejich projektů,“ vyjádřil se k řízení starosta MČ Praha 5 Milan Jančík. Podání grantu se bude řídit obecnými pravidly pro udělování neinvestičních příspěvků Městské části Praha 5. Na granty v sociální oblasti je do rozpočtu MČ Praha 5 pro rok 2009 předběžně navrhována částka 1 550 000 Kč. „Jedná se především o interaktivní projekty pro všechny kategorie handicapovaných občanů žijících v Praze 5,“ řekla o projektu místostarostka Lucie Vávrová. Zároveň rada MČ Praha 5 vyhlásila granty na podporu volnočasových aktivit občanů, které mají podpořit pravidelnou společenskou a zájmovou činnost obyvatel páté městské části. Zahrnují interaktivní projekty, vzdělávací programy, motivační programy, volnočasové činnosti dle věkových kategorií.

Protesty proti dostavbě pražské čtvrti „U Nikolajky“

Plánovaný rozsáhlý bytový komplex se stovkou bytů, nebytovými prostory a 144 parkovacími stáními naruší urbanistický ráz čtvrti U Nikolajky a povede k výraznému úbytku ploch zeleně. Stavební úřad má rozhodnout během několika následujících týdnů (25. 11. 2008) o výstavbě obytného souboru „Nová Nikolajka“ na Smíchově v Praze 5. Obyvatelé této lokality se snaží megalomanský projekt zastavit a přimět investora k volbě citlivějšího řešení, který ráz obytné čtvrti nezohaví. Lokalita Nikolajka je jedním ze sedmi smíchovských svahů, na kterém během posledních sta let vyrostla vilová čtvrť plná zeleně. Poslední souvislý pás zeleně v této lokalitě, který lze bez nadsázky považovat za „plíce“ Smíchova, je ale v ohrožení. Stavební úřad po čtyřech letech totiž opět posuzuje návrh společnosti Central Group, která chce v této klidové a urbanisticky velmi hodnotné rezidenční lokalitě postavit rozsáhlý bytový komplex se stovkou bytů, nebytových prostor a 144 parkovacími stáními. Ústní jednání na vydání územního rozhodnutí tohoto projektu nazvaného Obytný soubor „Nová Nikolajka“ proběhlo v pondělí 10. listopadu. Existuje reálné nebezpečí, že tento necitlivý a megalomanský

projekt bude nakonec prosazen. Obyvatelé Nikolajky, kteří již čtvrtým rokem aktivně vystupují proti tomuto projektu, doufají, že Odboru územního rozhodování Prahy 5 výstavba nebude povolena. Stavba svými rozměry a kapacitou naprosto nevyhovuje charakteru okolní zástavby, kterou tvoří vily a viladomy obklopené zelení. Předložený projekt svým charakterem hrubě naruší urbanistický ráz celé čtvrti. Znehodnoceny by byly nejen přírodní prvky, ale veškerá kulturní a estetická i urbanistická hodnota současného souboru staveb," řekl Petr Kužvart, právník zastupující občanské sdružení Ateliér pro životní prostředí i některé rezidenty ze sousedství, který podporuje protesty obyvatel Nikolajky. Územní plán Prahy předpokládá na Nikolajce „kobercové rodinné domy, skupinové rodinné domy a činžovní vily". Definice činžovní vila přitom jasně říká, že se jedná o „samostatnou stavbu na vymezeném pozemku, nemovitost nepřevyšující čtyři nadzemní podlaží". Jeden ze dvou domů, který chce postavit společnost Central Group, má však mít až šest podlaží a pojmout zhruba 296 obyvatel! „Podle odborných propočtů navrhovaná výstavba zastíní sousední budovy, zhorší dopravní situaci ve čtvrti a negativně ovlivní ceny okolních nemovitostí," dodala známá módní návrhářka Klára Nademlýnská, která patří mezí místní rezidenty, kteří se stavbou nesouhlasí. Řešením by byla výstavba méně rozsáhlých objektů, které by citlivě zapadaly do okolí. „Pokud zde investor postaví několik viladomů obklopených zahradami, je vše v pořádku a úbytek plnohodnotných zelených ploch na rostlém terénu nemusí být markantní. Musí být proto vyhotoven projekt, který bude v souladu s urbanistickým charakterem prostoru Nikolajky i s regulativy územního plánu, nikoli jen komerčními zájmy investora," řekla Marie Udal, další z mnoha obyvatelů Nikolajky, kteří se snaží necitlivému projektu zabránit.

Sv. Jan Nepomucký opět bdí nad Radlicemi

V úterý 4. listopadu 2008 byla za přítomnosti pražského arcibiskupa, kardinála Miloslava Vlka otevřena v Radlicích zrekonstruovaná kaple sv. Jana Nepomuckého. Dohled nad rekonstrukcí kaple a její hlavní dominanty -sochy sv. Jana Nepomuckého- převzala Česko-slovenská obchodní banka (ČSOB), která nedaleko odtud má ústřední sídlo. Rekonstruovanou sochu světce odhalil generální ředitel ČSOB Pavel Kavánek. „Barokní kaple včetně ústřední sochy světce je již několik století součástí radlického údolí. Proto jsme se rozhodli, v rámci zkrášlení okolí banky, kapli i sochu na vlastní náklady opravit," řekl při předávání památky Pavel Kavánek. Barokní kaple je pozůstatek původní

venkovské zástavby obce Radlic, na portálu má uveden letopočet 1722. V době druhé světové války byly Radlice poničeny spojeneckým bombardováním. Při budování metra v 80. letech socha sv. Jana Nepomuckého zmizela odtud zcela a stavba kaple zchátrala. Symbolický klíč od kaple byl předán faráři páteru Bouškovi.

Sport a zábava

Vítězem ragbyové extraligy se stala Tatra Smíchov

Ragbisté Tatry Smíchov vyhráli v sobotním (8. 11. 2008) finále extraligy v pražském Edenu nad celkem Říčan 17:9 a obhájili mistrovský titul. Finále extraligy se poprvé hrálo na jeden zápas na neutrální půdě. „Obdivuji hráče za to, že se jim podařilo otočit takhle důležitý zápas. Přitom se finále pro nás nevyvíjelo vůbec dobře," konstatoval po finále Filip Vacek, hrající trenér Tatry Smíchov. Jeho tým nejen vysoko prohrával, ale navíc se musel vyrovnat se ztrátou Jana Žíly, opory klubu, který odstoupil kvůli zranění. „Tahle výhra je pro nás velkým úspěchem. Chci pochválit celý tým, ve druhé půli pak byl určitě klíčovým mužem Lukáš Honner, který svými kopy rozhodl," dodal kouč chvíli poté, co si hráči Tatry převzali medaile za účast ve finále i štít pro vítěze extraligy. Už v poločase navíc Tatra dostala pohár Tondy Frydrycha, který se uděluje vítězi základní části extraligy. Z hlediště zápas sledovalo na dva tisíce diváků, nechyběl mezi nimi třeba bývalý vynikající hokejový gólman Dominik Hašek. Hodně zklamání se naopak po finále zračilo ve tváři Antonína Brabce, hrajícího trenéra Říčan. „Je to velká škoda, ale nezvládli jsme klíčový moment zápasu, když jsme kopem nepojistili naše slibné vedení. Jakmile se pak ve druhém poločase Tatra dostala do vedení, ožila a už zápas nepustila," hodnotil finále Brabec. Ten do bitvy o titul nemohl nastoupit, protože je v Říčanech na hostování právě z Tatry. Říčany se v sobotu v Edenu musely na poslední chvíli obejít i bez klíčového hráče Jana Rohlíka, jenž se zranil.

Přehled ragbyových mistrů České republiky: 2008 - RC Tatra Smíchov, 2007 - RC Tatra Smíchov, 2006 - RC Říčany, 2005 - RC Říčany, 2004 - RC Říčany, 2003 - RC Tatra Smíchov, 2002 - RC Praga Praha, 2001 - RC Říčany, 2000 - RC Dragon Brno, 1999 - RC Sparta Praha, 1998 - RC Sparta Praha, 1997 - RC Tatra Smíchov, 1996 - RC Říčany, 1995 - RC Tatra Smíchov, 1994 - RC Vyškov, 1993 - RC Vyškov.

V Praze 5 se uskutečnil další ročník Mezinárodního festivalu alpinismu

Jednalo se o jubilejní 5. ročník mezinárodního Festivalu alpinismu. Konal se ve dnech 21. - 23. listopadu 2008 v rozsáhlých prostorách Národního domu na Smíchově. Mezinárodní akce pokračuje v tradici

celorepublikových setkání českých členů Alpenvereinu, která probíhala v různých místech České republiky v letech 1991 až 2003. Záštitu nad festivalem převzali primátor hl. m. Prahy MUDr. Pavel Bém a starosta MČ Praha 5 JUDr. Milan Jančík, kteří se festivalu osobně zúčastnili. Festival byl slavnostně zahájen v pátek 21. listopadu 2008 v 17.30 hod za účasti Milana Jančíka, starosty MČ Praha 5 a Mg. Gerharda Leskovara, ředitele společnosti Salzburger Land Tourismus GmbH. I letos tvořily programovou náplň festivalu přednášky a velkoplošné projekce filmů a diashow celé řady domácích a zahraničních osobností tohoto sportu. Festival navštívila řada významných hostů a osobností. Z těch nejvýznamnějších to byl Ang Thering Sherpa z Kathmandu – president Nepálské horolezecké asociace a president AIAA (Asijská asociace alpinismu), Viki Grošelj – slovinský horolezec z Lublaně, který stál na vrcholu 10 osmitisícovek, Robert Renzler – generální sekretář rakouského Alpenvereinu, Michael Larcher – hlavni metodik rakouského Alpenvereinu a mnoho dalších. Smíchovského festivalu alpinismu se účastnilo celkem 98 hostů a přednášejících z celého světa. Součástí expozice byla unikátní výstava o historii organizovaného alpinismu v Evropě. Ani letos zde nechyběla výstava velkoformátových fotografií s horskou tématikou. První ročník Smíchovského festivalu alpinismu se uskutečnil v listopadu 2004 v prostorách multikina v dnešním paláci Tesco. Od roku 2005 probíhá festival v reprezentativním objektu Národního domu na Smíchově.

Zima na smíchovské Nikolaje

Jakousi nostalgii po starých dobrých časech představují pražské zimní stadiony. Celoročně nabízejí možnosti bruslení pro školy i pro širší veřejnost pod krytou střechou. Jedním z takových stadionů je smíchovská Nikolajka. Vedle rekreačního bruslení se na Nikolaje hraje i profesionální hokej. Útočiště zde nalezl hokejový klub TJ Slavoj Zbraslav. Klub letos na podzim oslavil 95 let od svého založení.

Bruslení na Nikolajce

Každoročně zde pořádá stálý nábor nových členů. Především dětí

narozených v letech 2001 – 2004. Tréninky na Nikolaje probíhají každé pondělí a pátek mezi 16. a 19. hodinou. Hraje se zde i minihokej. Otcové malých svěřenců tady naopak zápasí proti sobě ve dvou klubech Reds & Whites.

Městská zeleň a ekologie

Zelený pás okolo Prahy

Myšlenka zeleného pásu, který propojí Prahu s okolní krajinou, začíná nabývat konkrétních obrysů. Rada hlavního města Prahy 4. listopadu 2008 schválila zásady a základní prvky jeho výstavby. Záměr zalesnit okolí Prahy se poprvé objevily ve 20. letech minulého století a intenzivně se o nich mluvilo rovněž v 80. letech. „I z toho pohledu jsem proto rád, že nový materiál prošel radou," podotkl radní pro územní rozvoj Martin Langmajer. Existence zeleného pásu ovlivní nový územní plán: ten bude počítat zhruba se dvěma desítkami ploch. V součtu pak půjde o rozlohu dosahující bezmála 1800 hektarů zeleně. Podle nové koncepce plánu by se zelený pás měl vytvářet od začátku roku 2010. Na novou zeleň se mohou těšit například Čakovice, Letňany, Ďáblice, Koloděje, Běchovice, Slivenec, Sobín nebo Lipence. Nyní ještě čekají hlavní město Prahu debaty se Středočeským krajem, se kterým sousedí. Pás má do pražského okolí navrátit pestrost rostlinných i živočišných druhů. Vytvoření zeleného pásu okolo Prahy však není otázka jednoho roku, ale desítek let.

Starosta Milan Jančík neporušil zákon

Další uměle vyvolanou kauzu, která měla vést ke kriminalizaci osoby starosty Městské části Praha 5 Milana Jančíka se prokázala jako neoprávněná. Policie České republiky, v případu trestního oznámení na starostu ve věci porušení zákona při uzavření nájemní smlouvy se Společností pro ochranu Prokopského a Dalejského údolí, věc dne 5. listopadu 2008 odložila, neboť starosta neporušil zákon. „Hodlám se do budoucna bránit právní cestou proti pomluvám, vykonstruovaným a lživým obviněním ze strany opozice. Apeluji na hromadné sdělovací prostředky, aby nedávaly těmto vyumělkovaným příběhům publicitu," řekl Milan Jančík. Trestní oznámení na starostu podal Ondřej Gál a část opozičních zastupitelů městské části mimo jiné i Jiří Metelec, ten rozšířil své podezření i na místostarostu. Celý případ je postaven na domněnkách či tvrzeních, která se ukázala být lichá. Společnost pro ochranu Prokopského a Dalejského údolí v roce 1994 vyhrála soutěž na pronájem objektu, který neměl řádné číslo popisné. Byla uzavřena

smlouva o smlouvě nájemní budoucí s podmínkou, že řádná smlouva bude uzavřena do měsíce poté, co budova získá řádné číslo popisné. Tak se také stalo, avšak až v roce 2008, neboť teprve tehdy bylo číslo popisné Magistrátem hlavního města Prahy objektu přiděleno. „Jsem ráda, že celá takzvaná kauza byla odložena. Jen nás skutečné ochránce přírody mrzí, jak jednoduše může být poplivána 17tiletá práce společnosti, v jejímž čele stojí můj manžel Josef Matoušek (zastupitel Prahy 13) a práce mnoha dobrovolníků," řekla Jitka Matoušková, zastupitelka MČ Praha 5 a předsedkyně Výboru pro životní prostředí. „Ondřej Gál se dokonce vyjádřil, že to není namířeno proti našemu občanskému sdružení, ale jen proti starostovi Milanu Jančíkovi. Přitom se od doby našeho působení v Prokopském údolí vystřídalo na městské části několik starostů," dodala Jitka Matoušková. Paní Matoušková kandidovala sice na kandidátce Strany zelených do ZMČ Praha 5, ale jako nezávislý kandidát a díky dobré práci byla preferenčními hlasy voličů postavena na první místo v kandidátce. „Přesto, že jsem kandidovala za Stranu zelených, rozhodla jsem se spolupráci se zastupiteli této strany na Praze 5 ukončit. Odmítám totiž cestu konfrontace, trestních oznámení a nepodložených osobních útoků. Jsem raději, že za námi stojí kvalitní každodenní práce na této radnici. Zajímavé je, že už při volební kampani do zastupitelstva Prahy 5 v roce 2006 se panové Velek, Martinec i Budín chlubili dlouhodobou prací v naší Společnosti, Informačního centra a ochranou Prokopského údolí," dodala zastupitelka Matoušková.

Přechod Dívčích hradů bez developerů uspořádalo Občanské sdružení Radlice

Akci s názvem Přechod Dívčích hradů bez developerů uspořádalo dne 15. listopadu 2008 Občanské sdružení Radlice. Jeho členům se nelíbí možná zástavba Dívčích hradů a stolové hory Vidoule. Petici, kterou sdružení sepsalo, už podpořilo několik tisíc lidí. Podle tiskového mluvčího MČ Praha 5 Radovana Myslíka zástavby Dívčích hradů ani Vidoule se lidé však bát nemusí. Řekl, že o tom již rozhodl pražský magistrát a pátá městská část rozhodnutí respektuje. Naopak Praha 5 zprostředkovala nejen náměty od odborníků, ale také petici veřejnosti a samozřejmě další připomínky k námětům územního plánu, a ty odeslala na Útvar rozvoje hl. města Prahy.

Praha 5 úspěšně likviduje černé skládky

V souvislosti s vydáním tiskové zprávy Magistrátu hl. m. Prahy reagovala Městská část Praha 5 na informaci o mapování nepovolených skládek Městskou

policií hl. m. Prahy. Jedním z hlavních důvodů, proč má Praha 5 oproti ostatním městským částem o tolik „černých skládek“ navíc, je především v samotném systému jejich hodnocení. Definice zní: „Černá skládka je nelegální uložení odpadů.“ Tím je například odložení jedné pneumatiky u autobusové zastávky či u kontejnerového stanoviště. „Po sečtení všech černých skládek, a to včetně domovního odpadu, se dostáváme na číslo 284. Ovšem při sečtení jen opravdových černých skládek nám vychází podstatně nižší počet, a to číslo 43, což je srovnatelné s jinými městskými částmi. Reagujeme na informace od strážníků a od občanů a neprodleně do jednoho týdne skládky likvidujeme,“ řekl starosta Milan Jančík. „Okrskáři městské policie jsou velmi pečliví a zaznamenávají v seznamech i veškerá drobná znečištění kolem sběrných nádob na komunální odpady. Zaslouží si za to poděkování. Pravidelným zasíláním seznamů černých skládek umožňují jejich okamžitou likvidaci za strany nejen městské části, ale například i TSK,“ dodal k uvedené problematice místostarosta Petr Horák.

Bezpečnost občanů

Přepadení Fortuny na Smíchově

Oběd jak si jej nepředstavovaly, zažily dne 17. listopadu 2008 devětadvacetiletá žena pracující jako obsluha sázkové kanceláře Fortuna a její osmatřicetiletá kamarádka. V pátek ve 13 hodin se rozhodli pobočku sázkové kanceláře v Nádražní ulici ve vnitrobloku v objektu Plzeňské restaurace Anděl zavřít a během polední přestávky si zajít na jídlo. Mezi dveřmi je zastavil neznámý muž ve věku 30 až 35 let. Obsluha prodejny jej upozornila, že je zavřeno. "Tohle je přepadení," vykřikl lupič a hrubě je odstrčil směrem dovnitř kanceláře. Pod pohrůžkou násilí je donutil, aby mu vydaly hotovost z pokladny i trezoru. Přibližně si tak přišel na 55 tisíc korun. Peníze vložil do připravené igelitové tašky, pravděpodobně z prodejny Albert, pohrozil jim, aby zůstaly v kanceláři, a zmizel. Útok trval jen dvě minuty. Ženy, kterým se naštěstí nic vážného nestalo, pak zavolaly policii. Ta pátrá po muži 175 až 180 cm vysokém, bílé pleti s kulatým obličejem, štíhlé postavy, bez vousů. Byl oblečený do tmavomodré šusťákové bundy na zip, modrých džínsů a světlých sportovních bot. Na hlavě měl nasazenou bleděmodrou čepici kšiltem dopředu a na očích sluneční brýle. Mluvil plynule česky bez přízvuku hlubším suverénním hlasem. Policie občany požádala, aby veškeré poznatky spojené s loupeží sdělili na telefonní čísla 974855534, 974855 324 nebo na tísňovou linku 158.

Pátrání po zmizelé Vlastě Javorské

Bezmoc, bolest, strach a stále se zmenšující naději prožívali příbuzní zmizelé Vlasty Javorské (54). Už je to více než pět měsíců (listopad 2008), co se po ní slehla zem. Z domova odešla 1. června 2008 jen s mobilním telefonem. Od té doby ji nikdo neviděl. Syn Václav (32) společně se sestrou a dalšími lidmi pátrání nevzdávají. „Často obtelefonováváme své příbuzné a známé matky, jestli není něco nového, jestli se jim neozvala. Oslovili jsme i senzibila a astroložky," řekl Václav Javorský. Po ztracené pátral i psychotronik Stanislav Brázda. „Vyšlo mi, že by mohla pomáhat v nějakém zařízení, jako je kemp nebo hotel. Je podle všeho ve špatném psychickém stavu. Brzy se ale rodině, myslím, ozve," tvrdil Brázda. Podle něj by mohla pobývat v oblasti od pražského Motola až po Slivenec. „I když jsme v ruce neměli nic hmatatelného, tak jsme se rozjeli do oblasti Slivence a Řeporyjí. Nikdo ale o mé matce nevěděl," vzpomínal Javorský. Po Vlastě Javorské pátrala také policie. Společně s Interpolem ji hledali i v Itálii, kde pohřešovaná kdysi prožila necelý rok. Podle neoficiálních informací se chystá velká pátrací akce v polorozpadlých budovách staré motolské nemocnice, tzv. katakombách.

Squateři se střetli s policisty, tři z nich zranili

Horkou noc z 14. na 15. listopad 2008 prožili policisté i obyvatelé squatu Cibulka v pražských Košířích. Na tísňovou linku 158 bylo oznámeno, že by se v ulici V Cibulkách měl pohybovat pachatel loupežného přepadení starší ženy. Na místo okamžitě vyrazila hlídka Pohotovostní motorizované jednotky znalá místního prostředí. Ta zamířila rovnou do zdejšího statku obývaného squatery. Po otevření začali policisté tento prostor prohledávat. „Vzhledem k tomu, že před nimi začali utíkat tři muži, z nichž jeden odpovídal popisu pachatele loupežného přepadení, začali je pronásledovat. Podezřelí se snažili ukrýt na střeše, odkud na policisty zaútočili taškami a cihlami, které po nich začali házet. Jednoho policistu srazili ze žebříku a způsobili mu zranění na zádech. Jeho kolegu zranili na rameni," uvedla mluvčí pražské policie Eva Miklíková. Situace se začala vyhrocovat. Policisté však marně vyzývali k ukončení útoku. Tři útočníky policisté zadrželi a chystali se je převézt na služebnu. V odjezdu služebního vozidla jim ale bránilo přibližně 20 squaterů. „Jeden z policistů proto vystoupil z vozu, aby umožnil jeho projetí. Při tom utrpěl zranění na ruce. Poté už se ale situace zklidnila a převoz zadržených proběhl bez problémů," doplnila Miklíková. Tím drama neskončilo. Před místním oddělením

policie v Košířích, kam byli zadržení převezeni, se najednou objevilo asi 40 osob. „S největší pravděpodobností šlo o obyvatele zmíněného squatu, kteří požadovali propuštění všech tří zadržených.“ Hrozil větší konflikt, proto bylo na místo povoláno několik dalších hlídek Pohotovostní motorizované jednotky a také 40 policistů ze Speciální pořádkové jednotky. Policejní vyšetřovatel zahájil trestní stíhání proti všem třem zadrženým, které obvinil z trestného činu útok na veřejného činitele spáchaný ve formě spolupachatelství. Dále je bude vyšetřovat na svobodě. V případě odsouzení jim hrozí až 5 let za mřížemi. Squatteři se ale ve svém tiskovém prohlášení brání a policii viní ze zbytečné brutality a zranění svých druhů. Zásah policistů ve squatu Cibulka měl ale dramatické pokračování. Na Palackého náměstí se sešlo v neděli 16. listopadu 2009 na 150 demonstrantů, aby proti postupu policie veřejně protestovali. Co je to squat a squaterství? Squat je nemovitost, používaná bez právního titulu. K obsazování nemovitostí dochází z různých důvodů, jež se mnohdy vzájemně překrývají. Ve vyspělých státech je často squatting výrazem sociálního protestu. V Česku ovšem takovéto chování snadno může být posuzováno jako trestný čin podle § 249a trestního zákona (neoprávněný zásah do práva k domu, bytu nebo k nebytovému prostoru). Ačkoliv je dnes slovo squat pro spoustu lidí synonymem pro bezdomovectví, původní úmysl squaterů je poněkud jiný. Nejde jen o samotné obsazení domu/bytu, které je samo o sobě často - jak je již výše zmíněno - sociálním protestem proti cenám bydlení, díky nimž si spousta mladých lidí nemůže dovolit bydlet ve vlastním. Squaty se často stávají kulturními a sociálními centry, a to nejen pro mladé lidi, ale v podstatě pro všechny vrstvy obyvatel. Příkladem může být například (již zrušený) dánský Ungdomshuset. Terčem squaterů se často stávají domy, které jsou dlouhodobě neobydlené a chátrají. Leckdy je tak jejich obsazením zabráněno dalším škodám, někdy dojde i k částečné opravě domu a k jeho využití pro pořádání výstav, koncertů atp. Squaterství je nejrozšířenější ve velkoměstech. V Praze bylo počátkem 90. let založeno několik squatů. Byl mezi nimi např. dům v ulici Pplk. Sochora na Letné, dům U Zlaté lodi v Náprstkově ulici na Starém Městě, nebo kolonie Buďánka na Praze 5.

Jižní spojku zalily jedy

Dva kamiony se dne 26. 11. 2008 srazily na Jižní spojce u lanového mostu. Na vozovku se z vysypaných sudů vylil nebezpečný odpad. "Na místě zasahovala celá naše jednotka chemiků. Rozdělili jsme sudy od nerozbitých a vylitou látku zlikvidovali. Měřili jsme také výbušnost a množství chemických látek v ovzduší. Nebezpečí se ale

naštěstí nepotvrdilo," řekl nám vyšetřovatel. Policie odklonila dopravu. Z Jižní spojky až na Barrandovský most se tvořily několik desítek metrů dlouhé kolony, auta stála. A nervozita řidičů byla minutu od minuty větší. Doprava kvůli následkům havárie ale kolabovala také ve Vršovicích, na Smíchově a Spořilově. Když policisté po šesti hodinách Jižní spojku opět otevřeli, začínala v metropoli špička. Auta tak popojížděla po malých kouscích a kolony se tvořily všude, převážně v centru až do večerních hodin.

Osobnosti, výročí, zajímavosti

Albert Einstein bydlel na Smíchově

Albert Einstein byl nesporně geniálním vědcem, o kterém se říká, že v každé nové etapě házel rukavici vědě. A to hlavně proto, že představoval průkopníka, o kterém lze s jistotou tvrdit, že kdyby ho nebylo a zejména kdyby nebylo jeho smělých výzev, tak by se rozvoj vědy obecně, a fyziky zvlášť, velice zdržel. Snad to bylo i proto, že se nechával inspirovat paralelami mezi svými idejemi a tvorbou jiných myslitelů. Za centrální bod každého problému, ve fyzice stejně tak jako ve filozofii a literatuře, považoval intelektuální konflikt aneb myšlení ve svých protikladech usilující o poznání nepoznaného. Říkalo se o něm, že prý ho na svět poslal ďábel, aby znovu zahalil vesmír do tmy. Ale on ve skutečnosti dokázal, že osvětlit jednou provždy absolutní pravdu přesahuje nejen možnosti člověka, ale i jeho perspektivy. Na druhé straně stejně tak dokázal, že čistě lidské nadšení a lidský génius zanechávají svoji nesmazatelnou pečeť v onom procesu, kdy jedno světlo přechází k ještě jasnějšímu osvětlení vesmíru a že žádný obraz takového osvětlení nikdy není konečný a že tudíž nelze přirovnávat likvidaci starého osvětlení k zahalení do tmy. Einstein také zavítal do Prahy, kde žil půldruhého roku. Stále totiž toužil po samostatné tvůrčí práci, kterou mu samozřejmě práce na patentovém úřadě v Bernu (kde si sice promýšlel své badatelské koncepce) nemohla zajistit. Proto uvítal nabídku na místo řádného profesora fyziky. Dočkal se jí ve svých dvaatřiceti letech, a to první dubnový den roku 1911 - v Praze. Česká metropole ho lákala proto, že mu na zdejší německé univerzitě nabídli to, co mu zatím nikde neposkytli: ujal se vedení Institutu teoretické fyziky na pražské německé univerzitě s programem dle vlastního uvážení a především získal hodnost řádného profesora. Ještě po letech vzpomínal na „tiché místnosti“ ústavu v budově číslo 1597 na Viniční ulici, kde promýšlel svá díla. Ihned po příchodu do Prahy začal intenzivně bádat zejména v oboru šíření světla a rovněž zkoumat základy gravitačních teorií. A v Praze také zpracoval významné pojednání Über den Einfluss der

Schwerkraft auf die Ausbreitung des Lichtes (O vlivu gravitace na šíření světla). Jeho přednášky s nevšedním zájmem sledovali nejen posluchači německé univerzity, nýbrž i česká odborná veřejnost.

Pražským domovem byl Einsteinovi byt v Lesnické ulici číslo 7 na Smíchově. Ačkoliv v Praze strávil jen půldruhého roku, město poznal velice dobře. A co platí nejvíce - propadl kouzlu jeho historických památek od Staroměstské radnice přes Karlův most až po úchvatný pohled na Hradčany od Vltavy. Vše vnímal pochopitelně po „svém", prostě jako fyzik. Například klenbu chrámu sv. Víta pojímal spíše jako polidštěný projev prosté mechaniky než jako mystického ducha tajuplné gotiky. Je o něm rovněž známo, že si velice vážil všech vynikajících světových učenců, kteří si oblíbili Prahu a jistý čas v ní žili. Snad právě při návštěvách Týnského chrámu, kde navštívil hrobku Tychona Braha, nebo při pohledu na pražské dláždění, po kterém chodíval i Johann Kepler, si mohl uvědomit, že právě zde - v srdci českého království - bývaly uskutečňovány objevy napomáhající dotvářet základy klasického pojetí stavby světa v jeho bohaté struktuře. A snad i v jeho relativitě. Profesor Einstein měl v Praze řadu dobrých přátel. Patřil k nim zejména mladý spisovatel Max Brod, přítel Franze Kafky, jenž vydal posmrtně jeho dílo. Když si známý německý chemik a fyzik Walter Nernst, autor odvození třetí věty termodynamické a nositel Nobelovy ceny (1920), přečetl Brodův román Tychona Braha cesta k Bohu, tak se rovněž zapojil do tehdy velmi populární debaty, jež se týkala otázky, koho vlastně měl spisovatel na mysli postavou Brahova nástupce, zda Keplera, nebo někoho jiného. Tehdy Nernst řekl Einsteinovi ve skupině pražských přátel památná slova: „Kepler? To jste přece vy, Einsteine!" Mezi pražskými druhy Alberta Einsteina nechyběl ani přední matematik Georg Pick, významná osobnost experimentální fyziky na pražské německé univerzitě. Tento vynikající mozek inspiroval Einsteina nejen matematický mi úvahami a věcnou oponenturou ve filozofických sporech, ale i hudebně. Pick prý hrál na housle stejně dobře jako Einstein. Za druhé světové války ho nacisté odvlékli do koncentračního tábora, odkud se už nevrátil.

Einstein se přátelil i s Moritzem Winternitzem, profesorem indické filologie a specialistou v oboru sanskrtu. Skromnost, družnost, dobrota a samozřejmě humor zvláštního ražení získaly Einsteinovi v Praze hodně upřímných přátel. Bývali ovšem i tací, kteří mu nemohli prominout, že zcela otevřeně a srdečně hovoří s každým, třeba se zřízenci ústavu. Byl trnem v oku škrobených pánů docentů a profesorů, neboť se vždy dokázal povznést nad jejich směšnou domýšlivost a prudérní ztuhlost. Za

snad jediný stín Einsteinova pražského pobytu lze označit pokračování nesvárů s manželkou Milevou Maričovou, které se v Praze nelíbilo. Manželská krize se ještě více prohloubila, až nakonec vyústila v rozvod. Z Prahy se Einstein odebral do Curychu, kde převzal na polytechnice vedení katedry teoretické fyziky. Samozřejmě s tím byla spojena i řádná profesura. Někdy v této době začaly Einsteinovy kontakty s Elsou Löwenthalovou. Byla to vzdálená sestřenice, kterou znal od dětství. Zpočátku se zdálo, že půjde jen o platonický milostný románek, protože si oba pouze dopisovali. Jelikož tato rozvedená žena s dvěma mladými dcerami žila v Berlíně, Einstein uvítal nabídku profesury na berlínské univerzitě spojenou s místem ředitele právě založeného Fyzikálního ústavu císaře Viléma. Navíc byl ještě v listopadu 1913 zvolen za člena Pruské akademie věd. Jaké byly jeho další osudy? V roce 1921 dostal Nobelovu cenu v oboru fyziky za práce spojené s rozvojem teoretické fyziky, zejména za objev fotoelektrického efektu. Po nástupu fašismu se Einstein zřekl německého občanství a od roku 1933 se trvale usadil v USA.

S rostoucí hrozbou války velmi aktivně vystupoval za vytvoření účinných bariér proti jejímu rozpoutání. Marně. Státníci měli "jiné starosti". Pak přišel osudový 2. srpen 1939, pouhý měsíc před tím, než hitlerovské armády vpadly do Polska a začala druhá světová válka. Onoho druhého srpnového dne se Einstein chránil před žhavým létem v chatě na atlantickém pobřeží Long Islandu nedaleko New Yorku. V přítomnosti Leo Szilarda a Edwarda Tellera, předních amerických jaderných fyziků maďarského původu, diktoval dopis prezidentovi Franklinovi Rooseveltovi, v němž vysvětlil možné válečné účinky atomové energie a fakticky vyzval prezidenta, aby se zasadil o urychlení experimentálních prací k sestrojení atomové bomby. „Je mi známo, že Německo v současné době přerušilo prodej uranu z obsazených československých dolů," píše Einstein závěrem a dodává: „Takové kroky se možná objasní, když přihlédneme k tomu, že syn náměstka německého ministra zahraničních věcí von Weizsäcker je přidělen k Ústavu císaře Viléma v Berlíně, kde se v současné době opakují americké práce na uranu." Dopis F. D. Rooseveltovi byl skutečně předán, a to cestou bankéře Sachse, prezidentova přítele a jeho neoficiálního poradce. Na pokyn Bílého domu pak byl skutečně vývoj americké atomové zbraně zahájen v laboratoři v Los Alamos ve státě Nové Mexiko pod vedením Einsteinova velkého přítele, profesora Roberta Oppenheimera. Sám Einstein si později dělal výčitky. V dopise Linusu Paulingovi, vynikajícímu americkému fyzikovi a chemikovi, dvojnásobnému nositeli

Nobelovy ceny, který byl zveřejněn až v roce 1985, napsal: „V životě jsem udělal jednu chybu. Podepsal jsem dopis prezidentu Rooseveltovi, v němž jsme se stavěli za sestrojení atomové bomby. Ale snad mi to bude odpuštěno, protože jsme všichni cítili, že je velká pravděpodobnost, že na tomto problému pracují Němci. Mohlo se jim to podařit a mohli použít atomové bomby k tomu, aby se stali nadřazenou rasou.“ Rok po napsání –atomového- dopisu se Einstein stal oficiálně občanem USA, i když si ještě ponechal i švýcarské občanství. Během války působil jako poradce amerického Národního úřadu pro vojenské zásobování, kde měl na starosti úsek výbušnin a munice. V březnu 1940 poslal Rooseveltovi druhý dopis, kde líčil své znepokojení nad vzrůstajícím zájmem hitlerovského Německa o uran. Ačkoliv byl Einstein oddaným pacifistou, přesto pomáhal k vítězství Spojenců ze všech sil a všemi možnými způsoby. Svědčí o tom například i ta skutečnost, že dal v roce 1944 souhlas, aby ručně psaná kopie jeho původního dokumentu o speciální teorii relativity šla do aukce a výtěžek byl poskytnut na nákup bojové techniky. A nebylo to málo - šest milionů dolarů. Na samém sklonku války Einstein znovu usedl ke stolu, aby spolu se Szilardem napsal Rooseveltovi třetí dopis. Tentokrát s opačným znaménkem. Naléhal na prezidenta, aby nepřipustil atomové bombardování japonských měst. Roosevelt však nečekaně 12. dubna 1945 zemřel ve Warm Springs v Georgii, zatímco Einsteinův dopis zůstal ležet údajně nepřečtený na jeho stole v Bílém domě. Ačkoliv Einstein odešel po skončení války do důchodu, mohl mít na Princetonské univerzitě svůj kabinet stále k dispozici. Zůstal však velmi aktivním ve společenském životě. V roce 1946 se například stal předsedou Pohotovostního výboru atomových vědců, aby z této pozice apeloval na OSN k vytvoření světové vlády, což pokládal za jedinou cestu, jak udržet světový mír. V roce 1952 byla Einsteinovi učiněna velmi pozoruhodná nabídka. Stát Izrael ho vybídl, aby se stal jeho prezidentem. V té době se třiasedmdesátiletý Einstein již necítil ve své kůži. Lékaři zjistili výduť břišní cévy a pak i onemocnění krvetvorby, způsobené zvýšeným rozpadem červených krvinek. I to byl důvod, proč nabídku s nejvyšší zdvořilostí odmítl. Posledním velkým Einsteinovým činem byl dopis adresovaný Bertrandu Russellovi z 11. dubna 1955, ve kterém vyjádřil souhlas, že připojí svůj podpis pod společný manifest vyzývající všechny státy světa, aby se vzdaly jaderných zbraní. O dva dny později se jeho zdravotní stav prudce zhoršil. Lékaři doporučili operaci, což však Einstein odmítl. Albert Einstein zemřel 17. dubna 1955. Podle jeho výslovného přání byly jeho ostatky zpopelněny a popel rozptýlen na utajeném

místě. Ale jeho slavné objevy, zejména speciální teorie relativity (1905) a obecná teorie relativity (1916), zůstávají trvalým odkazem pro celé generace.

Filmový svět Myrtila Frídy

Filmový historik, publicista, scenárista, člen prvorepublikového spolku Recese a jeden ze zakladatelů filmového archivu Československého filmového ústavu Myrtil Frída patřil k předním osobnostem poválečné filmové historiografie. Letos uplynulo třicet let od jeho předčasné smrti. Až teprve nedávno se mi dostala do ruky publikace s názvem To je mi pěkná historie. Ne snad proto, že bych neznal jméno Myrtila Frídy (1919 – 1978), ale pravděpodobně proto, že vyšla v bouřlivém roce sametové revoluce a na pultech knihkupectví trochu neprávem zapadla. Výročí třiceti let od jeho smrti je proto dobrým důvodem si tuto osobnost československého filmového světa připomenout. Zaujetí pro věc, erudice a pracovitost, tak by se zjednodušeně dal shrnout Frídův vztah k filmovému umění. Patřil ještě k těm, pro které filmová historiografie byla klíčem k uchopení filmu; znal ve své době každý film, dokázal zpaměti vyjmenovat režiséra, herce i rok vzniku a zaníceně o každém snímku hovořit. Zejména se věnoval českému němému filmu a spolu s Janem Stanislavem Kolárem vydali Historii československého němého filmu 1898 až 1930. Frída miloval americký film, především zlatou éru němé grotesky, americké konverzační komedie i muzikály. Jeho největším oblíbencem, vedle bratří Marxů, Bustera Keatona, Harolda Lloyda a Shirley Templeové, byl slavný americký herec a tanečník Fred Astaire. Jeho snem bylo se s ním osobně potkat a málem k tomu došlo na půdě rakouského filmového archívu, kde předtím pomáhal shánět a katalogizovat Astairovy filmy. Na poslední chvíli mu však byla komunistickým režimem odejmuta výjezdní doložka. V srpnu 1968 se po emigraci Bohumila Brejchy stal vedoucím Filmového archivu, následná normalizace jej ale z filmotéky vyhnala a po zbylý čas tam směl docházet jen sporadicky. Do historie srpnových událostí se zapsal, když v archivu ukryl nespočet ve své době zakázaných dobových dokumentů jako například záznam Jaromíra Kalisty natáčený ve dnech okupace a posléze zpracovaný Evaldem Schormem pod názvem Zmatek. Kotouče s tímto snímkem Frída ukryl ve Štěchovicích pod názvem Dožínky 1951 a popsal je jako zmatečný materiál. Stejně tak se mu podařilo zachránit unikátní filmové záběry kameramana Stanislava Miloty z dění v Praze po smrti Jana Palacha. Tento dokument, později nazvaný Jan 69, byl objeven až v roce 2002. Je možné, že některé dobové materiály na své objevení

ještě čekají. Přestože mu normalizační režim plně neumožňoval vykonávat jeho profesi a přerušil důležitý kontakt se západním světem, dokázal si Frída udržet svůj inteligentní humor a svobodomyslný náhled na svět. Jako třeba při jedné z častých normalizačních prověrek. Na otázku: „Jaký byl váš vztah k Sovětskému svazu před rokem 1968 a po něm?“ vždy odpovídal, že stále nezměněn. O komunistické straně pak s oblibou prohlašoval, že je stranou všech slušných lidí. Frída byl spoluautorem televizních seriálů Malá filmová historie, Nesmrtelné stíny a 52 komiků a spol., podílel se na scénáři několika filmů, například střihového filmu Král komiků s Vlastou Burianem. S Jaroslavem Brožem vydali dvousvazkovou encyklopedii Historie československého filmu v obrazech 1898 – 1945 či na svou dobu neocenitelnou příručku 666 profilů zahraničních režisérů. Myrtil Frída zemřel po krátké nemoci ve svých osmapadesáti letech. Na pohřbu přes odpor rodiny promluvil tehdejší ředitel Československého filmového ústavu Slavoj Ondroušek. Došlo tak na svou dobu k paradoxní situaci: při obřadu se s Frídou anglicky loučil jeho dlouholetý přítel a kolega Jacques Ledoux za Mezinárodní federaci filmových archivů i přesvědčený komunista Ondroušek, který způsobil mnoho hořkosti a ústrků nejen na půdě filmového ústavu, zatímco rakev s ostatky vyprovázela hudba z Frídova milovaného westernu V pravé poledne. Ale taková byla normalizace, kde nic nebylo normální. Ne nadarmo Frída posílal svým přátelům do zahraničí pozdravy z „Absurdistánu“. Frída po sobě zanechal na svou dobu rozsáhlou filmovou pozůstalost, z níž větší část skončila v Národním filmovém archivu. K výročí třiceti let od jeho smrti připravilo kino Ponrepo tři vzpomínkové večery s jeho oblíbenými filmy a občanské sdružení Via Societatis ve spolupráci s Village Cinemas Anděl připravuje retrospektivní výstavu z Frídovy pozůstalosti. Vernisáž proběhla 10. listopadu 2008 a zahájil ji Jiří Suchý.

Stříbrný poklad na Smíchově

Jako v pohádce si v neděli 16. listopadu 2008 připadali stavební dělníci. Ti za zdí činžovního domu na Smíchově nalezli skoro půltunový poklad uložený v tajné místnosti. „Ze začátku jsme si mysleli, že je to hliník. Ale pak jsme našli kulaté bedýnky, otevřeli jsme je a pochopili, že je to poklad.“ Stříbro bylo uloženo ve sníženém přízemí domu v Duškově ulici na Smíchově. V jedné ze stěn nejprve objevili stříbrné plíšky. „Pracovníci se nejprve domnívali, že jde o odpad,“ dodala policejní mluvčí Eva Miklíková. „Přivolaný policista, který na místě zasahoval, řekl, že za svou éru něco podobného nezažil,“ přiblížila objev mluvčí. Policie nakonec v tajné místnosti nalezla asi čtyři sta kilogramů stříbrných

předmětů, které tam byly ukryty desítky let. Jednalo se například o poháry a mince. „Byly úhledně zabalené v papíru, v novinách a uloženy v dřevěných bednách," upřesnila Miklíková. Nález zajistila policie. Ta si vyžádala odborný posudek. O výši nálezného, které by mělo dělníkům připadnout, zatím není rozhodnuto. Jisté však je, že bude ve výši deseti procent ceny. Podle historiků by mohlo být v pražských domech podobných pokladů ukryty desítky. „Je možné, že tam poklad ukryli Židé v období druhé světové války. Nebo po jejím skončení odsunovaní Němci, kteří doufali, že se pro stříbro vrátí," spekuloval v reportáži TV Nova historik Vladimír Nálevka.

Adolf Branald

* 4. 10. 1910 Praha
† 28. 9. 2008 Praha

Český prozaik, autor reportáží, vzpomínkových próz a prací pro děti; dramatik a filmový scénárista. Prošel řadou zaměstnání. Proslavily jej především faktografické romány spojené se životem Prahy, divadlem, automobily nebo železnicí. Specifickým tvůrčím regionem se mu stali lidé od divadla a filmu. Napsal na třicítku knih a nespočet článků, fejetonů i reportáží do novin a časopisů. V řadě jeho knih se mu podařilo zrekonstruovat živý obraz české kultury v minulosti, na jejíž přítomné podobě se také on podílel jako umělec s velkým smyslem pro epickou a dramatickou tvářnost života. Za celoživotní dílo byl roku 1996 vyznamenán Křišťálovou knihou PEN-klubu, v roce 2000 čestným občanstvím hlavního města Prahy a 28. října 2008 in memoriam Medailí Za zásluhy I. stupně. V autobiografických memoárech zachytil své časté návraty do Toušeně, kde byl 13. května 1985 jmenován čestným občanem.

Život a dílo

S křestními jmény Karel Adolf vstoupil do života jako syn dramatika, divadelního ředitele, režiséra a herce Richarda Františka Branalda (* 3. 4. 1876). Od dětských let hrál drobné role v otcově divadelní společnosti, v divadle a ve filmu. Roku 1918 debutoval v němém filmu *Československý Ježíšek*. Dále hrál ve filmech *Aloisův los* (1919); *Hraběnka z Podskalí* (1925); *Komptoiristka* (1922) a *Venoušek a Stázička* (1922). Velmi brzy se uplatnil též jako klavírista a jazzman v lázních Toušeň a v Houštce i jako skladatel a dramatik (*Král muzikantů*, *Anča komediantka*, *A v tom zámku byla panna…)*. Psal hry pro ochotníky, několik her připravil společně s otcem (*Dragouni na*

vesnici, *Šumařova píseň*, *Veselá vojna*, *Muzikanti z české vesnice*, *Pod národní střechou*, *Zamilovaná babička*). Vystřídal řadu zaměstnání, čtrnáct let života věnoval práci mezi železničáři (mj. jako ekonom a tiskový referent), sedm let působil jako nakladatelský redaktor. V Literárním fondu a v nakladatelství Československý spisovatel se zasloužil o vznik edice děl Eduarda Basse a Bohumila Hrabala. Roku 1959 se stal spisovatelem z povolání. Do literatury vstoupil historickými romány z hereckého života *Stříbrná paruka* (1947; televizní seriál 2001), *Chléb a písně* (1952) a *Skříňka s líčidly* (1960). S důvěrnou znalostí prostředí popsal počátky českého automobilismu (*Dědeček automobil*, 1955) i filmu (*My od filmu*, 1988), léta druhé světové války a politického odboje (*Severní nádraží*, 1949; *Lazaretní vlak*, 1950; *Dva muži v jedné válce*, 1979) a spisovatelskou práci (*Andělské schody*, 1990; *Báječní muži na létajících ořích*, 1992). Do jeho spisovatelského zájmu náleží rovněž knihy pro mládež (*Vandrovali vandrovníci*, 1956; *Král železnic*, 1959), povídkové reportáže (*Hrdinové všedních dnů*, 1953; *Ztráty a nálezy*, 1961; *Promenáda s jelenem*, 1963) a detektivní příběh (*Důvod k zabití*, 1969). S objevností a pietou se věnoval opomíjeným osobnostem (*My od divadla*, 1983, a *Můj přítel Kamil*, 1998). Některá jeho díla byla zfilmována (*Dědeček automobil*; *Pozor, vizita!* A Sestřičky). Podle knihy *Zlaté stíny* (1980) vznikl muzikál *Superhvězda Mařenka,* věnovaný hereckému osudu divadelní a operetní hvězdy Marie Zieglerové, která poprvé zazářila ve smíchovské Aréně v roce 1902 v operetě *Kráska z New Yorku*, v níž zpívala titulní roli: *„Doktor Švanda ze Semčic stane se totiž zanedlouho Marii Zieglerové tím, čím se stal direktor Stampfer z Theater Metropol Fritzi Massaryové, prostě osudovým ředitelem…“* (Adolf Branald: *Zlaté stíny*, Praha 1980). Své první a poslední (toušeňské) setkání s obdivovanou operní pěvkyní Jarmilou Novotnou, u příležitosti jejího jmenování čestnou občankou Lázní Toušeně, popsal v knize *Děkovačka bez pugétu* (1994).

Vlastní vzpomínky zachytil v knihách *Živé obrazy* (1992) a *Pražské promenády* (2000).

Branald vždy stál jakoby stranou, *„daleko od hlučícího davu“*, v ústraní od dobových bludných kroků a kruhů literárního života, ať už za stalinismu nebo v dalších vývojových obdobích české společnosti, neuzavíral se však do tvůrčí ulity a inklinoval k aktivní filozofii života i tvorby. Také proto vždy dokázal přijít s knihou, která reagovala na dobovou situaci, byla však zpravidla o příslovečný kousek dál, víc se blížila reálné výpovědi o *„životě kolem nás“* i o *„životě v nás“*, někdy dokonce v duchu umělecké reportáže či beletristického dokumentu.

Při psaní zůstával věrný klasickému vypravěčství, v němž se sází na dějový příběh a na reliéfní povahokresbu, zároveň však v jeho případě šlo o díla často stylisticky i žánrově nemálo odlišná, odkazující k různým typologickým polohám a tradicím evropské i tuzemské literatury. Podle svých slov se vždy díval na život jako na zajímavé divadlo, uchovával si v paměti určité scény a hodnotil v něm určité etapy: *„Sám se považuji za jednoho z účinkujících a jsem šťasten, že jsem si zahrál se zajímavými herci – lidmi. zazářila“* Proto tak často říkával, že své knihy nepíše, ale režíruje.

Pražské stopy

Adolf Branald se narodil na Žižkově, v domě, který již dnes neexistuje. Třetinu života prožil na Spořilově, v ulici Jihovýchodní III., v domě čp. 792. Moderní zástavba v letech 1925–1929 sem přilákala řadu spisovatelů: Jaroslava Havlíčka, A. C. Nora, Jana Čarka, Karla Ptáčníka, Josefa Knapa, Františka Křelinu, Zdeňka Kalistu a další. *„Nejhezčí léta jsem však prožil na Smíchově,“* tvrdil, *„kde můj otec hrál a režíroval v Aréně. Taky jsem napsal jednu knížku o Smíchově. Mohl bych tedy říkat, že jsem Smíchovák… Rovněž jsem chodil do školy v Karlíně a na Vinohradech, žil jsem u dědečka na Vyšehradě a taky v činžáku, kde dnes stojí tančící dům, na pražském nábřeží. Tvrdím proto, že jsem Pražák…“*

Adolf Branald miloval Prahu, v níž se narodil i zemřel, a věnoval jí také řadu knih. V jedné z nich vystihl, co bylo společné jeho pražským vzpomínkám: *„Prožil jsem v Praze bez desíti let celé dvacáté století. Do smíchovské Arény mě přinesl otec na jeviště v peřince, hrál jsem jeho vnuka. V divadle Na Fidlovačce jsem napovídal, se Švandovým divadlem jsem se rozloučil jako krmič lvů Ondřej. Do historie české kultury mě zasvěcovala na vyšehradském hřbitově moje babička. Hrál jsem v prvním československém filmu, který natočil roku 1918 můj otec, a za lásku k Podskalí jsem dostal Zlatý odznak Vltavana.“*

Do Podskalí se přistěhoval s rodiči v roce 1924 jako čtrnáctiletý a na břehu Vltavy prožil šest krásných let v domě u nynějšího Jiráskova mostu; dům už neexistuje, v roce 1945 ho zasáhla při náletu letecká puma. V románu *Chléb a písně* vytvořil postavu podskalského proletáře Kiliána: propuštěn od smíchovského Ringhoffera za organizování stávky našel útočiště mezi Podskaláky a ledařil s nimi. Spisovatel jej vylíčil jako obratného kolportéra *Dělníka*, později *Budoucnosti*, *Dělnických listů* a *Rovnosti*.

Jako chlapec hrál ve Švandově divadle, kde převzal dětské role Julia Fučíka, včetně postavy Cedrika v *Malém lordu*. V knize *Skřínka s líčidly* vzpomínal, jak jeho otec byl *„miláček Smíchova od ulic Vltavské až*

po Malvazinky". Největší úspěchy slavil v operetách *„v dřevěném stavení uprostřed chudokrevného parčíku*", ve smíchovské Aréně, která stávala na Horním nábřeží: *„Vypadalo to jako truc, na břehu už jedno divadlo stálo – kamenné a nejslavnější, starý pán míval s jeho správou šťavnaté spory. A tak to vypadalo, s odpuštěním, jako parodie – na rozdíl od pompézního umístění Zlaté kapličky nad Vltavou postavil Pavel Švanda senior svůj dřevěný svatostánek do kraje nevýsostně neutěšeného, na dělnické předměstí, takřka do stínu železničního mostu, po bok pivovaru, na kraj náplavky. Kouř komínů, vůně sladu, pach rybiny rozprostřely se nad arénou jako baldachýn."*

(Adolf Branald: *Zlaté stíny*, Praha 1980)

Adolf Branald ve svých knihách vzdal hold nejen divadlu, filmu, Praze či literatuře (*Andělské schody, Báječní muži na okřídlených ořích*), ale také svým přátelům či idolům: *„Měl jsem výjimečné štěstí, že jsem žil ve společenství lidí, kteří svým způsobem přispívali k vytváření ducha, stylu a koloritu doby."* Mezi ně patřili zejména Jaroslav Seifert, František Hrubín, Jan Werich či František Kožík. Praze věnoval Branald knihy *Zrození velkoměsta* (1985) a *Převleky mého města* (2002). Poslední z jeho pražských knih je vyprávění o Spořilovu, kde prožil větší část svého života až do posledních dnů.

Zajímavosti

Režisérka Věra Chytilová natočila o Branaldovi krátký televizní dokument, ve kterém zmapovala i jeho pestré začátky. Málokdo totiž ví, že byl prvním *československým* hercem, když se koncem roku 1918 objevil ve filmu svého tatínka *Lojza vyhrál los*. Proslavil se i hlavní rolí v němém filmu *Venoušek a Stázička*, to se psal rok 1922. Branald byl také bankovním úředníkem, obchodním cestujícím, agentem s olejem, správcem autodílny, pianistou v kině, úředníkem na dráze, výpravčím i redaktorem v knižním nakladatelství. Z každého povolání čerpal při svém psaní, jemuž se profesionálně věnoval od konce 50. let.

Dokument z cyklu Gen nazvaný *Adolf Branald pohledem Věry Chytilové* uvedla Česká televize. *„Vše, co jsem chtěla vypovědět, jsem tehdy vložila do tohoto snímku,"* řekla Chytilová a Branalda označila za živoucí kroniku uplynulého století. Na podzim 2005 představil tehdy pětadevadesátiletý Branald svou knihu *Tichý společník*, v níž vzpomínal na Jaroslava Seiferta, Františka Hrubína, Jana Wericha, Bohumila Hrabala a další osobnosti, s nimiž ho spojovaly přátelské vztahy. *„Už jsem chtěl odejít, ale nevěděl jsem, co bych celé dny dělal. Procházky po Spořilově mi vystačí tak na hodinku denně,"* komentoval to autor, který prý nikdy nedělal nic pro to, aby se dožil tak vysokého věku. *„Stále kouřím své tři cigarety*

denně,“ prozradil. Dlouholeté přátelství jej pojilo s několika slavnými malíři, ať už to byl Cyril Bouda či Kamil Lhoták (o každém z nich také napsal knížku a oni zase rádi a krásně ilustrovali jeho knihy). Společně s Kamilem Lhotákem milovali staré automobily a motocykly, což je přivedlo ke spolupráci nejen na knize *Dědeček automobil*, ale i na Radokově stejnojmenném filmu. Spisovatel zde využil svých zkušeností, neboť v předválečných letech působil jako obchodní cestující v olejářských firmách. Protektorátní služba u železnice Branalda sbližovala s Bohumilem Hrabalem (oba měli také své letní sídlo v Kersku) a poskytla mu i téma k románům *Severní nádraží* a *Lazaretní vlak*. Některé z Branaldových knih se staly předlohou k filmovému, televiznímu či divadelnímu zpracování. Podle knihy z lékařského prostředí *Vizita* natočil režisér Karel Kachyňa filmy *Pozor, vizita!* A Sestřičky.

Reflexe

Co vše zemřelo s Adolfem Branaldem?

„Zpráva, že v neděli 28. září 2008, na svátek sv. Václava, zemřel autor historických, psychologických a vzpomínkových próz (ale i filmový scenárista) Adolf Branald, svým způsobem přišla jako blesk z čistého nebe. Už dlouho, neuvěřitelně dlouho sice byl tento tvůrce v požehnaném věku, leč stále byl mezi námi, při tom i onom, ačkoli také jeho svět se nemilosrdně vylidňoval: přežíval své přátele, své spisovatelské kolegy, stále víc lidí, které tak dobře znal, posmrtně ožívalo jen v jeho vzpomínkových textech. Neodvolatelně skončilo i 20. století, o němž psal času navzdory až donedávna a jehož byl živým i pronikavým literárním svědkem a kronikářem. Poslední půlstoletí svého života se Branald věnoval toliko literární tvorbě. Měl však o čem psát a odkroutil si pozoruhodné životní univerzity: vyrůstal v umělecké, zvláště divadelnické rodině, už v dětství a mládí hrál v divadle i ve filmu, pracoval mj. jako prodavač, jako bankovní úředník, jako pianista v kině – a v letech 1936–1945 působil jako nádražní telegrafista a výpravčí a měl tedy své zkušenosti s různými ostře sledovanými vlaky.

Krátce byl zaměstnán na ministerstvu dopravy a sedm roků strávil v redakci nakladatelství Československý spisovatel (kde mj. redigoval prozaická díla Eduarda Basse), kdy si už získal renomé významného soudobého romanopisce – třebaže žel též romanopisce kritizovaného, kaceřovaného a okřikovaného, zejména po vydání jeho poválečných, čapkovsky koncipovaných „železničních románů“ Severní nádraží *a* Lazaretní vlak. *Také kvůli těmto ideologickým kampaním se Branald, mnohdy píšící o divadle a herectví v Čechách (například v knihách* Stříbrná paruka *a* Skříňka s líčidly*), zaměřil na témata z minulosti a na knihy na pomezí literatury pro děti a mládež a literatury pro dospělé.*

Pro toto jeho období je více než typická spisovatelova slavná próza Dědeček automobil *(1955), rozverné vyprávění o průkopnících automobilismu v českých zemích, kongeniálně ztvárněné na filmovém plátně Alfrédem Radokem. Jiným významným, možná nedoceněným autorovým románem z té doby je* Král železnic *(1959), epický obraz průmyslového rozvoje v Čechách na sklonku 19. století. I když však byly v Branaldově rozsáhlém díle vyzdvihovány převážně uvedené tituly, nemenší uznání si zaslouží rovněž jeho prózy ze současnosti, kterým se ovšem autor věnoval především v šedesátých letech.*

Kritika se jimi zabývala pohříchu poskrovnu, snad s výjimkou Aleše Hamana, jenž také připravil o Branaldovi již v roce 1963 zasvěcenou monografii. Právě Haman si povšiml pozoruhodné spisovatelovy knihy se současnou tematikou, nazvané Ztráty a nálezy *(1961), která má blízko k poetice reportáže a opírá se o dokumentární styl vyprávění. Na stylové zacílení této prózy navázala znamenitá poloreportážní knížka* Důvod k zabití *(1969), pozoruhodný sociologický i psychologický příspěvek k pochopení ovzduší v české společnosti po roce 1948, v němž Branald neambiciózně, zato o to poctivěji prolamoval leckterá psaná a nepsaná tabu. Po těchto dílčích sondách mohlo čtenáře i překvapit, že je do nemocničního prostředí situován jeden z nejzávažnějších spisovatelových románů* Vizita *(1967), spojující psychologickou sondu s precizním vylíčením „prostředí". Nikoli náhodou podle tohoto pozoruhodného románu Karel Kachyňa natočil hned dva divácky úspěšné filmy* Pozor, vizita *(1981) a* Sestřičky *(1983).*

Už od přelomu sedmdesátých a osmdesátých let se Adolf Branald soustředil téměř výhradně na vzpomínkové knihy, jichž uveřejnil pěknou řádku a v nichž mj. psal i o faktickém pozadí některých svých starších próz, především však – právě s přihlédnutím k osobním zážitkům a zkušenostem – zajímavou formou přibližoval minulost našeho divadla a začátky československé kinematografie. Uznalé připomenutí si zaslouží alespoň prózy Živé obrazy *(1992) nebo* Děkovačka bez pugétů *(1994), v nichž Branald demonstroval svou schopnost živě psát o dávných dobách, o zaniklém a zašlém uměleckém světě, zvláště pak o atmosféře v něm kdysi vládnoucí i o temperamentu, který v něm za starých časů převažoval. Adolf Branald patřil k realistickým vypravěčům; v české literatuře představoval právě příklad moderní realistické prózy, která se sice povýtce vyhýbá proklamativně reflektované existencialistické problematice (nebo pozdějším postmoderním pokusům o analýzu civilizace), přesto však na tyto tematické okruhy po svém reagoval a začleňoval traumata a dilemata současnosti do svých působivých,*

vskutku „živých“ obrazů minulosti. S jeho odchodem tato tradice, zvláště úsilí o kultivované realistické vypravěčství, jako by vzala za své: Branald sice má své pokračovatele, žádný z nich však není důstojným partnerem autorům existenciálním a postmoderním. S nimi spisovatel jistěže soutěžit nechtěl, vytvořil však dílo, které je s estetickými podněty z konce 20. století srovnatelné. Kdo převezme roli nestora českého písemnictví po něm?“

Vladimír Novotný (kráceno); Portál české literatury, 2008

L:

Vladimír Kovařík: Literární toulky Prahou. Praha 1980; Aleš Haman: Adolf Branald. Praha 1963; Adolf Branald: Sentimentální průvodce po pražském nábřeží. Praha 1970.

Prosinec

Z radnice

Rekonstrukce kontrolního výboru v Praze 5

Zastupitelé MČ Praha 5 zvolili dne 9. prosince 2008 na svém 14. zasedání předsedu a část členů kontrolního výboru a to na základě návrhů a jednání předsedů klubů politických stran zastoupených na radnici Prahy 5. Kontrolní výbor je složen ze sedmi členů. Novým předsedou kontrolního výboru se stala opoziční nezařazená zastupitelka ing. Angela Morávková, místopředsedkyní nezávislá kandidátka Eva Kalhousová, členy ing. Bohumil Dvořák (ČSSD) a Bc. Jan Hlaváček (ODS). Kandidáti opozice se svobodně rozhodli a kandidaturu nepřijali. „Volná místa jsou stále k dispozici opozičním stranám a jsme připraveni je zvolit. Snažíme se vyřešit situaci kolem původního nefunkčního kontrolního výboru. Po politické diskusi byla zvolena část členů kontrolního výboru. Považuji za samozřejmost, že funkce předsedy kontrolního výboru byla nabídnuta opozici. Předpokládám, že v novém složení bude tento výbor konečně fungovat,“ vyjádřil se starosta Milan Jančík. „Přes všechny vstřícné kroky koalice si opoziční zastupitelé neodpustili teatrální odchod z jednání zastupitelstva. „Podobné jednání naprosto nechápu,“ vyjádřil se k odchodu opozičních zastupitelů předseda výboru. Na příštím zastupitelstvu bude také odvolána a jmenována nová tajemnice výboru. Na rozdíl od spekulací, které se objevily v některých médiích, kontrolní výbor MČ Praha 5 nebyl zrušen.

Virtuální 3D úřad a Crazy web na stránkách MČ Praha 5

Na svých internetových stránkách spustila radnice MČ Praha 5 elektronický projekt Crazy Web a Virtuální 3D úřad. Hlavním cílem bylo inovovat dosavadní radniční webové stránky (www.p5.cz.), aby neplnily pouze funkci informačního portálu. „Jedná se o velmi neobvyklý

projekt, který si klade za cíl netradičním způsobem přiblížit občanům práci naší radnice. Díky kamerové simulaci si občané mohou virtuálně projít celou budovou radnice na Štefánikově ulici v Praze 5. Crazy web obsahuje i vtipné animace, které radniční portál dokreslují," informoval o stránkách starosta Milan Jančík. Crazy web je postaven na flashové aplikaci a jeho součástí jsou 3D animace s figurkou starosty MČ Praha 5, uklízečky a maskota v podobě loga MČ Praha 5. Figurky komunikují pomocí „bublin". Obsah do bublin mohou prostřednictvím formuláře vkládat i občané. Z přispěvatelů bude pravidelně vybrán výherce, který za svojí „hlášku" obdrží cenu. Život na stránkách je zpestřen kočkami, psy, ptáky, kteří se zde jen tak objeví, něco řeknou a zase zmizí. „Netradiční pojetí webových stránek má za úkol přiblížit Prahu 5 především mladší generaci, a to formou rozmarných animací, bláznivých akcí, netradičního designu a celkové hravosti webu," řekl o projektu zastupitel a předseda Komise informatiky Herbert Heissler. Ve virtuální podobě si návštěvníci stránek mohou prohlédnout kanceláře Úřadu městské části Prahy, efektivně a rychle najít hledané odbory a vyhledat si potřebné kontakty. Aplikace je umístěna na stránkách Crazy webu pod ikonkou 3D úřad v levé časti pod menu.

Znovu podzemní kontejnery

Praha 5 se chce zbavit povalujících se odpadků, pořídila si proto nové kontejnery, které jsou zabudované pod zemí. Kontejnery budou umístěny zejména v centrální části Smíchova. Doposavad je v Praze 5 umístěn pouze jeden a to na Tilleho náměstí na Barrandově. Další dva by měly být instalovány do poloviny roku 2009. Jeden na náměstí 14. října a druhý přímo na Andělu. Praha 5 není zdaleka jediná pražská čtvrť, kde se rozhodli vytáhnout do boje proti povalujícím se odpadkům. Praha 1 zpracovává projekt, v němž se předpokládá s jejich umístěním celkem na 15 místech v centru města. Podzemní kontejnery mají podstatně vyšší kapacitu než popelnice, které známe. Jejich vyvážení šetří práci popelářů. Místo toho, aby odpadky vyváželi až dvakrát denně, stačí podzemní nádoby čistit čtyřikrát týdně. Jedinou nevýhodou je jejich vysoká cena. Zatímco běžný kontejner stojí asi 16 000 korun, jeden podzemní přijde až na 2 miliony korun.

Slavnostní zakončení vánočních dnů 2008

Praha 5 pozvala všechny občany i návštěvníky české metropole na slavnostní zakončení vánočních trhů na pěší zóně Anděl. Slavnosti začaly již v době adventu - 29. listopadu 2008 a skončily 23. prosince 2008. Trhy byly spojeny s bohatým každodenním doprovodným hudebním programem. Závěrečný

koncert se uskutečnil od 15.30 hodin do 18.30 hodin v předvečer Štědrého dne 23. prosince 2008 na pěší zóně Anděl. Vystoupili na něm Děda Mládek s Ilegal Band a Maxim Turbulenc. Na rušné křižovatce na závěr vánočních smíchovských dnů zazněly v doprovodu kapely Schovanky vánoční koledy.

Radní Vojtěch Zapletal gratuluje jubilantům.
Ilustrační fotografie.

Úřední oznámení

ODS v Praze 5 podpořila Pavla Béma, oblastní sněm se však nesešel

Občanská demokratická strana (ODS) v pátém pražském obvodu podpořila pražského primátora a prvního místopředsedu Pavla Béma v boji o funkci předsedy strany. O podpoře rozhodla oblastní rada, řekl 2. prosince 2008 oblastní manažer strany Boleslav Altner. Členové rady se také podle Altnera shodli na tom, že nesvolají oblastní sněm. O nominaci přitom v ostatních městských částech rozhodovaly právě sněmy. Praha 5 několik dní před zahájení sjezdu potvrdila trend, podle kterého naprostá většina pražských organizací ODS stojí za Bémem. Bém na sjezdu strany o víkendu vyzval na souboj o předsednické křeslo stávajícího šéfa strany a premiéra Mirka Topolánka. Topolánek má však důvěru drtivé většiny mimopražských organizací ODS a je tedy favoritem nedělního hlasování. Za Bémem nestojí ani všechny pražské obvody: nikoho nepodpořit se rozhodla Praha 1, osmý pražský obvod se rovnou vyslovil pro nynějšího předsedu. "Rada konstatovala, že většina místních sdružení podpořila Pavla Béma," řekl senátor Miroslav Škaloud, který zasedání oblastní rady v Praze 5 řídil. Proto podle něj rada vyjádřila podporu pražskému primátorovi. Dodal, že rozhodnutí nesvolat sněm přijali členové rady po dlouhé diskusi, konkrétní důvody ale zveřejnit nechtěl. Občanští demokraté v Praze 5 jsou od posledních voleb do místního zastupitelstva rozděleni. Část členů, mezi kterými jsou odpůrci současného starosty Milana Jančíka, tehdy odešla do opozice. Milana Jančíka před volbami podpořil právě Pavel Bém. V pořadí 19. kongres ODS začne v pražských Vysočanech v pátek 5. 12. 2008. Premiér a předseda strany Mirek Topolánek se na něm o funkci utká právě s Pavlem Bémem, který má podporu prezidenta republiky Václava Klause. Topolánek, jehož koaliční vláda disponuje v parlamentu jen nepatrnou a nejistou většinou, se vzpamatovává z prohraných

podzimních krajských a senátních voleb, po kterých se ve všech krajích začala na vládě podílet v parlamentu opoziční sociální demokracie.
Poslanec Laudát uvažuje o vystoupení z ODS.

Poslanec Parlamentu ČR František Laudat hodlá vystoupit z ODS

Pražský poslanec František Laudát uvažuje o tom, že vystoupí z ODS. Důvodem ale není to, že na víkendovém kongresu (6.–7. prosince 2008) se ve vedení nejsilnější vládní strany změnilo jen jedno jméno, ale situace mezi občanskými demokraty v Praze 5, řekl Laudát. „O svém dalším osudu v ODS uvažuji delší dobu. Rozhodnu se v souvislosti s tím, jak se strana zachová, zda předseda Mirek Topolánek začne férově řešit v situaci v Praze 5, nebo bude respektovat současný stav," uvedl Laudát. V ODS v páté městské části bojují dvě znesvářené skupiny zhruba už tři roky. Jedno vede starosta Milan Jančík, tváří druhého je nyní zastupitel Ondřej Gál. Po minulých komunálních volbách se část ODS dokonce ocitla v zastupitelstvu v opozici a založila vlastní frakci. Laudát byl dříve předsedou oblasti ODS v Praze 5 a patří k Jančíkovým oponentům. Na republikové úrovni prý Laudát patří ke křídlu, které na víkendovém kongresu zvítězilo. Topolánek v bitvě o post předsedy porazil pražského primátora Pavla Béma. Pokud by vedení ODS situace v oblastním sdružení Prahy 5 neřešilo, poslanec by ze strany vystoupil ještě v tomto volebním období. "Nebudu ale dělat naschvály," zdůraznil poslanec. Vládní koalici by údajně podporoval podle toho, jaké kroky by dělala. Poražený Bém by podle Laudáta mohl přijít o křeslo primátora. „Nelze vyloučit, že může být odvolán. Když někdo prohraje politickou bitvu, následuje pád i z nižších pozic," poznamenal poslanec. Nový první místopředseda ODS, starosta Prahy 13 David Vodrážka, se podle Laudáta jeví jako Bémův oponent, který na kongresu Béma vystřídal ve funkci zástupce šéfa nejsilnější vládní strany. Podle poslance je rovněž možné, že Bém přijde příští rok (2009) o křeslo předsedy pražské ODS. Primátora však Laudát nepodceňuje, nebude podle něho čekat, co s ním ODS udělá, ale začne vymýšlet nové strategie.

Úřad registru vozidel sjednotil otvírací dobu

Pražská pracoviště registru vozidel budou mít od 5. ledna 2009 jednotné úřední hodiny. Na Bohdalci v Praze 10, na Jarově v Praze 3, v Motole v Praze 5 i ve Stodůlkách v Praze 13 se bude úřadovat v pondělí a ve středu od 7.45 hod. až 17.00 hod., s přestávkou od 12.15 hod. do 12.45 hod. V úterý a ve čtvrtek bude otevřeno od 7.00 hod. do 15.30 hod., přestávka bude mezi 11.30 hod. a 12.00 hod. V pátek

bude zavřeno. Na registru vozidel ve Vysočanech v Praze 9 a v Praze 1 bude nadále otevřeno i večer do 20.00 hod.

Územní rozhodování a stavební aktivity

Spor o charakter Nikolajky

Plánovaný rozsáhlý stavební komplex se stovkou bytů, nebytovými prostory a 144 parkovacími stáními naruší urbanistický ráz Nikolajky a povede k výraznému úbytku ploch zdejší zeleně. Jsou o tom přesvědčeni obyvatelé této smíchovské lokality, kteří se proto snaží podle nich „megalomanský a necitlivý projekt společnosti Central Group zastavit a přimět investora k volbě citlivějšího řešení, který ráz obytné čtvrti nezohaví". O výstavbě obytného souboru Nová Nikolajka na Smíchově v Praze 5 má stavební úřad rozhodnout v následujících týdnech (3. 12. 2008). Podle zdejších obyvatel však existuje reálné nebezpečí, že projekt bude nakonec prosazen. Stavba svými rozměry a kapacitou podle nich naprosto nevyhovuje charakteru okolní zástavby, kterou tvoří vily a viladomy obklopené zelení. Jak ve zprávě uvedl Petr Kužvart, právník zastupující občanské sdružení Ateliér pro životní prostředí i některé rezidenty ze sousedství, znehodnoceny by byly nejen přírodní prvky, ale veškerá kulturní a estetická i urbanistická hodnota současného souboru staveb. Výkonný ředitel Central Group Aleš Novotný řekl, že za touto akcí nevidí ani tak snahu o dodržování zákonů, jako spíš protesty obyvatel vedlejšího objektu a pokus o oddálení či dokonce zastavení stavby. „V podobných případech bývá účelem různých protestů snaha o získání nějaké výhody. V tomto případě tomu tak není. Uznávají, že daná lokalita byla již v době vzniku čtvrti předurčena k budoucí zástavbě a že projekt po formální stránce neodporuje územnímu plánu. Takto rozhodl magistrát a pravděpodobně tak rozhodne i soud. Doktor Kužvart podobně atraktivní spory preferuje a dělá si na nich jméno," doplnil Novotný. „Podle odborných propočtů navrhovaná výstavba zastíní sousední budovy, zhorší dopravní situaci ve čtvrti a negativně ovlivní ceny okolních nemovitostí," dodala módní návrhářka Klára Nademlýnská, která patří mezi místní, se stavbou nesouhlasící rezidenty. Územní plán Prahy předpokládá na Nikolajce kobercové rodinné domy, skupinové rodinné domy a činžovní vily. Definice činžovní vila přitom jasně říká, že se jedná o samostatnou stavbu na vymezeném pozemku, nemovitost nepřevyšující čtyři nadzemní podlaží. Jeden ze dvou domů, který chce postavit společnost Central Group, má však mít až šest podlaží a pojmout zhruba 296 obyvatel. Řešením by

byla výstavba méně rozsáhlých objektů, které by citlivě zapadaly do okolí. „Pokud zde investor postaví několik viladomů obklopených zahradami, je vše v pořádku a úbytek plnohodnotných zelených ploch na rostlém terénu nemusí být markantní. Musí být proto vyhotoven projekt, který bude v souladu s urbanistickým charakterem prostoru Nikolajky i s regulativy územního plánu, nikoli jen komerčními zájmy investora," řekl Marie Udal, další z obyvatel Nikolajky, kteří se snaží projektu zabránit.

Podniky a podnikatelé

Zkušební vysílání TV Barrandov

Nová digitální televize Barrandov po měsících příprav 1. prosince 2008 zahájila vysílání. Zatím však jen nanečisto. Vidí jej pouze zaměstnanci stanice. „Zkoušíme různé režimy a budeme odstraňovat možné závady ve vysílání, které se bezpochyby objeví, ještě před oficiálním startem," vysvětlil ředitel techniky TV Barrandov Michal Kratochvíl. Oficiálně v éteru pro televizní diváky se televize objeví od 11. ledna 2009. Od včerejška ve vnitřním okruhu televize poběží dokola smyčka, která obsahovala program jednoho dne. TV Barrandov již minulý týden ohlásil, že pilířem jejího programu jsou zahraniční filmy a seriály. Postupně by také měl růst podíl vlastní tvorby, která počítá například se sitcomem Ivana Mládka Cyranův ostrov, estrádami, policejním seriálem Profesionálové, soudní show Suďte je nebo diskuzním pořadem fotografa Jana Saudka. TV Barrandov bude vysílat až do roku 2018 v rámci digitální sítě 2 Českých Radiokomunikací. Na její pozici v multiplexu mají nyní diváci možnost spatřit logo stanice.

Barrandovští filmaři věří, že je hospodářská krize mine

Ze všech stran se straší finanční krizí, ale filmaři věří, že se jich netýká. Alespoň zatím. Slabá návštěvnost kin začala s podzimem růst a na příští rok už hlásí premiéru sedmadvacet českých novinek. Křivku zvedl celovečerní film Nestyda. "Myslím, že krize se projeví až po čase. Některé z plánovaných projektů třeba nespatří světlo světa, což se v kinech odrazí až napřesrok," míní Martin Chalupský z firmy RWE, která však svou podporu českému filmu nemění. Z novinek roku 2009 připlatí na čtyři: na komedii Marie Poledňákové Líbáš jako Bůh, poválečné drama podle Egona Bondyho Tři sezony v pekle, psychothriller s Karlem Rodenem a Jürgenem Prochnowem Oko a hraný dokument o NicholasuWintonovi Nickyho rodina. Vklad RWE do české tvorby za poslední čtyři roky tak přesáhne padesát milionů korun, dvojnásobná suma odtud už putovala na karlovarské festivaly. Otázkou zůstává, nakolik se hrozba krize dotkne filmové výroby: domácí i zakázkové. Ani tradiční značka

jménem Barrandov nehodlá slevit ze svého slibu, že chce dál produkovat vlastní české novinky. „Připravují se dva projekty, které vzešly ze společné scenáristické nadace Barrandova a RWE; kromě toho se právě vybírají látky, na nichž se budeme podílet coby menšinový partner," potvrdila barrandovská producentka Helena Uldrichová. Konkrétní tituly zveřejní studio až po Novém roce, v plánu má také další pohádku Zdeňka Trošky. Horší je situace v zakázkové tvorbě. Loni společnost Barrandov Studio zaznamenala nejvyšší tržby ve své novodobé historii - skoro 639 milionů korun - především díky dvěma zahraničním filmům, které se zde točily. Oba, Letopisy Narnie - Princ Kaspian a Babylon A. D., se zasloužily také o vytížené ateliéry, kdežto rok poté se na filmovém kopci čekají skromnější výsledky. „Barrandov situaci ustál i letos (2008) - hlavně díky reklamě.

Podnikatelem roku se stal uzenář František Kratochvíl

Podnikatelem Prahy 5 pro rok 2008 byl vyhlášen uzenář František Kratochvíl, majitel firmy Smíchovské uzeniny. Letos také poprvé udělila pátá městská část cenu v kategorii Živnostník roku. Stal se jím Stanislav Hanek, majitel obchodu s potravinami. Vyhlášení cen se uskutečnilo v rámci Dne podnikatelů 19. prosince 2008 v paláci Austria. Byl to již třetí ročník soutěže, za kterým stojí zdejší radnice, Obvodní hospodářská komora Praha 5 a Hospodáři Praha. Letošní ročník byl rozšířen o cenu Poštovní spořitelny pro nejlepšího živnostníka Prahy 5. „Snažíme se podporovat a rozšiřovat služby určené podnikatelům. Zdejší Podnikatelské centrum se stalo již tradičním místem jejich setkávání," řekl při udělování cen starosta MČ Praha 5 Milan Jančík. "Stejně jako v předchozích ročnících jsme i letos obdrželi velké množství tipů na vítěze soutěže. Abychom ocenili přínos drobných podnikatelů, rozhodli jsme se vyhlásit samostatnou kategorii Živnostník Prahy 5," uvedl radní městské části Aleš Kohout. Nominaci do soutěže bylo možné posílat e-mailem nebo prostřednictvím lístků, které bylo k dispozici v Podnikatelském centru v Praze 5. Nominovanými mohli být fyzické nebo právnické osoby, které mají sídlo v pátém pražském obvodu. Deset vylosovaných hlasujících získalo knižní odměny v hodnotě 20 tis. korun.

Byty a bytová politika

Praha 5 zůstane zelená

Ani v budoucnosti nedojde k zastavění zelených ploch v Praze 5. Dívčí hrady nebo park Vidoule nezmění v rámci územního plánu své označení. Nadále půjde o místa, kde se nesmí stavět. „Je velmi pozitivní, že zpracovatelé územního plánu, tedy útvar rozvoje města, vyjádřili svůj názor. Těší mě, že zeleň

v Praze 5 zůstane ve stávajícím měřítku a navíc v rámci již zahájených bytových projektů zde bude zeleně více," komentuje urbanistický rozvoj a bytovou výstavbu v Praze 5 starosta Milan Jančík. Do nově připravovaného územního plánu hl. m. Prahy budou zahrnuty i plochy zeleně, které by se měly stát součástí zeleného pásu kolem Prahy. Celkem se jedná asi o 1 777 hektarů půdy včetně lesoparků, mokřadel, pastvin a vodní plochy. Radnice MČ Praha 5 zadala architektonickým ateliérům úkol, aby zpracovali námětovou koncepci i pro územní plán Prahy 5.

Letecký snímek Prahy 5

Doprava

Pondělní tradice - kolaps dopravy

Ulice Strakonická v Praze 5 byla v pondělí 8. prosince 2008 ráno kolem sedmé hodiny opět neprůjezdná. U Lahovického mostu se směrem do centra stala hromadná nehoda pěti aut. O půl hodiny později se na stejném místě srazila další dvě auta. Nikdo nebyl naštěstí zraněn, srážka skončila jen pomačkanými plechy. Podle mluvčího pražské policie Jána Mikulovského se účastníci nehody mezi sebou sami domluvili, policii k nehodě přivolal náhodný svědek.

Dokončení pražského dálničního okruhu komplikovaly spory

Pražský okruh patří k nejdůležitějším chybějícím částem tuzemské dálniční sítě. Celý okruh má měřit 83 kilometrů, nyní je v provozu 18 kilometrů. Termíny výstavby posouvají spory mezi ekology a zástupci obcí na jedné straně a ministerstvem dopravy a jeho organizacemi na straně druhé. Jako nejproblematičtější se z tohoto pohledu jeví dva úseky na severu metropole u Suchdola. Proti plánovanému vedení severní části pražského okruhu přes Suchdol stále protestují různá občanská sdružení. Obávají se toho, že ministerstvo pro místní rozvoj, které bude posuzovat jejich odvolání proti územnímu rozhodnutí na stavbu okruhu, rozhodne ve prospěch stavby této varianty. Územní rozhodnutí vydal pražský magistrát na konci srpna roku 2008. Hejtman Středočeského kraje David Rath si dovede představit, že by severozápadní část obchvatu hlavního města mohla vést takzvanou severní i jižní variantou zároveň. Bývalé vedení kraje v čele s Petrem Bendlem (ODS) podporovalo vedení obchvatu přes Suchdol. Jižní část okruhu mezi Slivencem a Lahovicemi pomalu získává svou finální podobu,

unikátní je zde zejména přibližně 1,6 kilometru dlouhý tunel mezi Radotínem a Slivencem a stejně dlouhá estakáda přes údolí Vltavy a Berounky. První auta by se zde měla projet v roce 2010.

Školství a dětské aktivity

Vánoční program v Kulturním a mateřském centru Barrandov

Kulturní a mateřské centrum Barrandov naplnilo vánoční program rozmanitými chutěmi pro děti i jejich rodiny. Dne 5. prosince 2008 zde uspořádali mikulášskou nadílku a následující den se zde setkala česko-mexicko-španělská komunita. Důvodem pro setkání byly rozdílné vánoční zvyky v Čechách a ve španělsky mluvících zemích Evropy a Jižní Ameriky. Program byl bohatý i v dalších předvánočních dnech. 7. prosince 2008 se zde uskutečnil seminář Rodinné konstelace. Divadelní představení pro nejmenší -Úsměv s vánoční pohádkou aneb Jak pejsek a kočička chystali Vánoce- se na Barrandově konal následný den. Poslední kulturní akce se v Kulturním a mateřském centru Barrandov realizovala 11. prosince 2008 v podobě předvánoční výtvarné dílny. Děti však měli možnost ještě 21. prosince 2008 navštívit loutkové divadlo Nazdárek při TJ Sokol I. Smíchov, které pro malé diváky připravilo hru Kam se poděla vánoční hvězda?

Kultura

Taneční party ve smíchovské kapli

Populární hudební skupiny Soul of Man a Scott Nixon – (breakbeatoví DJs) oslavili dne 19. prosince 2008 v odsvěcené smíchovské kapli kláštera Sacré Coeur desáté narozeniny vydavatelství Finger Lickin. Party se uskutečnila pod hlavičkou klubové noci. Určená byly všem příznivcům „zlámaných beatů“ - Conference. Britský breakbeatový projekt Soul of Man patří k nejzajímavějšímu vývoznímu artiklu labelu Finger Lickin. V České republice soubor vystupoval několikrát, ale v Praze na Smíchově měl premiéru. V roce 2005 málem zbořil Red Zone na festivalu Cosmic Trip v Teplicích. O rok později hrál u nás opět na festivalu Love Planet. Hosty z Velké Británie za gramofony doprovodil DJ Czech z Kanady a domácí DJs Kaplick, Josef Sedloň, Diome, Click Joe a Macio. Hudba v Sacké Coeur zněla až do rána. Vstupné na koncert v předprodeji činilo 350 korun (poplatky) v síti Ticketpro.

Vánoční koncert Prahy 5

Radnice Prahy 5 uspořádala vánoční koncert. Uskutečnil se dne 22. prosince 2008 od 16.00 hodin v arciděkanském kostele sv. Václava na náměstí 14. října. Účinkovali: Pražská komorní filharmonie a Kühnův smíšený sbor. Sólisté: Alena Miró – soprán, Karla Bytnarová – alt, Tomáš černý – tenor, Jiří Sulženko – bas. Dirigent: Leoš Svárovský.

Program: A. Corelli – Concerto grosso č. 8 „Vánoční“, op. 6, L. van Beethoven – Mše C dur, op. 86. Koncert se konal pod záštitou starosty MČ Praha 5 JUDr. Milana Jančíka, MBA.

Dětské dopoledne v Národním domě

Národní dům na Smíchově zaplnili 16. prosince 2008 školáci. Pod záštitou místostarostky Lucie Vávrové zde radnice Prahy 5 uspořádala pro žáky místních škol dětské dopoledne. Kdo z dětí chtěl, mohl si nechat od vizážistky namalovat na obličej pohádkovou nebo zvířecí masku. Školáky programem prováděl moderátor Jiří S. Richter. S hercem Karlem Hamžíkem účastníky dopoledne potrápili kvízovými otázkami. Tři nejlepší děti si ze soutěže odnesly dárky. K zábavě přispěl žonglér Zdeněk Dolejš, dětský pěvecký soubor Animation Drean Team, který zapěl vánoční koledy. V Národním domě nechyběly ani mažoretky, které stejně jako loni slavily u malých diváků velký úspěch.

Zdravotní a sociální práce

Zakázka za tři miliardy

Druhou fázi rekonstrukce Fakultní nemocnice v Motole za téměř tři miliardy korun provede firma Metrostav, která dle informací týdeníku EURO ze dne 8. prosince 2008 zvítězila ve výběrovém řízení a podepsala již s nemocnicí smlouvu. Druhá etapa zahrnuje rekonstrukci dvou křídel s dětským oddělením, novou výstavbu operačních sálů a výstavbu heliportu v areálu. První etapu modernizace za 1,5 miliardy korun prováděla rovněž společnost Metrostav. Tentokrát se utkala v tendru se čtyřmi konsorcii. V předchozím výběrovém řízení zvítězila v konkurenci dalších tří uchazečů. V první etapě vzniklo v nových prostorách nemocnice celkem 186 lůžek. Celý proces modernizace dětského oddělení v Motole by měl být dokončen v roce 2011. "Náklady představují devět miliard korun, 85 procent je hrazeno ze státního rozpočtu a 15 procent zaplatí Fakultní nemocnice Motol," sdělila mluvčí nemocnice Eva Jurinová.

Praha 5 prodloužila provoz bezplatné poradny pro občany

Radnice v Praze 5 prodloužila provoz bezplatné právní a sociální poradny pro občany. Ta zdejším obyvatelům už několik let poskytuje pomoc v závažných životních situacích. Lidé se na její pracovníky mohou obracet při potížích v jednání s úřady, s právními nebo třeba rodinnými problémy. „Poradenská činnost vyvolává velmi pozitivní ohlasy. Proto se radní městské části Praha 5 rozhodli prodloužit její činnost. Kancelář funguje již několik let a stále se zvyšuje počet jejich návštěvníků,“

řekl Radovan Myslík, tiskový mluvčí Městské části Praha 5.

Unikátní rentgen v Motole pomůže těžce zraněným

Pacienti s mnohočetnými zlomeninami už nemusejí podstupovat bolestivou manipulaci při rentgenování. Lékaři ve fakultní nemocnici v Motole mají od prosince 2008 k dispozici jako první v Česku nový rentgen, který udělá snímek, aniž by se zranění museli přesouvat ze své židle či lůžka. Přístroj za 14 milionů je jediný ve východní a střední Evropě. Je mnohem šetrnější k pacientům, pomůže zejména těm s vážnými a komplikovanými úrazy. „Tento přístroj je určený pro ty nejzávažnější stavy, jakými jsou pacienti z urgentních příjmů, pacienti s polytraumaty a traumaty, s kterými je třeba co nejméně manipulovat," řekl Miloslav Roček, přednosta kliniky zobrazovacích metod motolské nemocnice. Nový rentgen má pouze jeden detektor, který je upevněn na pohyblivém rameni zavěšeném na stropě. To se otáčí kolem pacienta a pomocí dálkového ovládání se dá nastavit do různých poloh. „To znamená, že s pacientem, který přijede na vozíčku, se už nemusí vůbec hýbat, nehrozí tak další zranění pacienta," dodal Roček. Kromě snadnější manipulace jsou také výsledky vyšetření nesrovnatelně rychleji k dispozici. „Dříve se muselo čekat na dlouhé minuty, než se snímek vyvolal," podotkla mluvčí nemocnice Eva Jurinová. Nový přístroj zpracuje snímek v digitální podobě během několika vteřin.

Veřejně prospěšná činnost

Zaniklý svět českých Romů a Sintů

Výstavu věnovanou zaniklému světu Romů a Sintů uspořádala v prosinci roku 2008 v Portheimce radnice Prahy 5 ve spolupráci s Výborem pro odškodnění romského holocaustu (VPORH), občanským sdružením Opus Pictum a Magistrátem hl. m. Prahy. Mediální podporu poskytlo Rádio Ethno a Hospodářské noviny. Mnoho vzácných doposavad nezveřejněných fotografií návštěvníkům otevřelo pohled do minulosti Cikánů, kteří v Českých zemích žijí přes šest set let. Nacistický holocaust nechal zmizet původní bohatou kulturu této etnické skupiny. Její příslušníci byli v průběhu dějin již mnohokrát objektem pronásledování a stigmatizace. Smíchovská expozice byla prvním uceleným pokusem předvést původní život Romů a to právě ve spolupráci s jejich příslušníky. Po druhé světové válce, kdy se stát potýkal s celkovým poklesem obyvatelstva, se do Českých zemí přestěhovávaly celé romské komunity ze Slovenska, Maďarska nebo Rumunska. Jejich dnešní potomci tvoří drtivou část současné romské populace u nás. Výbor pro odškodnění romského holocaustu usiluje mimo jiné i o

pietní úpravu míst bývalého koncentračního tábora Lety u Písku a Hodonínek u Kunštátu, kde byli v období hitlerovské okupace cikanské rodiny vězněny a likvidovány. Pozoruhodné je, že jazykovými otázkami vzniku a vývoje cikánštiny se na Smíchově počátkem 20. století zabýval prof. Vincenc Lesný, zakladatel moderní české indologie; průkopník studia novoindických jazyků a propagátor jejich systematické výuky. Navazoval na odkaz Josefa Zubatého (1855–1931), profesora indologie a jazykovědce světového jména. Zkoumal nejstarší podobu buddhismu, překládal ze sanskrtu, pálí a z bengálštiny (zvláště R. Thákura, s nímž jej pojilo osobní přátelství); byl autorem řady populárněvědeckých prací, monografií a dalších spisů. Jeho zásluhou se stala čeština v evroamerickém světě prvním jazykem po angličtině, do kterého se z bengálštiny překládalo přímo z původních originálů. Zabýval se i romskou kulturou a v roce 1934 napsal pojednání Jazyk cikánů v ČSR.

Modré parkovací zóny se rozšiřovat zatím nebudou

Obyvatelé Smíchova se těšili, že už zanedlouho v klidu zaparkují před svým domem (18. 12. 2008). K tomu jim měla stačit parkovací karta. Stejně jako obyvatelům sousední Malé Strany či Nového Města, kde fungují zóny placeného stání. Toho se však nedočkají. A nejen oni, ale ani lidé z Karlína či Dejvic.

Magistrát totiž nehodlá parkovací zóny, které platí v Praze 1, 2, 3 a 7, do dalších městských částí rozšiřovat. A to přesto, že smíchovská či dejvická radnice s takzvanými modrými zónami již napevno počítaly. Z jejich ulic, které sousedily s oblastmi, kde se za parkování platí, vznikla totiž velká parkoviště. Například náplavka Hořejšího nábřeží na Smíchově, jež mohla být příjemnou pěší zónou pro tamní obyvatele, jako je tomu na protějším břehu v Podskalí, nyní slouží jako odkladiště aut. Řidiči tu zaparkují a pak jen přeběhnou most. "Zóny rozšiřovat nebudeme. To by musela být v Praze například vybudována hustší síť záchytných parkovišť nebo systém parkovacích domů," vysvětlil náměstek primátora Rudolf Blažek (ODS), který je za parkovací zóny v metropoli zodpovědný. Magistrát se obává, že by rozšířením zón pouze přenesl problém o kousek dál od centra a způsobil by tím lavinový efekt - zóny by chtěly i okrajové městské části.

Za parkování se na Smíchově platí jen v podzemních garážích

Českobratrská církev evangelická v Praze 5

Farář Českobratrské církve evangelické Ivo Mareš spravuje farnost na Smíchově, kde káže slovo boží v kostele v ulici Na Doubkově č. 8. Teologii sice studoval se zájmem, rozhodně však v té době nepředpokládal, že se z něj stane jednoho dne kněz. Již na fakultě vstoupil do církve a postupně se z něj stal věřící: „Pochopil jsem, že praktikovat křesťanství jako samostatnou vědní disciplínu je nemožné. Považovat se za křesťana, ale ostatní věřící mě nezajímají, to dost dobře nejde," řekl Ivo Mareš. Aby uživil rodinu, nějaký čas pracoval i jako manažér. Svůj současný úkol vidí především v odstraňování a zbytečných předsudků mezí věřícími a většinou „bezvěrecké" společnosti.

Historie evangelického sboru na Smíchov je bohatá. Počátky smíchovského sboru spadají do prvního desetiletí 20. století. V roce 1907 byl učitel Josef Pospíšil, vyzván školními úřady, aby vyučoval děti evangelickému reformovanému náboženství. Vyučující dojížděl až z Libně a své funkce se proto vzdal. Přednášelo se každou středu a sobotu odpoledne v bývalé továrně na sirky v Plzeňské ulici, později přeměněné na školu. Malé děti z nižších tříd přiváděli jejich rodiče, kteří v zimě a za nepohody zůstávali ve třídě. Byla to příležitost k seznámení a rozhovorům se smíchovskými členy zastupitelstva klimentského reformovaného sboru. Tehdy vznikla myšlenka založit na Smíchově kazatelskou stanici. Příkladem bylo ustavení kazatelské stanice na Žižkově, později 1. žižkovského sboru v Prokopově ulici. V dubnu 1909 se konala v modlitebně svobodné církve reformované, dnešní Církve bratrské, schůzka svolaná smíchovskými zastupiteli evangelického reformovaného sboru u Klimenta a mateřský sbor byl požádán o souhlas se zřízením kazatelské stanice. Současně s tím byla požádána místní školní rada o zapůjčení místnosti ke konání bohoslužeb.

Oběma žádostem bylo vyhověno, a tak již 20. června téhož roku byly první bohoslužby, které vykonal klimentský farář Josef Souček. Činnost kazatelské stanice se postupně rozrůstala a vedle nedělních bohoslužeb a nedělní školy tu také vzniklo sdružení mládeže. Protože třída v dosavadní škole nestačila stále početnějším shromážděním, bylo umožněno konání bohoslužeb ve školní kapli nové budovy gymnázia Na Zatlance, kde první bohoslužby sloužil mělnický farář František Žilka. V roce 1915 bylo na Smíchově a v Košířích kolem 650 evangelíků helvetského vyznání a vedle nich asi 200 evangelíků vyznání augsburského. Členové obou církví se stále více sbližovali. Přispěla k tomu v roce 1915 příprava 500letého výročí upálení Mistra Jana Husa. Na

Smíchov přicházeli vykonávat bohoslužby vikáři Alois Bílý od Klimenta a Josef L. Hromádka od Salvátora, který tu také sloužil o Vánocích 1917 večeři Páně pro členy obou církví. Po spojení v roce 1918 byla kazatelská stanice přiřazena do obvodu sboru salvátorského. Evangelíků na Smíchově a v okolí přibývalo. Po prvním sčítání lidu v nové republice se jejich počet zvýšil o více jak tisíc duší a přihlašovali se další.

V modlitebně nebylo již dostatek místa, a tak se bohoslužby konaly v neděli dvakrát. Bylo také jasné, že zvětšující se kazatelská stanice potřebuje vlastního kazatele a pastýře. Na jaře 1920 bylo proto uloženo výboru, aby konal přípravné práce k založení filiálního sboru. Došlo k tomu na začátku roku 1921 a v březnu téhož roku jeho existenci potvrdila synodní rada. Nově zřízený filiální sbor zůstal nadále ve spojení s farním sborem salvátorským, ale za svého prvního faráře si zvolil klimentského vikáře Aloise Bílého. Filiální sbor trval pouhé tři roky. V srpnu 1924 povolila synodní rada zřízení sboru farního. Byl ustaven sborovým shromážděním 12. října 1924. Zároveň se konala volba staršovstva a sborového zastupitelstva. Kurátorem byl zvolen Oldřich Neubert a místokurátorem universitní profesor Dr. Emil Smetánka. Farářem zůstal Alois Bílý. Před nově vzniklým sborem ležel nesnadný úkol: vybudovat vlastní chrám. A tak již v roce 1925 bylo požádáno zastupitelstvo hl. města Prahy o vhodný pozemek ke stavbě chrámu. Tím místem se stal parčík pod Santoškou. Mnohým se zdálo, že zvolené místo leží na periferii města, ale žádný jiný vhodnější pozemek se nenašel. Do přípravy k vybudování vlastního chrámu a sborového domu byly zapojeny všechny složky sboru. Bylo vypracováno několik návrhů na podobu sborového domu.

Konečný návrh vypracoval Filip Křížek se synem a stavbu provedl stavitel Josef Svaták, pozdější obětavý místokurátor. Od položení základního kamene do ukončení stavby uplynul jeden rok. 5. října 1930 byla stavba zahájena položením základního kamene na staveništi. Po roce stavebních prací byl chrám dokončen a odevzdán do užívání sboru na bohoslužebné slavnosti 28. září 1931. Smíchovští evangelíci po skončení posledních bohoslužeb v kapli gymnázia Na Zatlance vstoupili do svého vlastního chrámu. Prvním zdejším farářem byl Alois Bílý, který sloužil sboru do roku 1936. Po jeho odchodu do výslužby byl povolán za faráře Jan Kučera, který zde působil až do komunisty vynuceného odchodu mimo církevní službu v roce 1952. Jeho nástupcem byl až do roku 1960 farář Jan Smetánka a v letech 1954–1957 zde působila vikářka Eva Romana Šašecí (Melmuková).

Po odchodu E. R. Šašecí nastoupil do služby Bohumil Betka a po úmrtí Smetánkově byl za druhého faráře povolán Josef Svoboda, který žel v roce 1967 zemřel ve věku 47 let. Později, když se Bohumil Betka stal seniorem, přišel na Smíchov ve funkci seniorátního faráře Vilém Jelínek a oba zde pilně a svědomitě pracovali na vinici Páně až do roku 1979, kdy odešli do důchodu. Sluší se připomenout, že v době, kdy Hvozdnice byla smíchovskou kazatelskou stanicí, byl vikářem pro tuto práci Ota Prosek a stal se z ní, podobně jako z další kazatelské stanice v Radotíně, o kterou pečoval farář Alois Bílý, farní sbor. Od 1. května 1979 do 31. srpna 2006 byl farářem sboru Jaroslav Voříšek. Od 1. září 2006 je farářem sboru Ivo Mareš. Nejtěžší období sbor zažíval v době nacistické okupace v letech 1939 – 1945. V době nacistické okupace prožíval smíchovský sbor velice těžké období, protože celá řada jeho členů byla vězněna v koncentračních táborech.

Ve sborové kronice je uvedeno několik desítek jmen vězněných bratří a sester, z nichž 31 se nevrátilo. Členem sboru byl také Vincy Schwarz, Němec, který na protest proti nacismu odmítal říšské občanství, byl gestapem zatčen a popraven v červnu roku 1942. Mezi jmény vězněných v době Protektorátu je uvedeno jméno Dr. Milady Horákové a jejího manžela. Zatímco z nacistického koncentráku jí bylo dopřáno vrátit se do osvobozené země, o pět let později ji komunistický režim odsoudil za politickou činnost k trestu smrti, který byl vykonán v pankrácké věznici 27. června 1950 přes protesty a žádosti o milost, které posílaly Klementu Gottwaldovi významné světové osobnosti.

Sport a zábava

Golfová výzva v Praze

Golf Club Praha je nejen jedním z nejstarších golfových klubů v Čechách, ale i jedním z nejnáročnějších hřišť v České republice. V malebném motolském prostředí je hřiště situováno 15 minut od centra Prahy a jen 10 minut z letiště. Na své si zde přijdou nejen zkušení hráči, ale i začátečníci nebo ti, kteří o golfu zatím jen přemýšlejí. K dispozici jsou zde špičkoví trenéři, restaurace, klubové zázemí, golfová akademie, pravidelné turnaje a další služby.

Místostarostka Lucie Vávrová na golfovém turnaji Prahy 5

Five Star Golf Academy pod vedením Petra Němce nabízí širokou nabídku kurzů pro veřejnost. Pro

potenciální zájemce o golf, kteří nevědí, zda je pro ně golf to pravé, je připraven dvoudenní kurz Seznámení s golfem. Během kurzu budou mít zájemci možnost seznámit se s golfovou etiketou a pravidly, odpálit první míček a udělat si o tomto sportu obrázek. Poznali jste kouzlo golfu, ale nemůžete ještě hrát sami na golfovém hřišti, neboť nemáte příslušný handicap? Přístup na golfová hřiště zájemcům umožní pětidenní Kurz k získání golfové způsobilosti (dříve tzv. handicapu 54). Petr Němec zastřešuje také vzdělávání golfových profesionálů v rámci Professional Golfers' Association v České republice. Praktická část zkoušek a vzdělávání bude probíhat v areálu Golf Clubu Praha a pro veřejnost jsme připravili možnost zúčastnit se jako hráč některého z PAT turnajů s těmito profesionály, které budou pravidelně měsíčně organizovány na našem hřišti. Nelze opomenout zdejší profesionální trenéry, z nichž někteří patří k domácí špičce, jako například Jan Juhaniak. Individuální lekce s nimi jsou v naší nabídce dlouhodobě, nyní je možnost hry na 9 jamek v jejich společnosti. Pro mnoho golfistů je atraktivním zážitkem absolvovat hřiště s profesionálem. V úterý odpoledne patří hřiště již tradičně pravidelným turnajům - Handicapovým úterkům, pro které jsme na letošní sezonu opět zajistili zajímavé sponzory. V pravidelných měsíčních intervalech pořádáme Demo dny, kdy je zde možnost otestovat si novinky z golfového trhu. Atraktivní nabídkou jsou také firemní přenosné hrací karty, které vycházejí vstříc společnostem, kde je soustředěno větší množství hráčů nebo mají v okruhu zaměstnance a obchodní klienty hrající golf a hledají alternativu pro spojení hry s obchodem. Samozřejmostí je uspořádání firemního turnaje, případně golfové akademie pro negolfisty v našem klubu včetně doprovodného programu. Pro individuální hráče jsou v nabídce vouchery za zvýhodněnou cenu. Hřiště je ve výborném stavu.

Městská zeleň a ekologie

Praze přibudou chráněná území

Hlavní město Praha bude mít už téměř sto zvláště chráněných lokalit. Nejvíce jich je na území Prahy 5, nové přibudou především v Praze 8. Město kontrastů - takovou přezdívku už dali Praze někteří odborníci na životní prostředí. Na jedné straně je tu ráj developerů, výstavby a průmyslu, na druhé tolik přírodních parků a chráněných území, že by se o tom jiným krajům mohlo jen zdát. V hlavním městě zřejmě v příštích letech kromě jiného vznikne osm nových zvláště chráněných území a dalších šest lokalit by mohlo být zapsáno na seznam významných krajinných prvků. Vyplývá to ze strategie

ochrany přírody a krajiny v Praze, kterou na posledním zasedání (prosinec 2008) schválila městská rada. Vytypované lokality - mezi kterými jsou například Komořanské tůně nebo skalní útvary v Troji - by měly být zaneseny do nového územního plánu. Ten bude platit od roku 2010. Strategie má pomoci uchránit zeleň, která v hlavním městě na mnoha místech ustupuje zástavbě. Mnoho majitelů pozemků usiluje o změny územního plánu, které by umožnily převést nezastavitelnou plochu na zastavitelnou. Vědci: "Chraňte zeleň nebo budou Pražané více nemocní". Tento trend také před časem kritizovala Komise životního prostředí Akademie věd České republiky, podle níž může rozsáhlá výstavba na úkor zeleně v budoucnu zvýšit nemocnost pražských dětí a úmrtnost dospělých na kardiovaskulární onemocnění. "Zeleň je - jak ukazuje i příklad moderních evropských velkoměst - důležitou součástí města. Vypracovaná strategie je obsáhlým a do budoucna závazným materiálem, ze kterého bude vycházet budoucí plánování rozvoje hlavního města," uvedl ředitel Útvaru rozvoje hlavního města Prahy (ÚRM) Bořek Votava. Ochránit zeleň má také zelený pás kolem Prahy, který propojí město s okolní krajinou. Nový územní plán bude pro tento záměr počítat se dvěma desítkami ploch například v Čakovicích, Ďáblicích, Kolodějích, Kolovratech, Křeslicích nebo Slivenci. Součástí zeleného pásu budou nejen lesy, ale také louky, pastviny, sady, zahrady, rekreační území s vysokým podílem zeleně, v úvahu připadají i plochy pro ekologické zemědělství a golfová hřiště. Podle ÚRM by mohla být chráněná území vyhlášena postupně v několika příštích letech, realizace zeleného pásu je ale otázkou spíše desetiletí. Praha má v současné době 89 zvláště chráněných území a jedenáct přírodních parků. Ty se rozkládají téměř na dvaceti procentech metropole. Lokality navrhované na chráněná území: Nebušická strouha, skalní útvary v pražské ZOO, vltavské peřeje v Troji, skály v Kyjích, jižní svah Thomayerových sadů, Kovářovic mez (Jinonice), Komořanské tůně, skalní útvary v ulici Pod útesy (Hlubočepy).

V Prokopském údolí opravili lávku

Před příchodem zimy byla dokončena oprava lávky přes rokli v přírodní rezervaci Prokopské údolí v Praze 5. Údolí je vyhledávaným místem k odpočinku mnoha Pražanů z okolních sídlišť. Proto byla oprava lávky nad Hlubočepským hřbitovem mezi občany vítaná. „Vzhledem k tomu, že je trasa v této části přírodní rezervace častým cílem vycházek, rekonstrukce proběhla v podzimních měsících mimo hlavní sezonu," řekl radní Petr Štěpánek, který má na magistrátu hl.

m. Prahy na starosti životní prostředí. „Protože po dobu oprav nebylo možné lávku používat, byl poblíž zřízen provizorní můstek." doplnil radní. Oprava, která byla financována z rozpočtu Odboru ochrany prostředí MHMP a jejíž realizaci provedly Lesy hl. m. Prahy, stála 370 tis. korun. „Lávka je součástí soustavy zdejších cest zhruba od roku 2000. Je vystavena silným povětrnostním vlivům a její opotřebení způsobují i turisté. Přestože lávku jednou za dva roky ošetřujeme speciálním nátěrem, rozhodli jsme se přikročit k větší opravě," vysvětlil Petr Slavík z odboru ochrany prostředí pražského magistrátu.

Bezpečnost občanů

Poblíž nemocnice Motol se našlo tělo bez hlavy

Po zalesněné stráni jen pár metrů od hlavního vchodu do areálu motolské nemocnice dne 2. prosince 2008 pobíhala asi třicítka policistů z pořádkové jednotky s klacky na prohledávání terénu v rukou a více než dvě desítky kriminalistů. Právě tady totiž našel procházející muž tělo bez hlavy. Svůj nález okamžitě nahlásil. „Policisté na místo vyjeli krátce po deváté hodině ráno," popsala mluvčí pražských policistů Iva Knolová. Kriminalisté se svými kolegy prohledávali okolí asi pět hodin, hlavu se jim však najít nepodařilo. Na vraždu to prý v tuto chvíli nevypadá. „Mrtvá osoba bude asi jeden z bezdomovců, kteří zde pospávají. Tělo tu mohlo ležet zhruba půl roku. Hlavu na první pohled nikdo neodřízl, spíš bylo místo okousané od zvěře, stejně jako zbytek těla. Je tu hodně lišek," uvažovali na místě policisté. Televizi Prima se vpodvečer ozval muž, který tvrdil, že mrtvá osoba by mohla být jeho matka. Ta je už delší dobu pohřešována. Podle policie příčinu smrti určí až nařízená soudní pitva.

Oloupil slepého hudebníka

Smíchovští kriminalisté v polovině prosince 2008 odhalili po půlroční namáhavé práci devatenáctiletého mladíka, který na konci června 2008 naprosto bezostyšně přepadl a oloupil bezbranného nevidomého hudebníka v Plzeňské ulici na Smíchově. Zjistili, že pachatel už sedí za mřížemi kvůli trestné činnosti podobného charakteru. „Kdo loupil, se nám podařilo zjistit 12. prosince 2008. Muži jsme sdělili obvinění z trestného činu loupeže. Jeho odhalení ale předcházela dlouhá mravenčí práce. Pídili jsme se po jednotlivých odcizených věcech. Nakonec se nám podařilo proniknout mezi místní narkomanskou komunitu, do níž pachatel patřil. Od jejích členů jsme pak postupně dostávali informace a svědectví vedoucí až k odhalení lupiče," prozradil jeden z týmu smíchovských detektivů Josef Pešek. Motivem loupeže byla finanční nouze a potřeba nutně nakoupit dávku drogy. Kriminalistům stěžoval

práci nedostatek svědeckých výpovědí. Nejprve se jim podařilo zajistit pouze nejasné svědectví vietnamského obchodníka, prodávajícího v samoobsluze nedaleko místa činu. „Vše totiž začalo právě v oné samoobsluze," připomněl smíchovský kriminalista Dušan Čech. Nevidomý klavírista se v osudný den vracel domů z mimopražského koncertu. Předtím se ještě zastavil v potravinách v Plzeňské ulici. Už ve chvíli, kdy platil za nákup, cítil, jak mu kdosi, stojící za ním, rozepíná ledvinku. „Poškozený v tu chvíli zareagoval slovy: neber mi telefon. Pachatel zřejmě pochopil, že ještě nenadešla jeho chvíle a prozatím nechal ledvinku být," uvádí Čech. Oloupený později policistům sdělil, že již v obchodě zaregistroval i hlas budoucího lupiče. Také jasně rozpoznal z jeho úst pár romských slov. Drama, které následovalo, mělo rychlý spád. Ze samoobsluhy vyrazil nevidomý rovnou k svému domovu v Plzeňské ulici, ovšem ve chvíli, kdy se snažil odemknout vchodové dveře, přistoupil k němu zezadu muž, chytil ho pod krkem a druhou rukou prohledával kapsy a ledvinku poškozeného. V tento kritický okamžik mu pachatel dokonce vyhrožoval zabitím. Tehdy poškozený poznal, že ho pod krkem drží stejný člověk, který se mu těsně předtím snažil rozepnout ledvinku v samoobsluze. Poškozený se pachateli aktivně bránil, své věci však neuhlídal. Byla mu odcizena větší finanční hotovost, platební karta, poměrně drahý mobilní telefon a doklady. „Cynismus lupiče byl dokonce tak velký, že po chvíli přistoupil zpět ke své oběti, poplácal ji po rameni a se slovy dobrý, dobrý, vrátil ji občanský průkaz." dodal Dušan Čech.

Praha 5 hledá strážce přechodů

Úřad městské části Praha 5 ve spolupráci s Obvodním ředitelstvím Městské policie Praha 5 hledá dobrovolníky, kteří by pomohli dohlížet v ranních hodinách na přechody pro chodce v blízkosti škol. Zájemci absolvují odborný kurz a získají úřední pověření k výkonu dozoru. „Kapacity městské policie jsou omezené a strážníci nemohou stát na všech přechodech. Proto jsme se v rámci zvyšování bezpečí našich nejmenších rozhodli zapojit do ostrahy nebezpečných míst i veřejnost. Zákon nám totiž umožňuje, aby zajištění bezpečného přechodu dětí a školní mládeže přes pozemní komunikaci v blízkosti školního zařízení prováděla tzv. osoba pověřená obecním úřadem," řekl starosta Milan Jančík. Do projektu se může zapojit občan starší 18 let, který po absolvování odborného kurzu získá pověření k výkonu činnosti vydávané magistrátem na dobu jednoho roku a potřebné vybavení (reflexní vesty, atd.). Samotné proškolení strážců (jak správně zastavovat vozidla atd.) zajistí oddělení prevence městské policie. „Jedno takové proškolení už

bylo provedeno na území celé Prahy a my jsme se s ředitelem městské policie pro Prahu 5 Zdeňkem Hejnou dohodli, že bychom něco podobného udělali i přímo pro Prahu 5," řekl předseda Bezpečnostního výboru ZMČ Praha 5 Milan Kudrys. „Již během přípravy této kampaně jsme zaznamenali mnoho pozitivních ohlasů ze strany veřejnosti," dodal. Městská policie určí na základě svých zkušeností přechody, které je potřeba hlídat, nebo si sami strážci vyberou přechod, přes nějž například doprovázejí do školy své děti či vnoučata. Dohled nad některými problematickými místy budou ale i nadále zajišťovat městští strážníci. Zájemci o hlídání přechodů se mohou přihlásit na adrese Marta Jiroudková, Úřad MČ Praha 5, Štefánikova 13-15, 150 00 Praha 5 nebo na e-mailové adrese marta.jiroudkova@praha5.cz.

Strážník na přechodu. Ilustrační fotografie

Prevence kriminality v Praze 5

MČ Praha 5 zažádala o státní účelovou dotaci Krajský program prevence kriminality na rok 2009. Cílem projektu je poskytnout občanům MČ Praha 5 široký program prevence, který bude zaměřen na všechny občany formou informací a publikací a dále pak na rizikové skupiny občanů, především na takové skupiny, jejíž členové se mohou pravděpodobně stát obětí trestného činu - senioři, hendikepovaní lidé nebo matky s dětmi. Hlavním cílem projektu je snížit riziko, které v souvislosti s trestnou činností občanům a vytypovaným skupinám hrozí. „Považuji bezpečnost obyvatel i návštěvníků Prahy 5 za jednu z nejdůležitějších priorit. Zlepšení situace chceme dosáhnout nejen zkvalitněním spolupráce s Policií České republiky a Městskou policií, ale i aktivní prevencí a širokou nabídkou volnočasových aktivit pro děti a mládež," informoval starosta městské části Milan Jančík. Jádrem projektu Prahy 5 bude série tématických měsíců, v nichž se budou prezentovat riziková témata, jež trápí občany městské části. Akce budou produkovány v úzké spolupráci s OŘ Městské policie Praha 5, Policií ČR Praha II, příslušnými odbory ÚMČ, základními školami, kluby seniorů, neziskovými organizacemi působícími na Praze 5 a dalšími subjekty; řídit a koordinovat celou činnost bude předseda Bezpečnostního výboru ZMČ Praha 5. „Zúčastněné subjekty se budou také podílet na přípravě tiskovin, letáků a obsahu webových stránek; témata měsíců budou rovněž reflektována v radničním

časopise Pražská pětka. Program každého měsíce bude specifický. Důležitou součástí budou besedy, outdoorové akce určené pro rodiče s dětmi, prezentace práce městské policie a Policie České republiky na území MČ Praha 5," vyjádřil se předseda bezpečnostního výboru Milan Kudrys. Občané by se rovněž měli aktivně poznat s příslušným strážníkem městské policie, který působí v jejich okrsku; prolomení komunikačních bariér by tak posílilo důvěru občanů a podpořilo jejich ochotu aktivně se zabývat otázkou veřejného pořádku. V rámci celoročního programu bude zajištěna prezentace na webových stránkách MČ Praha 5 a pravidelné informování v měsíčníku Pražská pětka. Její součástí je literární a výtvarná soutěž s tématem prevence kriminality určená pro děti ZŠ. Na počátku projektu bude připravena rovněž anketa (vyhodnocena v prosinci), která by měla odrážet postoje občanů. Záměrem projektu je i vytvoření série publikací určené jednotlivým ohroženým skupinám, v nichž budou jednoduchou a srozumitelnou formou vytvořeny návody, jak se chránit před kriminálním chováním a co dělat v případě, že se jedinec již stal obětí zločinu.

Obyvatele Barrandova ohrožoval požár

Hasiči museli dne 8. prosince 2008 z bytového domu na Barrandově evakuovat desítky lidí. Chodby totiž zahalil hustý a štiplavý dým a nájemníci volali z balkonů o pomoc. Všechno nakonec skončilo jen požárem kabin výtahů. I tak ale bude škoda minimálně milion korun. Lidé byli ukryti na balkonech a volali o pomoc. Takový pohled čekal hasiče, kteří likvidovali požár v sedmipatrovém domě. Naštěstí požár nebyl rozsáhlý. Došlo k požáru dvou výtahových kabin. Pravděpodobně je někdo zapálil, protože výtahové kabiny jsou stavebně odděleny. Na fotografiích bylo vidět, jak výtahové zařízení dopadlo. Výtahy přitom byly staré jen asi pět let. Škoda podle prvních odhadů se pohybovala asi okolo milionu korun. Celým případem se zabývá policie. Nájemníkům největší problém způsobil hustý štiplavý kouř. Ze zakouřeného domu vyváděli hasiči obyvatele v dýchacích přístrojích. Postupně vyvedli celkem 35 lidí. Se staršími nájemníky to bylo těžší a hasiči je vynášeli v náručí. Policisté do domu nikoho nepustili. Prostory chodeb se nejprve musely odvětrat přetlakovou ventilací.

Osobnosti, výročí, zajímavosti

Ferdinand Bárta a Karel Tichý: Králové stavebních hmot

Prokopské údolí patří mezi nejvyhledávanější místa Prahy. Ročně ho navštíví tisíce turistů i obyvatel okolních sídlišť, kteří zde

hledají především relaxaci. V minulosti ovšem panoval v Prokopském údolí také čilý průmyslový ruch. Ve velkém se zde těžil vápenec a působilo tu hned několik firem. Knížeti Schwarzenbergovi patřil Prokopský lom a vápenky tu měli Max Herget i společnost Biskup, Kvis, Kotrba (více v Profitu č. 9/2006). Nejvíce se ale dařilo hlubočepské firmě Barta Tichý, která se z malého podniku postupně rozrostla na obřího výrobce stavebních hmot. U jejího vzniku stáli roku 1875 Ferdinand Barta a Karel Tichý. Ferdinand Barta se narodil roku 1838 v Praze a první pokusy s výrobou cementu v Hlubočepech provedl roku 1860. Tehdy založil firmu s názvem "Ferdinand Barta a spol.", kterou o šest let později přeměnil na "Českou akciovou společnost k vyrábění a zužitkování staviva" se sídlem v Podolí. Vlastnila vápencové lomy v Podolí, Holyni a Řeporyjích a malou továrnu na výrobu šamotu v Králce u Kostelce nad Černými lesy, jejímž podílníkem byl také Bartův bratr Josef. Podnik se specializoval na výrobu stavebních hmot, zejména portlandského cementu. Roku 1873 obdržel na světové výstavě ve Vídni dokonce čestný diplom, následný krach vídeňské burzy ale znamenal jeho konec. Ferdinand Barta přišel o všechny peníze a zdálo se, že již podnikání neobnoví. Roku 1875 se však seznámil s Karlem Tichým, který mu nabídl pomoc. Stali se společníky a ještě tentýž rok založili novou firmu Barta Tichý. Oba podnikatele seznámily jejich manželky, které se spřátelily v době, kdy vodily děti do školy. Karel Tichý byl stejný ročník jako Barta, pocházel ovšem z mnohem chudších poměrů. Narodil se ve Slaném a roku 1855 začínal v Praze jako příručí v obchodu s textilem. Díky pracovitosti ale již za deset let tentýž podnik vlastnil a roku 1874 ho výhodně prodal. Získané peníze pak investoval do firmy Barta Tichý, která se zpočátku zaměřovala na distribuci umělých hnojiv, chemických a stavebních surovin. Roku 1875 zakoupili oba podnikatelé pozemek v Hlubočepech, na kterém vznikla malá vápenka s cementárnou, později rozšířená ještě o bývalou pec firmy „Engelthaler, Gastl und Riha“. Roku 1878 byl navíc u podniku vybudován i nový závod na výrobu šamotu, keramiky a dekorativní terakoty, o kterou byl tehdy velký zájem. Po předčasné smrti Ferdinanda Barty roku 1892 se vedení společnosti ujal Karel Tichý. I přes velký tlak konkurence, především keramických závodů v Rakovníku a Šatově u Znojma, výroba nadále vzkvétala a rozšiřovala se. Do podniku mezitím nastoupil také Bartův syn Rudolf, který nejprve pracoval jako obchodní cestující s vápnem a postupně se zapojil i do řízení společnosti. U nádraží Praha-Smíchov založil výrobu betonových dlaždic podle italského vzoru a jako

první v Čechách začal i s produkcí umělého kamene. Roku 1895 si pronajal od řádu Křižovníků s červenou hvězdou lomy na červený mramor ve Slivenci a později koupil také mramorové lomy v Kosoři, Českém Šternberku, Soběšíně a Bohdanči. Když Karel Tichý roku 1908 zemřel, měl již v Rudolfu Bartovi zdatného nástupce. Mladého podnikatele ale čekala těžká doba, protože po úpadku vídeňské pobočky a následné finanční ztrátě byla firma Barta Tichý nucena přijmout nevýhodné kartelové podmínky. Oživení obchodních aktivit bylo tedy jeho hlavním cílem. Podnik se pod novým ředitelem skutečně začal znovu rozvíjet a po první světové válce se stal dokonce největším výrobcem staviv v Československu. Konkurence byla ale stále silnější, Barta proto roku 1920 inicioval spojení s firmou Maxe Hergeta. Vznikla akciová společnost „Spojené pražské továrny na staviva“, jejíž akciový kapitál byl 16 milionů korun. Rudolf Barta zastával funkci prezidenta a generálního ředitele. Po měnové reformě se ovšem firma dostala roku 1923 do finanční tísně, z níž ji vyvedl až pražský velkoobchodník s uhlím Rudolf Weinmann. Akcionářem se stal roku 1924 a firma ještě tentýž rok změnila název na „Prastav“. Brzy začala i další expanze. Od Josefa Procházky odkoupila společnost vápenku v Loděnicích u Berouna (viz Profit 8/2008), od Křižovníků další pozemky ve Slivenci a Holyni a roku 1938 také železárny a válcovny v Pečkách na Kolínsku. Zvyšoval se i počet zaměstnanců, kterých ve 30. letech 20. století pracovalo pro firmu již přes tisíc. Koncem roku 1938 odešel Rudolf Barta na odpočinek a ředitelem podniku se stal jeho stejnojmenný syn, který používal počeštěné příjmení Bárta. Za jeho působení získala v Prastavu silný podíl Živnobanka, společnosti se ovšem podařilo zachovat si autonomii v rozhodování. Výroba se od roku 1921 zvýšila jedenáctkrát a výrazně stoupl i export. Zlom přišel roku 1941, kdy byl Rudolf Bárta zatčen gestapem a uvězněn v polské Osvětimi. Do čela společnosti se sice ještě vrátil, podnik však vedl jen do znárodnění v roce 1946. Část provozů byla poté připojena ke Královodvorské cementárně, zbytek k Rakovnickým keramickým závodům. Již koncem 60. let minulého století se ale hlubočepská keramička přesunula dál od Prahy a její budovy zůstaly opuštěny. Vápenka v Hlubočepech ukončila provoz roku 1968 a byla zbořena. Ferdinand Barta (1838-1892) se narodil 5. srpna 1838 v Praze. S výrobou cementu začal roku 1860, kdy založil firmu Ferdinand Barta a spol. Vlastnila několik lomů, krach vídeňské burzy ale znamenal její konec. Roku 1875 využil Barta nabídky Karla Tichého a společně založili firmu Barta a Tichý, která se postupně stala jedním z největších výrobců stavebních hmot v

Čechách. Barta byl nejen jejím ředitelem, ale podílel se i na vývoji. Zemřel 24. dubna 1892. Karel Tichý (1838-1908) se narodil se 20. ledna 1838 ve Slaném. Roku 1855 přišel do Prahy, kde nastoupil jako příručí obchodu s textilem. Do deseti let podnik převzal a roku 1874 výhodně prodal. Získané peníze investoval do společnosti Barta a Tichý, jejímž byl společníkem a později i ředitelem. Byl také politicky a veřejně činný: inicioval zřízení pražského obchodního grémia, byl členem obecní rady a zasedal v zemském sněmu. Zemřel 20. června 1908.

Přehled médií vydávaných na Smíchově

Noviny a časopisy vycházející na konci 19. století

Smíchovan

První politický orgán věnovaný zájmům pražských předměstí a okolních obcí. Od 9. 8. 1862. Praha. Dvakrát měsíčně, 1. a 15. 2 zlaté ročně, číslo 8 korun. Vydavatel, nakladatel a redaktor Josef Hubsch. Tiskař M. Knapp (Karlín). S týmž textem jako „Předměstské listy". Zanikl asi v září 1888.

Volné slovo

Čtrnáctideník určený Smíchovu a jeho okresu. Vycházel v roce 1882, měl 24 čísel (z toho 11 konfiskováno). Redakce i administrace u knihtiskaře V. Neuberta na Smíchově.

Smíchovské listy

Oznámen od 20. 11. 1887. Praha. Dvakrát měsíčně, 1. a 3. neděli. Vydavatel, nakladatel a redaktor Václav Hrachovec. Tiskař V. Neubert. 1 zlatý 50 korun ročně, číslo 6 korun. K vydání nedošlo.

Věstník župní hasičské jednoty pro okresy Karlín a Smíchov

Ročník 1. č. 1-6 (1887-1888) Nakladatelské údaje: Praha, M. Knapp. Fyzický popis: 1 sv. 30 cm. Vycházel 6x ročně.

Smíchovské hlasy

Orgán věnovaný zájmům pražských předměstí a okolních obcí. Od 5. 2. 1887. Dvakrát měsíčně, 1. a 3. sobotu. 2 zlaté 50 korun ročně, číslo 8 korun. Vydavatel, nakladatel a redaktor Josef Hubsch. Tiskař M. Knapp (Karlín). Střídavě s ním vycházejí i *„Předměstské listy"*. Hlavičkový list časopisu *„Pražské předměstské listy"*. Zanikl šestým číslem z 16. 4. 1887.

Adressbuch für Prag, Karolinenthal, Königliche Weinberge, Smíchov, Žižkov und die benachbarten Ortschaften, nebst einen Verzeichnisse sämtlicher protokolierten Firmen

Vycházel v roce 1889. Nakladatelské údaje: Praha, G. Neugebauer.

Úřední list c. k. okresního hejtmanství, c. k. okresní školní rady na Smíchově

Vycházel v letech 1891 – 1926. Nakladatelské údaje: Praha-Smíchov: Okresní hejtmanství.

Hlasy z předměstí: neodvislý čtrnáctidenník pro soudní okresy Žižkov, Vinohrady, Karlín a Smíchov

Ročník 1., č. 1 (1894) - ročník 2., č. 24 (1895). Od čísla 18, ročníku 2 (1895) vychází pod názvem Volné slovo pražských předměstí.
Nakladatelské údaje: Praha, Václav Chvátal. Vycházel 2x měsíčně.

Noviny a časopisy do první světové války

Smíchovské noviny
Politicko-hospodářský neodvislý týdeník města Smíchova a Zbraslavi a všech obcí v okresu smíchovském a zbraslavském se stálou přílohou "Malostranské zájmy" Ročník 1. (1904) – 2. (1905) Nakladatelské údaje: Praha-Smíchov, V. Kuthan.

Týdeník Smíchovské rozhledy
Neodvislý týdeník Smíchovska, Košíř, Zbraslavska a okolí. Ročník 1. (1906) Nakladatelské údaje: Praha-Smíchov, Václav Chvátal.

Týdeník Smíchovské listy
Lidový týdeník pro města Smíchov, Košíře, Bubeneč, Zbraslav a celý okres smíchovský a zbraslavský. Ročník 1. (1908)- ročník 8. (1915) Nakladatelské údaje: Praha, Antonín P. Kalina. Vycházely 1x týdně.

Meziaktí Smíchovských divadel
Týdeník věnovaný divadlu. Ročník 1. (1908) – 8. (1915) Za války časopis zanikl, poté obnoven roku 1924. Nakladatelské údaje: Praha-Smíchov, F. Vonka. Týdeník

Noviny a časopisy v období po první světové válce

Smíchovský kraj
List Československé národní demokracie pro okres smíchovský a zbraslavský. Vydával Okresní orgán ČSND, Praha (Smíchov). Ročník 1. (16. květen 1919, č. 1 – 4. července 1919, do č. 7) Týdeník. List splynul s Velká Praha.

Smíchovský socialistický kraj
List Československé strany socialistické pro okresy: smíchovský, zbraslavský a berounský.
Vydávalo Zastupitelstvo československé strany socialistické pro 3. kraj, Praha (Smíchov).
Ročník 1. (19. březen 1920, č. 1 – 4. červen 1920, do č. 12) Týdeník.
Od 11. 6. 1920, č. 13 vycházel pod názvem:

Československý socialistický kraj
List Československé strany socialistické pro okresy smíchovský, zbraslavský a berounský. Od 24. 12. 1920 č. 41/42:
Ústřední listy národně socialistické III. obvodu 1. župy pro okresy: berounský, dobříšský, hořovický, mirovický, příbramský, smíchovský a zbraslavský. Vydávala Československá strana socialistická pro 3. obvod 1. pražské župy, Praha (Smíchov).
Ročník 1. (11. červen 1920, č. 13) – 2. (9. září 1921, do č. 22)
Týdeník. Od 16. 9. 1921 č. 23 vycházel pod názvem:

Kraj
Týdeník Československé strany socialistické. Vydávala Československá strana národně socialistická pro 3. obvod 1. pražské župy, Praha (Smíchov).
Ročník 2. (16. září 1921, č. 23 – 23. prosinec 1921, do č. 35/36) Týdeník.

La vraie mode; Revue mensuelle, supplément de la "Coupe exquise et pratique"
Ročník 1. (1922/1923) Nakladatelské údaje: Praha - Smíchov, J. Rokyta. Měsíčník

Smíchovské a Malostranské noviny
Vycházel od 22. 2. 1923 do 31. 3. 1925. Měsíčník. Nakladatelské údaje: Praha-Smíchov.

Výletní listy
Ročník 1. (1924) – ročník 2. (1925) Nakladatelské údaje: Smíchov, Sokol Smíchov.

Zprávy Tělovýchovné jednoty Sokol Smíchov
Ročník 1. (1925) – 11. (1935). Měsíčník. Vydávaný na Smíchově. PŘ uvádí název: Zpravodaj Sokola I Smíchov.

Zprávy Tělocvičné jednoty Sokol Praha - Smíchov II
Ročník 1. (1925, č. 1) - 17 (1941, do č. 3) Nakladatelské údaje: Praha, *Tělocvičná jednota Sokol Praha – Smíchov II. Měsíčník.*

Smíchovský motorista
List Smíchovské skupiny Ligy československých motoristů. Ročník 1. (2. březen 1935, č. 1 - 1. říjen 1935, do č. 3) Nakladatelské údaje: Praha, Liga československých motoristů, skupina Smíchov. Vycházel 4x ročně.

Smíchovák
Nepolitický čtrnáctideník. Vydával Karel Horký, Praha. Ročník 1. (15. duben 1936, č. 1) – 4. (15. leden 1939, do č. 2)
Od 22. 1. 1939, č. 3 vycházel pod názvem:
Nedělní pražské noviny Smíchova
Vydávala Severočeská nakladatelská a vydavatelská společnost, Praha. Ročník 4. (22. leden 1939, č. 3 – 5. březen 1939, do č. 9) Týdeník.
Od 12. 3. 1939, č. 11 vycházel pod názvem:
Nedělní pražské noviny
Od 14. 5. 1939, č. 19: List Národního souručenství.
Vydávala Severočeská nakladatelská a vydavatelská společnost
Od 28. 3. 1941, č. 3: B. Kobr, Praha. Ročník 4. (12. březen 1939, č. 3) – 6. (28. březen 1941, do č. 3) Týdeník.

Věstník israelských náboženských obcí Karlín, Král. Vinohrady, Libeň, Michle, Smíchov, Žižkov
Ročník 1. (12. květen 1937, č. 1) – 2. (30. prosinec 1938, do č. 7) Nakladatelské údaje: Praha, Israelská náboženská obec na Královských Vinohradech. Měsíčník

Náš Smíchov
Vycházel od 25. 9. 1937 do 28. 1. 1938. Nakladatelské údaje: Praha. Týdeník.

Noviny a časopisy po 2. světové válce

Směr k cíli: časopis pracujících závodu Křižík - Smíchov
Vycházel od roku 1949 do roku 1963. V r. 1963 podnázev Týdeník pracujících MDT. Nakladatelské údaje: Praha, ZS ROH. Týdeník.

Vpřed: týdeník železničních uzlů Praha - Vršovice a Praha - Smíchov
Vycházel od roku 1960 do roku 1965. Nakladatelské údaje: Praha, ROH. Dříve vycházel po názvem Vršovák. Týdeník.

Noviny a časopisy po roce 1989

Náš prostor

Měsíčník o vnitřní politice Prahy 5. Ročník 1. č. 1 (1991)-ročník 2., č. 11 (1992) Nakladatelské údaje: Praha, Obvodní úřad Prahy 5 , 1991-1992. Měsíčník.

Narovinu: Humanistický měsíčník lidí ze Smíchova

Informace o problémech Smíchova, zkušenosti, návrhy na řešení, rady, názory. Ročník 1., č. 1 (1994) - ročník 3., č. 10 (1996). Nakladatelské údaje: Praha, Humanistické centrum - Narovinu, občanské sdružení. Měsíčník.

Smíchovské listy: Nezávislé noviny pro všechny občany Prahy 5

Informační, kulturní, zpravodajský a všeobecně zábavně-vzdělávací měsíčník pro občany Prahy 5. Vydávalo SYKY, soukromé vydavatelství René Sýkora, Praha. Měsíčník.

Pražská pětka: měsíčník městské části Praha 5

Vychází od června 1999 (č. 1) dosud. Nakladatelské údaje: Praha, Obvodní úřad. Měsíčník.

Jakub Arbes jako významný smíchovský novinář

Arbes se narodil 12. června 1840 v Praze na Smíchově jako druhorozený syn smíchovského ševce Jana Arbesa. Ačkoliv pocházel z chudých poměrů, vystudoval pražskou reálku v Mikulandské ulici a stal se posluchačem vysokého učení technického. Techniku ale nedokončil, tíhnul spíše k literární a publicistické činnosti. Jako novinář protivládního zaměření byl mnohokrát vyšetřován a odsouzen k vězení v České Lípě. Působil i jako dramaturg v Prozatímním divadle. Do dějin české literatury se zapsal jako průkopník nového žánru – romaneta. Ve své tvorbě volil náměty ze současného pražského života, jeho velkým vzorem byl Jan Neruda. Mezi jeho nejslavnější literární díla patří Ďábel na skřipci, Svatý Xaverius, Newtonův mozek či Šílený Job.

V posledních letech života ho trápila slepota, nadále však udržoval kontakt s literárním a společenským životem. Jakub Arbes zemřel 8. dubna 1914 ve svém smíchovském bytě. Pohřben byl na Malvazinkách. Z celého dlouhého žití (1840-1914) jenom jedno desetiletí žil na vysoké vlně, která přála jeho duchu, nadání a občanské činorodosti. V tom jediném desetiletí (1868-1877) vynikl jako neohrožený novinář, který získával hromadné sympatie současníků tím, jak odolával opakovaným soudním žalobám, přelíčením a vězněním. (Janáčková, 1987:7)

První týdeník, v němž si Arbes po nejrůznějších pokusech o přispívání do lokálních novin (viz. Kapitola 2. 3) vybudoval svoji novinářskou kariéru, byl v roce 1865 list Čech. V popředí tohoto časopisu nebyla politika, nýbrž spíše beletristická složka. Cyklem aforismů sem přispíval i Jan Neruda. Arbesovy fejetony, ne málo

inspirované stylem Jana Nerudy, jsou značeny rovnítkem.

Mladý Jakub Arbes také sledoval týdeník Hlas a občas do něj přispíval. Spolupráce se přeměnila v zaměstnanecký vztah, Arbes Hlas redigoval v roce 1867. Vydavatel novin, Julius Grégr však dal Arbesovi ještě téhož roku výpověď. Grégr Arbesovi na oplátku nabídl, že může vést chystaný časopis Vesna kutnohorská. A tak se Arbes stěhuje do Kutné Hory. Vesna je časopis naplněný beletristickými příspěvky. Zvláštní pozornost při tom věnuje Arbes divadlu. Zanedlouho nabídne Arbes na Nerudovo doporučení své služby Národním listům, …a těm ve chvíli vystupňovaného opozičního hnutí jeho nabídka přišla vhod. Celá činnost Jakuba Arbesa byla od té chvíle až po rok 1877 svázána s mladočeskou žurnalistikou a s českou politikou. (Janáčková, 1987:84). V roce 1877 dostal Arbes od Julia Grégra výpověď podruhé, tentokrát ze své milované redakce Národních listů. Během následujících dvou let psal Arbes do listu Politik. Od roku 1880 vydává Arbes časopis Šotek, satiricko-humoristický počin, na kterém spolu s ním pracuje třeba i L. Stroupežnický či J. Thomayer. Své povídky uveřejňoval v mnoha časopisech - v Lumíru, ve Světozoru, v Květech. Dále se zachovalo velké množství novinových článků, které se týkaly především významných světových osobností v literatuře. Zabýval se mj. K. H. Máchou a K. Sabinou. Smíchov nebyl za Arbesova mládí součástí Prahy, ale stejně jako hlavní město procházel prudkým rozvojem. Mladý Arbes s novinářskými ambicemi si všímal dění okolo sebe a už kolem svých dvaceti let obesílal redakce svými novinářskými příspěvky. Největší šanci na úspěch míval právě se svými zprávami lokálními. Brzy po vydání říjnového diplomu připravuje mladý novinář vlastní list – Smíchovského raráška, satiricko-humoristické periodikum. K jeho vydání však nikdy nedojde. Uplatní se až v redakci Smíchovana, který začal vycházet 9. srpna 1862. Redakce hodlala zůstat přísně utajena, aby si list uchoval naprostou volnost a neodvislost vůči prostředí, k němuž byl zaměřen. (Janáčková, 1987:27). List měl být týdeníkem, ovšem byly potíže s jeho opisováním. Každé číslo mělo být vyrobeno jen pětkrát. Na Smíchov si Arbes vzpomene znovu až o dvacet let později. V roce 1882 začne vydávat tištěný čtrnáctideník Volné slovo, který vychází každou první a třetí sobotu v měsíci. Redakce i administrace je u knihtiskaře V. Neuberta na Smíchově. Arbesovo jméno v listu nenajdeme, většina příspěvků vychází nepodepsaných. Volné slovo existovalo pouze jeden rok. Kolem roku 1890 se Arbes angažoval v dalším lokálním listě – v Hlasu předměstí. O deset let později pak psal do Smíchovských listů. Ty tíhly politicky a ideově k realistickému proudu a k T. G.

Masarykovi. Jedním z hlavních cílů si vytkly pěstování literární kritiky. Zde Arbes figuroval jako autorita, jako živý patron listu, který se jinak souvisle a programově dovolával Karla Havlíčka Borovského. (Janáčková, 1987:177). Paleček, jako humoristicko-satirický nepolitický týdeník, vycházel od 1. ledna 1873 do 30. září 1887. Na oblíbený časopis navázal od 7. října 1887 Nový Paleček, který vycházel až do 14. prosince 1900. První list vydával nakladatel Jan Otto, druhý pak Jaroslav Skřivan. Časopis si při tom ponechal týdenní periodicitu. Za dobu 17 let svého vycházení si Paleček získal příznivce nejen doma, ale i v zahraničí. Jak se píše v upoutávce na odbírání Palečka - z listu dokonce čerpaly látku různé zahraniční humoristické listy. Do Palečka přispívali přední spisovatelé své doby, kromě Jakuba Arbesa i Svatopluk Čech, Adolf Heyduk, Vítězslav Hálek, Rudolf Mayer, Antonín Klos či M. A. Šimáček. Zvláštní péče byla v Palečkovi věnovaná obrázkům. Do roka přinášel Paleček několik set vesměs původních obrázků od našich význačných kreslířů v oboru – od Karla Krejčíka, Mikoláše Alše, Petita, K. Thumy a jiných. Každý druhý týden vycházel spolu s Palečkem sešitkový Rarášek. Časopis, ačkoli v první řadě zaměřený na zábavu, snažil být se v jistém smyslu i obrozenecký. „Hleděti pak bude i k tomu, aby se stal milým přítelem rodinným, by tím snáze vypuditi mohl z české domácnosti slovo cizí," píše se ve 14. čísle Palečka z roku 1886. Arbes píše do Palečka i pod jménem svým, častěji ale pod nejrůznějšími pseudonymy. Jeho tvorba se skrývá za jmény Dr. V. Blauhaaz, Ivan Kopřiva, Med. U. Dr. d´Arbes či MUDr. d´Arbes. Z celých osmi stran, z většiny vyplněných krátkými básničkami, anekdotami, bizarními povídkami či obrázky s popisky, vyčnívají Arbesovy příspěvky svojí délkou, ale i naléhavostí. Arbes používá cizí slova, složité myšlenkové pochody. Jeho texty rozhodně nejsou určeny kdekomu, Arbes pracuje se čtenářem přemýšlivým a často s ním navazuje kontakt. Jeho texty bývají mimořádně živé – používá provokativní otázky, neotřelá slova, neustále žasneme nad jeho slovní zásobou. Arbesovy texty představují přece jenom o něco hlubší náhled na problémy, ačkoli ho podávají humoristickou cestou. Jakub Arbes měl blízko ke smíchu jako ventilu nespokojenosti, tmelu a družnosti a nástroji rovnováhy. (Janáčková, 1987:150). Arbesův humor v Palečkovi je často revoluční, útočný a ironizující. Arbes nikoho nešetří, ani sebe, v jeho příspěvcích najdeme i značný prvek sebeironie. Zhusta píše o novinářích, nebojí se bodat do vlastního hnízda. Pozoruhodný je například jeho postřeh o recenzentech, v Palečkovi číslo 9 z roku 1882, v článku nazvaném Bratři v péře kritickém, z literárních epištol Ivana Kopřivy:

„…přetvořil stvořitel některé z tvůrčích duchů v tvory neplodné, v strážné anděly, kteří nad vším bdí a kontrolují vše, co z ničeho vzniká, slovem nezapomeňme, že stvořil stvořitel, bratři v péře kritickém, nás – recensenty.“ Témat v Palečkovi pokrývá ale Arbes vícero – píše o politice, stejně tak jako o překladech do češtiny, o literárních dílech i o jejich autorech. Mimo jeho úvahovými příspěvky najdeme i ironické básně. Na Smíchově vycházelo značné množství novin a časopisů. Jejich rozmanitost je překvapující. Sahala od obyčejných lokálních novin až po časopis o motorismu. Lidé na Smíchově po všechna staletí zajímali, co se děje v jejich okolí. Noviny byly přirozeným vyústěním této zvědavosti. Smíchované si je oblíbili, o čemž svědčí i velký počet různých periodik, jejichž předmětem zájmu byl Smíchov. I novináři psali o Smíchově rádi. Dokládá to i nejslavnější smíchovský novinář Jakub Arbes, který se přes všechny své ambice být novinářem celonárodním, vždy znovu a rád vracel k psaní o Smíchově na Smíchově.

Použitá literatura:

Jaroslava Janáčková: *Jakub Arbes novinář*. Brno: Vydavatelství a nakladatelství Novinář, 1987. 230 s. ISBN 59-139-85. J. Kubíček: *Bibliografie novin a časopisů na Moravě a ve Slezsku v letech 1918-1945*, Brno 2001. F. Roubík: *Časopisectvo v Čechách 1848-1862*, Praha 1930. Paleček. *Humoristicko-satirický nepolitický týdeník z let 1882-1886*. *Smíchovské listy*. *Lidový týdeník*. Ročníky 1908-1910.

Vojtěch Brechler

* 1. 4. 1826 Praha

† 27. 11. 1891 Praha-Smíchov

Český malíř-krajinář a ilustrátor; žák Antonína Mánesa a Maxe Haushofera. C. k. dvorní malíř, učitel kreslení korunního prince Rudolfa Habsburského. Jeho ilustrace se objevovaly ve Zlaté Praze *a dalších časopisech. S Karlem Liebscherem spolupracoval jako kreslíř a ilustrátor na vydání rozsáhlé národopisné publikace* Čechy, *která vycházela v letech 1883 až 1908 v nakladatelství Jana Otty. V díle* Šumava *zachytil řadu motivů, například jihočeskou Kleť, Kájov, Chvalšiny nebo Blanský les. V poslední čtvrtině 19. století společně s turnovským znalcem lidové architektury Janem Prouskem (1857 – -1914) zajížděl malovat na Semilsko.*

Život a dílo

Pocházel ze staré umělecké rodiny, byl vnukem malíře šlechtických rodokmenů a synem dovedného portrétisty. Jeho otec brzy rozpoznal synův výtvarný talent a umožnil mu studium na pražské Akademii výtvarných umění v ateliéru krajinářské školy Antonína Mánesa, později u profesora Maxe Haushofera. Po dramatických revolučních událostech roku 1848 a

obnovení absolutistického režimu v Čechách, ztělesňovaného ministrem vnitra Alexandrem Bachem, hledal své uplatnění v Uhrách. V roce 1854 přijal místo profesora kreslení na reálce v Pešti, kde setrval sedm let. Intenzivně maloval zdejší pusty a stal se vynikajícím interpretem zvláštního kouzla maďarské krajiny. Jeho realisticky koncipované obrazy zaujaly představitele vídeňského dvora, což mu umožnilo získat místo učitele kreslení dcer arcivévody Albrechta, posléze vyučoval i následníka trůnu Rudolfa Habsburského.

Když se roku 1861 reálka v Pešti proměnila na ryze nacionální ústav, odešel do jihoslovanské Gorice, patřící tehdy do rakouského Přímoří. Splnilo se mu dávné přání cestovat po jadranském pobřeží a seznámit se s památkami Dalmácie. Za uměleckou a pedagogickou činnost mu v roce 1871 císař František Josef I. udělil titul c. k. dvorního malíře. V roce 1872 se navrátil do vlasti, zastával úřad profesora na Vyšším německém staroměstském gymnáziu v Praze a zároveň se začal intenzivně věnovat knižní ilustraci. Jako zručný a dovedný kreslíř přispíval do řady obrázkových časopisů. Spolupracoval především se *Světozorem, Zlatou Prahou* a dalšími periodiky. Podílel se na ilustrování národopisného encyklopedického díla, Ottových *Čech,* a spisů *Z českého jihu*, *Na skandinávském severu* aj. Při odchodu do výslužby roku 1885 byl vyznamenán Zlatým záslužným křížem.

Pražské stopy

Od roku 1880 žil Vojtěch Brechler na Smíchově. Byt si pronajal na tehdejší Kinského třídě, v empírovém domě čp. 43/13, tehdy s označením „č. 1“. Starý právovárečný dům, stojící na dnešní Štefánikově třídě, v němž se od roku 1871 vařilo pivo, patřil k nejhonosnějším stavbám Smíchova. Zdejší malý pivovar Jana Stejskala nesl název Občanský akciový pivovar na Smíchově a měl výstav 15 000 – 21 000 hektolitrů piva ročně. Podnik zanikl až v roce 1939, kdy se Akcionářskému pivovaru na Smíchově (Staropramenu) podařilo konkurenční firmu koupit v dražbě a uzavřít. Při pivovaru býval i hostinec, jeden z nejstarších na Smíchově, kde se čepoval ležák Smíchovský Bavor. Ve stinné zahradě, později bohužel zastavěné, bývalo pěkné posezení. Od roku 1860 měl Smíchov v tomto hostinci také své vlastní divadlo. Společnost Karla Sternfelda tu hrávala převážně velké rytířské hry. V sále bývaly také bály, na nichž bylo vybíráno vstupné ve prospěch místní chudiny. Do pivovarské hospody chodil na obědy i cestovatel, spisovatel a pedagog Josef Kořenský, který jako první Čech podnikl cestu kolem světa. Před hostincem stávaly bryčky s jedním koněm pro potřeby výletníků. Majetnější rodiny se odtud mohly nechat svézt na výlet

do „vyhlášených lázní chuchelských“.

Zajímavosti:
Vojtěch Brechler miloval přírodu; zvláštní zálibu nalézal v malbě lesních a parkových partií. Jeho stromy byly dokonale realisticky provedeny, zároveň si však zachovávaly romantické tajemství, což se líbilo uměnímilovné společnosti. Svými obrazy pravidelně obesílal pražské i zahraniční výstavy, kde byla jeho výtvarná díla mnohokrát oceněna. Pozornost odborníků poutaly především jeho technicky dokonale zvládnuté kresby, provedené v duchu dobového akademismu. Jako zručný kreslíř se také stal vyhledávaným ilustrátorem encyklopedických děl a obrázkových časopisů. Řadu jeho pláten zakoupila Krasoumná jednota v Praze, některá plátna putovala do New Yorku a řadu jeho děl si zakoupil rakouský císař Ferdinand V.

Reflexe:
Dějiny krajinářství počínají v dobách, kdy do umění začínal pronikat realismus. České krajinářství 19. století vyrůstalo z počátků velmi chatrných; pro vzdělání krajinářské nebyla při pražské akademii dlouho žádná odborná škola. Zřízena byla až v roce 1806 a trvala pouze do roku 1818, jejím učitelem byl Karel Postl. Blíže k intimní krajině přiblížila se až další generace pražských krajinářů, v jejímž čele stál Augustin Piepenhagen a Antonín Mánes. Ten se stal také prvním profesorem nové krajinářské školy, založené na Akademii výtvarných umění roku 1835. Vychoval celou řadu vynikajících žáků. Jeho nástupcem se stal Max Haushofer. Ve stejném období pracoval jako samostatný krajinář Josef Navrátil. Ze žáků Antonína Mánesa a Maxe Haushofera především vynikli Bedřich Havránek, Alois Bubák, Vojtěch Brechler, Adolf Kosárek, Hugo Ulík a Julius Mařák.

L:
Almanach. Akademie výtvarných umění v Praze. K 180. výročí založení (1799––1979). Praha 1979.

Zapsal kronikář MČ Praha 5 PhDr. Hugo Schreiber.
Zpracovala společnost PTE s.r.o., Stará Boleslav
Fotografie a texty KMČ ÚMČ Praha 5
Vydala © MČ Praha 5
2009

MĚSTSKÁ ČÁST
PRAHA 5

Zapsal kronikář Městské Části
Praha 5 PhDr. Hugo Schreiber

Fotografie a texty
Kancelář městské části praha 5

Vydala © MČ Praha 5 2010